Bernhard Sev. Ingemanns

Samlede Skrifter.

Anden Afdelings

Tiende Bind.

Sjette Udgave.

Historiske Digte og Romaner.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Henry C. Warren.

Samlede

Historiske Digte og Romaner

af

Bernhard Severin Ingemann.

Tiende Bind.

Sjette Udgave.

Prinds Otto af Danmark. Første Del.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Prinds Otto af Danmark

og

hans Samtid,

historisk Roman

af

Bernhard Severin Ingemann.

Første Del.

Ottende Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Fortale

til første Udgave.

Idet jeg overleverer mine Læsere denne historiske Roman, som efter min Plan bliver min sidste Bearbeidelse i Romanform af de historiske Minder fra vor Middelalder, har jeg ikke troet det overflødigt ved nogle forudskikkede Bemærkninger at antyde det Formaal, jeg saavel ved denne, som ved mine foregaaende Skildringer af hin Tidsalder, har havt for Øie. Ved samme Leilighed tillade man mig nogle Yttringer om denne Fremstillingsart i det Hele!

Den historiske Roman anseer jeg for ligesaa gammel i Norden, som Sagadigtningen og de saakaldte Almue-Krøniker, og det har viist sig, at den frit udmalende Fortælling om historiske Personer og Begivenheder har i den forskjelligste Behandling til de forskjelligste Tider fundet en livlig Modtagelse hos enhver historisk-poetisk Nation. Den overordenlige Deltagelse, den historiske Roman, ved nøiere at slutte sig til Naturen og Livet og grundet paa den humane Interesse for det Charakteristiske i ethvert Folkeliv, har vakt i vor Tid baade i den gamle og nye Verden, har gjort den til et ikke uvigtigt Phænomen i de fleste Nationers nyere Literatur.

I tro Forbindelse med den nationalhistoriske Aand, maatte, efter min Synsmaade, denne Literaturgren hos et Folk, der har en stor historisk Fortid og rige Minder at knytte sit Liv

til, ei være uden Virkning paa Nationalitet og Folkeliv; men saa maatte man, uden at opoffre den poetiske Frihed; kunne lade de forgangne Tiders Charakter udspringe af deres Hovedbegivenheder og lade hver Tidsalders Helte og virkelige Folke-Repræsentanter fremtræde, som saadanne, uden at behøve at underordne det factisk Sande og Vigtige, for at fremhæve en vilkaarlig opfunden Helt, som Hovedfigur paa et Maleri med historisk Baggrund.

Paa sidstnævnte Maade havde Walter Scott vel mesterlig viist, at den historiske Roman kunde være af stor poetisk Virkning og vække en meer end europæisk Deltagelse; men jeg tilsigtede en national; jeg ønskede desuden at gaae min egen Vei, og jeg valgte den, jeg her har betegnet. Jeg tog historiske Hovedbegivenheder og Hovedpersoner til Forgrund, ligesom jeg i det Hele søgte at danne baade Charakterer og Composition i Forhold til den historiske Betydning og i Overensstemmelse med de overleverede Træk af Begivenhedernes virkelige Deltagere efter Annaler, Krøniker, Sagn og de gamle Folkesange.

At en Række af Begivenheder og Charakterer i det Væsenlige er factisk sand, gjør den nemlig, efter min Mening, ingenlunde upoetisk, saavist som Historien og Menneskelivet selv indeslutter poetisk Rigdom og Idefylde. Formaaer det poetiske Øie ikke blot at vende sig indad med Sjælens eget Væsen og dets Phænomener, men ogsaa med Idelivets Klarhed udad mod den store, mangfoldige Verden, maa Menneskelivet gjennem alle Tider deri afspeile sig i sin historiske Sammenhæng, som et sig stedse udviklende Epos og som en langt sandere Poesi, end nogen Tidsalder selv erkjender i sit Liv. Hvad der kun affondret og for den prosaiske Beskuer synes prosaisk, plat og betydningsløst, maa, seet i sin Sammenhæng og i Glandsen af den Menneskelivets Ide, der stykkeviis antydes i hvert enkelt Menneske, være poetisk. Enhver Tidsalder, selv den mørkeste og elendigste, mener jeg derfor maa kunne sees, med hele sit Mørke og

al sin Elendighed, i et poetisk Lys, som forsoner os med dens Skygge. Hvor der er Handling, Charakter og Menneskeliv, er der ogsaa Poesi, ligesom enhver Natur, selv Ørkenen og Heden, har sin eiendommelige Skjønhed, som man kun i en ensidig Stemning kan være blind for.

At opfatte og gjengive hin Glands af Folkelivets Ide, som giver enhver Tidsalder med dens Begivenheder og Repræsentanter Liv og Betydning, anseer jeg for den nationalhistoriske Digtnings Opgave. Her maa poetisk Frihed i Opfindelse og Udmaling finde Sted; men derved forstaaer jeg ikke hin vilkaarlige Idealisering, hvorved man aldeles vil omdanne — for, som man troer, at forædle — det historiske Stof og ombytte den factiske Sandhed med den æsthetiske. Ved vilkaarlig Omstøbning af det i sig selv poetiske Begivenheds-Stof, taber et saadant Tidsbillede sin eiendommelige charakteristiske Form og Farve; istedetfor et Gjenbillede af det Anskuede, bliver det et blot Vehikel for Digterens individuelle Forestillinger om det Mulige; men den poetiske Opfattelse af det Virkelige og denne Beskuelses frie Gjengivelse, med Liv og Begeistring, Kjærlighed og Sandhed, mener jeg her er Hovedsagen. De ikke givne Situationer, Omstændigheder og psychologiske Motiver, hvorved den givne Hovedhandling og de derved betegnede Charakterer i Digterens Sjæl annamme Liv, Farve og bestemt poetiske Skikkelser, dette Digtningens Hvorledes til Historiens Hvad, giver den historiske Digter den poetiske Frihed tilbage, og deri har han den rigeste Kilde til Opfindelse og selvstændig Digtning. Herover kan han ikke komme i Strid med den alsidige Historiker med poetisk Sands, der paa sin Vei er kommen til en modsat Beskuelse, men vel med den ensidige Historiker uden poetisk Sands, der mangler Aandsbøielighed og Modtagelighed for andre Anskuelser af det historiske Liv, end sine egne. Idealiseringen bestaaer saaledes ikke her i at tillægge historiske Charakterer den nyere Digters Yndlingsideer, som Digteren jo i

helt fingerede Personer og Begivenheder altid selv kan finde Former for, men i at opfatte og gjengive, med Sandhed og Liv, om end i det Farveskjær, den individuelle Synsmaade betinger, de særegne Glimt af en forbifaret Tidsaand og det eiendommelige Billede af Folkelivets Ide i de henfarne Slægter, for hvilket de adspredte Træk af historiske Individualiteter nødvendig og naturlig maae ansees som Grundlinier.

I Overensstemmelse med dette Princip har jeg søgt at gjengive de Billeder af vor Middelalder, som jeg selv troede levende at see, saaledes som jeg saae dem, og paa den Maade, som det faldt mig naturligst og eiendommeligst, uden at lade mig forstyrre af den ubillige Fordring, at fortælle efter Andres Anskuelser eller som Lov opstillede Methode.

I Forbindelse med mit historiske Digt: „Valdemar den Store og hans Mænd", skulde de fire hermed sluttede Skildringer i Romanform: „Valdemar Seier", „Erik Menveds Barndom", „Kong Erik og de Fredløse", „Prinds Otto af Danmark og hans Samtid", tilligemed et historisk Digt: „Dronning Margrete", omtrent i samme Form som „Valdemar den Store", danne en Cyclus af historisk-poetiske Billeder, som, uden Fordring paa nogen strengere kritisk-historisk Nøiagtighed, end Sagaernes og Kæmpevisernes, skulde stræbe at virke livligt paa det danske historisk-poetiske Sind*). Derved kunde Digtningen maaskee ogsaa bane Veien for en tilkommende ren-historisk Skildring af vor Middelalder**). Mest skikket til fri romantisk Fortælling forekom

*) „Valdemar den Store og hans Mænd" udkom første Gang 1824, „Valdemar Seier" 1826, „Erik Menveds Barndom" 1828, „Kong Erik og de Fredløse" 1833, „Prinds Otto" 1835, „Dronning Margrete" 1836.

**) En saadan vigtig Gave kan Fædrelandet vente af den allerede ved sin Behandling af „Danmarks Sagnhistorie" saa fortjente N. M. Petersen. Vigtige Bidrag til vor Middelalders Charakteristik

mig denne Del af vor Historie, som indbefatter en virkelig romantisk Tid og som, af Mangel paa en levende historisk Fremstilling, uagtet al den priselige Flid, Lærdom og Kritik, man har anvendt derpaa, endnu dog for en stor Del ligger død, dunkel og uanskuelig i Annaler og Archiver. Selv Suhms store, fortræffelige Værk er en Annal og et rigt Magasin af historiske Materialier, som vente paa en Bygmester. Er et livligt Tilbageblik i Tiden nødvendigt for den nationale Selvbevisthed, som kun et anskueligt Minde om Fortiden kan fremkalde, saa maa det her tillades Fantasien at række Historien Haanden og stræbe saa godt, den kan og vil, selv med lidt Egensindighed og Lune, at give de døde Slægter Livet tilbage og pege paa tilsidesatte eller halv forglemte Navne, som baade fortjene Historikerens og Folkets Opmærksomhed. For den frie Tildigtning af Omstændigheder, Situationer og episodiske Opfindelser bør Digteren for Historikerens Tiltale fri at være, da Ingen er berettiget til at betragte nogen historisk Roman som en historisk Lærebog.

Mange af de ypperste Hedenoldssagn med vor store mythiske Kæmpe-Barndom havde Oehlenschläger og Grundtvig med poetisk Aand og Kraft kaldet tilbage i Nationens Erindring. De nyere Tiders Heroer staae i for stærkt historisk Daglys til at kunne forglemmes; men med Kæmpeviserne syntes Mindet om vor romantiske Tid at ville forstumme. Her laa en stor, øde Mark, skjult med Gruset af vore forsvundne Klostre og Ridderborge. I Fremdragelsen af det rige, men

---

skylde vi Nyerup, G. L. Baden, Wedel Simonsen og Jahn skjønsom Tak for. Saavel disse Forfatteres Oplysninger om vor Middelalders Sæder og Skikke, som Daugaards Klosterhistorie og Pontoppidans Annaler og Atlas, har jeg ved mine Skildringer benyttet; dog Hvitfeldt og Suhm og de af disse Historikere anførte Krøniker og diplomatiske Mindesmærker have tilligemed de historiske Folkesange været mine vigtigste Kilder.

dødt henliggende, historiske Stof, som det var mit Ønske at bringe Liv i, har jeg, ifølge mit angivne Princip, ligesaa meget villet fremhæve hvad jeg kalder Begivenhedernes eller den factiske Sandheds Poesi, som Charakterernes. At der gives en saadan Poesi, endog med et langt udholdende Liv, vidne Sagaliteraturen, Kæmpeviserne, Rimkrøniken og selv vore Almuekrøniker om gjennem Aarhundreder. Vil man derfor hellere kalde mine historiske Romaner Krøniker, skal jeg Intet have derimod. Jeg kan ikke ønske dem noget længere og virksommere Liv, end hine Krøniker, og det skulde fornøie mig, engang at see dem paa Bondens Hylde mellem Holger Danske og Carolus Magnus. Med Glæde paaskjønner jeg den Lykke, de allerede have nydt, og det Liv, hvormed de i Almindelighed ere blevne modtagne. Deri har jeg fundet tilstrækkelig Opmuntring til med Fornøielse at fortsætte disse Arbeider, hvorpaa jeg med Kjærlighed har anvendt adskillige Aar af mit Liv.

Sorø den 30te November 1834.

Forfatteren.

Prinds Otto af Danmark

og

hans Samtid.

Første Del.

Første Kapitel.

Det var en stille Aften i Juli Maaned, tre Dage efter St. Knud Martyrs og Konges store Fest 1333. Ved en Vandmølle paa Grændsen af Holbek Amt stødte to Biveie fra Holbek og Kallundborg sammen med den indgrøftede Landevei, der førte til det sydlige Sjælland. Ved Korsveien stod et forfaldent Træ-Crucifix og et kronet, kæmpestort St. Knuds-Billede, flet udhugget i Sandsten og behængt med halvvisne Blaakorns-Krandse. Her knælede en mumlende Flok Krøblinger og fattige Arbeidsfolk, med deres Huer og forrevne Hatte for Øinene, medens Aftenklokken ringede fra Landsbykirkerne. Mange sukkede saa dybt, som om de vilde bevæge Stenhelgenen til at røre sig, og fra nogle Læber lød Bønnen til Landets Skytshelgen saa høit og heftigt, som om de troede ham død eller langt borte. „Hellige Kong Knud! bed for os til Vor Herre og den hellige Jomfru!" — bad en gammel, usædvanlig smuk Bonde, med hvide, glat nedhængende Haar over de magre Kinder, medens han knugede de foldede Hænder over Huen mod sit Bryst. — „Lad os ikke fare vild blandt de mange strenge Herrer!" — vedblev han — „lad os ikke blive til Fæ eller Varulve i disse onde Tider! — lad nu ikke Tydsken adskille hvad Gud Almægtigst har tilsammenføiet!" — —

„Vil Tydsken skille dig fra din Hustru? Fa'er!" — spurgte en fin, ung Herre til Hest, som holdt stille ved Helgenbilledet, med Huen i Haanden, for ogsaa at vise det sin Ærbødighed.

„Nei, hun er hos Vor Herre i mange Aar" — svarede den gamle Bonde og reiste sig — „hendes Øine saae — Gud skee Tak, ikke hvad vi maae see. Hun var, saamænd, kommen hid over fra Skaane" — vedblev han og viskede sig over Øiet med det graae Vadmelsærme. — „Der er to af vore Drenge nu gifte og hjemfarne; men, Gud hjælpe os! derfor er de nu ogsaa blevne Svenske med de andre Skaaninger; jeg vil aldrig mere see dem for mine Øine. Se! den Skilsmisse var det, jeg sukkede over til Vor Herre og Hellig Knud! det er ikke den eneste Jammer, vi kan takke Tydsken for."

„Det maa I vel sige, Fa'er!" — svarede den unge Herre med heftig Røst og blussende Kinder. — „Men hvor Ulven spiller Mester og hvert Faar løber sin Vei, der er det mest Husbondens Skyld, mener jeg; dog det er da ogsaa sandt" — tilføiede han bitter: — „det Folk, der ikke bedre kan hytte sig selv, end en Flok Faar, fortjener ikke stort bedre Herskab, end vi har." Idet han høit sagde disse Ord, saae han sig om, ligesom for at see hvad Virkning det gjorde paa de Tilstedeværende.

„Hjælp os at slaae dem ihjel tilhobe!" bad en kraftigere Stemme.

„Se i Naade til Landet, Hellig Knud! og lad Fanden annamme Greverne og Kongen derhos!" — bad en stærk, ung Karl med vild Røst — „af ham har vi dog aldrig havt Andet, end Skam og al Landsens Ulykke."

„Tys, tys, Bent! du beder ugudeligt" — sagde den gamle Bonde. — „Gjorde Hellig Knud dig din Ret, gav han dig en Kindhest med sin Stennæve, saa du aldrig reiste dig

meer fra den Andagt. Bad du St. Knud kyle Kongen op i Abrahams Skjød og hjælpe hans Slægt til Regimentet her, det var en anden Sag — det var en from Bøn, som Hellig Knud vel maa tilgive en dansk Mand i vor Tid. — Men vil I beholde hele Ribben, Børnlille! saa seer nu til, I faae læst jert Ave tilende, inden Tydskerne komme fra Ølhuset hist og lægge Amen til med deres Pindsvins-Køller!"

Ved denne Advarsel reiste de sig Alle fra Helgenbilledet og korsede sig, idet de tause og sukkende begave sig bort med deres Arbeidsredskaber. Den unge Reisende var bleven tilbage for at give sin Hest en Visk Græs. Fra Holbekveien red nu en anden Reisende, klædt som en Staldkarl, ind paa den brede Landevei; han blottede ogsaa sit Hoved for Crucifixet og Helgenbilledet, men kastede et forskende Blik til den unge Herre. De rede frem med hinanden uden at tale sammen.

Aftenen var smuk. Den vestlige Himmel havde endnu et rødligt Skjær efter Solens Nedgang. Engmoserne dampede, og Frøerne kvækkede i Vandinger og Kær. Veien snoede sig mellem gule Kornmarker og frugtbare Græsgange, mellem Bøgeskove og sivomgroede Damme. De sidste Toner af den fredelige Aftenklokke hendøde i den stille Luft med de tre Gange tre Bønslag til den hellige Trefoldigheds Ære. I Kornet kviddrede hist og her en enkelt Lærke i sin Rede. Kvæget hvilede i det høie Enggræs, og man kunde høre dets rolige Drøvtyggen ud paa Veien. Enkelte Høstakke duftede ved Landeveien, og de dampende Enge skinnede som Søer i det Fjerne. I Landsbyen kjørte en Bonde et af sine sidste Læs Hø i Hus, og Høstvognen var prydet med den hellige Jomfrues Billede paa Læsmeden. Flere Flokke Markarbeidere kom med deres Leer fra Engene. Over Bøgeskovenes mørkegrønne Hvælvinger susede Skyer af store Stæreflokke og neddode sig i Trætoppene eller i Sivene ved Dambredden,

med deres uendelige Kvidbren og Sladdren. Ved Broen og Damslusen i Dalen brusede Vandmøllehjulet, halv skjult af Pilehækken ved Stengjærdet. Over det rolige Landskabsbillede laa den nordiske Sommeraftens gjennemsigtige Luftslør, hvori et fjernt Gjenskin af Daglyset sammensmeltede med det frembrydende Stjernelys og gav alle Gjenstande et magisk, hemmelighedsfuldt Udseende. Den sjællandske Natur havde samme venlige, fredelige Mine, som i vore Dage; men i Landmandens Aasyn var der intet Liv og ingen Glæde at see: han slentrede dorsk og mismodig til sit Hjem, eller gik med ligegyldig Vane til Aftenandagten i Landsbykirken, naar han ikke nemmere kunde læse sit Ave ved et af de smaa Graastens-Kapeller ved Landeveien. Det tegnede til en skjøn og rig Høst; men mange Steder laa Sæden nedtrampet, og man saae hele Flokke Heste tøirede i Rugen; deres Høide og Fedme viste, at de vare af en fremmed og bedre Race, end de sjællandske. I Landsbyen lød der ingen Lyd af Munterhed. Mangensteds syntes Husene forladte, og der var neppe en Hund, der gjøede. Bondergaardene saae forfaldne og forrevne ud. Hist og her bare Portene Spor af Sprængning og voldsom Overlast. Bondens Lader og Høstænger stode som oftest uden Luger og Gavle. Fra Ølhuset ved Vandmøllen lød der nu Lystighed og støiende Larm; men det var tydske Krigerstemmer, som larmede.

De to Reisende nærmede sig hinanden og hilsede gjensidig. De syntes ikke at kjende hinanden eller have anden Grund til deres Følgeskab, end et tilfældigt Sammenstød; men de nikkede som om de havde fundet Behag i hinandens Aasyn og vel kunde have Lyst til nærmere Bekjendtskab. Den unge Herre, der havde talt med Bønderne, var en fintbygget Knøs paa nitten til tyve Aar i et Slags adelig Pagedragt. Den korte, røde Jakke og Sølvsporerne paa hans Bukkeskinds-Halvstøvler tilkjendegave, at han endnu kun var

Væbner. Hans blondlokkede Hoved var kun halv skjult af en stadselig Springfyrs-Hue af fint, rødt Klæde. Han bar et kort Sværd ved Hoften og red en sort, balstyrig Hingst, som han styrede med udmærket Ridekonst og Lethed. Den Anden var en graahaaret men stærktbygget Mand i en forslidt og lappet Herskabstjener-Kittel, med afblegede blaae og gule Striber; han bar et anløbet Vaabenskilt, med en Krone over, paa Armen. Hans store, alvorlige Ansigt var gjennempløiet af dybe Rynker, og i hans stærkt fremstaaende Øine spillede der et vist drømmeagtigt Liv, som hos Mennesker, hvis Tanker mere dvæle i den forgangne eller tilkommende Tid, end i den nærværende. „Hm! her er Ugler i Mosen“ — mumlede han ved sig selv, og foer med Haanden over de store, graae Øienbryn. „Har unge Herren Leidebrev?“ — spurgte han høit med svensk Betoning: — „her gjælder det at slippe helskindet forbi.“ Han pegede ned mod Vandmøllen, hvor en Flok Ryttere foer ud af Kroladen med Sang, Skoggerlatter og vild Larm. De vare belæssede med Fjærdyner, Flæskeskinker og levende Fjærkræ; Gæs og Høns hang skrigende ved Hestemankerne, og man saae strax, de kom fra en streng Skatte-Udpantning eller Plyndring i Landsbyen. De syntes halvt berusede og styrede deres Heste saa uordenligt, at de kom hverandre for nær med deres Stridskolber, et Slags korte, jernpiggede Morgenstjerner, som hang løse ved Sadelknappen; herover bleve Hestene vilde; Rytterne loe og bandte paa Plattydsk; Nogle brummede paa en Spotvise over de Danske; Andre havde draget deres spydlange Sværd og svingede dem med vild Huien over Hovedet eller morede sig med at hugge Hovederne af de skrigende Høns og Gæs, de havde med sig. Saasnart de bleve de to Reisende vaer, spærrede de hele Veien og lode til at ville ride dem i Grøften; men Væbneren

og den gamle Tjener gave hinanden et Vink og rede midt ind paa Veien, idet de sluttede sig tæt sammen.

„Pots Sapperment! vil I ikke af Veien, I Lumpenpak!“ — skreg den Anseligste af Rytterne paa Plattydsk og drog sit lange Sværd. — „Holdt strax! eller vi hugge Jer til Plukkefisk. Hvem er I? hvor vil I hen?“

„Vi er Folk, som vil frem, det kan I vel see!“ — svarede den unge Væbner i hidsig Tone og tumlede sin Hingst, medens hans høire Haand foer til Sværdheftet. — „Siden I ikke veed hvem vi er, skulde I ikke forhaste Jer med jeres Ærestitler!“

„Ho, ho! en dansk Hanekylling! og han tør gale endnu? han vil nok plukkes!“ — mumlede Rytternes Ordfører med svær Tunge og gav sine Kammerater et Vink, hvorpaa de sluttede sig i Kreds om de Reisende og toge de farlige Morgenstjerner i Haand, medens de fortsatte deres Spotvise med overmodig Haanlatter.

„Var I ikke saasandt en Tylt her mod To, skreg I os neppe jer dumme Nidvise i Ørene!“ — vedblev Væbneren stolt og maalte de halvdrukne Karle med et sikkert Blik. — „I troe vel, I er Herrer her i Landet, fordi jer Greve kan skrive Borger og Bonde til Skat. Nogen Lov og Ret er her dog i Danmark endnu. Veifreden har Ingen pantsat Jer.“

„Hvad mukker han, den danske Hvalp!“ — raabte den svære, holstenske Rytter, der syntes at være Flokkens Anfører — „snakker han om Lov og Ret paa Dansk? Her seer du den Kong-Valdemars-Lov, her gjælder nutildags, du Grønskolding!“ — med disse Ord svingede han sit drabelige Sværd. — „Har du Leidebrev fra vor Herre Greven, saa kom frem dermed strax! eller vi hænge dig op, som en Snushane, med samt den gamle Kaalorm.“

Væbneren havde taget Haanden fra Sværdheftet, men han vedblev at tumle sin urolige Hingst, medens hans Blik overfoer den truende Krigerkreds, og han gav nøie Agt paa enhver af deres Bevægelser og Miner; han taug med sammenbidte Læber og syntes at betænke sig paa et fortvivlet Vovestykke.

„Jeg har Leidebrev for os begge!" — raabte nu den gamle Tjener og trak hastigt et aabent Brevskab frem med et stort Voxsegl. — „Kan I læse Skrift, saa se her! Vi staae i den høibaarne Dronning Meretes Tjeneste og under Grev Johan af Vagriens naadige Beskyttelse."

Væbneren saae forundret til den Gamle, som havde rakt sit Leidebrev fra sig og blinkede hemmeligt til sin Ledsager. Lampelyset fra Ølhuset faldt paa hans Ansigt, og Væbneren saae det flygtige Vink. Der var ellers saa dunkelt under Pilehækken paa Veien, at man vanskeligt kunde skjelne noget Skrifttegn. Derpaa syntes ogsaa den gamle Tjener at stole.

„Fanden i Vold med jeres dumme Krageteer! jeg er hverken Klerk eller Natugle" — raabte Rytterbandens Anfører og kylede den Gamle Brevskabet tilbage i Øinene. — „Gjør Rede for Jer med Mund og Mæle! og snak, saa man kan forstaae Jer! Hvem er den Dronning, du prater om? her er jo hverken Konge eller Dronning meer i Landet."

„Jo Konge er her dog endnu paa en Maade" — svarede den Gamle og forvarede rolig Brevskabet, som han behændig havde grebet i Luften — „men hvor I og eders Herrer fare frem, mærker man rigtignok ikke stort til noget lovligt Regimente. Den Dronning, jeg tjener, er ellers den danske Konges Søster, den svenske Enkedronning paa Holbek Slot. Jeg er hendes ringe Staldknegt og Livtjener, til Tjeneste."

„Pots Krone Sapperment! saa er du vel en Sven-

sker eller vel endog en allerhelvedes Skaaning?" — raabte den svære Holstener og svingede sit lange Sværd. — „Du synger mig ikke uligt de Ravne hin Side Sundet" — vedblev han med stigende Iver. — „Du skal fare til Helvede, og det strax, uden Præst og Sacrament! det har jeg lovet vor kjære, hellige Frue for min salig Broders og min Søstersøns Sjæle, det første jeg fik Fingre paa En af jeres Folkefærd" — —

„Herrens Fromhed og Ordholdenhed i Ære!" — afbrød den Gamle ham i høflig Tone og med en besynderlig Rolighed i Blik og Miner — „før jeg skulde fornegte min Gud eller mit berømmelige Fædreland, vilde jeg lade min Tunge skære af; men var jeg ogsaa kun en Nysvensker og Skaaning" — —

„Hei! det var en god Fangst, Kammerater!" — vedblev den svære, harmblussende Krigsmand, uden at høre ham ud. — „Rap Jer, Karle! tag en Grime til Strikke! Saalænge her er en vissen Pil paa Veien, skal vi aldrig savne Galger til de Blodhunde. Det var i Guds Hus, det var ligefor den hellige Jomfrues Næse de slagtede vore Venner og Frænder ifjor, som Faar og Fedekalve, og det i Hundredetal; vi tør nu sagtens hænge een af de Skjelmer her paa egen Haand udenfor et lumpent Ølhus!"

Medens man paa denne Opfordring med vilde Skrig trængte ind paa den vaabenløse Herskabstjener, foer Sværdet den unge Væbner af Skeden, og inden man endnu havde faaet den sabelfaste Gamle revet af Hesten, fløi en overhugget Arm hen ad Veien med et langt, klirrende Sværd. Rytterbandens Anfører styrtede brølende af Hesten, og Væbnerens korte Sværd surrede med øvet Vaabenkonst om Ørene paa flere af de Andre. Man slap den formentlige Skaaning og vendte sig rasende mod den unge Vovehals, der paa sin fnysende Hingst foer om iblandt dem som en Hvirvel-

vind og saarede Enhver, han kom nær, med en mageløs Vaabenfærdighed. De halvberusede Ryttere bandte forbittrede, medens de huggede efter ham baade med Stridskolber og Sværd; men han vidste snildelig at undvige hvert Hug, medens han tumlede sin Hingst og vedblev rigelig at uddele Saar og Flænger til alle Sider.

„Trolddom! Djævelskonster!“ — skreg et Par Ryttere og vilde tage Flugten; men de Andre skammede dem ud og bandte paa, det var kun Øllet, der løb rundt med dem.

„Godt danskt Øl!“ — raabte nu den gamle Tjener — „ved St. Erik! der maa svenskt Humle paa!“ — Han rev nu pludselig Stridskolben fra en Rytters Sadelknap og slog med drabelig Kraft ned iblandt dem. Nogle skreg og tumlede saarede af Sablerne mellem deres tabte Bylter og Fjærkræ; de Andre bandte og fegtede som iblinde, tildels mod deres egne Kammerater, medens Skam og Forbittrelse dog syntes at gjøre Nogle af dem ædrue igjen. Men nu kom en Flok Bønderkarle til med deres Høleer og Øxer. „Det var Ret!“ — skreg de — „hug dem sønder og sammen, de Hønsetyve! nu skal de faae Skat og Landgilde tilgavns, de storagtige Blodsugere! de har slaaet og pint os længe nok!“ Med disse Udraab huggede de sjællandske Bønderkarle med rasende Forbittrelse ind paa Rytterne med deres Arbeidsredskaber; der stimlede flere Folk til fra Bøndergaardene ved Dammen, og Rytterne maatte sætte over Grøften ind paa Marken; men idetsamme hørtes der Lyden af en Trompet og Larm af talrige Hesteskoe fra den brolagte Aske-Allee tæt ved Landeveien, og som slagne af en pludselig Skræk, toge Bønderkarlene Flugten. Væbneren og den gamle, stærke Tjener havde faaet nogle Øieblikkes Tid til at puste: de befandt sig ene paa Landeveien mellem tre døende Ryttere og en Mængde Bylter af det tabte Pantegods. De adspredte Krigsmænd samlede sig igjen i nogen Frastand paa Marken,

og den langt større Flok Ryttere, der kom til, syntes at være Undsætning fra den nærmeste tydske Panteborg. „Kan I nu ride, som I kan fegte, unge Herre!" — sagde den Gamle — „saa er Veien os ryddelig. Andet var det jo ikke, vi slog til for. Til at rydde Land og Rige for Rovfuglskarerne maa der en mægtigere Arm."

Uden lang Betænkning sporede de deres Heste og forsvandt som Lyn paa den dunkle Vei. Endelig lode de Hestene udpuste og rede langsomt op ad en Bakke. Nu saae de sig først tilbage. Det lod ikke til, at man havde fundet det Umagen værd at forfølge dem; men de saae med Harm og Gru en høi Flamme slaae op mod Himlen fra den Kant, hvorfra de vare komne: det var de fattige Bønders Gaarde ved Vandmølledammen, der nu stode i lys Lue til Hevn for Bønderkarlenes Delagtighed i Slagsmaalet.

„Det Mordbrænder-Pak!" — udbrød Væbneren harmfuld. — „Det var den milde Greves Folk. Hm! i Jylland har vi den strenge; men det er Hip som Hap. Det er nu syvende Gang jeg seer den røde Hane siden jeg red fra Bjørnsholm."

„Rendsborgeren er værst" — bemærkede den Gamle: — „Grev Johan har dog et Slags Hjerte i Livet, hvorvel det kun er Tydsken, der kalder ham den Milde. Hvad hans Leiesvende her øve paa deres egen Voldgade, skal han have ondt ved at hindre der paa Falster eller hvor han er."

„Hm! Morbroder har dog Ret!" — vedblev Væbneren i sine egne Tanker halvt høit og nikkede, uden at give Agt paa den Gamle — „min Herre maa være forhexet af den Rendsborger Stenmand. Det er Ravne tilhobe. Ingen dansk Sjæl kan holde med det Pak. Det er at vælte sig fra Dyndet i sydende Veg. Men Pokker i Vold ogsaa med en Landsherre, der ei anderledes forsvarer Land og Rige!" De sidste Ord foer ham høit og som uvilkaarligt af Mun-

den, medens han saae forbittret mod Ildebranden og smældede heftigt med sin Ridepidsk. Han blev pludselig taus, da han idetsamme bemærkede den gamle Staldkarls tungsindig mørke Aasyn, som den opstaaende Maane helt oplyste.

„Forlade alle troe Danske deres Konge i Nøden, bliver det vel neppe bedre i dette ulykkelige Land" — sagde den gamle Tjener i halv bitter, halv vemodig Tone.

„Ja saa! mener du det? Graahoved!" — svarede Bæbneren hastig og vendte sin Hest. — „Lad os ride videre! det nytter kun lidt at see sig gal paa den Brand, man dog ikke kan slukke." Han tumlede sin Hest med vild Heftighed, og den Gamle havde Møie med at følge ham. „Saa du synes vi har en brav Konge hertillands, en dygtig Landsherre, der fortjener troe og hengivne Undersaatter?" — spurgte Bæbneren i spottende Tone, da han atter havde sat sin Hest i en roligere Gang og saae den Gamle ride stille ved hans Side.

„Jeg er kun en ringe Tjener, unge Herre! og min Tro er i mange Stykker noget gammeldags" — svarede Staldknegten — „men jeg mener, enhver ærlig Tjener skal blive ved sit rette Herskab, til den store Faredag kommer, og lade Den dømme Herskabet, der satte det over os."

„Det er en god Tro for Livegne og solgte Kvægstykker!" — udbrød den unge Adelsknøs stolt og ivrig. — „Du er ingen dansk Mand; det har jeg nok mærket. Du veed kun lidt hvad det er, at have et Fædreland, som gaaer i Stykker, og en Landsforræder til Konge, en jammerlig Karl, som render ud af Landet hvert Øieblik, der er Fare paafærde, og pantsætter Folk og Rige til den ene Djævel for at lade sig slaae og ydmyge af den anden."

„Jeg og Sverrigs Land har havt den Herre, der var vel saa udygtig og syndig" — svarede den Gamle sagtmodig — „mine Landsmænd forbandede ham ogsaa i Nøden og joge ham i Landflygtighed; men jeg blev ved min gammel-

dags Tro, hvorvel jeg hverken var Livegen eller noget solgt Kvægstykke: jeg fulgte min syndige Herre og tjente ham paa Holbek i hans Udlændighed til hans Dødsdag."

„Ja saa! kom du herind med den forjagne Kong Birger?" — sagde Væbneren og betragtede den Gamle med et Slags medlidende Opmærksomhed. — „Saa har den Herre dog havt een tro Tjener til han døde! Det var meer, end han var værd. Han var fast endnu værre, end vor elendige Christopher. Hm! hvorledes nogen ærlig Mand vil tjene slige Herrer, det gaaer over min Forstand."

„Det er en Samvittighedssag med Troskab og Salighedsed, min unge, storagtige Herre!" — mumlede den Gamle i bitter Tone — „forstaaer I det ikke i al Enfoldighed med Hjertet, saa at sige, saa skal I, mænd, aldrig bryde jert snilde Hoved dermed!"

„Har jeg gjort dig spydig, Gamle!" — spurgte Væbneren nu godmodig — „det var dog just ikke min Mening. Næst Vor Herre og mig selv og min gode jydske Hest, kan jeg nok takke dig for mit unge Liv iaften."

„Nei, stolt Junker! er den Stump Liv, jeg har tilbage, nogen Tak værd, og skal Nogen af os To sige Tak for Haandrækning, bliver det nok min Sag!" — mumlede den Gamle; — „dog lad os skjenke hinanden Takken! Om vi skal hænges eller spiddes, unge Herre! om vi skal døe paa Hjul og Steile for vore Synders Skyld eller for vor gode Villies Skyld, det kommer vel tilsidst hverken an paa os eller Tydsken. Rid I nu kun til, i Guds Navn, og bryd Jer ikke videre om mig! Det sømmer sig kun lidt for en fin, høibaaren Junker at give sig i Lag med en ringe Tjenestekarl. Vi kunde maaskee ogsaa let blive ueens paa Veien om hvad der hører til den rette Tro og Kjærlighed i disse utroe og splidagtige Tider."

„Nei, ved Hellig Jørgen og St. Knud! vi vil følges ad og være gode Venner, du gamle, troe Staabi!" — sagde

den unge Adelsmand og greb sin Reisefælles barkede Haand med et muntert Nik. — „Vi traf sammen i en god Stund og fik gjort godt Kjendskab i en Haandevending. Vi veed nu begge hvad vi due til, naar det kniber. Vi skal nok komme til Rette. Siig mig kun Eet, før jeg kalder dig min gode Ven for Alvor! er du virkelig ingen Skaaning, som de tydske Fyldéhunde troede? din Tale har kun Klangen af det Up-Svenske; men jeg saae hellere, du var en hel svensk Mand."

„Vilde I maaske ogsaa hænge mig eller flaae mig, hvis jeg var en Skaaning?" — spurgte den Gamle med et trodsigt Smil.

„Det just ikke, kære Graahoved!" — svarede Væbneren og slap hans Haand, som havde han brændt sig paa den — „men saa vilde jeg sige dig Godnat for denne Verden og ærgre mig over, at jeg havde en Frænde af Overløberne at takke for mit Liv. De, der hed Danske ifjor og vil hedde Svenske iaar — de, der kan skifte Landsmandskab og Fædreland med deres gamle Vinterhoser — de er ikke mine Folk, seer du, om vi end vare kjødelige Søskende fra først af, og om der end altid gaaer et Stykke Hjerte i Løbet ved slig Skilsmisse blandt gamle Frænder."

„Døm dem ikke for haardt, stolt Junker! det var svar Nød og Fortvivlelse, der rev dem fra Danmark. Den Dag kan vel komme, de flyve Ier i Armene igjen."

„Kommer den Dag engang, skal de finde Armene aabne — men nu, ved Hellig Jørgen og St. Knud, nu seer det broget ud med Kammeratskabet. Hør, Gamle!" — vedblev det unge Menneske med blussende Kinder og holdt stille, medens han greb den Fremmedes Hest i Tøilen og betragtede ham med truende Blik — „har du gode Venner og Frænder i Skaane, skal du nu dog høre, inden vi

skilles ad, hvad jeg og min Morbroder dømmer om den smukke Handel ifjor."

„Nu, nu! giv Jer kun Stunder og umag Jer ei med at holde mit Best!" — brummede den Gamle — „kan jeg tjene Jer dermed, skal jeg gjerne holde stille her en hel Time, medens I skjelder Skaaningerne ud paa jeres egne og jer Morbroders Vegne. Giv kun jert unge Hjerte Luft! Jeg siger Jer jo ikke et Ord imod."

„De havde en Landsforræder til Konge som vi Andre" — vedblev Væbneren heftig uden at slippe Staldkarlens Tøile — „de kunde opsagt ham Huldskab og Troskab — det havde været vel gjort! men skulde de derfor svige Landsmandskab og lemlæste deres egen gamle Moder? Rask og kjækt var det af dem, at de sloge Blodhundene ihjel, selv for vor Frues Alter; det tilgiver den hellige Jomfru dem nok; det skulde vi lært af dem, hvis der var nogen ret Kraft og Enighed blandt os; men vilde nu Jyder og Sjællændere, Fyenboer og Lolliker, Falstringer og Møenboer og hvad vi hedde, alle vi Andre, som endnu kalde os Danske og hellere vil døe tilsammen, end hedde Tydske eller Svenske — vilde vi følge dine Skaaningers smukke Exempel og kaste os i Armene paa den første bedste fremmede Herre, for at faae Fred og gode Dage for vor egen Mund — saa vilde der jo intet Danmark være til i Verden ad Aare. — Død og Ulykke! før vilde jeg levende radbrækkes, før jeg vilde opleve den Skjændsel og overleve mit Fædreland. Den Streg kan jeg aldrig tilgive Skaaningen, seer du, og vil du slaaes med mig for denne min Hjertens Mening, saa kom!" — dermed slap han den Fremmedes Trændse og greb til sit Sværd, idet han pegede paa den erobrede Stridskolbe, der hang ved den gamle Kæmpes Sadelknap.

„Var I jer Konge halvt saa tro, som jert ulykkelige

Fædreland, vilde jeg nu prise jer Ærlighed og selv jer Fremfusenhed, min unge, storagtige Herre, om I end vilde hevne Skaaningernes Frafald paa min gamle, rynkede Pande" — svarede den stærke Karl rolig, med et halvt trodsigt, halvt godmodigt Smil, idet han aldeles ikke syntes at bekymre sig om sin Reisefælles truende Stilling. — „Den skaanske Handel ifjor kommer mig ellers ikke ved" — tilføiede han. — „Jeg er, Gud skee Tak, barnefød i Smaaland, og — St. Erik være lovet! — jeg er en hel svensk Mand med Liv og Sjæl endnu, om jeg end er fredløs og forviist blandt mine Egne og vel aldrig meer skal sætte Fod paa svensk Grund."

„Det kunde du sagt mig strax, du kære Karl! nu er vi gode Venner for Alvor!" — tog Væbneren hastigt Ordet og rystede hans Haand, medens de atter satte deres Heste i Gang. — „Jeg maatte jo være en Nar, havde jeg Noget mod Svensken fordi han er svensk; men en dansk Svensker er mig en Uting, seer du" — vedblev han atter hidsig: — „for en slet Konges Skyld skal ingen brav Mand slaae Haanden af sit Fædreland — saa heller baade Haand og Hoved af en lumpen" — — Han holdt atter inde og studsede over sin gamle Følgesvends skarpe Blik. — „Det var ikke dig og din Konge, jeg mente, men Skaaningerne og vor egen usle Konge" — vedblev han. — „Blev du fredløs og landflygtig for den jammerlige Kong Birgers Skyld, saa har du dyrt maattet bøde for din blinde Vedhængenhed til enkelt Hus og Herskab; det er vel ogsaa et Slags Kjærlighed; men, rent ud sagt — deri kan baade Kat og Hund være vor Mester. Dog det er al Ære værd, efter din Tænkemaade" — tilføiede han formildende og klappede den Gamle venlig paa Skulderen. — „Du er ikke gaaet over til os og bleven dansk, veed jeg, fordi du ikke havde det godt nok hjemme."

„Kors, nei!" — svarede den Gamle med tindrende Blik — „jeg takker Gud og Hellig Erik for den Kjærlighed, jeg har tilfælles med Hund og Kat. Den, der kan svigte sit Herskab i Nøden, svigter ogsaa sit Fædreland. I maa heller ikke troe, jeg har ædt mig dansk i eders danske Brød, fordi man har udstødt mig af mit Fædreland. Dansk var — Tag mig Tusind! det Sidste, jeg vilde være i vor Tid."

„Død og Ulykke! du har dog Ret: vi To kan let blive ueens" — udbrød Væbneren opfarende; men han dæmpede sin Harme, og de rede atter en Stund tause ved hinandens Side. „Nei, vi vil, min Sjæl og Gud, ikke være Uvenner!" — tog han atter godmodig Ordet efter nogen Betænkning og vendte sig igjen til sin tause Ledsager. — „Er du en indfødt svensk Mand med Gud og Æren, saa følger det jo af sig selv, at du ligesaalidt vil være dansk, som vi vil være svenske eller tydske for Alverden; men du skulde kun ikke lade haant om os, fordi vi ere ulykkelige og har en Konge til Herre, som ingen ærlig Sjæl kan holde med!"

„Den Ulykke kjender jeg for vel, til at lade haant derom," — svarede den Gamle med et dæmpet Suk — „men det var en nem Sag at være tro og ærlig, unge Herre, naar Intet fristede os til at svige Pligt og Ed."

„For Pokker, Gamle! havde jeg været saa dum at sværge en Nidding og Brodermorder Troskab, maatte jeg dog hellere sætte slig en Slyngel Stolen for Døren og faae Afløsning derfor, end forlade mit Fædreland og blive en fredløs Mand for at føre hans Bester. Den Kong Birger var jo et Umenneske: han lod jo sine egne Brødre sulte ihjel paa Nykøping Slot."

„Kan være, det var sandt; kan ogsaa være, det var en skammelig Løgn" — svarede den Gamle — „det maa han selv bedst vide og svare for, hvor han nu er. Var

det sandt, hvad man mumlede om, og vidste han Besked med Fangetaarns-Nøglerne, Drost Brunke smed i Vandet, ak ja, saa har hans Sjæl det nu hedt nok i Skjærsilden og kan trænge til vore Bønner." Han holdt inde og foer med Haanden over Øinene. „Saalænge han levede" — vedblev han med bevæget Røst — „Gud og St. Erik forlade mig det! saalænge kunde jeg aldrig bede et godt Ord for hans Sjæl og Salighed; men da han græd sig ihjel paa Holbek Slot over Sønnens gruelige Henrettelse, ak ja, saa mærkede jeg dog, han var et Menneske, som vi Andre. Jeg vil nu næsten troe, man har gjort ham Uret med de Helvednøgler: han var dog Fader til min lille Englekonge, som jeg saae dem hugge den deilige Hals af" — — Den Gamle taug, ligesom overvældet af en høist smertelig Forestilling, og de rede videre i skarpt Trav hen ad Veien til Vordingborg, uden en Tidlang at fortsætte Samtalen.

Andet Kapitel.

Det var sildigt ud paa Natten, og Hestene pustede udmattede, da Væbneren og den gamle Svensker standsede ved en aaben Krolade, hvor der brændte en døsig Hornlygte. To Riddere med et Par Svende rede hastigt ud af den ene Ladeport, ligesom de to nye Reisende trak deres Heste ind ad den anden.

„Havre til vore Heste, Gaardskarl! den rene Kjærne!" — raabte Væbneren og klappede sin smukke Hingst.

„Gud hjælpe os for Kjærne, vi har!" — svarede den pjaltede, smudsige Gaardskarl og skuttede sig utidig, medens han gabende rakte Hestene en Visk Hø. — „Det Par Havre-

kjærve, Tydsken levnede her igaar, tog nu vore egne strenge Herrer med Magt og haarde Ord i Kongens Navn."

„Kom med en Lev da, gesvindt!"

„Brød til Besterne? jo paa det Laug! havde vi en Skofte til vóre egne Munde, maatte vi være glade."

„Nu, saa giv dem hvad du har, Tværdriver! Hvad var det for to Herrer, der red herfra?"

„Det var, mænd! Kongens gode Venner; det maae mine Rygstykker bekjende!" — svarede Gaardskarlen og skuttede sig — „det var den gamle, strenge Marsk og Bispen af Roskilds Broder, Lehnsmanden paa Axelhus — hvad er det nu han hedder? den Slyngel! — han, som lod Tydsken tage Kjøbmandbafn ifjor og gav Kongen den lange Næse."

„Ridder Ingvar Hjorth? ja saa! han var kjæk nok mod Kongen ifjor! sadler han nu om igjen og holder sig til Marsken! De red jo ad Vordingborg til? de skulde vel over til Kongen i Lolland?"

„Vor Herre maa vide hvor de vilde hen? men gnavne og surmulede vare de og kævledes nok saa smaat. De havde et Fandens Jav: de vare sagtens bange, Tydsken skulde faae Fingre paa dem og sætte Pind for deres Smugreise. De skammede mig ud som en Hund, og Lehnsmanden gav mig et drøit Rap, forbi jeg bandte Kongen i min Uskyldighed, inden jeg vidste Andet, end han og Kongen var usaattes endnu som ifjor. Igaar fik jeg Prygl for jeg bandte Tydsken. Ak! det er en forskrækkelig Tid, unge Herre! man faaer hverken Madro eller Nattero meer, og man maa see sig forbandet for hvem man snakker til. Af Tydsken plages vi Dag ud og Dag ind, og af Kongens forløbne Folk om Natten; men hvem der er den rette Herre i Landet, det kan ingen Djævel meer blive klog paa. Nu vil det vel snart faae en Ende" — tilføiede han og

gabede — „hvis det ellers er sandt, hvad Marskens Svende ymtede om. Enten bliver nu vor sælle Konge sat ved Bingebenet og maaske slagen ihjel, og saa bliver da hele Landet tydsk, kan jeg troe, eller vi maae enes om at slaae alle Tydskerne ihjel paa eengang, som Rotter og Mus, over hele Landet, ret ligesom de gjorde i Skaane ifjor. Jeg er tilfreds hvilket der skeer, naar jeg kun kan være uden for Legen og faae lidt Sul til Brødet igjen. Kunde vi kun faae Fred for Krigsfolket og slippe med een Herre at svare Skat og Skyld til, saa maae de for mig slaae ihjel hvem de gider! Saaledes som det nu gaaer til, kan ingen Djævel holde det ud længer."

„Du er et Asen!" udbrød Væbneren hidsig og gav den gabende Gaardskarl et saadant Puf, at han tumlede ned under Hesten. — „Naar I Fæhunde bare kan æde og sove i Ro, er det Jer lige kjært, om I er tydske eller danske og om I har en Slyngel eller en brav Mand til Herre. Fanden i Vold med saadanne Trællesjæle! I fortjener ikke længere at leve paa Guds frie Jord. Der, du Søvnetryne!" — vedblev han og tilkastede den forbløffede Gaardskarl nogle Ørtuger, idet han atter svang sig i Sadlen. — „Det er paa høie Tid, enhver vaagen Dansk faaer frie Hænder: her er fuldt op at tage fat i!" — Dermed sporede han sin Hingst og red ud af Laden.

„Den storsnudede Slirejunker! han var da ogsaa besat" — mumlede Gaardskarlen, idet han krøb op af den smudsige Halm og ledte Smaapengene op mellem Hesteskarnet. „Det er en ond Handel at kjøbe Hug for dum Snak" — vedblev han og gned sin Ryg. — „Utak og Prygl vanker her nu som dagligt Brød, saasnart man bareftens mæler. Bander jeg Tydsken, er det galt; skjelder jeg paa Kongen, er det ogsaa galt; giver jeg dem Alle tilhobe Døden og Djævlen, er det nu allerværst, mærker jeg. Gid Fanden

længer lukke sin Mund op i denne ugudelige Verden! Hunden, man slaaer, skulde man dog give Lov til at tude. Var det din Herre? Godkarl!" — vedblev han helt modig i arrig Tone og vendte sig til den gamle Herskabstjener, hvis Kæmpekraft skjultes beskedent af de graae Haar og det rynkede Ansigt — „tøv lidt! dig skal jeg nok faae Ram til!" Han spyttede i Næverne og vilde tage fat i den Gamle, men mærkede snart til sin Forbauselse, at han havde sin Overmand for sig. Den Gamle kylede ham som en Vante langt hen i Laden, uden at mæle et Ord, og steg rolig til Hest. Først da han var helt ude af Laden, gav han sin Hest Tøilen og søgte at indhente sin unge, hidsige Reisekammerat. Maanen skinnede klart, og han fik snart Øie paa ham, hvor en kortere Bivei til Vordingborg overskar Landeveien. Den Gamle fulgte hans Gjenvei og red med en høflig Hilsen de to fremmede Riddere og deres Følge forbi. De vare blevne opholdte ved et Uheld og rede nu rask fort ad den almindelige Landevei. Den Ene var en høi, graahaaret Herre med et langt, magert Ansigt, der var prydet med et Par store krigerske Skrammer; det var Kong Christophers Marsk og Feltherre, Hr. Peder Vendelbo, der tillige bar Navn af Rigets Drost. Hans Ledsager, Ridder Ingvar Hjorth, var en stærk, undersætsig Mand paa nogle og fyrretyve Aar med et gult, studset Mundskæg, som han næsten bestandig strøg i Veiret med en selvbehagelig Mine, naar han ikke rettede paa sin Hat, der var for snever for hans brede Hoved. De vare begge helt betænkelige, og de enkelte Ord, de vexlede, syntes at røbe, at de ikke vare ganske enige om Formaalet for deres Reise.

„Rid forud, Karle! og se om Veien er ryddelig for Streifbander!" — raabte den undersætsige Herre i bydende Tone og med et strengt Vink til Svendene. — „I har vel Intet derimod? Hr. Marsk!"

Marsken gav Svendene et bekræftende Tegn, og de rede forud. „En overflødig Forsigtighed, Hr. Lehnsmand!" — sagde den gamle Herre: — „spærrer man os Veien, maae vi dog hugge os igjennem. Men I kan have Ret: mundhugges kan vi bedst uden Vidner."

„I har ført mig paa glat Is, Hr. Marsk!" — sagde Lehnsmanden og holdt sin Hest med et heftigt Ryk tilbage. — „Hvad nytter det, vi faae ham ud af Landet, naar vi dog ikke kan faae ham ind igjen med den Magt og Myndighed, han nu kun bærer Navnet af? Til at leie udenlandske Hære paany, har han jo hverken Penge eller Land meer at pantsætte. Reiser nu ogsaa hele Folket sig i sin Fortvivlelse, bliver det dog neppe for at faae den Karl igjen til at ødelægge Land og Rige. Fik han ogsaa Magten her igjen for en Tid, var han, Gud hjælpe mig, istand til at lade mit Hoved springe for den Streg, jeg spilte ham ifjor imod min Villie. Hm! jeg har siddet for længe i hans Raad til ikke at kjende ham ud og ind, Hr. Marsk! Taknemlighed kjender han saa lidt, som Tro og Love. Da jeg underskrev Freden med Sverrig i hans salig Broders Tid, vidste vi ret godt hvem vi havde at takke for vor slette Lykke. En Forræder har han jo været alle sine Dage. Havde vi fulgt Kong Menveds sidste Raad, var Broderen aldrig kommen til Regimentet, og Land og Folk havde nu ikke været forødt og pantsat som andet Gods og Fæ."

„Han er dog vor lovmæssige Konge endnu" — sagde den gamle Feltherre med et dybt Suk — „og han er jo Hoved for Slægten! Sønnerne har baade Hoved og Hjerte. Lad os i Guds Navn gjøre hvad vi kan og lade Vor Herre og Hellig Knud sørge for Resten! Saalænge der er Liv, er der Haab."

„Jeg mener, som sagt, vi burde see Tiden an!" — indvendte Lehnsmanden og strøg sit Mundskæg. — „Var

hans Liv endog dobbelt saa kostbart, som I anseer det for, kunde det dog let kjøbes for dyrt; vi maae hellere lade den Skyggekonge i Stikken, end forraade Landets sidste Haab: en almindelig Opstand mod Plagerne bliver dog tilsidst vor eneste Redning; men mærker man Uraad for tidlig" — —

„Min Gud og Skaber! skal vi da tøve til maaskee baade Kongen og den ædle Hertug Otto ere fangne eller myrdede?" — afbrød Marsken ham ivrig. — „Med Kongehuset styrter Danmarks Throne. Jeg er vis derpaa, Ridder Hjorth! Forræderne vil udrydde den hele Slægt; de vil sælge Folk og Land til den stolte Rendsborger eller hans jammerlige Myndling i Slesvig; baade ham og Kong Abels Slægt kjende vi."

„Men det er jo Altsammen kun Formodninger og løse Rygter!" — indvendte den betænksomme Ridder og nølede. — „Vidste jeg, der virkelig var saa overhængende Fare paafærde, skulde jeg aldrig betænke mig" — —

„Er det Alvor med eders Ærlighed, Ridder Hjorth! og vil I nu redde eders egen Ære, som en brav dansk Mand, saa betænker I Eder ikke" — afbrød Marsken ham heftig.

„Min Ære, mener jeg, er i ganske god Behold, Hr. Marsk! vil I fornærme mig?"

„Det just ikke; men Enhver, der seer Grev Johans Banner vaie fra Axelhus og veed, det var Ridder Ingvar Hjorth, der aabnede ham Stad og Slot uden et eneste Sværdslag, kan ikke ansee Jer for nogen fuldtro Mand mod Kongen og Fædrelandet!"

„For den Handel skylder jeg kun min Broder Bispen Regnskab, men hverken Kongen eller Folket!" — svarede Ridderen stolt. — „Jeg var Bispestolens Lehnsmand, men ikke Kronens. Jeg mærker, I kjender Sagen kun halvt,

Hr. Marsk! og formodentlig kun af Kongens falske Mund. Men af en brav Mand som Jer vil jeg ikke miskjendes. Vilde jeg ikke see Bispestaden ødelagt, hvad var der saa at gjøre? Paa at udholde en Beleiring var der jo ikke at tænke; til at afslaae en Storm var Mandskabet for ringe. Jeg havde hellere seet Stad og Slot i Kongens Haand, end i Grevens, naar galt skulde være; een af Delene saae jeg maatte skee. Se, derfor gav jeg Kongen hint Vink, som han kun for længe betænkte sig paa at troe, fordi jeg med et sandt Ord havde fornærmet ham. Da han endelig kom drattende, var det bag efter, som sædvanlig. Resten veed I. Han maatte nøies med at true mig med Skafottet og ærgre sig over sin Halvbroders Banner over Porttinden. At jeg siden har holdt gode Miner med den milde Grev Johan, kan Ingen fortænke mig i under slige Omstændigheder. Hvor godt jeg mener ham og alle Udlændingerne det, haaber jeg forresten at vise mine Landsmænd, naar den store Befrielsens Time slaaer, og det ringer for Tyrannernes Sjæle her, som i Skaane."

„Jeg vil troe, I mener det trofast nok med Landet, Ridder Hjorth!" — svarede Marsken — „men til et lønligt Mytteri sætter jeg intet Haab om Guds Bistand, og til et skaansk Blodbad rækker jeg aldrig min Haand; kun aabenbart og i Spidsen for en Hær vil jeg møde Landets Fjender. Er det for vort retmæssige Kongehus, de jydske Bisper og Herremænd nu vil drage Sværd, — i Guds Navn! saa skal jeg snart staae midt iblandt dem hos Ridder Bugge paa Hald; men først maae Kongen og Hertug Otto være i Sikkerhed."

„Ei hvad, Hr. Marsk! I er alt for ængstelig. Noget maa man dog stole paa de høie Herrers Broderskab."

„Grev Johan skal Ingen stole paa!" — vedblev Marsken — „Gud hjælpe os for Broderskabet! det er jo kun

halvt; det Frændeblod er tyndere, end Vand, naar det gjælder hans egen Magt og Fordel. Betænk Jer intet Dieblik længer, Ridder Hjorth! Lad Greven nu betale Jer Kjøbmandhafn, og skaf os Leidebrev for hans ulykkelige Halvbroder! I Lolland kan Kongen ikke blive i tre Dage; skal han og Sønnen frelses, maae de bort. De er jo allerede saagodtsom Fanger: ethvert af deres Skridt bevogtes. Ingen af Kongens hengivne Mænd har Indflydelse hos Grev Johan. Skal Nogen i dette farlige Dieblik udrette Noget hos ham, maa det være Jer."

Den gamle Marsk havde grebet Lehnsmandens Haand og trykte den heftig med et bønligt, indtrængende Blik. Ridder Ingvar Hjorth rystede betænksom paa Hovedet; han syntes imidlertid smigret ved den Vigtighed, Marsken tillagde hans Indflydelse hos den mægtige Grev Johan af Kiel og Vagrien, der fra Nykjøbing Slot beherskede Sjælland og Smaaøerne, som Panteherre. „Nu vel, Hr. Marsk! vi vil see, hvad vi kan gjøre!" — sagde Ex-Lehnsmanden af Axelhus og nikkede selvtilfreds med en stolt Beskytter-Mine, medens han hævede den store Overlæbe og strøg sit Mundskæg. — „Jeg deler vel ikke eders Mening om hine høibaarne Personers Nødvendighed for Land og Rige; men jeg vil dog vise Jer, at jeg hverken har handlet dumt eller uforsvarligt ved min tilsyneladende Føielighed mod vor Panteherre. Kongen selv skal nu erfare, at jeg ikke har ment ham det saa ilde, hvorvel han kun lidet har vidst at skjønne paa de dygtigste Mænd i hans Raad." Han gav sin standsede Hest Tøilen, og de rede fort i stærkt Trav.

Væbneren og den gamle Svensker fortsatte Reisen sammen til Vordingborg og lode sig om Natten sætte over til Ladepladsen Oureby i Lolland, en halv Mil fra Saxkjøbing. De kjendte endnu ei engang hinandens Navn; men uagtet

deres høist forskjellige Alder, Stand og Tænkemaade, og skjøndt de næsten ikke havde talt et Ord sammen uden at tvistes, syntes de dog gjensidig at have faaet en besynderlig Godhed for hinanden. Da de nu ved Færgestedet i Lolland trak deres Heste iland, spurgte den Gamle strax Færgefolkene om Veien til Saxkjøbing. „Skal du den Vei, Graahoved! kan vi jo følges ad!" — sagde Væbneren — „jeg skal næsten samme Vei. Men vi har hverken faaet Nadver eller Davre; vi kan ærlig trænge dertil, og vore Heste med. Kom!" Den Gamle nikkede og fulgte ham. Saasnart man havde sørget for Hestene, gik man ind i Færgehusets Gjestestue. Den tykke, svære Færgemand satte, taus og som i Søvne, Havrebrød og Godt-Øl frem for dem og slængte sig selv paa Gaasebænken i samme Stue, hvor han strax snorkede høit. Det var noget over Midnat, og hele Huset sov. „Et sovende Fæhus, som det hele Land!" — sagde Væbneren halvt høit og kastede sig paa Foldebænken ved Bordet. De Reisende tilfredsstillede taus den første Hunger. Staldkarlen blev imidlertid beskeden staaende ved Døren; men saasnart Væbneren mærkede det, trak han ham hen til sig paa Bænken og skjenkede et Krus stærkt Øl for ham. „Du tjener altsaa Kong Birgers Enkedronning paa Holbek Slot, Gamle!" — begyndte han igjen den længe afbrudte Samtale med et frittende Blik — „og du lader til at røgte et Ærende for hende, som det haster med."

Den Gamle nikkede, men taug.

„Det maa være et sørgeligt Liv, hun der fører" — vedblev Væbneren — „men neppe uforskyldt: hun har ikke haft ringe Del, vil man sige, i alle Ulykkerne baade her og i Sverrig."

„Hvad min stakkels Frue har syndet, vil hun nu gjøre Bod for!" — svarede den Gamle: — „hun vil nu ende sine Dage som en from Nonne i St. Peders Kloster i Nestved,

og hun vil forlige sig med sin Broder, jer ulykkelige Konge, førend hun eller maaske han selv siger denne Verden og dens ustadige Lykke Godnat. Det er for hendes Sjæls Freds Skyld, jeg gjør denne Reise. Det er ingen Hemmelighed, unge Herre! Jeg vilde ønske, Enhver, der reiser her om Natten i denne Tid, reiste i ligesaa lovligt Ærende."

Væbneren blev rød og rømmede sig, ligesom forlegen, medens han hastig greb Kruset og drak. „Du mener vel den fornemme Rævejæger, der gik over Vandet med os?" — tog han atter Ordet — „nu ja, han havde intet godt Ansigt; det har du Ret i — og han tede sig helt hemmelighedsfuldt, da jeg spurgte om hans Navn. Hans Spot over dit anløbne Vaabenskilt og den falmede Krone var just heller ikke smuk; men igrunden havde han dog Ret: naar Forgyldningen gaaer af Skarnet, og Kronen falder af Jammerligheden, saa leer man overalt, seer du, og glæder sig over, at dog ogsaa Ulykken kan være retfærdig iblandt."

Den Gamle sukkede dybt og taug med en smertelig Mine. Væbneren taug ogsaa, og de hensank begge i helt alvorlige Tanker. Over deres Hoveder hang en Tranlampe, som udbredte et sparsomt Lys i den dunkle Gjestestue. Paa Bænken ved Arnestedet snorkede Færgemanden høit; men hans Øine aabnede sig af og til paa Klem, og naar de Reisende talede, snorkede han ikke.

„Havde I seet, hvad mit Herskab har gaaet igjennem, unge Herre!" — afbrød den gamle Svensker nu Taushedenen i vemodig Tone — „vilde I vist ikke dømme saa haardt om de Stores og Mægtiges Feil og Skrøbeligheder."

„Jeg har endnu ikke seet ret Meget i Verden" — sagde Væbneren og satte Ølkruset haardt i Bordet med en stolt og kjæk Mine — „men af hvad jeg har hørt og seet kan jeg nok mærke, at alle vore Ulykker komme fra de Store og Mægtige. Det er da intet Under" — tilføiede han og kylede

sin Hue hen ad Bordet — „naar de Smaa, som nuomstunder, heller ikke due for en halv Ørtug. Den eneste Storhed, der er Ære ved, er dog Bedriftens“ — vedblev han og opløftede sit krusede Hoved — „men naar Kraften og Dygtigheden er borte, er der kun Trælle og Fæ til i Verden, og saa behøves der kun een kraftig Oxedriver for at drive al Verdens Fæ til Slagterbænken. Det har min Vaabenmester paa Bjørnsholm sagt mig mangen god Gang, og deri har han Ret.“

„Er den mægtige Sti Andersen af Bjørnsholm eders Herre og Vaabenmester“ — tog den Gamle studsende Ordet og rynkede den store Pande — „saa behøver I vistnok intet Leidebrev blandt Landets Fjender: hans Navn gjælder nu meer blandt Tydskerne, end nogen brav dansk Mand vilde ønske; men saa maa I tage Jer iagt for eders egne Landsmænd, unge Herre! og mest for dem, I holder for Trælle og Fæ. I Sjælland kalder man Sti Andersen af Bjørnsholm, med Tugt at sige, en ful og aabenbar Landsforræder. Er han bleven Marsk hos den Rendsborger Greve, kan han nu kalde sig Marsk Sti den Anden, men han kan neppe forlange stor Pris for Ærlighed og Troskab, og — reiser I her i hans Ærende, kan det neppe være for det Gode.“

„Ja saa! mener du det? Gamle!“ — mumlede Væbneren betænkelig og stirrede paa Bordet med Haanden under Panden. — „Godt og Godt er To. Der er meget Godt ved Sti Andersen! men i Meget har han Uret. At al Dygtighed og Frihedssind skulde være forsvundet af Landet, kan jeg dog heller ikke troe. Det er maaske ogsaa det sidste Ærende, jeg røgter i Sti Andersens Tjeneste. Morbroder paa Riis har næsten gjort mig ræd for ham. Imidlertid“ — vedblev han og tog Haanden fra Panden — „en tapper og dygtig Herre er han alle Dage, det skal Ingen negte; han

har gjort Meer for vor elendige Konge, end han var værd. Nu har han opgivet ham for Landets Frelse."

„Han mener sagtens, det er klogest at vende Kappen efter Vinden!" — bemærkede den Gamle i sin bittre, vemodige Tone: — „Nu ja, saaledes gaaer det i Verden. Det Samme gjorde vore store Herrer i Sverrig, saasnart Lykken vendte mit Herskab Ryggen. De Mægtige har kun Venner saalænge Lykken er med dem. Naar Vognen helder, skyde Dientjenerne efter."

„Du er en svensk Mand, Gamle! men tager dog meer Del i vor jammerlige Konges Ulykke, end de fleste og bedste Danske" — svarede Væbneren og betragtede sin Reisefælle med Opmærksomhed — „det er smukt nok af dig; men, bliv ikke bister! det er dog en Øllebrøds-Barmhjertighed. Du maa ikke troe, jeg hører til de Slyngler, der dreie Kappen efter Vinden, fordi jeg tjener Sti Andersen, hvorvel han har slaaet Haanden af sin Konge, som det hedder. Ridder Sti har i syv Aar været mig i Faders Sted, maa du vide, og hans Datter, den lille, deilige Jomfru Agnete — nu ja" — afbrød han sig selv hastig og rømmede sig — „det kommer ikke den Sag ved. Ridder Sti af Bjørnsholm har hidtil gjældt for en af de bedste Mænd i Landet, mener jeg, og en Herre, som det var en Lykke og Ære for en ung Knøs af god Slægt at lære ridderlig Færd af. Han har holdt med Kong Christopher, saalænge der var Gnist af Haab om, han skulde rette sig og blive en taalelig Konge; men kun liden Tak har han faaet derfor. Jeg red ved hans Side i Slaget paa den forbømte Lohede ved Dannevirke; det er nu to Aar siden; men jeg glemmer aldrig den Dag. Jeg saae Hr. Sti fegte som en Bjørn mod den Rendsborger Greve i Spidsen for Kongens og Grev Johans Adelsfylking, og jeg lærte selv at bruge mit Sværd ganske vakkert, uden at rose mig. Min Herre var den

Sidste, der forlod Slaget, dengang de tydske Leiesvende havde forraadt os. Prinds Erik var styrtet over Dannevirke, og med ham var det snart ude. Junker Otto var fangen, og ingen Dansk holdt længer Stand. At Kongen selv og Junker Valdemar undkom, kan de mest takke min Herre for. Men da vi kom hjem til Bjørnsholm efter den Færd, fik Hr. Sti ganske andre Tanker om det Hele. Han kaldte Rendsborgeren den største Mand i vor Tid og modtog ofte Breve fra ham. Deri havde han Uret, og fra den Time har jeg kun tjent ham af Vane og gammel Kjærlighed; men saaledes som Sagerne nu staae, er det vist ikke nemt at vide hvorhen en brav dansk Mand skal vende sig, naar han har Folk og Land kjærere, end denne Konge, der har lagt Landet øde, for nu at døe som en kronet Betler her i Skjændsel." Han holdt inde, og Færgemanden paa Gaasebænken snorkede atter høit.

„Havde I seet det Halve af hvad jeg har seet i Verden, unge Menneske!" — tog den Gamle atter Ordet med vemodig Røst, idet han syntes at neddæmpe en heftig Sindsbevægelse — „saa dømte I neppe saa rask om de Mægtiges Fald og Ulykke, og tog Jer vel iagt for at faae Lod og Del deri. Den, der staaer høiest, har dybest at falde. Jeg har seet de Bedste og Største dele Skjæbne med de Boveste. I har vel sagtens hørt tale om Thorkild Knutson, vor store, berømte Rigsforstander; han var min første Herre, og ham kan jeg, næst Gud og Hellig Erik, takke for hvad Godt, der mulig er i mig. Han var mægtigere, end nogen Konge i Sverrigs Land. Det var en Herre, som de klogeste Mænd i Verden bukkede dybt for. Han regjerede Folk og Land som en Salomon og havde vor Konges egen Broder til Svigersøn. Han skulde man dog troe sad fast i Sadlen. Ak ja, han havde vundet Seier ogÆre som ingen Anden; hans eneste Feil var kanske hans alt for høie

Mod: for æres vilde han blandt Konger og Fyrster som deres Jævning. Men hans Høihed var hans Ulykke; maaske var han ogsaa for streng i sin Retfærdighed. Han holdt paa Kronens Ære, veed I, og fik Kongen til at holde de oprørske Hertuger Stangen; men da de skulde forliges igjen med deres Broder Kongen, maatte al Skylden væltes paa Marsken. Gud forlade Kong Birger den Synd! Det var maaske hans allerstørste. Dengang var jeg alt traadt i hans Tjeneste, seer I, og kunde ikke forlade ham uden Meened og Opsætsighed. Det var min første svare Prøvelse, da Thorkild Knutsons store Hoved var faldet paa Skafottet, og jeg samme Dag skulde holde Stigbøilen for Kongen, uden at vælte ham i Skarnet og lade ham trampes ihjel under Hestehoven. Jeg veed hvad Fristelse er, unge Herre!" — tilføiede han med Vægt. — „Gud bevare Eder og hver ærlig Mands Barn derfor! men Thorkild Knutson havde været Meer for mig, end Ridder Sti paa Bjørnsholm kan have været for Jer." — Han holdt et Øieblik inde og betragtede sin unge Reisefælles urolige Miner med et skarpt Blik. „Det var noget nær det ædleste Blod, der er udgydet i Sverrig i min Levetid" — lagde han til med et dybt Suk — „hvorvel der er flydt det, der var af høiere Udspring."

Den unge Væbner var bleven blussende rød. „Hin store Mands Fald har jeg nok hørt tale om" — udbrød han nu ivrig. — „Det er en evig Skjændsel for den Konge, du tjente. Havde du væltet ham i Skarnet under Hoven paa det usleste Øg, havde det været vel gjort. Thorkild Knutsons Død forliger vist ingen ærlig Sjæl med de slette Konger; det er jo netop hvad jeg mener: hvor Svøbets og Bleens tomme Storhed skal gjælde, kan ingen sand Storhed og Fortjeneste taales. Det var kun dumt af jer store Thorkild, at han vilde holde fast paa den raadne Throne til den knuste ham."

„Ak, al Storhed er forgængelig, unge Herre," — tog

den Gamle atter Ordet — „og man maa dog hellere lade Livet for en god Sag, end for en slet Sag. Misund ikke de Høibaarne deres Glands! og tro kun aldrig, der kommer noget Godt ud af Uret! — Se! der var nu vore stolte Hertuger: Høiheden og Kongebyrden skinnede dem ud af Dinene; Ingen kunde maale sig med dem i Kjækhed og ridderlig Færd; man løftede dem til Skyerne over hele Sverrigs Land, og de grebe dristig efter Kronen; men de havde gjerne givet al Verdens Kroner for en Bid mulbent Brød, før de slog Tand i hinandens Kjød, og man bar dem til Graven fra Nykøping Fangetaarn. Da jeg saae deres Lig, unge Herre! fik jeg en inderlig Medynk med de Store og Høibaarne, hvor store Syndere de saa maatte være i deres Høihed“ — —

„Du har oplevet gruelige Ting, Gamle!“ — afbrød Væbneren ham — „siig, hvem er du! hvorledes har du kunnet være Vidne til saa Meget?“

„Jeg er fød alle Sjæles Dag, unge Herre!“ — svarede den stærke Gamle. — „Er I ræd for Døden, saa vig fra mig! den har hidtil fulgt mig, som min Skygge.“

„En ung Krigsmand maa vænne sig til at see Døden under Dine, uden at ræddes!“ — svarede Væbneren — „dog Døden har for mange Steder Ærende til at være din Følgesvend. Hvad har bragt dig paa den sære Grille?“

„Kald det Overtro eller hvad I vil, Herre!“ — vedblev den Gamle — „men underligt er det dog, at jeg saa ofte skal see Lig og voldsomme Dødsmaader, uden at jeg dog selv giver Anledning dertil. Jeg er bestemt til at see de største Ulykker, troer jeg, uden at jeg skal kunne hindre en eneste.“

Færgemanden, der syntes at sove paa Bænken ved Arnestedet, reiste sig nu hastig og forlod Stuen. Han kom ikke tilbage; men det var henimod Morgenstunden, og man

mærkede nu, at Folkene i Huset bleve vaagne og begyndte at røre sig. „Jeg vil see om vore Heste har ædt op!“ — sagde den Gamle og gik ud.

Væbneren blev siddende i dybe Tanker med Haanden under Kinden. Han fremtog nogle Gange et forseglet Brevskab, som han bar paa sit Bryst, og betragtede det betænkelig. Han syntes et Par Gange fristet til at bryde Seglet; men han gjorde ligesom Vold paa sig selv og forvarede det atter omhyggelig. Medens Væbneren sad ene i denne tilsyneladende Kamp med sig selv, stak Færgemanden et Par Gange ubemærket sit tykke Hoved frem over ham gjennem en Luge i Trævæggen og trak det tilbage igjen. Endelig traadte den gamle Staldkarl ind paany og satte sig ved Enden af Bordet. „Vi maae tøve en liden Stund for de arme Besters Skyld!“ — mumlede han, med et skarpt Blik paa det unge Menneskes urolige Ansigt. „Maaske er det heller ikke af Veien“ — tilføiede han. — „Den, der er paa ærlige Veie, behøver jo ikke at skye Dagens Lys.“

„Det forstaaer sig, Gamle!“ — sagde Væbneren rask — „Ærlighed varer længst og skyer hverken Lys eller Ild. Hvad man har lovet og svoret, maa man tro og ærlig holde; derfor blev du jo ogsaa hos Kong Birger og udrettede Alt, hvad han bød dig.“

„Han har, Gud skee Tak, aldrig budet mig Andet, end hvad jeg med frelst Sjæl kunde adlyde ham i. Andet havde jeg da heller ikke paataget mig, for den kjære Herre Gud er dog allestund vort første Herskab.“

„Rigtig, Gamle! det mener jeg ogsaa, og naar Vor Herre vil tage Lykken og Magten fra de store Slyngler, saa skal vi Smaafolk aldrig bilde os ind, det er vor Pligt at hindre det.“

„Ak! lad os ikke mænge Guds Villie med vor egen, unge Herre! Mangengang kan en ringe Haand være et vigtigt Redskab selv til de største Synderes Frelse eller Ulykke; men

da gjælder det at agte paa den rette Guds-Stemme i vor Sjæl og adskille den fra vore egne daarlige eller hovmodige Tanker. Jeg fordømte ogsaa Kong Birger i min Sjæl" — vedblev han med dæmpet Røst og stirrede i det matte Lampelys; — „havde jeg forraadt ham og hindret hans Flugt hin Nat, og det havde været mig en let Sag, saa havde jeg nu været i Ære og Anseelse i mit Fædreland, istedetfor at jeg blev en fredløs Mand blandt mine Egne; men jeg fortryder det ikke. Et godt Skudsmaal i Hjertet er dog bedre, og holder længer ud, end alt det Andet. Jeg har hadet Kong Birger i al hans Pragt og Herlighed, seer I, dengang han bar Spir og Krone; men da jeg lukkede hans Øine paa Holbek Slot, og han neppe eiede den Seng, han kunde døe i, saa takkede jeg min Gud og Frelser, at jeg dog ingen Del havde i hans Ulykke. Den var vel forskyldt, vil man sige, og jeg troer det selv; men Brunke, den falske Drost, han havde dog mest Skyld baade i Hertugernes og vor store Rigsforstanders Død. Den Karl har jeg da ogsaa seet paa Hjul og Steile, kan jeg troe; kommer I engang til Brunkebjerget, vil I høre hans forbandede Navn." Den Gamles Øine tindrede vildt, idet han nævnede dette Navn, og hans store Haand krummede sig. Det var som Erindringen om hin underfundige Statsmand og de Ulykker, hans slette Raad havde bragt over Sverrig, vilde oprive alle gamle Saar i hans Sjæl; hans fremstaaende Øine fik atter hint besynderlige Udtryk af en Drømmendes, der seer tilbage i Tiden. Det vilde, hevngjerrige Lyn, der ved Mindet om Drost Brunkes Henrettelse spillede i hans Blik, forsvandt dog snart, og de store, stirrende Øine fyldtes med Taarer. „Den største Jammer, jeg har oplevet, var dog med den unge Prinds Magnus Birgersøn" — begyndte han igjen med halvkvalt Stemme og syntes at finde Trøst i at meddele sin unge Reisefælle hvad

der laa ham smerteligst paa Hjertet. — „Deiligere og frommere Barn har jeg aldrig seet. Han var en kaaret og hyldet Konge, inden han endnu vidste hvad det betydede. Ak, hvor mangen Gang har jeg ikke baaret ham paa mine Arme, den lille Guds Engel, og sjunget for ham om den Herlighed, han var fød og baaren til. Ham har jeg da ogsaa baaret paa disse Skuldre til Danmark — ak, aldrig har jeg grædt saa bittre Taarer, som da jeg lagde ham i den ædle Kong Erik Menveds Skjød, medens mine Landsmænd slæbte hans Fader og Moder og hans lille Søster til Fængslet paa Nykøping Slot."

Væbneren stirrede forundret og opmærksom paa den gamle, simple Mand, der nu først blev ham til en bekjendt og høist mærkelig Person; men han tilbageholdt enhver Yttring af sin Overraskelse, for ikke at afbryde ham.

„Saa from og deilig har jeg aldrig seet det lille Barn Jesus i nogen Kirke" — vedblev Kong Birgers gamle Tjener med bævende Stemme. — „Den Englekonge havde jeg glædet mig til at see paa Sverrigs Throne inden jeg lukte mine Øine — saa vilde jeg sagt med Simeon: Herre! lad nu din Tjener fare i Fred! — Men det var Afguderi med et Menneskebarn, kan jeg troe; det var jo dog kun en lille jordisk Konge, og al jordisk Herlighed skal forsvinde. Han vilde rigtignok bleven en anderledes Konge, end hans Fader og den, de nu har derovre; men Gud maa vide det bedre — saaledes skulde det nu ikke blive. Naar vi har de elleve tusinde Jomfruers Dag igjen d. 21de October, saa bliver det nu tretten Aar siden jeg stod paa Helligaandsholmen ved Stockholm og saae dem hugge hans deilige Hoved af. Gud glæde hans uskyldige Sjæl i hans Himmerig!" Her brast den Gamles Stemme; han udbrød i heftig Graad og skjulte sit Ansigt i sine store, barkede Hænder.

„Min Gud! du er hin brave Smaalænding, der bar Prinds Magnus til Danmark!" — udbrød Væbneren med den høieste Deltagelse og sprang op — „du den troe Arvid, som alle Mennesker talte om, da jeg var lille — og du lever her som en fattig og ringe Mand!"

„Vist er jeg en ringe Mand" — sagde Staldkarlen og tog Hænderne fra de vaade Øine — „derfor takker jeg Gud og St. Erik — jeg har havt Sorg nok af at see de Stores Lykke i Verden. Arvid Smaalændings Navn kjender Ingen uden Vor Herre og de, der endnu erindre den lille Prinds Magnus Birgersøn. Det var baade første og sidste Gang mit ringe Navn blev nævnet i Verden, da jeg havde baaret min lille Konge til Danmark. Siden fulgte jeg Faderen herover og blev fredløs med ham. Jeg fik graae Haar, medens min lille Konge blev stor og kjæk i sin Udlændighed. Han havde netop fyldt sit tyvende Aar, da han foer som en Helt til sit fædrene Rige, og den store Ulykke ramte; ak! jeg kom kun tidsnok til Helligaandsholmen for at see hans gule Haar skinne i Solen som en Glorie — under Bøddeløxen."

Væbneren betragtede den gamle Arvid Smaalænding med en fast ærbødig Deltagelse og greb hans Haand. „Nu forstaaer jeg din sære Medynk med al falden Høihed" — sagde han — „og jeg fortænker dig ikke deri; men du hører til den Tid, som er forbi, Gamle! jeg til den, som kommer; vore Veie kan neppe ret længe falde sammen. Det er nok lys Dag. Jeg maa videre!" Væbneren kastede nogle Ørtuger paa Bordet til Erstatning for det tarvelige Maaltid. Han satte sin Hue paa Hovedet og vilde gaae; men inden han naaede Døren, foer den op, og den svære Færgemand traadte lysvaagen over Tærskelen i Spidsen for sine Husfolk og nogle Baadsmænd. „Tag det ikke fortrydeligt op, unge Hr. Junker! eller hvad I er" — lød det

hult fra Færgemandens stærke Bryst, som fra en Tønde — „men I kommer ikke af Stedet, inden I har gjort os Rede og Rigtighed for hvad lovligt Ærende I har her i Lolland. I seer ud som ærlig Mands Søn og har saa godt et Skudsmaal i Øinene, som nogen brav Karl kan forlange; men man skal ikke i disse Tider skue Hunden paa Haarene. I har snakket saa dumdristig her med denne brave Svensker, som om I vilde Kongen selv tillivs, hvis I kunde. Kommer I fra Sti Andersen paa Bjørnsholm eller vel endog fra den Rendsborger Greve, saa kan det kun være nye Forræderier eller Ulykker, I har at fare med."

„Ja saa!" — udbrød Væbneren forbauset med Haanden paa Sværdheftet — „kan man nu ikke længer tale et frit Ord ved et Krus Øl her i Landet, uden at belures og forraades af sine egne Landsmænd? Hvem har sat Jer til at anholde veifarende Folk her og drage mig til Regnskab for mine Ord og Tanker?"

„Hvad saadan en ung Springfyr snakker eller tænker, skulde paa enhver anden Tid aldrig forstyrret min Morgensøvn" — svarede Færgemanden rolig — „for det veed vi jo nok: ligesom de gamle Fugle sjunge fore, saa hvisle de unge efter; men siden Kongen har betroet sit Liv til os Lolliker, maae vi have en Finger paa hvert Øie. I skal ikke bilde Jer ind, her kun er Trælle og Fæ til i Landet, om I ogsaa har hørt den Sladder hundrede Gange af jer forræderske Herre paa Bjørnsholm! Her seer I alle mine Husfolk; der er ikke en Eneste blandt dem, som vilde svige sin Husbond eller tale ilde om mig til Fremmede, om jeg saa var dem en slettere Herre, end vor Konge skal være for os Alle tilhobe. Se! derfor vil vi heller ikke taale, at en ung Springfyr her skal haane Kongen ustraffet og maaske bringe Lurendreierbud fra Landets Fjender til een eller anden Køter her i Landet, som kunde finde sin Reg-

ning ved at styrte vor ulykkelige Herre endnu mere i Ulykke. — Sur ham nu!"

Paa et Vink af Færgemanden sprang to Baadsmænd pludselig til og omfavnede den unge Væbner saa fast, at han ikke kunde røre sig, medens en Tredie handt Arme og Ben paa ham. Den gamle Staldkarl gjorde en hastig Bevægelse, som for at komme sin overvældede Reisefælle til Hjælp; men Færgemanden greb ham med Kæmpestyrke om Armen og holdt ham tilbage. „Vær du kun rolig, Gamle!" — hviskede han — „hvad jeg har lovet dig, skal jeg holde! Du veed selv bedst hvad den Grønskolding tænker paa. Holder han os for Søvnetryner tilhobe og kalder hele Landet et Fæhus, skal jeg dog vise ham, der er vaagne Mænd i Lolland!"

„Far i Mag med ham, min ærlige Mand!" — hviskede den gamle Arvid: — „han er paa gale Veie, det er vist nok; men tro mig, han retter sig nok, naar han faaer Frist til at betænke sig!"

„Her er Lurendreierbrevet, Husbond!" — raabte nu en Baadsmand, som havde oprevet Væbnerens Trøie og fremtaget det forseglede Lønbrev, medens den plyndrede Brevdrager laa, blussende af Skam og Harme, paa Gulvet i sine Baand og skar Tænder af Forbittrelse.

„Ja, hvem der nu kunde læse Skrift!" — sagde Færgemanden og betragtede Udskriften.

„Lad see! Niels Færgemand! det forstaaer jeg" — lød en stærk Stemme i Døren, og der indtraadte en høi, mager Mand i rød Knækjortel, med Jagttaske ved Lænden, Laasbue i Haanden og en stor, forsølvet Jagtkniv i Bæltet. Arvid Smaalænding gjenkjendte strax den fornemme Ræve-jæger, der var fulgt med dem over Vandet fra Vordingborg. Han havde et skummelt Ansigt og et ubehageligt, bydende Væsen; han rev Brevskabet fra Færgemanden og

betragtede Segl og Udskrift nøie. Han syntes et Dieblik at studse, men forandrede strax de urolige Miner. „Ikke Andet!" — udbrød han med en konstlet Latter og rev Boxseglet op. — „I er paa Vildspor, Børn! det er jo kun Svar til min Nabo, John Ellemose, angaaende hans jydske Studehandel."

„Eders Ord i Æren, velbaarne Hr. Henneke!" — sagde Færgemanden med et mistænksomt Blik — „man skulde fast troe, Lønbrevet var til Jer selv, siden I aabner det saa rask og veed dets Læsning før I har seet det. Lad os da høre det Allesammen! Handler det kun om Stude, har vi gjort Knøsen der Uret og skal strax løse ham igjen. Er det da ikke fra Sti Andersen af Bjørnsholm?"

„Det kan nok være!" — svarede Jægeren med et skarpt, uroligt Blik og saae i Brevet. — „I skal selv høre hvert Ord, her staaer — det er ingen Hemmelighed. — Jeg skal ogsaa have nogle Stude af den Drift. Det er rigtignok fra Sti Andersen; men hvad gjør det til Sagen? al Handel og Vandel med Jyden kan jo ikke ophøre, fordi Een og Anden derovre holder med Tydsken. Nu skal I høre! det er saa oprigtigt et Studeprangerbrev, som nogen jydsk Herremand kan skrive." Nu rømmede han sig og læste langsomt og stammende: „„Ærlig og velbyrdig Hr. John Ellemose Hilsen med Gud og St. Knud! — De hundrede Stykker fede Marsklandsstude skal sendes Jer og jer gode Ven, saasnart den hele Handel er bragt i Rigtighed fra jeres Side og I efter Tilbud og Løfte har bragt"" — — — her stammede han og holdt inde. „Det er forbandet utydeligt skrevet" — mumlede han.

„Jeg er vant til at læse Skrift; lad mig hjælpe Jer, Herre!" — sagde Arvid Smaalænding med en listig Mine og nærmede sig.

„Det behøves ei; nu forstaaer jeg det" — vedblev

Rævejægeren hastig — „det er om Hr. Ellemoses hvide Hest — hør kun!" og nu vedblev han at læse i ligegyldig Tone: „„og I efter Tilbud og Løfte har bragt Hingsten og den unge Fole til —"" til — ja rigtig — „„til deres Bestemmelse. Den gamle, danske Race"" — vedblev han nu flygtig — „„er vel nu kun i ringe Pris, og Greven tænker paa at indføre den holstenske her i Jylland; men han har fundet eders Tilbud antageligt, og I skal ingen Skade lide ved den Handel. Min Væbner, Svend Trøst, som bringer Jer denne Skrivelse, er en rask Bovehals, men forresten en Gabflab og uerfaren Fusentast, som jeg Intet vil have betroet af Vigtighed. Paa Stubene og"" — — han standsede atter og Arvid nærmede sig — „nu, hvad Djævelen vil I høre meer af den Snak! — der er jo Ingenting i." — Men Arvid veg ikke af Stedet og stirrede med sine store Øine i Brevet. — „Af Veien, Tølper!" — vedblev Rævejægeren og læste nu rask og ligegyldig: „„paa Stubene og Grevens Gunst kan I være sikker, naar I skyndsomst opfylder hvad os imellem, denne Handel sig betræffende, aftalt er. Med egen Haand Sti Andersen Marsk.""

„Det er sagtens den kullede Greve, han mener, og den Handel er ikke god at blive klog paa" — sagde Færgemanden med betænkelig Mine — „men fly mig Lønbrevet igjen, Hr. Henneke! jeg vil bringe det til vor Præst. Maaske han kan forklare os det; for her stikker Noget under; det tør jeg sætte min Hals paa."

„Er I da gale? hvad skulde der stikke under?" — raabte Rævejægeren ildrød og i hidsig Tone — „hvad er det at gjøre al den Kvalm over? Dog deri har I Ret, I brave, troe Mænd!" — vedblev han efter et Øieblikś Betænkning med et listigt Smil og nikkede — „den Sti Andersen er en farlig Mand; med ham skal ingen ærlig Lollik drive Handel! I kan nu gjøre med hans Sendebud

hvad I vil! Studebrevet skal ingen Ulykker gjøre!" Med disse Ord rev han Brevet i tusinde Stykker og lo haanlig. „Se saa!" — tilføiede han — „det er at holde kort Rettergang. Nu kan I gjøre ligesaa med Gabflaben, der ligger, om I har Lyst! Jeg giver baade ham og hans Herre Døden og Djævelen." Dermed gik han fløitende bort, og Færgemanden saae betænkelig efter ham.

„Siig os Sandhed, unge Menneske! og I skal være fri! — hvem var Lønbrevet til?" — spurgte han den bundne Væbner. — „Veed I, om Hr. Henneke læste det rigtigt? for den forslagne Henneke Bryde har jeg ingen Tro til."

„Det Brevskab, I her skammelig har fraranet mig," — svarede Væbneren forbittret og hævede sit Hoved — „det skulde jeg ganske rigtig bragt til en vis John Ellemose, meget mulig en Hallunk, som I vel bedre kjender, end jeg. Hvad Brevet indeholder kunde jeg jo ikke vide, uden jeg vilde været en Slyngel, som hin lange Jæger, og aabnet Andres Breve paa egen Haand. Af hvad Rævejægeren læste har I jo Alle hørt, at min Herre Intet har betroet mig af Vigtighed. Holder han mig for en Gabflab" — tilføiede han i bitter og harmfuld Tone — „kan I vel faae saa Meget i jeres tykke Pander, at jeg ikke er værdig til at have videre Del i hans Handel og Vandel, hvad Slags Stude og Bester det saa gjælder."

„Du har nok stor Lyst til en banket Trøie, unge Karl!" svarede den svære Færgemand med rolig Kulde — „men den Lyst kan du vel faae styret, uden vi behøve at umage os dermed. Saadanne unge Hanekyllinger, som gale paa Brøndstangen, inden de faae Kam og Sporer, kan man frit lade spanke deres Vei og dumpe i Brønden, naar dem lyster, uden at være bange for, hele Verden fal-

der bag efter. Løs ham kun og lad ham rende, Børn! den Myg kunde ellers bilde sig ind, han var en Elefant."

Færgefolkene loe og løste Væbnerens Baand; men neppe stod han paa sine raske Ben og følte sine Lemmer i sin Magt, før det korte Væbnersværd foer ham klingende af Skeden, og saavel den svære Færgemand som alle hans Folk maatte skynde sig at springe tilside for den skarpe Klinge; dog da de ingen Vaaben havde i Haand og gjorde tilstrækkelig Plads for ham, gik han rolig med Sværdet i Haanden ud af Døren, ledsaget af Arvid Smaalænding. De satte sig begge til Hest og rede fort ad Veien til Saxkjøbing uden længe at vexle et Ord sammen.

„Var det dig, som forraadte mig? Gamle!" — spurgte endelig Væbneren og maalte sin Ledsager med et skarpt Blik.

„Det var det Mindste, jeg kunde gjøre for jer Sjæl og Salighed, unge Herre!" — svarede Arvid Smaalænding med et Udtryk af hjertelig Glæde i det alvorlige Ansigt. — „Den ærlige Færgemand havde selv mærket Uraad" — tilføiede han —. „men han lovede mig at binde Jer i al Skikkelighed, uden at krumme et Haar paa jert forvildede Hoved."

„Død og Ulykke! det var en erkesvensk Streg, Graahoved!"

„En ærlig svensk Streg i en slet Regning skulde I sagt!" — svarede Arvid rolig og nikkede selvtilfreds. — „Man maatte jo skille Jer ved den Hemmelighed, I dog ikke kunde tie med: den tyngede, Gud skee Tak, for svart paa jer unge Samvittighed; men med det Gode var der intet Udkomme med Jer: jeg havde jo præket for Jer til den lyse Morgen, uden at bringe Jer til Fornuft."

„Ha, gjorde jeg dig din Ret, du gamle, listige Ræv!" — mumlede Svend Trøst truende, men kunde dog ikke see den Gamles kjærlige Aasyn uden Velvillie.

„Lad kun være at gjøre mig min Ret, om I vil!" — afbrød Arvid ham — „men gjør nu Jer selv og andre brave Folk Ret! I skylder jer egen Sjæl og jeres Landsmænd at bruge jert raske, unge Liv til noget Bedre, end at være et halvt blindt Redskab i Forræderhænder. At det ikke hænger rigtigt sammen med den Studehandel, veed I meget vel. Var den lange Jæger ikke kommen til, havde vi sønderrevet Brevet ulæst, og det havde maaske været det Bedste. Jeg kjender, Gud skee Tak, intet Bogstav; men jeg maatte jo lade som jeg var boglærd, skulde Jægeren ikke løbet af med den forblommede Smughandel alene. Den Karl hørte ganske vist til Komplottet. Gud skal vide, om der stod hvad han læste; men begreb jeg den Studesnak rettelig, kan den endnu gjøre Ulykke nok, hvis I ikke ærlig vil staae mig bi med at sætte Pind derfor."

„Du har dog Ret, Arvid!" — udbrød Væbneren og var bleven blussende rød. — „Det er en lumpen Handel, man har brugt mig til. Jeg troede, det gjaldt en ærlig og aabenbar Opstand mod den elendige Konge, og dertil havde jeg villig rakt Haand, for at frelse Landet; men mod et lumsk Overfald eller Snigmord vil jeg selv beskytte min arrigste Fjende. Du har gjættet ret: den lange Jæger hører ganske rigtigt til Komplottet. De kaldte ham jo Henneke Bryde; til en lollandsk Herremand af det Navn skulde jeg betroe det fordømte Lønbrev, hvis jeg ikke strax traf John Ellemose paa hans Gaard her ved Saxkjøbing. Var det blot et Tilfælde?" — vedblev han betænkelig — „eller var det en høiere Villie, der hjalp mig at udføre mit Ærende, og det bedre, end jeg nu selv ønsker det, selv i det Dieblik, Alt syntes røbet? — — Dog — nu er jeg frank og fri!" — tilføiede han i frimodig Tone og nikkede veltilfreds. — „Mit sidste svorne Løfte til et andet syndigt Menneske er opfyldt. Jeg lader mig nu aldrig meer i mit

Liv lænkebinde til en Andens Villie, var det end den største og mægtigste Herre!"

„Godt, unge Menneske! ogsaa det!" — svarede Arvid alvorlig — „men een Herre maa I dog tjene og adlyde, hvis I ikke vil blive et frækt og tøileløst Djævelsbarn — det Gud og St. Erik forbyde! — Jeg mener den Herre, der raader over alle Herrers og Tjeneres Sjæl og Salighed baade her og hisset."

„Du er dog en ærlig Sjæl, Arvid! der er min Haand!" — udbrød Væbneren bevæget: — „at jeg ingen dumme eller gale Streger vil gjøre, det kan jeg ikke love dig; men Lumpenheder og slette Streger vil jeg ingen Del have i, til hvilket Parti jeg end slutter mig i disse ledeløse Tider — derpaa kan du stole. Nu følger jeg dig for det Første til Saxkjøbing. Jeg vil dog see den Skyggekonge, inden han bortpustes af Verden; og — kan jeg frelse ham fra et lumpent Endeligt, skal det være mig kjært."

„Jeg troer vist, der nu er stor Glæde i Himlen, unge Herre!" — sagde Arvid Smaalænding med bevæget Røst, og der glindsede en Taare i hans store, opløftede Øine, idet han klemte sin unge Reisefælles Haand saa fast, at det knagede. — „Ak ja," — tilføiede han og knugede endnu fastere — „naar en ung Synder omvender sig, kan der ogsaa blive Glæde derover paa Jorden."

„Lad der være Maade med Glæden paa Jorden, Arvid! og knug ikke Haanden af mig med din Stenklo!" — sagde Svend Trøst med en godmodig Latter, og de rede med let og freidigt Sind videre.

De vare tæt ved Saxkjøbing. Den lille Stad laa ligefor dem i Morgensolen ved den sydlige Ende af Bugten. Den lignede meer en Landsby, end en Kjøbstad: de fleste Bygninger vare straatakte og klinede Avlsgaarde, med smaa, indhegnede Kaalhaver og betydeligt Agerland. Kirken

og Trefoldigheds-Gildets Laugshus med et Par rige Kjøbmænds Gaarde vare de eneste teglhængte Stenbygninger. Tæt ved Byen bemærkede Svend Trøst en rask Rytter, som foer bort ad en Bivei, og han troede at kjende den lange Rævejæger fra Ladepladsen. Jægeren pidskede sin Hest og forsvandt mellem de bølgende Hvedeagre paa Bymarken.

Tredie Kapitel.

Saxkjøbing var kommen i et Slags Velstand under Kong Christopher; han havde givet Staden et Frihedsbrev, og det var maaske den eneste Stad i Landet, hvor han havde hengivne Undersaatter, uagtet han dog ogsaa havde pantsat denne By tilligemed hele Øen til sin Halvbroder, den holstenske Grev Johan. Greven havde endogsaa i de sidste fem Aar havt Frihed til at mynte Penge i Saxkjøbing, og Grevemynten turde Ingen vrage, hvor slet den var. Skjøndt Kong Christophers Magt og Myndighed ogsaa her kun var ringe, havde han dog nu i sin Ulykke taget sin Tilflugt til denne Stads godmodige Indvaanere, som han vidste vare de Sidste, der vilde forlade ham i Nøden. Han havde i nogle Dage med et lille Følge og med sin ældste Søn, Junker Otto, opholdt sig her som Gjest hos en rig Kjøbmand, Peder Hvitfeld, der havde overladt de fyrstelige Personer sit anselige Stenhus til Beboelse, medens han selv med sin Familie var flyttet ind i en ringere Sidebygning.

Svend Trøst og Arvid Smaalænding rede langsomt gjennem Byen i den stille, tidlige Morgenstund og undrede sig over, at en saa liden og ubetydelig Stad nu var bleven en dansk Konges Residens. De betragtede nøie ethvert af

de mindst uanselige Huse, hvor de kunde formode der var nogenlunde Plads og Leilighed til et Hofhold. Endelig kom de til et Stenhus med takkede Murgavle. Et ottekantet Karnap, som en Lygte, sprang frem i Gaden, og Husets tvende Døre vare prydede med udskaarne Helgenbilleder. Den ene Dør førte til en aabnet Krambod, hvor der stod Jernstænger og Tjæretønder til Salg; ved den anden Dør, som var lukket, stod der en Vægter, med sin Pigstav, og en Byſvend, prydet med Stadsvaabnet, den store Sax, paa Brystet og med en stor Vildmandsknippel i Haanden; de stode stive i deres Søndagsdragt og med vigtig Mine, ligesom de holdt Vagt. „Her maa det vel være!“ — sagde Svend Trøst med et lykſomt Smil og vendte sig med et Spotord paa Tungen til gamle Arvid Smaalænding, som havde taget sin Kabuds af og bøiede sig ærbødig for Karnapvinduet. Væbnerens Øie fulgte samme Retning, og uagtet den Ringeagt, hvormed han betragtede denne Kongebolig, rev han dog uvilkaarlig Frisksyrs-Huen af sit Hoved, da han gjennem de smaa, blyindfattede Karnap-Ruder blev to Ansigter vaer, der hver paa sin Viis aftvang ham en besynderlig Deltagelse. Det ene var en aldrende Mands, dødblegt og med et Udtryk af Nag og bitter Tungsind, der næsten grændsede til Vanvid, men med store, paafaldende Grundformer og med et mægtigt sort Haar og Mundskæg; det andet var et mildt næsten jomfrueligt Ynglings-Ansigt, med glat nedhængende gule Haar; han syntes at række den syge Herre en Lædskedrik og sige ham nogle trøstende Ord, men med saa deiligt et Udtryk af Ømhed og Kjærlighed i det fine, vemodig sværmerske Aasyn, at Væbneren var nær ved at holde stille paa Gaden og tabe sig i Beskuelsen af det overraskende Karnap-Optrin, medens gamle Arvid Smaalænding med en Blanding af Henrykkelse og dyb Smerte udbrød med dæmpet Stemme: „Ak! min Magnus, min

Magnus! saaledes saae min stille Kong Magnus Birgersøn ud, naar han trøstede sin fortvivlede Fader — og saadant et Englehoved kunde de hugge af — de Umennesker!"

De rede stille til Herberget, og Ingen af dem tvivlede om, at det jo var den ulykkelige Kong Christopher og hans Søn, den syttenaarige Junker Otto, de havde seet, skjøndt det var saa tidlig paa Morgenen, at Vinduesskodderne endnu mangensteds vare lukkede og man kun saae enkelte Dagleiere gaae paa Arbeide. Siden Slaget ved Lohede sov Kongen næsten aldrig. Hans Saar vare endnu ikke lægte; men han var dog mere syg paa Sjælen, end paa Legemet.

Til Peder Hvitfelds Hus i Saxkjøbing hørte der en lille Abildgaard, med en smuk Udsigt over Bugten og hvor der foruden Frugttræerne fandtes mange sjeldne Blomster og fremmede Væxter, som den driftige Kjøbmand havde vidst at forskaffe sig fra Klosterhaverne. Denne Have gjaldt ogsaa for den smukkeste i Byen, og det var den ærlige Peder Hvitfelds største Fornøielse selv at pusle med Havekonsten og ret udpynte denne lille Jordplet efter sin egen besynderlige Smag og Tænkemaade. De snorrette Gange vare bestrøede med Smedeskæl fra hans eget Knivsmed-Værksted, hvilket han for en stor Del skyldte sin Rigdom og som han paastod var det ældste i Byen; derfra udledte han ogsaa Byens første Opkomst og Navn, der dog efter hans Mening rigtigere burde hedde Knivkjøbing, end Saxkjøbing, og heller have en Kniv, end en Sax, i sit Vaaben. Dette forsømte han sjelden at udvikle, i Anledning af Smedeskællet i Gangene, hvergang han viste en Fremmed sin berømte Have. Hvad han især fandt Fornøielse i, var med egen Haand at udklippe allegoriske Billeder i nogle store Tax-Træer, der hvert Aar maatte skifte Form med hans Tankegang og som altid i et Slags Hieroglypher skulde betegne hvad han ansaae for vigtigst at erindre sine Med-

mennesker om. Denne Morgen gik han meget tidlig i Abildgaarden med den store Havesax i Haanden og klippede Hjerter og Kroner i Tax-Træerne, medens Krambod-Drengen, der ikke saa tidlig behøvedes i Boden, var sysselsat med at lægge Kong Christophers Navnetræk i Urtebedene med Stene og glindsende Potteskaar. Den jævne, abstadige Borgermand var mod Sædvane allerede iført sin Søndagskjortel. Han saae veltilfreds saavel paa sit eget som paa Drengens Arbeide og nikkede. „Ja, ja! der skal være Forstand i alle Ting!" — sagde han ved sig selv. — „Læg en Sax over Kongens Navn, Dreng! den betyder vor gode, troe Stad, som han har taget sin Tilflugt til, og som ærlig vil beskytte ham. Saxen er rigtignok et Skræddermærke, og Kniven var et sømmeligere Stadsvaaben; men, Herregud! vi ere dog alle Skræddere for Vor Herre. Saxen vil jeg forsvare! den kan betyde Land og Rige: det skilles nu kun ad, for at samles igjen, vil Gud, naar der kommer dygtige Fingre paa Skaftet; saa skal den danske Sax bide, og Ve Den, der vil lægge Fingre derimellem! Se! det vil jeg sige Kongen, naar han spørger om hvad Saxen betyder. Den kan ogsaa give ham et Vink om at beklippe de stolte og overmodige Ymper, disse Herremænd og egenmægtige Bondeplagere, som vil være Herrer i Landet og baade knipse Konge og Borger paa Næsen. Se saa!" — vedblev han og fuldendte sit Arbeid med de store Hjerter og Kroner i Tax-Hækken — „Danmarks Hjerter skal grønnes og voxe som de eviggrønne Træer i Paradiset! Det er Hovedsagen. Kronen skal kneise mod Himlen, og vi skal glædes i dens Ly og Skygge! De kronede Navne, ak ja, de ere forgængelige — de høre Jorden til; men de skal dog ogsaa holdes i Ære efter ringe Leilighed — de skal skinne blandt Blomsterne i Urtebedet, og Ingen skal træde paa dem! Mærk dig det, Dreng!"

„Maa jeg ikke ogsaa lægge Junker Ottos Navn? Husbond!" — spurgte Drengen — „ham kan jeg dog meget bedre lide: han er jo vor Hertug paa en Maade, og han skal jo være vor Konge og befrie os fra Tydskerne, saasnart Vor Herre i Naade vil stille os ved den Anden."

„Er du tosset, Dreng! vil du snakke med om saadanne Ting? Ti du stille og pas din Dont! eller jeg skal lære dig at holde Tand for Tunge. Det er en nem Sag at gjøre et C til et O, seer du, men der skal en større Finger til, end nogen af vores. Mærk dig det, Dreng!"

„Men, Hilleskam, Husbond!" — sagde Drengen efter et Ophold, hvori han paa egen Haand havde forvandlet et af de kronede Cer til et O — „naar I saae det lange Regnebræt, jeg der maa skrive op uden al Nytte, vilde I neppe see saa mildt."

„Dummerhoved! er det Noget at snakke om?" — svarede Peder Hvitfeld vred — „saa megen Ære er han dog sagtens værd. Indtægt og Udgift skal staae paa Regnebrættet, for en Ordens Skyld, det forstaaer sig, og skriver du mig en halv Ørtug for lidt eller for meget op, jager jeg dig paa Porten; men vil Kongen og Junkeren blive hos mig til jeg har givet den sidste Ørtug ud, skal de derfor ikke see en sur Mine. Mærk dig det, Dreng!"

„Bliv ikke vred, Husbond! men jeg tænkte kun som saa: hvis det var en ordenlig Konge, som holdt paa Lov og Ret og forsvarede Land og Rige, saa var det en anden Sag; saa var det en Ære og Glæde at gjøre Stads ad ham, og saa behøvede vi vist ikke at give Gadedrengene saa mange Svedsker for at raabe Hurra, hvergang de see ham i Karnappet; men er det sandt hvad alle Folk sige om denne Kong Christopher, saa har han jo stræbt sin Broder efter Livet og lagt Folk og Land øde og aldrig

gjort Andet, end hvad skammeligt var, saalænge han har levet, og saa mente jeg" — —

„Du skal Ingenting mene — mærk dig det, Dreng! og pak dig til Kramboden!" — afbrød Peder Hvitfeld den forbløffede Dreng med en eftertrykkelig Kindhest. — „Se! der har vi Hans Majestæts hellige Person!" — tilføiede han, idet han satte sig i stiv Stilling og gik sin kongelige Gjest med en overvættes dyb Hilsen imøde.

Med en langsom og vaklende Gang traadte den syge Kong Christopher ind i Haven, understøttet af Prinds Otto. Den sorte Fløiels-Baret sad Kongen dybt ned over Panden, og han bar den venstre Arm i et Klæde. Hvert Skridt syntes ham besværligt; hans blege Aasyn var mørkt, og han stirrede til Jorden uden at bemærke Borgermandens høitidelige Hilsen, som den unge Prinds besvarede venlig. „Vor brave Vert er her og hilser paa Eder, Herre Fader!" — sagde Prindsen. Kongen kastede et skarpt Blik til Siden, medens han gik frem uden at forandre en Mine.

„Eders høikongelige Naade og Majestæt!" — begyndte nu Borgeren og gjentog sin dybe Hilsen — „det er en stor Ære, der times min lille Abildgaard saavelsom mit tarvelige Hus. Eders naadige Besøg vil betydeligt forøge disse Eiendeles ringe Værd saavel for mig som for mine Efterkommere. Vel er det Synd at hovmode sig, men den nedladende Tillid og Naade, I med eders Nærværelse her beviser en jævn og ligefrem Saxkjøbing-Borger" — —

„Spar de Talemaader til Narre, der troe paa Mundsveir!" — afbrød Kongen ham og vendte sig bort med et bittert og mistroisk Blik — „der var en Tid, da jeg saae mildt til slige Underdanigheder; men jeg var aldrig saa dum at troe, der var et sandt Ord i sligt Præk."

Den forbløffede Borger var bleven rød over hele An-

sigtet; han saae forlegen til alle Sider og vidste ikke hvorhen han skulde vende sig.

„Lad min Faders umilde Ord ikke gaae Jer til Hjerte, brave Peder Hvitfeld!“ — sagde Prindsen med dæmpet Stemme og klappede Borgeren beroligende paa Skulderen, medens Kongen hensank i sin mørke Grublen og satte sig paa en Havebænk med Albuen paa Knæet og det nedbøiede Hoved i den magre Haand. „Han har atter havt en søvnløs Nat“ — tilføiede Prindsen og traadte et Par Skridt tilside. — „Ulykken har bragt ham til at glemme, at en dansk Konge dog aldrig savner troe Venner i Nøden. Jeg haaber, den friske Luft skal opmuntre hans Sind. Viis os eders Blomster og hvad her ellers er mærkeligt!“

„Befaler eders høikongelige Naade?“ — tog nu Borgeren atter Ordet med fornyet Mod og rakte Kongen en sjelden Rose — „det er en kongelig Blomst, som de fromme Klosterherrer har bragt hertil fra Frankerland.“

„Jeg lider ikke Blomster!“ — svarede Kongen med dyb Røst uden at see op; — „giv dem til Kvindfolk og følsomme Ungersvende! Jeg plantede Træer i min Ungdom — men de gik ud — jeg havde ingen lykkelig Haand.“

„Vær trøstig, Herre Konge! Alt kan endnu blive godt, næst Guds Bistand!“ — vedblev Borgeren i trohjertig Trøstetone: — „af eders Børn vil vist dog baade I og Danmark faae Glæde“ — —

„Nei se! vil man trøste mig med mine Efterkommeres bedre Lykke?“ — udbrød Kongen med en bitter Latter. — „Af mig har I kun havt Sorg og Ulykke, mener I. Siig kun frem! I saae helst, jeg var død og begraven. Naar I høre Klokkerne ringe for mit Lig, saa vil I vel baade dandse og springe her i Danmark“ —

„Tal dog ikke saaledes, Herre Fader!“ — sagde Otto med bønlig Stemme og kyssede hans skjælvende Haand. —

„Denne ærlige Mand mener os det jo godt og vil hverken krænke Eder med Ord eller Tanker."

„Nei, det veed den forbarmende Gud!" — sagde Borgeren forbauset og vred sine Hænder, idet han atter traadte tilbage med Prindsen. „Vidste jeg kun" — vedblev han ivrig — „hvormed jeg kunde fornøie eders kongelige Herre Fader, naadigste Junker, da skulde det, saa visselig, ikke mangle. Holder han af Fiddel- og Gigespil eller af Lur og Hakkebræt? det har jeg sørget for til iaften. Eller lyster ham at besee mit Knivsmed-Værksted? eller skal jeg indføre ham i vort Hellig-Trefoldigheds-Laug? jeg er uværdig Skraaherre i Gildet, til Tjeneste. Jeg giver Brødrene en Tønde Godt-Øl iaften til at drikke paa vort naadige Herskabs Velgaaende. Vi Saxkjøbing-Borgere maatte være utaknemmelige Skarn, hvis vi nogensinde kunde glemme hvad vor ringe By skylder eders Herre Faders Regimente og hans naadige Frihedsbrev! derfor har vi ogsaa svoret over Lyset i Gildehuset, at om saa hele Landet falder ham fra i disse ulykkelige Tider, vil vi forsvare hans kongelige Ret og Myndighed saalænge der er en ærlig Blodsdraabe i os Saxkjøbinger."

„Det veed baade jeg og min Fader, brave, ærlige Mand!" — sagde Prinds Otto bevæget og trykkede Borgerens Haand — „derfor har vi nu ogsaa foretrukket Opholdet hos Eder fremfor paa noget kongeligt Slot, hvor min Farbroder og hans tydske Høvedsmænd raade. Kunde min ulykkelige Fader her kun faae Ro til at helbredes, var endnu vel ikke alt Haab ude. Vi vente Marsken her idag; saa vil det blive bestemt, om vi blive her eller drage ud af Landet. Sørg nu kun for, her er roligt og stille, som om Kongen ikke var tilstede! I hans nærværende Stemning ere især alle Æresbeviisninger og Hyldingstegn ham

modbydelige og erindre ham kun skærende om hans Magt og Myndighed i bedre Dage."

„Jeg forstaaer, Herre Junker!" — sagde Borgeren og nikkede: — „Hans Naade vil behandles som et andet christent Menneske og uden alle Omsvøb. Det maa jeg lide! det kan jeg ogsaa bedst med. Hør nu! min kjære Christopher!" — vendte han sig atter til Kongen i en trohjertig og næsten skjødesløs Kammerat-Tone, uden at bemærke Prindsens ængstelige og advarende Vink — „slaa nu alle Griller af Hovedet og vær ved frit og lystigt Mod! der kommer, Skam, Intet ud af at hænge med Hovedet. Trænger I til Penge, kan I jo endnu sætte Skanderborg og Ærø i Pant, og saa har I endnu de smaa gode Øer ved Fyen; det forstaaer sig, det er jo intet Kongerige; men med Tarvelighed kan I vel slaae Jer igjennem. Dengang mit sidste Skib løb paa Grund, var jeg ogsaa nær gaaet fra Viddet og bleven en Grillefænger; men saa kom min brave Christen Knivsmed og holdt Hus med mig over min Forsagthed og over at jeg var en ugudelig Døddider, der ikke havde Tillid til Vor Herre og den hellige Jomfru, og saa" — —

„Ti, Dummerhoved!" — udbrød Kongen og reiste sig med et lynende Blik. — „Har I tabt Forstanden? troer I, det er jer Ligemand, I taler til? Endnu hedder jeg Konge af Danmark — det skal Ingen glemme, saalænge disse Øine ere aabne!"

„Gud forbarme sig, allernaadigste Herre!" — stammede Peder Hvitfeld, fast forfærdet, og veg ærbødig tilbage med en høist bekymret og forlegen Mine — „har jeg forseet mig mod Eders Naade, er det, saa visselig, skeet af et oprigtigt Hjerte. Jeg troede, Eders Majestæt nu var saa ked og led af al Underdanighed og alle de tomme Titularier og Baslemaner, som I havde faaet nok af i eders Velmagtsdage" —

Kongens Ansigt fordreiede sig frygtelig med et saadant Udtryk af Forbittrelse og vild Smerte, at den forbausede Borger tabte baade Mund og Mæle. Paa et Vink af Prindsen bortfjernede han sig hastig, med Taarer i de ærlige Øine, efterat han dog først helt keitet havde stræbt at gjøre sin Mangel paa Underdanighed god igjen ved en næsten latterlig dyb Hilsen.

„Man dræber mig med dum Trøst!" — udbrød Kongen. — „Disse Spidsborgere har ingen Tanke om hvad det er, at bære Purpuret over et sønderslidt Hjerte og døe med Majestætens Navn, som en fortvivlet Lykkespiller. Forbandet være den Time, jeg saae Dagens Lys! Dette Livs Usselhed er ikke den Møie værd at drage Aande."

„Fortvivl ikke, min Fader!" — bad Prinds Otto med kjærlig Røst. — „Lykken er omskiftelig; den kan endnu vende sig gunstig til Eder, naar I kun ikke vil forsage."

„Lykken?" — gjentog Kongen med en bitter Latter — „troer du paa Lykken? min Søn! tro paa Veir og Vind! tro paa Havets Skum! tro paa Menneskedyd hos dig selv og Andre, om du kan! tro paa alle gamle Fabler om Kjærlighed og Venskab, om Troskab og Ærlighed i Danmark! men tro aldrig paa Lykken! hvem har nogensinde været lykkelig? he! det Blendværk, vi kalde Lykke og Glæde, det er mere falsk og løgnagtigt, end vor Tro paa vor egen Menneskeforstand og frie Villie." —

„Naar vi kalde Lykken, som Ulykken, Guds Tilskikkelse, min Fader, saa tør vi vel troe paa den" — svarede Sønnen med mild og skaansom Røst — „men om vore bedste Planer end mislykkes i Verden, er den gode Villie dog altid et Klenod, som Ingen kan tage fra os evindelig" — —

„Ikke det?" — afbrød Kongen ham med et bittert Smil. — „Troer du da, jeg aldrig har havt nogen god Villie? min Søn! mener du, jeg aldrig har tænkt paa,

at gjøre Danmark lykkelig? Pah med vor gode Villie! den raade vi ligesaa lidt for, som for den slette: den kommer og gaaer, som Veiret blæser — men hvad der skal skee, det skeer dog ligefuldt." Kongen taug, og Sønnen vidste ikke hvad han skulde svare til den forvirrede Tale; han sukkede stille og rykkede en Snylteplante op, som havde snoet sig om den Rosenbusk, han stod ved.

„Hvi lader du ei Ukrudet staae?" — spurgte Faderen. — „Hvad kan det for, det blev Ukrud? havde det Villie, vilde det sagtens hellere været Lilie eller Rose; men blev det derfor Andet? Tro mig, min Søn! med os Mennesker er det ei stort bedre bevendt. Eet Slags Villie har vi, paa en Maade, det er sandt; den kan blive stærk og mægtig i os og fast gjøre Underværker; men den kommer ikke fra Vor-Herre, og den er vor Ulykke. — Dyrene er lykkelige: de har intet Valg. Englene er jo salige, men hvad Villie har de da, uden deres Guds og Herres? Vil vi have en ret fri Villie paa vor egen Haand, er den dog ikke vor egen, siger min Skriftefader, men Djævelens" — — han afbrød sig selv med en forvirret Latter. „Se! Konge vilde jeg være" — vedblev han — „og jeg blev det to Gange for een. Det kostede Meget, min Søn! alt for Meget — Meer, end det hele lumpne Liv og den hule Krone var værd. — Fem Gange var jeg landflygtig og forjagen. — Husker du, da jeg gik om med dig og dine Brødre i Tydskland og tiggede? — Men jeg tabte ikke Modet: — Konge blev jeg dog igjen; som Konge skal de lade mig døe! Men hvad blev jeg for en Konge?" — hviskede han med hul Stemme som til sig selv og stirrede mod Jorden — „hvad Eftermæle vil Danmark sætte paa min Ligsten? — hvorledes vil min Krone see ud paa hin Dag?" Han holdt Haanden for Panden og hensank atter i taus Grublen. Sønnen stirrede forfærdet paa sin ulyk-

kelige Fader og foldede sine Hænder, ligesom til en stille Bøn for hans Sjæl.

Nu aabnedes Havedøren, og en af Kongens Tjenere meldte to Fremmede, som havde Brev og Budskab til Herskabet.

„De kan komme!“ — sagde Kongen, noget urolig, da Prindsen meldte ham det — „uden Vaaben, det forstaaer sig! Du bliver her!“

Tjeneren gik, og strax efter indtraadte Arvid Smaalænding tilligemed Svend Trøst, der syntes noget forlegen og ubestemt. Væbneren lod den gamle Staldkarl gaae foran og først røgte sit Ærende, medens han selv i Frastand betragtede begge de fyrstelige Personer nøie.

Den Gamle overrakte Kongen et forseglet Brevskab og bøiede sit Knæ til Jorden: „Stormægtigste Herre og Konge!“ begyndte han høitidelig; men Christopher rev ham Brevskabet af Haanden med et vredt Blik, og den Gamle forstummede; han reiste sig og traadte langt tilbage i en ærbødig Stilling.

Kongen oprev Brevet og kastede et flygtigt Blik deri. „Fra din Faster paa Holbek“ — sagde han til Otto — „Lamenteringer! — rørende Snak om Forsonlighed mellem Søskende — kjærlig Afsked, inden vi skal sige denne Verden Farvel — Pah! disse Anelser, denne Dødsfrygt og Andægtighed kjender vi — det kommer af Overspændthed og Slappelse — den Sot har sine Skifter med Maanen. Læs du den Jeremiade! besvar den i mit Navn — saa rørende, du vil! mig er det ligegyldigt. — Hun vil gaae i Kloster og gjøre Bod“ — tilføiede han og saae atter i Brevet — „hm! siig, det gjør hun klogt i, naar hun kan skuffe sig selv og finde Trøst i at plappre Bønner med Bedesøstrene!“ — Han rakte Brevet fra sig og hensank i sin forrige Stilling.

Prindsen betragtede ham med et smerteligt Blik: „et

venligt Ord fra Eder selv, min Fader!" — begyndte han med bævende Røst; men et strengt, afslaaende Vink af Kongens Haand bragte ham strax til Taushed. Prindsen gjennemlæste nu selv Brevet og syntes dybt bevæget; han nærmede sig atter Kongen; men et nyt Vink og maaske de Fremmedes Nærværelse forbød ham at yttre sig.

„Skil mig af med de Plageaander!" — mumlede Kongen — „hør du hvad de har at sige! — jeg vil have Fred!"

Prinds Otto forvarede Brevskabet og gik med mild Værdighed hen mod Arvid Smaalænding. „Af min Faster Dronningens Skrivelse har jeg seet hvem du er, brave Svend!" sagde han med hjertelig Velvillie og lagde sin Haand paa Arvids Skulder. — „Hvad du har gjort for dit ulykkelige Herskab, skal aldrig glemmes, saalænge Magnus Birgersøn og hans Frænder nævnes i Norden. Naar din fromme Frue nu afsiger Verden og ingen Tjenere kan medtage i det strenge Kloster, saa kom til mig! Saa længe jeg eier Noget, skal du Intet savne."

„Takker ydmygeligst, ædle Herre!" — svarede Arvid bevæget. — „Dog lad mig være oprigtig!" — tilføiede han og viskede sig en frembrydende Taare af Øiet — „jeg vil med Tak og Ære tjene Eder, naar min naadige Frue giver mig Afsked; men hvad der gjør mig eders Tilbud besynderlig kjært er dog ikke en saadan Hengivenhed for eders høie Person, som en Tjener bør have for sit Herskab; den kommer ikke saa pludselig, og jeg seer Jer jo første Gang idag; men I har en forunderlig Lighed med min unge Kong Magnus Birgersøn; han var mig fast kjærere, end min egen Sjæl, og siden jeg saae dem hugge hans deilige Hoved af paa Helligaandsholmen — har jeg intet Menneskeøie seet, hvori der var saa Meget af hans Sjæl som i eders" — —

„Godt, brave Gamle!" — afbrød Prindsen ham venlig.

— „Jeg skal være din Magnus, hvis jeg kan, og du vil nøies med Ligheden og en god Villie. — Det er altsaa et Ord! Har du ellers noget mundtligt Budskab fra min Faster?"

„Intet fra min naadige Dronning uden hvad der staaer i Brevet; men fra mig selv, ædle Herre! har jeg en inderlig Bøn til eders Herre Fader; hans strenge Blik forbød mig at fremføre den; maaske er den ogsaa usømmelig for en ringe, ubetydelig Tjener" — —

„Siig frem! — hvad vilde du bedet min Fader om?"

„Bliv ikke vred, naadige Herre! jeg vilde nødig fortørne Eder eller eders Herre Fader dermed; det kunde synes formasteligt af mig, at tiltroe en fremmed Tjeners Bøn nogen Magt over hans kongelige Sind; men min Frue Dronningens Sjæl er svart nedbøiet; den trænger til Husvalelse og fornemmelig til et oprigtigt Kjærlighedsord, som hun kan tage med sig fra Verden og dens megen bittre Kulde. Lad mig ikke træde for hendes Øine uden at medbringe et saadant Ord, var det ogsaa kun et eneste! og — bliv ikke fortørnet, naadige Herre!" — tilføiede han med dæmpet Stemme — „er det Ord ikke at finde, hvor jeg søger det, i eders strenge Herre Faders Sjæl, saa tag det ud af eders eget milde Hjerte! men lad Kongen besegle det med egen Haand! saa vil min ulykkelige Frue see derpaa i sin Dødsstund og ikke tvivle paa den evige Kjærlighed og Forsoning" — —

„Godt, godt, du troe Gamle! et saadant Ord skal du bringe hende! det lover jeg dig, og den rette Besegling skal ikke mangle!" Paa Prindsens Vink traadte Arvid tilbage, og Svend Trøst nærmede sig. „Hvad er dit Ærende? unge Menneske!" — spurgte Prindsen og syntes med Velbehag at betragte Væbnerens aabne Ansigt.

„Skal jeg sige Sandhed, Herre Junker!" — svarede Svend Trøst noget undselig — „saa havde jeg egentlig

slet intet Ærende her; men jeg fik underveis Lyst til at see Eder og eders Herre Fader nærved. Kan I taale et frimodigt Ord, Herre Junker!" — vedblev han med kjæk og næsten overmodig Mine — „saa vil jeg tilstaae, det var mere af Nysgjerrighed, end af Hengivenhed, hvad eders Herre Fader angaaer; for siden han har pantsat og saagodtsom solgt Land og Rige til Tydsken, kan I nok vide hvorledes det nu staaer til med den gamle Kjærlighed til Kongen, man ellers roser os Danske for. Vi Jyder har tilmed aldrig med vor gode Villie sagt Ja til hans Regimente."

Prindsen traadte forbauset et Skridt tilbage. Han betragtede den dristige, jydske Væbner med et flammende Ørneblik, idet hans fromme, milde Aasyn pludselig syntes forvandlet; der var nu en Høihed og Stolthed deri, som ikke før havde været synlig, men som med en besynderlig Overlegenhed nedslog Overmodet hos den kjephøiede Yngling og satte ham i Forlegenhed.

„Tilgiv mig, høibaarne Junker!" — vedblev Svend Trøst rødmende og bukkede beskedent — „hvis jeg har sagt et Ord, som maatte krænke og fortørne Eder! men jeg vilde hellere paa denne Maade mishage Eder, end ansees for en Hykler og elendig Smigrer. I maatte vistnok ansee det for en høi Grad af Uforskammenhed, hvis jeg alene var kommen hid for at tilfredsstille min Nysgjerrighed og sige Eder krænkende Ord om eders kongelige Herre Fader, selv i hans Nærværelse og nu, da han ingen Magt har; men som jeg seer ham her, er hans Sjæl og Øre lukt for Kjærlighed, som for Had, og — ganske uden Ærende kommer jeg dog ikke heller." —

„Siig frem, besynderlige Menneske!" — afbrød Prindsen ham — „hvormed vil I undskylde en saadan Paatrængenhed og mageløs Dumdristighed?" — —

„Lad mig tale frit, naadigste Herre! jeg staaer her

uden Vaaben og kan ikke være Eder farlig; mit Liv er endogsaa for Øieblikket i eders Tjeneres Vold; men eders Aasyn er mit Leide. — Rentud sagt, jeg haver eders Herre Fader af et oprigtigt dansk Hjerte, og jeg er kommen hid med et Sendebrev fra en af hans Fjender, som før var hans Ven. Jeg troede, det gjaldt en aabenbar Opstand mod hans Navn-Regimente og Scepterets Afstaaelse til Eder eller eders Broder eller hvem der kunde befrie os fra Tydsken, og dertil havde jeg villig rakt Haand; men nu formoder jeg, det gjælder et lumsk Overfald eller endog et lumpent Snigmord paa eders elendige Herre Fader og maaske paa Eder selv; derfor er jeg paa egen Haand kommen hid for at advare Eder" — —

„Er det muligt!" — udbrød Prindsen — „saavidt er det kommet!" — Han saae sig urolig tilbage til Faderen, som sad hensjunken i sig selv og desuden var for langt fra de Talende til at kunne høre dem. „Forvovne Menneske!" — vedblev Prindsen og traadte længere bort — „hvad har du at betroe mig! Et Mytteri altsaa — man stræber os efter Livet her — og du veed det — du har selv været Brevdrager blandt Forræderne?"

„Ja, om I saa vil, naadige Herre! jeg troede, som sagt, det gjaldt en Opstand, og det kalder jeg ikke Forræderi, naar det gjælder en Herre, der har brudt Ed og Pagt; dog saaledes var det ikke ment; ved et besynderligt Tilfælde kom jeg til Formodning om et virkeligt Forræderi, og i samme Øieblik, som Brevet var i Hænderne paa en af Forræderne" — —

„Nævn ham! hvem var han? den Formastelige!" — spurgte Prindsen yderst spændt.

„Derpaa vil jeg betænke mig!" — svarede Væbneren. — „Jeg staaer ikke her som Angiver; jeg har ogsaa kun

Formodning, men ikke Visshed. Den usle Plan kjender jeg ikke. Niddingernes Navne kan være os ligegyldige, til de for nogen virkelig Handling kan drages til Ansvar. Til den høieste Forsigtighed vil jeg kun raade Eder: her i en aaben, ubefæstet By er kun liden Sikkerhed, om ogsaa Borgerne ere at lide paa. Selv eders Farbroder skal I ikke troe! Et aabenbart Angreb er her dog neppe at vente. Havde det været Tilfældet, vilde I maaskee først have seet mig blandt Modstanderne. Vil I nu, efter denne Tilstaaelse, troe mig paa mit Ord, saa tilbyder jeg Eder min ringe Tjeneste saalænge her er slig lumpen Fare paa Færde. Mit Navn er Svend Trøst af de Galters Slægt. Jeg vil ønske, jeg maa kunne svare til Navnet."

„Din Oprigtighed er mig Borgen for din Ærlighed, forvildede Menneske!" — svarede Prindsen. — „Bliv her i Huset indtil videre! vær tilstede, naar jeg lader dig kalde!" Derpaa gav han dem begge Vink til at gaae og gik selv tilbage til Kongen, der syntes fortrædelig og urolig over Prindsens lange Samtale med de Fremmede.

„Hvad var det?" — spurgte Kongen — „skal jeg endnu plages med kedsommeligt Overhæng af Tjenere og fornemme Stoddere — nu, de dog veed, jeg har ingen fede Ben meer at slænge til Hundene?" —

„Det var ingen Tryglere, Herre Fader!" — svarede Prindsen og skjulte sin Uro. — „Den unge Adelsvæbner var fra Jylland; han ønskede at slutte sig til vort lille Følge, uden alle egennyttige Fordringer."

„Hvad skal jeg med flere Dagdrivere om mig?" — mumlede Kongen. — „Vil de nu staae mig bi, disse selvraadige Herrer, saa lad dem komme i Tusindtal! Skaf mig en Hær! jeg stiller mig endnu i Spidsen for mit Folk og falder med Ære for det Navn, jeg bærer! Jeg bryder alle tvungne Forpligtelser — jeg jager Panteher-

rerne ud af Landet, hvad enten de kalde det Ret eller Uret; men til at være en Prakker i mit eget Rige behøver jeg ingen Narrehale. Vil mine Fjender mig tillivs, kan en Haandsfuld Lømler dog ikke forsvare mig. — Men hvad behøves det ogsaa? Er Verden saa ked og led af mig, som jeg af den, er vi nemme at skille ad. For mig maa man myrde mig hvad Øieblik man vil! Et saadant øde Liv er ikke værd at røre en Haand for."

„Ak, levede min fromme Moder endnu!" — sukkede Prindsen. Han søgte forgjeves at opmuntre den syge Konge, men havde selv Møie med at dølge sin Uro over det Mytteri, Svend Trøst havde advaret ham for, og hvormed han nu ingenlunde vilde ængste sin Fader, der med al sin Foragt for Livet dog ofte gruede for Døden og ingensteds meer troede sig sikker.

Uden at have kastet et Blik paa den skjønne Udsigt eller paa nogen af den ærlige Peder Hvitfelds forblommede Overraskelser, gik Kongen, mørk, som han var kommen, tilbage til det store Karnapværelse. Han satte sig til Bords mekanisk, men hverken spiste eller drak; han satte sig ved Skakbrættet med sin Søn, men uden at røre en Brikke, og han vilde Ingen see uden Sønnen. Det var efter Middag, da en Tjener meldte Marsk Vendelbo og Ridder Ingvar Hjorth. Da Kongen hørte det sidste Navn, foer han op af sin tause Grublen og raabte med streng Røst: „Drabanter! sæt ham i Taarnet, den Forræder! han skal dømmes efter en ny Lov, trods al Verdens Haandfæstninger! Imorgen skal hans Hoved springe!"

Prindsen erindrede ham saa skaansomt som muligt om, at her hverken var noget Taarn eller Drabanter, og at han for Øieblikket ikke var istand til at bringe saa streng en Dom i Udøvelse.

„Og dog kalde I mig Konge?" — udbrød Christopher

med sin bittre Latter. — „Nu ja, det Navn har kostet Hoveder nok“ — afbrød han sig selv med dæmpet Røst — „det paa Kallundborg var dog det værste.“ Han faldt atter i dybe Tanker. Marsken traadte ind, men kunde ikke bevæge Kongen til at see eller tilgive Ingvar Hjorth, som øieblikkelig maatte forlade Huset. Med Marsken holdtes nu et alvorligt Raad, forsaavidt Kongens mørke Sindsstemning tillod det, og Prinds Otto meddelte den gamle Feltherre hemmelig, hvad Svend Trøst havde yttret om et formentligt Mytteri mod Kongens Person. Uden at den syge Herre mærkede det, blev Huset omgivet med en Borgervagt, og man fortsatte Raadet. Marsken medbragte et Leide- og Sikkerheds-Brev fra Kongens Halvbroder, Grev Johan, hvorved Kong Christopher og hans Følge lovedes den største Tryghed, hvad enten de vilde blive i Landet eller forlade det, og alle Grevens Slotshøvdinger og Krigsøverster i Lolland og Sjælland forpligtedes til „at yde hans kjære Herre Broder, Kongen af Danmark, al mulig Ære og Bistand, hvorsomhelst han maatte behage at opholde sig.“ Dette vistnok ydmygende Sikkerhedsbrev for en dansk Konge i hans eget Land var ledsaget af en egenhændig Skrivelse fra Grev Johan den Milde, hvori han paa det Høfligste indbød Kongen til at besøge ham paa Nykjøbing Slot, hvor han skulde blive modtagen med al kongelig Ære. Ridder Ingvar Hjorth havde paa Marskens Opfordring besøgt Grev Johan samme Morgen og medbragt disse Breve. Han havde forsikkret Marsken, at Grevens Deltagelse for Kongen i hans ulykkelige Stilling var oprigtig, og han mente, Kongen for det Første burde modtage Indbydelsen til Nykjøbing Slot. Herimod havde Marsken dog selv adskillige Betænkeligheder. Han frygtede med Føie, at Kongens og Prindsens Ophold hos Grev Johan lettelig kunde blive til et høfligt Fangenskab. Det

blev Aften uden at man endnu havde bragt Kongen til at tage nogen Beslutning, nagtet man tilsidst havde ladet ham vide, at hans personlige Sikkerhed her var i Fare. Endelig afbrød han heftig alle Marskens Forslag til Rigets og hans egen Redning. „Alt er tabt“ — udbrød han — „jeg veed det — Rige og Ære, Magt og Myndighed, Gods og Haab! — Livet, det usle, nøgne Liv er kun tilbage; for det gjør jeg intet Skridt! Hvad kommer der ud af alle Raad og fornuftige Anslag? Den største Klogskab er dog Dumhed, naar Lykken er imod; men en lykkelig Oxe kan blive til en Gud paa Jorden og tilbedes; det er en gammel Historie. Jeg er træt af at flye for Ulykken. Er det en høiere Forstand, der styrer Tingene i Verden, nu vel! saa lad den om Regimentet! saa lægge vi jo vore Dummerhoveder i Blød som Narre; men er det Galskab, der regjerer os og det Hele — hvad Kløgt skal der saa komme ud af vor Viisdom og Forsigtighed? Jeg har nu næsten vaaget og tænkt mig gal for Folk og Rige. Nu vil jeg sove og lade Folket sørge for mig, hvis det gider.“ Dermed reiste han sig og gik til sit Sovekammer, hvortil han slog Døren i Laas efter sig.

„Desværre! han har Ret!“ — sagde den gamle Marsk med bekymret Aasyn og holdt Haanden paa den store, rynkede Pande — „Alt er tabt — Forstanden fast med. Dog, saalænge der er Liv, opgiver jeg ikke Haabet!“ — vedblev han bestemt. — „Vil I følge mit Raad? Junker Otto!“

„I er vor eneste troe Ven og erfarne Raadgiver i Nøden!“ — svarede Prindsen. — „Hvad raader I os til?“

„Paa Eder og eders Broder, ædle Junker! er nu Danmarks Øine fæstede. Det er eders Pligt mod Fædrelandet at bevare eders Liv til en bedre Tid. Opstanden i Jylland er udbrudt. Det ulmer i Sjælland og overalt

paa Øerne. Et Blodbad, som det i Skaane, kan befrygtes; men jeg veed, I vil ingen Del tage deri. Det er en slet Maade at betale sin Gjeld paa, at myrde sine Creditorer" — —

„Den Tanke, haaber jeg til Gud, var aldrig min Faders for Alvor" — afbrød Prindsen ham.

„Men den er Folkets, og for fuld Alvor" — vedblev Marsken. — „Nød bryder alle Love. Folket trykkes over Evne. Her vil snart ikke mere spørges om Ret, men kun om Livsfrist og Nødværge. Bryder det løs, er eders og Kongens Liv i den høieste Fare. Ingen Tydsker vil tvivle paa, at I jo har Del i Opstanden. I vil møde Dødsfjender baade blandt dem og blandt den rasende Almue. I maa forlade Landet snarest muligt. At her nu selv er et Mytteri i Gjære, veed I. Jeg bereder Alt til Afreisen; med dette Leidebrev kan den endnu skee betimelig. Imorgen tidlig skal Alt være paa rede Haand. Eders Herre Fader maa ville. For hans Sikkerhed inat kan vi vel sørge."

„Een af de gamle Venner blev os dog tro!" — sagde Otto og greb Marskens Haand. — „Gud lønne Jer for eders ædle Villie! Liv og Lykke staaer i Guds Haand."

De gik nu bort for at berede Alt til den nødvendige Afreise, men, efter Marskens Raad, saa stille som muligt og uden at røbe mindste Ængstelighed.

Fjerde Kapitel.

Ikke som Sikkerhedsvagt, men som Æresvagt, havde den ærlige Peder Hvitfeld paa Marskens Anmodning indbudet Tolv af sine Medborgere til at bevogte Huset, der for Øieblikket var at ansee som Kongsgaard. Disse Mænd, hvoraf de Fleste vare Haandværkere, hørte alle til Hellig=

Trefoldigheds-Gildet og vare, som saadanne, paalidelige Mænd, der havde forpligtet sig til at forsvare den lovmæssige Landsherre uden alt personligt Hensyn. Disse Borgermænd havde i deres Søndagsklæder og med deres gammeldags Stadsevaaben taget Plads i Peder Hvitfelds Handelsbod, hvor den velhavende Vert havde ladet en hel Tønde Godt-Øl lægge op paa Disken for dem. Kongens egne Væbnere og Svende, der ei engang vare saa talrige, som en almindelig Ridders Følge, havde tilligemed Svend Trøst og gamle Arvid Smaalænding faaet Plads i en Sidebygning til Gaarden, hvor de ligeledes paa det Bedste beværtedes.

Paa begge Steder gik det om Aftenen ret muntert til. Øllet gjorde Borgerne snaksomme. Kongens Nærværelse i Huset og mislige Stilling bragte alle gamle Historier om ham og hans Regimente paa Tale, og da Ingen af hans Folk her var tilstede, toge Borgerne ikke i Betænkning at sige deres Mening rentud.

For Enden af Disken sad en stærk, graaskægget Smed, som havde været Krigsmand i Kong Erik Menveds Tid og tumlet meget om i sine Dage. Han førte fordetmeste Ordet, og hans Mening gjaldt meget blandt hans Laugsbrødre. Ligeoverfor ham sad en lille, spinkel Væver med et blegt, sygeligt Ansigt og heldende Hoved. Smeden havde nylig endt en lystig Historie fra sin Ungdom, og man begyndte at synge muntre Viser og drikke Skaaler.

„Nei, Brødre!“ — sagde Væveren med fin Stemme og andægtig Mine — „skal vi synge og drikke, saa lad os først som fromme Gildesbrødre ihukomme de gode Helgene, og, som det sømmer sig i vort Laug, drikke Jomfru Marias og den hellige Trefoldigheds Skaal!“

„Snak! her er vi jo ikke i Gildeshuset!“ — svarede Smeden. — „Du kan aldrig drikke hellige Skaaler nok,

Peer Væver! og du ligger dog altid først under Disken. Se kun til, du ikke bryder os Lysene her iaften, som sidst i Gildeshuset, eller søler Peder Hvitfelds rene Gulv til med dit Spildevand!"

„Derfor har jeg jo i al Fromhed erlagt min Mulkt til Gildesbøssen!" — sukkede Væveren. — „Herregud! Aanden er redebon; men Kjødet veed I nok hvordan er." Han taug nu og holdt sig til sit Bæger.

„Drikke vil vi, men til Maade!" — tog Smeden atter Ordet. — „Bægeret i den ene Haand og Stridskolben i den anden! det er Orden og god Skik i en Vagtstue. I høisalig Kong Menveds Tid" — vedblev han og bryſtede sig — „havde jeg ogsaa mangengang Vagt i Kongsgaardene. Ja, det var en Herre, som det var en Lyst at vaage over. Jeg var med ved hans Bryllup i Helsingborg, veed I. Der var Pragt og Lystighed, kan I troe; saadan en Herlighed faae vi nok aldrig meer at see i vore Dage."

„Det Bryllup var dog hans Ulykke!" — bemærkede Væveren.

„Hvad! Ulykke? Pokker heller!" — gjentog Smeden. — „Hans Bryllupsdag var just den lykkeligste Dag i hans Liv; det skal han selv have sagt, og det troer jeg med. Hvad Ulykke kan der ogsaa være i at holde Bryllup med en deilig Prindsesse, man hjertensgjerne vil ha'e, naar hun er en velsignet Gudsengel derhos, som Dronning Ingeborg?"

„Peer Væver har dog Ret deri!" — sagde Stadens Kjødmanger, en fed Mand med et kobberrødt Ansigt, der havde sat sig paa Disken nærmest ved Øltønden, hvoraf han rigelig tappede baade for sig selv og sine Kammerater — „ved det Bryllup ragede han sig jo ind i de fordømte svenske Klammerier og fik den jammerlige Svoger derovre at holde under Armene. Det var et dyrt Svogerskab for

Danmark; det har jeg tidt hørt sige. Dermed tog det da ogsaa en bedrøvelig Ende."

„Ei, hvad!" — svarede Smeden — „der skal jo en Ende paa Alting, og naar brave Folk døe, er det altid paa en Maade bedrøveligt. Naar pleier du at holde med Peer Væver, Nabo! for ham er jo Alting bedrøveligt, hvad enten det er Ligfærd eller Bryllup."

„Jeg vil gjerne troe, Brylluppet har været lystigt og Bruden deilig" — sagde Slagteren — „men det gik dog, som det gik. Du har sagtens seet Dronning Ingeborg, Christen Knivsmed! var hun da virkelig saa deiligt et Kvindfolk, som hun har Ord for?"

„Om jeg har seet hende? Kammerat!" — svarede den gamle Smed og kneisede — „jo, det troer jeg! Den, der ikke har seet hende, har Ingenting seet i Verden, der er værd at snakke om. I har dog sagtens hørt Visen om hende? den sang man i min Ungdom baade blandt Høie og Lave, og det var Bonde og Borger enige om, at siden Dronning Dagmars Tid havde vi aldrig havt saa livsalig en Dronning her i Danmark."

„Syng os den Vise, Christen Smed, hvis den er from og smuk!" — sagde Peer Væver — „den kunde maaske være god til at korte Tiden med ved min Væverstol."

„Jeg veed nu ikke, om jeg kan mindes hende hel og holden" — svarede Smeden — „men hvad vi bedst kunde lide, husker jeg nok, om hvorledes Dronningen paa sin Bryllupsdag bad for alle de fangne og elendige Mennesker, mest for Marsk Stigs smukke Døttre, som sad fangne paa Vordingborg. Kongen var streng mod alle dem, der var i Slægt med hans Faders Mordere, og det kunde da heller Ingen fortænke ham i; men vi havde dog Alle ondt af de stakkels uskyldige Pigebørn, og det holdt haardt nok inden Dronningen fik dem løsladte. Kongen havde lovet hende

at opfylde den første Bøn, hun bad ham om, skal jeg sige Jer, og saa bad hun strax som det hedder i Visen:

„„Den første Bøn, jeg beder Eder om,
Den vide I mig saa gjerne!
I give mig alle de Fanger løs
Og Marsk Stigs Døttre af Jerne!““

„Se! det tog han sig ikke iagt for. Men hvad mener I Kongen sagde?

„„En anden Bøn I bede mig om!
Allerkjæreste Fæstemø!
Men Marsk Stigs Døttre giver jeg ikke løs;
De skulle i Taarnet døe.““ —

„Hille Død og salte Pine! havde Kongen saa grovt et Mæle?“ — spurgte Slagteren paa Disken — „han har vel været rusten for Brystet den Dag, Christen Smed!“

„Ingen Flouser, min kjære Nabo!“ — svarede Smeden barsk — „hver Fugl synger med sit Næb. Vil I høre Meer, skal I holde Mund, saalænge jeg mæler! Vil I vide hvad Dronningen sagde til den Besked?“ — vedblev han atter meddelelseslysten, medens de Andre tyssede ad Slagteren. — „Hun havde, Gud hjælpe mig, nær reist hjem, hvor hun var kommen fra, paa Stedet, hvor godt hun end syntes om vor smukke Konge; ihvilketsomer, lod hun saadan. Hvor lige hun vilde gjort Alvor deraf, maa Vor Herre vide! Kan være, hun kun vilde gjøre Kongen lidt hed om Ørene; men det skal ganske rigtig være gaaet til ret ligesom det hedder i Visen:

„„Det var Jomfru Ingeborg,
Hun blev i Huen saa mod:
I ærlige Mænd, som førte mig hid!
Fører mig af Landet ud!““

„Og nu skal I høre hvordan Kongen maatte give Kjøb:

„„I vende Eder om, Jomfru Ingeborg!
Evers Villie vil jeg gjøre:
Aldrig beder I mig om den Ting,
Jeg vil evers Bøn jo høre.

Dankongen han taler til sin Drost:
I lade de Fanger udtage!
I lade Hr. Marsk Stigs Døttre ud
Og heden af Landet drage!

Det var stolte Jomfru Ingeborg
Vilde ikke paa danske Jord gaae,
Førend hun fik de Fanger af Jern
Og de maatte for hende staae.““

„Det er da ogsaa vist og sandt, at baade Kvinde og Mand priste den dydelige Jomfru Ingeborg, som det ogsaa staaer i Visen, og takkede Gud saa mangefold, at hun var kommen her til Lande, og det kan jeg vidne er sandt, hvad Visen ender med:

„„Der var stor Glæde i Fruer-Kloster:
De Nonner læste og sjunge;
End var der mere i Kongens Gaard:
De legte med danske Tunge.
— I bede for dem, som Kronen skal bære!““

„Men i saadan Hui og Hast kunde de fangne Jomfruer da vel ikke komme til Helsingborg“ — bemærkede Slagteren. — „I saae dem vel ikke selv? Christen Smed!“

„Nei, Nabo! men vist og sandt er det, at den brave Drost Aage Johnsøn fulgte dem ud af Landet. Man vilde sige, han havde et godt Øie til den Ene; men han kom alene tilbage og døde to Aar før Kongen. Jeg husker godt den Dag, han blev begraven. Det er nu sexten Aar siden. Kongen fulgte selv nærmest ved Kisten og var grumme bedrøvet. Han havde tre Aar tilforn mistet sin kjære Stiffader, den lystige Grev Gerhard, ham, de kaldte den Blinde; det var ham en ærlig og fuldtro Ven alle Dage. Hans anden gode Ven, Drost Peder Hofeøl, var død tre Aar efter Kongens Bryllup, og Aaret før Drost Peder faldt fra, havde han mistet sin gamle, kloge Raadgiver Jon Litle. Ak ja, han havde tilvisse megen Sorg i sine Dage; men stor Ære og Herlighed har han da ogsaa oplevet, det er sandt. Jeg var med ham paa det store Tog til Rostok. Det er nu over tyve Aar siden. Det var lystigt, kan I troe. Der laae vi med ham i den store Lystleir udenfor Byen, og det gik prægtigt til med Mjød og sød Vin, med Musik og Ridderspil og al Herlighed. Der var over sex tusinde Mennesker samlede hver Dag, alene for at see paa os, og der var over de tyve fremmede Fyrster tilstede, som alle bukkede for vor Konge, som for en Keiser" —

„Hilleskam! saae du al den Stads, Christen Smed!" — afbrød Slagteren ham og smidskede. — „Du var dog aldrig med at turnere? nei, det er sandt, du satte jo kun Guldsøm i Kongens Hestesko. Det er ikke førstegang du fortæller os det. Men Eet har du ikke fortalt os: saae du ogsaa hvorban han derinde tede sig, da hans Broder salig Kongen gav ham Ridderslaget? det skete jo ved samme store Høitid; saae lange Christopher ikke dengang ud som en arm Synder og Forræder, der skal halshugges?" —

„Tys! nei, han var ganske mild og manerlig" —

hvislede. Smeden og saae sig om — „dengang var han jo nylig bleven forligt med Broderen og havde svoret sig fri og uskyldig med sin dyre Saligheds-Ed paa Evangeliebogen."

„Hu, ha!" — sagde Væveren og korsede sig — „den Ed maa han nu vist alt bøde for i denne Verden, kan I troe, hvor det saa vil gaae i Skjærsilden. Man vil dog sige, det var vist, han havde holdt med de svenske Hertuger og forraadt vore Magasiner til Fjenden paa det svenske Tog, dengang han lod sig godvillig fange derovre."

„Nu, ja, hvad har man ikke sagt ham paa? den arme Mand!" — afbrød Slagteren den fromme Væver med et ironisk Smil. — „Samme Aar, han holdt det prægtige Bryllup, hed det jo atter, han tragtede Kong Menved baade efter Krone og Liv og havde hemmelig staaet i Ledtog med de Fredløse; men det var jo Løgn og Sladder: det svor han sig jo Altsammen kvit og fri for paa eengang, som en snild og ærlig Mand; derfor var det jo hans Drost Anders Høgberg siden blev radbrækket. Hm ja, ham gik det endnu værre, end Slotshøvdingen paa Kallundborg. Nu, lad de Fugle flyve, Kammerater! siden han derinde dog blev vor Konge, paa en Maade, og hedder saa endnu, vil vi ikke tale Andet end Godt om ham! det skylde vi ham desuden for vort gode Frihedsbrev, og her er vi jo netop samlede for at ære og beskytte ham" — —

„Det forstaaer sig!" — tog Smeden heftig Ordet — „hans Liv vil vi forsvare; det er vor Pligt og Skyldighed; men sin Ære maa han selv forsvare! Den, der har tjent hans høisalige Herre Broder, kan man ikke forlange skal bære denne Kong Christopher paa Hænderne. Ja, Kong Menved var en Konge, vi aldrig vil see Mage til; sine Feil havde han ogsaa — lad saa være! han sparede aldrig paa Skillingen og holdt vel meget af Stadsen; for streng var han vel ogsaa iblandt — men Landets Ære holdt

han paa, som en brav Karl, og retfærdig var han som den hellige Jørgen og Erkeenglen Mikkel, der styrtede Lucifer ned i Helvede —"

„Stop lidt, Kammerat!" — afbrød Slagteren ham — „var han da ogsaa retfærdig mod Dronningen? — hende, I dog Alle gjorde saa meget Væsen af — forskjød han hende ikke tilsidst og spærrede hende i Kloster? det vilde Skam, hverken Hellig Jørgen eller St. Mikkel gjort ved deres Kvinder" —

„Aa hvad! Kjærlingesnak!" — tog Smeden atter ivrig Ordet. — „Noget var der i, det er sandt; men det fortrød han jo og gjorde godt inden han døde. Hidsig var han, som Pokker — det skal Ingen negte — men det er I og jeg jo med — det er en ærlig Sag. Hvad han døiede med ham derinde og med de svenske Optøier kunde sagtens ogsaa gjøre ham krus i Hovedet. Dronningen var en eiegod Sjæl; det veed Vor Herre! men hun skal jo have holdt med sine oprørske Brødre derovre i Sverrig og givet Klodderjanen en god Dag — ham, der var Konge med Rette, og det kunde vor Konge nok aldrig finde sig i; for hvem der havde Ret, holdt han med og stod ærlig bi, hvad enten det var et Asen eller en Fugl Phønix; og deri havde han jo Ret, veed jeg; det var kongeligt tænkt. Saa kom ogsaa al den Ulykke til med Børnene" — —

„Du Frelsens Gud! hvad kunde den ulykkelige Dronning derfor?" — udbrød en alvorlig Tømmermand, der hidtil havde tiet og hørt til — „hun var jo meget meer at beklage, end den gale Konge. Han skulde, Herren hjælpe mig, selv have født Børnene til Verden, saa havde han vidst hvad det var" — —

„Det var for meget forlangt, Mester!" — svarede Væveren — „det kunde ikke den helligste Mand paataget sig; men det har jeg tidt hørt sige: al den Ulykke med

Børnene var en Guds Straf for hans Haardhed mod Erkebisp Grand og fordi han holdt Bryllup med sin Frænke uden den hellige Faders Forlov" — —

„Klerkesnak!" — afbrød Smeden den andægtige Væver. — „At han tugtede Erkebispen, var vel gjort. Den Karl var vel ikke saa hellig, ellers havde Vor Herre vist ikke tilladt, han blev afsat og siden fik Hug for sin Mund af den raske Kvinde derude" — —

„Men hvordan gik det egentlig til med Kong Menveds Børn?" — spurgte Slagteren med et skjevt Blik til Døren — „havde han derinde ingen Del i alle de Ulykker?"

„Nei, Kammerat! man kan ogsaa gjøre et Skarn Uret!" — svarede den alvorlige Tømmermand. — „De Sex kom jo dødfødte til Verden, det veed Alle; og de to Sidste har I sagtens hørt tale om: det var de to deilige Tvillingprindser, som der blev bedet for i alle Kirker, og som man ventede sig saa Meget af. Den Ene døde af Sot; men det var den sidste og eneste Prinds, der faldt ud af Vognen for Dronningen og blev kjørt ihjel, da hun vilde løfte Barnet op og vise det for Folket. Ak! det var maaske ligesaa stor en Ulykke for Land og Rige som for den ulykkelige Dronning Ingeborg selv" — —

„Og derfor lod Kongen hende sætte i Klostret og vilde aldrig see hende meer — ganske rigtig, Mester! saaledes har jeg ogsaa hørt det" — tog Slagteren Ordet igjen, — „I maa dog tilstaae, Christen Smed! jer snilde Kong Menved blev lidt forrykt tilsidst, og I maa ikke prise os ham som et Mynster for kjærlige Ægtemænd" — —

„Det siger I, Herren straffe mig, som en Daare, der ikke veed bedre Besked, Nabo!" — raabte den gamle Smed hidsig og trumfede i Disken. — „Han holdt dog meer af sin Hustru, end Nogen af Jer Bønhaser holder af jer

egen eller Andres Koner, og han var hende tro derhos som Guld. Det har jeg hørt af Bisp Oluf af Roskilds egen Skosvend, og han havde hørt det af Bispens egen Famulus, og Famulussen havde hørt det af Bispens egen Mund: saasnart Bisskop Oluf gik til Kongen og forsvarede Dronningens Uskyldighed, faldt Kongen ham om Halsen og græd som et Barn; han lod hende jo ogsaa strax tage ud igjen af St. Claræ Kloster og bar hende fra den Dag paa sine Arme, til hun opgav Aanden og blev salig; og hvad hun spaaede ham i sin Dødsstund, da hun som en hellig Engel saae ind i den kjære Guds Himmel, det opfyldtes ganske rigtig: han kunde ikke overleve hende ret længe; det vidste hun, og han døde jo ogsaa inden Aaret var omme. Hvad kan I forlange Meer? Nu ligge de i Fred og Kjærlighed ved hinandens Side i St. Bents Kirke i Ringsted" — tilføiede den stærke Smed med vemodig Røst — „og jeg kommer aldrig til Ringsted, uden jeg maa ind i Kirken og see deres Grav og bede for deres Sjæle. Nei, Kammerater! Ingen skal tale et ondt Ord om Kong Menved: saadan en Konge skal vi lede længe om. Vilde I forgylde mig ham derinde fra Top til Taa, gav jeg dog ikke et Haar af Kong Menveds gule Skæg for hele Karlen" — —

„Død og salte Plage! der staaer han jo!" — mumlede den tykke Slagter og stirrede mod Døren, idet han trillede ned af Disken og nær havde revet Øltønden med sig. Alle sprang op og saae forbausede mod Døren til Kongens Værelse: den stod aaben, og en høi, dødbleg Mand stod paa Tærskelen med vilde, stirrende Blik; han holdt et Lys i den ene Haand og et draget Sværd i den anden; han saae ud som en Søvngænger eller et Gjenfærd. Det skrækkeligt fordreiede Ansigt var skarpt oplyst af det Lys, han bar i Haanden. Væveren med de fleste Borgere

knælede og korsede sig, som for et Spøgelse. Da de kom til sig selv af deres Skræk, var Døren lukket og det frygtelige Syn forsvundet.

„Skamfærd! han hørte vist hvad I sagde, Christen Smed!" — sagde Slagteren, der syntes mindst forskrækket og smidskede polisk igjen, idet han tømte sit Bæger — „det seer galt ud. Han er nu istand til at lade jert Hoved springe for det Ord den Dag imorgen, og hvem skal saa fortælle os Historier om Kong Erik Menved og Turneringen i Rostok!"

„Dersom I taalte det, Kammerater! var I slette Gildesbrødre!" — svarede Smeden rolig. — „Jeg har ikke sagt Andet, end hvad jeg vil sige ham i hans aabne Øine, naar han forlanger det, hvad enten han saa seer surt eller mildt. Dog — som han har redet, saa ligger han nu, og han lader nok mit Hoved sidde: han kan snart have ondt med at holde paa sit eget."

„Saa galt er det dog vel ikke, Landsmand!" — tog den alvorlige Tømmermand Ordet — „hvo skulde vove at løfte Haand imod ham? han er dog en kronet og salvet Konge. Vil hans Svoger og Keiseren staae ham bi, kan han vel endnu engang komme ovenpaa."

„Lad os nu drikke og klemme paa Tønden, Kammerater!" — afbrød Slagteren den betænkelige Stemning — „hør hvor de synge derovre i Baghuset! det er Kongens egne Svende; tør de gjøre sig lystige, tør vi vel ogsaa. Det er jo snart Midnat. Skal vi holde Øinene aabne, maa der Drik og Sang til."

Man begyndte nu at drikke tilgavns under lystige Almuesange. Det stærke Øl gjorde snart sin Virkning, og en Time efter Midnat laae næsten alle den hellige Trefoldigheds Gildesbrødre i dyb Søvn under Disken, medens den gamle Christen Knivsmed fast alene sad ædru og be-

tænkelig for Enden af Planken med Haanden under Kinden. I Sidehuset var der nu ogsaa blevet stille. De Fleste af Kongens Svende havde strakt sig paa Bænkene og sov; kun Svend Trøst og gamle Arvid Smaalænding sade vaagne ved Drikkebordet.

„Se! her er Sendebrevet til min Dronning!" — sagde Arvid. — „Kongens eget Segl er derfor. Det vil trøste min stakkels Frue. Saasnart det dages, vil jeg bort. Jeg var tilfreds, jeg var vel herfra, unge Herre! det er ikke saa ganske rigtigt her i Huset."

„Har du havt Syner? Gamle!" — spurgte Væbneren med et selvklogt Smil.

„Medens I før var ude, sad jeg hist ved Vinduet!" — vedblev den Gamle med dæmpet Røst — „de sov her Alle omkring mig, ligesom nu. Jeg tænkte paa den ulykkelige Herre derovre og betragtede de høie, stille Stjerner over Huset; da faldt der en Stjerne og forgik; idetsamme saae jeg Kongens høie Skikkelse gaae langsomt gjennem Karnapsalen hist ovre. Han bar et næsten udbrændt Lys i den ene Haand og et stort Sværd i den anden; hans Gang var som en Forbryders, der tænkte paa en gruelig Ugjerning; men det var ingen levende Mand; det vil jeg døe paa. Vi veed jo, Kongen har spærret sig inde i sit Sovekammer. Marsken og Prindsen har jo deres Kamre jævne ved. I kan troe, det var hans Forvarsel" — —

„Sligt vil jeg selv see før jeg troer det. Havde vi den Herre dobbelt, var det rigtignok ingen Spøg. Maaske gaaer han i Søvne: han har sagtens ingen Ro for de mørke Tanker og Erindringer. Netop saaledes, som du saae ham, skal han jo have puslet om paa Kallundborg Slot, hin Nat, hans gamle Slotshøvding blev henrettet, og man troede, han stræbte sin Broder efter Livet. Hu, jeg glemmer ikke hans Aasyn idag. Jeg er ikke ræd af

mig, Gamle! men saae jeg ham gaae i Søvne, troer jeg fast, jeg løb."

„Ræd blev jeg vel ikke" — svarede Arvid og slog stille et Kors for sig — „men det var mig et sørgeligt Syn. Saaledes saae jeg ogsaa den ulykkelige Kong Birger tre Nætter før han døde paa Holbek; men jeg sad i samme Stund ved hans Seng, hvor han laa bag Spærlagenet" —

„Gjør mig ikke gal med dine Drømmerier!" — afbrød Væbneren ham og reiste sig. — „Lad ham spøge eller gaae dobbelt eller med Hovedet under Armen, om han vil! — hvad kommer det mig ved? Vil Fanden tage ham, er det en anden Sag; men for hans lumpne Liv er her ellers ingen Fare. Jeg har været hele Byen rundt tre Gange; der var stille som paa en Kirkegaard. Vi havde neppe havt nødig at sætte Junkeren i Uro. Du skal see, vi har gjort blind Alarm her, som nogle Narre."

„Gid det var saa vel!" — svarede den Gamle og rystede paa Hovedet — „ikke fordi der er stor Lykke at vente for ham histovre eller for dette ulykkelige Land, saalænge han lever; men det er dog altid en underlig Ting at see et Menneskes Døbning-Lignelse ligesom træde ud af ham, som den søgte en gammel Ulykkestanke eller sin egen Grav, medens Mennesket endnu aander og lever, helst naar der staaer et Levnetsløb paa hans Pande, som paa Dennes, og lurer en Sjæl i Øiet, der saa lidet er skikket til det store Regnskab."

„Jeg er vis paa, du skuffer dig selv, Gamle!" — udbrød Svend Trøst og greb rask et Bæger af Peder Hvitfelds stærke Øl — „men var det Andet, end Overtro, med dine Syner og Varsler — fulgte Døden dig virkelig i Hælene — nu vel! saa vilde jeg, som en brav, dansk Ungersvend, nu drikke den gode Vens Skaal og byde ham velkommen i dette Hus, at sige, hvis han kom manerlig,

som en ærlig Karl, og ikke havde Slyngler og Stimænd til Haandlangere. — Jeg hører Hesteskoe paa Gaden — tys!" — afbrød han sig selv og studsede. — „Ha! red han nu paa Helhesten her ind i Staden og steg af her for Døren — stod han ligefor mine Øine i dette Øieblik" — vedblev den ophidsede Yngling med vildttindrende Blik — „hørte jeg hans Benradknogler rangle og saae ham i de sorte, dybe Øienhuler — jeg vilde dog tømme dette Bæger paa hans Velkomst og sige ham Tak for Besøget i gamle Danmarks Navn!" — —

Idet han sagde disse Ord og svingede Bægeret med stolt Overmod, kastede han et Blik ud af Vinduet til Stenhuset ligeoverfor, hvor Kongen sov, og med et Forfærdelses-Udraab tabte han Bægeret af Haanden. Han saae en høi Lue slaae ud af Taget og hele Forhuset staae i Flammer. Et frygteligt Brandskrig hørtes idetsamme fra Gaden, og hele Huset var i Oprør. „Brand! Mordbrand!" — skrege Svend Trøst og Arvid paa eengang og vakte de sovende Svende. „Redder eders Konge!" — raabte Arvid med Tordenrøst. „Prindsen — Junker Otto!" — raabte Svend Trøst og foer ud af Døren. Alle styrtede efter ham, og hver løb sin Vei i største Bestyrtelse. De Fleste tænkte først paa at redde sig selv og deres Gods og løste Hestene i Stalden; men Arvid og Svend Trøst styrtede ind i den brændende Vaaning. Borgervagten i Krambo-den ravede i samme Øieblik forfærdet og søvndrukken frem under Disken, og den gamle, stærke Smed havde Møie med at rive dem ud af det brændende Hus, som pludselig var omspændt af Luer paa alle Sider. Peder Hvitfeld selv stod næsten nøgen paa Gaden med et Barn paa hver Arm og sin Hustru ved Siden. Han rakte Børnene til Moderen og styrtede atter ind i sit brændende Hus. „Kongen! Prindsen! mine høie Gjester!" — skreg han — „ak,

jeg elendige Mand! hvorledes tør jeg lade mig see for deres Naader og redde dem i bare Skjorte!" Han ilede til Kongens og Prindsens Værelser. Karnapsalen var fuld af Røg. Luerne sloge ud af alle Sovekamrene; men ingen af Gjesterne var at see. I Kongens Sovekammer var Døren sprængt. Et Vindue laa sønderslaaet paa Gulvet, og man formodede, Nogen havde reddet Kongen gjennem Vinduet. Den bekymrede Vert maatte med Magt rives ud af Huset inden Taget styrtede.

Skrækken var alminbelig, og snart vare næsten alle den lille Stads Indvaanere samlede i Trængsel omkring Brandstedet. Endelig saae man den gamle Marsk Vendelbo, der med de graae Haar flagrende om det ubedækkede Hoved, halvt paaklædt og forbrændt, var funden afmægtig paa Gaden. „Hvor er han? hvor er de?" — raabte han og vred sine Hænder — „han kom ud af Vinduet — han foer bort med Rytterne — men hvem var de? hvor blev de af?"

„Trøst Eder, Herre Marsk! han er reddet!" — lød nu en rask, ungdommelig Stemme, og Svend Trøst trængte sig frem mellem Brimlen — „der er ikke svedet et Haar paa hans Hoved; men han var næsten kvalt af Røg. Han var daanet for mig. Nu kommer han sig godt" — —

„Hvem? Kongen? min ulykkelige Konge?" — spurgte Marsken.

„Nei, Prindsen, Junker Otto" — svarede Svend Trøst — „jeg har bragt ham i Hus her jævne ved. Hvor Kongen er, maa Pokker vide! ham ligger der mindst Magt paa."

„Haver I ogsaa min ulykkelige Herre?" — sagde Marsken, med et bebreidende Blik, og vred atter de magre Hænder — „Gud forbarme sig! er det kun ikke Mordere, der har bortført ham! Bring mig til Junkeren! Gud lønne Ier det, at I dog vilde redde ham! — hvor er han?"

„Her, ædle Herre! følg mig!" — sagde Svend Trøst og tog den gamle Feltherre under Armen, for at lede ham over til Gjenbohuset. Idetsamme lød en mægtig Røst: „en Hest! en Hest! jeg er paa Sporet." Det var gamle Arvid Smaalænding.

„To Heste!" — raabte Marsken med sin gamle Feltherrerøst og følte sig atter i fuld Kraft. Medens man ilede med at opfylde hans Befaling, fortalte Arvid, at to formummede Herrer, klædte som Jægere, vare redne bort, med Kongen imellem sig paa en tredie Hest, og han troede vist at kunne opspore dem, hvis han strax kom afsted. I faa Øieblikke sad baade Arvid og den gamle Marsk til Hest. Svend Trøst kastede en Kappe om den gamle Feltherres Skuldre og satte sin Springfyrshue paa hans graae Hoved. „Lykke paa Reisen!" — raabte han. — „Jeg sørger for Junkeren — for hans Skyld vil jeg ønske Jer en god Jagt." Svend Trøst ilede tilbage til den endnu halvbedøvede Prinds Otto, medens Marsken og Arvid Smaalænding fore ud af Byen ad Veien til Aalholm, hvor den snilde Svensker hele Veien kunde paapege Sporene af tre Heste.

Femte Kapitel.

Slottet Aalholm, det nuværende Christiansholm, laa tre Mil fra Saxkjøbing, ligeoverfor Nysted, i en deilig Halvkreds af Bøgeskove og bølgende Hvedemarker, med en herlig Udsigt over Nysted Bugt og en lille Indsø, hvorved Slottet i Frastand syntes at kneise paa en Ø. Det var en velbefæstet Borg med svære Ringmure og dobbelte Fæstningsgrave. Slottets gammelgothiske Bygninger dannede en fuldkommen Firkant med fem Alen tykke Stenmure, røde, takkede Murgavle og et høit Taarn i hvert af de fire

Længdehjørner. Det var et kongeligt Slot, men var af den forgjeldede Konge overdraget som Pantegods til hans Halvbroder, Grev Johan, som dermed tillige beherskede Nysted, hvis Indvaanere hørte til Godset ligesom Bønderne. Fæstningsværkerne holdtes i god Stand, og en streng, tydsk Høvedsmand havde Befalingen paa Slottet.

Det var tre Timer efter Midnat. Det begyndte at dages, og den østlige Himmel havde alt sit skjønne rødlige Morgenskjær, da der stødtes i et Jagthorn udenfor Aalholms Slotsport. Kuren paa Porttinden besvarede strax Tegnet med sit Vægterhorn. Kort efter nedrullede Vindebroen; Porten oplukkedes, og to tause Jægere til Hest, med Masker for Ansigterne og en høi, bunden Herre imellem sig, rede ind ad Slotsporten.

„Hvor er jeg?" — spurgte den fangne Konge og saae sig om med et vildt, smerteligt Blik. — „Er dette ei Aalholm, mit eget kongelige Slot?"

De tvende formummede Jægere bukkede og taug, idet de hjalp Kongen af Hesten og førte ham op ad den høie Planketrappe til Høienloftsbroen.

„Tal, Mennesker!" — udbrød Fangen i den heftigste Spænding. — „Er jeg i min Halvbroders Vold? Er den milde Johan nu ogsaa en Forræder? Er det paa hans Befaling, I Mordbrændere vove at mishandle Kongen af Danmark?" — Han fik intet Svar. Han saae mere ud som en Død, end som en Levende. Hans Armbind hang ham løsrevet om Halsen og var gjennemvædet med Blod. Hans Sindslidelser og den voldsomme Bevægelse syntes at have aabnet ham alle Livets Sluser og sønderrevet ham baade paa Sjæl og Legem; han vaklede og sank afmægtig om paa Trappen. Jægerne nikkede tause til hinanden og bare ham ind paa Høienloftstillien, hvortil Døren var aabnet. Der var stille i den øde Forsal. Daggryet op-

lyste de høie Hvælvinger og snørklede Dørsirater. Der var intet Menneske at see, undtagen to Skildvagter, der stode i fuld Rustning som Jernmænd ved Døren og lukkede den efter de Indtrædende. Alt syntes forud beredt til den ulykkelige Gjests Modtagelse. En Række af Værelser stod aaben paa høire Side af Forsalen; derigjennem bare de den afmægtige Konge til det allerinderste; dette var et Taarnkammer; det var rundt med smaa, jerngittrede Vinduer høit oppe i den tykke Mur; her fandtes en Løibænk og et Bord med en Vinkande og et Bæger. Man lagde den endnu bundne Fange paa Løibænken og løste nu først hans Baand. Saasnart han slog Øinene op, rakte den Mindste af Jægerne ham, med et Slags Deltagelse, et Bæger Vin; men han bortviste det med Afsky. „Drik selv først!“ — mumlede Kongen — „credens, Forræder!“

Jægeren vendte sig om, løftede Masken iveiret og drak Bægeret helt ud; derpaa satte han Masken paa igjen, fyldte Bægeret paany og satte det tilligemed Bord og Vinkande hen for Løibænken. Han pegede paa Kongens blødende Arm og gav ved Tegn tilkjende, at der skulde sendes ham Hjælp. Derpaa bukkede de begge meget høfligt, uden at mæle et Ord, og gik ud af Fængselsdøren, som de satte Stang for efter sig.

„I Taarnfængslet — i Livsfange-Hullet — paa mit eget Slot!“ — mumlede Kongen — „i Broder Johans Vold! — hm! for her at myrdes — stille, taust, høfligt — i al Kjærlighed. Ha! Gjengjældelse!“ — han rev en Lok af sine sorte Haar og kastede den fra sig. — „Nei“ — vedblev han med et vildt Blik — „Kongemorder blev jeg ikke — Han døde fri paa sin Throne — den Tanke blev aldrig Gjerning — Villien raader Ingen for — kun Gjerningen gjælder — Tanken er Hjernespind — Ord er tomme Lyd — hm, hvad er Ed Andet? Jeg er ren mod denne

Forræder. — Jeg Dosmer, som troede en Halvbroder! jeg vidste jo hvad Broderskab var. Nu forstaaer jeg ham. Derfor saa broderlig, ha! som en Pantejøde — til det halve Rige blev hans. Derfor smilte den milde Ven — i fjorten Aar. Nu kan han sønderrive Betleren — hm! dele Byttet med Fætteren — rigtig! — kjøbe sig Fred af den skaldede Ravn med mit Aadsel. — Milde Johan! jeg var en Fusker mod dig — Du er min Mester!" — —

Kongen troede, han var ene. Men nu traadte en høi, ridderlig Skikkelse, med Hjelm og Pandser og nedslaaet Visir, pludselig frem fra en Murpille i Taarnstuen. Den høie Skikkelse traadte med langsomme Skridt hen for Kongens Leie og stirrede stift paa ham gjennem Øienhullerne, uden at mæle et Ord. Kongen bemærkede ham først, da den tause Ubekjendte alt stod lige for ham; han reiste sig hastig i Leiet; men, som ramt af et Lyn fra den Fremmedes stirrende Blik, styrtede han med et Angestskrig tilbage i en ny Afmagt. Da han atter opslog sine Øine, var den pandsrede Herre forsvunden; han mærkede med Forundring, at han var forbunden, og følte Lindring i sine Saar. En gammel, hæslig Kvinde sad nu ved hans Leie og smurte paa et Plaster. „Hvem var her?" — spurgte Kongen; men Konen taug, med et aldeles ligegyldigt Ansigt. Hun fortsatte sin Sygepleie-Syssel og holdt kun inde et Øieblik, for at række ham Bægeret. Han drak og følte sig styrket. „Hvem var her? Kvinde!" — spurgte han atter med bydende Røst — „var det et levende Menneske? eller — eller den Gamle fra Kallundborg?" — mumlede han med bævende neppe hørlig Stemme — „eller den døde, radbrækkede Drost?" — —

Konen vedligeholdt sin ligegyldige Mine, ligesom hun baade var døv og stum. Kongen lagde sig tilbage paa

Leiet og syntes efter nogle dybe og smertelige Suk endelig at være falden i en urolig Mathedsslummer.

Imidlertid var Folk blevne vaagne paa Slottet. Vagten paa Murtinderne afløstes, og en svær Herre i tydsk, ridderlig Husdragt gik med opmærksomt Blik over Skandserne. Solen var staaet op. Uden for Slotsporten holdt to Fremmede til Hest. En Skildvagt fra Porttinden nærmede sig den barske Befalingsmand. De talede hemmeligt sammen, og Høvdingen studsede. „Hm! gjennem Løngangen?“ — mumlede han — „Grevens Drost vel? — godt! — han gaaer frit ind og ud. Det forstaaer sig. — Og nu alt et Par Sporhunde her? — Vel! lad Vagten føre dem til Høisalen!“

Skildvagten gik. Befalingsmanden begav sig til Slottets Høienloftssal, hvor strax efter den gamle Marsk Vendelbo traadte ind, ledsaget af fire bevæbnede Krigsmænd.

„Hvem er I? hvad vil I mig?“ — spurgte den tydske Befalingsmand i barsk Tone og undveg den gamle Feltherres Øine med et uroligt Blik.

„Kongen af Danmarks Drost og Marsk“ — svarede Peder Vendelbo med rolig Værdighed og saae ham stift i Øinene. — „Ifølge dette Sikkerhedsbrev fra eders Herre, Grev Johan af Vagrien, fordrer jeg min Herre Kongens uantastelige Person øieblikkelig sat i Frihed.“ Han overleverede den tydske Befalingsmand Grev Johans Sikkerhedsbrev for den ulykkelige Konge, og Slotshøvdingen stirrede ligesom høist forundret paa Brevskabet og det store Segl. „Desuden fordrer jeg, i min Herre Konges Navn“ — vedblev Marsken — „at I uden Ophold udleverer os de to dumdristige Majestætsforbrydere i Bolt og Lænker.“

„I seer min Forundring, Herre Marsk!“ — svarede Befalingsmanden i høflig Tone, efterat han langsomt havde gjennemlæst Brevet. — „Jeg begriber ikke et Ord af hvad

I siger. Af dette Brevskab seer jeg vel, at jeg er pligtig at yde eders Herre, Kongen, al Ære og Bistand, hvis det maatte behage hans Naade at forlange Befordring eller anden Hjælp her paa sin Reise; men da jeg ikke har havt den Lykke og Ære at see hans høikongelige Naade, forstaaer jeg ikke hvad I mener med at sætte ham i Frihed, og ligesaalidt hvad det er for Majestætsforbrydere, I fordrer udleverede."

„Nederdrægtighed uden Lige!" — mumlede Marsken paa Dansk og trampede i Gulvet; men han saae idetsamme, at Slotsbefalingsmanden gav Vagten et betydende Vink, og han besindede sig. „Tillad mig da, jeg oplyser Jer om Sagen, Herre!" — tog han atter Ordet paa Tydsk. — „Min Konge er her paa Slottet, formodentlig i et af eders Fangetaarne; han er slæbt hid henved Morgenstunden af to Niddinger og Mordbrændere; de maae ogsaa være her tilstede. Jeg har fulgt Forræedernes Spor lige her til Porten. Niddingsværket er røbet; det nytter ikke, I fordølger det."

„Død og Djævel! Herre Marsk!" — raabte Slotshøvdingen og traadte tilbage med Haanden paa sit lange Sværd. — „Eders Fornærmelser agter jeg ikke at taale. Hvad I der fortæller mig om eders Konges Bortførelse, som en smuk Jomfru, forekommer mig som et umuligt og naragtigt Eventyr. Jeg maa ansee Jer for at gaae i Barndom, Hr. Marsk! for saa tidlig paa Morgenstunden kan I vel ikke have en Rus?"

„Nederdrægtige Skurk!" — udbrød nu den gamle Marsk, yderst opbragt, og drog sit Sværd — „sæt øiebliklig min ulykkelige Herre i Frihed! eller ved den levende Gud!" — —

„Eller hvad?" — afbrød Befalingsmanden ham med en kold Haanlatter og traadte tilbage med draget Sværd, idet hans fire stærke Krigsmænd paa et Vink kastede sig

over den gamle, hidsige Marsk og vristede ham Sværdet af Haanden.

„Er I en Ridder,“ — raabte Marsken — „saa slaaes I med mig og lader en Gudsdom skille os imellem! Jeg erklærer Jer for en feig Nidding, hvis I vægrer Jer.“

„Slig Erklæring kan jeg lee ad!“ — svarede Slotshøvdingen: — „med en gammel, afmægtig Daare behøver jeg ikke at prøve Kræfter for min Ære.“

„Handler I paa egen Haand her? eller efter eders Herres Befaling, lumpne Karl!“ — spurgte den forbittrede Marsk med et foragtende Blik, medens Krigsmændene sammenbandt hans skjælvende Hænder.

„Derfor skylder jeg ikke Jer Regnskab!“ — svarede Befalingsmanden ligegyldig og stødte sit lange Sværd i Skeden. — „Jeg handler her med den Magt og Myndighed, der er mig betroet. Der er mig ingensteds befalet at høre paa en taabelig Mands Skjældsord, og jeg vil forsvare hvad jeg gjør, Hr. Marsk og Drost! om I saa var Kong Christophers hele Raad og Krigshær derhos i een Person. Bring ham til Taarnet!“

„I jer egen Herres og Fyrstes Navn! Menneske! hør mig!“ — udbrød nu Marsken og opløftede de bundne Hænder — „vil eller kan I ikke frigive min ulykkelige Herre, paa egen Haand, saa fordrer jeg fri Bortgang herfra til eders Herre. Er Grev Johans Mildhed ei en hykkelsk Maske for Uretfærdighed og Grumhed, vil han høre mig. Har han Lod og Del i hvad her er skeet, er han ingen Ridder og Mand af Ære. Har en lumpen Statskløgt blot et Øieblik forledt ham til at være Medvider i saa æreløs en Handling, behøver jeg visselig kun at nævne ham hans egen høie Byrd og Stamme, og han vil foragte et Foretagende, der for evig skal brændemærke sin Ophavsmand.“

„Afsted! til Gale-Taarnet med den Gjæk!“ — bød Befalingsmanden koldt og gav sine Krigsmænd et Vink, som selv de raae Krigere kun nødig syntes at ville adlyde.

„I Menneskelighedens Navn!“ — raabte Marsken med et Blik, hvorfor Krigsmændene vege tilbage — „I kan myrde mig her med min ulykkelige Herre; men før mig til hans Fængsel! Lad mig døe med ham og være ham til Trøst i hans sidste Time!“

„Bort! knevl ham!“ — bød Slotshøvdingen med tordnende Røst og trampede i Gulvet.

Krigsmændene tøvede nu ikke længer, men lagde Haand paa den bundne Olding og førte ham til Døren. Da aabnedes pludselig en Sidedør, der hidtil havde staaet paa Klem, og en høi, ridderlig Skikkelse i fuld Rustning traadte frem. Det var den samme Skikkelse, som nylig havde viist sig for Kongens Leie i Taarnkamret. „I Grev Johan af Vagriens Navn!“ — sagde Ridderen med bydende Røst — „løser denne Mands Baand! hans Paastand er sand: Kongen af Danmark er her virkelig.“

Slotsbefalingsmanden syntes yderst forbauset; han aabnede Munden, som han vilde tale, men taug pludselig og bukkede dybt for den pandsrede Ridder, medens Marsk Vendelbo paa hans Vink strax blev befriet fra sine Baand.

„I kjender mig, Slotshøvding! det er nok!“ — vedblev den formummede Ridder. — „Hvad her er skeet skal strengelig undersøges. — Jeg er vis paa, I er uvidende derom. Lad strax Kuren og Nattevagten fængsle! I det østre Taarn vil I finde den fangne Konge. Han skal øiebliklig løslades og føres til Nykjøbing under sikker Bevogtning. Det er Grevens bestemte Villie. Han afskyer Forræderiet, man her har villet indvikle ham i. Ikke mig, Hr. Marsk! men Grev Johan skylder I Tak for den Menneskeligheds-Handling, jeg i hans Navn udøver. Jeg vil

hverken kjendes eller takkes af Eder eller eders Konge; men I skal see, Grev Johan den Milde ikke bærer sit Navn med Uret og ikke har glemt den fyrstelige og ridderlige Byrd, hvorfra han stammer!" Med disse Ord gik han bort med hastige Skridt uden at modtage Marskens Tak.

Slotsbefalingsmanden saae længe taus og forbauset efter ham. „Hm! Hm!" — mumlede han ved sig selv — „det er en anden Sag. Blæser nu Vinden fra det Hjørne? Dette forekommer mig Altsammen som et underligt Gjøglespil" — sagde han høit — „men jeg maa jo troe og gjøre hvad min Herres allerfortroligste Ven og høire Haand befaler. Lav Hængekarmen til, Karle! Tolv Ryttere skal sadle op! — Behag at følge mig, Hr. Marsk! Er ei Dette en urimelig Drøm af min Herres allerbedste Ven, hin eventyrlige Hr. Ridder, som jeg af visse Aarsager maa adlyde, saa maa I undskylde min Feiltagelse og mine Tvivl om eders sunde Sands og Samling. Jeg er nærved selv at blive gal over alt Dette." Derpaa gik han med Marsken til Kongens Fængsel i det østre Taarn.

Imidlertid holdt gamle Arvid Smaalænding, skjult bag nogle Buske, udenfor Aalholm Slotsgrav, for at vente Efterretning fra Marsken og bringe Prindsen Budskab om hvad her skete. Fra sit Skjul kunde han see Enhver, som kom fra eller til Slottet. Her havde han ikke ventet ret længe, førend Slotsporten aabnedes; to Jægere fore i Firspring ud fra Slottet og forsvandt i Skoven ved Indsøen. I den Ene kjendte han Rævejægeren fra Færgestedet. Han følte en stærk Lyst til at forfølge dem; men den vigtigere Pligt, han havde paataget sig, forbød det. En halv Time var forløben, og han begyndte at blive urolig for Marsken; da saae han en høi Ridder fare med nedslaaet Visir forbi, uden at man saae hvor han kom fra. Den Hast, hvormed han red, syntes ogsaa den Gamle betænkelig;

men han forholdt sig rolig og blev paa sin Post. Han saae ofte paa den stigende Sol for at maale Tidens Gang; han bad sin Morgenbøn og adskillige Aver; men der kom ingen Efterretning fra Marsken. Endelig syntes ham den aftalte Tid udløben. Han drog et dybt Suk for den brave Marsk, som han nu sikkert troede fængslet eller maaske endog myrdet tilligemed hans Konge. Arvid Smaalænding steg til Hest og nynnede med vemodig Røst, hensjunken i sine gamle, sørgelige Erindringer:

«Kungen måtte rymma med Drottningen sin,
Och långt bort till främmand' land ända,
Halshuggen blef Magnus, Kungens äldsta Son,
Så skamligt fick hans lif en ända;
Ty otrohet dödar så mången.»

Ligesom han nu vilde spore sin Hest for at ride til Saxkjøbing om Hjælp, aabnedes Slotsporten, og han troede at see et Ligtog; men det var den syge Konge, der langsomt bares i en Hængekarm mellem to Heste, ledsaget af tolv Ryttere og den gamle Marsk Vendelbo. Da Arvid saae Marsken, blev han hjertelig glad og red hen til ham. Marsken talte hemmeligt et Par Ord med den troe Svend. Arvid bukkede dybt saavel for ham, som for den lukte Hængekarm, og red hastig bort ad Veien til Saxkjøbing, for at bringe Junker Otto Underretning om hvorhen man nu førte hans ulykkelige Fader.

Fra Aalholm var der ikke meget over et Par Mil til Nykjøbing; men det var næsten blevet Middag inden Toget med den syge Konge naaede Færgestedet i Lolland ved Guldborg Sund, hvor Alt var beredt til Overfarten. Hvert Øieblik havde man maattet standse; selv den magelige Bevægelse i Hængekarmen voldte Kongen heftige Smerter, og

man frygtede, han ikke skulde udholde den korte Reise, som han nu dog selv lod til at ønske, uagtet Ingen ret vidste, om den kunde ansees for tvungen eller frivillig.

Sjette Kapitel.

I Nykjøbing var det alt bekjendt, at Kongen ventedes paa Slottet. Dette gamle gothiske Slot var et af de største og skjønneste i Danmark. Det havde i Kong Menveds Tid været overladt til Kongens Stiffader, den holsten-kielske Grev Gerhard, der mest opholdt sig her med sin Gemalinde, Dronning Agnes. Deres Søn, Grev Johan den Milde, betragtede den ham pantsatte Borg nu næsten som sin Eiendom og havde betydelig forbedret Slottets Befæstning. Stadens Indvaanere vare vel enige i at berømme Grevens Mildhed og Omsorg for Byens Opkomst; men det krænkede deres fædrelandske Sind at see tydske Krigsfolk paa Skandserne og at yde kongelig Afgift til den fremmede Panteherre.

Siden den forrige Dags Morgen havde Grev Johan selv været fraværende. Henved Middag vilde man vide, at Greven var kommen hjem fra en Strandfuglejagt og havde modtaget et vigtigt Budskab fra Lolland. Han lod gjøre prægtige Foranstaltninger paa Slottet, hed det nu, for med stor Ære at modtage et Besøg af sin Halvbroder, Kongen, som var bleven befriet fra en stor Ulykke og ved Grevens Folk revet af Hænderne paa nogle dumdristige Forrædere. Nogle havde vel Medynk med den ulykkelige, forfulgte Konge, der i sit eget Land maatte søge Beskyttelse hos Fremmede; men den godmodige Deltagelse var dog ledsaget af en uforduldt Ringeagt for den uduelige Landsherre, der som oftest

maatte bære Skylden for al den Elendighed, hvori Riget var nedsjunket.

„Hvad vil han nu her?" — sagde en gammel Nykjøbing-Borger, der stod med begge Hænder i Sidelommerne paa Skibsbroen, blandt en hel Del nysgjerrige Tilskuere, medens man allerede saae den store Færge i Bevægelse mod Strømmen. — „Havde han Ære i Livet for en halv Ørtug," — vedblev Borgeren — „maatte han jo døe af Skam og Harme, naar de storsnudede Tydskere nu vil lade som de gjøre Ære ad ham og byde ham velkommen, som en fornem Tigger, paa hans eget Slot."

„Kunde han døe af Skam, var han, den Onde annamme mig, død for længe siden, Landsmand!" — brummede en beget Baadsmand. — „I hans salig Broders Tid kunde vi børste Tydskerne i Grønsund, og det i Tusindtal; men saalænge den Karl har staaet for Styret, er det store Ting, naar vi kan børste en Tydsker engang imellem i en Kro; men saa er det halsløs Gjerning endda, og Æren er ikke værd at snakke om."

„Tys, Tand for Tunge! der kommer Greven fra Slottet med alle sine Hofmænd. Nei, se! hvor de har smykket sig! og se! hvor de smidske i Skægget, ligesom den milde Greve selv! Troer du, han mener Noget med al den Stads? Kammerat!"

„Jo, Gu' mener han Noget dermed; det kan I bede Fanden ta'e Ier paa!" — svarede Sømanden og saae ud paa Fartøiet: — „han mener, det er en Fornøielse at lægge Garn og Hyttefad til, naar Torsken vil gjøre ham den Ære at være hans Gjest. Om han ogsaa æder den dumme Torsk ved Gildet, det er en anden Sag; det maa Stymperen finde sig i! den ene Høflighed er den anden værd."

„Man kan dog ogsaa gjøre en Skjelm Uret, Kamme-

rat!" — bemærkede Borgeren. — „De er jo dog Halvbrødre, og Blodet, veed I, er aldrig saa tyndt" — —

„Stop! se til, I siger mig intet Ondt om Vandet!" — afbrød Sømanden ham med et tørt Smil — „helst det salte! der er, den Onde annamme mig, meer Kraft og ærlig Styrke i det danske Saltvand, end i alle disse fine Hofmænds Blod tilsammen. Greven maa see saa mildt som en Maimaanedskat, jeg giver dog ingen Ende raadbent Toug for hans Ærlighed."

„Død og Plage! Kammerat!" — hviskede Borgeren og saae sig halvt om — „han holder lige bag ved os og er ganske hvid i Ansigtet. Lad os vende os om og stryge Kabuds!"

„Det skal Fanden gjøre!" — brummede Baadsmanden og slentrede frem, uden at see sig tilbage, medens Borgermanden vendte sig og hilsede Greven og hans Hofmænd.

„I veed vel, det er jer Konge, der kommer, mine brave Nykjøbinger!" — sagde Grev Johan i mild Tone, idet han meget nedladende gjengjældte den gamle Borgers Hilsen, hvis Exempel en hel Del fulgte. — „Jeg vil haabe, I Nykjøbing-Borgere modtage ham med den Hyldest og Ære, ham tilkommer."

„Det vil vel ikke mangle, Herre Greve!" — svarede den gamle Borger og bukkede dybt: — „han bærer dog Navn af vor Konge med Rette, og fordi Lykken gaaer ham imod, vil vist ingen dansk Mand glemme hvad han hedder."

„Det lider jeg, I brave Mænd!" svarede Greven med venlig Røst. — „Det vil glæde min kongelige Herre Broder, naar han mærker, at I endnu dog har ham kjær og tager oprigtig Del i hans Frelse. I har vel hørt hvorledes hans Uvenner derovre havde brændt Huset af over hans Hoved og sat ham i Fængsel" — —

„Tilvisse, naadige Herre! det var lumpent handlet,

hvem der saa har havt Del deri. Det var en Guds Lykke, I vidste saa god Besked dermed, naadige Herre! at I kunde komme ham til Bistand inden de rent skilte ham ved Livet. Naar han nu kommer hid, er han da sikker paa Liv og Lemmer, veed vi."

„Ja det kan I forlade Jer paa!" — svarede Greven alvorlig og med næsten skjælvende Stemme, idet hans forrige Bleghed havde forvandlet sig til en blussende Rødme. Han saae sig om til alle Sider og tumlede sin Hest paa Sandet.

„I kan dog troe, han mener det ærligt, saalænge det varer" — hviskede Borgeren til den mutte Baadsmand, der atter havde nærmet sig ham, saasnart Greven var redet tilside. — „Det er dog en smuk og artig Herre; det kan Ingen negte; og saalænge han taler til En, maa man baade troe og ære ham, hvor nødig man vil. Har han ogsaa havt en Finger i Spillet med Røvestregerne derovre, som man jo mumler om, saa skammer han sig nu vist derover og fortryder det; jeg tør næsten bande derpaa. Jeg følte ham lidt paa Tænderne, skal jeg sige Jer." Dermed nikkede den Gamle med en selvtilfreds Mine.

„Tro for mig hvad I vil, Mester Ib!" — brummede Sømanden — „men vil I føle den Karl paa Tænderne, maa I staae tidlig op. Længer end til Tænderne seer I ham, den Onde annamme mig, dog ikke: jo mildere han smidsker, jo mindre lider jeg paa ham. Jeg har engang ladet mig narre af en deilig Fruerhund — skal jeg sige Jer; den var klippet som en Løve og havde baade nemmet at loggre og at dandse; men den bed en halv Finger af mig, da jeg klappede den; derfor bandt jeg den da ogsaa en Sten om Halsen, kan jeg troe, og lod den gaae neden om hjem til de glatte Aal."

„Se! se!" — raabte man nu — „der komme de iland med Kongen!"

„Herre du min Gud! kan han ikke gaae?" — sagde en gammel Betlerkone — „eller er det for Ærens Skyld, de bære ham i Buret?"

„Ja, det kan du vel begribe, Mo'er!" — svarede en pjaltet Stodder med Krykker. — „Mener du, en Konge skulde gaae paa Jorden som En af os? nei da maatte han være gal. Var jeg Konge, skulde I ogsaa faae Lov at bære mig, og det lige til min Grav. Hurra! — Nu, hvi skriger du ikke Hurra med? Mo'er! har du ikke ogsaa faaet til Godt-Øl for det af Greven? Er det Troskab og dansk Ærlighed?" Nu skreg han: Hurra! og Kongen leve! til han blev saa hæs som en Ravn. En hel Del andre Stoddere og Krøblinger skrege ligeledes Hurra af fuld Hals, medens man bar Kongen op mod Slottet, og Grev Johan med sine Hofmænd hilsede ham ærbødig fra deres forgyldte Sadler. Kongen saae ud af den halvaabne Bærekarm med et Aasyn, som en uforberedet Misdæder, der føres til Retterstedet, og i hvem der kun er saameget Liv tilbage, at han er sig sin Syndebyrde og Dødsangest bevidst.

„Herregud! kan en Konge see saaledes ud?" — sukkede den gamle Tiggerkone og korsede sig. — „Havde han ikke Æren, vilde jeg ikke bytte med ham."

„Men Æren, Mo'erlil!" — svarede Stodderen — „den er ogsaa mere værd, end baade Mad og Drikke og Klæder og Skoe. Det veed vi Stoddere aldrig hvad er. Naar saadan en fornem Greve og alle hans Riddere vilde bukke for En af os, med Hatten i Haanden, og saa alle vi Spital-Lemmer raabte Hurra — Hilledød! hvor vilde Hjertet ikke skyde sig op i Livet paa en stakkels Stodder! jeg troer, jeg blev gal af Glæde og Storagtighed. Men se, om han brød

sig noget derom! han nikkede jo ei engang og smed ikke saa Meget som en Ørtug ud til os. Han er vel saa vant til at gjøres Ære ad, at det ikke længer bider paa ham."

„Saa maa det vel være, eller han havde Andet at tænke paa" — sagde den gamle Kone: — „han saae, mænd, snarere ud som En, der tænkte paa den sidste Olie, end paa denne Verdens Herlighed og Ære. Herregud! vi er dog alle Mennesker. Se kun til! han har ikke mange Dage tilbage; det kunde jeg grangivelig see paa det Hvide i hans Øine: de saae jo næsten ud som de vare brustne."

Hver gik nu til Sit, og Folkehoben adspredtes ligegyldig. Men paa Slottet blev Kongen modtagen med den største Opmærksomhed af Grev Johan den Milde. Det prægtige Maaltid, der var beredt, kunde den syge Konge dog ikke deltage i. Han besvarede sin Halvbroders Høfligheder kort og koldt med et mørkt, mistænkeligt Blik og forlangte strax Lægehjælp. Grevens Saarlæge var tilstede; han fandt Kongens oprevne Saar mindre farlige, end hans indre, oprørte Tilstand, og gav sin Herre derom et betænkeligt Vink. Grev Johan ledede selv tilligemed Marsken den svage Konge til et prægtigt Sovekammer, hvor det danske Kronskjold med Løverne og Hjerterne var anbragt over den store, forgyldte Thronseng.

„Hm! min Paradeseng!" — mumlede Christopher, da han saae det prægtige Leie. — „Har I allerede sørget for at vise mig den sidste Ære? Herre Broder!"

„Fra dette Leie haaber jeg snart at see Eder reise Jer karsk og helbredet paa Legem og Sjæl!" — svarede Grev Johan. — „Slaa de mørke Tanker bort, min høie Frænde! og vær, som min Gjest her, ligesaa tryg og vel tilmode, som" — —

„Som paa mit eget Slot?" — afbrød Christopher ham med et bittert Haansmil — „nu ja, dette Slot er jo paa en Maade mit eget, som Alt, hvad I og eders Fætter

raaber over i mit Land og Rige. Ha, ha! det er dog en ædel Panteherre, der laaner sin forgjeldede Broder en af hans egne Senge til at døe i. Jeg skjønner ogsaa paa det, som I seer, og tager til Takke." Med disse Ord kastede han sig udmattet paa Sengen med Klæder og Støvler. „Se! nu kan I bestille min Ligkiste!" — vedblev han efter et Ophold. — „Lad kjøbe Voxlys og sort Klæde til min Jordefærd! — Vil I have Pant for Udlægget? nu vel! I har jo min høikongelige Person — ha! rigtig! jeg er dragen i Indlager her paa Nykjøbing Slot. — Vil I have det skriftlig? Hr. Broder! — Hei, min Drost! opsæt Pantebrevet!"

„I krænker mig med eders bittre Lune, Herre Broder!" — svarede Grev Johan i mild og skaanende Tone. — „Vidste I, hvor dybt det smerter mig" — —

„Skriv, Drost!" — afbrød Kongen ham og fordreiede det blege Ansigt vildt og krampagtigt, med et Vink til Peder Vendelbo, der bekymret rystede paa Hovedet og foldede Hænderne over sin Hue. — „Hør efter da! skriv det siden! skriv: Kongen af Danmark gjør sit sidste Laan hos sin kjære Halvbroder, Grev Johan den Milde: — for Hurraraab af Byens Stoddere ved Indtoget — for Husly i mit eget Slot — for Kost og Pleie og en Seng at døe i, med Kroner og Hjerter over Hovedgjærdet — for Absolution og sidste Olie — for Voxlys og Vigilier — for alt Det tilhobe ligger jeg her i Pant og Indlager til min sidste Time — jeg forpligter mig til ei at staae op af denne Seng, før Alt er betalt til Punkt og Prikke. — Skriv Meer, Drost! — Naar jeg er død, har min æble Herre Broder mit kongelige Lig i Pant, indtil Danmarks Folk af Kjærlighed og Taknemmelighed indløser det og under det en Grav. — Se saa! er I tilfreds med det Indlagerbrev? Hr. Broder! forlanger I yderligere Pant? vil I

have Sjæl og Salighed med?" — En sønderrivende Medynk med sig selv syntes med disse Ord at opløse den vilde Bitterhed og Selvspot i nagende Smerte, og han skjulte Hovedet i Bolstrene med en besynderlig Lyd, der dog meer lignede fortvivlet Latter, end Graad.

Den gamle Marsk knælede ved hans Hovedgjærde og græd bitterlig.

„Ulykkelige Broder Christopher!" — udbrød Grev Johan, heftig rystet, og greb Kongens klamme Haand — „din Ulykke er større, end din Brøde — du har tabt Meer, end al Verdens Kroner — du har tabt Troen paa Menneskelighed. Se paa mig, Christopher! finder du da intet menneskeligt Træk meer i mit Aasyn? vil du gjøre mig til en Djævel?"

„Gid du var det!" — raabte Kongen og reiste sig hastig med et gjennemborende Blik. — „Var du selv med blandt Mordbrænderne? Broder Johan! vilde du myrdet mig i Smug paa dit Røverslot? — eller vilde du begravet mig levende i Stilhed? — havde du kun Villien — men var du for feig til at fuldføre det? — har du af dum Blødagtighed fortrydt det, for at spille den Høimodige? vil du hellere aabenbart myrde mig her med pinagtig Stads og Artighed og smuk Broderlighed? Ha, vidste jeg kun, du var den elendige Forræder og Hykler, jeg endnu i denne Time holder dig for — jeg vilde være salig — jeg vilde springe og dandse mig ihjel — jeg vilde see dig i de milde Hykler-Øine og lee mig tildøde. — Se stift paa mig, Broder Johan! — hvor var du inat? ha — ha! Christopher er en Helgen mod dig — du er en Djævel." —

Grev Johan var bleven dødbleg; han ravede og sank bevidstløs om i en Stol. Marsken ilede ham forfærdet til Hjælp; men den syge Konge udbrød i en frygtelig Latter. „Seer du, Marsk!" — raabte han — „seer du! jeg var

dog ikke den Værste — min milde Broder Johan har gjort mig til en Helgen. — Kald nu Præsten! — Nu har jeg Mod! — nu vil jeg skrifte!“ —

Paa Marskens Raab kom Grevens Husfolk deres Herre til Hjælp, og der blev stor Uro paa Slottet over Grevens pludselige Upasselighed, der dog snart igjen var hævet. Kongens Sygdom derimod tiltog i en frygtelig Grad. Han bortviste med vilde Blik enhver Hjælp. Grevens tydske Slotskapellan, der strax var kommen for at høre den Syges Skriftemaal, bortskræmmedes med et lynende Blik, som en Forræder. Da Junker Otto om Eftermiddagen ankom til Nykjøbing Slot, tilligemed Svend Trøst og Arvid Smaalænding, fandt han sin Faders Tilstand høist betænkelig. Kongens Sind syntes nu vel roligere; men det var en iskold, forstenende Ro. Han laa paa den høie, prægtige Thronseng, som en Døbning paa Skue-Leiet, med aabne, stive Øine og et bittert Udtryk af Ligegyldighed og Foragt for al Trøst og kjærlig Deltagelse. Den gamle Marsk Vendelbo og Prinds Otto stode hele Natten i taus Bekymring ved hans Leie, medens Voxlysene brændte i de høie Kandelabrer. Lægerne gik med rystende Hoveder fra og til, og Forsalen var opfyldt af Kongens Væbnere og Svende, blandt hvilke Svend Trøst og gamle Arvid Smaalænding endnu befandt sig. Henved Morgenstunden havde Lægerne opgivet alt Haab om Kongens Liv. Den store Sygestue opfyldtes nu med alle Stadens danske Klerke og endel fremmede Ordensbrødre; de Fleste vare omvankende Graabrødre eller Tiggermunke af Franciscanerordenen, som først senere fik et Kloster i Nykjøbing, men nu kun af og til opholdt sig der paa deres gudelige Vandringer; de vare, med en gammel Graabroder i Spidsen, dragne i Procession til Slottet med Monstransen og den hellige Salvekrukke, for at bringe den døende Konge Kirkens

hellige Naadegaver og understøtte ham i den sidste Kamp med Bønner og Vigilier.

Da Kongen saae disse Tilberedelser, var det som den forstenende Kulde og Ligegyldighed forsvandt for en bitter Dødsgru. „Mener du, jeg kan blive salig endnu? Munk!“ — hviskede han til den gamle Graabroder, der nærmede sig ham med Monstransen — „eller skal jeg nu æde mig den evige Død i hvad du der bringer? Er det ikke nok, man har plaget mig tildøde her? vil I nu ogsaa slaae min Sjæl ihjel med eders fromme Koglerier?“

Pateren tilhviskede den døende Konge nogle indtrængende Ord om Bod og Omvendelse og om at sørge for sin udødelige Sjæl og betroe den, ved sine Synders Bekjendelse, i den alene saliggjørende Kirkes Haand. Kongen nikkede; og paa Paterens Vink bortfjernede alle de Tilstedeværende sig af Sygestuen.

Da man kom tilbage, modtog Kongen Sacramentet og den sidste Olie. Han syntes nogenlunde beroliget. „Nu er det nok af det Slags!“ — afbrød Kongen den Vigilie, man atter istemte. — „Tak for den sidste Trøst i denne Verden, Munk! og for hvad du har lovet mig i den anden! men holder du ei Ord, skal det ikke gaae dig et Haar bedre i Skjærsilden, end mig! — Nu bort!“

Den gamle Graabroder og hans Ordensbrødre bukkede med ængstelige Blik og bortfjernede sig.

„Se saa!“ — mumlede Kongen og vendte Blikket mod den gamle Marsk, der stod med foldede Hænder ved hans Hovedgjærde. — „Nu har jeg vasket mine Hænder, som Pilatus. — Nu er jeg ren og retfærdiggjort for alt det Forgangne; nu kan jeg jo døe ligesaa salig, som Kong Valdemar den Store og Valdemar Seier og alle mine store, høisalige Forfædre, som man har gjort saa meget Væsen af. — Den fromme Tiggermunk har Ret! Alt,

hvad der hører denne Verden til, er dog tomt og forgængeligt, hvad enten det er Ondt eller Godt — det rette Liv begynder først, naar man er død og borte. — Hm! Munken har veiet mine Synder paa Naadens Veieskaal — de var lette som Duefjær. — Er det dog ikke en herlig Indretning med den Kirke! Ret betænkt," — vedblev han afbrudt med mat Stemme — „jeg var vel heller ei stort værre, end alle de Andre. — Een Mand kan dog aldrig lægge et helt Folk øde, naar det duer noget. Lad mig nu see, I gjør det bedre, naar jeg er død! — Tak, du gamle Gjæk! du holdt dog med mig til det Sidste. Og du, min Søn!" — her vendte han sig til Otto, som, med Taarer i de stille, blaae Øine, stod ved Dødsfengen — „se dig nu i Speil paa din Fader! gjør et bedre Valg, hvis du kan! Kronen og Riget er dit, skal det gaae til med Rette — du er ældst — du er frommest af Sind — du har ogsaa mest Mod, troer jeg; men din Broder er snildest — mærk det vel! — han var ingen blødhjertet Gjæk, som du: han blev ikke hos Betlerkongen i Nød og Trang, for at følge mig til Graven. — I Verden gjælder Kløgt og Snildhed. — Med Retfærd og Fromhed kan du gaae i Kloster! Her trænger man til en Tigerkat. Hvad skal en ridderlig Drømmer med fromme Dueøine blandt alle de Ulve og Ræve? — Gjør hvad du vil! eller hvad du maa! for med vor Villie er det en Jammerlighed; men se til, du kan døe engang med et mildere Ansigt, end din Faders! — Tak for din Medynk! men plag mig ikke med noget Ord meer! — Har Munken sagt sandt, døer jeg jo salig" — — Dermed vendte han sig om og talte Intet meer. Sønnen vædede hans iskolde Haand med hede Taarer og knælede ved hans Leie med stille Bønner for hans Sjæl. Der var dødsstille paa Nykjøbing Slot, og da det ringede til den høie Messe, havde Kongen opgivet Aanden.

Da Grev Johan den Milde saae sin Halvbroders Lig, styrtede der en Taarestrøm over hans smukke Ansigt, og Enhver, der saae ham ved den ulykkelige Konges Dødsleie, kunde ikke noksom prise hans milde Deltagelse for en Frænde, der dog saa lidet havde paaskjønnet Alt, hvad han havde gjort for ham fra hans første Thronbestigelse til hans sidste Time. Ethvert uforbelagtigt Rygte om Grevens mulige Delagtighed i Forræderiet i Saxkjøbing og paa Aalholm forstummede. Hint formastelige Overfald, som nærmest havde fremskyndet Kongens Død, tilskreves ene de to lollandske Herremænd, Henneke Bryde og John Ellemose, der ansaaes for Grev Gerhards hemmelige Haandlangere, men dog ikke af Grev Johan droges til videre Ansvar.

Syvende Kapitel.

Nitten Aar før sin Død havde Kong Christopher i et af sine angerfulde Sønderknuselses-Øieblikke, da han atter for en kort Tid var bleven forligt med sin høimodige Broder, skjenket en betydelig Gave til Sorø Kloster, for der at begraves, og for at man der engang skulde synge Vigilier og Messer for hans Sjæls Fred og Salighed; der var hans Datter Agnes begraven i Klosterkirken 1312 og hans Dronning Euphemia for tre Aar siden; did havde han forrige Aar ladet sin ældste Søns, den alt hyldede Kong Eriks Lig henføre; did blev den ulykkelige Kong Christophers Lig ogsaa henbragt, efterat Grev Johan i hele atten Døgn havde ladet synge Sjælemesser Dag og Nat over ham paa Nykjøbing Slot.

Den anden August om Aftenen silde nærmede Jordefærds-Toget sig med Fakler og høitidelig Sørgepomp til

Sorø ad Nestved Landevei. Foran Ligbaaren førtes den Hest, Kongen havde redet i Lohede-Slaget ved Dannevirke; den blev nu hist og her af Almuen for Spot kaldet „Helhesten“; den havde ogsaa været saaret og haltede nu sin sidste Gang til sin døde Herres Ære. Kongens tomme Rustning, der bar kjendelige Spor af de Sværdslag, der tildels vare Skyld i hans Død, bares ligeledes foran Kisten paa ridderlig Viis, saavelsom Vaabenskjoldet, med de danske Løver og Hjerter, der skjultes med Sørgeflor. Kisten var tilhyllet med sort Klæde; den ledsagedes saavel af Almuesmænd som af geistlige og verdslige Herrer i en langt større Skare, end Folkets almindelige Ringeagt for den afdøde Konge kunde ladet formode; men han havde dog engang havt et stort Parti for sig blandt Folket. Nu, da han var død, beklagedes han af de Fleste, og hans sidste sørgelige Hændelser syntes paa en Maade at have forsonet det godmodige Folk med hans slette og uduelige Regjering. Synet af den unge, bekymrede Prinds Otto, der i sin sorte Ridderdragt red nærmest ved Kisten ved Grev Johans Side, lod dog til at have meer Del i den almindelige Opmærksomhed for dette Sørgetog, end den afdøde Konge selv. Hvor Toget drog frem, pegede Alle paa den unge, smukke Prinds, der, uagtet Folkets Valgret, dog, som den ældste Kongesøn, næsten ansaaes som retmæssig Arving til Kronen. Han bar alt Navn af Hertug til Lolland, Sjælland og Estland, men uden at eie stort Meer, end den Hest, han red paa. Alles Øine vare nu heftede paa ham med vemodig Deltagelse.

Nærmest ved Prindsen og Grev Johan red den gamle Marsk Vendelbo og Ridder Ingvar Hjorth tilligemed en betydelig Række danske Riddere og Grev Johans tydske Hofmænd. Mellem Prindsens Væbnere, der næsten alle vare unge Herremandssønner fra Lolland, tumlede Svend

Trøst med veltilfreds Mine sin raske, jydske Hingst og havde Møie med at holde den i det langsomme Jordefærdsskridt. Han var vel ikke formelig traadt i Prindsens Tjeneste, men havde faaet en særdeles Forkjærlighed for den unge Kongesøn. Uden at spørge derom, havde han sluttet sig til Prindsens Følge, fra hin Nat, da han havde været saa heldig at udrive ham af det brændende Sovekammer. Siden Faderens Død havde Prindsen dog ikke talt et Ord til Svend Trøst. Hans Taknemmelighed mod den dristige Væbner kunde dog ikke bringe ham til at glemme hint aabenbare Had til den afdøde Konge, det unge Menneske havde røbet. Synet af den munddjærve Væbners muntre Ansigt i Kongens Ligfølge var Prindsen høilig imod og krænkede hans sønlige Følelse; men han fandt det utaknemmeligt at lade ham bortvise.

Arvid Smaalænding var ikke dennegang Svend Trøsts Ledsager. I det Øieblik, Kongen var død, var den gamle Svensker stegen til Hest og ilet til Holbek Slot, for at bringe Enkedronning Merete de sidste trøstelige Ord fra hendes Broder, som han haabede Brevskabet med det kongelige Segl indeholdt.

Det blev næsten Nat inden Ligtoget naaede Sorø. Saamange af Byens og Egnens Indvaanere, som den store Klosterkirke kunde rumme, vare alt længe der forsamlede, for at bivaane den kirkelige Sørgefest; men et langt større Antal Mennesker af alle Stænder opfyldte Veien gjennem Klosterskoven, hvorfra Sørgetoget nu langsomt nærmede sig. En stille Sørgmodighed var synlig i de fleste Ansigter; dog alle Yttringer blandt Folket viste, at Sorgen mere gjaldt Land og Rige, end den Konge, der nu jordedes. Taarer saae man ikke i et eneste Øie, undtagen i Prinds Ottos og gamle Marsk Vendelboes. Grev Johan den Milde syntes vel af og til heftig bevæget; men naar Nogen gav

Agt paa ham, iagttog han med sømmelig Ro den sædvanlige milde Adfærd, der saa vel behagede hans Tilhængere. Ved Jagtporten til Klosterskoven var det ridende Sørgefølge steget af Hestene, for at følge Kongeliget tilfods. Maanen var allerede gaaet ned, og Faklerne flammede roligt i den stille Høstmaanedsnat under de høie, nu mørkegrønne Bøge. Svend Trøst havde betroet sin Hest til en af Prindsens Staldbrenge og fulgte Toget tilfods gjennem Klosterskoven. Hans Stemning var helt forskjellig fra de Flestes. Han betragtede denne Sørgefest som en lønlig Glædesfest for Danmark. Det var ham som Sørgedragterne i det høitidelige Fakkellys, der blandede sig med Stjerneglimtene gjennem Bøgeløvet, kun var en vemodig, sværmerisk Maske, hvorunder et nyt, blomstrende Folkeliv skjulte sig med en ny, lykkelig Tids Forhaabninger. Prinds Otto var ham Helten i den herlige Tid, han saae imøde: han, den ældste, haabefulde Kongesøn, maatte nu fra Faderens Grav, mente han, træde frem som Folkets heltemodige Befrier fra det fremmede Aag og som en ridderlig Gjenopretter af den sjunkne Throne; under hans Banner drømte den dristige Væbner alt om Seier og Lykke og udødelig Ære; og naar Kampen var endt, syntes han at see en Seiers- og Glædesfest over hele Danmarks Rige, hvor atter Fakkellys og Stjerneglimt mødtes gjennem Bøgeløvet, men hvor alle Sørgekapper bleve til glimrende Høitidsklæder, medens alle Danske fløi hverandre i Armene, som gjenfundne Søskende, og han selv fløi i Armene paa den deilige Jomfru Agnete, der havde baldyret Turtelduerne paa hans Hue og Skjærfet om hans smalle Liv; men hun opvoxede nu i Klosterskolen til en rig, fornem Brudgom blandt Landets Fjender, medens Faderen fulgte den stolte Rendsborger-Greve og ventede Danmarks Frelse af de Fremmede. „Frisk Mod, Svend Trøst!“ — hviskede

Væbneren til sig selv — „Esbern Snare turde jo beile til en Kongedatter!“ Medens disse Tanker fløi den unge, fædrelandsksindede Drømmer gjennem Hoved og Hjerte, og man just drog forbi det saakaldte Esbern Snares Møllebige, havde han nær udbrudt i den lystige Kæmpevise om Esbern Snares Frieri til Kong Valdemars Søster, som han altid sang, naar han var freidigst tilmode; men idetsamme hørte han en høitidelig Ligfærds-Vigilie med stærke, dybe Basstemmer gjennemtone det store Skovtempel; det var de fromme Cistercienserbrødre fra Sorø Kloster, som med Abbeden i Spidsen vare dragne Kongeliget imøde og nu modtoge det med de fromme, dybe Psalmetoner. Den livslystige Yngling blev pludselig greben af en inderlig Vemod; han foldede uvilkaarlig sine Hænder og tænkte paa den døde Konge og paa al den Lykke og Herlighed for Land og Rige, han maaske dog ogsaa havde drømt om i sin Ungdom, inden han blev ærgjerrig og fordærvet — og hvorledes nu et forspildt Kongelivs skuffede Haab ligesom opløstes i den dybe Ligsang og i Gravklokkeklangen fra Klosterkirken, der snart gjenlød fra alle Landsbykirkerne i Omegnen. En lønlig Selvbebreidelse blandede sig med Ynglingens vemodige Forestilling om Lykkens og al menneskelig Høiheds Forgængelighed. „Hm! red jeg dog med Bud efter ham?“ — hviskede han ved sig selv. — „Gamle Arvid havde Ret! — det er en egen Sag med Guds Domme!“

Toget havde alt naaet Klosterkirken, og Kongeliget blev baaret op gjennem den midterste Gang til det stærkt oplyste Høialter, hvor man standsede, medens Klosterbrødrene stillede sig om Kisten med deres Voxkerter og sang et dæmpet: Miserere Domine!*) for den døde Konges Sjæl. Abbeden

*) Forbarm dig, Herre!

fremsagde med bævende Røst Kirkens sædvanlige Begravelsesformel og kastede de tre Skuffer Sand paa Kistelaaget. Derpaa taug han længe. Da han endelig opløftede sin Røst, kom der intet Ord til den døde Herres Berømmelse over hans Læber; men han bad med Sandhed og Hjertelighed for hans Sjæls Fred og opfordrede den sørgende Kongesøn til ved Bøn og kraftig Daad at overvinde Sorgen og opfylde Fædrelandets stille Haab til de store Valdemarers Ætling. Han pegede til Absalons og Esbern Snares Grave og erindrede Prindsen og Folket om hin Tid, da en ædel Fyrste og hans troe, djærve Mænd samlede det adsplittede Danmark og med Guds Bistand reddede Folk og Rige fra Ødelæggelsen. Man hævede derpaa Kisten igjen og satte den paa dens bestemte Plads bag Alteret, ved Siden af Dronning Euphemias og hendes Børns Gravsteder. Da Prinds Otto nu saae sin Faders Ligkiste mellem Moderens og den lille Søsters, ligeoverfor den lidet berømmelige Broders Gravminde, blev den stille Taare i hans Øine til en Strøm; men Abbedens Ord havde opfyldt hans Sjæl med store, kongelige Tanker, og idet han nu slog sit Øie til Jorden, saae han, at han stod med Foden paa den store Biskop Absalons Gravsten. Han drog Foden ærbødig tilbage og opløftede sine Øine mod Crucifixet over hans Forældres Grave; han knugede de foldede Hænder mod sit Bryst og bevægede Læberne. Svend Trøst, som havde trængt sig frem i Kirken gjennem Sørgeskaren, stod i dette Øieblik tæt ved Prindsen bag Alter-Opsatsen. Han kunde ikke see Prindsens Ansigt og begeistrede Blik; men det var ham som en Engel hvioskede over Absalons Grav: „Fred og Forbarmelse med de Døde! Jeg lover dig, Herre! at frelse Danmark eller døe under Korset for din Ære!“

At disse Ord ikke kom fra Heltegraven, som det lod til, men fra den unge Kongesøns Læber, troede Svend

Trøst sig vis paa, og da Toget nu drog ud af Kirken, lovede han Gud og den hellige Jomfru i sit Hjerte, at han ikke vilde forlade Prinds Otto før hans fromme Løfte ved Absalons Grav var opfyldt.

Inden Prindsen den følgende Morgen havde forladt Sorø Kloster, for efter sin nye Bestemmelse at drage tilbage til Saxkjøbing, meldte den gamle Marsk ham, at Væbneren, der havde reddet hans Liv hin Mordbrandsnat, ønskede at tale med ham.

„Det er mig ukjært!" — svarede Prindsen. — „Jeg seer ham nødig — her, hvor jeg endnu seer Taget over min Faders Grav. Sjælemessen hiftovre veed jeg er Glædessang i hint unge Menneskes Øre. Dog — stolt, utaknemmelig skal han ikke kalde mig! — Lad ham komme!"

Marsken gik, for at hente Svend Trøst. Prindsen stod i Abbedens anseligste Værelse, den saakaldte nye Bispestue, der sagdes at være paa det samme Sted, hvor den gamle, berømte Bispestue før Klosterets Brand havde været, og hvor Biskop Absalon var død. Den store Biskops og Feltherres Billede hang her i Legemsstørrelse over Kaminen. Prindsens mørkeblaae Øine vare med et smukt Udtryk af Alvor og Ro henvendte paa dette Billede, da Svend Trøst traadte ind til ham i Bispestuen, uden strax at bemærkes. Væbneren blev nogle Øieblikke staaende ved Tærskelen i en beskeden Stilling og havde hilset nogle Gange, uden at Prindsen vendte sig til ham; endelig rømmede han sig lidt utaalmodig og gjentog sin Hilsen. Prindsen vendte nu det alvorlige Blik mod ham og nikkede. „Nu! er du der?" — sagde han og traadte ham et Skridt nærmere med en Blanding af Velvillie og tilbagetrængt Harme i det vemodige Aasyn. — „Jeg er i din Gjeld" —

— vedblev han — „jeg veed det; dog hvor stor den Gjeld er, veed endnu Ingen af os. Du har reddet mit Liv, unge Menneske! men hvad det er værd, maa først Tiden lære. Se paa denne Mand!“ — han pegede paa Biskop Absalons Billede — „havde jeg saadan en Mand ved min Side, vilde jeg vel kunne udrette Noget for Danmark, og du havde maaske dog reddet et vigtigt Liv.“

„Det haaber jeg; derover er jeg glad og stolt, ædle Herre Junker!“ — svarede Svend Trøst — „men derom kom jeg ikke hid for at erindre Eder. I maa ikke troe, jeg har fulgt Jer i Hælene, som en paatrængende Kravsmand, for at faae den Gjeld betalt, I taler om. Jeg havde revet Jer af Ilden, om I havde været min Dødsfjende og den ringeste Svend — selv Kongen vilde jeg ikke ladet brænde“ —

„Ja saa! det var dog Meer, end man kunde ventet af din Godhed for ham!“ — afbrød Prindsen ham med Udtryk af vemodig Bitterhed i det fine, sværmerske Ansigt: — „til at brændes levende vilde du dog ikke have ham fordømt! Har du selv bragt Brev og Budskab til Forræderne fra hans Dødsfjender, saa har du vel bragt Gnisten til den Brand, du rev mig ud af, men som var Skyld i min ulykkelige Faders Endeligt“ —

„Jeg formoder det selv, Herre Junker! og det fortryder mig nu næsten; dog mest for eders Skyld og for det Nag, I nu bærer til mig i eders Hjerte; men jeg var et blindt Redskab i Andres Hænder. Hvad Ondt, jeg maaske var Skyld i, vil jeg gjøre godt igjen! se, derfor kom jeg hid. Jeg vil gjøre Eder et Tilbud, Herre Junker! Byd over min Arm og min Hest, til I har vundet Danmarks Krone! — saa kan I dømme mig fra Livet, om I vil, for de Ord, jeg har sagt mod eders Fader, og for det Bud, jeg red for hans Fjender!“

Prindsen studsede og betragtede Væbnerens aabne Ansigt med Forundring. „Du saae mig altsaa gjerne paa Danmarks Throne?" — spurgte han. — „Nu vel! dertil er jeg fød og baaren. Ingen Arm og Hest vil jeg forsmaae, til min og Folkets Ret er erkjendt af vore Undertrykkere. Du er min Væbner, Svend Trøst! men — du seer mig herefter kun, naar jeg lader dig kalde!"

„Jeg vil ikke tjene Jer for Sold og Brød, Herre Junker! men for Æren og af en god Villie!" — svarede Ynglingen stolt og kjæk. — „Behager mit Ansigt Eder ikke, faaer jeg finde mig deri; men har I nogen Gjerning til mig, saa siig til! helst om der er Lidt at vove ved, og det kan være Landet og Jer selv til Gavn!"

„Vel! — vil du tjene mig for Æren, skal jeg dog betale dig Noget af den Sold forud!" — sagde Prindsen med et rask, bestemt Blik. — „Anseer du Hertug Ottos Tillid for en Ære, saa lad strax din Hest sadle! med nogle Svende af mine Lolliker ledsager du mine fortrolige Sendebud til min Broder og min Svoger, Markgreven af Brandenborg! Provst Gerlack og Kannik Gotfred staae i Refectoriet og vente paa mit Bud. Paa deres heldige Reise beroer mit og Danmarks Haab; det betroer jeg dig nu at bevogte tilligemed de to ærværdige Herrer. Vær snild og forsigtig! I faae Leidebrev fra Grev Johan; men falder I Grev Gerhard i Hænderne, kan det koste Jer Livet — og mig alt Haab om Hjælp."

„Det gjælder Meer, end baade Jer og os, Herre Junker!" — svarede Svend Trøst: — „det gjælder Danmark, som jeg mærker. I skal see, jeg skjønner paa den Tillid og Ære, I viser mig! Har I Meer at befale?"

„Nei" — svarede Prindsen og rynkede Panden, idet atter Sjælemessen fra Kirken lød stærkt gjennem Klosterhallen. — „Gak til Marsken! han giver dig de nærmere

Forholdsregler. — Reis med Gud!" — tilføiede han mildere — „kom med Lykke og godt Budskab tilbage!" Med disse Ord gav Prindsen ham Vink til at gaae. Svend Trøst nærmede sig dog først med frimodig Deltagelse, ligesom for at sige den unge Fyrste et Par Hengivenheds-Ord til Afsked og maaske modtage et venligere Farvel, men Prindsen traadte alvorlig tilbage for den vel fortrolige Tilnærmelse og gjentog Vinket taus, dog ret mildt og roligt.

Svend Trøst tøvede nu ikke længer; han saae atter hin Værdighed og Majestæt i Prindsens Aasyn, som den Morgen i Peder Hvitfelds Have, da han havde talt de dristige Ord til ham om hans Fader. „Det Ord glemmer han mig dog aldrig!" — tænkte han ved sig selv og gik, med en ærbødig Hilsen. Inden Sjælemessen over den døde Konge var sjungen til Ende i Sorø Klosterkirke, sad Svend Trøst til Hest i Klostergaarden blandt sex raske, lollandske Svende i Pandser og Plade og med to geistlige Herrer imellem dem. De rede rask ud af Klosterporten og hilsede Prindsen, der stod med Abbeden i det aabne Vindue og tilvinkede dem et alvorligt Farvel.

Det havde været en lummer Dag. Om Natten reiste der sig en heftig Storm med Tordén og Lynild. Mellem Langeland og Femern drev et Skib ind mod den holstenske Kyst. Svend Trøst og de to geistlige Herrer stode paa Dækket. Hvis man ikke vilde forgaae i rum Sø, maatte man søge Land her, trods det strenge Forbud af Marsken. Inden det blev Morgen strandede Skibet ved Colberger-Hede. Med stor Anstrengelse bleve dog Mennesker og Heste bjergede. Uveiret var forbi. Solen stod op over Colberger-Hede. Skibet var alt sjunket; men Svend Trøst og hans Reiseselskab stode i Behold paa Heden.

„Høist ringe og betænkelige Auspicier!*) ærværdige Herre Præpositus!"**) — sagde den Ribe Kannik og steg dyndvaad til Hest. — „Gid Enden ei blive Begyndelsen lig!"

Provsten taug med en helt betænkelig Mine og lod sig hjælpe op paa sin Pasgænger, medens Søvandet drev af ham.

„Vær ved friskt Mod, ærværdige Herrer!" — sagde Svend Trøst og rystede Vandet af sig, som en Vildand. — „Nu har vi fast Grund under Hestehoven og i alt Fald kun Tydskere at slaae os igjennem. Det er dog altid bedre, end at slaaes med Hav og Storm og Vor Herres mægtige Engle selv — havde jeg nær sagt — den hellige Jomfru gjøre det godt igjen, hvis det var Synd!"

„Havde vi den Almægtige mod os, var vor Reise visselig forgjeves, unge Menneske!" — sagde Provsten med alvorlig Værdighed — „det er ikke Ting, man skal spøge med. Næst Gud og den hellige Jomfru, takker jeg imidlertid din letsindige Raskhed for vor Redning, unge Galning! havde du ikke sat Ærbødigheden tilside og trukket mig iland ved de faa Haar, jeg ikke har opoffret min hellige Stand, vilde jeg nu ikke have kunnet formane dig til en større Ærbødighed for Kirkens Tjenere og deres Foresatte for Fremtiden."

„Vilde I havt, jeg skulde ladet Jer drukne, af Ærbødighed for jert gyldne Nakkehaar? fromme Herre!" — spurgte Svend Trøst med et tilbagetrængt Smil.

„Det vel ikke, Søn! men inden du vovede det vanhellige Greb, du taler om, burde du have bedet min hellige Skytspatron tilgive det Usømmelige deri."

„Under den Bøn var I druknet som en Sæk Mel,

*) Forvarsler. **) Provst.

Ærværdige! Det maa være en sær Skytspatron, I har, skulde han havt Noget imod, at jeg hjalp ham med Jer, helst han selv ingen Uleilighed vilde gjøre sig."

„Ak! det seer ynkeligt ud med Fromheden nuomtide hos vor forvildede Ungdom, Broder Canonicus!" — sukkede Provsten paa Latin til sin lærde Collega. — „Kan I redde det unge Menneskes Sjæl, skal det være mig kjært; jeg har nu Andet at tænke paa; faaer jeg kun ikke en Kuldesot paa Halsen efter dette Morgenbad!"

Man red fort over Heden, saa hastigt som muligt, for at naae den meklenborgske Grændse uden at standses af Holstenerne. De skibbrudne Søfolk fra Korsør søgte Vei til nærmeste Fiskerleie og mumlede betænkelig om, at det dog aldrig var godt at have Præster ombord i Uveir, naar de ikke vare saa fromme, at de kunde tæmme Veiret. De Reisende vare ikke langt fra det lybekske Districts Grændse, da de om Aftenen saae en stor Flok holstenske Ryttere fare frem mod Grændsen ad Veien til Segeberg. „Se!" — udbrød Svend Trøst — „det er vist Ridder Hartvigs Folk."

„Gerhardi blodige Haandlanger!" — udbrød Kanniken forskrækket.

„Sønnemorderen!" — mumlede Provsten og korsede sig — „hans Folk skaane vist hverken Guds eller Junkerens Tjenere."

„De har alt afskaaret os Veien til Grændsen!" — bemærkede Svend Trøst. Man standsede forbauset og holdt Raad om hvad her var at gjøre. „Jeg vil med fire raske Svende bringe dem paa Vildspor, medens I Andre søge gjennest Vei over Grændsen!" — sagde Svend Trøst. Der var ikke lang Tid til Betænkning. Man lod ham ride forud med de fire Svende. De to Øvrige bleve tilbage hos Provsten; men den Ribe Kannik red paa Udkig.

Han kom strax efter fast aandeløs tilbage. „Nu afsted, Herre Provst!“ — raabte han — „Veien er ryddelig; men den unge Vovehals — ham see vi vist aldrig meer — Vor Herre lønne ham for det Galskab! Skade, vi ei fik beredt ham bedre til Døden! Han passer visselig bedre til denne gale Verden, end til nogen anden.“

Provsten fulgte nu den Ribe Kannik og kom snart vel over Grændsen. De fortsatte Reisen ud paa Natten gjennem det Lybekske. De standsede ofte og saae sig tilbage; men Svend Trøst og hans fire Svende saae man Intet til. I den stille Midnat begyndte begge de geistlige Herrer at synge en from, latinsk Valfarts-Sang med Bønner for dem, der omkomme paa Veien og bortrykkes i deres Synders Flor ved en brat og voldsom Død; men inden denne Sjælemesse for Svend Trøst og hans Ledsagere var sjungen til Ende, hørtes der Hestetrampen og munter, verdslig Sang bag ved dem. De saae sig med glad Overraskelse indhentet af Svend Trøst og alle fire Lolliker, som man kunde høre hverken savnede Liv eller lystigt Mod. Lollikerne fortalte strax i Munden paa hverandre hvorledes de havde tumlet om med Holstenerne næsten lige til Segeberg Sø og snart fegtet snart redet omkap med dem, indtil Rytterne paa de fede Marsklandsheste vare blevne kede af Legen. Svend Trøsts Væbnertrøie var forreven af en Stridskolbe, og den ene baldyrede Turteldue paa hans stadselige Hue hang i en Las om hans Kind. „Den, der gjorde mig det Stykke Arbeide, fik det ogsaa betalt“ — sagde han: — „den Skabhals lukker neppe meer sine Øine op i denne Verden; raadte jeg videre for ham, slap han ei af Skjærsilden før Huen er hel igjen.“

„Det er en Lykke, du aldrig bliver Bisp eller Pave, Landsmand!“ — sagde den Ribe Kannik: — „du vilde blive for streng en Herre baade for Levende og Døde.

Var det Ret, at slaae et Menneske ihjel og ønske hans Sjæl Ufred derhos, for en laset Hue?"

„Lad ham have Fred da!" — svarede Væbneren. — „Men I veed kun lidt hvad den Hue er værd, fromme Herre! I vilde vist ingen Sjælemesse synge for den Fjende, der havde revet jer Kirkefane sønder med den hellige Jomfrues Billed og Mærke."

„Da veed jeg dog, du ikke vil sammenligne et ringe, verdsligt Klædningsstykke med et helligt Palladium, unge Menneske!" — tog Provsten Ordet. — „Du er sagtens en ung, forelsket Gjæk og bedriver Afguderi i dit Hjerte med profane, selvgjorte Reliqvier fra den kjødelige Verden."

„Det Afguderi tilgiver Vor Herre mig nok! Jeg bytter ikke den Hue bort for de 11000 Jomfruers hellige Efterladenskaber tilhobe!" — vedblev Svend Trøst ivrig: — „den Jomfru, der baldyrede den, bliver maaske ogsaa en Helgeninde engang — det dog Gud forbyde! havde jeg nær sagt. Før jeg seer hende igjen, maa der skee Mirakler i Danmark" — tilføiede han halv sagte — „dog, havde vi ikke Alle det Haab, saae det galt ud."

Om Reisens Hensigt vidste den unge Væbner ikke Andet, end hvad han af Prindsens alvorlige Ytringer kunde slutte sig til. De to geistlige Herrer iagttoge om alle vigtige Ting en hemmelighedsfuld Taushed, og naar de talte sammen, var det ofte paa Latin. Provst Gerlack var i Særdeleshed ordknap og tilbageholden; hans myndige Mine tilkjendegav en selvbehagelig Bevidsthed om hans vigtige Sendelse og om hans Duelighed til et statsklogt Foretagende; han syntes undertiden at betragte den unge Væbner med et Slags Mistillid. Den Ribe Kannik, Gotfred, var en yngre Mand, med et mere livligt og aabent Ansigt; han talte gjerne med sin unge Landsmand om deres kjære „Cimberland" og iagttog kun nødig den Tilbageholdenhed,

Provstens Statsmandsblik og forsigtige Adfærd lod til at paatvinge ham.

Man trængte nu høilig til Hvile, og Provsten yttrede sig derom, uden Nødvendighed paa Latin, til sin Collega.

„Siden I er saa stærk i Latinen, vil I da ikke hjælpe mig at udlægge et Par latinske og dertil bagvendte Ord, ærværdige Herre!" — sagde Svend Trøst med en halv skalkagtig, halv alvorlig Mine — „hvad betyder Dei gratia?"

„Af Guds Naade" — svarede Provsten — „saameget Latin forstaaer jo den enfoldigste Lægmand."

„Og Domicel. Dan?" — spurgte Væbneren videre — „det er sagtens Doctorlatin, som der ingen Ende er paa — betyder det: Danmarks Herre? eller Den, der kun venter at blive det?"

„Junker Ottos Secret!" — udbrød Provsten forskrækket og foer med Haanden til sin Lomme — „hvad i al Verden er Dette! hvor har du læst dets Indskrift? unge Menneske! og hvor er Secretet selv? — Jeg har det ikke — Gud hjælpe os! Uden det er vor hele Reise forgjeves" —

„Havde I saa vigtigt et Klenod at fare med, min statskloge Herre!" — svarede Væbneren — „skulde I ikke rystet det ud med Søvandet paa Colberger-Hede. Vil I ærlig sige mig hvad Latinen betyder og hvad Seglet skal tjene til, saa tænker jeg nok, vi skal finde den Skat."

„Har du Prindsens Secret, saa kom med det, for Himlens Skyld, unge Menneske!" — sagde Provsten og holdt stille med udstrakt Haand. — „Giv hid! og dine daarlige Spørgsmaal skal være dig tilgivne. — Du forstaaer dig ligesaalidt paa Statskløgten, som paa Latinen, Søn! Havde Junkeren alt kaldet sig Danmarks Herre eller Konge af Guds Naade, vilde jeg have forsvaret det; men Domicellus betyder kun Junker eller Prinds, som han jo virkelig er. Hvad han endnu ikke er bleven i den ydre,

foranderlige Verden, det er han forresten alt i Sandhed ved Guds Naade, ifølge sin høie Byrd og Stamme, og saaledes burde han maaske klogelig nævne sig, hvor det gjælder hans og Rigets Velfærd. Hvor har du Secretet?"

„Her, høilærde Herre!" — svarede Svend Trøst og overrakte Provsten et rundt Metalsegl. — „Jeg vilde nødig, det skulde betyde Herre, seer I, for havde han, uden lovligt Valg og ret Hylding, allerede nævnet sig Herre i Landet, vilde jeg fast troe, han var en Gjæk og Storpraler, og skammet mig over de store Tanker, jeg har om ham. Siig mig nu ogsaa hvad Seglet skal bruges til! han vil dog aldrig lade Jer besegle Andet i sit Navn, end" — —

„Lad du ham og os om det, unge Menneske!" — afbrød Provsten ham med en stolt Mine og forvarede Seglet omhyggeligt. — „Hvad forstaaer den uerfarne Ungdom sig paa Statssager? Paa de tydske Herreborge lærer man nok tidlig at tænke paa Haandfæstninger og paa at være Kongers og Fyrsters Formyndere." Man taug nu med misfornøiede Miner paa begge Sider og søgte et Nattеherberg, for næste Dag at fortsætte den vigtige Reise.

Ottende Kapitel.

Ved Floden og Søen Ucker, nær ved den brandenborgske Grændse, laa Staden Prenzlow ret smukt med de mange grønne Abildgaarde og det markgrevelige Slot, der speilede sig med sine Taarne i Søen. En af de sidste Dage i August drog der igjennem Fruerlunden ved Prenzlow Herreborg et stort, fyrsteligt Jagttog, hvori Prinds Ottos Svoger, Markgrev Ludvig, selv deltog tilligemed hans Gjest, den tydske Ordens Høimester, og endel Herrer og Riddere fra

Keiserens Hof. Mellem Markgreven og den tydske Høimester red den unge, danske Prinds Valdemar og tumlede sin Jagthest med Latter og lystig Skjemt. Svend Trøst var med blandt de fyrstelige Væbnere. Han havde allerede opholdt sig nogle Uger paa Slottet uden endnu at have seet Prindsen nærved eller bemærkes af ham. Det var dog ikke første Gang, han saae denne Junker Ottos yngre Broder. Han havde for to Aar siden seet ham flygte fra Lohede-Slaget ved Dannevirke med sin saarede Fader, medens hans ene Broder var fangen og den anden laa dødelig saaret. Prindsen var dengang en halvvoxen Dreng og flygtede næsten med samme letsindige Mine, som han nu red paa Jagt i sin nye, stadselige Sørgedragt. I de sidste to Aar havde han betydelig udviklet sig, men syntes nu her ved sin Svogers Hof i den mest sorgløse Munterhed at bortspøge sin Ungdom uden nogen alvorlig Tanke. Den unge Prinds lod kun til at have Sands for enhver Dags Forlystelser, uden at bekymre sig om den Dag imorgen eller hvad der ikke laa ham lige for Øinene. At han ikke tog sig Faderens Død nærmere og saa lidet syntes at tænke paa den forvirrede og sørgelige Tilstand i Danmark, havde givet Svend Trøst en saa afgjort Ringeagt for denne unge, danske Prinds, at han ei engang havde søgt at blive bemærket af ham eller faae Leilighed til at sige ham et Ord om hans Broders alvorlige og heltemodige Tanker. Paa dette Jagttog kom han nu ofte Prindsen nær og havde ret Leilighed til at betragte hans Væsen og Adfærd. „Nei, se! hvor artig og beleven!" — hviskede Svend Trøst til en af de lollandske Svende, som han paa Reisen var bleven fortrolig med. — „Han kommer til at ligne Faderen bandsat undtagen i Surmuleriet; se om han ikke allerede har den samme listige Pliren med det venstre Øienlaag. Nei, da holder jeg paa Junker Otto:

i hans aabne, stille Øine kan man strax see hvad han mener, hvad enten han er vred eller mild. Du kan troe, han har Dennes Hjerte ti Gange, om denne Junker ogsaa har lidt mere Sned i Panden."

„Vor egen unge Hertug er baade from og forstandig" — svarede Lolliken — „og Hjertet sidder ham paa det rette Sted, det tør jeg sætte min Hals paa. Han skal mest ligne salig Dronningen, der jo var saa deilig; men hvem han saa slægter paa, vil vi Lolliker nu vove Liv og Blod for ham til det Sidste. Saalænge Vor Herre under Junker Otto Livet, vil vi ingen Anden have til Konge i Landet."

„Det siger jeg med!" — sagde Svend Trøst. — „Men hvad Hjælp kan han tænke at faae her? Hvad mon disse Herrer fra Keiseren vil? og den fromme Høimester — han lister sig her om, som en Kat, og hvisker alle de høie Herrer saa fortroligt i Ørene. Om det saa er vor unge Prinds, har han Meget at betroe ham. Vore Junkere skulde tage sig iagt for deres Finter herude. Jeg er bange, de indlade sig for meget baade med Svoger og Keiser, men stole for lidt paa Landets egne troe Mænd."

„Det forstaaer vor Junker vel bedre, end Nogen af os!" — svarede den lollandske Svend med trohjertig Tillid. — „Men jeg var tilfreds, vi var vel herfra og hos vor unge Hertug igjen. De storagtige, tydske Svende forstaaer jeg kun halvt; dog saa Meget har jeg nok mærket: de troe, vi er kommen hid for at kjøbe tydsk Mod og Manddom for danske Lande og Folk, ligesom det gik til i Kong Christophers Tid. Det har ret ærgret mig i Sjælen, kan I troe."

„Der har vi det!" — udbrød Svend Trøst ivrig — „du skal dog see, det bliver Meningen. Havde jeg tænkt derpaa inden jeg red til Soer, havde jeg redet en anden Vei og givet alle Junkere og Christophersønner Pokker." —

Nu løb Jagtraabet, og Svend Trøst glemte for den Dag sine patriotiske Bekymringer for Jagtlysten.

Da man om Aftenen red tilbage gjennem Fruerlunden, var Junker Valdemars Hest kommen til Skade, og han red langsomt efter Jagtselskabet for at skaane det smukke Dyr. Han kom saaledes til at ride nær ved Svend Trøst, der tilligemed de lollandske Svende kom bag efter med endel af Jagtbyttet. Prindsen hørte dem tale Dansk og blev opmærksom. „Ei, ei! min Herre Broders Gesandtfølge!“ — sagde han paa Dansk og vendte sig til Svend Trøst. — „I har nu faaet travlt derhjemme. Naar saae I min Broder sidst?“

„For tre Uger siden i Soer, Herre Junker!“ — svarede Svend Trøst — „jeg saae ham for den store Bisp Absalons Billede og i alvorlige Tanker om Danmarks Frelse. Det var Dagen efter eders Herre Faders Begravelse og sidste Herlighed“ —

Prindsens lystige Mine forsvandt pludselig; han rynkede Panden og betragtede Væbneren med et skarpt Blik. „Du kommer ikke fra Artighedens Skole eller fra Keiserens Hof, mærker jeg“ — sagde han med dæmpet Heftighed — „var det ikke en Skole, jeg selv agter at gjennemgaae, kunde jeg let givet dig et jydsk Studepranger-Svar med den vidløse Snert“ — han smældede idetsamme med Jagtpidsken. — „Om min Faders sidste Herlighed spurgte jeg dig ikke; den mærker du vel, jeg gjør mig Umage for at glemme. Seer jeg dig ikke surt nok? Landsmand!“ — vedblev han i munter Tone. — „Jeg holder ikke af unyttig Sorg, seer du; skulde jeg tænke paa alle de Ulykker hjemme, fik jeg graae Haar før jeg fik Skæg. Hvad er dit Navn? Jeg har seet dig før; hvor var det nu?“

„Jeg veed ikke, om I vil ansee det for mere artigt, om jeg erindrer Eder derom, Herre Junker!“ — svarede

Svend Trøst med et bittert Smil. — „St. Andreæ Dag bliver det to Aar siden, jeg havde den Ære" — —

„Rigtig, at see min Barne-Ryg, mener du, og paa et andet Slags Jagt, end denne" — afbrød Prindsen ham i let Spøgetone. — „Det var min første store Barnestreg; det er sandt: naar Drenge vil lege Helte, løber det galt af. Du forlanger vel ikke, jeg skulde skamme mig over, at jeg ei lod mig fange eller slaae ihjel den Dag med mine ældre Brødre? det Konststykke kan jeg tidsnok gjøre dem efter. Du var den flinke Væbner, der fulgte Sti Andersens Banner" — vedblev han — „jeg husker dig nok. Hils din Herre! den Dag skal jeg maaskee engang sige ham Tak for."

„Ridder Sti af Bjørnsholm er ikke min Herre længer, høibaarne Junker! Siden han har skiftet Farve og er bleven Marsk hos den Rendsborger Greve, har jeg kun redet eet Ærende for ham — og det var det sidste" —

„Det er sandt, han har skiftet Parti; det maa han see til hvor han forsvarer!" — sagde Prindsen og nikkede — „det kan blive ham en slem Sag nok, hvis Bladet vender sig. Men I gjør ham Uret derhjemme: en snild Mand, som Sti Andersen, veed altid hvad han gjør. Han vil vide at svare for sig, naar Tid er."

„Det er vist paa den høie Tid, enhver Dansk nu viser hvem han er og svarer til sit Navn!" — udbrød Svend Trøst ivrig. — „Følger I nu ikke tilbage med os, Herre Junker! og hjælper eders kjække Broder at redde Land og Rige?"

„Hvad anseer du mig for?" — spurgte Prindsen og lo. — „Er jeg en Eventyrkæmpe med en halv Million Arme? Nei, vil min Broder gjøre Mirakler, saa lad ham prøve sin Lykke og være ene om Æren! han er jo ældst og forstandigst; og ham vil I jo have til Konge derhjemme.

Jeg skal først see mig lidt om i Verden og lære Noget. Krig og Statskonst er jo ogsaa Ting, som skal læres; men der skal Tid til Alting, og der er altid en Dag imorgen. Jeg kan tidsnok gjøre mig til Nar og maale mig med den store Grev Gerhard" — —

„Kalder I ham ogsaa den Store? Herre Junker! det troede jeg han kun var i Tydskens Mund."

„Er han det ikke i dine Jyders Mund, vil han nok snart vise Jer det baade i Næse og Mund" — svarede Prindsen og lo. — „Men hvad var dit berømmelige Navn? jeg fik det jo ikke at vide."

„Hvad Berømmelsen angaaer, faaer jeg være af eders Mening om Daaben — og give Tid, Herre Junker! Mit Navn er Svend Trøst."

„Ei, ei! det Navn klinger godt nok; men det er sagtens et Øgenavn, man har givet dig for Spot, efter jer artige Skik derhjemme."

„Saaledes lod min Fader mig døbe med godt Haab" — svarede Væbneren og blussede — „dog Vor Herre veed, jeg har kun liden Trøst at fare med endnu. Naar jeg fortæller mine Landsmænd hvor let I tager Jer Landets store Nød og Jammer, vil de vist heller ikke vente sig stor Trøst af Jer, høibaarne Junker!"

„Atter jydsk Artighed!" — svarede Prindsen med et stolt Smil. — „Du kunde vel have Morskab af at see mig glemme hvem jeg er, for at bøde paa din Opdragelse. Du har godt lært at ride, troer jeg; viis mig nu din Konst! Rid i Firspring fra mit Jagtspyd — og tilbage, hvor du kom fra, imorgen! saavidt jeg veed, er I færdige her. Naar vi sees igjen engang, vil vi see, hvem af os To der svarer bedst til sit Navn!" Dermed gav Prindsen ham et ganske mildt Afskedsnik. Svend Trøst hilsede ham med lønlig Harme og foer ham forbi, som et pludseligt Lyn, gjennem Fruerlunden.

„Hvem har givet Jer den jydske Tyrekalv til Høvding?“ — spurgte Prindsen og vendte sig til den lollandske Svend, der red ham nærmest, den Samme, som Svend Trøst pleiede at underholde sig med.

„Vor egen Hertug, eders Herre Broder, stolt Junker!“ — svarede Lolliken — „og det maae vi tilstaae: han kunde ingen flinkere Høvding have givet os, hvor ung han er; han er, min Tro, aldrig raadvild og er ligesaalidt bange for at slaaes, som for at sige sin Mening.“

„Det er da en Svend Trøst baade med Næb og Kløer!“ — sagde Prindsen med et ironisk Smil — „men den Trøst, I trænge til hjemme, maa have Hoved til Næbbet og Andet i Kløerne, end et stakket Sværd.“

„Vor rette Trøst og Haab er ikke hovedløs, Herre Junker!“ — svarede Lolliken — „og vil, med Guds Hjælp, heller ikke savne det rette Vaaben og Værge: for næst Vor Herre og Hellig Knud er eders ædle Herre Broder nu alle Danskes Haab og Trøst.“

„Du er en flink Karl. Hvad er dit Navn?“

„Knud Laale, høibaarne Herre! og jeg haaber til min gode Navnehelgen, at han hverken vil slaae Haanden af mig eller af Land og Folk derhjemme, aldenstund han dog staaer nærmest ved Styret hos Vor Herre, hvad den Sag angaaer.“

„Du er stærk i Troen, Landsmand! det gjør du Ret i!“ — sagde Prindsen med samme ironiske Smil. — „Er I Alle af den Tro, har det ingen Nød med Land og Rige. Med Hellig Knud ved sin høire Haand vil min Broder snart faae Bugt med den kullede Greve, som I jo kalde ham.“

„Gid det maa være Hellig Knuds og Vor Herres Alvor, unge Herre!“ — svarede Lolliken — „saa fik det, mænd, være det Samme, om det ogsaa ikke var jeres.“

„Nei, se!“ — udbrød Prindsen alvorlig og betragtede

Knud Laale med Opmærksomhed — „vil du forstaae dig paa hvad der er mit Alvor eller ei? mener du, jeg spøger med St. Knud? holder du mig for en Kjætter?"

„Vor Herre bevare's, unge Herre! men paa Hellig Knud troer I neppe fuldt saa fast, som jeg; ellers tænkte I vel ikke nu paa at reise til Keiserens Gaard, istedetfor at komme hjem og hjælpe jer ærlige Broder til Regimentet med os Andre."

„Men hvad siger du, Landsmand! naar jeg netop af Hellig Knud havde faaet en anden Bestilling, end hvad du og den næsvise Svend Trøst forlanger af mig? Kan du vide, om Landets store Skytshelgen ikke har Noget i Sinde med mig, som hverken du eller de andre Gjække drømmer om? Se paa mig!" — tilføiede Prindsen med et stolt Blik — „kan du ikke see Hellig Knuds Segl og Lønbrevs-Mærke paa min Pande? de Himmelbreve, der skrives nu-omtide, sendes den Vei, seer du." Dermed opmuntrede han sin Hest og red fort, uden længer at indlade sig med de lollandske Svende.

Næste Morgen tidlig forlode Junker Ottos Affendinger det brandenborgske Hof i Prentzlow, for fra nærmeste Havn at lade sig indskibe til Saxkjøbing. De lollandske Svende hørte med Deltagelse paa Svend Trøst, som nu gav sin Harme Luft, især over Prinds Valdemars halvt truende Yttring om Jagtpibsken. „Hm! Tyrannen stikker dog i dem Alle!" — mumlede han. — „Storagtigheden bringe slige Herrer altid med sig til Verden i en indbildt Seiersskjorte. En rigtig høibaaren Junker knipser strax Jordemoderen paa Næsen og gramser efter Sol og Maane i Buggen."

„Hvad er der nu i Veien? Landsmand!" — spurgte den Ribe Kannik — „har man ikke gjort Ære nok ad dig paa Slottet?"

„Jeg taler ikke om mig selv, men om vor lattermilde,

storagtige Junker herude" — svarede Væbneren — „dog jeg har Uret: jeg var en Nar, at jeg vilde indlade mig med ham. Hvad var der Andet at vente? Træet, der bar os den Frugt, blev til en Retterpæl for dansk Frihed og Ære."

„Har Prindsen ikke svaret til dine Forventninger? Søn!" — spurgte Provst Gerlack i spottende Tone — „det er beklageligt for ham, men en Lykke for hans fyrstelige Herre Broder; maaske du nu dog ikke vil slaae Haanden af vor ældste Kongesøn, om han end vover at have en anden Mening, end du, i Statssager."

„Jeg har tilvisse fortjent eders Spot, ærværdige Herre!" — svarede Svend Trøst med næsten mistrøstig Bitterhed. — „I maa sagtens finde det latterligt, at jeg i mit tyvende Aar bekymrer mig om Andet, end Heste og Hunde, og — inden jeg har faaet graae Haar i vor Elendighed, vover at tænke og tale om Ting, som ikke de ærværdigste Graahoveder i Landet veed Raad for; men I maa betænke, Herre Provst! Ebbe Galt af Nørreriis var min Morfader, og hans gjæve Søn, Ridder Niels af Brattingsborg, er min Morbroder. Jeg har ikke hørt tale om Andet, end Landets Ulykke og Haab, fra jeg var nævestor. Jeg har seet stærke Mester Jacob af Ribe og Biskop Svend af Aarhus i Pandser og Plade blandt Ridderne paa Hald, og jeg har dog selv været med engang ved Dannevirke, hvor det gjaldt blodige Pander for Danmarks Frihed og Ære" — —

„Om den Bedrift skulde du aldrig tale, Søn!" — afbrød Provsten ham: — „de sidste Helte fra Dannevirke staae ikke med Palmer i Hænderne i vore Aarbøger."

„Saa maae de, der skrive vore Aarbøger, nok hente deres Visdom og Retfærdighed fra Arnekrogen, men aldrig selv have seet, hvorledes det gaaer til!" — svarede Svend

Trøst heftig. — „Raaber det lykkelige Udfald alene for Æren og Eftermælet, saa har I Ret, lærde Herre! men kan en brav Karl falde med Ære, saa skal I ikke lade haant om dem, der sidst faldt ved Dannevirke!"

„Dem var du jo ikke iblandt" — sagde Provsten — „det er ikke dem, der faldt, men dem, der løb, jeg taler om."

„Jeg løb, min Gud og Herre, ikke!" — svarede Væbneren, yderst forbittret, og slog uvilkaarlig paa sit Sværd — „men jeg fulgte min Vaabenmester, da han bød det, og der var Intet meer at gjøre. De, der løb og forraadte os, var Tydskerne; og har I nu atter faaet Løfte paa en Leiehær herovre fra, kan vi vel snart faae Skam og Spot igjen for vor egen Dumhed og de fremmede Slynglers Troløshed."

Provsten taug og bed Læberne sammen.

„Tal ikke i saa hidsig og overmodig en Tone, min unge Landsmand!" — sagde den Ribe Kannik — „og glem aldrig hvem du taler til! Min ærværdige Herre Broder og Præpositus skylder jo ikke dig Regnskab for hvad han i sin høie Herres Navn kan have foretaget sig eller ikke. Vær ei heller ubillig mod vore tappre, tydske Venner! deres Mod og Manddom er berømt over al Verden; det var jo dem, der fordum betvang de stolte, romerske Legioner og befriede baade Germanien og Skandinavien for det romerske Jernspir."

„Tydskernes Tapperhed har jeg al Agt for, naar de er hjemme; men med deres kjøbte Slagterbander skal Ingen tænke paa at frelse Danmark! det er kun at kjøbe os Skjændsel og Ulykke for Folkets Marv og Blod, helst naar Øer og Lande skal pantsættes derfor eller troe Undersaatter sælges som Fæ."

„Hvem har nødt vore Fyrster til at søge fremmed

Hjælp, uden vort selvraadige Ridderskab, der baade vil være Kongens og Folkets Herrer?" — udbrød Provsten ivrig. — „Har Ridderne paa Hald og Bjørnsholm lært dig slig Tale, dumdristige Menneske! saa bed dem nu vogte sig! og vogt dig selv! thi det lover jeg dig: hvert Ord, du siger mig herefter i den Tone, skal jeg forebringe vor tilkommende Landsherre, at han kan vide, hvad det er for et Menneske, han har skjenket sin Tillid og Naade."

„Meld ham ikke blot, hvad jeg siger herefter, men hvert Ord, jeg alt har sagt!" — svarede Væbneren stolt — „jeg skal gjerne gjentage det i hans aabne Øine, og vover han at krumme et Haar paa mig derfor, opsiger jeg ham Huldskab og Troskab og erklærer ham for en usel, lavhjertet Sjæl, der ikke kan taale at høre Sandhed."

„Men den Erklæring kan koste din Hals, som Majestætsforbrydelse, unge Vovehals! veed du det?" — ivrede Provsten.

„Ikke endnu!" — svarede Væbneren trodsig. — „Den, der skal dømme mig for Majestætsforbrydelse, maa først være Majestæt, og selv da gjælder der Lov for os begge. Evers Junker har ikke endnu et Ord at sige i Danmark med Rette; vilde han, uden Lov og Ret, true mig med Dødsdom, var han en lovløs Voldsmand, som jeg har Vaaben og Værge imod, som mod enhver Anden. Se! det maa I ogsaa gjerne fortælle Junkeren, om I lyster."

Provsten blegnede og taug.

„Tys, tys! unge Landsmand! du løber dig en Staver i Livet!" — hviskede Kanniken. — „Jeg raader dig: følg os nu ikke til Saxkjøbing! det gaaer aldrig godt."

„Vær I kun rolig!" — svarede Svend Trøst halv sagte. — „Jeg troer, jeg kjender Junkeren bedre. Jeg har ikke sagt Andet, end hvad jeg vil svare for efter Kong Valdemars Lov eller — om man hellere vil det — med

Landse og Sværd mod enhver Ridder eller Væbner, man vil sende mig."

Efter denne alvorlige Tvist talte Provsten intet Ord meer til Svend Trøst paa den hele Reise; men man saae paa hans forbittrede Miner, at han vilde holde Ord og Intet fordølge for Prindsen af hvad der kunde sætte den dristige Væbner i Skygge.

Niende Kapitel.

I Saxkjøbing saae der nu helt krigersk ud. Junker Otto opholdt sig i Hellig-Aands-Brødrenes store Gildeshus, der paa det Prægtigste var indrettet til hans Hofhold. Den lille, fredelige Stad syntes forvandlet til en Fæstning, og hele Omegnen til en Leir. Enhver Godseier og fri Bonde i Lolland, der ei vilde ansees for en Forræder og Deltager i hint natlige Overfald paa den afdøde Konge, havde rustet sig og sine Folk, for at danne en Livvagt om den unge Prinds, der atter havde betroet sig til Lollikernes Troskab. Prindsens Tillid til dem, selv efter hint skammelige Overfald, havde vakt en alminbelig Begeistring hos Øboerne, og de kappedes om at vaage over hans Liv og Sikkerhed med den største Anstrengelse. Inden faa Dage havde han seet sig omringet af en liden Krigshær, hvis Styrke daglig forøgedes, og som bestod af lutter Frivillige, der selv sørgede for deres Fornødenheder og hele Udrustning baade med Vaaben og Heste. De havde aflagt Prindsen Ed, som hans troe Mænd, og bleve daglig af Marsken eller af Prindsen selv øvede i Vaabenkonst og al Krigsfærdighed. De tydske Besætninger paa Aalholm og de andre Herreborge, Grev Johan havde inde, befæstede sig omhyggelig mod de urolige Øboer og vovede sig ikke udenfor de faste Borge.

Det var en Eftermiddag, henved Solens Nedgang, da Svend Trøst med sit Reiseselskab steg iland ved Ourebh og red gjennem den store Leir, udenfor Byen, til Saxkjøbing. Provsten nikkede med en triumferende Mine, da han saae de mange Vaaben glindse i Aftensolen.

„Følg mit Raad, Landsmand!" — hviskede Kannik Gotfred Svend Trøst i Øret — „vend om her! thi til din Morbroder eller Ridder Bugge paa Hald! her gaaer det dig aldrig godt, medmindre du falder til Føie strax og beder om godt Veir itide!"

„Saa maatte jeg være en feig Esel!" — svarede Væbneren.

„Du vil fortryde det imorgen!" — hviskede Kanniken — „jeg kjender min høitærede Foresatte: han formaaer Meget hos vort naadige Herskab."

„Er Junkeren ikke en anderledes Karl og veed selv at skjelne Ret fra Uret, saa er det godt, man faaer det at vide inden det er bag efter. Hvad vil man gjøre mig? Jeg er fri og min egen Herre."

„Det vil du faae at see, unge, stivsindede Menneske!" — hviskede Kanniken med bekymret Mine. — „Det gjør mig ondt for dig, baade paa Landsmandskabets Vegne og for din brave Morbroders Skyld og fordi du hjalp os flinkt baade til Lands og Vands; men du flyver, Gud hjælpe mig, som en Flue i Lyset! — Ak ja, Ungdom og Viisdom ride dog aldrig paa een Sadel."

Man red alt ind i Staden og holdt snart i Gaarden ved det store Gildeshus, hvor de geistlige Herrer strax bleve indladte til en hemmelig Samtale med Prindsen.

Svend Trøst sad om Aftenen ved Drikkebordet i Væbnernes Stue og førte høirøstet Ordet blandt de unge Krigsmænd om hvad han troede Junkeren havde i Sinde, og hvor galt det var, at søge Hjælp hos de Fremmede. Ibet-

samme traadte der en Kammersvend ind og bød ham, i Junkerens Navn, uopholdelig at følge med.

„Hvorhen?" — spurgte Svend Trøst — „det vil jeg dog først vide!"

„Til Junkeren og hans Raad her i Gildeshallen" —

„Ja saa! har han et Raad? det vil jeg nok see hvad duer til!" — mumlede Svend Trøst og fulgte Kammersvenden. Ikke uden en hemmelig Uro betraadte han Tærskelen til den høie Gildessal; her saae han Prindsen staae, omringet af en hel Del Riddere og Herrer, hvoriblandt han kjendte Marsken og Ridder Ingvar Hjorth, saavelsom begge de geistlige Herrer. Provst Gerlacks triumferende Mine spaaede intet Godt. Saavel Kannik Gotfred som den gamle Marsk Bendelbo syntes at betragte den unge Fusentast med deltagende Bekymring. Deres tvivlsomme Blik til Prindsen tilkjendegave, at her maatte være forefaldet Noget, hvoraf de intet glædeligt Udfald ventede. I Prindsens alvorlige Aasyn var en dæmpet Lidenskabelighed synlig. Da Væbneren traadte over Tærskelen, vendte den unge Fyrste sig hastig mod ham med et skarpt, prøvende Blik, men taug nogle Øieblikke; derpaa sagde han rolig og bestemt: „Jeg har kaldet dig hid, min frivillige Væbner! for i mine troe Mænds Paasyn at takke dig for den Raskhed og Iver, hvormed du for nogle Uger siden har reddet mig fra at indebrændes og nu har ledsaget mine Udsendinge paa en ligesaa farlig som vigtig Reise. Jeg forbeholder mig engang at vise dig min fulde Erkjendtlighed. Modtag nu, til Pant derpaa, dette Hædersværd, som jeg selv hidtil har baaret! en Herrens Tjener har engang indviet det til Fædrelandets Frelse og det retmæssige Kongehuses Forsvar." Dermed overrakte han den forbausede Væbner sit eget prægtige Slagsværd med det gyldne Hefte. Svend Trøst syntes, heftig bevæget, at ville udbryde i en

varm Hengivenhedsyttring. „Men" — afbrød Prindsen ham alvorlig og næsten mørk — „fra denne Time maae vi skilles ad; inden Midnat forlader du Saxkjøbing og min Leir! Jeg ønsker ingen Sjæl i min Tjeneste, selv ei den bedste, som har røbet Mistillid til min Retfindighed og gode Villie, og som har viist sig hadelig sindet mod min ulykkelige Fader." Derpaa vendte han sig bort og forlod Salen.

Svend Trøst stod et Øieblik, som slagen med Lamhed, med Prindsens Hædersgave i Haanden og Klangen af hans mandige Afskedsord i Sjæl og Øre. Han var bleven rød og bleg næsten i samme Øieblik. De forskjelligste Følelser syntes at kæmpe i hans Sjæl; han tabte Sværdet af Haanden og gjorde en Bevægelse, som han vilde bortstøde det med Foden; men da saae han den gamle Marsk Vendelbo, der stod med Taarer i Øinene og betragtede ham med et halvt velvilligt, halvt bebreidende Blik, og han rev Sværdet hastig op fra Gulvet, trykkede det gyldne Hefte til sine Læber og foer ud af Døren, idet en Taarestrøm udstyrtede over hans brændende Kinder. Uden at see til Høire eller Venstre, gik han, som en Drømmende, til Stalden, hvor han alt fandt sin Hest opsadlet; den bar en ganske ny Sadel med glindsende Sølvbeslag. Staldkarlen, der bragte ham den, var gamle Arvid Smaalænding.

„Du her?" — udbrød Svend Trøst forundret og fattede sig — „og hvad skal Dette betyde? hvor er min egen Sadel?"

„Den gamle hænger der paa Knagen" — svarede Arvid — „men vor naadige Herre har befalet mig at medgive Eder denne tilligemed Skindpungen, der hænger med eders Reisepenge. I er alt i stor Gunst hos eders unge Fyrste, mærker jeg nok, og det glæder mig."

„Ja, det maa du vel sige, Gamle!" — svarede Svend

Trøst og kastede Skindpungen, der hang ved Sabelknappen, hen paa Staldgulvet. — „Hans Gunst har jeg ikke beilet til; men den har rigtignok overrasket mig og næsten gjort mig til Nar. Jeg var nær ved at ride flæbende herfra med Prindsens Hædderssværd og fuld Tjenersold derhos. Nu ja, det Sværd skal dog følge mig til min Grav; men Sold og Penge modtager jeg ikke!" Derpaa trak han selv Hesten ud af Stalden. „Farvel, gamle Arvid!" — vedblev han atter, noget bevæget, og rakte den Gamle sin Haand, idet han svang sig i Stigbøilen. — „Din Frue er sagtens gaaet i Kloster, siden jeg seer dig her. Men bringer du kun Død og Ulykker med dig, saae jeg dig dog hellere i den kullede Greves Forgaard, end hos Junker Otto."

„Det var Fordom og Overtro i min gamle, enfoldige Hjerne, har min Skriftefader sagt mig" — svarede den Gamle — „og jeg vil troe ham; min stille Magnus Birgersøns Lignelse maa jeg nu følge til min Død, seer I, og kan jeg ikke holde Sorg og Ulykke fra hans Tærskel, som vel kan være, saa skal dog derfor ikke gammeldags Troskab og Kjærlighed lukkes ude. Men hvor vil I hen? unge Herre! hvi foragter I vort ædle Herskabs Naade og den fyrstelige Gave?"

„Al Herskabsnaade er mig forhadt!" — svarede Væbneren. — „Lad Junkeren skaffe os Frihed og Ret her i Landet, om han kan! Naade kan han selv behøve; men den kan enhver fribaaren Sjæl kun modtage af Vor Herre. Klingende Betaling for min ringe Fyrstetjeneste vil jeg ikke tynge min Hest med. Du har just ikke nødig at sige ham det med de Ord! han har ment det godt; jeg vil ikke krænke ham. Siig, jeg var forsynet — eller hvad du vil, og med sømmelig Tak! Du bliver altsaa hos ham — godt! Vaag kun saa tro og kjærlig over hans Liv, som han var

din stille, halshuggede Kongesøn! — Hvo kan vide, om han slipper bedre fra det? Mig har han gjort Ære ad og — jaget paa Porten, seer du; jeg maa nu ikke offre Liv og Blod for ham eller fegte for Kronen og Landets Ære under hans stille, vakkre Øine — det havde jeg dog lovet den hellige Jomfru i mit Hjerte. Farvel! Gud være med os Alle!" Svend Trøst sporede sin Hest og foer ud af Gildesgaarden i Saxkjøbing og gjennem Byens østlige Port hen ad Veien til Guldborg Sund.

Hvor den fra Saxkjøbing-Hoffet forviste Væbner kom frem, hørte han kun tale om Junker Otto og hvad man troede Land og Folk kunde vente sig af ham og hans Udrustninger i Lolland. I Sjælland vilde man allerede vide for vist, at Prindsen havde sluttet et hemmeligt Forbund med sin Svoger, Markgreven af Brandenborg, og den tydske Keiser, hvorved han, uden Stændernes Vidende og Samtykke og følgelig aldeles lovløst og ugyldigt, skulde have afstaaet Kronens Herredømme over Estland til sin Svoger, tildels som Erstatning for Søsterens tilbagestaaende Brudeskat, mod Løfte om Vaabenhjælp fra Tydskland mod Grev Gerhard. Nogle vilde endog paastaae, han havde givet sin Svoger et fjernt Haab om, at den danske Krone engang, efter hans og Broderens Død, kunde gaae over til det markgrevelige Hus; dog dette klang altfor urimeligt til at Nogen vilde troe det. I Jylland paastod man derimod, at Junkeren stod i Underhandling baade med Grev Gerhard og Grev Johan og nok havde isinde at dele Riget med dem begge. Hvor disse Rygter hørtes og troedes, forsvandt det Haab, man havde gjort sig om Junker Otto. Af hans yngre Broder ventede man endnu mindre: hans Letsindighed og Ligegyldighed var bekjendt; hint lovløse Forbund var ogsaa skeet med hans Samtykke, hed det, og

man hørte ofte den Paastand, at man nu hellere maatte være uden Konge, end vælge sig en ny Christopher blandt hans Sønner, der allerede forud solgte Kronens Rettigheder, for at vinde den med fremmed Vaabenmagt.

Hvor Rygterne kom fra om hint hemmelige Forbund, kunde Svend Trøst ikke forklare sig, og han havde dog selv overalt bidraget til deres Udbredelse ved aabenmundet at yttre sine Formodninger om de Planer og Foretagender, han havde faaet Nys om. Selv havde han dog ikke saa ringe Tanker om Junker Otto, og han tog nu ofte hans Forsvar mod ubillig Dadel. De Træk af Høihed, Ædelmodighed og smukt Sind hos den unge Prinds, som han selv havde været Vidne til, kunde han hverken miskjende eller glemme, og Kongesønnen, hvis Sværd han bar, blev dog endnu bestandig Helten i hans ungdommelige Drømme om en lykkeligere Fremtid for Danmark.

I de sidste to Maaneder var den unge, daadbegjerlige Væbner ligesom bleven borthvirvlet af Begivenhedernes Strøm og ført ind i et Liv og en Verden, der tildels havde været ham fremmed. Den Delagtighed i det offentlige Liv og i Verdens store Begivenheder, han ofte i sin Barndom havde drømt om i sin Morbroders Hus, naar Talen var om den danske Krønike og de gamle Dages store Bedrifter — denne Udgydelse af et enkelt Menneskes Livsstrøm i et stort, bevæget Folkelivs Ocean — denne Udvidelse af den stille, indskrænkede Kammerat-Kreds til en stor Tumleplads for et Folks forenede eller stridende Kræfter — om alt Dette havde han vel for to Aar siden faaet en levende Forestilling ved at bivaane et Felttog og et Slag, som, selv med sit ulykkelige Udfald, var ham den største og mærkeligste Begivenhed, han kjendte; men nu havde han seet Folkets Nød og Trængsel; han havde staaet ved den elendigste Konges Dødsseng og Grav, og han

havde faaet en Forestilling om Livets Alvor, som paa hans enlige Reise meer og meer trængte ind i hans Sind og bragte ham til at prøve og mønstre sit eget Liv og Forhold. „Gabflab! Fusentast!" — udbrød han nogle Gange høit — „rigtig!" — Det var som disse Ord i Sti Andersens tvetydige Lønbrev bestandig klang ham i Øret, dog ikke med Sti Andersens, men med hin Rævejægers skurrende og haanlige Røst. Han havde faaet et lidenskabeligt Had til dette Menneske, der almindelig ansaaes for Hovedmanden for Mytteriet i Saxkjøbing, og Blodet foer Svend Trøst, som en ung Tyr, til Hovedet, hvergang han saae en rød Kjortel. — „Han har Ret! han skal hænges!" — vedblev han — „en Gabflab, en Fusentast er jeg — en utaalelig Nar, som Ingen kan fordrage: — jeg dømmer og snakker med om Alt — og forstaaer endnu Intet. Anderledes maa det blive her i Landet — det er vist og sandt! men vi maae selv blive anderledes — jeg med! Hvad nytter det, vi skrige os hæse paa vore Borge mod Konger og Fyrster, naar vi selv er Hallunker? Var Junkerne ogsaa Engle, hvad hjalp det, naar hver Haand og Finger i Landet nu vil raade sig selv og være Hoved?" — Under denne Hjerteudgydelse red han en smuk Septemberaften langsomt over en Hede, ei langt fra Limfjorden, og nærmede sig Sti Andersens faste Borg, Bjørnsholm. Der havde han tilbragt syv Aar af sin sorgløse Ungdom, og did drog hans Hjerte ham nu mægtigt tilbage. Han vilde ikke længer tjene Sti Andersen; det var afgjort. Men han vilde dog sige ham det selv — og see ham og maaske hans skjønne, halvvoxne Datter endnu engang. At Besøget mere gjaldt Datteren, end Faderen, som undertiden tog hende hjem fra Klosterskolen, var han sig dog nok lønlig bevidst; thi han tog ofte sin Hue af underveis og betragtede den sønderrevne Turteldue, der kun slet var sammen-

syet, og som syntes ham et uheldigt Forvarsel. Jo nærmere han kom Bjørnsholm, jo langsommere red han og jo betænkeligere blev han tilmode. Det var ham som den ædle Prinds Ottos Sværd ved hans Side klang forstaaeligt og bebreidede ham, at han nu dog vendte tilbage til Fædrelandsforræderen, til Grev Gerhards Marsk og Ven, ligesom for at bringe Hilsen og Gjensvar fra Mordbrænderne, han havde bragt Lønbrev til. Som han sad i disse Tanker og atter havde taget sin Hue i Haanden, for at lade Turtelduerne og de kjærlige Barndomsminder overvinde hans Betænkeligheder, saae han to Ryttere komme ham imøde paa Hedeveien fra Bjørnsholm. Solen dalede ildrød bag ved dem over Limfjorden og den brune Hede; deres Ansigter vare i Skygge; men den Ene, saae han, var en lang Mand i en rødbrun Kjortel. „Rævejægeren!" — udbrød Svend Trøst og holdt Haanden over Dinene mod Solglandsen. — „Rigtig! den lange Køter! — og fra Bjørnsholm? — har han nu der hentet Tak og Løn for Skurkestregen?" Uden noget Diebliks Betænkning drog han første Gang for Alvor Prinds Ottos Sværd og glædede sig til at indvie det med den Ribbings Blod, det syntes at tørste efter. „Træk fra Læderet, Henneke Brydde!" — raabte han høit — „forsvar dit Liv, elendige Mordbrænder! Det er Junker Ottos Sværd, der nu vil drikke dit lumpne Hjerteblod."

„Ho, ho! Sti Andersens Brevdrager!" — udbrød den lange Rødkjortel med en haanlig Latter, medens han ligegyldig rev sit Sværd fra Bæltet og satte sig i Forsvarsstilling. — „Har du vendt Kappen efter den nye Hofvind, Gabflab! og faaet et Junker-Sværd at gjøre Spræld med? Hold inde, du Gjæk! følg os tilbage til Bjørnsholm! Du kan vidne, du har bragt os Brev og Budskab om vor Handel med Greven; nu gaae de fra det, de store Slyngler,

og vise os til Helved efter Tak og Løn. Vil du være vort Vidne, skal vi dele Lønnen, som Æren!" — — Den lange Rævejæger fik ikke Tid til flere Forslag. Prindsens gyldne Sværd i den raske Væbnerhaand surrede alt om hans Øren og bibragte ham strax en Flænge over det halve Ansigt. „Død og Helvede!" — skreg han og svimlede paa Sadlen — „Djævelskonster, John! — et forkoglet Vaaben! — Stik ham ned, feige John! — Er det Kammeratskab!" Det lykkedes ham at bibringe Svend Trøst et Saar; men han modtog selv endnu et langt farligere og tumlede af Sadlen; dog næsten i samme Øieblik følte Svend Trøst sig lumskelig angreben bagfra med et smerteligt Stik i Ryggen. „Feige Nidding! fegter du paa Stimandsviis!" — skreg han og vendte sig mod den anden jægerklædte Herre; men det sortnede for hans Øine, og han styrtede bevidstløs af Sadlen i det høie Lyng med Issen mod en Kampesten.

Da Svend Trøst opslog sine Øine, laa han ikke længer paa Lyngheden, men i en stor Seng og kunde ikke røre sig for den svære Forbinding. Han følte sit Hoved tungt, som en Sten, og Alt løb rundt med ham. Stedet syntes ham bekjendt. Han var paa Bjørnsholm. Den mægtige Borgherre, Sti Andersen selv, stod midt i den hvælvede Stenstue og uddelte Befalinger til sine Husfolk. Ligeoverfor Væbnerens Leie stod en Seng, hvori der ogsaa laa en Syg og vaandede sig; paa Stemmen og de vilde Eder troede Svend Trøst at kjende sin forhadte Modstander, Rævejægeren. Den høie Borgherre vendte sig mod Svend Trøsts Leie og nikkede med et listigt Smil i det lange, spidse Ansigt, dog uden at træde ham et Skridt nærmere. „Det tænkte jeg nok, Galning! du døer ikke dennegang!" — sagde han. — „Ukrud forgaaer ei saa let. — Ham derhenne har du givet sin Rest; det var tilpas!

Han er en Esel og en dum Hund derhos; det er utilgiveligt. Du er dog kun en af Delene." Derpaa forlod han Sygestuen, hvoraf han strax havde bortviist de deltagende Husfolk. Der blev kun en lægekyndig Klerk tilbage; det var Huskapellanen paa Borgen. Han gik med listende Katteskridt fra den ene Seng til den anden og formanede de Syge til Omvendelse og Sjælegaver til Kirken inden Naadens Frist var ude.

Svend Trøst troede blandt dem, der vare tilstede, da han slog Øinene op, at have bemærket en fin, kvindelig Skikkelse, men som han kun havde seet paa Ryggen, og han haabede i sit stille Sind, at det havde været den deilige Jomfru Agnete, som for hans Skyld var sendt i Klosterskolen for to Aar siden. Herom laa han længe og talte forvirret, halv drømmende, medens alle hans Erindringer og Forhaabninger svømmede i en Række af Taagebilleder for hans indre Øie. I disse Drømmerier blev han ofte forstyrret af den saarede Rævejægers Eder og Trudsler med de idelige Udraab: „Min Søn! — giv mig min Søn!"

„Gaa i Eder selv, Hr. Henneke! fortryd eders Taabelighed og skammelige Forbrydelse!" — sagde den Geistlige — „kræv aldrig Tak og Løn for eders Misgjerninger, hverken her eller hisset! — I hører jo, det aldrig har været min fromme Herres eller Grevens Mening. Med eders Liv er det snart ude, Hr. Henneke! — I lever ei denne Nat tilende; maaske kunde eders Sjæl endnu dog reddes paa en Maade" — —

„Du redder ingen Sjæl, Klerk! du har skrevet dig Løgnens Oldefader i Vold!" — raabte Rævejægeren: — „jeg kjendte din Ravneklo saa godt som dine hule Herrers Mening. — Min Søn! min Søn! — I Sataner! eller" — — han taug truende og skar Tænder.

„Bryd dig ikke om den gale, forstokkede Synder, unge Menneske!" — sagde Klerken i ligegyldig Tone til Svend Trøst — „Døden spiller ham om Læberne, og han taler som en besat Daare, der endnu havde et helt Liv til uchristelig Hevn og slette Gjerninger."

Synet af Sti Andersens listige Huskapellan og Skriver var Svend Trøst ligesaa modbydeligt, som den saarede Mordbrænders Nærværelse, og han laa her den hele Nat i den pinligste Stilling, uden at lukke et Øie, medens han ikke hørte Andet, end Rævejægerens rasende Raab paa sin Løn og sin Hevn og Klerkens kolde Opfordring til Bod og Omvendelse. Henimod Morgenstunden blev der stille i Sygestuen. Klerken var falden i Søvn i sin store Lænestol. En Lampe brændte døsig paa Bordet for ham mellem en Bønnebog og nogle Forbindingsredskaber. Den halvdøde Rævejæger syntes udmattet og nær ved at opgive Aanden. Svend Trøst laa stille med aabne Øine uden at røre sig og gav nøie Agt paa den gruelige Stuekammerats Bevægelser. Nu saae han med Forfærdelse, at det blodige Menneske reiste sig halvt op i Sengen og udstrakte sin lange Arm efter Lampen. Øinene stode stive i Hovedet paa ham og saae ud som halvbrustne. „Se saa!" — mumlede han og greb Lampen — „friskt Mod, feige John! nu sover Kongen og Junkeren — nu ryge vi Ræven ud — for Bælgen faae vi Borg og Fæste — nu tænder jeg Halmen og Spaanerne!" Dermed holdt han Lampen til de lange Senge-Spærlagen, som øiebliklig opblussede i en høi Flamme. Med et rasende Skrig styrtede han selv ud af sin brændende Seng og tumlede, som død, om paa Gulvet, medens Ilden udbredte sig over hele Stuen. Svend Trøst kunde ikke røre sig af Stedet; men han samlede alle sine Kræfter til et gjennemtrængende Brandraab. Klerken vaagnede og foer forfærdet ud af den brændende Sygestue.

Svend Trøst saae kun Flammer og Røg om sig og anstrengte sig forgjeves for at reise sig helt op. „Min Løn! min Løn!" hørte han endnu Rævejægeren stønne med rallende Røst tæt ved sig, og han sank selv, halvkvalt af Røgen, tilbage. Dog nu følte han sig greben af et Par stærke Arme og baaren ud i det Frie. Om sit Hoved fornam han et Par smaa, varme Hænder, og da han atter befandt sig i en hvilende Stilling, syntes han i sin halve Bevidstløshed at fornemme en fortryllende Berørelse paa sin Pande, ligesom af en usynlig Engels Aande. Ved denne Fornemmelse forsvandt alle urolige Tanker og Skrækkebilleder i hans Sjæl. „Agnete!" — hviskede han — „lille, kjærlige Skytsengel! har du bragt mig i det salige Paradis?" Han kunde i sin Mathed ikke aabne Øinene, og hans Sands og Samling syntes aldeles forvirret; men han drømte fort om Paradisets Saligheder, medens man slukkede Ilden paa Borgen og i Morgenstunden, uden Klokkeklang og stor Ceremoni, begrov Henneke Brydes forbrændte Lig paa Kirkegaarden ved Bjørnsholms Borgkapel.

Tiende Kapitel.

Svend Trøsts Sindsforvirrelse var langvarig; man troede den foraarsaget ved et Stød i Hovedet. Hin Drøm om en Lyksalighed, som den saarede Væbner selv udmalte sig efter sit Hjertes lønligste Ønsker, blev ham nu til en hel Verden, hvor Jomfru Agnetes Billede blandede sig mellem tusinde vidunderlige Eventyr og med de dristigste Tankeoptrin af et ædelt og daadrigt Liv for Fædrelandets Frelse og Lykke. En saadan Drømmetilstand blev i lang Tid hans eneste Liv og Glæde, medens hele den virkelige Verden,

tilligemed alle Smerter og Sorger, var forsvunden for hans slumrende Sandser.

Da han første Gang igjen med fuld Bevidsthed traadte ud af den kvalme Sygestue og indaandede den friske Luft, havde han bortdrømt en hel Vinter og Sommer. Det var atter Efteraar, og Bladene gulnede paa de faa Løvtræer i Bjørnsholms Fruerlund, ligesom da han sidst saae hen over Heden mod Limfjorden og den gamle Borg; men der var nu øde og tomt. Den mægtige Borgherre var fraværende. Gaardsfogden og nogle Huskarle vare kun tilbage til Borgens Bevogtning tilligemed Huskapellanen og et Par gamle Tjenestetyende. I sin lange Drømmenat havde Svend Trøst dog nogle Gange troet at høre Sti Andersens Røst: men langt oftere syntes han at have havt hemmelighedsfulde Besøg af hin Skytsengel, der aandede ham saa kjærligt paa Panden. Undertiden havde han hørt deilige Toner, tildels af bekjendte Folkesange fra hans Barndom, og altid med Agnetes fortryllende Stemme. Hun var den Første, han nu spurgte om. Hun var i Klosterskolen endnu, som sædvanlig, hed det. Han spurgte om Junker Otto og hvad han foretog sig til Landets Redning. Man svarede med Skuldertræk og bad ham ikke bryde sig dermed: Alt var ved det Gamle, og man ventede ligesaalidt Frelse af Junker Otto, som af nogen Anden. Nu fik han først ret at vide hvor lang Tid han havde været syg, og det forekom ham, efter hvad han hørte, som hele Danmark med ham havde ligget saaret og i Dødsdvale. Snart følte han sig dog fuldkommen helbredet. Sundhedsrødmen kom tilbage paa hans Kinder; der kom Orden og Klarhed i hans Tanker og Forestillinger, og han kunde tumle sin Hest rask og livlig som tilforn. Han ilede med at forlade det øde Bjørnsholm, for at opsøge de

Frænder og Venner, der endnu ikke havde opgivet Haabet om Frihed og Planerne til Fædrelandets Redning.

Ligesom han en Morgen tidlig med denne Beslutning stod reiseklædt i Stalden og allerede havde sadlet og oppakket sin Hest, traadte den høie Sti Andersen i ridderlig Reisedragt frem for ham i Stalddøren. Den mægtige Borgherre var kommen hjem om Natten og vilde endnu samme Morgen forlade Borgen igjen. „Hvorhen saa tidlig? Svend Trøst!" — spurgte han med streng Røst og fremstak det lange, spidse Ansigt af Hjelmhuen — „er du nu kommen til Forstand og Kræfter igjen, for at gjøre gale Streger paany?"

„Ak! er I der endelig, Herre!" — udbrød Væbneren og ilede imod ham, men veg tilbage for hans strenge Blik. — „I er vred paa mig; men I vil blive det endnu mere, naar jeg siger Eder, hvad jeg længe har været hindret i —" —

„Det kan nok være. Hvad er det?"

„Jeg skylder Eder stor Tak, strenge Herre Sti! for den Omhu, hvormed I har ladet mig pleie" — vedblev Svend Trøst — „saavelsom for Alt, hvad I har lært mig i den ædle Vaabenkonst og al ridderlig Færd; men da jeg kom til hin Ulykke her ved Fruerlunden, var jeg kun paa Vei til Bjørnsholm for at sige Jer Tak for alt Godt og lade Eder vide, at jeg ikke længer vilde tjene Eder som Væbner."

„Hvad? Dreng!" — udbrød Borgherren barsk og stampede — „dog, det er sandt!" — vedblev han mildere — „Dreng er du ikke længere; jeg kan slaae dig til Ridder hvad Time jeg vil — men saa maatte du have fortjent det, og ved Andet, end Fusentasterier og patriotiske Dumheder. — Hvad er nu det for Griller? hvorfor vil du ikke tjene mig længer? — har din Morbroder gjort dig udtilbens? — eller denne Drømmekonge af Junker? Nu behøver jeg dig just — og nu vil du svigte, Slubbert!"

„I er jo Grev Gerhards Marsk endnu" — svarede Svend Trøst — „og I maa sige hvad I vil, Herre! den Rendsborger Greve er og bliver Danmarks Tyran og Dødsfjende. — Saalænge der er en dansk Blodsdraabe i mit Hjerte, forraader jeg ikke mit Fædreland, kunde jeg derved end blive lige saa stor og mægtig en Ridder, som I selv."

„Dum Snak, Knegt! hvad forstaaer du dig paa Landets og Rigets Velfærd? Lad du mig derom! Mig kan du følge sikker; jeg har altid vidst hvad jeg gjorde."

„Jeg veed nu ogsaa hvad jeg vil gjøre herefter, strenge Hr. Marsk! Jeg vil ikke længer adlyde nogen Herre iblinde, om han saa var Keiser. Det sidste Ærende, jeg red i eders Tjeneste, vil jeg fortryde saalænge jeg lever: det var hverken ædelt eller ridderligt: det har I selv erkjendt ved at gaae fra det og vise Forræderne til Helved efter Tak og Løn."

„Død og Ulykke! den Handel var Grevens — i den Sag var jeg kun hans Marsk — hvad kommer det mig ved — som Menneske, som fri Mand?" —

„Jeg vil sige Jer rent ud hvad jeg har for, Herre!" — tog Svend Trøst atter Ordet — „jeg slutter mig nu til min ærlige Morbroder eller Ridder Bugge paa Hald eller hvem der kan og vil gjøre Noget for at befrie Landet fra de Tydske."

„Gak ind og læg dig, Svend Trøst! du er fra Forstanden endnu. Hvad drømmer du om, Galning! Troer du, jeg havde forladt den usle Christopher og hans Sønner, hvis der var noget Haab om Landets Redning fra den Kant?"

„Jeg troer gjerne, I mener det godt med Land og Folk, strenge Herre! men derfor kan jeg ei være af eders Tro om det tydske Regimente. Kommer det til Feide paany med Rendsborgeren, er min Haand imod ham igjen, om det saa ikke gaaer os bedre end sidst, da eders egen tappre Arm var imod ham. Det faaer gaae mig som

Vor Herre vil; men lad mig kun ikke have den Ulykke at see min gamle Herre og Vaabenmester, med sin kjække Arm og sit snilde Hoved, blandt Landets Fjender!"

„Pak dig, Dummerjan! paa Øieblikket! kom aldrig meer for mine Øine!" — udbrød den høie Ridder, heftig opbragt — „jeg havde bedre Tanker om din Forstand, Svend Trøst! Vær længenok bindegal af Saar og Buler! det er der Raad for — det kan Tid og Badskær curere — men nu mærker jeg, du er en dum Nar, som din Morbroder og Storpralerne paa Hald, der høde og true mod Guds Lyn og vil gjøre Mirakler. Vil I befrie Landet fra Tydskerne, som de prale af, saa jag først dem Fanden i Vold, der nu komme anstigende med Junker Otto og hans taabelige Lolliker, for at bringe Greven i Harnisk og styrte hele Landet i Ulykke!"

„Hvad hører jeg?" — udbrød Svend Trøst forbauset — „er den ædle Junker Otto kommen herover med en Hær?"

„Pah! Drengestreger!" — mumlede Ridderen — „den Hær vil være bortblæst, som Avner og Fnug, naar den store Greve vil agte dem den Ære værd at reise sig mod dem. Men det vil svie til Jer Alle. Betænk dig endnu, Svend Trøst! følger du dit eget trodsige Hoved, er al din Lykke i denne Verden forspildt. Jeg havde ventet, der skulde blive Noget af dig; men nu er du paa den visse Vei til Galgebakken."

„I Guds Navn! strenge Herre! Samvittigheden tænker jeg dog at frelse. Endnu engang hjertelig Tak for alt Godt, Ridder Sti! Hils ogsaa eders ædle Datter! siig hende, at jeg aldrig i mit Liv skal glemme" — —

„Glem kun væk! Glem din Troskab og Taknemmelighed mod mig! men glem først og fremmest alle forelskede Børnegriller! bild dig aldrig ind, Agnete tænker paa dig — eller spørger om den falske Svend Trøst, naar du

hænger til Ravneføde i Rendsborg Galge!" Med disse Ord vendte Ridder Sti sig om og gik med heftige Skridt op paa Borgen. Svend Trøst saae vemodig efter ham og trak sin Hest ud af Stalden. Han betragtede det gamle, kjære Bjørnsholm endnu engang ret nøie, ligesom han tog Afsked med det for evig. Han red langsomt ud af Porten og gjennem Fruerlunden. Det var ligesom hvert Træ og hver Busk afforbrede ham et vemodigt Farvel. Endelig løsrev han sig fra de sørgelige Forestillinger og red rask hen mod Udgangen af Fruerlundskrattet, for at dreie om ad Viborgveien; men idetsamme hvinede der en Armbrystbolt ham tæt forbi Øret; han saae en Flok hjemløse Omløbere af de saakaldte Taterfolk leirede i Grøften, og en lang Karl med et sortbrunt Ansigt sprang op af Grøften med en Armbryst paa Skulderen og en blank Jagtkniv i Haanden. Svend Trøst greb til sit Sværd og foer frem i Solskinnet udenfor Krattet; men han lod forbauset Sværdet synke og raabte: „Bolle! sorte Svend! vilde du myrde mig?"

Det vilde, sortsmudsede Menneske laa knælende foran Hesten, med Hænderne paa Kors over Brystet, og syntes baade at ville græde og lee. „Gønduls Aander skee Tak! jeg skjød som et Asen, kjære, unge Herre!" — sagde han med bevæget Røst. — „Vil I hugge Ørene af mig for den Streg, saa skynd Jer — og vær god igjen! Jeg holdt Jer for den laadne Hanræv deroppe; ham vilde jeg givet et lille Takforsidst fra mig selv og jer ærlige Herre Morbroder."

„Raser du, Bolle! — Staa op, Menneske! — Vilde du myrde Sti Andersen — og paa min Morbroders Vegne? Naar har Ridder Niels af Brattingsborg sendt Stimænd mod sine Fjender?"

„Det var kun mit eget gode Indfald, unge Herre!" — svarede den sorte Karl og reiste sig. — „Jeg var sendt

hid for at spørge til Jer i al Skikkelighed. Man sagde, I laa syg her og var gaaet fra Vid og Sands, men Ridder Sti var i Rendsborg. Se, saa traf jeg disse gamle, gode Venner og fik at vide, den gamle Ræv var i Vente her i denne smukke Morgenstund, og saa" — —

„Saa foer Fanden i dig, i den smukke Morgenstund, Bolle! for Træhestens Skyld paa Bjørnsholm og Hundesvøben. Nok om det lumpne Hevn-Skud! men krummer du et Haar paa min gamle Herres Hoved, skal det koste din Hals, det lover jeg dig. Har du en Hest, saa følg mig!"

„Strax, unge Herre! — Min Hals raader I ellers ikke for; det var kun mine Øren jeg gav Jer Magt over. — Blot et lille Farvel til mit gamle Folkefærd! saa skal jeg klare for mig!" Derpaa foer den sorte Karl med et Spring tilbage til Taterflokken ved Grøften, og Svend Trøst red et Stykke fort ad Landeveien alene.

Den saakaldte „sorte Svend" var almindelig bekjendt i Jylland som en dristig Krybskytte og eventyrlig Bovehals. Han hørte oprindelig til hine hjemløse og omflakkende Taterbander, som han dog ikke videre havde bundet sig til; men han stod ofte i Tjeneste paa Herregaardene som Skytte. I de sidste to Aar havde han saaledes tjent hos Svend Trøsts Morbroder paa Brattingsborg ved Viborg, hvor han havde udmærket sig ved Troskab og Hengivenhed. Paa Bjørnsholm havde han for tre Aar siden siddet fængslet, som Krybskytte. Ved Svend Trøsts Hjælp var han bleven befriet fra en haard Straf og grusom Behandling. Nu kom han farende paa en lille Hest uden Sadel, som han lod til at have ranet paa Marken.

„Hvorledes har Morbroder det?" — spurgte Svend Trøst. — „Han er vel dragen Junkeren til Hjælp?"

„Paa det Laug! det lader han nok være, unge Herre! Husbond har ærgret sig den gule Sot paa Halsen over

Thing-Sagen med den lumske Hund, jeg vilde hevnet ham paa idag."

„Hvad! syg af Ærgrelse over det gamle Rettergangsvrøvl? saa maatte han dog før givet sin Harme Luft og ladet sit gode Sværd være Voldgiftsmand!"

„Det siger jeg med, unge Herre! det havde der været Forstand i. Men i det Stykke er Husbond en Gjæk, mellem os sagt. Før vilde han tabt alt sit Gods, end vundet en Fodsbred Jord med Vold og Uret, siger han. Er det ikke en forbandet Snak, det? han veed jo dog saa godt som vi, her ingen anden Ret er meer i Landet, end den, enhver dygtig Mand kan tage sig selv med Haand og Sværd. Den, der i vor Tid vil lægge sin Sag i sin Uvens Haand, maa jo være bindegal; men det gjorde Husbond, og bildte sig endda ind, han var klog, og at Greven skulde skammet sig ved at dømme sin gode Ven til Villie; jo Pyt! den skaldede Bulbider maatte jo ogsaa været gal, havde han dømt anderledes og lagt sig ud med sin mægtige Ven, Marsken."

„Jo, du veed rigtignok hvad Ret er, Bolle! — saa Sti Andersen har beholdt hele Godset?"

„Hvad Andet? det kunde Enhver bandet paa forud, undtagen jer troskyldige Morbroder. Jeg red med ham til Viborg Thing den Dag, den kullede Greve skulde gjøre Ret og Skjel mellem dem. Jeg glemmer aldrig den Dag, unge Herre! Jeg er ikke ræd af mig, det veed I nok; men da den storagtige Greve havde sagt hvad Ret skulde være, og Sti Andersen beholdt Godset og nikkede svinepolisk, saa faldt mine Øine hen paa Husbond, og — Gønduls Aander hakke mig! løb det ikke som Is ned over min Ryg: han var saa hvid i sit Ansigt som Viborg Kirkemur, og han kastede et Par Øine til den kullede Greve, som min Bedste-

moder har fortalt mig om Sulla Suk, naar hun saae paa Troldene i Norge, og de blev til Sten" — —

„Snak, gale Bolle, det kunde Hellig Olaf, men aldrig hin vantroe Hex, du taler om" — afbrød Svend Trøst ham. — „Nu, hvad sagde saa Morbroder til Greven?"

„Ikke et Verdsens Ord, unge Herre! han steg paa sin Hest, saa mørk som Jord, og red fra Thinge. Det varede en god Stund inden jeg turde lukke min Mund op til ham; men da jeg endelig fik at vide hvad han grublede paa, hvad mener I saa det var? Om det smukke Jordegods, de havde beskubbet ham for, mælede han intet Ord, og ei engang om at slaae Sti Andersen for Panden. Nei, Danmark! ulykkelige Danmark! var Alt hvad han mælede. Var det ikke ogsaa en forbandet Snak? hvad kom det Danmark ved, at de Slyngler havde taget Husbond ved Næsen?"

„Kan du ikke forstaae det? Bolle! det maa jeg lide Morbroder for! Af Gods har han jo nok endnu; hvad bryder han sig om den Klump Jord? men at her ingen Ret er meer i Landet, det er en større Ulykke; det kan sagtens sætte en ærlig Mand graae Haar i Hovedet."

„Nu ja, det forstaaer sig, det er slemt nok" — sagde den sorte Svend — „men Blæse med Retten! vilde jeg sagt, naar de kun ikke havde taget Godset; dog, hvad der var mig allersæreste ved Husbond, han vilde gjerne redet som en Betler fra Thinge — sagde han — naar kun ingen ærlig Mand vilde troe, han nu var Grevens Fjende til hans Død for sin egen Sags Skyld. Var det ikke ogsaa en forbandet urimelig Snak? unge Herre! Naar jeg hader en Slyngel, er det jo rimeligt, jeg hader ham for min egen Skyld og fordi han har opført sig mod mig som en Esel; hvem vilde give en halv Øre for at kunne hade sin Fjende for Andres Skyld? men det er nu Husbonds un-

derlige Griller, og derover troer jeg det er, han har ærgret sig den gule Sot paa Halsen."

„Det ligner ham, den brave Morbroder!" — udbrød Svend Trøst glad — „men siig mig, hvor er Junker Otto? og hvad har han for?"

„Ja, det veed Ingen ret; han er kommen herover, siger man, og alle Folk er i Røre; men man løber paa Krybs og Kvær, og her er ingen Orden i Tingene. Man mener, han vil drage til Viborg strax og lade sig hylde; men er han klog, giver han vel Stunder. Seer I hvor Folk alt myldre frem ad Viborgveien!"

„Lad os efter dem og bringe Orden i Tingene!" — sagde Svend Trøst, og de rede rask afsted efter en stor Skare Bønder, der tilfods og til Hest, med og uden Vaaben, strømmede sammen fra alle Landsbyer og drog ad Viborg til, med høirøstet Tale og glade Udraab om Junker Otto, „som nu skulde være Konge og befrie Landet fra Tydsken."

Ellevte Kapitel.

Junker Otto nærmede sig virkelig Viborg fra Nørrejyllands Østkyst med en lille Hær, der mest bestod af Lolliker og tydske Soldtropper. Han ventede med Føie, at Rygtet om hans Ankomst snart vilde sætte alle troe Jyder i Bevægelse, og at man inden faa Dage vilde samles under hans Banner i Tusindtal. Endel Jyder vare allerede stødte til ham med stor Deltagelse og Iver. Glæden over hans Ankomst og krigerske Foretagender var saa meget større, som man for to Maaneder siden havde vidst, at der ved Grev Johan den Mildes Mellemhandling var sluttet Forlig mellem Prindsen og den forhadte Grev Gerhard. At dette Forlig dog fra Junker Ottos Side kun var indgaaet paa

Skrømt, for at vinde Tid og Kræfter, saae man nu klart, og man glædede sig over, at han havde været ligesaa statsklog, som han nu viste sig kjæk og bestemt. Dog hvo der kjendte den holstenske Greves Snildhed, Vaabenmagt og berømte Krigskonst, maatte vistnok ansee det for et forvovent og næsten fortvivlet Foretagende, med en saadan Hær at byde ham Spidsen. De fleste Frivillige vare slet bevæbnede Landfolk med deres Høleer og tunge Træskoe; endel vare til Hest, med Pleile og Høtyve. Lollikerne vare bedst udrustede og forsynede med gode Heste; de holdt sig nærmest omkring Junkeren og betragtede sig som hans Livgarde. De tydske Soldryttere saae med deres store Mundskæg mest krigerske ud og havde et Slags ensformige Vaabenkjortler; de holdt sig gjerne sammen og lode til at ringeagte deres sletbevæbnede danske Krigskammerater. Forresten gik og red de mellem hverandre efter sædvanlig Hærtogsskik uden nogen bestemt Orden. Enhver sluttede sig til sine Venner og Bekjendter eller nærmeste Landsmænd. Jyder holdt sig til Jyder, og de faa Sjællændere, der vare med, dannede en egen Flok. Hæren var ofte vidt adspredt, idet Enhver drog frem eller hvilede sig efter Behag; men der var Lur- og Hornblæsere med, som af og til samlede de adspredte Masser, naar Høvdingerne fandt det nødvendigt; dog derved maatte Toget idelig forsinkes. Man iagttog imidlertid bestandig den Forsigtighed at lade en sluttet Hob Ryttere drage forud, for at møde og standse ethvert uventet Angreb, indtil Hæren kunde samles og ordnes. De havde heller ikke forsømt efter sædvanlig Krigsbrug at udsende Speidere til Hest eller saakaldte Udridere, som skulde udforske Egnen og bringe Ilbud, saasnart de saae Fjenden. Naar Krigsfolket hvilede om Natten i Byerne, blev der udstillet et Slags Forposter eller de saakaldte Holdere, som vare forsynede med Lurer og ikke holdt

længere fra hverandre, end at det ene Hold kunde høre det andets Lydtegn og saaledes hastig udbrede Efterretning til Leiren, naar Fjenden var i Sigte. For Levnetsmidler var der ikke videre sørget; men man havde stolet paa, hvad man nu ogsaa fandt bekræftet: hvor Hæren drog frem, kom Husfædrene med aabne Arme Landets Befriere imøde; alle Lader og Forraadskamre stode aabne, og hvor der var et Brød eller et Knippe Straa i et jydsk Hus, blev det med Glæde bortgivet. Stemningen var god i Hæren, og man drog stedse raskere frem mod Viborg, under livlig Sang og haabfuld Jubel over den nærforestaaende Befrielse. Det var Prinds Ottos Plan, saa hastigt som muligt at bemægtige sig Viborg, hvor en tydsk Befalingsmand havde den gamle Befæstning Borrevold inde, og man var overbeviist om, enhver Viborger med Iver vilde deltage i at bestorme Borgen. Det kom an paa at vedligeholde og benytte Øieblikkets heldige Stemning og aabne Felttoget med et rask og lykkeligt Foretagende, inden den tydske Befalingsmand paa Borrevold kunde faae Undsætning. Det var den syvende Dag i October Maaned; men Veiret var endnu klart og smukt som i September. Man var brudt op før Daggry og rykket ind paa Landeveien mellem Randers og Viborg. Inden Middag haabede man at naae Jyllands Hovedstad. Ved sin Beliggenhed midt i Landet betragtedes Viborg med Rette som Nørrejyllands Hjerte og det Punkt, hvorfra alle Landets forenede Kræfter maatte udstrømme, hvis det store Befrielsens Værk skulde lykkes. Junker Otto red i Spidsen for Hæren med sine lollandske Ryttere mellem Marsk Vendelbo og Ridder Ingvar Hjorth. Alle hans Riddere, der fordetmeste vare velhavende Godseiere fra Lolland og Sjælland, tilligemed endel jydske Herremænd, rede nærmest omkring ham. Grev Johan den Milde saaes ikke selv ved Prindsens Side; men ifølge en

Overenskomst, hvorved Mors Land var blevet Greven forlehnet og pantsat, fulgte halvtresinstyve af hans Ryttere og endel af hans Riddere med Junkeren paa dette Tog. I Prindsens Følge saae man desuden Provst Gerlack fra Ærø, den nye Cantsler Ige og en Ridder Boetius Falke, der alle Tre ansaaes for kloge og forsigtige Raadgivere. Prindsen talte venligt med dem Alle, fra Ridderen til den ringeste Bonde, og der skinnede et stort Haab med en næsten sværmerisk Begeistring i hans stille, blaae Øine, som fyldte Enhver, der saae ham, med Tillid og Hengivenhed. Endnu havde man ingen Fjende seet; men Rygtet om, at den mægtige Grev Gerhard var rykket op fra Rendsborg, for at spærre Veien til Viborg, var om Morgenen udbredt i Hæren og havde fremskyndet Toget. Bondeflokken, der nu, med Svend Trøst i Spidsen, drog mod Viborg fra den nordlige Side, var endnu langt tilbage og kunde ikke vente at naae Viborg før Aften.

„Inden Sol gaaer ned, maa Borrevold være i vor Magt!" — sagde Prindsen til den gamle Marsk. — „Lad saa Rendsborgeren komme imorgen!"

Marsken nikkede og saae tilbage efter Fodfolket og mod den stigende Sol. Den stod alt høit paa den østlige Himmel; men nu havde man kun et Par Mil til Viborg. Staden hævede sig alt i Solglandsen, med sine tyve Kirker og Klostre, for den jublende Hærs Øine. Nu kom et Par Udridere i stærkt Firspring og bragte Junkeren det Budskab, at en fjendtlig Hær rykkede mod Tapdrup, og der var seet holstenske Ryttere paa Tap-Hede.

„I Guds Navn! saa maae vi hugge os igjennem!" — udbrød Prindsen. — „Lad Hæren samle, Marsk! See de Viborg Mænd os nu ikke som Seierherrer — see de mig aldrig."

Medens Lurerne og Krumhornene løde, og Marsken

samlede Hæren, kom et Par nye Udridere og berettede, at Fjendens Rytteri var talrigt og anførtes af Grev Gerhard selv; men de lode ikke til at ile videre frem; en Flok fjendtlige Ryttere havde gjort Holdt i Hulveien ved Tap-Hede og syntes der at ville standse den danske Hær og oppebie deres egne Fodfolk.

„Seer I hans Plan? Marsk!" — sagde Prindsen: — „tøve vi, vil han overvælde os paa Heden med hele sin Styrke. Undvige vi Slaget og drage til Venstre, kan vi maaske kaste os ind paa Hald hos Ridder Bugge og oppebie vore troe Venner; men jeg mener, vi maae rykke ligefrem strax og modtage Slaget. Vi har Vind og Sol paa Ryggen; i Hulveien kan vi møde ham med lige Styrke og dække Flankerne med Vei-Grøften."

„Rigtig, Herre Junker!" — svarede Marsken — „kunde vi undgaae et Slag og besætte Hald, var det forsigtigst, maaske klogest; rykke vi ligefrem og angribe strax, er det kjækt, men et Bovestykke. Dog — Veien til Hald er sikkert ogsaa spærret. Her bliver kun Valget mellem et Slag og et ilsomt Tilbagetog. Stemningen er god. Paa eders første Bedrift vil Folkets Tillid og maaske Krigens Udfald beroe. Vor Herre raader for Alt. Jeg fraraader Intet."

„For Himlens Skyld, naadigste Herre Junker!" — tog Provst Gerlack høist urolig Ordet: — „lad Eder i saa vigtig en Sag ikke mislede af eders altfor raske Iver! Frels Hæren ved et Tilbagetog eller søg et fast Punkt og bi paa Herrens Stund! Imorgen kan Bisskop Svend være hos Jer med sin Rytterskare; hver Dag bringer Eder nye Krigsmænd i Tusindtal; faaer Mester Jacob kun to Dages Frist, kan han falde Fjenden i Ryggen fra Ribeveien. Det gjælder kun at vinde Tid."

Cantsleren og Ridder Boetius tiltraadte denne Mening. Prinds Otto holdt nogle Øieblikke stille i alvorlig

Betænkning, medens Marsken ordnede de sammenrykkende Masser. Prindsens Aasyn var opløftet mod den skyomflagrede Efteraarshimmel. Det var ligesom hans stille, begeistrede Blik i dette Øieblik vilde gjennemtrænge den evige Beskikkelses Gaadeslør og læse Guddommens Villie i de flyvende Skyer over hans Hoved. „Det er besluttet!" — udbrød han med høi Røst og opløftede sin Haand. — „Denne Dag skal vise Danmark og mig, om jeg er bestemt til Fædrelandets Befrier og til at bære de store Valdemarers Krone. Frem, Landsmænd! mod Tap-Hede! Jeg har lovet at føre Jer lige mod Fjenden uden Ophold; det Ord vil jeg indløse! Vil den Almægtige unde os Seier og Lykke, er hver Time ham lige god. Magten er hans idag, som i al Evighed — frem!"

Denne Tiltale besvaredes af et almindeligt Glædesraab baade blandt Folliker og Jyder. Befalingen foer som en Løbeild til de yderste Rækker, og man rykkede rask frem i den bedste Orden. Prindsen selv red fremmerst i Adelsfylkingen, omgiven af alle Ridderne og sine troe Folliker, af hvilke den Største og Stærkeste, som Mærkismand, bar Hovedbanneret med det hvide, velbekjendte Dannebrogskors; nærmest ved dem kom alle de Krigsmænd, der våre bevæbnede med Øxer, Sværd og Spyd eller, i Mangel deraf, med Høleer og Høtyve; en liden Flok Bueskytter og Slyngekastere sluttede sig til denne Hærens største Masse, og de tydske Ryttere rede deels ved Siden, deels bagved, beredte til at danne Slagordenens Arme eller Fløie. I denne Orden naaede man den af Udriderne betegnede lange, indgrøftede Vei, der mellem to side Enge førte til Tap-Hede. Solen havde endnu ikke naaet sit høieste Punkt, og snart fik man Øie paa Fjendens letbevæbnede Ryttere, der havde besat denne Snevring og lode til at vente et Angreb. Deres Antal var allerede betydeligt, og fjernt

paa Heden saae man i forskjellig Frastand store Klynger af blinkende Landser bevæge sig fremad. Prinds Otto studsede ved Synet af den truende Overmagt. Provst Gerlack holdt dødbleg ved hans Side og besvor ham ved alle Hellige at trække sig tilbage og ikke indlade sig her i noget Slag. Men Prindsen gav ham et strengt Blik: „Tal heller et opflammende og gudeligt Ord til Krigsfolket i dette vigtige Øieblik, ærværdige Herre! men svæk ikke vor Tillid til den Almægtiges Naade ved eders Forsagthed!" Med disse Ord vendte han sig fra sin geistlige Raadgiver og gav Marsken Befaling til at danne den kileformede Slagorden. „Istem det hellige Paternoster*), vor Sjælesørger!" — bød han nu den geistlige Herre, og Provsten begyndte med skjælvende Stemme paa den fromme Sang, der dog snart overdøvedes af Hærraabet. — „Frem, danske Mænd! ned med Tyrannen!" — raabte Mange. — „Djævelen slaae den kullede Greve!" — var Jydernes Hærraab. Med Prinds Otto og den gamle Marsk i Spidsen rykkede Adelsfylkingen alt ind i Hulveien. Fodfolket fulgte efter i tætte Klynger, og det tydske Rytteri, der, som Hærens Arme, skulde slutte sig til Fodfolket og siden, om muligt, overfløie Fjenden, red ind paa Engene ved begge Sider og dækkedes af de høie Diger, men havde Møie med at trænge sig frem over den lave og sumpige Jordbund. Med stor Forbauselse saae Prindsen og Marsken, at Fjenden trak sig ilsomt tilbage; de troede at have kjendt den mægtige Grev Gerhard selv og begge hans krigerske Sønner, og man saae nu førstegang den seirvante Feltherre vige. Dette Syn opflammede Hærens Iver, og man anstrengte sig for at indhente og adsprede de vigende Skarer. Efterhaanden blev Veien bredere, hvor Indgrøftningen op-

---

*) Fadervor.

hørte, og en stor Mængde Hedeveie løb sammen. Her laa den store Tap-Hede udstrakt for dem. Nu forstode de først Grevens Bevægelse: midt paa Heden havde hans Fodfolk besat en stor Lynghøi og dannet en saakaldet Krebs-Slagorden, bag hvilken han drog sig tilbage med Rytteriet, og hvori han alt inddrog en betydelig Forstærkningstrop af Spyddragere og Slyngekastere, som han ved sit Tilbagetog havde givet Tid til at indhente ham; han lod Fodfolket alene dække Høien, medens han endnu trak sig længere tilbage med Rytteriet, for at forene sig med Hæren fra Tapdrup.

„Lad os strax sprænge Krebsen med Kilen!" — raabte Prindsen, og Marsken ilede med at fuldstændiggjøre denne gamle, bekjendte Slagorden, der var særdeles skikket til at gjennembryde Fjendens faste Stilling.

„Frem, Landsmænd!" — raabte Prindsen med høi Røst — „seirer jeg ikke idag, med Guds og Hellig Knuds Bistand, — skal I aldrig see mig bære Danmarks Krone!"

Provst Gerlack vilde endnu holde ham tilbage med en betænkelig Indvending og opfordrede ham til en fredelig Mægling med Greven; men Prindsen skræmmede ham tilbage med et alvorligt, bebreidende Blik. „Vil I see mig beskæmmet for al Verden?" — sagde han. — „Har I Tillid til den retfærdige Gud, saa viis det nu! Bliv kun selv uden for Slagordenen! men bed ærligt for os, mens vi kæmpe!"

Provsten tøvede ikke med at holde sin Hest tilbage. Hæren rykkede frem med gjentaget Hærraab, og Slaget begyndte. Saasnart den første Salve af Kastevaaben fra begge Sider var udsendt, trængte Prinds Otto blandt sine Riddere med voldsom Hidsighed midt ind paa den fjendtlige Slagorden, for at kløve den til begge Sider ved den stedse bredere og trykkende Masse; men det var vanskeligt

at bestige Høien uden at bryde den konstige Slagorden. Fegtningen opad var ogsaa svær og lidet virksom, hvorimod Fjendens Spyddragere og Slyngeskytter øverst paa Høien havde en betydelig Fordel og slyngede en umaadelig Mængde Spyd og Stene mod de dristige Angribere. Kampen var haardnakket og blodig; der faldt Mange paa begge Sider. Junkerens tydske Soldryttere vare tildels blevne siddende i Hængedyndet ved Hulveien og gave sig gode Stunder; istedetfor at overfløie den fjendtlige Slagorden og falde Fjenden i Ryggen, betragtede de sig som Reserve. Det var Landsmænd, de skulde kæmpe imod, og de bleve tilbage. Desuagtet syntes Lykken at ville føie Junker Otto og den danske Hær. Grev Gerhard havde med sine Riddere og hele sit Rytteri opstillet en anden Slagorden bag Høien, hvor han endnu var dækket af den næsten uigjennemtrængelige Kreds af Kastespydskytter, Slyngekastere og Bueskytter; medens disse forsvarede deres faste Stilling, skulde de Fodfolkmasser, der endnu vare paa Veien, faae Tid til at forene sig med ham. „Frem, frem!“ — raabte Otto og mærkede Planen. Angrebet blev uimodstaaeligt. Det lykkedes nu Prindsen og den gamle Marsk at indtage Høien og kuldkaste Fjendens kløvede Slagorden. Dette skete med et frygteligt Blodbad. De Danske trængte frem med jublende Seiersraab. „Junker Otto leve! Djævelen slaae den kullede Greve!“ — lød atter Hærraabet, medens man med Kilen tænkte at adsplitte det fjendtlige Rytteri. Men nu viste den erfarne Grev Gerhard sin sædvanlige Overlegenhed i Krigskonsten: paa et Vink af den mægtige Feltherres Commandostav aabnede den tætsluttede Rytterkolonne sig til tvende Sider, og medens en langt talrigere Fodfolkhær rykkede frem i Midten, dannede Rytteriet en saakaldet Gaffel eller hesteskoformet Slagorden, som stedse med frygteligere Kraft og Mængde udfoldede sig paa den store

Hede, indtil den havde overfløiet hele den danske Slagorden ved Pyramidens yderste og bredeste Basis.

Da Prinds Otto og den gamle Marsk saae denne uventede Vending, skiftede de begge Farve og saae paa hinanden med et smerteligt Blik. „Han var klogere, end vi" — sagde Marsken — „han kjendte dem, der skulde dække vore Sider. Slaget er tabt, Herre Junker!"

„Endnu ikke!" — raabte Otto — „det forbyde Gud! — Lad rykke sammen i Kreds!"

Ved denne Forandring af Slagordenen standsede den angribende Fremrykning; men idet Hæren skulde indtage denne nye Forsvarsstilling, opkom der Forvirring blandt de uøvede Landfolk, og man klyngede sig kun i Hob uden Orden og Plan. Forgjeves søgte Marsken og Prindsen at bringe Orden tilbage; det var umuligt, og nu var alt Haab om Seier og Lykke tabt. Den indesluttede, sammentrykte Hær angrebes paa eengang fra alle Sider; dog man forsvarede sig saa godt man kunde og udholdt en lang og blodig Kamp med den overlegne Fjende. Hele Klynger faldt. Adelsfylkingen om Junker Otto blev stedse tyndere. Jyder og Lolliker fegtede fortvivlet og trængte sig ivrig frem for at beskytte Prindsen. Ingen vilde kaste sine Vaaben og overgive sig, saalænge de endnu saae Sværdene blinke i Junker Ottos og den gamle Marsks Hænder; men nu segnede Marsken saaret af Hesten. Ingvar Hjorth var heller ikke meer at see; næsten enhver Ridder og Svend var saaret — dog man kæmpede endnu. Blodet randt Prinds Otto ned over de hvide Kinder; han havde selv med venstre Haand grebet Rigsbanneret fra den døende Mærkismand; han svingede det nu over sit Hoved, medens han lod sit blodige Sværd synke. „Lad dette Blodbad ophøre, Grev Gerhard!" — raabte han med høi Røst — „mød mig i Enekamp paa Liv og Død, for Danmarks

Frihed!" — — men nu sank Banneret af hans saarede Haand; han kastede et fortvivlet Blik mod Himlen og sank baglænds hen over Sadelryggen; i samme Øieblik var han omringet og fangen. — og nu faldt Sværdene de udmattede Krigere af Hænderne. „Slaa dem ihjel!" — lød en mægtig Stemme blandt de jublende Seierherrer — „spar ikke Bønderpakket! bind hver Ridder, som vil leve!" Den, der udstedte dette Bud, var en svær, jernpandsret Ridderskikkelse med lukt Hjelmgitter og et Madonnabilled i en stor Guldkjæde om Halsen. Derpaa kjendte enhver tydsk Kriger den mægtige Grev Gerhard fra Rendsborg; hans Bud blev øieblikkelig adlydt. Kampen forvandledes nu til en vild Nedsablen og Myrden. Solen gik ned over den blodige Hede, inden endnu Myrderiet og den fortvivlede Dødskamp havde Ende. Næsten enhver Lollik og Jyde faldt med Vaaben i Haand, og de Faa, der søgte Frelse ved Flugten, bleve fordetmeste indhentede af Rytterne og nedsablede. Prinds Ottos tydske Soldryttere overgave sig paa Naade og Unaade og slap, for Landsmandskabets Skyld, med Livet. Medens Grev Gerhards vilde Krigere plyndrede paa Valpladsen, og han selv drog ad Viborg til med sine Riddere, foer en Rytterskare paa Grevens Befaling bort ad Slesvigveien med den fangne og haardt saarede Prinds Otto, som hang bunden og næsten uden Bevidsthed i en Kløvsadel mellem to plumpe, haandfaste Ryttere, der hver med een Haand holdt ham blot saaledes opreist, at han ikke kunde knække Ryggen, medens de, uden videre at bekymre sig om ham, ilede fort i stærkt Trav, anførte af Grevens Kammersvend.

Det var ud paa Natten, da Svend Trøst og den sorte Svend naaede den ulykkelige Valplads. Rygtet om det tabte Slag havde adspredt hele Bondehæren. Nymaanen

og de rolige Stjerner udspredte et sparsomt Lys over den store, nedtrampede Lynghede, hvor der laae plyndrede og halvnøgne Lig i Tusindtal mellem døende Heste og sønderbrudte Vaaben.

„En Ulykkesdag for Danmark!" — udbrød Svend Trøst, fast modfalden — „ha! medens vi sove og nøle, kommer Ulykken dog altid over os; det er vor gamle Skjæbne. Hvi kom vi ikke en halv Dag tidligere med de brave Bønder! — Hvi skulde Morbroder Niels nu just ligge syg paa Brattingsborg!"

„Hverken han eller vi kunde dog gjort Mirakler, unge Herre!" — svarede den sorte Svend. — „Tydsken var jo ti Gange saa stærk. Den gode Junker maa nok være et Brushoved, som I, naar han vilde maale sig med den gamle, erfarne Mester-Ræv, inden han fik lært ham Konsten af."

De vare komne til Høien, som de Danske i Slagets Begyndelse havde frataget Tydskerne. Her saae de en stor Mængde fjendtlige Lig, og skjøndt det gruelige Syn opvakte et Slags uvilkaarlig Medynk, udbrød Svend Trøst dog her i et Glædesudraab: „se, Bolle! se!" — raabte han — „her har Junkeren og vore Landsmænd meiet Tydskerne ned i Hundredviis!" Men nu kom de til Stedet, hvor den sidste blodige Træfning havde staaet. Her saae de vel ogsaa mange Tydskeres Lig; men her laae de ulykkelige, danske Bønder i hele Dynger i deres Blod mellem deres tabte Træskoe og sønderbrudte Avlsredskaber; her laae alle de brave Lolliker myrdede og udplyndrede mellem deres styrtede Heste, hvoraf nogle endnu rørte sig. Det var et sørgeligt Syn. Paa Væbnerens Opfordring trak den sorte Svend sin lange Jagtkniv og gav de halvdøde Heste Naadestødet. Der var dødsstille paa den store Valplads. Svend Trøst og den sorte Skytte rede langsomt og tause fra den

ene Ligdynge til den anden, næsten uden at høre nogen anden Lyd, end deres eget tunge Aandedræt og Hestenes Pjasken paa den sumpige og blodige Hedejordbund. Undertiden troede de dog at høre en svag Stønnen eller Dødsrallen. Hist og her bevægede sig endnu en Arm eller et Ben; men naar de rede hen for at hjælpe de Ulykkelige, var det forbi. Den sorte Svend mumlede om, at man ligesaa fuldt burde give de halvdøde Karle Naadestødet, som deres Bester; men Svend Trøst truede med Gru ad den vilde Skytte, og han stak sin blodige Jagtkniv i Skeden. Saaledes som de Fleste vare forhuggede, var det dog ikke sandsynligt, at der endnu var en eneste levende Sjæl tilbage blandt de Saarede. „De brave Viborgere maae give dem en christelig Jordefærd!" — sagde Svend Trøst — „og Vor Herre vil vist ikke negte dem en salig Opstandelse efter en saadan Dyst. Jeg har seet meer Elendighed i denne Nat, end jeg glemmer i mit Liv. Junkeren ligger her dog nok ikke, ellers havde vi vel seet hans Lig ved hans trofaste Lollikers. Ham har de vel slæbt med sig, levende eller død. Men hvad seer jeg? knæler en død Ridder ikke der med Rigsbanneret mellem Ligene?"

„Er her et levende Menneske endnu?" — lød en dyb, svag Røst. Det var den gamle, troe Feltherre, Marsk Vendelbo.

„Han lever!" — udbrød Svend Trøst og sprang af sin Hest.

„Red ham! red Prindsen, Landsmand!" — bad den gamle Feltherre — „til Segeberg — til Segeberg Taarn! det var Tyrannens Bud." — Med disse Ord sank den saarede Marsk tilbage i sit Blod mellem Ligene, dog uden at slippe Rigsbanneret, og man førte ham med stor Deltagelse bort fra Valpladsen ad Veien til Landsbyen Tapdrup.

Tolvte Kapitel.

Den troe, gamle Marsk havde hørt ret. Segeberg var bestemt til Prinds Ottos Fængsel.

Det gamle, faste Segeberg Slot laa, som en Ørnerede, paa Spidsen af Kalkbjerget, mellem Traven og Segeberg Indsø, og ragede stolt frem over Klosteret og den lille By. Borgen havde for nitten Aar siden tilhørt Grev Adolph den Sjette, der, for en ærerørig Fornærmelse mod den gamle, stolte Ridder Hartvig Reventlov, af Ridder Hartvig selv, med Grev Gerhards Hjælp, blev overfalden og ihjelslagen om Natten paa sit Slot. Siden havde Grev Gerhard listelig vidst at tilegne sig Slot og Gods og gjort Ridder Hartvig til sin Lehnsmand og Befalingsmand paa Segeberg. Den mørke Ridder Hartvig havde ved hint natlige Overfald paa Slottets forrige Eier stødt sin egen Søn Sværdet i Brystet af en besynderlig Omhu for Sønnens Ære. Sønnen stod nemlig i den myrdede Greves Tjeneste, som Væbner, og Faderen vilde heller selv myrde ham, end taale, at Nogen skulde ansee det unge Menneske for delagtig i Overfaldet og for at have forraadt sin Herre til Faderens Hevn. Siden hin dobbelte Ugjerning, som han dog selv ansaae for et nødvendigt Offer for sin Ære, havde den gamle, udtærede Ridder Hartvig, i mørk Tungsindighed, ligesom udelukket sig selv af det menneskelige Selskab. Uagtet den Gru, han maatte føle ved daglig at have Skuepladsen for hin Hevn og sit Sønnemord for Øie, følte han sig dog ligesom af en skjult Nemesis fængslet til dette Sted, hvor han puslede om Dag og Nat, som et Gjenfærd, og sjelden lod sig see for noget Menneske. Den myrdede Grev Adolph havde vanæret hans Datter og siden ladet en af hans Brødre, for hans Trudsels-

ord over denne Skjændsel, halshugge. Greven havde endogsaa sendt det blodige Hoved i en Skaal til Brødrene. Ridder Hartvig sad just til Hest, da han modtog hin græsselige Gave. Nogle Blodsdraaber faldt paa hans Haand; dem indsugede han, som rasende, og svor ved sin Broders Blod hin Hevn, som han dog først nogle Aar efter fik fuldført. Hvad han undertiden syntes at skruple over ved hin Daad var, at han havde myrdet Greven nøgen og vaabenløs i Sengen; men Sønnens Drab havde sønderknust ham.

Et andet ulykkeligt Menneske beboede Segeberg Slot; det var Grev Gerhards stolte og modige Søster, Fru Elisabeth, der, som Offer for Broderens og sin egen Statskløgt, havde været formælet med Kong Christophers ældste Søn, Prinds Erik, der allerede bar Kongenavnet, og ved hvem hun havde ventet at blive virkelig Dronning i Danmark. Men ved Fredsbruddet mellem hendes Broder og Kong Christopher var hun for tre Aar siden paa den uværdigste Maade bleven forskudt af sin lavhjertede Gemal, der ogsaa kort efter fik sit Banesaar i Slaget med hendes Broder paa Kropper-Hede.

Paa Segeberg Slot sad Fru Elisabeth alene i Fruerstuen den femte Aften efter Slaget paa Tap-Hede, hvorom der endnu ingen Underretning var kommet til Slottet. Hun kunde i den stille Aften høre hvorledes Ridder Hartvig, som sædvanlig, gik frem og tilbage i den øde Riddersal med sine besynderlige hule Trin. Hun sad, stolt og rank, med Haanden under den store, magre Kind, og betragtede en Afbildning paa Pergament af Halvøen Norden for Elben og alle de danske Øer, som hendes Broders Kapellan i Rendsborg havde afridset. Hendes Blik dvælede paa Nørrejyllands Afrids, og hun maalte med en lang Guldnaal Afstanden mellem Viborg og Segeberg. „Fire Gange ti Timers Vei“ — sagde hun — „kunde en

Rytter ikke ride dem i fire Dage? Du har dog ei forladt ham, hellige Jomfru! Jeg hang ham dog dit underfulde Billed om Halsen: ved det gav du ham altid Seier og Lykke." Hun reiste sig fra Bordet og gik hen i en Krog af Fruerstuen, hvor hun bøiede sit Knæ paa en Bønskammel og læste tre Aver for det der opstillede Madonnabillede. „Giv min store Broder hvad du negtede mig, mægtige Himmeldronning!" — bad hun — „lad mig glemme min Fornedrelse over hans Høihed og Magt! lad Danmarks forskudte Dronning blive hevnet paa alle Danske og paa den elendige Christophers hele Afkom! — Amen!" Derpaa reiste hun sig og gik med stolte, mandige Skridt hen ad Gulvet med sammenslyngede Arme. Nu hørte hun atter den hule Lyd fra Riddersalen af Ridder Hartvigs afmaalte Fodtrin. Hun standsede og holdt Haanden for Panden. „Hevn" — gjentog hun med sagte Stemme — „Hevn bad han derinde vel ogsaa om — han fik den fuldtop — men naar faaer han Ro? — Er det kun saaledes I opfylde vore største Bønner, I Mægtige hisstoppe!" Hun taug og sank tilbage i Armstolen foran Bordet, hvor der brændte to Voxlys i svære Sølvstager over Pergamentet. Hun lænede atter Hovedet til Haanden og stirrede paa det udbredte Land-Afrids. Lyset faldt nu paa hendes Ansigt, der, uagtet Blegheden og det umiskjendelige Spor af en dybt krænket Stolthed, besad en vis ungdommelig Skjønhed og et Udtryk af Høihed og rolig Kraft, som syntes mere mandig, end kvindelig. Den tæt sammenklemte Mund og den noget optrukne Hage tilkjendegav en Foragt, der syntes at gjælde det hele Folk, hvis ulykkelige Fædreland hun i Afbildningen betragtede. Nu rullede hun Afridset sammen og tog det i sin Haand, som en Feltherrestav. „Rul det sammen, som et Klæde, store Gerhard!" — udbrød hun: — „Den, der saaledes sammenruller Himlene, gav dette

Folk og Land i din Haand! — Tving det med Jernspir! Udslet den Falskes Slægt af Jorden! — saa har jeg Ro — saa er jeg hevnet!"

Idet Fru Elisabeth halvt høit gav disse stolte og vilde Tanker Røst, lød der fra Riddersalen, hvor hun nylig havde hørt den ulykkelige Ridder Hartvigs Fodtrin, nogle dybe, klagende Krumhorntoner. Det var den gamle Sønnemorder, der i disse Toner gav sin grændseløse Smerte Luft. Han vidste mesterlig at behandle det simple Jagthorn. Naar man om Natten kom forbi Kalkbjerget med det skumle Slot eller seilede ned ad Travens Strøm under Borgens høie Mure, hvor alt Liv og al Glæde var uddød, hørte man ofte hine dybe Klagetoner fra de øde Sale. Det var som Slottet beboedes af en usalig, fordømt Aand, der var nedstødt fra de Saliges Verden, men dog havde medbragt derfra et Tonerør, hvorigjennem selv Haabløshedens og Fortvivlelsens mest skærende Jammertoner kunde opløse sig harmonisk i den smeltende Vemod og i en Længsel efter Fred og Forsoning, der maatte finde den dybeste Gjenklang i hver syndig og angerfuld Menneskesjæl. Dog et saadant Indtryk gjorde ikke disse Toner paa den stolte Grev Geerts Søster. „Evige Jamrer og Sorgbebuder!" — udbrød hun harmfuld med høi Røst og reiste sig — „hvorlænge skal jeg plages med din vanvittige Anger! — Det er en usel Mand, der et halvt Liv var en Træl af sin egen feige Samvittighed!"

Fru Elisabeths Fruersal var i Høienloftsbygningen og stødte tæt til Slottets store Riddersal, hvorfra den var adskilt ved en brædebeklædt Mur. Da hun i sin Harme nu stærkt og lydeligt udtalte disse Ord, saae hun med Forbauselse, at Muren bevægede sig, en hidtil ubekjendt Løndør aabnede sig i Panelet, og en dødbleg, udtæret Skikkelse stod for hende i Pilgrimsdragt, med blottede Fødder, et

langt, graat Skæg, og med et Jagthorn i Haanden. Det var den ulykkelige Ridder Hartvig, som ellers aldrig lod sig see, men hver Dag uddelte sine Befalinger, som Slottets Befalingsmand, gjennem lukte Døre, ligesom han i sit frivillige Fangenskab modtog sine Fornødenheder og alle ham vedkommende Sager i et Værelse, Ingen uden hans gamle Borgfoged havde Adgang til. Fru Elisabeth havde været tre Aar paa Slottet og saae ham nu for første Gang. Det var en høi, mægtig Skikkelse med et skarpt, stolt Ansigt og en forunderlig Ild i de dybtliggende Falkeøine; men han saae ud som et Heltegjenfærd: der var noget frygteligt Spøgelseagtigt i hans hele Fremtræden, som aftvang den behjertede Dame en lønlig Gysen. Uagtet den fromme Pilgrimsdragt, var der dog et Udtryk af ubøielig Haardhed og Strenghed i hans smertelig forstenede Miner, som indjog Skræk. Han stod høi og stille i Løndøren, uden at sige et Ord, og betragtede den forbausede Dame med et mørkt, gnistrende Blik.

„Min Gud! hvad vil I her?" — udbrød Fru Elisabeth med usikker Stemme. — „Er I Ridder Hartvig? eller" — hun holdt inde og traadte forfærdet tilbage for det frygtelig vilde Blik.

„Eller hans usalige Skygge? vilde I vel sagt, Fru Elisabeth!" — tog nu Pilgrimmen Ordet med dyb, klangløs Stemme — „rigtig! det er jeg, om jeg end aander og lever — som de kalde det; den rette Ridder Hartvig begrov de for nitten Aar siden med hans unge, vakkre Søn hist bag Borgkapellet." — Han holdt inde og syntes smertelig bevæget. „Forstaa mig ret, høie Frue!" — tilføiede han i vemodig Tone: — „Drengen tog min Sjæl med sig i Graven og min Fred derhos; men Æren gav jeg ham med, og Æren er jo meer værd, end Livet — det følger af sig selv!" Han opløftede med disse Ord sit Hoved

og kneisede stolt og kjæk. „I maa ikke troe, jeg er vanvittig eller en feig Usling!" — vedblev han og hævede sin Stemme, idet han traadte helt over Tærskelen i en næsten truende Stilling. — „Jeg var Ingens Træl uden Ærens — til ingen anden Afgud har jeg offret — men til den har jeg offret Sønneblod." — — Ved det sidste Ord holdt han Haanden for den gjennemfurede Pande og gav en frygtelig Lyd fra sig, næsten som et vildt Dyr; men idetsamme satte han Jagthornet for Munden og udaandede sin Kval derigjennem i de forunderligste Toner, der fra det vildeste Raseri gik over til den dybeste Vemod og opløste sig i en Vigiliechoral, medens et Par store Taarer rullede ned gjennem Furerne paa hans hule Kinder.

„Forskaan mig for eders Nærværelse og sære Nattemusik!" — sagde nu Fru Elisabeth og traadte ham med stolt Fatning et Skridt nærmere. — „I skal snart være afløst her! det er paa høie Tid, mærker jeg. Hvor Grev Gerhards Søster er tilstede, behøves ingen affindig Mand til at vogte Borg og Fæste!"

„Vil nu Tigeren, jeg opfostrede, raade ene for Blodgodset?" — mumlede den mørke Pilgrim.

„Fortsæt kun eders Pilgrimsgang, Ridder Hartvig!" — vedblev Fru Elisabeth med rolig Kulde — „gjør kun Bodsreiser, om I vil, i eders egen Stue! men lad mig have Fred for eders sygelige Drømme!"

„Det er ingen Drømme, Fru Elisabeth!" — hviskede Pilgrimmen og traadte tilbage, idet han vinkede med et forvildet Blik. — „Kom! saa skal I selv see det! — Hist i Sovekamret er Gulvet sort; men det er godt! — det er jeg stolt af! — der flød Dragens sorte Blod — han, som forgiftede min hvide Due og gav mig Broderblodet paa Tungen — hu! der var Ild i — derfor slog jeg ham nøgen i Leiet. — Men herinde i Riddersalen, der seer

det værre ud: — der er Pletten rød; der faldt min uskyldige Dreng for sin Ære. — Seer I denne Haand? — den er lidt mindre, end den anden — den visner, troer jeg. — Hm, jeg har dog gjort tre Jerusalemsreiser med nøgne Fødder over den Blodplet — men Pletten staaer der lige rød endnu." Han drog et dybt, smerteligt Suk og gik tilbage. Løndøren lukte sig efter ham.

Fru Elisabeth ringede og befalede strax sine Tjenere at tilspærre den ubeleilige Løndør, som Ingen før havde kjendt. Selv forlod hun den store, skumle Fruersal og begav sig til sit Sovekammer. Her sad hun længe taus i alvorlige Tanker. Paa Vægterens Raab fra Slotstaarnet hørte hun endelig, at det var Midnat. Hun reiste sig, for at begive sig til Hvile; men nu stødtes der, mod Sædvane, i en Lur udenfor Slotsporten; den aabnedes, og en Hob Ryttere med Fakler red ind i Slotsgaarden. Fru Elisabeth gik til Vinduet og saae i Fakkellyset, at en bleg, saaret Yngling løftedes af en Kløvsadel og førtes bunden til Fangetaarnet. „Junker Otto!" — udbrød hun med et Glædesraab. — „Triumf! du har seiret, stærke Broder! du sender mig det bedste Vidne om vor Hevn og din Lykke!" Strax efter traadte hendes Terne ind og spurgte, om det var den naadige Frue beleiligt at modtage Budskab fra hendes Herre Broder. Grevens Kammersvend bragte vigtige Tidender og en høifornem Krigsfange.

„Jeg veed det!" — svarede Fru Elisabeth stolt og rolig. — „Lad Kammersvenden indtræde i Fruersalen! Gaardsfogden skal samle Huskarlene i Borgestuen! Hvo der fra denne Time raader paa Segeberg, skal jeg nu vise Jer Alle!" Med disse Ord aabnede hun et Skab i Væggen og fremtog et aabent Brevskab, hvorved der hang et Voxsegl i røde Baand. Saasnart den studsende Terne havde udført sin Herskerindes Befaling, begav Fru Elisabeth sig

med hint Brevskab i Haanden tilbage til Fruersalen. Her stod en Herre i en kostbar, zobelbræmmet Kaabe og med en garderigsk Fjærhat i Haanden; det var Grev Gerhard af Rendsborgs fortroligste Kammersvend, Hans Wittinghof. Hans Hilsen og slebne Væsen betegnede strax den artige Verdensmand, der var bekjendt med Hofskik og fine Sæder; men Matheden i hans glasagtige Øine og de slappe Ansigtstræk røbede tillige en vildt forødet Ungdom og Overmættelse af sandselige Nydelser. Hans frækt speidende Blik og et næsten bestandig staaende Smiltræk gjorde hans høflige Tilnærmelse ubehagelig, især for unge, blufærdige Damer. Han gjaldt for en snu og kløgtig Hofmand. Grev Gerhard brugte ham ofte til Affending ved fremmede Hoffer og til at udforske baade Venner og Fjender. Som den mægtige Greves Yndling, havde han Udsigt til at blive Herre af betydelige Godser i Nørrejylland og den rige Sti Andersens Svigersøn, naar den endnu altfor unge Jomfru Agnete om nogle Aar forlod Klosterskolen.

Uagtet Hr. Wittinghofs Personlighed heller ikke syntes at være Fru Elisabeth behagelig, modtog hun ham dog med udmærket Artighed, men tillige med en overlegen Herskerindemine og en umiskjendelig Bestræbelse efter at synes langt mere indviet i sin mægtige Broders Planer og statskloge Foretagender, end nogen Anden.

„Jeg veed det!" — afbrød hun Kammersvendens Beretning om Slaget paa Tap-Hede, saasnart hun havde hørt det Vigtigste: — „Min Broder har, som sædvanlig, med Kraft udført sin veludtænkte Plan, og den kjender jeg. Prindsen er i vor Magt og Felttoget endt. Hvem der nu skal hedde Konge af Danmark, beroer paa Seierherren. Navnet gjør ikke stort til Sagen. Magten har han; det er ham nok. Slesvigs Forening med Grevskabet er ham vigtig; for den Yndlingsplan opoffrer han maaske for Meget

— dog derom vil vi ikke dømme! Har I noget særdeles Andragende til mig, angaaende Prindsen?"

„Saa vigtig en Statsfange veed min Herre ingensteds sikkrere bevogtet, end hvor hans modige og statskloge Fru Søster er tilstede" — svarede Hr. Wittinghof i smigrende Tone og bukkede. — „Paa den sindssvage Ridder Hartvig stoler han ikke, men beder Eders Naade overtage den Eder betroede Myndighed her paa Slottet, dog med muligst Skaansel mod den syge Befalingsmand, for hans gamle Tjenesters Skyld og Folks Omdømme. Det er blevet min behagelige Pligt" — tilføiede han med et dybt Buk — „som Underbefalingsmand, her at adlyde min naadigste Dronnings Befalinger" — —

„Det er Alt efter Aftale, som I her seer!" — dermed viste hun ham det medtagne Document, der for en Maaned siden var beseglet af Grev Gerhard. — „Det skal i denne Time træde i Kraft! Jeg beder Eder strax, saa høfligt som muligt, gjøre Ridder Hartvig bekjendt med denne min Broders Bestemmelse! Jeg ønsker ikke at see den gamle, sære Herre oftere. Jeg seer helst, han forlader Slottet inden Sol staaer op — forstaaer sig, ikke som forviist eller i Ugunst afskediget, men som en Ven, man ikke længer behøver at volde Uleilighed."

„Jeg forstaaer Eder, naadige Frue!" — svarede Hr. Wittinghof med et listigt Smil og modtog Documentet. — „Men vilde det ikke være skaansomst at opsætte Meddelelsen af eders behagelige Villie til det blev Dag? Den syge Herre kan maaske trænge til Ro. Han har i sin Sindsforvirrelse befalet os at behandle Prindsen som en fyrstelig Gjest; men jeg har ladet Krigsfangen bringe til det almindelige Fangetaarn, som det sikkreste."

„Derom skulde I først have spurgt mig, Hr. Wittinghof! Dog eders Forsigtighed billiger jeg. I staaer mig

med eders egen Frihed inde for, at enhver Tanke om Flugt bliver umulig. Ridder Hartvig kan I strax underrette om Alt! han sover dog aldrig om Natten for sine Bodsøvelser og urolige Sværmerier. Jeg ønsker selv at see og tale med den vigtige Fange. Lad Prindsen bringe hid under Bevogtning!"

Kammersvenden bukkede og bortfjernede sig. Fru Elisabeth ringede og lod Fruersalen stærkt oplyse. Derpaa gik hun med triumferende Mine frem og tilbage i Salen med store Skridt, medens hun af og til saae til Døren, hvorfra hun ventede den ydmygede Kongesøn.

Endelig aabnedes Døren, og den saarede Junker Otto stod bleg og udmattet for hende, med en svær Jernlænke om Haand og Fod. Gaardsfogden tilligemed Fangefogden og to Taarngjemmere ledsagede ham. Men Døren var ikke lukket efter dem, førend den gamle Ridder Hartvig ogsaa traadte ind, ledsaget af Hr. Wittinghof, der forgjeves bestræbte sig for at holde ham tilbage. Den gamle Herre var endnu i sin Pilgrimsdragt; han holdt sit Jagthorn i den ene Haand og en lang Vandringsstav i den anden. „Ulykkelige Prinds!" — udbrød han med høi Røst — „I er slæbt til en Morderhule — kom! jeg skal vise Jer Blodet — baade det sorte og det røde! — og se her! over dette Hoved er det kommet — det har gjort mit Haar hvidt som Kalk!" — her rev han sin Pilgrimshat af, og det snehvide Haar flagrede vildt om hans Hoved.

„Bring den affindige Mand herfra!" — bød Fru Elisabeth. Folkene saae forlegne paa deres gamle Herre og hverandre; men Ingen rørte sig.

„Mit Hoved har Blodet dog kun bleget" — vedblev Ridder Hartvig — „men af et mægtigere Hoved har det svedet hvert Haar. Jeg gaaer nu til Rom og den hellige Grav. — Jeg vil gjøre Bod for mine Synder. — I

maatte dog heller være falden i disse Morderhænder, Prinds Otto, end i hin tappre Kvindes Vold: hun har vundet Seier over den feige Samvittighed" — —

Fru Elisabeth gjentog heftig sin Befaling, at bringe den affindige Mand ud; men Ingen adlød, og Hr. Wittinghof trak paa Skuldrene.

„Jeg er uduelig og vanvittig, sige de nu" — vedblev Ridder Hartvig — „hm! jeg hjalp de Stormægtige til Høihed og Magt. Mig behøver man nu ikke længer til at myrde paa Segeberg — det kan de selv — derfor skal jeg kastes paa Porten i Nat og Mulm. Men det behøves ikke. Luk kun Porten op, Gaardsfoged! Der er altid bedre udenfor disse Mure, end herinde. Kun eet Ord endnu!" — tilføiede han og vendte sig til Prindsen. — „Vogt Jer, Herre Junker! gaa aldrig paa Jagt med den artige Kammersvend! der kunde let tilstøde Jer en Ulykke. Spis og drik Intet, uden de først har credenset Jer det! Segeberg er en Morderhule — det veed Ingen bedre, end jeg." Med disse Ord bøiede han sit graae Hoved for Prindsen og forlod Salen.

„Følg efter ham! luk ham strax ud af Slottet!" — bød Fru Elisabeth. „I see Alle, han er affindig. Hans Myndighed er her forbi. I har fra denne Time kun mine Befalinger at adlyde!"

Den gamle Gaardsfoged bøiede sig med en smertelig Mine. „Farvel, Fru Elisabeth!" — sagde han med bævende Røst. — „Jeg følger min ulykkelige Husbond til den hellige Grav — eller til vor egen, om Gud vil! Paa Segeberg seer I mig aldrig meer!"

Han gik, og Fru Elisabeth saae med en forbittret, dog næsten forlegen, Mine efter ham. Derpaa vendte hun sig, rolig fattet, mod Prindsen, paa hvem Ridder Hartvigs Ord og Adfærd syntes at have gjort et besynderligt Indtryk.

„Junker Otto af Danmark!" — sagde Grev Gerhards Søster — „I er ikke i nogen Morderkule, som den afsindige Drømmer vilde indbilde Jer, men i et retfærdigt og sømmeligt Fangenskab. Afløs hans Lænker!" — bød hun Fangefogden: — „slig unødvendig Strenghed har jeg ikke befalet. Saalænge min forrige Hr. Svoger ikke gjør Mine til Flugt, skal han behandles fyrsteligt!" — sagde hun i myndig Tone til Hans Wittinghof, der bukkede med et artigt Smil og taug.

Man tog Lænkerne af Prindsen. Han kastede et tvivlsomt Blik til Borgens høie Herskerinde, som han ofte før havde underholdt sig venligt med, medens hun var hans Broders Gemalinde. Han syntes nu med vemodig Deltagelse at bemærke hendes afblegede Skjønhed og det mørke Nag i hendes tilforn smukke Ansigt. „Jeg takker Eder for denne Mildhed, hvis den kom fra eders Hjerte, min Broders ulykkelige Dronning!" — sagde Prindsen — „dog havede I mig ogsaa for Broder Eriks Skyld, jeg vilde tilgive Eder det; thi, visselig! I blev haardt forurettet" —

„Ulykkelig?" — gjentog Fru Elisabeth kold og stolt — „Nei, Junker Otto! — en fornærmet Dronning kan I kalde mig, himmelraabende fornærmet, men den Lykke, jeg skulde dele med en Foragtelig, har Grev Gerhards Søster længe foragtet. Kald Eder selv elendig, Prinds! men forskaan mig for en afmægtig Fanges Medynk!"

„Ved den forbarmende Gud!" — udbrød Otto — „I er ulykkeligere, end jeg: den Uret, I har lidt, har forbittret eders Sjæl og forvandlet Eder. Men blev I da ikke skrækkelig hevnet?"

„Saa seer I dog nu selv den retfærdige Gjengjældelse, der rammer eders troløse Slægt? Junker Otto!" — spurgte hun i triumferende Tone.

„Den store, himmelske Retfærdighed, der er over os Alle, kan jeg end ikke i denne Stund tvivle paa" — svarede Prindsen — „men vel paa Retfærdigheden i den Stærkeres Ret paa Jorden. Dog — den varer jo kun for en Tid."

„Seer I nu ikke Guds Dom i den Stærkeres Ret, Kong Christophers Søn! og i den Skjæbne, der knuser de Troløse?" — spurgte Elisabeth — „I har fulgt deres Spor, Junker Otto! I vil dele deres Skjæbne. Det er neppe to Maaneder siden, I sluttede Sone med min Broder, og nu vilde I føre Hærskjold imod ham. Eder kaldte de Danske dog Kong Christophers ædle Søn. I maa tilgive os, om vi ikke kan kalde Eder saaledes!"

„Jeg forlanger aldrig at kaldes bedre, end jeg er!" — svarede Prindsen rolig — „dog den Pagt, jeg brød, var ikke af dem, der sluttes i Hjertet og beségles i Himlen. Ingen skuffedes derved: Eders kloge Broder vidste det, som jeg; det var kun en Vaabenhvile, til vi begge kunde mødes med hvæsset Sværd i Haand. Hans Sværd var skarpest og lykkeligst, det føler jeg fuldtvel! men derfor blev hans Ret til at være Danmarks Ødelægger ikke større."

„De Slaver, eders Fader har pantsat og solgt os, skal nu trælle for Seierherren med Rette!" — svarede Fru Elisabeth haardt — „dog det var ei for at tvistes om, hvad Sværdet har afgjort, at jeg kaldte Jer hid. Jeg vilde kun sige Jer, Junker Otto! at eders Behandling her vil beroe paa Eder selv. Ethvert Forsøg, her gjøres paa at befrie Eder fra dette Fangenskab, vil i høi Grad forøge dets Strenghed. De Lænker, jeg nu, af Agtelse for eders Byrd og Stand, har fritaget Eder for, kan kun I selv eller eders Venner nøde mig til at paalægge Eder."

„Min Skjæbne er i den samme Haand, som Eders og eders seierrige Broders Lykke!" — svarede Prindsen med Høihed og Ro. — „Hvad der paalægges mig skal I see

mig bære, som det sømmer sig en Kongesøn, om det endog er uværdige Lænker."

„Kolde, livløse Danske!" — udbrød Fru Elisabeth forbittret og trampede. — „Bring ham til Ridderfængslet, Wittinghof! Sæt Vagt for Døren! for hans Pleie og anstændige Behandling staaer I mig inde! — Jeg hader Eder, Junker Otto! med eders hele Slægt" — tilføiede hun lidenskabelig og vendte sig atter mod Prindsen, der var nær ved at synke om af Udmattelse og det betydelige Blodtab — „men jeg er af fyrstelig Byrd, som I. Jeg foragter enhver lav Hevn, selv over mine Dødsfjender." Derpaa forlod hun Salen, og Hr. Wittinghof bortførte den fangne Prinds, der maatte understøttes af Taarngjemmerne, for ikke at segne til Jorden.

Trettende Kapitel.

Tre Aftener efter Prinds Ottos Fængsling listede Svend Trøst og den sorte Svend sig til Fods gjennem Fruerlunden ved Segeberg Sø. De vare begge forklædte som holstenske Bønder og næsten ukjendelige. At den fangne Prinds var paa Slottet, vare de underrettede om. De havde endogsaa faaet udspurgt, at han ikke befandt sig i det almindelige Fangetaarn, men i det saakaldte Riddercarcer, der vel ansaaes for hæderligere og bekvemmere, end det skumle Fangetaarn, men hvis Beliggenhed i en grundmuret Udbygning, der hang ud over Kalkfjeldet mod Traven og var omgiven af stærke Forskandsninger, syntes at gjøre enhver Adgang umulig. Dette hæderlige Fængsel var særdeles skikket til at indeslutte fornemme og vigtige Statsfanger, og Fru Elisabeths Skaansomhed mod den fangne Prinds syntes

ligesaa klog og forsigtig, som den havde Udseendet af sømmeligt Hensyn paa Fangens Anseelse og høie Byrd.

Den sorte Svend var vel bekjendt med Egnen og Slottet. Han havde tjent paa Segeberg i sin Barndom og røgtet Grev Adolphs Jagthunde. Han havde været paa Slottet hin Nat, Greven blev myrdet, og havde Meget at fortælle om denne Begivenhed. Skjøndt han kun havde været en foragtet Hundedreng hos den strenge Grev Adolph og ofte var behandlet haardt af ham, havde Grevens Mord dog gjort et uudsletteligt Indtryk paa dette raae Menneske. Han var bleven forjaget fra Slottet med det øvrige Tjenerskab. Saavel han selv som hans Omløberslægt havde siden været strengelig forfulgt baade i Holsten og i Jylland, og han bar et uudslukkeligt Had saavel til Ridder Hartvig, som til Grev Gerhard, der havde ladet hans berygtede Bedstemoder henrette, som Mordbrænderske og Hex.

Svend Trøst og hans veikyndige Ledsager havde allerede et Par Nætter udspeidet Slottets Befæstning fra alle Sider og fundet Borgen saa fast og vel bevogtet, at enhver Tanke om Overrumpling, selv med en betydelig Vaabenstyrke, vilde være Daarskab. De kom nu, halv modfaldne, fra en Fiskerhytte ved Søen, hvor den sorte Svend havde et gammelt Bekjendtskab fra hans Hundedrengsdage, og hvor de havde fundet et Tilflugtssted. Her skjulte de sig om Dagen, medens de om Natten fortsatte deres Bestræbelser for at finde en Adgang til Slottet og, om muligt, ved List faae Leilighed til at befrie den vigtige Fange.

„Det er forgjeves, unge Herre! Løngangen maa være tilmuret — eller mine Øine forhexede!“ — sagde den sorte Svend. — „Jeg var en Gjæk, at jeg indlod mig paa dette Eventyr! Faae de os fat, blive vi hængte eller kastede i Hundetaarnet hist. Der er det ikke stort fornøieligere, end i Rakkerkulen. Jeg kjender det Hul!“

„Frisk Mod, Bolle! Vi finde vel paa Raad!" — sagde Svend Trøst. — „Førend Junkerens Saar er lægt, kan han jo alligevel ikke følge os. I det Stykke skal de dog være ganske skikkelige mod ham deroppe."

„Skikkelige?" — mumlede den sorte Skytte og fløitede. — „Naar jeg hører, de store Jægere lapsalve paa Grævlingen, de har fanget i Saxen, veed jeg, det er aldrig for Andet, end for siden at jage Livet af ham for Morskab."

„Fy, Bolle! tænk ikke saa lumpent om alle Mennesker! for at tage Livet af ham, vil de vel vogte sig, hvor slette de saa kan være, aldenstund han er i Svogerskab baade med Markgreven og Keiseren."

„Død Frænde kræver ingen Arv!" — mumlede Bolle. — „Har man faaet Bugt med Vildbassen, spørger man kun lidt om hans Svogerskab i Skoven."

„Greven er for klog til at kjøbe Kronen med sit Liv, Bolle! og for sin Myndling vover han neppe Meer, end Slesvig er ham værd."

„Vi kan skyde Fugle i Luften, unge Herre! men de store Herrers Tanker flyve os for høit, om de end ere Sæbebobler for Gønduls Aander tilhobe. Den kullede Greve veed nok hvad han vil skjule sin nøgne Skal med. Hans Søster deroppe er af samme Surdeig. Vi maatte heller have med ti Mænd at gjøre! Nu har hun jo faaet den visne Kammersvend til Haandlanger. Den Hanræv er fast lige saa hul som hans Herre."

„Ha! kunde jeg faae fat paa den Usling!" — udbrød Væbneren heftig — „med Hans Wittinghof har jeg en lille Regning at afgjøre i mine egne Sager."

„Aha!" — smidskede Bolle — „I vilde nok gjerne skaffe Sti Andersen en vakkrere Svigersøn?"

„Før den raadne Ræv skal komme Agnete saa nær, at hans forpestede Aande kan røre hende, skal jeg rende

ham mit Sværd gjennem Livet — var det selv for Herrens Alter! — det har jeg lovet og svoret."

„Ret saa! det kan jeg lide! — I er af mine Folk!" — sagde Volle lystig: — „bliver I nu ikke hængt her for Junkerens Skyld, har I gode Udsigter til det i Fremtiden. Men hvad gjør det til Sagen? Har jeg vovet Livet hundrede Gange for et Stykke Vildt, kan I sagtens vove det eengang for en deilig Jomfru! men dermed har det vel ingen Hast: hun er jo en raa Unge endnu, og I kan, saa vist, gjerne lade jert fine Skæg voxe en halv Snes Aar endnu, inden I faaer stødt Hornene af Jer og er spag nok til at komme under Fruertøflen" —

„Afveien, Galning! der kommer Nogen!" — afbrød Svend Trøst ham, og de sprang tilside mellem Buskene ved Søen. En geistlig Herre nærmede sig langsomt paa en Pasgænger. Han holdt et Paternosterbaand i Haanden og mumlede, medens Maanen oplyste hans magre Skikkelse.

„Hilledød! Grevens Kapellan fra Rendsborg!" — hviskede den sorte Svend. — „Jeg kjender ham fra jeg sad der med min Bedstemoder. Det er en from Herre, kan I troe: hvor man seer ham, er der altid Død og Ulykke paa Færde. Han troer ei engang selv paa jeres Hexe og sorte Djævle, men fik dog min stakkels Bedstemoder brændt, fordi hun var en Smule Hex, som I kalder det, og ærlig tilstod det. Mig skulde han beredt til Døden paa Rendsborgs Galgebakke; men han gjorde det saa slet, at jeg maatte rende derfra, for ikke at fare lige til hans lune Helvede. Nu skal I see, han har en lønlig Dødsdom i Lommen for Junkeren. Jeg har lovet at spille ham et lille Puds engang for min Bedstemoders Skyld. Tøv lidt!" Derpaa tog den sorte Svend en Fastelavnslegs-Maske frem; den forestillede et Djævelansigt med to Horn; med den for Ansigtet, sprang han frem i Maaneskinnet paa Veien, og

foer pludselig med et afskyeligt Brøl mod den geistlige Herre. Hesten blev sky og sprang tilside. Kapellanen udstødte et Angestskrig og faldt af Sadlen. — „Kjender du mig?" — brølede den sorte Svend. — „Jeg har længe ventet dig og din Herre. Jeg lader hver Nat blusse under den store Svovlkjedel til Jer; men hvor blive I af? Har han flere Grever og Fyrster at lade slagte! har du meer Helgenblod at tvætte ham ren i? Hexen, du sendte mig sidst, slap godt: hun fløi som en hvid Due af Kjedlen; men jeg skal have to sorte Ravne istedet! — Er det alt ude med ham?" — udbrød Volle forbauset og ruskede i Kapellanen, der laa stum med lukkede Øine, som han var død. — „Han maa dog være stærkere i sin gale Tro, end det lod til, naar han prækede under Steilen."

„Hjælp! Hjælp! Mordere!" — skreg nu Kapellanen pludselig med skingrende Stemme og slog Øinene op. Der hørtes Hestetrampen i Skoven, og den sorte Svend fandt det ikke raadeligt at tøve længer paa Veien; han nøiedes med at kyle sin Bedstemoders Fordømmer saa haardt mod Kalkfjeldet ved Veien, at den geistlige Herre knækkede et Par Sideben. Derpaa sprang den formummede Skytte hastig bort igjennem Krattet og gav Svend Trøst et Vink til at følge ham. Han var saa velbekjendt med alle Krogveie og hemmelige Stier omkring Kalkbjerget og Segeberg Sø, at han i et Øieblik var i Sikkerhed. „Mit gamle Fristed!" — sagde han og svingede lystig sin Hue — „her har jeg holdt den for Nar engang en hel Uge." De stode begge paa Pynten af en kratbevoxet Kalkstensbrink, mellem Huler og farlige Dybder, næsten ligeoverfor Veien, hvor Kapellanen laa og jamrede sig, og de kunde her ubemærket see hvad der foregik paa Veien, uden Sandsynlighed for at blive eftersporede gjennem de næsten uveisomme Krinkelkroge, der førte til dette Fristed. Den skri-

gende Kapellan var omringet af et Jægerselskab, hvoriblandt Kammersvend Wittinghof befandt sig. Man saae, at de lode den geistlige Herre bære op ad Kalkbjerget mod Slottet, og at endel Jægere adspredte sig i Krattet ved Søen i forskjellige Retninger.

„En forbandet dum Streg, Bolle!“ — sagde Svend Trøst ærgerlig. — „Du har fordærvet os det Hele med din utidige Hevnlyst. Man gjennemjager alt Skoven. Ethvert Forsøg paa at redde Junkeren bliver umuligt. Fordømt! havde det endda været den Satans Kammersvend, vi havde faaet Fingre paa!“

„Ja saa! min dydige, unge Herre! Stregen havde dog ikke været saa dum, mener I, naar det kun havde været jer egen kjære Medbeiler, vi havde knubset. Vi har Intet at lade hinanden høre, Svend Trøst! For den gode Junkers Skyld glemmer Ingen af os sine egne Smaa-Handeler; det var ogsaa for Meget forlangt af et Par sølle Menneskebørn. Vil I nu følge mit Raad, skal vi nok ogsaa faae Fingre i Kammersvenden! — Junkeren skal vi maaskee ogsaa faae ud.“ —

„Er du fra Forstanden, Bolle! hvorledes skulde det være muligt nu, du har røbet os, som en gal Tyr?“

„Lad mig om det, unge Herre! Vil I kun holde Jer stille her til imorgen Aften ved denne Tid, saa skal I høre fra mig og kanskee fra Junkeren med! Der var to Rævegange til Slottet i min Hundedrengstid, seer I; den ene er neppe spærret; den har aldrig nogen af Grev Adolphs Fjender kjendt. Nu, jeg staaer paa dette Sted, randt det mig først ihu. Er den Vei endnu til, som jeg mener, skal jeg snart vise Jer hvad den sorte Svend duer til!“

„Jeg vil med!“ — udbrød Svend Trøst og gjorde et Glædesspring.

„Men jeg vil ikke have Jer med!“ — svarede Jæge-

ren og efterabede hans Hop — „dennegang vil jeg raade. Kommer jeg ikke igjen, kan I koste et ærligt Hjertesuk paa mig, istedetfor Sjælemesse, og see til, I selv slipper levende herfra. Hold Jer nu stille som en Mus og gnav paa Osteskorpen, I har i Lommen! God Taalmodighed, Svend Trøst!" Dermed sprang han ned ad den steile Kalkstensbrink, og Svend Trøst saae ham liste sig bort mellem Buskene ved Søen og forsvinde i Skyggen.

At blive uvirksom paa dette enlige Sted en hel Nat og Dag, kunde den utaalmodige Væbner ikke bekvemme sig til; efter nogle Øieblikkes Betænkning sprang han ogsaa ned ad Fjeldbrinken og fulgte den lønlige Sti, han havde seet den sorte Svend forsvinde paa.

Det voldsomme Overfald i Fruerlunden paa Grevens Kapellan, der kom i et vigtigt Ærende til Segeberg for sin Herre, havde vakt stor Opmærksomhed paa Slottet, og Hr. Wittinghof havde, paa Fru Elisabeths Opfordring, paataget sig, med endel Jægere at undersøge hele Kalkbjerget og alle lønlige Stier omkring Slottet, medens Borgfruen selv sørgede for den geistlige Herres Pleie og erkyndigede sig om Hensigten af hans Sendelse. Efter en hemmelig Samtale med den syge Kapellan, lod hun øieblikkelig den ældste Taarnvægter kalde. Denne Mand var en af hendes Broders rigeligst belønnede Svende og den Eneste af den myrdede Grev Adolphs Folk, som var bleven paa Slottet i den nye Herres Tjeneste.

„Du maa kjende den underjordiske Løngang her paa Slottet!" — sagde Fru Elisabeth bestemt og saae nøie paa den gamle Karl, der stod for hende med det snue, rynkede Ansigt og et hæsligt skulende Blik.

„Hvilken Løngang? naadige Frue!" — spurgte Taarnvægteren — „den, Ridder Hartvig med eders strenge Herre

Broders Krigsmænd krøb igjennem hin Nat, salig Greven blev slagen, den er jo for længe siden tilkastet."

„Er her da en anden?" — spurgte Borgfruen med et skarpt Blik. — „Se lige paa mig, Karl! tal Sandhed! eller det gjælder dit Liv. Tænker du at forraade os, som dit forrige Herskab, tager du feil. Du har ymtet om en Løngang til Riddercarceret; den skal du vise os strax! den skal i denne Nat fyldes og tilmures!"

„Naa, er det den, I mener, naadige Frue!" — svarede Taarnvægteren og syntes at besinde sig — „ja, det er en anden Sag; den har jeg netop ogsaa tænkt paa i disse Dage, hvorvel jeg ikke har seet den i mange Herrens Tider. Vor Herre maa vide, om den er til endnu eller hvor det egentlig var, man havde Indgang til den. Men I har Ret, naadige Frue! skulde Nogen vide Besked dermed, maatte det være mig, siden jeg er ældst her i Gaarden. Nu kunde det sagtens lønne sig at lede den op: har vi nu faaet en dansk Kongesøn her til Fange, kan der vel være dem, der vilde give hele Trug Guld og Sølv for at finde ind og ud her ad slig Muldvarpevei; men jeg er, Skam, bange for, den findes ikke, naadige Frue!"

„Derfor er jeg ikke bange!" — svarede Fru Elisabeth og greb i Klokkestrængen, der førte til Borgestuen. — „Har du ikke viist Huskarlene den Løngang inden Midnat, skal du ikke see Sol staae op imorgen! derpaa kan du være lige saa vis, som paa et helt Aars Løn, naar Gangen er spærret."

Den nye Gaardsfoged traadte nu ind og modtog Befaling til strax med nogle Huskarle at følge Kunz Taarnvægter med Lygter, Hakker og Murer-Redskaber. Vægteren skulede til den høie Borgfrues bestemte Aasyn. „Nu troer jeg vist, jeg husker Stedet, naadige Frue!" — mumlede han — „I maa for Guds Skyld ikke troe" — —

„Godt!" — afbrød hun ham — „meld mig strax hvad der opdages, Gaardsfoged!" — hun gav denne sin troe Tjener et betydende Vink og tilføiede et Par hemmelige Ord, hvorpaa han øiebliklig bortfjernede sig med den skulende Taarnvægter.

„Hvad jeg lovede, skal han faae!" — sagde Fru Elisabeth ved sig selv og gik ind i sit Lønkammer — „men Sol og Maane seer han aldrig meer."

Fjortende Kapitel.

Medens man paa Segeberg Slot søgte at gjøre enhver Adgang til den fangne Prinds umulig og med saa stor Aarvaagenhed efterspored de eventyrlige Vovehalse, der allerede tænkte paa hans Befrielse, syntes Prindsen selv den roligste af alle Slottets Beboere. Der kom intet Suk og ingen Klage over hans Læber i Andres Nærværelse; men der var en Høihed og Martyrfred i hans blege Aasyn, som forbausede og indgjød selv de raae Krigere, der bevogtede ham, en uvilkaarlig Ærbødighed. Han ønskede helst at være ene, og man føiede ham som oftest deri. Det Saar i Hovedet, hvorfor han var segnet paa Valpladsen, havde været mere bedøvende, end farligt; ingen af hans andre Saar vare til Døden, uagtet den lange Reise havde i høi Grad forværret dem. Han følte sig nu styrket ved nogle Dages Pleie og Hvile. Han sad alene i sit Fængsel med et Linklæde om Tindingen, og den høire Arm i et Bind. En styrkende Lægedrik stod for ham paa Bordet. Der brændte to Lys, og et Breviar laa opslaget med afskrevne Bibelsteder og gudelige Sentenser. Den fromme Canonicus fra Segeberg Kloster, der var Læge paa Slot-

tet, havde nylig forladt ham og anbefalet ham slig beroligende Læsning.

„Var det Svaret paa mit store Spørgsmaal?" — sagde han grundende og stirrede paa det sirlige Haandskrift, uden at læse — „det var knusende!" Han hævede de store, blaae Øine fra Breviaret til Stjernelyset, der glimtede ind til ham fra det lille Gittervindue imod Travedalen og Kalkbjergets bratteste Fjeldskrænter. Der var stille i det enlige Fængsel. Han troede at høre Travestrømmens ensformige Brusen dybt nedenfor de hvide Kalkstensspidser og sorte Afgrunde, hvorover hans Fængsel hang, som en Svalerede. Udenfor den tillaasede Fængselsdør kunde han høre Lyden af Skildvagtens Skridt.

„Gud lønne dem!" — bad han, og foldede sine Hænder — „Gud glæde dem i Paradiset, alle de troe Sjæle, der styrtede sig i Døden for mig! — Mit arme Folk!" — sukkede han — „til hvem staaer nu dit Haab?" Hans Øine faldt tilbage paa Breviaret, og han læste det Sted, der just laa opslaget for ham. „„Forlad dig ikke paa Fyrster!"" — stod der — „„de ere Mennesker! de kunne jo ikke hjælpe."" — „„Mange søge en Fyrstes Ansigt"" —

„Ak ja!" — udbrød han — „her staaer det jo" — „„men hver Dom kommer fra Herren."" Han faldt i dybe Tanker og sad længe med Øinene stift heftede paa Breviaret. Han slog nogle Blade om og læste: „„Fyrster skulle have fyrstelige Tanker og holde derover."" — „Hm! er det fyrsteligt at forsage og opgive Haabet om Frelse og retfærdig Hevn? har hvert Fængsel ei en Udgang og hver Nat en Ende?" — Han saae sig om med et stolt, uroligt Blik; men en let Rødme overfoer hans blege Kinder, idet han atter saae ned i den gudfrygtige Læges Haandskrift og læste de fromme Ord: „„Lad det Onde ikke overvinde dig, men overvind det Onde med det Gode!""

Idetsamme hørte den fangne Prinds en Stemme hviske tæt ved ham: „Frisk Mod! Herre Junker! vil I være fri — vil I hevnes — saa følg mig!"

Prinds Otto vendte forbauset sit Aasyn mod den Krog af Fængslet, hvor hin uventede Røst kom fra; han saae en Lem i Gulvet oplukket, og et smudsigt, sortebrunt Omløber-Ansigt stak frem deraf. Det var den sorte Svend, som i den Belysning, der faldt paa hans raae, vilde Træk, vel kunde fremkalde Billedet af en Dæmon eller Frister fra de mørke Aanders Verden for Fangens ophidsede og sygelig spændte Fantasi.

„Vig fra mig, evige Løgner!" — sagde Otto, og slog et Kors for sig: — „den Frihed, du kan føre mig til, er den evige Trældom — den Hevn, du lover mig fra Dybet, foragter jeg."

„Er jeg en Jennik og Djævelunge, saa er jeg nok en af de bedste her paa Slottet" — svarede den sorte Svend og lo. — „Vær ingen Primer, Herre Junker! Betænk Jer ikke ret længe! Følger I nu ikke med mig, kan I faae graae Haar her, inden nogen anden Nar vover sit Liv for at frelse Jer."

„Hvem er du?" — spurgte Prindsen og besindede sig. — „Var det ikke dig, der bragte mig Hilsen ifjor fra den ærlige Ridder Niels af Brattingsborg?"

„Rigtig, Herre Junker! Havde Husbond saasandt været karsk for otte Dage siden, havde han selv været hos Jer paa Tap-Hede. Vil I nu følge mig til ham og Ridder Bugge paa Hald, skal I snart staae i Spidsen for en Flok Karle, som tør binde an med Jenniken i jert hede Helvede selv, og I skal vist faae Hevn over Skaldepanden, om ei paa den ene Maade, saa paa den anden!" Der kom ved disse Ord et hæsligt Udtryk af Vildhed og raa List i hans Ansigt.

„Hvad mener du? Menneske!“ — spurgte Prindsen stolt og reiste sig — „taler du om Stimænd og Mordere? mener du, Prinds Otto af Danmark vil krybe under Jorden som en Ræv, for at hævde sin Ret og Danmarks Ære ved Niddingsdaad? Du kommer ikke fra de brave Mænd, du nævnede! Har Danmarks Folk og ædle Ridderskab endnu Tillid til mig og min Lykke, vil de befrie mig ærligt og aabenbart ved Underhandling eller Vaabenmagt; men Ingen vil fordre, jeg skal gjøre noget Skridt, som vanærer mig.“

„Om Forladelse, naadige Herre!“ — svarede den sorte Svend og gjorde store Øine, idet han ærbødig og halv forlegen bukkede med Hovedet, uden at stige høiere op af Løngangen. — „Hvad jeg sagde om min Husbond og Ridder Bugge var kun saa mine egne ringe Tanker. Mig syntes, det var en ærlig Sag, om man hjalp Jer til Friheden og Regimentet, paa hvad Maade det saa skulde være. Grev Skaldepande og Ridder Hartvig gjorde sig saavist ingen Skrupler, da de sloge min gamle Herre her paa Segeberg; om man gjorde dem samme Skjel engang, var det kun Løn som forskyldt. Men I er en Kongesøn, kan jeg troe. I maa sagtens tænke lidt mere storagtigt, end vi Smaafolk. Jeg og Svend Trøst har nok gjort Regning uden Vert og baaret os ad som et Par Dosmere. Vi drømte aldrig om, I heller vilde sidde i Fængsel her jer Livstid, end hjælpes ud ved en lille Haandrækning, som en anden sølle Fange. Tag os det ikke ugunstigt op, høie Herre! vi mente Jer det, saamænd, godt og ærligt; slippe vi levende derfra, maae vi prise vor Lykke.“

„Tak for jer gode Villie og for hvad I har vovet for min Skyld!“ — sagde Prindsen med deltagende Mildhed og nærmede sig ham. — „Svend Trøst er altsaa med

her! Siig ham ogsaa Tak! det er anden Gang, han vover sit Liv for mig. Dog — eders Veie ere ikke mine. Bort! skynd dig! man kommer. Red dig selv og det unge Menneske! for min Lykke skal Ingen meer offre Livet! Bort! Gud ledsage Jer!"

Man raslede med Jernstangen udenfor Fængselsdøren, og den sorte Svend trak hastig sit Hoved til sig. Prindsen slog selv Lemmen til efter ham og gik rolig frem mod Fængselsdøren. Den aabnedes, og en Krigsmand traadte ind, men vendte strax tilbage med en taus Hilsen, saasnart han havde seet, at Fangen var paaklædt og oven Senge. Til sin Forundring modtog Prindsen nu et helt uventet Besøg af Fru Elisabeth selv. Hun var ledsaget af et Par bevæbnede Herrer. „Undskyld, om vi forstyrre eders Ro, Junker Otto!" — tog den høie Borgfrue Ordet med kold Høflighed. — „Jeg maa selv see hvad her foregaaer! Vagten har meldt mig, her har været Nogen hos Eder og talt med Eder."

„Ja saa!" — svarede Prindsen langsomt og betænkelig — „deri har Vagten opfyldt sin Pligt, hvis man virkelig har hørt Sligt."

„Her er skeet en Voldsgjerning!" — vedblev Fru Elisabeth. — „Man er paa Spor efter nogle Omløbere, der søge Adgang til eders Fængsel."

„Det er Meddelelser, Fru Elisabeth! som synes mig mere at vedkomme Eder selv og mine Fængselsvogtere, end mig. Kunde jeg nedlade mig til uværdige Forbindelser, vilde jeg dog neppe være saa enfoldig selv at give Eder Oplysning derom."

„Men naar jeg affordrer Jer slig Oplysning, som Fyrste og Mand af Ære, og beder Eder sige mig, om I har talt med Nogen her iaften" — —

„Saa troer jeg mig dog ikke forpligtet til at svare Eder derpaa, Fru Elisabeth!"

„I glemmer hvem der her har Magten!" — sagde Borgfruen med et næsten frygteligt Blik — „der gives Midler" — —

„At I ikke vil afpine mig Bekjendelser, som en lav Forbryder, vilde eders Ære og Stolthed være mig Borgen for, om jeg end var saa ulykkelig at maatte tvivle paa eders Menneskelighed" — vedblev Prindsen rolig — „dog, i ethvert Tilfælde, hvad min Ære gjør mig til Lov agter jeg intet Brud at gjøre paa, hvad enten det gjælder Fjender eller Venner."

„Jeg veed Nok, min ædelmodige Herre!" — sagde Fru Elisabeth med et spottende Smil. — „Eders Hemmeligheder ligge ikke dybt. Behag at undersøge Gulvet og Murene, mine Herrer!" Med disse Ord gav hun de Herrer, der fulgte hende, et Vink, hvorpaa de toge Lysene fra Bordet og gjorde Mine til at begynde Undersøgelsen.

„Hold inde et Øieblik!" — sagde Prindsen. — „Jeg har et Forslag at gjøre Eder, høie Frue! min sikkre Tilstedeværelse kan dog alene være Eder af Vigtighed; vil I love mig at lade al videre Undersøgelse fare, og at I ikke vil forfølge eller straffe de ulykkelige, mig hengivne Mennesker, der enten allerede have søgt at nærme sig mig her eller fremdeles under mit Fangenskab kunde forsøge derpaa — vil I ædelmodig love mig en saadan Skaansel mod dem, der ubesindig vove Liv og Frihed for min Skyld, saa vil jeg med mit fyrstelige Æresord befrie Eder for al Uro og Frygt for min Tilstedeblivelse. Siig: ja!" — tilføiede han med Inderlighed — „for Menneskelighedens Skyld! siig: ja! og I kan fra denne Time lade alle Døre staae aabne til mit Fængsel! jeg sætter da ingen Fod over denne Tærskel, før mit trofaste Folk, med Baa-

den i Haand, eller min Svoger og Keiseren har udløst mig."

Fru Elisabeth syntes overrasket og betænkte sig nogle Dieblikke. „Nei!" — udbrød hun heftig og bestemt. — „Segeberg Mure og min Aarvaagenhed tør vel maale sig i Fasthed og Paalidelighed med eders Æresord, Kong Christophers Søn! min falske Kong Eriks Broder! Jeg troer Ingen af eders Slægt paa sit Æresord meer. Begynd Undersøgelsen, mine Herrer!"

En bitter Krænkelse var synlig i Prindsens blege Aasyn. Han vaklede og holdt sig ved Stolen; men han samlede sin Styrke og tilbageholdt det Udbrud af Harme og saaret Stolthed, som spillede ham paa Læberne og gav hans stille, klare Blik en lidenskabelig Ild. „Gud tilgive Jer det Ord, Elisabeth!" — sagde han med dæmpet Røst og vendte sit Blik fra den stolte Borgfrue mod det rolige Stjernelys, der ligesom trøstende nedglimtede til ham gjennem Fængselsgitteret.

Lemmen i Gulvet var saa konstig indrettet og af saa fuldkommen Lighed med det øvrige Flisegulv, at det ikke var muligt at opdage den, naar den var lukket; desuden var den kun til at aabne nede fra Løngangen og syntes oprindelig at have tjent til at bringe Fanger hemmeligt til Fængslet, uden at Tilbagegangen var mulig for de Fangne.

Da Undersøgelsen var aldeles frugtesløs, trampede Fru Elisabeth heftig i Gulvet. „Velan!" — sagde hun kold og fattede sig — „vil I ikke være os behjælpelig, Junker Otto! maa I finde Jer i at skifte Opholdssted strax. I maa alene tilskrive eders eget Stivsind, at I ikke faaer det saa behageligt for Fremtiden, som jeg havde ønsket. Til at kige Stjerner faaer I ikke Leilighed herefter. —

Ledsag Fangen med Vagten til det mørke Taarn, mine Herrer!"

Ved disse Ord var det som Junker Otto kaldtes tilbage fra en skjøn Drøm; han havde for et Øieblik ligesom glemt sit Fængsel og sin bittre Sjælskrænkelse i en stor, udvidende Følelse af den evige Frihed og den uendelige Høihed, Kjærlighed og Ro, der nedstraalede til ham fra Stjernehimlen. „Naar jeg er død, Fru Elisabeth!" — sagde han stille med mild og blød Stemme — „saa vil I fortryde det, hvis I nu berøver mig dette lille Indkig i Guds Himmel. Und mig dog en Ridse i Muren, hvorigjennem jeg kan see et Par Stjerner og en Solstraale! I kjender selv Ulykkens Magt og Urettens bittre Indtryk paa Sindet, min Broders forurettede Dronning! I er selv født til Høihed og Lys — I vil ikke negte mig et Glimt af den høie Himmel i min Nat!"

Ved disse sidste Ord syntes Elisabeth at vakle i sin strenge Beslutning; i hendes mørke, stolte Blik var en vemodig Bevægelse synlig, og de fine Muskler om hendes magre Mund bævrede. Had og Medynk syntes at kæmpe i hendes Sjæl. Men nu kastede hun et Blik paa Prindsens Ansigt, der havde en fjern, men dog umiskjendelig Form-Lighed med hans ældste Broders. Det var i dette Øieblik i Skygge, og hun saae kun den fjerne Lighed i Grundformen, uden det ædle, milde Udtryk, der ligesom forklarede det. „Kong Eriks Broder!" — udbrød hun — „vil I ogsaa bedaare mig med rørende Taler om Stjernerne og den smukke Himmel? — Bring ham til Taarnet!" — Derpaa gik hun hastig, som hun selv undflyede Synet af sin Fange. Prinds Otto kastede endnu et smerteligt Blik tilbage til Fængselsgitteret og fulgte, med et dybt, stille Suk, Ridderne og Vagten ud af Carceret til det strengere Fængsel.

Da Prindsen førtes over Slotsgaarden mod det saa-

kaldte sorte Taarn, var der stor Larm i Gaarden. Kammersvend Wittinghof kom med en Flok Jægere og Fakkelbærere ind ad Slotsporten; de havde en bunden Fange imellem sig. Fangen var klædt som en holstensk Bondeknøs. Fakkellyset faldt paa hans Ansigt, og Prindsen kjendte Svend Trøst. Da den fangne Væbner saae Prindsen, raabte han med høi Røst: „Vor Herre hjælpe Jer og Danmark, ædle Junker! jeg kan ikke meer."

„Gud lønne dig, Ulyksalige!" — udbrød Prindsen — „her kan Menneskemagt ei hjælpe. Dog den Almægtige kan redde Danmark uden os!"

Prindsens ædle Skikkelse forsvandt stille i det mørke Taarn. Men Svend Trøst raabte endnu høit, idet man slæbte ham ned i den dybe Taarnkjælder: „Den Rævestreg skal I faae betalt, Hans Wittinghof! Vi To maae mødes og det før Jer Bryllupsdag, om jeg saa skal staae op af Graven for det Samme!"

Fangens afmægtige Trudsel besvaredes med en haanlig Latter af den fine Kammersvend, som, uden selv at røre en Haand, lumskelig havde ladet ham snære og fange af Jægerne, og som nu ilede op ad Slotstrappen uden at værdige sin forbittrede Medbeiler et Blik.

Mellem en Flok Huskarle, som kort efter, med Lygter, Hakker og Murerværktøi, gik ind ad Borgestuedøren, var der en ængstelig Mumlen. — „Vil I nu troe mig en anden Gang?" — hviskede en gammel Huskarl — „hvor der er skeet saadanne Ting, som her paa Segeberg, kan det aldrig gaae rigtigt til. Hvor den Onde eengang har faaet Spillerum, er han ikke god at blive kvit."

„Sladder!" — sagde en Anden — „hvad I saae i Løngangen har vel været et Dyr eller en formummet Gau-

strik; men hvem det saa var, faaer han nu blive, hvor han er, til Dommedag! Vi har muret godt til for Indgangen; det veed jeg."

„Men den Karl kan have hundrede Udgange" — svarede den gamle Huskarl. — „Jeg veed nok hvad jeg saae, og havde jeg ikke, Gud skee Tak og Ære! — havt en Smule bedre Samvittighed, end Kunz Taarnvægter, var jeg maaskee ogsaa falden død om paa Stedet."

„Det var paa en Maade hans Lykke, den gamle Skjelm!" — hviskede en af Fangefogdens Haandlangere: — „var han kommen levende derfra, skulde jeg kylet ham i Tudsehullet. Det havde været godt nok til ham; men Vor Herre har maaskee været ham naadigere, end vor Frue."

Gaardsfogden kom nu ogsaa ind i Borgestuen med nogle flere Huskarle, der bare den gamle Kunz Taarnvægters Lig. Han havde seet sin forraadte Herres Gjenfærd i Løngangen — paastod man — eller Det, der var værre.

Da det var Midnat, var der mørkt og stille paa Segeberg Slot. Kun i Høienloftsværelset ligeoverfor det sorte Taarn brændte der endnu Lys. Her sad Fru Elisabeth alene i sit Sovekammer. Om den Djævelskikkelse, de overtroiske Huskarle troede at have seet ved Opdagelsen af den farlige Løngang, og om Kunz Taarnvægters pludselige Død ved dette Syn var hun underrettet. At dette formentlige Spøgeri stod i Forbindelse med det hemmelige Besøg, Prinds Otto lod til at have modtaget i Riddercarceret, var hun overbeviist om, og der var føiet Anstalter til at gribe den dumbristige, underjordiske Gjest, saasnart han lod sig see. Fru Elisabeth syntes angreben af den Uro og Spænding, denne Aftens Begivenheder havde medført. Kampen i hendes Inderste var endnu ikke ophørt. Den fangne Junker

Ottos Martyrblik mod det Glimt af Stjernehimlen, hun havde været saa haard at berøve ham, var trængt hende dybere i Sjælen, end hun selv synes at ville tilstaae sig. Den grumt tilfredsstillede Hevnlyst lod kun lidet til at glæde hende, og hun saae i dette Øieblik selv langt ulykkeligere ud, end nogensinde. Et stort Metalspeil hang ligefor hende paa Muren i Sovekamret, og da hun nu saae sit eget Billede deri, foer hun forfærdet sammen. „Gjør Hevnen ikke lykkeligere — skjønnere gjør den ikke!“ — sagde hun med et Udtryk af lønlig Selvforagt, idet hun reiste sig og hang sin Skarlagenskaabe over Speilet. Maanen skinnede paa det sorte Taarn ligeoverfor hendes Vindue; hun støttede Albuen mod den brede Vindueskarm og stirrede en Tidlang ud paa Fangetaarnet, der bestod af en eneste rund Mur, uden anden Aabning, end den svære, laasede Jerndør, som bevogtedes af en Skildvagt. Idet hun med en uvilkaarlig Gysen vendte sig bort fra Vinduet, ligesom om Fængslet med den evige Nat havde bævet for hendes Blik og truet med at styrte knusende over hende, stirrede hun dødbleg paa Væggen i Værelset ligeoverfor Vinduet, hvor en gammel Riddersmand i Legemsstørrelse var afbildet paa Panelet, og hun udstødte et ængsteligt Skrig. Det kom hende for som den gamle, afmalede Ridder havde stirret paa hende med et Par levende, frygtelige Øine og blinket. Hun svimlede, men fattede sig og greb Lyset fra Bordet ved hendes Seng; hun holdt det op mod Billedets Ansigt og undersøgte det nøie. Nu saae hun først, at Billedets Øine vare hule og ligesom udskaarne, og nu opdagede hun tillige en halvudslettet Indskrift paa den ormstukne Trætavle; der stod: «Adolphus VI, Comes & Eqves, Dom. Arcis Segeberg, Anno Domini M°CCC°.» *)

*) Adolph den Sjette, Greve og Ridder, Herre til Segeberg Borg. Herrens Aar 1300.

„Den myrdede Grev Adolph!“ — udbrød hun og tabte Lyset af Haanden. Hun stod nu i Mørke og troede at høre en underlig Puslen omkring sig, ligesom Nogen rørte sig i Muren bag de hule Paneler; idetsamme hørte hun langtborte i den stille Nat fra den anden Side af Traven nogle dybe, sørgelige Jagthorntoner, lig dem, den ulykkelige Ridder Hartvig tilforn pleiede at udstøde, naar han om Natten gjorde Pilgrimsreiser over sin Søns Blodplet. „Lys! Lys!“ — raabte Fru Elisabeth og greb i Klokkestrængen, idet hun næsten afmægtig segnede om paa sit Leie. Da Ternerne kom med Lys, fandt de den strenge Borgfrue i en feberagtig Tilstand. „Bliv hos mig!“ — bød hun — „Mørket er græsseligt — flere Lys! — Tilstop Øinene paa det Skræmsel! — tilhyl det!“ — vedblev hun og pegede paa den myrdede Greves Billede — „hvad kan jeg for hans Fald? — det er min Broders Sag — han gjorde hvad han selv vilde. — Det skal bort, det grimme Billede. — Hvad kan man ikke indbilde sig i Mulm og Nat, med Feber i Blodet? — Muren skal undersøges — den er hul og falsk, som al Verden — den skjuler hemmelige Mordere. — Ja, Segeberg er en Morderhule. — Flere Lys! — Imorgen skal han ogsaa faae Lys derovre! — Han skal baade see Sol og Stjerner! — Jeg vil troe hans Æresord. — Kong Eriks Dronning maatte hevnes — jeg er den store Geerts Søster — men umenneskelig er jeg ikke. — Flere Lys!“ —

I Fru Elisabeths Sovekammer blev der nu saa lyst som til en Høitid. Efterhaanden forsvandt dog atter den usædvanlige Belysning, og der blev igjen stille i Høienloftsbygningen. Det skumle Segeberg Slot, med sine gothiske Taarne og Mure paa det høie Kalkbjerg, glindsede dog smukt i Maanelyset ved Søen, medens det kastede sin sorte Skygge ud imod Traven i den tungsindige Octobernat.

Floden brusede enstonigt. Efteraarsvinden susede gjennem det visnende Løv i Fruerlunden. Den spøgelseagtige Ridder Hartvig gik ikke længer i Riddersalen og blæste i sit Jagthorn; men fra den anden Side af Traven bar Vinden endnu nogle fjerne, hendøende Valdhorntoner hen over Slottet, som skjulte Danmarks ulykkelige Prinds og den unge, forvovne Eventyrer.

Bernhard Sev. Ingemanns

Samlede Skrifter.

Anden Afdelings

Ellevte Bind.

Sjette Udgave.

Historiske Digte og Romaner.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Samlede

Historiske Digte og Romaner

af

Bernhard Severin Ingemann.

Ellevte Bind.

Sjette Udgave.

Prinds Otto af Danmark. Anden Del.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Prinds Otto af Danmark

og

hans Samtid,

historisk Roman

af

Bernhard Severin Ingemann.

Anden Del.

Ottende Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1874.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Prinds Otto af Danmark

og

hans Samtid.

Anden Del.

Første Kapitel.

„Greven samler alle sine Mænd;
Han drager ad Slesvig frem.
Aldrig saae nogen Mand slig en Hær
Enten før eller siden dem."

Den Krigshær, en gammel dansk Folkesang saaledes omtaler, rykkede en smuk Morgen i Marts Maaned 1340, med vaiende Bannere og støiende Lurmusik, igjennem Slesvigs Gader og betragtedes af Stadens Indvaanere med den største Opmærksomhed. Der løb ofte Bifaldsraab til de anseligste Krigsmænd og især til Høvdingerne, blandt hvilke den berømte Grev Gerhard af Rendsborg red i Spidsen for Rytteriet ved sin Søstersøns, den slesvigske Hertug Valdemars, Side. Hertugen var med et stort Følge dragen Hæren imøde ved den holstenske Grændse; men det hed, at han paa Veien var bleven uens med sin Morbroder. En Del af Hæren var Holstenere, og ved Gottorp ventede de slesvigske Ryttere paa deres Hertugs Befaling, for at forene sig med Hæren; men dens Hovedstyrke bestod af leiede Krigsmænd fra Westphalen og Rhinegnene, som, efter en bekjendt Yttring af deres mærkelige Feltherre, selv skulde hente deres Sold ved Plyndringer i Danmark, eller, hvis de faldt, fritage Hærføreren for at lønne dem. Disse for deres Vildhed og Grumhed berygtede Soldbander vare kjendelige paa deres lette Bevæbning og korte, ensformige

Vaabenkjortler, saavelsom paa deres svære Mundskæg og Skrammer; de kaldtes af Almuen Grevens hurtige Hær. De fire tusinde Ryttere, der, som den holstenske Greves Livvagt, nærmest fulgte hin seiervante Hærfører, udmærkede sig ved glimrende Rustninger og stolt, krigersk Anstand; blandt dem var der ogsaa mange Riddere og høibaarne Mænd. Efter Rytteriet og Fodfolket, med deres Slynger og Armbøsser, fulgte endel Blider og andre Beleirings-maskiner foruden en Hob Karrer med Vaaben, Fangeboier og Krigsfornødenheder.

Hæren drog forbi Domkirken og den gamle Kongs-gaard, der nu kaldtes Sorte-Kloster og ikke længer beboe-des af nogen Fyrste, siden den af Kong Abel, til Bod for hans Konges og Broders Mord, var overladt til de fromme Augustiner-Munke. Her stod nu Prioren med sine Ordens-brødre udenfor Klosterporten og hilsede Hæren og dens Anfører med den latinske Kirkepsalme, som Grev Gerhard selv havde sjunget i Slaget ved Gottorp, og hvis vidun-derlige Kraft de fromme Brødre derfor tilskreve hin Seier-vinding.

Greven red paa en høi, rød Stridshingst, der fulgtes af tre store, graae Hunde. Hans Ansigt var næsten skjult af Hjelmen, der sad ham dybt ned over Panden og skjulte den Legemsmangel, hvorfor han af sine Fjender forhaane-des med Spotnavnet: den Kullede. Han slog nu endog Hjelmgitteret ned, idet han var Gjenstand for Mængdens gabende Nysgjerrighed; og medens hans skarpe Høgeblik gjennemtrængte Alt udenfor ham, syntes han at ville gjøre sit eget Aasyn til en lukket Bog for enhver Iagttager. Den krigerske Jernmaske, der ligesom havde meddelt hans Miner sin Kulde og Ubevægelighed, hindrede nu vel Slesvigerne i ret at beskue den Helt, de saa høilig beundrede; men Enhver kjendte ham strax paa den stolte, rolige Holdning,

den kraftige, bredskuldrede Skikkelse og paa det berømte Maria-Billede fra Itzeho, som havde frelst hans Liv i hint Slag ved Gottorp, og som han siden bestandig bar i en stor Guldkjæde om Halsen, naar han drog i Strid. Saasnart Munkene ved Sorte-Kloster saae ham, svang de Kirkebanneret med den hellige Jomfrues Billede og sang med høi Røst:

«Nos, hac die Tibi gregatos,
Serva, Virgo, in lucem mundi!» *)

„Ret saa! I fromme Herrer!" — lød en hul Krigerrøst fra Grevens Hjelmgitter — „den hellige Jomfru er med os. Hver dansk Oprører skal flye eller falde!"

Prioren bukkede dybt og besvarede Grevens naadige Nik med Benedictionstegnet **), medens Psalmen fortsattes.

„Min gamle Seiersfang!" — hviskede Greven opmuntrende til den unge, slesvigske Hertug, der med en urolig Mine red ved hans Side og vendte Ansigtet bort fra sin Stamfaders skumle Slot og de syngende Munke.

„Fra Sorte-Kloster venter jeg ingen Velsignelse" — svarede Hertugen mørk.

„Hm! Børneskrupler!" — mumlede Greven ved sig selv og tæmmede sin Hingst. Han red nærmere hen til den unge Hertug og lagde den pandsrede Haand paa hans Sabelbue. Under Munkesangen og Larmen af de klaprende Hesteskoe bøiede han sig, tilsyneladende fortrolig, over mod sin forrige Myndling og sagde med dyb, dæmpet Stemme: „Hils Folket, Valdemar! husk paa hvad du hedder! Lad Ingen mærke din Vankelmodighed!"

*) For dig vi samles denne Dag —
Bevar os, Jomfru, til Verdens Lys!

**) Tegnet paa Kirkens Velsignelse, ved Nedbøielsen af den høire Haand med de tre Fingre fremstrakte, som ved Edsaflæggelsen opløftes.

Hertugen opløftede, ligesom med tiltvungen Kjækhed, det noget nedbøiede Hoved og saae sig om, for at gjengjælde Folkets Hilsener og Bifaldsraab, der dog mere syntes at gjælde hans berømte Morbroder, som en Tidlang havde været deres Fyrste, og som man ventede snart at faae til Behersker igjen. Det Rygte havde nemlig udbredt sig blandt Almuen, at deres Hertug i forrige Maaned, under sit Ophold i Lybek, havde sluttet en hemmelig Forening med sin Morbroder og atter afstaaet ham Slesvig, for ved Grevens Hjælp at blive Konge i Danmark.

Den unge Hertug Valdemar var en Sønnesøn af hin fine, listige Hertug af samme Navn, der hemmelig havde været Hovedmanden for Marsk Stigs Sammensværgelse mod Kong Erik Glipping og siden, som Rigsforstander i Erik Menveds Mindreaarighed, forgjeves havde stræbt at bemægtige sig Danmark. Hvad hin ældre Hertug Valdemar bestandig havde drømt om og higet efter, men aldrig i sit Liv opnaaede, havde hans Sønnesøn, ved den rendsborgske Grev Gerhards Bistand, alt i sit tolvte Aar for en kort Tid dog drevet det til. Ved Christopher den Andens Afsættelse var den unge, slesvigske Hertug virkelig bleven valgt til Konge af de raadvilde og lidet enige danske Stænder; men han var ikke bleven kronet og salvet. Folkets gamle Had til Brodermorderen Kong Abels Slægt og Misfornøielsen med det strenge, holstenske Formynderskab var dog større, end Foragten for den uduelige Kong Christopher, og selv Grev Gerhards Seiervindinger over denne svage Konge havde ikke kunnet sikkre Grevens Myndling det tomme Kongenavn, som han havde betalt med sit Hertugdom. For ti Aar siden havde den unge Hertug i sit femtende Aar seet sig nødt til at afstaae hin Kongeværdighed og træde tilbage i sin forrige Stilling.

Siden Kong Christopher ligesom havde taget det gjen-

erhvervede Kongenavn med sig i Graven, havde nu Danmarks Throne i syv Aar staaet ledig. Prinds Ottos Nederlag paa Tap-Hede og ulykkelige Fangenskab havde ligesom slaaet Folket med Lamhed. Den fangne Prinds var ført fra Segeberg til Rendsborg, hvor han endnu holdtes i strengt Fangenskab. Riget var adsplittet og i de fremmede Panthaveres Vold. Undertrykkelsen og Rygtet om hint oprørende Mageskifte havde nu endelig bragt Folket til en rasende og næsten fortvivlet Kraftanstrengelse. Almuen slog de fremmede Skatteinddragere ihjel, hvor de kunde, og i Jylland stormede Ridderne det ene af Grevens Slotte efter det andet. I Opstanden var der dog hverken Orden eller Plan, under den almindelige Lovløshed, der adsplittede alle Danmarks Kræfter. Der var ingen Høvding eller Fyrste meer, til hvem Folket med Tillid kunde slutte sig. Om Junker Otto havde man opgivet Haabet: alle Underhandlinger om hans Løsladelse af Fangenskabet havde i sex Aar været frugtesløse, uagtet hans Svoger Markgrevens og Keiserens Bestræbelser, og hans yngre Broder opholdt sig som en Flygtning ved Keiserens Hof. Den slesvigske Hertug, der nu var bleven fuldmyndig og havde fyldt sit fem og tyvende Aar, haabede saaledes, ved sin berømte Morbroders Hjælp, lettelig at kunne tilbagevinde den Krone, han som Barn havde maattet give Slip paa. For Opfyldelsen af dette ærgjerrige Haab havde han atter bortlovet sit Hertugdømme; men han vaklede, naar han betænkte hvad han vovede ved det mod al Folkeret stridende Bytte, og selv den mægtige Hær, han nu saae udrustet for at iværksætte Planen, havde ikke overvundet hans Betænkeligheder.

Skjøndt Grev Gerhard ikke længer var Hertugens lovlige Formynder, havde han dog endnu en mægtig Indflydelse paa denne unge Herres Sind og styrede ved sin Aandsoverlegenhed næsten ethvert af hans Skridt. I en vis ydmy-

gende Følelse af denne aandelige Afhængighed, men uden Kraft til helt at løsrive sig af de Baand, der fra hans tidligste Barndom havde omsnoet ham, udbrød Hertugen ofte i et Slags afmægtig Trods mod sin mægtige Frænde, idet han dog følte hvor nødvendig Grevens Venskab saavelsom hans Magt og store Feltherretalent var ham. Hertugens Mangel paa Selvstændighed viste sig tydelig i hans Aasyn og ubestemte Miner. Det sky Blik, hvormed han nu hilsede sine slesvigske Undersaatter, som han atter vilde bortskjenke for et Kongerige, røbede en svag, urolig Sjæl, der havde et større Foretagende for, end han selv følte Kraft til at fuldføre, men hvortil han dog følte sig hendragen af Omstændighedernes Magt og heftige, indre Tilskyndelser. Hans Ansigt var ret smukt og ædelt dannet; men de matte, lyseblaae Øine og det tynde, gule Overskæg saavelsom den fine, letbevægelige Ansigtsfarve gav ham intet helteligt Udseende. I sin hertugelige Skarlagenskaabe, med sin prægtige Fjærhat og med de blaae, slesvigske Løver paa Sabelbæknet, overstraalede han vel i Glands og Pragt den simple Feltherre ved hans Side; men det undgik ikke hans Opmærksomhed, at Alles Øine vare henvendte paa den tappre Greve, der, klædt i Jern fra Isſen til Fodsaalen, beundredes af Folket, som en uovervindelig Helt og den største Statsmand i Norden.

„Se se!“ — sagde en Slesvig-Borger temmelig høit til en anden — „der er den store Greve fra Rendsborg! Krone Død! det er en hel Karl! men Gud hjælpe os for hans spærlemmede Myndling hist! han bliver dog aldrig ret myndig, om han saa blev hundrede Aar.“

„Ved St. Andreas! I har Ret!“ — svarede den anden Slesviger: — „kan vi nu faae byttet det Drengebarn bort for den store Rendsborger og faae Holsten med

i Kjøbet, bliver det en god Handel; saa kan vi give vor Valdemar og alle Konger af Danmark Døden og Djævelen!"

„Har Peblingen solgt os med Hud og Haar for en Barnekrone, burde vi pibe ham ud af Staden!" — bemærkede den Første.

Et forbittret Blik fra den unge Hertug bragte Borgerne et Øieblik til Taushed og tilkjendegav, at han havde hørt nogle af disse Yttringer. Han taug med fastklemt Mund og skiftede Farve.

„Nei, se vor smukke, unge Herre!" — sagde en Spottefugl blandt Almuen — „han seer jo ud som en pen Jomfru, der vil baane i Dandsen."

„Det kan blive ham en hed Dands nok!" — bemærkede en Anden.

„Fanden heller!" — brummede en Tredie — „han bliver jo her hjemme i god Ro og holder Bryllup."

„Det gjør han klogest i!" — vedblev den Første — „saa kan Morbroderen sætte ham til Høistols i Danmark, naar Dandsen er ude. Den Karl er Mand for at holde paa Konge-Stolen med, hvis den rokker."

„Hvem er de fornemme Herrer, der ride foran Alverstorpe og Ridder Gotschal?" — spurgte en Dreng i plattydsk Mundart og stødte til sin Sidemand, der saae ud som en holstensk Hestepranger.

„Kjender du ikke Herrerne fra Rendsborg?" — svarede Prangeren — „den Grønne hist er Ridder Hals, ham, der kjøbte vor brune Hingst ifjor. Den Blaae paa Fuksen er Grevens Kammersvend; det er ham, der skal have den rigeste og deiligste Jomfru i Jylland. — Gud hjælpe hende for Ungkarl, hun faaer! Den Sorte paa Pasgængeren er Kapellanen, ham, Fanden knækkede Sidebenene paa. De følge jo altid vor Greve, med hans tre graae Hunde, og er ham fast lige saa troe."

„Men den magre, blege Ridder, der stirrer saa underligt hen for sig — han med det sorte Harnisk?“ —

„Det er den gamle Hartvig Reventlo. Han har gjort vor store Greve til den Mand, han er. Uden ham var Greven bleven Tiggermunk eller sultet ihjel paa Kornloftet med sine Hunde; det har du vel sagtens hørt; han hjalp ham da ogsaa til Segeberg, kan jeg troe. Hm! det er intet Under, han er bleg og mager, den gamle Herre!“ — tilføiede Prangeren — „han har nylig gjort en streng Pilgrimsfart paa sin bare Fod; men siden han slog Greven og den unge Knøs paa Segeberg, er det nok ikke rigtigt fat med ham.“

„Jesu Mariæ! er det ham, der slog sin egen Søn ihjel!“ — hviskede Drengen — „med ham har det vist aldrig været rigtigt fat.“ Det varede længe inden Drengen kunde faae Øinene fra Ridderen med det sorte Harnisk, hvis frygtelige Daad og svare Anger var noksom bekjendt. Dog Synet af de andre mere pyntelige Riddere udslettede det Indtryk, Ridder Hartvigs dunkle Skikkelse havde gjort. „Se, der kommer Ridder Krummendik“ — udbrød han — „og se! Ridder Lembek og Struven Ranzov er ogsaa med.“

Mange berømte Navne, som dog siden ere forglemte, nævnedes her af de opmærksomme Tilskuere, der næsten alle kjendte den rendsborgske Greves og Hertugens anseligste Riddere og Vasaller.

Den første Afdeling af Hæren drog allerede over Broen i Langestræde ud imod den høie Taarnport, medens den anden og tredie Afdeling endnu ikke havde naaet Domkirken og den gamle Kongsgaard. Her stod endnu Prioren med sine Munke, for at hilse Høvdingerne og give Hæren sin Velsignelse med paa Felttoget. Grev Gerhards tvende Sønner, Grev Henrik og Grev Claus, anførte Hærens to sidste Afdelinger. De vare begge unge, krigerske Herrer

med et rask og kjækt Udseende; men den stærke Grev Henrik, der siden kaldtes Jernhenrik, tildrog sig især den almindelige Opmærksomhed. Han tumlede en ravnsort Hingst og var, ligesom Faderen, klædt i Jern fra Hoved til Fod; men han red med aabent Hjelmgitter, og hans brune, dristige Ansigt syntes kun at udtrykke ungdommeligt Krigermod og luende Kamplyst. Han var endnu høiere og rankere, end Faderen. Hans strenge, forvovne Mine behagede vel de Fleste; men den Myndighed, han tiltog sig, havde dog, ved Mangelen paa berømte Krigsbedrifter, et Anstrøg af Storpraleri og forfængelig Efterabelse af Faderens Adfærd, der ikke undgik den skarpsynede Almues Bemærkninger. Den latinske Kirkepsalme, som han hørte noget paa, men ikke forstod, klang ham for alvorlig og sørgelig. „Vi drage ikke ud for at følge Lig, men for at vinde Seier og Ære!" — sagde han høirøstet med ungdommeligt Overmod til den Ridder, der red ham nærmest, og gav sine Krumhornblæsere Tegn til at overdøve Munkesangen. „De fromme Herrer maatte heller synge os en af deres lystige Drikkeviser!" — tilføiede han overgiven — „men dem spare de nok til Refectoriet og deres lønlige Andagt."

Prioren havde strax givet sine Munke Vink til at tie. „I kan komme til at følge Lig før I venter det, høibaarne Herre!" — sagde den fortørnede Prælat med høi Røst — „men hvor tidt I skal høre eders Herre Faders berømte Seierssang, derfor raader Livets og Dødens Konge."

Grev Henrik blev pludselig alvorlig ved disse Ord, og der opstod en misfornøiet Mumlen blandt den urolige Folkeskare; men Lurerne og Krumhornene overdøvede enhver Røst, og Resten af Hæren drog uden Priorens Velsignelse forbi det sorte Kloster.

Veien fra Slesvig til Nørrejylland gik forbi Hestebjerget og Gottorp Slot. Det var et smukt Syn at see den lange, glimrende Krigerrække udmylde af Taarnporten og opfylde Veiens forskjellige Høider og Bugter. Det var et mildt Frostveir. Træer og Buske paa Veien glindsede af Rimdiamanter i Solskinnet, og de muntre Lærker bebudede Foraarets Nærmelse. Grev Gerhard var med Hertugen redet noget forud for deres Følge.

„Se, Valdemar! der sprængte jeg Kong Christophers Vognborg for femten Aar siden!“ — udbrød Greven med stolt Selvfølelse. — „Den Dag ryddede jeg Veien til din Kongehylding paa Viborg Thing. Troer du nu, jeg er for gammel til at sætte Kronen paa dit Hoved med Staalhandsken?“

„Ingen tvivler paa eders Kraft og Lykke, min kjække Morbroder!“ — svarede Hertugen med blussende Kinder, uden at see paa ham — „men jeg er ingen Tolvaars-Dreng meer, der kan bæres paa Thronen af sin Formynder. Jeg har nu, med eders Forlov, ogsaa en Villie. Det siger jeg Eder forud, Grev Gerhard!“ — vedblev han heftig i en overspændt Myndighedstone — „kjøber jeg en usikker Krone for mit Hertugdom, en Skyggekonge agter jeg ikke anden Gang at blive.“

„Ret saa! det lider jeg!“ — sagde Greven, idet han dog syntes at studse, og betragtede sin forrige Myndling med et forskende Blik. Han havde slaaet Hjelmgitteret tilside; i hans strenge, skarpe Ansigt var der ingen Bevægelse at see, medens alt hans Liv og hele hans Aandskraft ligesom var tilbagetrængt i de dybtliggende Øienhuler, hvorfra et klogt, gjennemtrængende Herskerblik syntes at oversee den hele Verden med dyb Foragt og med et skarpt Udtryk af List, forenet med den stolteste Overlegenhedsfølelse. „Siig frem, min Søstersøn!“ — vedblev han i ligegyldig

Tone — „hvad har du for Betænkeligheder? dine Indvendinger mod mit Gjennemtog, trods Ord og Aftale, maatte jeg lee ad: det var en Vendekaabe-Grille, der ingen Agt var værd. Din Mistillid til mine Hensigter tilgiver jeg dig. Dyb Menneskekundskab fordrer jeg ikke af din Ungdom. En stor, statsklog Tanke veier meer for mig, end en Krone, seer du! Holsten og Slesvig skal forenes! derpaa har jeg sat mit Liv; men — før du er kronet i Danmark, fordrer jeg ingen Fodsbred Land i dit Hertugdom. Om du vil drage med eller ei, beroer paa dig selv!"

„Jeg drager ikke med!" — svarede Hertugen med tiltvungen Kraft og Bestemthed. — „Dansken skal ikke see mig første Gang i Spidsen for en fjendtlig Hær. Det hele Foretagende forekommer mig misligt, Hr. Morbroder! og høist betænkeligt. Jeg vinder dog aldrig Herredømmet over det danske Folks Hjerte, naar jeg skal løftes paa Thronen med eders Spydstager" — —

„Folkets Hjerte?" — afbrød Greven ham og lo hult, næsten uden at forandre en Mine — „Føleri, Valdemar! Paa Jomfruhænder vilde du vel bæres paa Thronen? — Vil du herske, maa du ikke ville Andet. Vil du opnaae Hensigten, maa du aldrig skruple over de nødvendige Midler."

„Men Keiseren, de tydske Fyrster" — — indvendte Hertugen høist urolig.

„Lad dem raadslaae! jeg vil imidlertid handle; saa vil vi see hvad der gjør Udslaget."

„Men regner I da Folkets Villie og Kjærlighed for slet Intet?"

„I Spidsen for min Hær er jeg dets Villie. Til Oprørernes Kjærlighed kan du beile, naar jeg har lært dem at lystre! Jeg veed, du har faaet Bryllupsgriller i Hovedet" — vedblev Greven ligegyldig. — „Til den Rus er forbi, gjør jeg ingen Regning paa dig. Men er det

dig ikke nok, at omfavnes af en Prindsesse? skal et helt Folk hænge dig om Halsen, fordi du med min Hjælp vil være saa god at beherske det?"

„Ingen Spot, Hr. Morbroder! Hvad der udrettes med Had og Vold har vi seet. I har gjort Sværdet til jert Spir; men mod Jernspiret er det jo netop Dansken oprøres."

„Derfor skal de tugtes med Skorpionsvøber!" — udbrød Greven med et frygteligt Blik. — „Vil du lære mig at kjende dette Folk? Jeg har kjendt det før du blev fød; den Magt, de have, kan de kun tvinges til at hylde. Det er ingen Flok Faar, som kan styres med Hyrdestav. Det er Ulve! de maae tæmmes med Staal. Naar jeg har brudt Tænderne ud paa dem, kan du klappe dem!"

„I vil fare strengelig frem, Hr. Morbroder! men har I betænkt" — —

„Jeg har betænkt, hvad Danmarks Konger skulde betænkt for et Aarhundrede siden. De stive Halse i Danmark skal knækkes! Den hele fordærvede Adel skal udryddes! deres Røverborge skal sløifes! Den sidste Oprørshøvding i Jylland vil jeg see i Galgen, før jeg sætter Fod igjen over Eideren, hvad enten han er Ridder eller Bisp! Det har jeg lovet og svoret. Seer du hine Karrer? de bringe Lænker og Boier til Skrabet. De røde Kjøresvende ere Retfærdighedens Tjenere; de bringe Øxer og Strikker til de høie Halse." Idet han sagde disse Ord, foer der som Lyn fra hans mørke Øine; men der foregik ingen Forandring i hans forunderlig jernkolde Ansigt. Han løftede kun den lange Hage med et bittert Udtryk af Stolthed og Foragt, medens han taug med fast sammenpressede Læber og knyttede den jernpandsrede Haand om sit Sværdhefte.

Hertug Valdemar betragtede ham med et sky og uroligt Blik. De rede begge tause frem og standsede ved den saakaldte Pøleskov, hvor Feltherren vilde ordne sit Hærtog.

I Krattet, tæt ved Veien, ved det store Morads, hvori Kong Abels Lig, for dets formentlige Spøgeries Skyld, var nedsænket, og hvor en stor, sort Pæl endnu betegnede hans berygtede Gravsted, sad et Par tilsyneladende Jægere paa en Stub, med deres Armbøsser i Haanden, og betragtede den fremrykkende Krigshær med spændt Opmærksomhed. Det var Svend Trøst og den sorte Svend. De vare begge temmelig lange i Ansigterne og saae ud til at have lidt megen legemlig Nød. De havde først for to Maaneder siden med uhyre Anstrengelser gravet sig ud gjennem Kalkfjeldet under Segeberg Fangetaarn; men de havde hver Nat i sex Aar lønligt arbeidet paa dette Værk og bødet haardt for deres dristige Forsøg paa at befrie den fangne Prinds Otto. De vare neppe vendte tilbage til Nørrejylland og komne til Kræfter igjen, førend de med den heftigste Iver havde taget Del i Opstanden. Nu havde de vovet sig paa et farligt Udrider-Tog næsten lige til Slesvigs Porte. Svend Trøst havde lagt sig et stort, krigersk Mundskæg til og havde faaet en Mandighed i det livlige Fusentastansigt, som klædte ham godt. Hans Øine spillede endnu som før af lidt overmodig Kjækhed og Lyst til at trampe mod Braaden; men han syntes dog at have vundet et større Herredømme over sig selv, om han end, som sædvanlig, mere fulgte sine eventyrlige Luner og Tilfældets Tilskyndelser, end nogen fast og bestemt Livsplan. Den sorte Svend var i sit grusomme og langvarige Fangenskab bleven endnu mere vild og hevngjerrig, end tilforn. Han havde undertiden Anfald af et Slags Sindsforvirrelse, hvori han selv troede, han var en Troldmand og havde lært den magiske Konst af sin henrettede Bedstemoder, der atter havde hentet sin Viisdom hos den berømte norske Seerinde Sulla Suk. Han havde ladet sit sorte Haar og Skæg voxe i al den Tid, han sad i Fængslet, og svoret,

ikke at rage sig eller twætte sit Ansigt, før han havde hevnet sin gamle Herre, sig selv og sin Bedstemoder. I sin lurvede Jægerdragt, med det sorte, smudsige Ansigt og uredte Skæg, saae han frygtelig ud, og han mente selv med Stolthed, at han under visse Omstændigheder kun behøvede at vise sig, for at skræmme Livet af sine Fjender. Han sad nu med Armbøssen i Haanden og stirrede med et glubsk Blik paa den store Krigshær, der nærmede sig, medens han sagte mumlede en af Sulla Suks og sin Bedstemoders Hexeformler. „Jeg udsender fra mig Gønduls Aander!" — hvisskede han og blæste: — „Een bide Jer i Ryggen! den Anden i Brystet! den Tredie ramme Jer med Alles Vrede og Had!" — derpaa spyttede han mod Hæren tre Gange. „Se! der kommer Grev Skaldepande med Pogekongen, han vil paanøde os!" — raabte han nu høit og sprang op. — „Kunde vi see vort Snit og skyde ham en Bolt gjennem Skallen, kunde det spare mangen brav Jyde Gods og Liv!"

„Fy, Volle! intet Snigmord!" — sagde Svend Trøst med streng Røst og truede — „dertil har hverken Vor Herre eller Morbroder Niels givet dig Ret."

„Men Skaldepanden spurgte hverken Vor Herre eller jer Morbro'er om Forlov, da han hjalp Ridder Hartvig paa Segeberg — og hvem har nu givet ham Ret til at røve og slaae ihjel i Jylland?" — mumlede den sorte Svend. — „I er dog nogle Gjække med jer Ret og Uret, I fine Folk! Hvad mener I, kjære, unge Herre! jeg vilde gravet med Jer som en Muldvarp for al den Tid, hvis jeg ikke vilde have min Frihed og slaae mine Fjender ihjel efter Hjertenslyst, naar jeg slap ud? Se, der holder Ridder Hartvig!" — vedblev han og pegede ud paa Veien — „ham har jeg fast ondt af — hans Liv hænger i et Haar; det kan man sagtens bortpuste. Han har Øglen i

Hjertet; den gnaver alt paa dets sidste Rod, trods hans lange Bodsreise. Men den lumske Hund ved hans Side — ham maa jeg see blaa og blodig før jeg bliver glad."

„Hold dine Fingre fra Bøssen, Volle! og brug dine Glugger!" — afbrød Væbneren ham og lagde sin Haand paa hans Armbøsse. — „Hvor mandstærke troer du de kan være?"

„Der er jo en myldrende Hærskare, som naar Jennikens*) Borgporte aabnes" — brummede Volle — „det faaer aldrig Ende. Der er vist over de tredive Tusinde Lømler med Hestfolk og Skytter; men jeg er tilfreds der saa er de hundred Tusind, der skal ikke komme Hælvten af dem levende tilbage! det vil jeg sætte min Hals paa! Hør, jeg faaer et godt Indfald, unge Herre! og det veed jeg da, der ingen Synd er i — jeg vil springe op paa Veien og skjælde den kullede Greve Huden fuld, i mit eget og alle brave Jyders Navn!"

„Jo, det var rigtignok et godt Indfald!" — svarede Væbneren og lo — „saa kan du faae den Fornøielse at blive hængt her paa Stedet, medens han mønstrer sin Hær. Han holder stakket Rettergang, veed du, og Bødler har han jo med sig i Snesetal."

„Hm! hænges skal jeg ikke i denne Verden; det har min Bedstemoder læst i min Næve. Lad dem binde mig og kaste mig i et Hundehul igjen, om dem lyster! jeg smøier deres Lænker og Boier af mig som Uldvanter, og her er intet Kalkbjerg at gjennemrode. Jeg har brudt ud af flere Taarne, end Greven har Borge i hele Jylland og Fyen."

„Men hvad kan det hjælpe Ridder Niels og vore

*) o: Djævelens.

Landsmænd, at du skjælder Greven ud og kommer i hans Vold igjen?"

„Maaske lidt meer, end I troer, unge Herre! Sætte de mig her paa Gottorp idag, saa løber jeg ud igjen imorgen, og det gjør hverken fra eller til; men slæber Raden mig med sig, for at see, om jeg spaaer sandt, og lader mig hænge, hvis jeg lyver — saa kan jeg bryde ud, naar Tid er, og hjælpe gode Venner. En snu Kammerat i Fjendens Leir er tidt bedre, end hundrede Bovehalse i vor egen."

„Nu ja, der var dog nogen Mening i. Men bliver du steilet for det Indfald, vil du fortryde det, gale Bolle!"

„Lad mig om det, unge Herre! Nu skal I see, hvor jeg skal gjøre dem bistre og nøde dem til at give mig fri Befordring! Giv kun Agt!" Med disse Ord sprang den lange Karl ud af Krattet ved Pøleskoven og stod med faa Spring midt paa Landeveien, hvor han stillede sig med korslagte Arme ligefor Grevens og Hertugens Heste.

„Hvad vil den grimme Karl?" — spurgte Hertugen og studsede.

„Jeg vil kun vise dig din berømmelige Stamfaders Gravmæle, bitte Hertug!" — raabte den sorte Svend — „se! der staaer det i Skarnet. Før skal han faae Fred i sin Pøl, før Jyden skal lystre en Konge af Kong Abels Slægt!"

Hertug Valdemar blev dødbleg ved disse Ord og greb til sit Sværd. Nu bemærkede først Greven den smudsige Karl, der stod kæmpehøi paa Veien og syntes afsindig at ville spærre den for ham og hele hans Hær.

„Fra hvilken Daarekiste er den Karl brudt ud?" — sagde Greven ligegyldig og gav sin Kammersvend et Vink til at lade ham binde; selv agtede han ham ingen videre Opmærksomhed værd, men var sysselsat med at tælle sine Bannere og uddele Befalinger til Høvdingerne.

„Det er Spøgelset fra Segeberg, Herre Greve!" — sagde Kammersvenden ivrig — „ham, der vilde hjælpe Junkeren ud og skræmme Livet af eders modige Fru Søster."

„Hei, du store Slagter!" — raabte nu den sorte Svend, idet han uden Modstand lod sig gribe, — „tæller du dit Kvæg, før det føres til Slagterbænken? det vil blive nemmere at tælle, naar det løber derfra."

„Stop hans uforskammede Mund!" — bød Kammersvenden. — Men Fangen vedblev endnu mere høirøstet med dristige Ytringer om Snigmordet paa Grev Adolph af Segeberg og Grev Gerhards Delagtighed i hin Nidingsdaad.

„En Knevl, en Knevl i Munden paa den Karl!" — afbrød Kammersvenden ham; men der var ingen Knevl ved Haanden, og han kom snart til Orde igjen. „Se, se!" — raabte han og pegede paa Ridder Hartvig — „med Skaldepandens gamle Haandlanger er det ude! hans Haand er vissen: den skar selv sin Livsaare sønder." Ridder Hartvig sank i dette Øieblik bevidstløs af sin Sadel og blev hastig af sine Væbnere baaren ind i et Bondehus, hvor man anvendte de sædvanlige Midler for at bringe ham til Live igjen. Man vidste, han var sygelig og ofte plaget med Ligfald; det vakte derfor ingen synderlig Opmærksomhed; men Alle, som havde hørt Fangens Ord, studsede over hans mageløse Dristighed. Greven selv lod som han Intet hørte og lod sig ikke forstyrre i sine Feltherresysler.

Den sorte Svend var allerede sluttet i Lænker; men han syntes aldeles ligegyldig derved og lo høit. „Se til, I holder fast paa mig!" — mumlede han — „ellers render jeg til Ridderne paa Hald og fortæller dem hvormange Kujoner der er iblandt Jer."

„Han er Speider for Oprørerne, Herre Greve!"

— meldte Hans Wittinghof. — „Vi behøve vel ikke at slæbe ham længer med? han tilstaaer det selv" —

„Saa hæng ham!" — svarede Greven ligegyldig, uden at vende Øinene fra sin Hær eller forstyrres i sin Beregning.

„Jeg kjender den gale Landstryger!" — sagde Ridder Ove Hals og holdt sin grønne Kappe for Sollyset. — „Han er hverken ægtefød eller christendøbt."

„Følgelig har jeg Intet at gjøre med hans Sjæls Frelse" — sagde Grevens skjeve Kapellan, den sorte Herre paa Pasgængeren. — „I kan hænge ham uden al Ceremoni!"

Paa Kammersvendens Vink var strax to af de røde Kjøresvende sprungne af en Karre. Med stor Behændighed havde disse Feltbødler allerede fastgjort en Strikke ved et Træ paa Landeveien, der syntes dem særdeles skikket til at gjøre Tjeneste som Galge. Paa Kapellanens gjentagne Forsikkring, at denne Synder, der selv engang havde forgrebet sig paa hans hellige Person, ikke hørte til det Slags Forbrydere, om hvis Sjæls Frelse man behøvede at bekymre sig, sprang Bødlerne strax til og grebe fat paa deres Bytte. Men den sorte Svend lo haanligt, idet han nikkede til Kapellanen og Kammersvenden med et betydende Blik til Ridder Ove Hals. „Tænk I kun paa eders egne sølle Sjæle, hvis I har nogen, I tre høibaarne Slagtersvende!" — raabte han med høi Røst. — „Saameget har jeg dog lært af min Bedstemoder, at jeg kan sige Jer, hvorlænge I skal æde Luft. Seer jeg ret paa eders lange Fjæs, skal Ingen af Jer Tre see Skoven grøn iaar. Naar det Træ grønnes, I vil gjøre til min Galge, skal jeres visne Kroppe raadne under den brune Lyng."

Ved disse ildespaaende Ord blev Grev Gerhard pludselig opmærksom. Han red tæt hen til Fangen, som man

allerede kastede Strikken om Halsen paa. „Tøv lidt!" — sagde han til Bødlerne og betragtede den sorte Svend med et skarpt Blik. — „Han skal ikke hænges før Skoven er grøn! men det Træ der — skal aldrig grønnes! Hug det om, Karle!"

Saasnart den sorte Svend saae sig befriet fra Strikken og hørte Øxehuggene paa Træet, hvori han skulde været hængt, lo han med en triumferende Mine og mumlede: „ho ho! det skal dog skyde Blade i Grøften, naar de jydske Ravne holde Radver med jeres Aadsler!"

Greven hørte ikke disse Ord, men saae en ængstelig Mine i Kapellanens og Kammersvendens blege Ansigter. „Har du spaaet mine troe Mænd saa brat en Død, saa lover du vel ikke mig stort bedre?" — spurgte han, som det syntes med ligegyldig Spot, medens han dog betragtede den sorte Svend med Opmærksomhed.

„Husk paa Klokkerne, I veed nok, og hvad min Bedstemoder lovede Jer paa Baalet!" — raabte den trodsige Karl med et hevngnistrende Blik. — „Jeg lover Jer fuldt saa mange Dage at myrde i, som Ridder Hartvig har Hjertesuk tilbage, og som I selv har Haar paa eders høie Isse, velbaarne Herre! I kan jo altid være sikker paa, at eders Hovedhaar ere talte."

Denne forslidte Spot over Grevens bekjendte Haarmangel bragte vel En og Anden til lønlig at trække paa Smilebaandet, men paadrog den sorte Svend et vældigt Klingeslag over Ryggen af den stærke Hr. Ove Hals, medens Kammersvenden og Kapellanen betragtede deres Herre med betænkelige Miner. Greven selv lo hult og haanligt. „Fort! i Orden!" — bød han. — „Bind den dumme Landstryger til en Bøddelkarre! Se til Hartvig, Kapellan! I kjender hans Svaghed."

„Hør! nu kalder han paa sin Søn og drager sit sidste

Suk!" — raabte den sorte Svend, idet man slæbte ham til Karren. Inden man endnu var i Orden til at rykke frem, styrtede en af Ridder Hartvigs Væbnere ud af Bondehytten og berettede Greven, at den syge Herre havde opgivet Aanden. Grev Gerhard foer med Haanden over Ansigtet, som for at skjule en usædvanlig Bevægelse. „Frem!" — raabte han med stærk Røst og slog hastig sit Hjelmgitter ned. — „Lad døe, hvo ei har Kraft til at følge mig!"

Inden Hæren naaede Gottorp Slot, foer en rask Rytter, med en ledig Hest efter sig, ud fra Krattet ved Kong Abels Grav og forsvandt i flyvende Firspring paa en Sidevei.

„Atter en dumdristig Speider, Herre Greve!" — raabte Kammersvenden. — „Skal der sættes efter ham?"

Greven gav ikke Agt derpaa. Han saae tankefuld tilbage til Bondehytten, hvorfra man bar Ridder Hartvigs Lig ud, og til Bøddelkarren, hvorpaa den sorte Svend lo hoverende i sine Lænker. „Det første grønne Blad i Skoven er hans Dødsdom!" — mumlede den mørke Feltherre. — „Blæste han Livet af hin Drømmer med et Ord? Min Gang skal Ingen rokke! Hine Klokker vil jeg høre — trods Gjøglersnakken!"

Kammersvenden gjentog sit Spørgsmaal om Flygtningen skulde forfølges og pegede paa Støvskyen, der skjulte ham langt borte.

„Nei!" — svarede Greven. — „Han skal være Dødsenglen, der bebuder mit Komme! Den Skræk, der gav ham Vinger, skal følge ham i Hælene!"

Idet Greven og den slesvigske Hertug nu nærmede sig Gottorp Slot, saae de gjennem den aabne Slotsport en Mængde prægtig opsadlede Heste med fremmede Betjenter og Vaabenmærker.

„Det er dem!" — udbrød den unge Hertug, heftig glad. — „Min Svoger, Hertugen, er alt kommen med

sin Søster. Jeg kan ikke ledsage Eder længer, Grev Gerhard! Vil I ikke selv hilse paa dem?"

„For slig ridderlig Artighed standser jeg ikke med en Krigshær!" — svarede Greven kold. — „Undskyld mig, Hertug! Medens du holder Bryllup, Valdemar! rydder jeg Veien til din Throne!" — tilføiede han med dæmpet Røst. — „Glem ikke Rytterne og vor Aftale! Om en Maaned møder du til Hylding i Viborg! Her skal snart høres Tidender om mig."

„Lykke og Seier!" — sagde Hertugen høit, med tiltvungen Overherre-Mine, og svingede sin Hat. — „Jeg har lagt min Ret i eders tappre Haand, Greve! I er min Marsk og Feltherre, hvor man erkjender min Kongeret!" Med disse Ord tumlede han rask sin Hest, og idet han endnu engang hilsede Greven og hans Riddere, red han med sit Følge ind ad Gottorp Slotsport, uden at bemærke de Yttringer af Mishag, som hist og her lode sig høre blandt den holstenske Greves Krigsmænd.

Andet Kapitel.

Medens Grev Gerhards store Hær drog forbi Gottorp Slot, ilede den unge Hertug, helt let om Hjertet, ind paa sin Borg og følte sig nu først en fri Fyrste og sin egen Herre, idet han forlod sin frygtelige Morbroder, fra hvis aandelige Formynderskab han forgjeves ved Miner og Adfærd i Folkets Øine vilde løsrive sig. I Slottets Forsal hilsedes han ærbødig af endel fremmede Herrer og sine egne Kammersvende, der aabnede Dørene for ham til Høienloftssalen, hvor hans Søster, Prindsesse Helvig, og hans Svoger, den unge, livlige Hertug Erik af Sachsen-

Lauenborg, traadte ham imøde med hans Brud, der allerede inden hun forlod Hjemmet, per procurationem*) var formælet med ham ved hans Vicarius og Brudefører. De vare komne Dagen før de ventedes, og at denne Overraskelse havde et vigtigt og statsklogt Øiemed, syntes den sachsiske Hertug strax at antyde, idet han bemærkede, at han havde ilet, for at bringe sin kjære Hr. Svoger en dobbelt Opfordring til et lykkeligt og fredeligt Liv, medens den urolige og bevægede Tid endnu tillod det.

Prindsesse Regitze af Sachsen-Lauenborg, der nu med ridderlig Artighed og uforbulgt Tilbøielighed modtoges af Hertug Valdemar, som hans Gemalinde og Hertuginde af Slesvig, var en lyshaaret Dame af udmærket Skjønhed og med et særdeles mildt og fordringsløst Væsen. Saasnart de festlige Ceremonier vare endte med Formælingens Stadfæstelse og Kundgjørelse, havde Hertug Erik en hemmelig Samtale med sin Svoger, medens hans Søster beſaae Slottet med Prindsessen og med artig Ligefremhed bortfjernede sit Følge.

Prindsesse Helvigs noget stive Væsen og stolte Adfærd var paafaldende forskjellig fra den unge Hertugindes. Helvig havde en kjendelig Slægtlighed i Ansigtsformen med Broderen; men der spillede et Liv og en Ild i hendes dybtliggende mørkeblaae Øine, og der var en Bestemthed og Kraft i hendes noget vel skarpe Blik, som Broderen saa aldeles manglede. Hun gjaldt ikke for nogen Skjønhed, men beherskede og henrev hvem hun vilde behage, med et uimodstaaeligt Udtryk af Følelse, som hun dog pludselig ved en besynderlig frastødende Kulde kunde oversløre. Sin næsten ubetydelige Skikkelse vidste hun at hæve ved den rankeste Holdning. Ved Armbaand og kostbare Ringe bro-

*) ved Besørgelse.

ges ofte Opmærksomheden hen paa hendes fine Hud og de velbannede Hænder. Over hendes lange Haarfletninger, hvis glindsende brune Farve røbede omhyggelig Pleie og hyppig Brug af forskjønnende Salver, bar hun som oftest et kostbart Hovedsmykke. Saavel i hendes noget stive Dragt, som i Aasyn og Adfærd, var den samme Higen efter Høihed og Glands umiskjendelig, som hun delte med den hele Abelske Fyrsteslægt. I hendes prægtige Gemak, hvor Hertuginde Régitze nu beundrede hendes Kostbarheder og Klenodier, laa blandt andre Smykker et med Ædelstene rigelig besat Dronningdiadem, som hun dog hastig kastede et Slør over og syntes at ville unddrage sin ligefremme Svigerindes Opmærksomhed.

„Jeg er kommen hid i en urolig Tid, ædle Prindsesse!" — sagde Regitze — „Eders Morbroder er en stor Mand, men vist altfor streng; han vil neppe fare lempelig frem i Danmark. Oprigtig sagt, jeg er glad ved, at eders Hr. Broder ikke længer staaer under hans Formynderskab og ikke meer har saa farligt og oprørsk et Folk at regjere, som disse Nord-Danske."

„Hvorledes!" — udbrød Helvig forbauset og betragtede sin Svigerinde med et skarpt Blik — „ønsker I nu da ikke, ved min Morbroders Vaabenmagt og min Broders Ophøielse, at blive Dronning i Danmark?"

„Nei, det veed Gud og den hellige Jomfru!" — svarede Regitze. — „Hvad Lykke og Glæde er der ved en saadan tiltvungen Høihed? Den forrige Konges Sønner have jo desuden billige Fordringer, og Folket selv har jo Valgret" —

„Kun Vedtægt — ingen Ret, min ædle Frænke!" — tog Helvig atter Ordet. — „Med Fætter Ottos Fordringer er det ude, og Broderen er vist for klog til at ville

det Umulige; han tænker jo ogsaa kun paa Jagt og lystige Eventyr ved Keiserhoffet."

„Ikke altid, Prindsesse! han har jo allerede taget Del i et Felttog" — —

„Ja, for at lade sig fange og udløse!" — afbrød Helvig hende med et spodsk Smil. — „Fætter Valdemar har sin Faders og Broders Krigslykke, men forstaaer lidt bedre at hjælpe sig med Hoved og Pen."

„Dermed kan dog mangengang udrettes Meer, end med Krigshære og med alle disse plumpe, legemlige Midler, der dog ere til Skjændsel for den fornuftige Christenhed" — svarede Hertuginden. — „Man har sagt, Prindsß Valdemar stod sig ikke ilde hos Eder" — tilføiede hun med et frittende Blik — „og man har bygget Planer derpaa, som I vel kjender. Som jeg mærker, har han forspildt eders Yndest. Han skriver sig Arving til Danmark, veed I, og staaer i stor Gunst hos Keiseren. Min Broder er hans varmeste Ven. Jeg har selv seet ham. Hans muntre Kjækhed er særdeles indtagende, og han gjør stor Lykke hos alle de fyrstelige Damer ved Keiserhoffet."

„Ja saa!" — sagde Helvig og studsede — „man vil da vel snart høre om en statsklog Formæling. Hans Stadighed og Ærlighed berømmes just ikke. Men I har Ret — jeg har engang havt bedre Tanker om ham. Han har altid viist sig artig og forekommende. Han sendte mig ifjor denne Slangering, som et Arvegods fra Dronning Berengaria."

„Ei, ei!" — sagde den unge Hertuginde med et skalkagtigt Smil — „den Gave har I dog smukt holdt i Ære, Prindsesse! I bærer den jo endog paa den allerhelligste Finger, hvor jeg nu først tør bære min Brudering."

En flygtig Rødme fløi over Helvigs Kinder, idet hun uvilkaarlig foer sammen. Hun flyttede hastig Ringen over

paa en anden Finger og hilsede med indtagende Mildhed og et næsten brændende Blik fra Vinduet til sin Kammersvend, den unge, smukke Ridder Folqvard, der tumlede sin Jagthest i Slotsgaarden. „Jeg pleier sjelden at bære den Ring" — sagde hun i ligegyldig Tone — „den er plump og smagløs, som alle slige gammeldags Prydelser; dens fatale Slangeskikkelse behager mig heller ikke. Som en Erindring om min store Stamfader, Kong Valdemar Seier, og hans stolte, miskjendte Dronning, har den dog altid et vist Værd for mig."

Samtalen blev nu afbrudt, idet de unge Damer hørte deres Brødres Stemmer udenfor Døren.

„Min Broder kan vist ikke længer afsee sin skjønne Brud!" — sagde Helvig. — „Han gjennemsøger nok hele Slottet for at finde os." Hun aabnede idetsamme Døren og bad Hertugerne træde ind. Regitzes Broder var særdeles tilfreds; men over Hertug Valdemars Pande laa en ængstelig Sky, som han søgte at skjule. Efter den hemmelige Samtale med sin sachsiske Svoger havde han nylig udstedet et Herrebud, som høilig forundrede alle hans sædvanlige Raadgivere. Hans Marsk, der stod rede til at følge Grev Gerhard med de slesvigske Ryttere, havde, uden Angivelse af nogen Grund, pludselig faaet Befaling til at blive og lade Rytterne drage hjem.

Medens Hertug Erik med sin Søster betragtede den smukke Udsigt fra Gottorp Slot, greb Hertug Valdemar heftig sin Søster Helvigs Haand og sagde med dæmpet Røst: „jeg har gjort et vigtigt Skridt, Søster! Morbroder er en Forræder — han vil være Despot baade i Danmark og her. Jeg tager ingen Del i hans Bøddeltog! For hvad der skal skee, maa Tid og Lykke raade! Jeg opgiver maaske Kronen; men en glimrende Lykke kan blive dig til Del. Alt er en Hemmelighed. Meer derom i

Lønkamret! Nu skal her kun være Bryllupsfest og Lystighed!"

Prindsesse Helvig havde skiftet Farve. Det var som en stolt, hemmelig Glæde udtindrede af hendes mørke, ildfulde Øine, medens hun dog syntes slagen af Skræk og med et ængsteligt Blik betragtede Dronning Beengjerds gyldne Slangering paa sin Finger.

Medens Grev Gerhard med sin mægtige Hær nærmede sig Nørrejyllands Grændser, syntes nu Hertugen af Slesvig, i hvis Navn Danmark truedes med Undertrykkelse og Trældom, selv at have forglemt alle Statsanliggender og alle ærgjerrige Planer, for paa Gottorp Slot paa den mest glimrende Maade at feire sit Bryllup med den skjønne sachsen-lauenborgske Prindsesse.

Svend Trøst, der fra Kong Abels Grav havde udspeidet Grev Gerhards Vaabenmagt, fortsatte i flyvende Fart sin Tilbagereise foran Grevens hurtige Hær og naaede Nørrejyllands Grændse med et betydeligt Forspring for Fjenden. Da han nærmede sig Kolding Aa og den lange Pælebro, der med sine skrøbelige Planker her forenede Nørrejylland med Slesvig, saae han med glad Forbauselse, at Broen var besat af jydske Ryttere, der just vare ifærd med at opslaae Leir paa begge Sider af Aaen; men hans Glæde blev næsten til Skræk, da han saae hvem der anførte Rytterne. Foran Høvdingsteltet paa den slesvigske Side af Broen holdt en høi Ridder paa sin Hest og havde Tilsyn med Arbeidet. Det var Grev Gerhards Marsk, den mægtige Sti Andersen af Bjørnsholm, der saaledes lod til at ville sikkre sin Herre, Greven, denne Overgang, hvor en god banet Vei tillod ham at medføre sine Blider og Beleiringsmaskiner.

„Den Forræder!" — udbrød Svend Trøst og standsede. — „Saa havde Morbroder dog Ret!" Efter nogen Betænkning trykkede Svend Trøst sin Hue ned over Panden og red i jævnt Luntetrav med tilsyneladende Ligegyldighed frem imod Broen, i det Haab, at man ikke skulde kjende ham, men lade ham ustandset ride fort. Dog deri tog han feil. Skjøndt Sti Andersen ikke havde seet ham siden hans lange Fangenskab, havde han dog strax kjendt sin forrige Væbner paa Hesten, som han selv havde givet ham, og Svend Trøst havde ikke naaet Broen, inden han paa Marskens Vink saae sig omringet af fire Ryttere og affordret sit Værge.

„Tøv lidt, Landsmænd!" — sagde han til Rytterne og sprang af Hesten — „derom vil jeg tale med eders Herre. Men først et Par Ord til Jer selv!" — tilføiede han med dæmpet Røst og blinkede fortrolig. — „Veed I hvad jer Herre har i Sinde med Jer her? Han vil forraade Jer og hele Landet til Fjenden. Imorgen kommer den kullede Greve med sin Hær; saa skal I hjælpe Tydsken over Broen og gaae over til ham med jer Herre eller — hænges."

De jydske Ryttere gjorde store Øine og saae forbausede til hverandre. „Det er en anden Sag!" — mumlede de. — „Det har Husbond ikke sagt var Meningen."

„Men det tør jeg sætte min Hals paa!" — vedblev Svend Trøst ivrig. — „Er I brave Jyder, kaste I nu Broen af for Sti Andersens Næse! Jeg skal holde ham med Snak, medens I løsner Plankerne. Giv mig kun et lille Tegn, naar I er færdige! Jeg fører Jer til Hald og skaffer Jer en god Tjeneste hos Hr. Bugge. Er I troe danske Mænd, betænker I Jer intet Øieblik!"

Rytterne vare fast blevne maalløse af Forbauselse. De lode den dristige Væbner beholde sit Sværd. Medens Een af dem førte ham hen til Marsken og blev holdende i

nogen Frastand med Hestene, opstod der en hemmeligheds-fuld Mumlen mellem de tre Andre, der strax rede tilbage til deres Kammerater, for at meddele dem hvad de havde hørt og fornemme deres Mening om Tingen.

Den mægtige Sti Andersen holdt paa sin Stridshingst ved Aabredden i fuld krigersk Rustning. Hans spidse, magre Ansigt var et tro Speilbillede af hans listige og urolige, men dog kraftige Aand, som i saa bevæget og foranderlig en Tid syntes at ville bygge sin egen og Landets Lykke paa en klog Beregning af Begivenhedernes Udfald og en snild Benyttelse af Lykkens og Omstændighedernes Magt. Ved sin Forbindelse med de holstenske Grever var han kommen i Besiddelse af betydelige Krongodser, uden at han dog havde taget Del i noget fjendtligt Foretagende mod Landet. Under Opstanden havde han hidtil forholdt sig rolig paa sine befæstede Borge, og Mange haabede endnu, at han kun paa Skrømt var Voldsherskeren hengiven, for at gjøre ham tryg og forraade ham — eller maaske formilde Folkets Skjæbne ved sin Indflydelse, hvis Opstanden fik et ulykke-ligt Udfald. Nu, da Grev Gerhard truede Jylland med saa mægtig en Hær, fordulgte Sti Andersen ikke sin Be-undring for Grevens store Talenter. Han erklærede Op-standen i Jylland for en afmægtig Trods mod Nødvendig-heden, og han havde nylig paadraget sig stort Had blandt Ridderne paa Hald ved den Yttring, at enhver klog, dansk Mand i nærværende farlige Øieblik kunde virke gavnligst for Fædrelandet, ved at understøtte Grevens store Planer og fremskynde det Kongevalg, der havde saa statsklog og mægtig en Beskytter. Ved nu at tage Post ved Nørrejyl-lands Grændse, havde han maaske en mulig Mægling til Hensigt; men at han lige saa lidt agtede at affaste Broen, som at forsvare den mod Fjenden, var øiensynligt. I det Øieblik, han saae og kjendte sin forrige Væbner, som han

selv havde opdraget og næsten elsket som en Søn, men som han nu vidste i sine Uvenners Tjeneste, var det ligesom han følte sin Harme forøget ved en lønlig Selvbebreidelse. Svend Trøst nærmede sig ham med frimodig Kjækhed, og det var som hans forrige Herre kunde læse i den unge Mands Blik, hvad Grev Gerhards danske Marsk forgjeves søgte at dølge sig selv, medens han her dog stod som en Overløber ved Broen mellen Fædrelandets Venner og Fjender.

„Ei, ei! Svend Trøst!“ — sagde Marsken og rynkede Panden — „skal vi mødes her! Hvad godt Nyt fra Slesvig?“

„Venter I godt Nyt fra den Kant, Herre Marsk!“ — svarede Væbneren med bittert Eftertryk — „saa maa I dog ikke vente det af min Mund! Det Nyeste, jeg veed, er ikke godt og ei heller fra Slesvig: een af de snildeste og største Mænd i Danmark har nu slaaet Leir ved Kolding Bro og vil selv hjælpe Fjenden over Grændsen.“

„Hvo har sagt dig hvad jeg vil, Slubbert!“ — afbrød Marsken ham heftig, dog i mildere Tone — „holder du mig for en klog Mand, kan du vel vide, jeg vil sørge fuldt saa vel for Landets Bedste, som du og Narrene paa Hald. Siig frem! hvor har du været?“

„I Fjendens Nærhed, Herre! — men blandt eders gode Venner, desværre! Jeg vilde hellere truffet min værste Fjende paa denne Post, end den Mand, jeg skylder Tak og Ære.“

„Svindelige Dosmer!“ — udbrød Marsken. — „Hvem der i denne Stund er Danmarks Venner eller Fjender, veed du saa lidt, som de Gjække, du rider paa Speidertog for.“

„At det ikke er vore bedste Venner, der vil gjøre os til tydske Trælle, det veed dog vel Enhver, der er dansk i Hjertet endnu.“

„Pah med jer Danskhed og Frihedssnak! derfor giver jeg ingen Ørtug. Raade Jer selv, vil I; det er Meningen.

— Frihed for Lov og Ret, det er, hvad vort Ridderskab har Mod paa. Ha! blinde og gale ere I Alle tilhobe. Seer I da ikke, hvem der her har Ret som Magt til at lade Jer steile, som dumdristige Oprørere, med al jer Danskhed? Hvor saae du Grevens Hær? hvor stærk var den? kommer Hertugen med? Bekjend Alt hvad du veed! eller, ved St. Andreas, det gaaer dig ilde!"

„Vil I vide hvad jeg veed, saa siig mig først hvad I veed, Herre!" — svarede Væbneren trodsig: — „paa hvilken Pante-Borg gjemmes Agnete Slidatter til Thyrannens Yndling? Jeg har i min Gravhule under Segeberg Taarn lovet hende Frihed og Hans Wittinghof Døden og Djævelen." Svend Trøst havde stillet sig saaledes, at Marsken, ved at dreie sig mod ham, havde faaet Solen i Øinene. De jydske Ryttere flokkedes nu ved Brohovedet. Nogle hamrede og tumlede, medens Andre stillede sig for dem og lode som de nedrammede Teltpæle. „Dog — lad mig kun ride, strenge Herre!" — vedblev Svend Trøst pludselig i munter Tone, idet han med Glæde bemærkede, at hans Ord til Rytterne maatte have virket. — „Hvad jeg veed er snart fortalt. Om eders Greve og hans Bøddelhær vidste Ingen Meer i Slesvig, end jeg i dette Øieblik; det er den rene Sandhed. Men jeg vinder et Veddemaal fra Ridder Frost, hvis jeg bringer ham en Hest fra Slesvig Marked inden tre Solemærker." —

„Et Veddemaal?" — gjentog Marsken og betragtede ham nøie. — „Tænker I kun paa slige Børnestreger paa Hals? Vil du binde mig Noget paa Ærmet? Vogt dig, Svend Trøst! Jeg lader mig ikke spase med. Jeg har eengang lovet mig Meget af dig!" — vedblev han med et forskende Blik og med en Mildhed i Tonen, der svarede slet til hans truende Stilling. — „Din Raskhed og Snildhed har jeg havt Prøver paa. Nu har du prøvet hvad

der kommer ud af at trampe mod Braaden. Vil du gaae i min Tjeneste igjen, skal Alt være glemt og tilgivet! Jeg lover dig derhos Ridderslaget inden Aar og Dag, og det baade med Borg og Fæste. Ja — hvad meer er, Svend Trøst!" — tilføiede han næsten hviskende med et listigt Blik — „vil du sværge her strax, med Haanden paa mit Sværdhefte, at du vil tjene mig tro og lønlig blandt mine Uvenner og blot give mig et Vink itide, naar de har noget Vigtigt for mod mig og mine Venner — saa — ja du maa vel gjøre store Øine — saa skal selv din forvovneste Barnegrille ingen bestemt Galenskab og Umulighed blive."

Svend Trøst var bleven blussende rød; han stod som himmelfalden og stirrede paa Marsken, som hans Øine skulde briste ud af hans Hoved. Det var som om alle hans Tanker vare pludselig standsede, og som et eneste Ord kunde koste ham Liv og Salighed.

„Sværg strax! og din Lykke er gjort!" — vedblev Marsken og rakte sit store, korsdannede Sværdhefte ned imod ham. Svend Trøst opløftede sin Haand; men intet Ord kom over hans Læber. Idetsamme hørtes der et vildt Raab blandt de jydske Ryttere, medens de i stor Hast rede over Broen, og Nogle begyndte at løsne Broplankerne. Svend Trøst slog Marskens Sværd tilside. Som et Lyn sprang han til sin Hest, og medens Sti Andersen med Forbauselse saae paa sine Folks Bevægelse, uden endnu at ane hvad det betydede, foer Svend Trøst med de sidste Ryttere over Kolding Bro, hvis løsnede Planker alt nedstyrtede i Aaen og bortreves med Strømmen. I den heftigste Forbittrelse havde Marsken slynget sin Daggert efter Flygtningen, medens hans egen Stridshingst ved den pludselige Larm sprang sky tilbage og steilede. Daggerten var faret hvinende forbi Væbnerens Øre, uden

at krumme et Haar paa hans Hoved, og inden Marsken kunde naae den ødelagte Bro, saae han sig forladt af hele sin Rytterskare, der paa den modsatte Aabred istemte et hoverende Glædesraab og foer bort med den dristige Væbner i Spidsen.

„Ja saa!“ — mumlede Sti Andersen med sammenklemte Tænder ng nikkede. — „Nu ja! ogsaa det kan være godt. Ha! den Væbner har jeg Ære af. Men Den, der leer sidst, leer bedst.“ Han gav sin Hest et Slag med Klingen, og red ene hen ad Slesvigveien.

Tredie Kapitel.

Paa en lang, høi Odde i Hald Sø, noget over en Mil sydvestlig for Viborg og ligeoverfor Ruinerne af det ældgamle Hald, laa det nye Slot af samme Navn, som Ridder Bugge havde ladet opføre. Her var Samlingspladsen for Opstandshøvdingerne i Nørrejylland. Borgherren, Ridder Niels Bugge, var, næst Sti Andersen af Bjørnsholm, den rigeste og mægtigste Ridder i Landet. Han eiede betydelige Godser og Borge i Jylland, men havde stærkest befæstet Hald, hvor han førte et stort og næsten fyrsteligt Hus. Han kaldtes af Nogle den smukke, af Andre den stortalende Ridder paa Hald, og var en Svigersøn af den gamle Marsk Vendelbo. Mange unge Riddere beilede til hans Døttre og deltoge i hans dristige Foretagender. Hans Indflydelse var stor blandt de høiere Stænder; men han var ingen Folkets Mand. Hans ødsle Pomp og storagtige Væsen mishagede den jævne jydske Bonde, og Almuen vilde hellere slaaes paa egen Haand i adspredte Hobe mod de tydske Skatteinddragere, end slutte sig til Ridder Bugge

og hans Venner. I sin aristokratiske Stolthed havde Borgherren paa Hald ofte ladet Ord falde, som ikke havde gjort ham elsket af den ringe Mand, og til hans Trudsler mod den fælles Fjende satte man ingen stor Lid. Med Ridder Poul Glob, Brødrene Anders og Eske Frost og flere af sine Venner, havde han offentlig paa Viborg Thing vovet at undsige den mægtige Grev Gerhard selv. Dog derved havde han kun bragt Greven til det Forsæt, at knuse Opstanden inden den var bleven til Andet, end en regelløs Feide. At Ridder Bugge dog ikke blot var stortalende, havde han viist. Med sine tre hundrede jydske Ryttere havde han alt stormet og nedbrudt den ene af Grevens Panteborge efter den anden, og han samlede stedse flere Riddere under sit Banner.

Rygtet om den store Hær, der rykkede mod Landet, var endnu ikke kommet til Hald. Fra Borgens Høienlofts-vinduer skinnede Lysene en Aften muntert ud paa Søen. Der lød Sang og Bægerklang fra de høie Haller og blandt de talrige Krigsmænd i Borgestuen. Glæden var almindelig og larmende over en ny Seier, Ridder Bugge havde vundet over Statholderen, Niels Lembek, hvis Borg han havde stormet og stukket i Brand. Statholderen selv var dog undkommen; men mange af hans Frænder og Venner vare tagne tilfange. Blandt Fangerne befandt sig en ung, særdeles deilig Dame, som ikke var tydsk og som syntes meget vel tilfreds med sit artige Fangenskab paa Hald og den venlige Modtagelse af Fru Ingeborg og hendes livlige Døttre; men hun vilde paa ingen Maade tilkjendegive sit Navn, uagtet al den Flid, de unge Riddere gjorde sig for at bringe hende til at røbe sig. Hun sad nu, som en fornem Gjest, under den almindelige Spøg og Latter, mellem Fru Ingeborg og den gamle Peder Vendelbo, ved Aftensbordet i Riddersalen og vidste paa en ret underholdende

Maade at bortvise hvert frittende Spørgsmaal. Uagtet hendes Skjemt og tilsyneladende Munterhed, røbede dog ofte hendes store, mørkeblaae Øine en dyb, tilbagetrængt Vemod og undertiden en ængstelig Uro.

Blandt Ridder Bugges talrige og larmende Venner sad en stille, alvorlig Riddersmand, med glat nedhængende, brune Haar, der adskilte sig over den usædvanlig høie Isse og kastede en Slagskygge over det store, betydningsfulde Ansigt. Han tog ingen Del i Samtalen, men stirrede ligesom drømmende hen for sig med et strengt, grundende Blik, hvori der laa en forunderlig Kraft og Villiefasthed. Det var Svend Trøsts Morbroder, Ridder Niels, Ebbe Galts Søn, Herre til Brattingsborg og Nørreriis. Han sad ved Siden af den ærværdige Bisskop Svend fra Aarhuus, som nylig var kommen til Hald i et vigtigt fædrelandsk Anliggende, og med hvem den stille, betænksomme Ridder samme Dag havde havt en hemmelig Samtale og en Ordstrid, der syntes at have forstemt dem begge. Man vilde endogsaa vide, at Bisskop Svend havde negtet den alvorlige Herre Sacramentet.

Den seiersstolte Ridder Bugge greb nu en stor Sølvpokal og udbragte sin sædvanlige Skaal: „Leve hver Fribedens troe Ven! Død og Fordærvelse over Tyrannen og hans Venner!"

„Død og Fordærvelse over dem!" — udbrød den hidtil tause Ridder nu med mægtig Røst og reiste sig — „derpaa tømmer jeg dette Bæger med samme Kraft og Gyldighed for min Sjæl, som det var det Hoihelligste." Derpaa helligede han selv Bægeret med Korsets Betegnelse og tømte det til Bunden. Alle saae forbausede paa ham; men han syntes ikke at bemærke det. Han satte sig atter taus ned i samme drømmende Stilling som tilforn.

„Tænk paa hvad jeg har sagt og paa eders udødelige

Sjæl!" — hviskede Biskop Svend ham med formanende Stemme i Øret. — „Lad ikke de vilde og ugudelige Tanker faae Magt over eders Retsind og Gudsfrygt!"

„I forstod mig ikke, ærværdige Herre! her er Ingen, som forstaaer mig!" — svarede Ridderen sagte og taug.

„Hvorledes skal jeg forklare mig eders særdeles Iver iaften? min betænksomme Hr. Ven og Nabo!" — tog nu den stolte Borgherre Ordet med en vis Overherremine, men dog i høflig Tone. — „I er den Eneste af alle mine kjække Venner, som har negtet mig sin Bistand i denne Tid. I har ikke rørt en Haand endnu mod vore Tyranner og Plagere, medens vi dog har stormet en Slump Borge. I synes ikke at mene Fjenden det stort bedre, end vi; men I lader det beroe med at drikke med en vis Høitidelighed paa deres Undergang. Naar I vilde, Ridder Niels! kunde I dog stille hundrede Heste i Plade hvad Time det skulde være."

„Min Time er ikke kommen endnu!" — svarede Ridder Niels af Brattingsborg og reiste sig. — „Jeg er dragen hid idag for at sige Eder og eders unge Venner et alvorligt Ord, Ridder Bugge! og det baade som eders og Danmarks Ven; men dertil har her endnu ikke været Ørenlyd for Hoveren og store Ord om Smaating. I opreiser ikke Danmarks Throne ved at nedbryde alle kongelige Lehnsslotte. Det er for tidlig at holde Seiersfester paa vore Borge, saalænge Borger og Bonde endnu forgjeves slider i deres Lænker. Vort Ridderskab spilder kun Kraft og Blod i unyttige Smaafeider. Om I vinder hundrede Seire, som den idag, er dog Danmark ikke frelst."

„Lader I haant om vore Smaaseire, Ridder Niels!" — tog Hr. Bugge heftig Ordet i stolt, fornærmet Tone — „saa er I vel kommen hid, for at erstatte os med vise Raad, hvad I lader os savne i Daad og trofast Bistand.

Siig frem! Hvad Stort har I da udfundet, i eders gode Mag paa Brattingsborg, til Landets og Rigets Frelse, medens jeg og mine unge Venner kun har spurgt vore skarpe Sværd til Raads og tugtet Fjenden hvor vi traf ham?"

„Skal Landet reddes ved sin egen Kraft, og ei ved et Lykketræf eller enkelt Mands Daad, maae vi kunne møde Fjenden i aaben Mark med en ordenlig Hær!" — svarede den alvorlige Ridder. — „Ingen vaabendygtig Arm blandt Borger og Bonde maae vi foragte eller støde fra os i overmodig Tillid til vort Riddersværd. Folket selv er Landets Marv, Ridder Bugge! men en Flok selvraadige Herrer og Riddere er ikke Folket."

„Den Tale kjende vi nok!" — tog Ridder Bugge opfarende Ordet. — „I vil gjælde for en Folkeven, en Almueforsvarer; det har jeg længe mærket. I vil, ligesom min kjære, gamle Svigerfader, der sidder, endnu holde paa det elendige Kongehus; men det er Fjas med det Ene, som med det Andet. Hvilken fribaaren Ridder i Danmark maa ikke i sit Hjerte foragte den dumme, ustadige Hob, der idag vil Eet og imorgen et Andet? Skrab en Hær af hundrede Tusinde sammen af eders plumpe, ubehøvlede Bønderknolde og før dem mod en ordenlig Hær med deres Høleer og Træskoe og ellevilde Heste, uden Mandstugt og Orden, og I skal see hvad det hjælper til. Rende de end ikke hjem til Madgryden, naar de see, man slaaes med skarpe Sværd, saa lade de sig dog slagte, som Kvæg, uden at forstaae Andet af Krigskonsten, end hvad enhver Oxe og gal Hund forstaaer. Saaledes gik det jo paa Tap-Hede, og saa vil det gaae fremdeles med de frivillige Klodderjaner, I kalder Landets Marv, selv naar de har en af de naadige Junkere i Spidsen, der kaldx sig Arvinger til vort frie Valgrige."

Den gamle Peder Vendelbo havde under sin Svigersøns heftige og uskaansomme Tale uden Opsigt reist sig fra Bordet og forladt Riddersalen. Fru Ingeborg blinkede urolig til sin Ægtemand.

„Det er en slet Fugl, der besudler sin egen Rede!" — sagde nu Ridder Niels og opløftede sin Røst med uforduligt Harme. — „Foragter I den ringeste danske Mand, der frivillig gaaer i Døden for at frelse sit Fædreland, saa foragter I det Ædleste og Bedste her i Landet, og jeg kan ikke længer kalde Eder min og Danmarks Ven, om jeg end agter eders Kjækhed og Kraft."

„I er min Gjest og gamle Ven, Ridder Niels!" — svarede Hr. Bugge og søgte at overvinde sin opbrusende Heftighed og Stolthed. — „Det gjør mig ondt, skal vi skilles ad iaften som Uvenner; vi har dog i mange Aar kjendt og skattet hinanden. Har jeg maaske for ringe Tanker om eders klodsede og stivsindede Træskomænd og vore uduelige Junkere, saa har I for liden Agtelse for det frie, æbelbaarne danske Ridderskab, hvortil I selv dog hører. Lad os ikke i saa vigtig en Tid adsplitte vore Kræfter ved baarlig Splid om Meninger eller Fordomme! Sank I en Hær af vore Bønder, hvis de har mere Tillid til Eder, end til mig! jeg samler saamange Riddere og hyrede Svende, som vil følge mit Banner! saaledes møde vi Fjenden forenet, saasnart han viser sig!"

„Jeg frygter, det er for silbigt!" — sagde Ridder Niels. — „Fjenden kan bryde over Grændsen idag eller imorgen; men en Bondehær kan ikke samles og øves i en Maaned. Jeg havde for længe siden gjort hvad I nu opfordrer mig til, Ridder Bugge! naar I ikke selv havde gjort mig det umuligt: ved eders Overmod og uforsigtige Adfærd har I vakt Almuens Uvillie mod enhver dansk Ridder her i Landet og givet den menige Mand Mistillid til os Alle. De

er nærved at ansee Jer for en forvoven Lykkejæger, der selv tragter efter Kronen. De holde hele vort Ridderskab for Smaatyranner, der kun vil afløse Tydskerne med at plage og plyndre Folket. Nu har de tilmed seet, der er aabenbare Forrædere iblandt os. Den falske Sti Andersen er jo dragen Fjenden imøde, for at forraade os og hele Landet."

Ridder Bugge var bleven rød i Ansigtet ved hin Ytring om de ærgjerrige Ønsker, Almuen tiltroede ham. Han vilde svare; men Mændenes heftige Samtale afbrødes ved en urolig Bevægelse blandt de tilstedeværende Damer. Den fremmede Jomfru, der ikke havde villet nævne sit Navn, var ved den alvorlige Ridders sidste Ord blegnet og falden i Afmagt. Medens Fru Ingeborg og hendes Døttre kom hende til Hjælp, og man under denne Forstyrrelse reiste sig fra Bordet, stødtes der i et Horn fra Porttaarnet. Mændenes Opmærksomhed afdroges derved fra den skjønne Ubekjendte og den deltagende Gruppe, der skjulte hende. Der meldtes Ridder Bugge, at en Flok Ryttere forlangte at indlades paa Borgen. Saasnart man hørte, det var jydske Krigsmænd, som vilde træde i Borgherrens Tjeneste, blev Porten strax aabnet, og Svend Trøst red ind i Slotsgaarden med Overløberne fra Sti Andersens Banner. Snart stod den bristige Væbner midt i Riddersalen og berettede Ridder Bugge og sin Morbroder hvad han vidste om Fjendens Fremrykning og Mængde, om den formentlige Spænding mellem Greven og Hertugen, samt hvad der var forefaldet ved Pøleskoven og ved Kolding Bro.

Efterretningen om Fjendens Nærhed og Styrke havde slaaet alle Ridderne med Forbauselse, og der var en urolig Mumlen iblandt dem om hvad man i denne overhængende Fare skulde gribe til.

„Op, alle mine Venner! i Pandser og Plade!" — raabte Ridder Bugge. — „Her er jo Intet at betænke sig paa. Vi maae møde Fjenden med Sværd i Haand! — han skal kjøbe hvert Skridt paa Nørrejyllands Grund med sit Hjerteblod!"

„Raskt og nemt sagt, Hr. Bugge!" — tog Ridder Niels med mørk Rolighed Ordet. — „Vil I med en Haandfuld Riddere og tre hundrede Ryttere standse en Hær paa saa mange tusind Mand, saa maa I tilvisse forstaae Krigskonsten som en Hexemester. En eneste Haand kan vel formaae Meer, end mange Tusinder, men en saadan Haand maa komme fra Himlen eller" — han holdt pludselig inde og syntes selv at grue for hvad han vilde sagt. — „Vil I følge mit Raad," — vedblev han og fattede sig — „saa holder I Jer rolig her paa Hald, til vi erfare hvorhen Fjenden vender sig. At ville standse den forenede Hærstrøm er Afsindighed. Fordeler Fjenden sin Styrke, maae vi see hvad der kan gjøres. Lad os være enige i hvad vi samlet og aabenbart vil foretage! Jeg rider inat til Brattingsborg. Imorgen skal der staae hundrede Heste i Plade. Følg mig, min Søstersøn! hvor er du?"

Med al sin Iver for de vigtige Ting, der forhandledes, havde Svend Trøst dog pludselig faaet en ganske anden Gjenstand baade i Hoved og Hjerte. Han laa knælende for den ubekjendte Skjønne, der opslog sine deilige Øine paa ham. „Agnete! kjæreste Agnete! er det dig!" — udbrød han. — „Jomfru Agnete!" — vedblev han beskednere — „kjender I ikke meer Svend Trøst, eders Legebroder paa Bjørnsholm? — Se! jeg har Huen endnu med de troe Turteldruer og Bæltet med eders Navn. — Jeg har tænkt paa Jer i sex lange Aar i den mørke Grube og ikke havt anden Sol og Maane, end Tanken i min Sjæl om eders himmelske Øine. I tier; I kjender mig ikke. — Er

det da ikke Eder selv? Er det da ikke Sti Andersens lille Agnete, der nu er bleven saa stor og deilig og himmelsk over al Maade?" — —

Den unge Pige stirrede paa ham, som maalløs af den heftigste indre Bevægelse. Blodet var kommet mange Gange tilbage og atter flygtet fra hendes fine, gjennemsigtige Kinder, uden at hun endnu rørte sig, og uden at der kom en eneste Lyd over hendes Læber. Fru Ingeborg og hendes Døttre saae forundrede paa hende og den knælende Væbner. Nogle af de nnge Riddere havde for et Øieblik glemt de vigtige Ting, der taltes om, for dette Optrin. „Sti Andersens — Forræderens smukke Datter!" — hviskede de halvhøit mellem hverandre.

Svend Trøst vedblev at nævne det Navn, der var ham kjærest af alle, og erindrede hende om Bjørnsholm og alle Barndomsminder.

„Nei, nei!" — udbrød hun endelig, som fortvivlet, og holdt begge Hænder for Øinene — „jeg er ikke — jeg er ikke Forræderens Barn. Red mig fra det forvildede Menneske!" Dermed sprang hun op og kastede sig græbende i Armene paa Fru Ingeborg, som med sine Døttre bortdroge hende fra Riddersalen og de nysgjerrige unge Ridderes Nærværelse.

Svend Trøst laa endnu knælende paa samme Sted, med de foldede Hænder paa sin Pande og det fortumlede Hoved paa Knæet.

„Hvad er Dette? Er du gaaet fra Forstanden? Svend Trøst!" — lød en dyb Stemme i hans Øren, og han følte sin Morbroders stærke Haand paa sin Skulder. — „Hvad drømmer du om? Glem hin Forræderslægt! den fremmede Jomfru kjendte dig jo ikke."

„Hun kjendte hverken mig eller sig selv!" — sagde Svend Trøst forvirret og reiste sig ravende. — „I har

Ret! — jeg maa drømme eller være gal!" — vedblev han og rystede paa Hovedet. — „Den hele Verden løber rundt for mig. — Der er ingen Sandhed til. — Kjærlighed er Drøm eller Galskab. — Had og Fjendskab er kun sandt og virkeligt. — Drage vi strax mod Fjenden? Morbroder! Jeg maa have noget Virkeligt at tænke paa!" —

„Det skal du faae!" — svarede Ridder Niels. — „Il forud til Brattingsborg! Send mine Udridere strax afsted! Betegn dem Veien! Enhver Bevægelse af Fjenden maae vi vide saa snart muligt!"

„Godt, Morbroder! ride kan jeg endnu — selv uden Haab og uden Sjæl. — Ingen skal bringe Jer hastigere Budskab, end jeg selv!" Med disse Ord var Svend Trøst ude af Døren, og snart foer han paa en vild, fnysende Hingst bort fra Hald Slot og Sø over den lange, dundrende Vindebro, som forbandt Borgen og Odden med Landet over en Fæstningsgrav af ti Alens Brede. En halv Time efter red Ridder Niels samme Vei ad Brattingsborg til, ledsaget af en talrig Flok Svende. Den fromme, nidkjære Bisp Svend red taus og betænkelig ved hans Side.

Den velbefæstede Borg Brattingsborg, der siden kaldtes Kleitrupgaard, laa omtrent 3½ Mil nordøstlig for Hald ved Kleitrup Sø. Borgen var vel hverken saa stor eller prægtig som Hald; men Søen tjente den ligeledes til et naturligt Værn, og Borgen var forsynet med stærke Volde, Fæstnings-Müre og Taarne. Det var over Midnat, da Ridder Niels med sin geistlige Gjest red ind ad Taarnporten paa Brattingsborg, hvor Svend Trøst over for en Time siden havde været og sat hele Huset i Bevægelse. Alle Borgens Huskarle og Svende havde rustet sig selv og deres Stridsheste og ventede med travl Uro paa

deres Herres Befalinger. Endel Udridere og Holdere vare fulgte med Svend Trøst, for at udspeide og bringe Ilbud om Fjendens Fremskridt og Bevægelser. Paa et Vink og et Par Ord af den alvorlige Borgherre var al unødvendig Larm og Travlhed forbi. Han lod kun Borgen bevogte som sædvanlig og de fleste Krigsmænd gaae til Hvile. Det var som om hans blotte Nærværelse bortfjernede enhver Tanke om Uro og Fare. Han traadte nu op i Høienloftsbygningens Gjestestue med den geistlige Herre, der med Velsignelsens Tegn besvarede Husmoderens: Velkommen! og stille Hilsen. Den vakkre Husfrues Adfærd var besynderlig rolig. Hun hørte nu bekræftet af sin Ægtemand, hvad hun allerede havde erfaret af hans lidenskabelig forvirrede Søstersøn, og at her vel ikke for denne Nat var nogen Fare. Hun havde bragt de smaa Børn tilsengs og sjunget dem i Søvn denne Aften, som sædvanlig; hun yttrede ikke den mindste Ængstelighed, men syntes med ubegrændset Tillid at betragte sin alvorlige Ægtemands Aasyn og Miner. Kun nogle Øieblikke dvælede hendes Blik, spændt og ligesom med hendes hele Sjæls Hentabelse, ved hvad hun troede at læse i hans Øine, og hun var nu kun den gjestfrie, omhyggelige Husmoder. Hun besørgede selv Tvætvandet og den sædvanlige Aftendrik, med Alt hvad der hørte til en hædret Gjests Modtagelse paa denne Tid. I den sorte, ærbare Husdragt, med Nøgleknippet ved Siden og den lille Hue over Haarfletningen, havde den høie Fru Jutta endnu en næsten jomfruelig Skikkelse; men i Alt, hvad hun foretog sig, var der en mild Ro og Sikkerhed, der strax gjorde et hjemligt Indtryk paa den Fremmede. Hun mærkede snart, at Mændene havde noget Hemmeligt at tale om med hinanden, og hun ønskede dem begge en rolig Nattehvile, hvorpaa hun forlod dem med samme trygge Mine, som i den lykkeligste og dybeste Fred. Ridder Niels

bad sin Gjest om et Øiebliks Undskyldning, medens han fulgte sin Hustru til Børnenes Sovekammer, for at sige hende et kjærligt Godnat i Eenrum og kysse de smaa, sovende Børn i deres Kurvesenge. Da han kom tilbage, var hans tungsindige Ansigt oplyst af en mild, stille Glæde, der dog snart igjen forsvandt for den strenge, næsten mørke Alvor.

„I er en lykkelig Husfader, ædle Ridder!" — sagde Bispen og greb hans Haand, da de nu vare ene i den store, svagt oplyste Gjestestue og havde taget Sæde ved Drikkebordet.

„Derfor takker jeg Gud og min Helgen hver Aften og Morgen, fromme Herre!" — svarede Ridderen — „dog al saadan Lykke og Velsignelse er forgængelig. Den Tid vil vel snart komme, da ingen ærlig Riddersmand i Danmark tør tænke paa Hustru og Børn eller paa den Lykke, der har Hus og Hjem i Verden. Dog, ogsaa det!" — tilføiede han og støttede Haanden mod den vældige Pande, idet hans store, kraftfulde Øine stirrede paa Flisegulvet. — „Lad styrte, hvad der maa, og synke under Muld! naar vi saa dog kun vidste, der var et Danmark til og blomstrede en lykkeligere Slægt over Gruset af vore Borge og vore nedtrampede Grave!"

„Det vil der, med Guds Bistand! — derover skal vi Alle glædes engang blandt de Salige!" — svarede Bispen. Han sad i en høi Armstol med Albuen paa den fryndsede Borddug, hvorpaa Husmoderen havde sat to blanke Bægere og en Sølv-Vinkande mellem tvende Voxlys i gammeldags Stager. Lyset faldt nu stærkt paa den geistlige Herres Ansigt. Han havde ikke noget krigersk Udseende, uagtet han bar Skæg over Mund og Hage, og skjøndt han, mod Bispers og Prælaters Skik i hans Tid, havde fulgt Biskop Absalons og Andreas Sunesøns krigerske Exempel og grebet til

legemlige Vaaben for Fædrelandet og sin Konge. Han var høi, men yderst mager og af en temmelig svag Legemsbygning. Lærde Studier og dybsindig Nattegrandskning ved Lampen, saavelsom en svær, indre Kamp med Verden og dens Begjeringer, men endnu mere hans brændende Iver, som Lovens og Evangeliets geistlige Forkynder, syntes at have dannet Hovedtrækkene i hans skarpe, næsten profetiske Aasyn. Over et halvt Aarhundredes Tanker og Idrætter havde efterladt dybe Spor i hans indfaldne Kinder og den høie, furede Pande, som kun en fin Krands af tynde, graaenende Haar adskilte fra Tonsuren og den sorte Fløielskallot. „Jeg har længtes efter at tale et Ord med Jer i Eenrum om den vigtige og høist alvorlige Sag, I har betroet mig" — vedblev han i en Skriftefaders fortrolige og formanende Tone. — „Jeg ærer eders dybe Sorg over Fædrelandet; jeg er overbeviist om, at det fornemmelig er denne Sorg, men ingen lav Hevnlyst eller Krænkelsen over hin personlige Forurettelse, der bragte Eder paa den fortvivlede og ufromme Tanke. Den Orm har altfor længe gnavet paa eders Sjælsro og forstyrret Freden og den sande Gudstillid i eders Hjerte. Men husk paa, ædle Ridder! hvad der ikke er Guds Villie, er af Verden eller af Djævelen. Af hvad der er Ondt, kan der intet Godt komme evindelig. Ved Uret fremmes hverken Guds Rige eller noget Menneskes og noget Folks sande Lyksalighed her og hisset" — —

„Jeg veed Alt, hvad I kan og vil sige mod mit Forsæt, ærværdige Herre!" — afbrød Ridderen ham, og reiste sig. — „Jeg har tænkt derpaa i flere Nætter, end jeg rimeligviis har Dage tilbage at handle i. Jeg kan ikke Andet, hvad enten I forbømmer det eller ei, og om jeg saa skal udstødes af Danmark, som en Misdæder, naar Landet er frelst, og alle Andre glæde sig."

„Finder I da selv et saadant Forsæt christeligt og rid-

derligt? ædle, trofaste, men frygtelig forblindede Mand!" — spurgte Bispen og betragtede ham med et vemodigt, deltagende Blik. — „Er der da ingen Gudsrøst i eders Sjæl, der fordømmer en saadan Tanke, som ugudelig og en brav, christen Ridder uværdig?"

„Nei, ved den retfærdige Gud, nei!" — svarede Ridderen og opløftede sin Haand, som han vilde sværge — „saaledes som jeg nu har betænkt det, vil jeg forsvare det for alle ædelbaarne Riddere i Christenheden og for den høieste Retfærdighedens Domstol over os Alle! Jeg er ikke længer tvivlraadig: saaledes, som jeg vil det, er det Ret og forsvarligt — Følgen blive som den vil her og hisset! Dog — hist vil den Barmhjertige dømme — men om saa al Verdens Fyrster og store Herrer vil bryde Staven over mig, og selv I, fromme, ærværdige Herre! I, hvem jeg af alle Guds og det hellige Ords Tjenere i Verden agter høiest — I, hvis milde Dom og Bifald i denne Sag vilde være mig kjærere, end den hellige Faders — ja selv om I vilde bryde Staven over dette Hoved og udstøde mig blandt de Fordømte — jeg kunde og maatte kun ville hvad jeg i dette Øieblik vil, og hvad jeg med den almægtige Guds Bistand ogsaa skal udføre."

„Den forbarmende Gud oplyse eders Sjæl! ædle Ridder! inden eders Forblindelse styrter Eder i timelig og maaske evig Fordærvelse!" — Med disse Ord reiste Bispen sig heftig og traadte med høitidelig næsten truende Mine hen for ham. — „Forlad hans Sjæl, du skuffende Blendværk!" — vedblev han ligesom besværgende og stirrede med et fromtbegeistret Manerblik i Ridderens store, funklende Øine — „forlad hans Sjæl, du evige Løgner, som besmykker Forbrydelsen med Sandhedens og Retfærdighedens og Høimodighedens glimrende Kaabe!" Han slog med disse Ord et Kors i Luften for den forbausede Ridders Aasyn

og foldede sine Hænder med en stille Bøn, medens han opløftede det magre Helgenansigt, og der glindsede Taarer i hans fromme Øine.

Ridderen taug til Bispen havde endt sin stille, gløbende Bøn og atter stod rolig for ham, som om han vilde læse Virkningen af sin gudelige Besværgelse i hans Aasyn.

„Havde jeg, som I troer, været besat af en ond Aand, fromme Herre!“ — tog nu Ridder Niels mild og rolig Ordet — „den maatte visselig være flygtet for den Renhed og Kjærlighed, der udstraaler af eders Aasyn og høie Blik — og for den Bøn, I nu opsendte til alle bundne Sjæles Frelser for min Salighed. Tak for eders ædle Omsorg for min Sjæl! men vær rolig, fromme Herre! Jeg har nu faaet Fred: der er ingen Tvivl og Uro længer i mit Sind“ —

„Saa være den forbarmende Gud priset! Har I da opgivet hint fortvivlede og fordømmelige Forsæt?“

„Nei, hjertenskjære Guds Mand, nei!“ — svarede Ridderen heftig men hjertelig — „det opgiver jeg ikke, om I saa kunde nedbede alle Himlens forsonende Engle her om mig — jeg kan ikke“ — —

„Saa hør mit sidste Ord til Eder, Forhærdede!“ — udbrød nu Bispen med et fromt fortørnet Blik og traadte et Skridt tilbage: — „Jeg ryster Støvet af min Fod og forlader denne Borg, inden den styrter sammen over en Ugudelig, der ikke vil høre hvad der tjener til hans Sjæls Frelse“ — —

„I veed ikke Alt, Herre Bisp!“ — afbrød Ridderen ham — „I veed ikke“ — —

„Jeg veed Nok!“ — vedblev Bispen — „hvad jeg veed tynger alt som brændende Bly her!“ — han lagde Haanden paa sit magre Bryst og vedblev med stigende Iver: „Det usalige Forsæt, I har betroet mig, og som I nu ikke for Guds og min inderlige Bøns Skyld vil opgive —

dets Tilværelse ligger beseglet i mit Bryst med Kirkens og det hemmelige Skriftemaals ubrødelige Segl. Men viid!" — tilføiede han og hævede med hierarkisk Myndighed sin Arm — „lader I det udtræde af eders egen Sjæl i gruelig Bedrift, skal min og Kirkens Haand aabenbart være opløftet imod Eder med den verdslige Retfærdigheds Dommerarm — saafandt" —

„Trudsler overbevise mig ikke!" — afbrød Ridderen ham rolig. — „Vil I ei miskjende mig, saa hør hvorledes jeg vil handle!"

„Hvorledes Synden saa udøves, er den Synd — paa hvilken Maade I vil trodse Guds Bud, er det fordømmeligt!" — tog Bispen Ordet med heftig Røst. — „Jeg vil Intet meer betroes. Kun hvor jeg kan være Sjælesørger, vil jeg være Skriftefader. Jeg forlader dette Jammerens og Lovløshedens Land — i hvad Ærende, veed I. Lov og Ret skal, med Guds Bistand, vende tilbage her engang med mig; men fra eders Vei, som fra eders Tag, vender jeg mig bort med Sorg og Gru. Gud bedre eders Sind, Ridder Niels!" — tilføiede han vemodig, idet han greb sin Reisehue og kastede Kappen over sine spidse Skuldre. — „Blandt Hedninger kunde I glimre ved Daad, som svarer til sligt Jern-Sind, og vinde udødelig Ære, som en Scævola og Brutus; men hvad der var Dyd og Storhed for den forblindede Hedning, det er Synd og Misgjerning i Guds og Sandhedens evige Rige. Tænk derpaa, medens I end har Frist, og kom mit Ord ihu, naar I ikke seer mig meer!" — Med disse Ord vendte han sig bort og vilde gaae.

„Forlad mig ikke saaledes, fromme Herre!" — sagde Ridder Niels hjertelig og greb hans Haand. — „Jeg vil ikke betynge eders altfor ømme og nidkjære Sind med

hvad jeg selv, Gud skee Tak, kan bære; men I skal see og selv tilstaae, jeg vil handle aabent og ridderligt."

„Som en hedensk Ridder maaske, men aldrig som en Ridder, der bærer det hellige Kors paa sit Sværd, hvis I ei opgiver den Daab, hvorom Tanken alt er Ugudelighed!" — vedblev den nidkjære Bisp. — „Besmyk det, som I vil! blend Verdens Øine, om I kan! Maaske vil danske Hedninger engang reise Ier Æresstøtter derfor, hvis jer Misgjerning lykkes og glimrer som Heroernes — og hvis de Afsindige kunne troe, at Gud ikke kunde frelse Danmark uden ved et forblindet Menneskes Udaad; men viid" —

„Jeg veed hvad jeg vil og hvad jeg tør, men I veed ei hvad I fordømmer i eders blinde Helligheds-Iver, Herre Bisp!" — tog Ridder Niels nu Ordet med mægtig Røst og stødte sit Sværd mod Gulvet. — „Der er en evig Lov i mit Hjerte, som frikjender mig. Der er en Dommerrøst i min Sjæl, der giver mig Fuldmagt til min Id og Magt over dette Menneske til Døden." Han støttede sig paa det store Sværd og stirrede taus og mørk paa Gulvet.

„Den Røst kommer fra Helvedes Afgrund, Ridder Niels, men ei fra den Retfærdiges Himmel!" — raabte Bispen med en næsten frygtelig Stemme: — „saalænge Guds Finger ei har udslettet det femte store Bud af sin evige Lovtavle, skal ingen Lovens Forkynder sige Ja og Amen til hvad I tænker paa, og ingen Evangeliets Lærer lyse Velsignelse over den Vei, I vil vandre!" Derpaa vendte han sig hastig bort og gik med hastige Skridt mod Døren.

„Forbander I mig til Afsked? Biskop Svend!" — spurgte Ridderen med dæmpet Stemme og udstrakte sin Haand, som for at holde sin fortørnede Gjest tilbage, medens hans Fødder dog stode som fastgroede i Fliserne.

„Vogt Ier for Forbandelsen!" — svarede Bispen og vendte sig endnu engang truende om — „vogt Ier for

ham, der var en Morder fra Begyndelsen og ei blev bestaaende i Sandhed!" Med disse Ord slog han et Kors for sig og forlod Salen.

Ridder Niels blev staaende midt paa Gulvet, lænet til sit Sværd, og stirrede paa Døren, hvorigjennem den Mand var forsvunden, for hvis Retsind og Gudsfrygt han bar en fast sønlig Ærbødighed. Han kastede sig, mørk og taus, i den store Armstol, hvori Bispen nylig havde siddet. Det gjestfrit fyldte Bæger stod urørt paa Bordet, og snart hørte Ridder Niels i den stille Nat, at den ivrige Bisp red med sine Svende ud af Borggaarden og forlod Brattingsborg.

Fjerde Kapitel.

Da Solen om Morgenen skinnede paa Kleitrup Sø og ind igjennem Høienloftsvinduerne paa Brattingsborg, sad Ridder Niels der endnu i Gjestestuen med Haanden under Kinden og Bispens urørte Bæger foran sig. Hans stille Husfrue traadte nu ind til ham med eet Barn ved Brystet og et andet ved Haanden; men han bemærkede dem ikke. Paa Fru Juttas deltagende Spørgsmaal faldt hans stirrende Blik paa hende og Børnene, og han reiste sig. „Gud skee Tak for dig, kjæreste Sjæl!" — udbrød han med svært Aandedrag, ligesom der faldt en tung Sten fra hans Hjerte, og hans Ansigt lyste mildt og venligt i Morgensolen. — „Du bringer mig Liv og Kraft igjen med den kjære Guds Sol." — Han greb hendes Haand og betragtede hendes klare, rolige Ansigt med Velbehag. „Siden vor fromme Gjest vendte sig fortørnet fra mig her inat og rystede Støvet af sin Fod paa hin Dørtærskel, har jeg været helt underlig tilmode. Det var mig, som han tog Velsignelsen

fra Huset og al min Livskraft med sig. Det kom mig for, som jeg var den gamle Holger Danske, der skulde sidde her og tænke paa Danmarks Frelse, til mit Skæg var groet gjennem Bordet og Aarhundreder faret hen over mit Hoved. Nu, jeg seer dig og de velsignede Børn, er det godt igjen. Bring dog Børnene bort! Jeg har Noget at sige dig alene." Han kyssede Børnene og deres Moder. Hun gik stille ud med dem og kom bleg, men rolig, tilbage.

„Du veed jo dog, jeg er intet nedrigt og ugudeligt Menneske?" — begyndte Ridder Niels igjen og tog hende kjærlig ved Haanden. — „Se mig ret ind i Øie og Sjæl! siig mig, veed du med Vished, at det ikke er Djævelens, men Guds Villie, jeg vil gjøre her i Verden, saafremt der undes mig Leilighed til at foretage noget Vigtigt for vort undertrykte Fædreland?"

„Ja, det veed jeg bedre, end al Verdens Bisper, om de aldrig ere saa fromme og vise!" — svarede den høie Husfrue med tillidsfuld Ro. — „Kom der saa en Erkeengel herned fra Himlen og vilde rokke min Tro til Retsindigheden i dine lønligste Tanker, jeg vilde bortvise ham, som en Løgner og Bedrager."

„Men om jeg nu havde et Værk for, min Hustru, som vilde misbilliges af de Høie og Store og selv dadles af vore frommeste Sjælesørgere — en Bedrift, som jeg selv fandt retfærdig, og som maaskee kunde redde Folk og Rige, men som kunde styrte mig selv i Ulykke og gjøre mig til en fredløs og forfulgt Mand" — —

„Vilde du saa spørge mig, om det var Ret?" — spurgte den blege Husfrue med en Klarhed og Fred i Blik og Tone, der røbede den dybeste Følelse af Tryghed og Vished.

„Ja, det vilde jeg!" — svarede han, efter et Øieblikś Betænkning, og betragtede hende nøie. — „Det var en Drøm, troer jeg; men jeg saae dig inat i min besynderlige

Livløshed. Jeg saae dig staae for mig i en Glands og Herlighed, som den, Sandhedens evige Vidner straaler i for Guds Throne, og det kom mig for, som det var mig beskikket at høre Sandhedens Bekræftelse paa min bedste og største Tanke af dine rene Læber. Du er min gode Engel — siig, troer du, det er den retfærdige Guds Villie, hvad jeg tænker paa?"

„Visselig! det troer jeg" — svarede Fru Jutta med fast og sikker Røst — „saasandt jeg glæder mig til engang at nævnes den største Ridders Hustru i Danmark!"

„Vel, min Hustru! jeg tvivler ikke! — Gud bevare dig!" Dermed forlod den alvorlige Borgherre hastig sin Hustru. Da hun stod ene, rullede der et Par store Taarer ned over hendes Kinder; men hun traadte kort efter ud paa Høienloftssvalen og nikkede med mild Rolighed til sin Ægtemand, som med en talrig Flok Svende red til Hald. Inden Sol gik ned, kom han tilbage med et større, bevæbnet Følge. Om Aftenen sad han i Høienloftssalen paa Brattingsborg ligeover for sin Hustru. Børnene vare bragte til Ro, og Alt var stille paa Borgen. Man hørte kun Taarnvægterens Sang og Skildvagternes sædvanlige Raab ved Afløsningen. I Husets daglige Skik og Orden var der ingen Forandring. Lampen brændte paa Bordet ved Haandteen og Krønikebogen; Borgherrens Rustning og store Sværd stod blank og pudset i Krogen ved Sanduhret. Maanen skinnede ind derpaa gjennem de smaa Ruder, og man kunde høre Søens ensformige Skvulpen mod Søskandsen. Ridderen og hans Frue sade tause i den svagtoplyste Hal, hver i sine egne Tanker, og det var, som den Ene ikke vilde forstyrre den Andens Ro ved at give Tankerne Røst. Nu stødte Kuren i sit Horn fra Porttinden, og man hørte det sædvanlige Tegn til, at Borgporten aabnedes for en Væbner eller Udrider. Strax efter stod Svend

Trøst for dem begge. Hans Aasyn og Miner udtrykte den heftigste Anstrengelse og en dæmpet, lidenskabelig Sjælestorm. „Fjendens Hær har delt sig!“ — sagde han forpustet: — „Greven selv farer ad Randers til med de hurtige Ryttere. Der er ved de fire Tusinde med ham.“

„Til Randers!“ — gjentog Ridder Niels, med et dæmpet Glædesudbrud, og sprang op — „har han glemt? — — hm, ja saa!“ — tilføiede han og nikkede. — „Vil han være vor Skjæbnes Herre, maa han jo vise os, han tør trodse sin egen! — Godt! Naar kan han være i Randers?“

„Inden Sol staaer op, Herre Morbroder! — Hvor han farer frem, brænde Byerne efter ham. Jeg saae kun Gru og Forfærdelse allevegne.“

„Og den øvrige Bøddelhær?“

„Den skænder og brænder mellem Kolding og Ribe. Skal det gaae saaledes fort i tre Dage, er det halve Land lagt øde. Veed I da slet ingen Redning?“

„Een, vil Gud! — Men gak til Ro, min Søstersøn! du trænger høilig dertil. Imorgen kan jeg maaske sige dig Meer.“

Svend Trøst betragtede sin alvorlige Morbroder med et forskende Blik, hvori der tindrede en vild, fortærende Ild. „Eet Ord kun, før vi skilles ad iaften, ædle Morbroder!“ sagde han med tiltvungen Rolighed: — „kan I bruge mit unge Liv til hvad I har for, saa spar eders eget! — I har Hustru og Børn og et skjønt, lykkeligt Liv at tabe. — Jeg har Intet at miste eller vinde i denne Verden.“

„Hm! min unge Ven!“ — svarede Ridder Niels og betragtede ham med et strengt, opmærksomt Blik — „er du saadan faren? Det Slags fortvivlede Heltemod giver jeg ikke Meget for. Ellers Tak for Tilbudet, Søn! Men gak hen og læg dig! bild dig aldrig ind, man udretter noget Stort med et Liv, man ei engang selv har Agt for!“

Derpaa vendte han sig bort; men Svend Trøst greb med næsten krampagtig Heftighed hans Haand. „Morbroder Niels! foragter I mig for mit Ilsind og det Galskab, I nok har mærket mig af?“ — spurgte han med halvkvalt Stemme.

„Sætter du Pris paa min Agtelse, min Søsterføn!“ — sagde hans alvorlige Frænde, streng og rolig — „saa viis mig, at der lever et større Liv i dig, end det, der kan bortaandes af et vægelsindet Barn — og at du ikke er en elendig Myresjæl, der fortvivler over sin egen nedtraadte Tue, medens det hele Land omkring dig er nær ved at forgaae!“

Svend Trøst stod et Øieblik som sønderknust ved disse Ord; men den ydmygende Følelse forbittrede ham og vakte hele hans Stolthed. „Ei engang af Eder, Morbroder Niels, vil jeg taale sligt Overmod!“ — udbrød han heftig. — „I har været min Afgud fra jeg var lille, og jeg er endnu Gjæk nok til at lade mig sønderslide af et haardt Ord fra eders Læber — men nedtrykke mig skal I ikke, fordi jeg er ulykkelig og har Lyst til en fortvivlet Gjerning at sætte Livet paa. Det har I jo selv. Er det foragteligt at være haabløs i Verden, nu, i Guds Navn, saa foragt mig, om I vil og kan! men ydmyge mig skal ingen Ridder eller Keiser. At der ingen Myreaand er i mig, det veed jeg: for det var eders Søster, Ridder Ebbes stolte Datter, der fødte Svend Trøst til Verden. Godnat!“ Dermed gik han hastig og traadte saa haardt i Stenfliserne, saa det rungede i Høienloftssalen.

„Det hjalp! nu kom de Galters Blod i Kog!“ — sagde Ridder Niels og nikkede — „det kunde behøves!“ Han faldt atter i dybe Tanker.

Det var som Efterretningen, Svend Trøst havde bragt sin Morbroder, havde vakt et besynderligt, næsten overtroisk

Haab i hans Sjæl. „Til Randers?" — gjentog han nogle Gange — „ret saa! de Randers Klokker havde mig altid en herlig Klang." Derpaa sagde han sin Hustru god Nat og rakte hende Haanden. Hun havde givet nøie Agt paa hans Ord og Miner, medens hun ordnede Alt som sædvanligt i Stuen, for at gaae til Hvile. Hun saae nu paa ham med sit klare, rolige Blik. „Timen kommer!" — sagde hun med Vægt — „I Guds Navn! Det er mig Intet Nyt. Du har sagt mig det for et Aar siden i Drømme."

Ridder Niels betragtede hende med et studsende Blik. Han trykte taus, men heftig, hendes Haand til sit Hjerte og gik til sit Sønkammer.

Ved Midnat saae Skildvagten ved Udkigstaarnet paa Brattingsborg, at der steg en høi, formummet Skikkelse ud af Taarnkjelderen og gik med lange, spøgelseagtige Skridt gjennem Gaarden. Han troede, det var et overnaturligt Væsen, og slog et Kors for sig, medens han bad sit Fadervor og lod det skride forbi. Det gik op ad Høienloftsbroen og forsvandt i den Del af Bygningen, hvor Borgherren havde sit Sønkammer og hvorfra der endnu glimtede et enligt Lys ud mod Søen. En halv Time efter kom den samme Skikkelse tilbage og gik lige forbi Skildvagten, der hverken turde røre sig eller gjøre Larm. Krigsmanden saae nu med Gru et sort, frygteligt Ansigt med et uhyre langt Skæg. Den hemmelighedsfulde Gjest holdt Fingeren for Munden og forsvandt gjennem Taarnkjelderen. I Dagningen meldte den forskrækkede Skildvagt sin Herre hvad han havde seet.

„Jeg veed det!" — svarede Ridderen. — „Du har holdt Vagt som en Ærtekjærling. Det var en god Ven; men du har fortjent Taarn-Arrest i tre Døgn." Skild-

vagten saae forbauset paa sin Herre og vilde gaae, for at underkaste sig sin Straf.

„Jeg veed, du frygter ellers intet Menneske“ — tilføiede Borgherren mildere. — „Den, der vil følge mig herefter, maa ingen Djævel frygte. Man har havt dig til Nar. Gak hen og sov ud! Den Sag bliver mellem os.“

Da Solen stod op, blev der pludselig Larm paa Brattingsborg. En anselig Flok holstenske Ryttere holdt udenfor Porten, og deres Høvding forlangte kun for sin Person at indlades med fredhellig Tryghed. Han bragte et forseglet Brevskab, hvorpaa han uopholdelig fordrede Svar.

Ridder Niels stod ene med Brevskabet i Haanden i sit Lønkammer. Han havde ladet Borgkapellanen kalde, for at hjælpe ham med Læsningen. Han betragtede det store Seglaftryk med den lukkede Hjelm og de tvende Horn, af hvilke der hævede sig sytten Faner. Paa Omskriften: «Sig. Gerhardi Comitis Holsatiæ ad Causas» *) saae han, det var Grev Gerhards. Inden Borgkapellanen kom, havde Ridder Niels dog selv udtydet Brevet. Det var ikke, som de sædvanlige Fyrstebreve, paa Latin, men paa Tydsk og skrevet med den klerkelærde Greves egen Haand. „Gerhard, Greve af Holsten-Rendsborg, Herre af Nørrejylland, til Ridder Niels, Ebbe Galts Søn paa Brattingsborg, Hilsen med Gud og den hellige Jomfru“ — saaledes begyndte det. Han kaldte Ridder Niels en tro Undersaat, der ei havde taget Del i det formastelige Oprør, hvilket han nu var kommen for strengelig at straffe. At de ikke vare personlige Venner, vidste han — skrev han fremdeles — men han ansaae den agtbare Ridder Niels for en Mand af Ære, der kunde forglemme en formentlig Forurettelse og en smaalig Rettergangssag for sit Fædrelands Vel. Greven

*) Grev Gerhard af Holstens Forretningssegl.

indbød ham derfor til, under medfølgende sikkre Leide, at begive sig til ham i hans Leir ved Randers, for om muligt at være Mellemhandler mellem den retmæssige Panteherre og de formastelige Oprørere i hans Rige, forsaavidt der endnu kunde dagtinges med de Skyldige. Brevet var skrevet i en myndig Overherretone, og Greven kaldte flere Gange Danmark sit Rige.

Ridder Niels knugede Brevet harmfuld sammen og kastede det paa Gulvet. „Hans Rige?“ — gjentog han og løftede den knyttede Haand — „den Uforskammede! vil han nu nævnes vor Konge? — Herre i Jylland! — desværre! det er han i denne Stund, med Voldsherskerens Ret — men — der er en Herre over alle Herrer!“

Kapellanen havde alt staaet nogen Tid og ventet paa Borgherrens Befaling. „Se her, fromme Fader!“ — sagde nu Ridder Niels og tog Brevet op — „jeg har udtydet det selv. Lad mig dog endnu engang høre de store Ord! de er kostelige.“

Kapellanen læste Brevet, og Ridder Niels trampede i Gulvet, hvergang de overmodige Udtryk gjentoges, der i saa høi Grad havde oprørt ham. Han taug og syntes nogle Øieblikke i Betænkning.

„I stoler dog aldrig paa Leidet og hans Tryghedsløfte? ædle Herre!“ — spurgte Kapellanen — „det er vist kun en forræderisk List, for at han kan faae Jer i sin Vold.“

„Ræd skal han ikke troe mig!“ — svarede Ridder Niels stolt: — „Hm! see ham vilde jeg dog idag, og for Alles Øine. Hans Leide kunde aldrig komme mig betimeligere, selv om han bryder det. Jeg reiser ikke værgeløs.“

Paa Borgherrens Bud blev strax hans Hest sadlet, og hans sædvanlige Følge holdt snart rustet i Borggaarden. Svend Trøst kom nu med hans Harnisk. Væbneren hilsede og iførte ham Pandseret uden at sige et Ord.

„Er du vred endnu fra iaftes? Brushoved!" — spurgte Morbroderen i godmodig Tone med et opmærksomt Blik paa sin Søstersøns stille, alvorlige Adfærd.

„Maa jeg følge Eder til eders Dødsfjender idag?" — spurgte Væbneren — „eller agter I mig kun værdig til den Jomfrubont, at spænde eders Rustning? Det er maaske sidste Gang" —

„Du bliver her og vogter Borgen, hvis du vil tjene mig længer! Jeg har Svende nok med til Besøget idag. Er jeg her ikke igjen inden Sol gaaer ned imorgen, vil jeg betroe din Ungdom den Manddomsgjerning, jeg har tænkt paa i syv lange Aar. Forstaaer du mig? det er mit bedste Arvegods."

„Vel, Morbroder Niels! jeg forstaaer Eder" — svarede Væbneren og nikkede stolt — „men mig forstaaer I ikke. Vil I love mig at opsætte eders strenge Dom om mig, hvad enten I lider min Adfærd eller ei?"

„Det faaer jeg vel, naar du saa vil det, Trodshoved! forraade mig vil du vel ikke, hvor vred du er — men gjør mig ingen dumme Streger, Svend Trøst!"

Nu aabnedes Døren til Fruerstuen og den alvorlige Husfrue stod i Døren med de smaa Børn.

„Gud velsigne Jer!" — udbrød Ridder Niels og gik dem med aabne Arme imøde; men han lod Armene synke og gav sin Hustru et kjærligt Vink til at gaae tilbage: „Jeg seer Eder snart igjen, vil Gud — men ingen Afsked nu! — det gjælder neppe Livet idag — men Æren."

Den høie Husfrue var bleg; men hun nikkede rolig, idet hun traadte taus tilbage med Børnene og lukkede Døren til Fruerstuen.

Faa Øieblikke derefter red Ridder Niels med tredive Svende ud fra Brattingsborg ved Siden af den fremmede Høvding, hvis tredobbelt talrige Rytterskare sluttede sig om

Ridderen og hans Følge, som de vare deres Fanger. Leide-Følget førte dem ikke ind i Randers By, men til Marken Norden for Randers Fjord, hvor der var opslaget mange Telte, og hvor Grev Gerhard den Dag øvede sin Rytterhær.

„Ja saa!" — mumlede Ridder Niels — „her skal vi mødes idag? Hans Tid og Stund er ikke kommen — min ei heller, vil jeg haabe!"

Saasnart Greven saae den alvorlige Ridder fra Brattingsborg, red han ham imøde. Den mærkelige Samtale, her forefaldt imellem dem, har, med Mindet om den hele deraf følgende Bedrift, ofte gjentonet i Folkesangen fra danske Mænds og Kvinders Læber. Ridder Niels af Brattingsborg kaldes i Folkesangen, ligesom siden bestandig i Folkemunde, Niels Ebbesen af Nørreriis, og den mægtige Grev Gerhard af Rendsborg kaldes, som bekjendt, af den danske Almue altid Grev Geert eller med Spotnavnet: den kullede Greve. Deres vigtige Møde her savnede ikke deltagende Vidner blandt de opmærksomme Indvaanere af Randers By, der vare gangne ud for at see paa Mønstringen.

„Greven rakte Niels Ebbesen Haand,
Dermed de talede sammen" —

hedder det i Sangen —

„Saa lidt da var der Skjemt iblandt,
Og end fast mindre Gammen."

Uagtet deres personlige Fiendskab, syntes Greven dog iførstningen helt fredelig sindet: han bød Ridderen velkommen og behandlede ham som en af Landets vigtigste Mænd, der dog endnu ingen Del havde taget i Opstanden og vel kunde ansees for at ønske Fred og Forlig med den overmægtige Herskeer. Greven spurgte om Folkets Hu og Sind og hvad nye Tidender der gaves. Han spurgte endogsaa nedla-

dende til Ebbesens Frænder og Hustru og endelig, om han nu vilde fegte mod ham eller ønskede Fred.

Ridder Niels steg ikke af sin Hest; han svarede rolig med dyb tilbagetrængt Harme: „Huen staaer vel i Nørrejylland, Herre! hver Mand er ved trøstigt Mod. Tak for gunstig Tilspørgsel til mine Frænder og Venner!“ — tilføiede han i kold, høflig Tone og med tvetydig Mening — „de skulle være Eders Naade tilrede med Sværd i Haand hvad Time I selv lyster!“

„I er en konstig Mand, Ridder Niels! og from derhos“ — svarede Greven i samme Tone — „hvor I ei kan naae Fjenden paa den rette Vei, der rider I langt udenom, vil man sige. Med hvormange Svende kan I være mig tilrede?“

„Deres Tal veed jeg ei saa nøie, Herre Greve! men de ere trofaste Jyder tilhobe; og de følge mig Alle villig, naar jeg fører dem mod deres — Fjender. Tredive har jeg kun med idag; men paa Mængden seer hverken de eller jeg.“

„Saa faa nøies I ikke med hver Dag“ — bemærkede Greven med et skarpt Blik. — „Igaar holdt I i Hr. Bugges Gaard med hundrede Heste i Plade.“

„Den Ridder eller Svend, der har meldt Ier det, foer dog med Usandhed, Herre Greve! over et halvt Hundrede var der ikke, det vil jeg svare eders Speider til med mit gode Sværd, hvis ham lyster.“

„Derom vil vi ikke tale!“ — afbrød Greven ham rolig og kold. — „Vil I nu ride for mig til eders gode Ven, Hr. Bugge paa Hald, og spørge, om han vil holde Tro og Love?“

„O ja, Herre Greve! ogsaa det, naar vi først veed eders Mening tilfulde.“

„Hr. Bugges Mening kjender I dog vel?“ — spurgte Greven med et haanligt Blik — „den stortalende Gjæk og

hans Venner har undsagt mig forlængst — det vidste I vel før igaar? En af dem seer jeg fremmerst i eders Hob. Jeg seer flere Svende blandt eders Mænd, som ere rømte uden Orlov af min Tjeneste. Vil I nu med dem følge Hr. Bugges Raad, Ridder Niels! saa vil I faae at see — hvad der er min Mening tilfulde — og hvor det vil gaae med Jer Alle!"

„Hr. Bugge raader sig selv" — tog Ridder Niels Ordet med uforduldt Harme i Miner og Blik — „men mine Svende svarer jeg for. De Ivder, I negtede Orlov, har taget sig den selv. Det var saa gammel Sæd i Danmark, at den frie, danske Svend, der ei vilde tjene længer, tog Orlov hvad Time han vilde. Ingen er viet tilsammen, udenfor det ægte Livs Stand, undtagen Munken og hans Kappe."

„Men vi har en anden Sæd hos os!" — svarede Greven og red ham med et stolt Nik nærmere, uden dog at forandre en Mine i det haarde, stenkolde Ansigt: — „den Tjener, der sviger sin Herre, hænge vi op, og lede ikke længe om Galgen. Jeg har nu hørt Nok af eders Mening, Ridder Niels! Nu skal I uden mange Ord høre min: Enten rømmer I af Danmark inden tre Solemærker, eller jeg lader Eder hænge, som en Oprører!" — Han holdt inde et Øieblik og betragtede den frygtelige Forandring i sin Dødsfjendes bestemte Aasyn. „Fredhellig er I kommen hid idag" — tilføiede han og rykkede et Skridt tilbage — „fredhellig maa I ride herfra; men var det ei for mit fyrstelige Ords Skyld, skulde I vissselig faae Andet at vide."

„Vil I bryde det Leide, I gav mig, er det eders Sag," — svarede Ridder Niels med Haanden paa sit Sværd og med et Blik, som kunde skræmme den Stærkeste — „men det vil I fortryde. Tyve kan I lade hænge i Galgen for Ravn og Ørn, men ingen dansk, fribaaren Ridder!" — vedblev han. — „Før jeg rømmer af Danmark fra Hustru

og Børn, skal I vride eders Jernhænder til Blods over, at Grev Geerts Øine nogensinde saae Niels Ebbesen."

„Rid nu kun bort, Ridder Niels!" — udbrød Greven med høi Røst, og holdt paa et Vink omringet af alle sine Drabanter. — „Jeg vil intet Ord mere høre af eders dumdristige Mund. Vil I levende herfra, saa skynd Jer! eller jeg lader eders Brynie knuse af Bødlen, saa vist jeg dertil har Ret og Magt!"

„Aldrig saae Nogen mig saa ræd, at jeg skjalv for en Voldsmands Bødler!" — svarede Ridder Niels og saae rolig paa Greven og hans truende Drabanthob: — „Jeg er ligesaa lidt eders Undersaat, som Danmark er eders Rige. Hør nu et Ord af mig til Afsked, Grev Geert! Se vel, I vogter Eder selv! thi fra denne Time gjælder det Liv og Død, hvor vi To mødes, om det saa var for Herrens Alter."

„Godt!" — sagde Greven og nikkede — „til Sol gaaer ned imorgen har I Fred og Frist for mit Ords Skyld, men intet Øieblik længer. Naar vi saa skal mødes, bliver min Sag — men I skal ikke glædes derved. Hils eders Frænder og Venner! Jeg skal snart være jer Gjest paa Brattingsborg og Hald. Paa Galgen skal I være saa sikker, som Grev Geert er paa Danmarks Rige."

Dermed var denne Samtale endt, som den dristige Ridders Svende og flere Danske midt i Fjendens Leir vare forbausede Vidner til, og som næsten med de samme Ord siden gjentoges i Folkesangen. Hvad der var Ridder Niels mest om at gjøre ved dette Møde med hans mægtige Fjende, var at gribe Leiligheden til offentlig at undsige Greven, for derved i sine egne og i sin Tidsalders Øine at befrie sig for enhver Anke og Ærespiet, idet han, som en ærlig christen Ridder, vel vilde sin og Fædrelandets Dødsfjende tillivs, men uden derfor at ville brændemærkes for Samtid og Efterslægt med Navnet af en lumsk Stimand eller Snig-

morder, om det end maatte skee ved Overrumpling. For at være ret vis paa, at denne hans Mening var tydelig forstaaet af alle Tilstedeværende, gjentog han den ham saa vigtige Undsigelse endnu engang høit, idet han forlod Greven og den fjendtlige Leir, og det hedder derom i Folkesangen:

„Bort red Hr. Niels Ebbesen,
Slog op med hviden Haand:
Grev Geert! I lade Eder mindes vel:
Saa snart jeg kommer igjen!"

At Niels Ebbesen holdt Ord — veed alle Danske.

Næste Dag var den store Beslutning ingen Hemmelighed længer paa Brattingsborg. Borgherren var kommen hjem om Natten; han havde ladet alle sine Svende og Stridsmænd sammenkalde saasnart det blev Dag. De vare kun sex og tresindstyve i Tallet, foruden Svend Trøst, som var den Eneste, med hvis Adfærd Ridder Niels ikke var tilfreds. Da han havde aabenbaret dem sit dristige Forsæt, endnu samme Dags Nat at overfalde Greven i Randers midt blandt hans Drabanter og Rytterhær, bød han den lille Skare gjøre sig tilgode med frisk og lystigt Mod. „Naar næste Nat er forgangen, maa det være lys Dag i Danmark!" — udbrød han med begeistret Visshed. — „Dagen kommer ikke, før Solen skinner paa mange Lig og paa vores maaske med; men saa maa der fare en ny, stor Tidende om Land, om vi saa ikke skal høre den selv. — Den Svend, der er sin Herre fast og tro" — tilføiede han høitidelig og greb Evangeliebogen — „maa nu sværge mig ved den høieste Gud og sin Sjæls Salighed, at han ikke vil flye eller svige!"

Af alle hans Stridsmænd var der ikke en eneste, som

betænkte sig noget Øieblik paa at følge sin Herre; de aflagde ham Alle den Ed, han forlangte, og svore at følge ham i Døden; men da Raden kom til Svend Trøst, traadte han tilbage og sagde stolt: „hvor langt jeg vil følge Eder paa denne Færd, vil jeg betænke mig paa underveis, Herre Morbroder! At forraade jer agter jeg just ikke; men jeg forsværger mig ikke til nogen Herre meer i Verden, hvad enten han er en Engel eller Djævel. Vil I ikke troe mig uden Ed, faaer I lade være! men jeg følger Jer intet Skridt længer, end jeg selv har Lyst til."

Ridder Niels saae harmfuld og forbauset paa sin Søstersøn. „Vel! du hår din Frihed!" — sagde han med dæmpet Stemme. — „Følg mig saa langt du vil, eller bliv tilbage!" Han greb ham heftig ved Armen og drog ham tilside fra de forundrede og forbittrede Svende, der alle betragtede ham som en Forræder. — „Vil du for Sti Andersens og hans smukke Datters Skyld svige mig og dit Fædreland?" — hviskede han — „svar mig ikke! jeg troer dig endnu. Kjendte jeg ikke de Galters Blod i dit Hjerte, skulde du sidde i Brattingsborg Taarn, medens jeg redder Folk og Rige."

„Det vilde I kanskee fortryde imorgen, Herre Morbroder!" — svarede Svend Trøst. — „Medens I redder Land og Rige, vil jeg tænke paa den lille Tue, I veed nok."

Ridder Niels saae paa ham med store Øine og rystede paa Hovedet. „Du har valgt en uheldig Tid at gaae fra Forstanden paa!" brummede han og vendte ham Ryggen. „Bryd Jer ei om min Søstersøns Griller!" — sagde han til sine Stridsmænd: — „han har faaet nogle gale Fluer i Hovedet; men dem lader han vel flyve inden vi naae Randers."

Da man faa Timer efter brød op fra Brattingsborg, fulgte Svend Trøst i nogen Frastand den edsvorne Skare,

der sang lystig den hele Dag, men red taus og hastig i Aftenskumringen ad Randers til med deres alvorlige Herre i Spidsen.

Det var Midnat, da man naaede Fruerlunden ved en Herregaard i Hornbek Sogn, tæt ved Randers. Her lod Ridder Niels sine Folk i al Stilhed stige af og binde deres Heste i Lunden; derpaa gik de tause ned mellem Engene Vesten for Randers til Broen over Nøraa, der nu kaldes Oust Møllebæk, hvorfra der kun var ¼ Mil til det gamle Slot Randelsborg. Greven havde besat Slottet med sin Rytterhær, og enhver Adgang til ham syntes umulig. Dog Ridder Niels syntes sikker i sin Sag. Hans troe, edsvorne Svende fulgte ham, med blind Tillid til hans Klogskab og Lykke. Ingen af dem maatte mæle et høit Ord; men de hviskede mellem hverandre. Havde deres Herre ikke Venner og Hjælpere paa Slottet, mente de vist, det maatte være Hellig Knud, der nu gav ham den Dristighed: for de vidste vel, at han altid bar en Reliqvie af Danmarks Skytshelgen paa sit Bryst. Det Rygte havde ogsaa udbredt sig iblandt dem, at han stod i Forbund med høiere Magter, og de fandt det ganske rimeligt, at Hellig Knud vilde staae dem bi ved dette Foretagende.

Da de vare komne til Aabroen, vendte Ridder Niels sig om og talte sine Krigsmænd. De vare der alle sex og tresindstyve, tilligemed Svend Trøst, der stod nærmest ved Broen. Enhver Kriger var bevæbnet med Sværd og Spyd, uden andre Vaaben. Fire af dem havde paa deres Herres Befaling medtaget store Alarmtrommer, hvis Anvendelse ved saa hemmeligt et Overfald dog syntes dem ubegribelig.

„Den Svend, der ikke vil følge med, kan nu tage Orlov!“ — sagde Ridder Niels med et skarpt Blik til sin Søstersøn, og til hans Forbauselse fremtraadte Svend

Trøst, hvem han dog endnu allernødigst vilde mistroe, og syntes virkelig at ville modtage Tilbudet.

„Hertil vilde jeg følge Ier, men intet Skridt længer!" — sagde Væbneren bestemt. — „Den Bedrift, I ikke vilde betroe eders Søstersøn fremfor den Ringeste af eders Svende, den vil jeg nu heller ikke dele Æren for med Eder og eders blinde Redskaber. Af een Haand meer eller mindre afhænger vel ikke Danmarks Frelse" — tilføiede han — „hvis ellers denne natlige Færd kan bringe Frelse og være det danske Ridderskab værdig."

Det var som Øinene skulde styrte den forbausede Ridder Niels ud af Hovedet, idet han hørte disse Ord af sin egen Søstersøn. Sværdet foer ham af Skeden, og han var nær ved at knuse det unge Menneskes Pande; men da saae han en Mine i Svend Trøsts Ansigt, som afvæbnede ham. „Fly, Elendige!" — udbrød han — „skjul for al Verden det Ansigt, som falskelig ligner Ebbe Galt og min stolte Søster! kom aldrig meer for mine Øine! den Skamplet, du sætter paa de Galters kjække Slægt, vil jeg i denne Nat udslette med mit Blod. Om min Bedrift inat er Ridderskabet og Danmarks Ære værdig, skal ikke du, men Aarhundreders danske Mænd bedømme. Nu følg mig, mine troe Mænd! lad Forræderen beholde det usle Liv, han vil spare til sin Skjændsel!"

Med disse Ord og med et foragtende Blik til sin Søstersøn gik Ebbesen over Broen, og Alle fulgte ham, undtagen Svend Trøst, som, med de foldede Hænder knugede mod sit Bryst, nogle Øieblikke blev staaende paa Broen og saae efter dem. Neppe vare de forsvundne for hans Øine i Nattens Mørke, før han fremtog af en stor Lomme under sin Kappe en Haand-Øxe tilligemed et Brækkejern og en Knibtang; herpaa gav han sig strax ifærd med at løsne Broens Planker og udtrække Naglerne. Det var

et svært Arbeide. Sveden sprang ham af Panden, og Huden gik af hans Hænder; men han vedblev ufortrøden indtil den sidste Planke var løsnet. Derpaa hvilede han sig et Øieblik og undersøgte endnu engang alle Plankerne. Da han fandt dem saaledes løsnede, at de i et Øieblik kunde afkastes, nikkede han veltilfreds og kastede et opmærksomt Blik hen mod Slottet og Staden. Alt var endnu roligt. Han greb Prinds Ottos gyldne Sværd, som han under Arbeidet havde lagt fra sig, og ilede med rask Iver op imod Slottet ad samme Vei, som hans Morbroder havde ført sin lille, edsvorne Skare. Svend Trøst havde endnu nogle hundrede Skridt til Slottet og nærmede sig Byens Vesterport, da han med Forbauselse hørte, at der ringedes med Stormklokken fra Slotstaarnet. Han fordoblede sine Skridt og hørte, at Trommerne rørtes baade paa Slottet og i Staden. Nu ringedes der ogsaa med Stormklokkerne i Byen; der hørtes Skrig og Vaabenlarm, og en høi Flamme slog op over Randelsborg Høienloftsbygning. Vaabenlarmen kom stedse nærmere. Svend Trøst standsede nogle Øieblikke og drog sig langsomt tilbage mod Broen. Han var omtrent hundrede Skridt fra den løsnede Plankebro, da han i det svage Dagningsskjær saae sin Morbroder med den lille Krigerskare trække sig kæmpende tilbage, forfulgt af et stedse større Antal Fjender, der dog snart strømmede frem og snart tilbage i den største Forvirring og Uorden. Det var som de troede, der maatte være en mægtig Hær bag ved dem, og at den Haandfuld Stridsmænd, de forfulgte, kun vilde lokke dem i en Snare. Imidlertid blev Kampen dog stedse heftigere og Niels Ebbesens Fare større. Han drog sig rolig og besindig tilbage og nedlagde Ridder Ove Hals med egen Haand. „Det var mig!“ — raabte han med høi Røst — „det var Niels Ebbesen af Nørreriis, der slog den stolte Grev Geert!“

— Han standsede atter ved en nedlagt Ridder, medens en ny Flok Fjender stimlede sammen imod ham. „Hør!“ — raabte han atter høit — „nu ringe de Randers Klokker for Tyrannens Sjæl, alt som det var spaaet ham forlængst — det var Niels Ebbesen, der lod Trommen og Stormklokken røre — al Verden skal høre, jeg har holdt Ord og hevnet Danmarks Frihed, trods Jer Alle!“

Den talrige Fjende ordnede sig nu i en formelig Slagorden imod ham; de anførtes af en Ridder, der dog selv holdt sig tilbage, medens han, som en kyndig Feltherre, samlede en stedse større Masse Krigere omkring sig.

„Tilbage! gjæve Morbroder!“ — raabte nu Svend Trøst og sprang sine Landsmænd forbi med draget Sværd — „over Broen kun! og I er frelst — I skal see, jeg var Jer tro. — Tilbage!“

Ebbesen studsede, yderst forbauset, men fulgte sin Søstersøns Vink. Han fældede endnu en anselig, fjendtlig Ridder og trak sig rolig tilbage over Broen med største Delen af sit Mandskab. Den sorte Svend kom bag efter; han kæmpede sig frem som et vildt Dyr gjennem Fjendens Klynger og udbredte Forfærdelse blandt den overtroiske Mængde, der ansaae ham for en løsladt Djævel; han slyngede et blodigt Hoved med en sort Klerke-Kallot paa Odden af sit Spyd ind blandt Fjenderne og standsede ved Svend Trøst, ligesom Væbneren løb sit Sværd gjennem Livet paa den fjendtlige Høvding. Det var Grevens Kammersvend, Hans Wittinghof. Svend Trøst kjendte ham først, da han saae ham i sit Blod. „Til Broen, Volle!“ — raabte han nu med stærk Røst, medens Fjendens overlegne Skarer rykkede frem for at storme over Aaen — „hjælp mig med Plankerne, Volle! de er' løse.“ I faa Spring stode de paa Broen. I et Øieblik vare alle Bro-

plankerne afkastede i Strømmen — og Niels Ebbesen med hans lille, forvovne Skare var frelst.

De skuffede Fjender udstødte et rasende Harmskrig, da de nu med en Styrke af over tre tusinde Mand pludselig saae sig afskaarne fra den ubetydelige Krigerskare, de forfulgte, og som de med deres Mængde kunde have knust. Niels Ebbesen og hans troe Svende naaede snart Fruerlunden ved Hornbek og stege paa deres Heste. Inden Solen stod op over Randers By og det brændende Slot, hvor Grev Geert laa slagen, holdt Niels Ebbesen stille paa en Høi og saae tilbage over Aaen paa Fjendens raadvilde Bevægelser. Her indhentedes han af den sorte Skytte og Svend Trøst, som nu blev modtagen af de Brattingsborg Svende med et jublende Hurraraab.

Da Ridder Niels saae sin Søstersøn igjen, sprang han af Hesten og sluttede ham i sine stærke Arme. „Jeg har gjort dig svar Uret, Brushoved!" — sagde han, hjertelig bevæget — „men, ved den høieste Gud! jeg vil gjøre det godt igjen i denne Time. Hvad min Søn vil blive i Danmark, veed jeg ikke; men du har visselig fortjent Ridderslaget af Niels Ebbesens Haand og paa denne Plet. Uden dig skulde vi nu ikke seet den Sol staae op, som med Guds Hjælp bebuder Danmarks Frihed."

I dette Øieblik stod Solen op over Randers Fjord og kastede sine Straaler paa Byen og den store Røgstøtte fra Slottet. Svend Trøst havde styrtet sig af Hesten i sin kjære Morbroders Arme. Han bøiede nu sit Knæ paa Høien, med det prægtige Syn for Øie, og modtog med overvættes Glæde Ridderslaget af den Haand, han altid havde agtet og æret høiest.

„Eder tilkommer Æren, næst Gud og Hellig Knud, Morbroder Niels!" — sagde den nyslagne Ridder og reiste sig. — „Tilgiv mig mit dristige Ord inat mod eders store

Bedrift! nu seer jeg, den er en af de største, danske Mænd har udøvet i Verden; men det gik først op for mig i den Stund, jeg hørte Alarmtrommen og vidste, det var Jer selv, der lod den røre, som en ærlig Fjende. Siig mig kun" — tilføiede han med dæmpet Røst, idet han atter svang sig i Sadlen ved Ebbesens Side — „faldt Grev Geert med Sværd i Haand? Gav I ham Frist til ridderligt Forsvar i hans Ulykke?"

„Nei, han faldt som Forbryderen paa Retterstedet" — svarede Niels Ebbesen mørk — „men det vil jeg forsvare paa den yderste Domsdag. — Den, der har solgt Danmarks Rige og truet alle danske Riddere med Galgen, fortjente ingen bedre Død."

Svend Trøst taug og syntes et Øieblik helt ilde tilmode. „Det var vel ikke som jeg helst gad havt det, kjære Morbroder!" — sagde han lavrøstet — „men I maa bedre forstaae den Ting. Hvorledes Tyrannen saa faldt, I har mageløst fuldført en Guds-Dom i Vor Herres og Folkets Navn. Eder skylder Danmark en Hæderskrands" —

„Afsted!" — afbrød Ebbesen ham og kastede endnu et Blik tilbage mod det styrtende Randelsborg, hvorfra en Hob Fjender under vilde Hevnskrig udbar Geerts Lig. „Det første Slag er kun gjort; men det maa vække hele Folket! Før Fjenden er ude af Landet, skal Ingen drømme om Seierskrandse i Danmark!"

Derpaa red man i stærkt Trav henad Veien til Brattingsborg. Allevegne, hvor Rygtet hørtes om Grevens Fald, var der stor Forbauselse og Glæde, og hvor Niels Ebbesen kom frem, vidste den fattige Bonde ikke hvad Ære han vilde gjøre ad ham. Inden de naaede Brattingsborg blev baade Ridder Niels og hans Svende hungrige, og paa denne Vei var det, han modtog hint rørende Beviis paa den ringeste Almues Glæde og Taknemmelighed, ved

hans Besøg hos den fattige Kone. Derom hed det siden saa smukt og simpelt i Folkesangen:

„Niels Ebbesen gjested sig en Kjærling;
Hun havde ikkun to Leve (d. e. Smaabrød);
Det ene gav hun Niels Ebbesen:
Han slog den kullede Greve.“

Femte Kapitel.

Paa Tilbageveien til Brattingsborg var den sorte Svend helt lystig. „Saae I nu, min splinternye Hr. Ridder!“ — sagde han til Svend Trøst — „jeg var ingen dum Hund, da jeg lod dem slæbe mig til Randelsborg, for at hænge mig, naar Skoven blev grøn! Endnu er Skoven ikke grøn, og nu ligger alt den kullede Greve hist med Næsen i Veiret, med samt Hr. Ove Hals og den sorte Kapellan; ham tog jeg da selv paa min Samvittighed, for min Bedstemoders Skyld, hvorvel han hverken havde Vaaben eller Værge. Jeg maatte slagte ham ligesom et andet Stykke Kvæg; men bedre Død var han ikke værd, den Skabhals! For den Bedrift faaer jeg sagtens intet Ridderslag. Stort bedre haandterede vi ellers ikke med Grev Skaldepande selv; men hvad enten I vil kalde det ridderligt eller slagterligt, han fik den Ende, min Bedstemoder havde spaaet ham før hun blev brændt, og mod hvad der staaer i Skjæbnens Bog kan al Verdens Ridderskab intet Muk have at sige.“

Svend Trøst tvistedes med ham om den Vildhed og Grumhed, hvormed han havde taget Hevn over sine egne Uvenner, mere for sin egen og sin Bedstemoders Skyld, end for Fædrelandets Frihed og Frelse.

„I skulde kun tie stille med den storagtige Tale, unge

Herre!" — svarede den sorte Svend — „slog I ikke selv Hans Wittinghof for Panden med god Villie og havde derved nær forsømt at kaste Broen af? det gjorde I neppe for jer Vor Herres eller Fædrelandets Skyld, men for den smukke Agnetes Skyld fra Bjørnsholm."

„Jeg kan vidne ved den høieste Gud, jeg kjendte ham ikke før han var falden!" — sagde Svend Trøst ivrig — „dog, jeg havde endnu mindre skaanet ham, havde jeg kjendt ham; det kan meget gjerne være, jeg havde glemt baade Broen og jer Alle, for at løse mit sidste Ord til Hans Wittinghof" — —

„Ho, ho! seer I det!" — afbrød den sorte Svend ham og lo — „i det Stykke er vi nok Alle lige rene. Mener I, jer fornuftige Morbroder havde sat sit Liv paa Spil ved saa fortvivlet et Vovestykke, hvis ikke den kullede Greve havde givet Sti Andersen Ret hin Dag paa Viborg Thing? I den Time besluttede han Grevens Død; det saae jeg paa det Hvide i hans Øine. I maa sætte saa sød en Dyppelse derpaa, som I vil, det var dog Meningen igrunden."

„Nei, ved den levende Gud, nei! Du gjør ham Uret!" — udbrød Svend Trøst ivrig. — „Du har jo selv sagt mig hvorledes han harmede sig syg over den Tanke, at man vilde dømme saa lumpent om ham."

„Snak med Lumpenheden! den Synd vil jeg æde op i et Stykke Sul. Jeg saae nok hvor glad han blev, da jeg kom til ham forgangen Nat paa Brattingsborg og lovede ham Hjælp og sikker Hevn over Greven."

Svend Trøsts Indvendinger hjalp ikke. Den sorte Svend blev ved sin Mening og vilde ikke tiltroe noget Menneske større Høimodighed og Selvfornegtelse, end han selv besad. Af disse forskjellige Meninger om den sande Grund til Niels Ebbesens Bedrift hørte han selv nu Intet.

Han red stille og alvorlig i Spidsen for sin Rytterhob og tænkte paa hvad der fremdeles maatte skee for at redde Fædrelandet. Da de naaede Brattingsborg, sørgede han omhyggelig for Borgens Bevogtning og lukkede sig inde i sit Lønkammer med sin Hustru.

Om Aftenen var der lystigt i Borgestuen paa Brattingsborg. Her sad nu den sorte Svend for Enden af Drikkebordet og førte Ordet. Her vár ogsaa Svend Trøst tilstede, for at høre hvorledes Alt var gaaet til. Hvad den sorte Svend selv havde seet og havt Del i ved Overrumplingen af Randelsborg og Grev Geerts Fald, det blev nu selv i hans Mund her ved Drikkebordet til et Stykke af hin Folkesang, der siden med andre Øienvidners Tillæg og Forandringer klang over hele Landet. Om sig selv fortalte han hvad der heller ikke er glemt i Folkesangen, ved Fortællingen om Ebbesens Ordskifte med Geert, der i sin Nød vilde tinge om Livet og give sig til Fange:

„Og det da meldte den sorte Svend,
Fordi han var ikke hvid:
Vi lægge nu denne lange Tale;
Vi lade Sværdene bide!"

„Den, der gjorde os bedst Tjeneste, var dog Jer, unge Hr. Ridder!" — sagde den sorte Svend tilsidst og vendte sig til Svend Trøst, der stod som slagen af Forbauselse og Gru over den raae Karls Beretning om Grevens Fald og formelige Halshuggelse over Sengestokken. — „Havde I ikke været snildere, end vi Alle tilhobe, havde nu Ingen af os siddet her."

„Jeg gjorde et Spotvers over Jer igaar, unge Herre!" — sagde en af Niels Ebbesens Stridsmænd — „det hviskede

vi saa smaat om paa Veien til Randers, medens I red bag efter. Det Ord, Husbond havde sagt os, tyktes os vel værd at sjunge, seer I, og saa faldt det saaledes i Led for os, at I fik en Hib med det Samme, for vi troede dengang Alle, I var en Skjelm, unge Herre! Gud forlade os den Synd! nu fortryder det mig."

„Syng mig kun jeres Spotvers!" — sagde Svend Trøst — „idag har jeg faaet Ære nok for Lidt og kan sagtens taale at høre hvad Galt I tænkte om mig igaar."

„Ja, naar I ikke vil blive vred, unge Hr. Ridder! det faldt os saadan i Lag, seer I, efter hvad vi havde hørt og seet:

„Ikke kommer Dagen førend Solen skin,
  Saa faae vi Tidende ny —
Hvilken Svend sin Herre er fast og tro,
  Han maa ikke fra hannem flye.

Op da stode vi Svende helt trøst
  Og svor ham Tjeneste paany
Foruden Niels Ebbesens Søstersøn —
  Han vilde da fra hannem flye."

„For Fanden! det var jo ikke min Mening, I Taaber!" — udbrød Svend Trøst ærgerlig. — „I skulde aldrig synge Viser om nogen Gjerning før den er halv endt. Den Hib var der da heller ikke stort Vid i, kan jeg troe."

„Tænkte jeg det ikke nok, I blev vred, kjære Herre!" — sagde den trohjertige Vaabensvend — „det skulde jo ikke være Andet, end den rene Sandhed; men Gud skee Tak, det blev Løgn! Jeg slaaer mig nu hjertensgjerne paa

min Mund og sluger det dumme Ord i mig igjen, hvad enten det var raat eller sødent."

„Lad kun Visen blive som vi har nemmet hende! men hør, hvad jeg har sat til idag!" — sagde den sorte Svend — „det er endnu det bedste Stykke Vise, jeg har gjort, og det skal alle danske Piger synge efter mig! — Giv Agt, Karle! at I kan lære det med, og fyld Krusene! Ridderen af Randers Bro skal leve!"

Snart gjenløđ nu Borgestuen af Hurraraab for Svend Trøst, medens man ikke blev ked af at gjentage hvad den sorte Svend sang til hans Ære:

„Niels Ebbesen kom til Randers Bro;
Der vanked saa gode Hug;
Der fandt han da hin liden Svend Trøst,
Som førre Orlov tog.

Niels Ebbesen gaaer over Randers Bro;
De Holster efter hannem hasted;
Efter gaaer hin liden Svend Trøst,
Og Broen han efter hannem kasted.

Tak have Niels Ebbesens Søstersøn!
Han var sin Morbroder tro:
Han kasted i Aaen de Fjælle saa brat —
De Holster funde ingen Bro*)."

„Lad der være Maade med min Berømmelse, Godtfolk!" — sagde Svend Trøst noget undselig: — „hvad jeg frelste idag, var dog kun en Myretue mod hvad I og Morbroder Niels maaske har bjerget, saasandt selv den

*) Af Folkesangen.

bedste Ridder i Danmark og hans Svende kun er en ringe Del af Folk og Rige. Ha! tilsidst bryder enhver dansk Mand sig nu meer om sin egen Frelse, end om det Hele, og det er Landets Pest og Ulykke!" — tilføiede han ivrig, da de halvberusede Krigsmænd vedbleve at raabe Hurra for ham og gjentage Visen om Broen. — „Gjør I mig meer Væsen over den lumpne Bro, var jeg tilfreds, I aldrig var komne levende over den. Her er Andet at tænke paa, end at hytte vort eget og vore gode Venners Skind!" Med disse Ord forlod han Borgestuen, og den overdrevne Begeistring for hans Bedrift havde Ende.

Svend Trøst havde forladt den kvalme Borgestue i en besynderlig Stemning og var gaaet ud paa Høienlofts-svalen under den stjerneklare Nathimmel. Det var Aftenen efter Søndagen „Judica" den første April, der, som Grev Geerts Dødsdag, var bleven saa mærkelig en Dag i Danmarks Aarbøger. Ingen af de Brattingsborg Krigsmænd havde tænkt paa Ave eller Messe den hele Dag, og Grev Geerts Banemænd havde endnu ikke tvættet Blodet af deres Vaaben og Klæder. Niels Ebbesens forbausende Daad og den mægtige Geerts Fald havde gjort et stort Indtryk paa den unge Ridders Sind; mèn han havde faaet en Forestilling om hint Tyrandrab, der midt i hans stolte Glæde forstemte ham. Hvor vigtig end denne Bedrift maatte være for Danmarks Frihed og Lykke, forekom den ham dog nu, i den sorte Svends raae, hevnglade Beretning, hverken saa ædel eller ridderlig, som hans gamle Beundring for hans Morbroders stormodige Sind forbrede det. Billedet af den mægtige Geerts Endeligt, som en lav Forbryders Henrettelse, var ham modbydeligt. Det Had, han før havde næret mod Danmarks Undertrykker, syntes næsten forsvundet for Tanken om den faldne Fjendes Navnkundighed, som Helt og Feltherre. „Nu er der

da een mærkelig Mand mindre i Verden!" — sagde han ved sig selv — „men er Danmark dermed reddet?" Han løftede sit Blik mod de tindrende Stjerner. — „Hvi forstaaer jeg ikke hvad hist staaer skrevet med Guds Finger?" — vedblev han — „Hvad vil Enden blive? hvor vil det gaae Geert den Stores Banemand? Hm! min Lykkes lille Fjende er ogsaa falden!" — vedblev han fast mismodig og bitter. — „Tyrannens Haandlanger skal nu aldrig holde Bryllup med Agnete — men — Svend Trøst kjender hun dog ikke meer, er jeg nu end Ridderen af Randers Bro og har faaet Lov for Lidt af den sidste Nats Helte." Riddernavnet var en Hæder, Svend Trøst i mange Aar havde higet efter. Nu, da denne Lykke var opnaaet, forekom den ham næsten barnagtig, forfængelig og slet fortjent. Det overdrevne Bifaldsraab i Borgestuen klang ham næsten som Spot, siden han dog kun havde taget mindst Del i den natlige Heltefærd.

Nu hørte han, at Døren aabnedes til Høienloftssalen fra Borgherrens Lønkammer; han traadte ind fra Svalen og mødte Ridder Niels, som med et Lys i Haanden vilde begive sig til sit Sovekammer.

„Tænker I paa at sove i denne Nat? kjære Morbroder!" — spurgte Svend Trøst og betragtede med Forundring Ebbesens rolige og tillidsfulde Aasyn, der dog bar Præget af en mægtig, men opløst Sjælsspænding.

„Hvorfor ikke? min Søstersøn!" — svarede Ridder Niels og standsede: — „jeg tænker nu første Gang i sex Aar at sove rolig. Fra denne Dag maa et nyt, sundt Liv begynde i Danmark; dertil hører Hvile saavel som Daad." Han satte Lyset paa Bordet og tog Plads i den store Armstol. „Har du endnu Skrupler over min Gjerning? Svend Trøst!" — tilføiede han. — „Jeg mente

dog, du havde faaet bedre Tanker om mig og min Færd, da du hørte Trommen og Stormklokken i Randers."

„I har givet mig Ridderslaget idag, Morbroder Niels!" — sagde Svend Trøst og greb hans Haand — „skjenk mig nu ogsaa den Tillid og Fortrolighed, I hidtil har negtet mig! Siig mig kun Eet! og jeg er eders Æres Ridder og jer fuldtroe Mand til min Dødsstund: var det for Danmarks Friheds Skyld alene, at I slog den stolte Grev Geert?"

„Det vil jeg haabe, Søn!" — svarede Ebbesen og foer med Haanden til den store Pande: — „havde jeg tvivlet derpaa forgangen Nat, havde den største Tyran i Verden endnu levet. Dog — hvo kjender hver hemmelig Tanke i sin Sjæl? — hvo seer hvert Gran paa Bunden af Tankedybets Afgrund? — hvo tør sige om sin bedste Gjerning, den var ren for Guds Aasyn?"

„Gud velsigne Eder, ædle Morbroder!" — tog Svend Trøst heftig Ordet og trykkede hans Haand til sine Læber. — „Jeg skal ære og høiagte Eder saalænge jeg lever og aldrig meer spørge om eders Tanker: nu veed jeg, de ere saa retfærdige, som nogen Engel kan fordre det af et syndigt Menneske. Men siig mig nu ogsaa, hvad agter I fra denne Stund at foretage til Fædrelandets og eders egen Frelse?"

„Først Fjenden ude af Landet og en retmæssig Konge paa Danmarks Throne!" — sagde Niels Ebbesen med freidigt Blik og stod op — „saa kan vi maaskee tænke paa den Fred, der kan blive tilovers for Landets Befriere og Venner i Nøden. Nu maa hver ærlig Mand holde sammen og hele Folket staae os bi med Lyst og Mod! Rygtet om Grevens Fald skal flyve foran os med Skræk — og den døde Tyrans Hær adsplittes, som en Bisværm uden Dronning paa Heden!"

„Godt, kjære Morbroder! men hvo styrer saa Folk og Rige? Er der tænkt paa et Kongevalg?"

„Jeg vil betroe dig, hvad endnu er en Løndom: Bistop Svend er reist til Brandenborg med Hyldingsbrev til Junker Valdemar. Landets vigtigste Mænd har underskrevet det; mit Navn staaer først derunder; men Ridder Bugge og hans Venner have andre Tanker."

„Og Otto — den ædle Junker Otto — skal han sidde forglemt og forbigaaet i sit Fængsel?" — udbrød Svend Trøst med smertelig Iver. — „Hvor kunde I fremskynde det Valg, Morbroder!"

„Det har smertet mig dybt, som nu dig; men det er Nødvendighed — den eneste Udvei: Prinds Ottos Fangenskab har gjort hans Valg umuligt; selv om vi nu kunde befrie ham med Vaabenmagt — han har tabt Folkets Tillid. Broderen har de vigtigste Stemmer; til ham staaer Alles Haab. Otto maa opgive sine Fordringer og vente sin Frihed af Broderen med hele Landet. Det er ingen Forbigaaelse. Folkets Villie er her Lov. Danmark er endnu et frit Valgrige."

Svend Trøst stod ved denne Meddelelse fast nedslagen og betragtede med en inderlig, vemodig Følelse Prinds Ottos gyldne Sværd, som han holdt i Haanden. „Saa var ogsaa det kun en smuk, bedragerisk Drøm, som alt andet Skjønt og Herligt!" — sagde han med et dybt Suk. — „Jeg saae ham ved den store Absalons Grav, den Aften, de begrov hans Fader i Soer; jeg var i den Time dog saa vis paa, det maatte blive ham, der engang skulde bringe Lykke og Velsignelse tilbage over Danmark."

„Det var mit med hele Danmarks Haab for sex Aar siden" — svarede Ebbesen vemodig — „Blodstrømmen paa Tap-Hede har udslukt det. Ulykken er med ham. — Statsmand er han jo ikke; det skal Broderen være. Hans Stats-

kløgt bliver maaske min Ulykke" — tilføiede Ebbesen og tog sit Lys fra Bordet — „dog — Danmarks Lykke vil vi nu kun tænke paa. I Guds Navn! lad Valdemar raadslaae med Bispen og Fyrsterne som han vil og maa! — jeg har ryddet ham Veien til Thronen; gaaer den ogsaa over Brattingsborgs Grus og det, der er bedre — jeg maa dog ønske ham Lykke paa Veien, for gamle Danmarks Skyld."

Ridder Niels trykkede sin Søstersøns Haand og gik med faste, rolige Skridt til sit Sovekammer.

Svend Trøst saae længe efter ham, og der trængte sig Taarer i hans Øine. „Han og Otto" — sagde han — „de to bedste Sjæle, jeg kjendte blandt danske Mænd — skal de nu begge gaae tilgrunde for den kolde Statskløgt? — og han, den overmodige, unge Herre, der truede mig med Jagtpidsken — han vor Konge! — han den store Statsmand, man har Bud efter! Gud bedre det! de er' blinde. Hvad skal Danmark med Hovedet uden Hjerte? Mod har han ei engang, det tør jeg døe paa." Han gav nu ret sin Harme Luft, og talte saa høit med sig selv, at det rungede i Salen: „Ha! lad os nu da udslette Løverne og Hjerterne af Danmarks Skjold — og sætte lutter smaa Slangehoveder istedet! saa kan det blive som hint Hedningskjold, der forstenede Hjerter og Sjæle; men oplive vil det aldrig i Evighed — aldrig!" — —

Som Svend Trøst i sin Iver udraabte disse Ord, stod den sorte Svend for ham i den dunkle Høienloftssal. Han havde endnu ikke afvasket sit smudsige Ansigt eller kæmmet sit uhyre Skæg, og hans Klæder vare endnu blodige fra den sidste morderiske Nat. „Ei, ei! unge Hr. Ridder!" — udbrød den vilde Karl med en lystig Latter — „gaaer I mig og min salig Bedstemoder ind i Haandteringen og giver Jer af med at være Spaamand? Nei,

lad mig om det! den Konst forstaaer jeg bedre. Saavist som jeg spaaede Grev Skaldepande og hans Haandlangere den visse Død, saavist kan jeg love Jer for, vi nu skal faae bedre Tider her i Landet, ihvor det saa vil gaae Jer og jer Morbroder. Saameget kan jeg dog læse i de Stjerner, der staae høiest i disse Nætter, at det er god Tid at begynde noget Stort paa, naar Gønduls største Aand*) rider mellem Vædder og Tyr. Det veed jeg, vi har ikke løbet med Limstangen i dette Døgn, hvorvel vi har alle Narres Dag idag."

„Dine Spaadomme giver jeg ikke Stort for, gale Volle!" — sagde Svend Trøst, der fast med Gru var traadt tilbage for den fæle Skikkelse: — „det er en nem Sag at spaae de Folk Døden, man selv er med at slaae ihjel. Men hvorledes seer du dog ud! gak hen og vask Blodet af dig, og skab dig ikke længer som et Umenneske! Nu har du faaet Hevn fuldtop baade for din gamle Herre og din Bedstemoder. Hvorlænge vil du gaae som et Skræmsel her? du seer jo ud som den livagtige Satan."

„Er I ræd for Blod og hvad andet Skarn, der hænger ved os i denne Verdens Søle, unge Hr. Ridder! saa duer I, Skam, ligesaalidt til den Tid, der kommer, som til den, vi har Has paa. Saa ren og slikket, som I vil have hver Ridder og Svend, og det baade paa Sjæl og Krop, saa pen slipper Ingen til sin Lykke i denne Vildbassetid. Kan jeg føie Jer deri, skal I dog see mig tvættet imorgen!" — vedblev han med et Nik — „men den sorte Svend bliver jeg dog til min Dødsdag. Veed I ellers Nyt fra Hald? den fangne Jomfru, I veed nok, vor lille Agnete fra Bjørnsholm, hun er fløien med Vildgæssene igaar."

*) Solen.

„Hvad! flygtet? — du min Gud! hvorhen?“ — udbrød Svend Trøst heftig.

„Ja hvorhen, har hun rigtignok glemt at lade os vide. Men jeg skal nok faae hende opsnuset!“ — tilføiede Bolle med et raat Smil. — „Har I nu to Gange reddet mig Liv og Lemmer, er det ikke meer, end billigt, at jeg hjælper Jer til lidt Liv og Lystighed igjen ved Leilighed — og hvad jeg kan ærgre Sti Andersen med, gjør jeg med Hjertens Glæde.“

„Spar din Tjenstagtighed, Bolle!“ — afbrød den unge Ridder ham og vendte sig fra ham. — „Lad hende flye hvorhen hun vil! vov du aldrig at komme hende for Øine med dit Vildmandsfjæs!“

„Nu, nu! det døer hun vel ikke af at see paa, naar jeg fører hende i Ridderens Favn, hendes Hu staaer til.“

„Hvad! er du gal? Bolle! hvilken Ridder?“

„Ih, Fusentasten, der blev besat ved at see hende: ham skal hun jo have et godt Øie til. Maaske Fuglen kun er fløien fra Hald, for at lade sig fange af den nybagte Ridder med Randers Bro i sit Skjold, og han skylder hende jo en Brudgom for den, han slog istykker for hende sidste Nat.“

„Gaa din Vei, Bolle!“ — svarede Svend Trøst med et dybt Suk. — „Broer kan jeg kaste af, og Slyngler kan jeg slaae for Panden; men den Fugl, du taler om, fanger jeg aldrig. Det var en Drøm med den lille Agnete fra Bjørnsholm. Jeg er ikke meer til i hendes Sjæl, og i min er der nu kun et deiligt Billede tilbage, men uden Sandhed og Kjærlighed“ —

„Ei hvad! lidt Løgn er der i al Elskov, det veed vi jo nok, og holder hun af Jer, er det snarere for meget, end for lidt“ — mumlede den sorte Svend. Den unge

6*

Ridder vendte ham Ryggen og gik, med et Lysglimt i sit urolige Blik, til sit Sovekammer i Ridderloftet.

Næste Morgen fulgte Svend Trøst sin Morbroder til Hald med største Delen af Borgens Mandskab. Han var adspredt og svarede bagvendt til Alt. Den sorte Svend var bleven vasket og pudset; han fulgte Toget med lystig Sang.

„Hvad tænker du paa? min kjære, troe Søstersøn!" — spurgte Niels Ebbesen med venlig Røst og lagde sin Haand paa den unge Ridders Skulder — „er det Danmarks Fremtid eller min og Junker Ottos Skjæbne, du grunder saa dybsindig paa?"

Svend Trøst blev rød over hele Ansigtet, men den sorte Svend lo hemmelig og trak paa Skuldrene.

„Gud bevare Danmark! — og Eder med, kjæreste Morbroder!" — udbrød den forlegne Drømmer og rev sig ud af de Forestillinger, der syntes at fængsle ham — „tænkte jeg end hverken paa at tjene Fædrelandet eller Eder og den brave Junker Otto i denne Stund, saa var det, sandelig, ei fordi jeg har nogen bedre Idræt i Verden at bruge Liv og Tanke til. Tydsken har I jo alt givet Ben at gaae paa, saavidt jeg hører."

Hvor man kom, hørte man virkelig, at Fjenden allerede var paa Tilbagetoget ud af Landet, og at Rygtet om Grevens Fald havde opløst og adsplittet hele hans store Hær af tydske Soldtropper. Paa Hald var der Jubel og Glæde. Ridder Bugge og hans tre hundrede Krigsmænd holdt i Pandser og Plade i Gaarden, for strax at bryde op og forfølge den flygtende Fjende. Niels Ebbesen forenede nu sin Skare med Hr. Bugges og blev modtagen af ham og alle Ridderne paa Hald som en Hædersmand.

„Nu skal Ingen sige Jer paa, I har siddet ørkesløs, medens vi Andre sloges, brave Ven og Nabo!" — raabte den høirøstede Ridder Bugge og rystede Ebbesens Haand: — „for den ene Bedrift vilde jeg give alle mine Seire tilhobe og Hælvten af dem, jeg endnu agter at vinde. Vil I føre Befalingen over vore Krigsmænd, træder jeg selv tilbage. I har viist os, at I er den fiffigste og derhos den bristigste Riddersmand i Landet."

„Tak for eders bedre Tanker om mig, Ridder Bugge! hvorvel jeg hellere vil hedde ærlig, end fiffig!" — svarede Ebbesen. — „Før I kun Befalingen, som det sømmer sig, hvor I selv fast lønner alt Krigsfolket! Und mig kun et Ord med i eders Raad paa dette Tog! Nu mener jeg, vi lade ringe med Stormklokkerne over hele Landet mellem Dette og Ribe, at Folket kan komme paa Benene, og hver Jyde, der har en sund Arm, vil hjælpe os at følge Tydsken til Dørs."

„Som I vil! dennegang skal Niels Ebbesen raade!" — svarede Hr. Bugge — „hvorvel jeg meer stoler paa os Riddere og vore krigsvante Mænd, end paa all det Skrab, I vil ringe sammen med Kirkeklokken." Paa Hr. Bugges Bud foer der strax en Snes Svende forud, for at kalde Folket til Landstorm mellem Viborg og det Slesvigske. Ridder Bugge og Niels Ebbesen droge selv i samme Time ud fra Hald med en stedse voxende Hær. Fra Landsby til Landsby ringede Kirkeklokkerne foran dem, og Folket strømmede med stor Jubel sammen, for at slutte sig til den lille, udvalgte Rytterskare, i hvis Spidse de saae Landets Befrier. „Se! der rider han!" — løb det fra Mund til Mund — „med Niels Ebbesen alle Mand! det var ham, der slog den kullede Greve." Med Ebbesens Navn til Løsen, fulgte Bønderne Toget i store Skarer, til Hest og til Fods, med Øxer og Leer. Ridder Bugge taug, men

rynkede Panden over dette Optog og saae med Ringeagt paa den uordenlige og sletbevæbnede Almuehob.

Paa Ribeveien stødte en anselig og velbevæbnet Ryttertrop til dem, med en svær, geistlig Herre i Spidsen. Det var den krigerske Bisp fra Ribe, Magister Jacob Split eller stærke Mester Jacob, som han i Almindelighed kaldtes af Almuen. Han havde vel ikke Biskop Svends geistlige Værdighed i Aasyn og Adfærd, men langt mere krigersk Anseelse. Han sad paa en høi, sort Stridshingst med et Brystharnisk over den sorte Prælatkjortel og med en Feltherres Myndighed i det store, fyldige Ansigt. Han var af høiadelig Byrd, men var fri for det gjængse aristokratiske Hovmod og viste sig jævn og ligefrem som en Bonde. Han var, ligesom Biskop Svend, høit agtet for sin Lærdom, som han tilligemed Magisterværdigheden havde erhvervet sig paa udenlandske Høiskoler. Som Biskop beskyttede han med Kraft og Myndighed sine underordnede Geistlige mod de verdslige Magthaveres Gjesteri og Undertrykkelse, og naar Bandstraalen ikke vilde virke, greb han uden Betænkning Sværdet. Han havde været Hovedmand for hint Forbund mod de holstenske Grever, hvori Biskop Svend ogsaa havde deltaget i Kong Christophers Tid. Med en Magt af nogle tusind Mand havde han, især i Fegtningen ved Haderslev, indlagt sig stor Berømmelse. Da Ridder Bugge og Niels Ebbesen saae denne Mand i Spidsen for den betydelige Rytterskare, der kom dem til Hjælp, hilsede de ham med stor Ærbødighed og Velvillie. Ved Bispens Side rede fire svære Krigsmænd, der gave Agt paa ethvert af hans Vink — det var hans Venner og nærmeste Frænder, der altid fulgte ham som Væbnere — den Ene lignede ham temmelig i Høide og Styrke; det var hans kæmpestærke Broder, Hans Split.

„Tak og Ære for Vovestykket i Randers, bjærve Rid-

der Niels af Brattingsborg!" — sagde Bispen og rakte Niels Ebbesen Haand. — „I har gjort et dygtigt Dommedagsslag i Danmarks og Vor Herres Navn, hvorvel jeg ikke tør sige, det var ganske efter min Ethica*), som vi hørte den paa de høie Skoler; men den Gjerning maa nu forsvare sig selv! Hvad Tak I end faaer derfor af de Store og Mægtige paa Jorden, jeg tænker dog nok, vi skal undskylde det for St. Knud og den kjære Herre Gud, der bedst kjendte vor Nød og jer Villie."

„Det er ogsaa min Fortrøstning, Herre Bisp!" — svarede Ebbesen — „endskjøndog eders fromme Collega, Biskop Svend, strengelig fordømte mit Forsæt og truede mig svart, hvis jeg satte det i Værk."

„Det har han gjort, som en from og nidkjær Guds Mand!" — svarede Bispen — „det vilde jeg gjort med i hans Sted. Nu, Gjerningen er skeet, er det en anden Sag. Nu siger jeg: Gud skee Tak for hvad han tillod til vor Frelse! og nu vil jeg hjælpe Jer frit og aabenbart ved høi lys Dag med hvad I har begyndt i Mulm og Nat paa eders egen Fare. I have ogsaa Tak, Ridder Bugge!" — tilføiede han og vendte sig til den stolte Ridder fra Hald, der syntes først at have ventet Bispens Hilsen og Tiltale. — „I har først undsagt Tyrannen og begyndt aaben Feide mod ham. Er det skeet med et gudeligt Sind, i Folkets og Kronens Navn, og ei af vor fribaarne Stands Egenraadighed, som jeg vil haabe, saa fortjener I visselig ogsaa alle brave Dannemænds Tak. Her er Landet alt ryddeligt" — vedblev han uden at vente paa Ridderens Svar — „jeg har ogsaa hjulpet Fjenden til Dørs paa egen Haand, efter ringe Evne, og sendt En og Anden lidt hovedkulds ind i Skjærsilden; men det er en ærlig og forsvarlig Sag i

---

*) Pligtlære.

denne lovløse og kongeløse Tid. Vil I nu som jeg, drage vi ad Veile og Kolding til og vise Fjenden Vinterveien, hvor han findes!"

Man antog Bispens gode Raad og forfulgte Fjenden i den Retning, han angav.

Paa en Landsbykirkegaard, en halv Dagreise fra Kolding, havde en Flok holstenske Ryttere forskandset sig, for ikke at overrumples om Natten, medens de hvilede sig i den opbrudte Kirke. Det var Morgengry, da man opdagede denne Forskandsning og stormede den. Til sin Forundring saae man nogle danske Krigsmænd forlade Skandsen og løbe over til deres jydske Landsmænd, for at overgive sig paa Naade og Unaade. Men Forbittrelsen mod disse Overløbere var fast større, end mod Fjenden selv. „Landsmænd! Forrædere!" — udbrød Ridder Bugge og Niels Ebbesen paa eengang og studsede. Paa Hr. Bugges Befaling bleve Overløberne strax bundne, og han truede høirøstet med at lade dem hænge, saasnart Skandsen var tagen.

„Vil I hænge jeres egne Landsmænd, saa hold Jer først til vor Husbond! han har bundet os med Ed!" — sagde en af de fangne Overløbere, og Svend Trøst troede at kjende en af Sti Andersens Skytter fra Bjørnsholm. Han meddelte strax sin Morbroder denne Opdagelse, og Niels Ebbesen skiftede Farve. Daggryet oplyste det heftige Kampoptrin, som nu ved Ebbesens Iver blev afgjørende. Den lille, holstenske Trop forsvarede sig fortvivlet; men hele Kirkegaarden var omringet, og snart stod Ebbesen med Ridder Bugge og den krigerske Bisp indenfor den stormede Kirkegaardsmur, tilligemed Svend Trøst og et Par hundrede Stridsmænd. Vaabnene faldt de overvundne Fjender af Hænderne, og Jyderne ventede paa det sædvanlige strenge Bud fra Ridder Bugge: „Hug dem ned!" Men nu traadte der en høi Mand ud af Kirkens Vaabenhus,

og man kjendte Sti Andersen af Bjørnsholm. „Hold inde, Landsmænd!“ — raabte han med stærk Røst — „mener I det ærligt med Danmark, saa lader I mig drage fri herfra med mine Folk. Jeg har ikke baaret Vaaben mod Fædrelandet, men oppebiet Kampens Udfald her, for i ethvert Tilfælde at gavne baade Jyder og Holster. Havde den store Grev Geert seiret, skulde min Forbøn have formildet Folkets Skjæbne. Nu er det min Agt at være Fredsmægler mellem den faldne Greves Sønner og vor forskudte Kongeslægt. Jeg seer min Uven, Niels Ebbesen, i eders Spidse“ — vedblev han — „har han Fædrelandet kjærere, end sin egen Hevn, vil han selv være den Første, som frikjender mig.“

„Nei, Sti Andersen!“ — svarede Ebbesen med dæmpet Harme — „frikjende Jer vil jeg aldrig: I er og bliver en Magthaver-Ven, som Ingen skal stole paa; men gjælder mit Ord noget her, skal I drage fri herfra og forsvare Jer for Danmarks Folk og den danske Krone, naar Tid er. Opfyld denne min Bøn, Ridder Bugge! Var Sti Andersen min Ven eller Broder, som han er min affagte Fjende, vilde jeg rødme ved at bede for hans Liv.“

„Paa denne Mands Forbøn kan I drage frit herfra, Ridder Andersen!“ — raabte Hr. Bugge med stolt Overherremine: — „paa dette Tog lader jeg Ebbesen raade, fordi han slog eders Herre, Despoten; men vogt Eder, hvor vi mødes igjen, Ridder Sti! — faaer I end al Verdens Fyrster til Venner med jeres Rævekonster, mig har I til Uven til min Dødsdag, saasandt jeg hader alle Tyranner og Tyrantjenere!“

Uden at svare et Ord steg Sti Andersen paa sin Hest og red med en stolt og listig Mine, i Spidsen for sine Krigere, ud af sin bestormede Skandse. Paa Høvdingernes Bud gjorde Jyderne ham Plads; men der mumledes høit

og misfornøiet om Riddernes Skaansel mod en Forræder af deres egen Stand, og den gamle Bemærkning hørtes gjentaget, at de store Skjelmer lod man dog altid løbe, men de smaa hængte man op. Dog den Skaansel, man havde viist Sti Andersen, blev heller ikke negtet hans jydske Svende. Paa Ebbesens Ord bleve Fangernes Baand strax løste, og man lod dem gaae hvorhen de vilde.

Medens Sti Andersen og hans Følge forsvandt paa Veien til det Slesvigske, fortsattes de adspredte Soldtroppers Forfølgelse lige til Kolding. Man indhentede og nedsablede mange Hobe, der havde givet sig for lang Tid til at plyndre paa Tilbagetoget; men man naaede ikke den Del af Grevens hurtige Hær, der, med begge Geerts Sønner i Spidsen, førte den faldne Greves Lig ud af Landet.

Sjette Kapitel.

Intet var i disse Dage almindeligere i Slesvig og Holsten, end Synet af flygtende „Ghunzhower" eller hine letbevæbnede vestphalske og rhinlandske Soldryttere, der havde staaet i Grev Geerts Tjeneste, og som nu i større eller mindre Bander gjennemfore disse Egne og bekræftede Rygtet om Grevens Fald og hans Hærs Opløsning.

I et Herberg paa den holstenske Side af Eideren, hvor Veiene stødte sammen fra Rendsborg, Itzeho og Segeberg, sad en Aften i hin første mærkelige Uge af April en Flok af sexten slige Soldryttere ved det lange Drikkebord paa Dilen eller Tillien, der baade var Kjøkken, Stald og Folkestue. Deres Heste fik Foder i samme store Staldstue mellem Kvæget, og Arnerøgen trængte ud gjennem det aabne Loft og Tag. Ilden fra Arnestedet og en Tran-

lampe over Bordet oplyste det store Selskab af Mennesker og Dyr. De mange blanke Kobberkar vidnede om Kromandens Rigdom, og over Kreaturerne bugnede Høstænget af Foder. Den tykke, holstenske Krovert skjenkede flittig for de Fremmede og hørte med nysgjerrig Deltagelse paa deres Samtale. De havde spændt de spydlange Sværd af og lagt deres Stridskolber paa Drikkebordet mellem Ølkrusene, medens de strakte sig paa Bænkene og hvilede sig mageligt paa store Bylter af Ransgods fra de jydske Herregaarde og tildels fra Kirker og Klostre. En af dem havde fremtaget en forgyldt Alterkalk, hvoraf han med Frækhed og overmodig Seierherremine drak sit Øl, medens han høirøstet førte Ordet blandt sine Kammerater. Det var en vestphalsk Veteran med et uhyre langt Mundskæg, der hang ham i tykke Fletninger ned paa Brystharnisket; han syntes at kunne være Fader til hele Flokken, og hans vilde Omløber-Ansigt var saa gjennemflænget paa Kryds og Kvær af Skrammer, at der ikke var Plads til fleer.

„Nu har vi da sat Skræk i det Folkeslag med!“ — brummede Vestphaleren med en hæs Ravnestemme og satte den tømte Alterkalk paa Bordpladen saa det klingrede. — „Det er dog et lumpent, fattigt Folk, disse Danske, og glubske dertil som Ulve. Det er sidste Gang, jeg lader mig hyre mod de Bulbidere. Havde vi ikke hørt en Messe iblandt og taget vor Sold, som en Guds Gave, hos de fromme Klerke, var vi, Herren hjælpe mig, komne ud af Landet som Kjæltringer. Det fede Bytte, Greven lovede os i Marsken, det kan vi nu skyde en hvid Pind efter.“

„Havde vi kun ikke taget os Orlov paa egen Haand, kunde her maaske være Noget at fiske!“ — bemærkede en lang, skeløiet Karl, af hvis Vaabentrøie der fremstak et Sølvcrucifix. — „Man siger jo, de unge Grevesønner flux vil hyre en ny Hær mod Dansken.“

„Lapperi med de Hanekyllinger!" — brummede Veteranen — „hvor skal de tage Lønningen fra? kunde den gamle Stridshane ei engang skrabe vor Sold sammen paa de danske Møddinger, men maa gaae som vor Skyldner i sin Grav, hvad vil Sønnerne saa tænke paa? En Nar hvo der tjener for Sladder og tomme Løfter herefter! Nei, Solden forud, Kammerater! i Lommen eller i Halsen! og saa slaaes for den, som brave Karle! det er der Mening i — hvad har man ellers for sit Liv, naar det ryger ad Helvede til i Herretjeneste? De stormægtige Herrer love altid Guld og grønne Skove, naar de trænge til os; men før de faae Stridskolberne betalt, der skal vinde dem Riger og Lande, kan det være ude som et Lys med al deres Magt og Storhed, og hvad har vi frie, løse Krigsmænd saa Andet, end Skrammer og lange Næser? Den store Greve var en allerhelvedes Karl, det er sandt; men han var aldrig god at plukke Haar af, og hvor høit han bar sit Hoved, sad det dog for løst i Randers."

„Det kan aldrig være gaaet rigtigt til, Kammerater!" — bemærkede en rhinlandsk Soldrytter, der havde smykket sin Vaabenhue, som en Turban, med et Stykke af et rødt Fløiels Alterklæde. — „Naar har man hørt, at saa mægtig en Feltherre er bleven slagen midt i sin Leir mellem saa mange tusinde Stridsmænd, og det af en eneste Ridder med en Haandfuld Vovehalse? Der var Trolddom med i Spillet; det tør jeg sætte min Hals paa. Husker I den lange, sorte Karl, der spaaede os Alle Død og Ulykke ved Pøleskoven? ham, Greven vilde hængt, naar Skoven blev grøn — han har jo hexet Fienden baade ind og ud paa Randers Slot, vil man sige. Men det maa du vel bedst vide, Jochum Vestphaler! du havde jo Nattevagt ved Grevens Sovekammer."

„Ja vist, Kammerat! derom veed jeg Besked!" —

svarede Veteranen og brystede sig. — „Med Trolddommen havde det sin Rigtighed; men hvad bryder jeg mig om en Flok Troldkarle? Den sorte Hexemester har jeg selv taget mig af med en halv Snes Lømler af samme Surdeig. — Hjalp han Fjenden ind med sine Djævelskonster, ud har han, den Sorte annamme mig, hverken hjulpet nogen Anden eller sig selv; for jeg flækkede hans Pande i tre Stykker og jog mit Sværd tværs igjennem hans Liv med det Samme."

„Det var Fanden til Hug, Jochum Vestphaler!" — bemærkede Rhinlænderen. — „Du tager altid Munden vel fuld. Men hvor blev han af, den raske Vovehals, der blev sidst tilbage og kastede Broen af for jer Næse?"

„Hvor han blev af?" — brummede Vestphaleren — „ja, det maa du spørge de Randers Lax om; for jeg drev ham mit Kastespyd gjennem Bugen, saa det kom helt ud igjen af hans Ryg i det selvsamme Øieblik, han vilde springe derfra — og saa styrtede han selv ud i det vilde Hav med den sidste Planke."

„Det var som Pokker, Kammerat!" — udbrød Rhinlænderen: — „kunde du see Spydet komme ud af hans Ryg og det ved Nattetide? du fik det dog igjen, seer jeg — men var det i Havet, han faldt? jeg mente, det var kun en lille Flod, den Bro var over."

„Fanden heller! de Danske har jo ingen Floder, som andre christne Folkefærd; men Hav og Sø har de nok af, de Hunde! Du veed kun lidt af det: du kom jo ikke langt over Rendestenen ved Grændsen."

Medens de endnu talte herom, var der traadt et Par nye Gjester ind paa Dilen med deres Heste. De vare klædte som holstenske Ryttere; men det var Svend Trøst og den sorte Svend. De mærkede først hvad Selskab her var, da de allerede vare helt inde paa Dilen, og de kunde

nu ikke gaae tilbage uden at røbe sig. De satte sig tause ved et andet Bord, med en Kande Øl for sig, uden at indlade sig med Soldrytterne.

„Hvor mon vore Grever vil hen med vor store Herres Lig?" — spurgte nu Kromanden. — „Har I ikke seet Toget underveis? Godtfolk!"

„Vi slap dem forbi mellem Flensborg og Slesvig" — svarede Rhinlænderen. — „De vil nok til Itzeho med ham; men nu give de sig vel Stunder, siden de har faaet ham lykkelig ud af Nørrejylland."

„Kalder I det, at faae ham lykkelig ud?" — mumlede Kromanden med et mørkt Blik. — „I veed kun lidt hvad det er, at miste saadan en Herre; men det vil Dansken faae betalt, kjender jeg vor store Greves Sønner. Nu slipper den danske Prinds aldrig levende fra Rendsborg."

Svend Trøst udbrød i et uvilkaarligt Suk og foer halvt op af Bænken; men den sorte Svend kneb ham i Armen, og han satte sig taus igjen paa sin Plads. „To af de Karle var med at slagte min gamle Herre paa Segeberg" — hviskede Bolle. — „Lad I kun mig raade her!"

„Ei, ei! et Par nye Krigskammerater!" — sagde den stortalende Vestphaler og blev nu først de to Fremmede vaer. — „Seer jeg ret, var de med at narres April i Randers. Hei, Karle! saae I ikke hvorledes jeg kløvede Panden paa den sorte Troldkarl, og hvorledes jeg stak den fordømte Hund ned, ham, der havde afkastet Broen?"

„Tilvisse!" — raabte den sorte Svend paa galt Tydsk med et forfærdeligt grovt Mæle: — „Det er vist og sandt i alle Maader; det kan jeg og min Kammerat bevidne. Men hørte I, hvad den sorte Hexemester lovede Jer, medens han satte sit Hoved sammen igjen, som en Daase?

han vilde flyve efter Jer med Gønduls Aander og stoppe Munden paa alle Storpralere og Hasefmørere iblandt Jer."

Soldrytterne gjorde store Øine, og Nogle korsede sig. „Hvor er du fra? Kammerat!" — spurgte Vestphaleren og greb til sin Stridskolbe.

„Ja gjet engang, Fa'erlil!" — svarede den sorte Svend og vendte det Hvide ud af sine Øine imod ham. — „At jeg har været med i Randers, kan I jo høre, siden jeg veed saa god Besked med jeres Bedrifter. Den Ungersvend, I stak ned af Broen, forstod ogsaa den sorte Konst; han red iland paa Ryggen af en Lax, men trak først jert Kastespyd ud af sit Liv, da han havde ædt Davre samme Morgen og vilde stange sine Tænder."

„Nu forraader du os jo selv med din gale Spas, Bolle!" — hviskede Svend Trøst.

Soldrytterne saae forundrede til hverandre og til den dristige Spasfugl, hvis mørke Ansigt var halv skjult af Hjelmhuen. Medens en urolig Mumlen opstod blandt de sexten Krigsmænd ved Drikkebordet, stillede den holstenske Kromand sig mellem dem og de to nye Gjester, som han betragtede nøie. Den sorte Svend blinkede hemmelighedsfuld til ham med et fortroligt Nik: „Det er ganske rigtig dem, Landsmand!" — hviskede han paa godt Plattydsk — „lader I de Karle slippe levende herfra, er I en daarlig Holster! de vare alle Sexten med at forraade vor Greve i Randers."

Den svære Holstener nikkede og gav de to formentlige Landsmænd et betydningsfuldt Vink. I et Øieblik vare de alle Tre ude af Dilen, og der begyndte nu en ivrig Trætte mellem Rytterne ved Drikkebordet. Nogle paastode, den Fremmede var en Nørrejyde og ingen Anden, end hin sorte Troldkarl selv; men Nogle bandte paa, det maatte være den livagtige Satan, som nu vilde annamme

dem, der havde betynget sig med Kirkeran og forraadt den store Greve til hans Fjender. Jochum Westphaler holdt ikke af den Snak; han stak hastig Kirkekalken i Lommen og drak sig en drøi Hjertestyrkning af Tinkanden. Karlen med Sølvcrucifixet og han med Alterklædet om Huen syntes helt ilde tilmode og reiste sig urolige.

„Troe I, her er Ugler i Mosen, Kammerater! saa lad os strax bryde op!" — tog Westphaleren temmelig sagtmælet Ordet: — „den tykke Vert er ikke at lide paa. Disse Holster see skjevt til os, fordi vi ikke bedre har hyttet deres Afgud. Er her Noget i Veien, maae vi ærlig holde sammen! Det var rigtignok Løgn, hvad jeg sagde før om den Sorte; saae jeg ret, var det ham selv, her sad; har jeg ikke flækket Panden paa ham før, kan det skee endnu; men lad os see os for med den Karl! Alle Mand til Hest!"

Rytterne ravede fra Drikkebordet og opsøgte deres Heste. Enhver havde grebet sine Bylter og Vaaben, og de nærmede sig den lukte Dileport; men den Ene saae urolig til den Anden, og Ingen havde Lyst til at trække sin Hest først ud. Endelig traadte Westphaleren frem og sparkede Porten op; han vilde selv holde sig tilbage, men blev stødt ud gjennem Porten af de utaalmodige Kammerater. Det var bælgmørkt paa Veien udenfor. Der hørtes et dæmpet Skrig, og Ingen vovede at følge efter. Men nu styrtede Kroverten og den sorte Svend med en hel Del holstenske Huskarle ind til dem med Øxer og Sværd, og der begyndte en frygtelig Myrden paa Dilen.

„Kom, Bolle!" — raabte Svend Trøst paa Dansk og trak sin Hest ud af Huset. — „Med den Handel vil jeg ikke smitte mit Sværd! — Du er en vild, blodgjerrig Satan."

„Lad mig og Gønduls Aander om det! unge Herre!"

— svarede den sorte Svend og vedblev at kløve Pander paa de forfærdede Solbryttere, der syntes at see en virkelig Djævel i ham. Arneilden og den matte Tranlampe oplyste det vilde, blodige Optrin. Kroverten og hans Huskarle sloge drabeligt ned blandt de fortvivlede Krigsmænd, som i deres halve Rus og overtroiske Skræk forsvarede sig slet. Han med Alterklædet om Hjelmhuen laa allerede med knuset Hoved paa Gulvet blandt flere Saarede og Døde. De løse Heste sprang ud over Ligene. Det forskrækkede Kvæg rev sig løs, og Husets Indre gjenlød af Kvinders og Børns Skrig. Den lange Solbrytter, med det ranede Sølvcrucifix, havde taget sin Tilflugt til dette Klenod i sin Nød; han var krøben under Drikkebordet, hvor han laa knælende, med Crucifixet til sine Læber, medens hans skelende Blik foer vildt omkring til alle Sider; men den sorte Svend trak ham frem ved Haaret og halshuggede ham formelig over Kjøkkenblokken med en vild Latter. Medens Verten og hans Huskarle forfulgte de Andre udenfor Dilen, sprang den sorte Svend efter sin Hest og trak den ud. Da han gik forbi Arnen, greb han en Brand og kylede den op paa Høstænget. „Pust til, Bedstemoder! pust til, Gønduls vevre Aander!“ — mumlede han og red ud af Dilen efter Svend Trøst, som han snart indhentede paa den mørke Vei, medens man endnu kunde høre Skrigene og Myrderiet ved Kroen.

„Se saa, dengang hjalp de stærke Gamle!“ — sagde den sorte Svend munter og tørrede Blodet af sit Sværd, medens han med et veltilfreds Nik saae sig tilbage, hvor allerede Huset stod i Flammer. — „Saadan skal de have det Alle tilsammen!“

„Du er et vildt, rasende Dyr, Bolle!“ — udbrød Svend Trøst, heftig forbittret. — „Hvad var din Hensigt

med det unyttige Blodbad? og — hvad seer jeg! Huset i Brand! — Er det ogsaa dit Værk? Mordbrænder!"

„Hvad Andet, kjære Herre! det er jo i sin Orden. Hvad bedre Hensigt er der med det hele Slagteri og Mordbrænderi, de Store kalde Krig og Feide i Verden? Hvor jeg træffer mine Fjender, slaaer jeg dem ihjel paa Stedet, hvis jeg kan, for min egen Fornøielse, og gjør dem hvad Ondt, jeg formaaer, af et oprigtigt Hjerte. Det er naturligt, veed jeg: det gjør de uskyldige Dyr, som jeg; det tykkes mig meget ædlere og bedre, end at myrde Folk for Penge og efter Konst og Regler eller leie fremmede Slyngler dertil, for at vinde Kroner og Herskabsret og siden pine Folkene tildøde med Skatter og Afgifter. Er det Uret, at slaae en Snes lumpne Karle ihjel i en Kro og svie et Hus af, for at redde Livet, saa er det vel større Uret, at slaae en Snes Tusinde brave Folk ihjel paa en Valplads og brænde hele Byer af for ingen Ting; men det kalder man stort og fyrsteligt, og det skammer ingen christelig Ridder sig ved at tage Del i. Nogen Nytte var det dog til, jeg gjorde Lyst i Kroen!" — tilføiede han: — „havde jeg ikke givet dem Andet at tænke paa, havde vi nu begge været hængte, og hvem skulde saa tage sig af Junkeren i Rendsborg? En gammel Regning fik jeg da ogsaa betalt med det samme!"

„Er dette Veien til Rendsborg?" — spurgte Svend Trøst hastig — „viis mig paa den Vei, og forlad mig saa! Vi To passe ikke længer sammen!"

„Mod hvilket Verdens Hjørne vi ride, kan jeg først sige Ier, naar Stjernerne komme frem" — svarede Bolle og saae sig om. — „I maa ikke være vred paa mig, kjære Herre!" — vedblev han i bønlig, godmodig Tone. — „Jager I mig fra Ier, rider jeg tilbage til Brandstedet og lader dem spidde mig eller kaste mig i Flammen. Jeg

har nu eengang faaet Godhed for Jer, baade fra Bjørnsholm og fra den Tid, vi delte Ondt sammen paa Segeberg. I har to Gange reddet mig Liv og Lemmer, som en brav Karl, og jeg har besluttet at tjene Jer tro til min Dødsdag, om I saa vil sparke mig fra Jer hver Dag, som en skabet Hund."

„Du er mig et underligt Menneske, Bolle!" — svarede Svend Trøst. — „Du hader og elsker lige sært. Om hvad der er Godt og Ondt dømmer du altid paa din egen Viis, og mangengang farer der ligesom en Djævel i dig. Siig mig oprigtig: er du christendøbt? paa Bjørnsholm var der Mange, der tvivlede paa det."

„Hvem kan huske det saa nøie? unge Herre! i alt Fald har det neppe bidt paa mig, siden jeg er bleven saa sort. Om min Peblingetid veed jeg ei Andet, end hvad min Bedstemoder har sagt mig, før hun blev brændt, og hvad jeg husker fra mine Hundedrengsdage paa Segeberg; men lad det aldrig bekymre Jer! Med den Barnetvæt, jeg har faaet, vil jeg nøies. Den eneste Klerk, der har taget sig af min Tro, har jeg taget mig af igjen efter ringe Leilighed — det var Grevens Kapellan. Hvad I kalder Kirke og Klerest gjør jeg ikke saa overvættes meget af; det vil jeg gjerne tilstaae Jer, for I vil dog ikke angive mig og lade mig brænde derfor af Christen-Kjærlighed eller hvad Kapellanen kalder Omhu for min Sjæl?"

„Men har du da slet ingen Tro eller Noget at holde dig til, hvad Sjæl og Salighed angaaer?" — spurgte Svend Trøst med et deltagende Blik.

„Jo vist har jeg det!" — sagde Bolle: — „jeg troer paa Jorden og Stjernerne, paa Ild og Vand og Staal — paa Guld og Sølv med og paa Gønduls store Aander — dem, der styre baade Ild og Luft og Hav. Jeg troer ogsaa paa hvad min Bedstemoder har lært mig af Sulla

Suks stærke Ord: dem er der meer Magt i, end i Alt hvad jeres Bisper og Primere præker om. Derhos troer jeg paa mig selv og mine gode Næver“ — tilføiede han — „og paa hvad der ret levende falder mig ind, naar jeg tænker paa min Bedstemoders Øine eller seer paa de gamle Stjerner. Men lad nu det være godt Altsammen, kjære Herre! Om min Død skal I aldrig bekymre Jer: jeg gjør mine Venner hvad Godt jeg kan og mine Fjender hvad Ondt jeg kan; det er ærligt og naturligt, og det gjør I Andre igrunden med, naar det kommer til Stykket. Jeg tager min Føde hvor jeg finder den, ligesom Himlens Fugle. Hvad jeg føler Drift og Trang til, skal Ingen bilde mig ind er Synd eller Uret; jeg er aldrig freidigere tilmode, end naar jeg ret af Hjertens Lyst har brugt min Frihed, hvad enten man vil klappe mig eller hænge mig derfor. For min Sjæl og Salighed kan I være rolig, hvorledes det saa hænger sammen med hin Tvæt, I spurgte om. Der har jo levet og er døet mange tusinde Menneskeslægter i Verden, før der var Vievand og Døbefonter til; værre end dem, vil det vel ikke gaae den sorte Svend, hvad enten jeg er vasket af en Klerk eller ei. Jeg har slaaet mange Slyngler ihjel, som vare christendøbte og bare Helgenbilleder og Crucifixer paa Brystet, og jeg mener, jeg skal blive fuldt saa salig baade som Grevens Kapellan og den kullede Greve selv og de fleste store Fyrster og Riddere i vor Tid. Jeg er tilmed nøisom og vant til ringe Kaar, unge Herre! jeg forlanger ikke nær saa megen Salighed, som I fine og fornemme Folk. Naar jeg kun har frisk Luft og min Frihed og en Bid tørt Brød i Tasken, bryder jeg mig kun lidt om alle de Livsens Kroner, I spidse jeres Næser paa. Jeg forlanger ligesaalidt at synge omkap med jeres Engle, som at blive tilbedet af eders Efterkommere blandt jeres kogte og stegte Helgene.“

„Hvilket grueligt Hedenskab lever din Sjæl dog i, arme Bolle!" — udbrød Svend Trøst med hjertelig Bekymring. — „Din raae, forvildede Sjæl staaer det vel ikke i min Magt at oplyse og frelse; men nu vil vi dog ikke skilles ad for det Første! De Aander, du altid raaber paa, er sagtens noget Djævelspak" — vedblev han — „dem maa du aldrig bede om Raad og Hjælp til min Tjeneste, om du saa kunde frelse mit Liv derved — det skal du love mig!" —

„Det er et svært Løfte, Herre! det maa I unde mig Frist til at betænke mig paa; det er som jeg vilde forlange af Ier, at I aldrig maatte bede til eders allerhelligste Jomfru og hendes Familie eller Svogerskab, som jeg nok veed I holder svarlig paa" —

„Ti stille, Hedning! forhaan ikke, hvad du ingen Anelse har om, med din vantroe Tale!" —

„Der seer I, kjære Herre! hvor urimelig I er: jeg maa ei engang tale høfligt om de Guder eller Aander, I tilbeder, og I vil have Lov til at at kalde mine usynlige Venner Djævelspak. Nei, lad os hver beholde sin Tro i Fred, unge Herre! det vil nok vise sig engang, hvem der har de bedste Hjælpere her i Verden."

Svend Trøst saae fast ængstelig paa sin sorte Følgesvend, som i dette Dieblik havde faaet Die paa nogle fremtindrende Stjerner og atter mumlede en af Sulla Suks hemmelighedsfulde Besværgelser, idet han snart saae paa Stjernerne, snart paa alle Træer og Buske ved Veien. „Lad ham fare hvileløs i Gruben — i de onde Vætters Vold!" — mumlede han og spyttede. — „Her kommer Ligtoget imorgen, Herre!" — udbrød han høit med hoverende Glæde. — „Den Stads bliver værd at see! Vi er paa Veien til Itzeho."

„Ja saa! Men den fører ikke til Rendsborg" — svarede Svend Trøst.

„Grevernes Fangetaarne kan vi tidsnok finde Vei til, men maaske sent nok tilbage fra. — Skal vi dog fare avet om i Fjendens Land og sætte vor Hals i Vove paa Udrider-Eventyr, saa lad os give vel Agt paa hvad de unge Ulve tude om, hvor den gamle nu skal tie for evig!"

„Hm! du kan have Ret!" — svarede Svend Trøst og nikkede. — „Det Tog vil jeg see! — det bliver fast et glædeligere Sørgetog for Danmark, end det, jeg saae i Soer." Man red fort i rask Trav, og den sorte Svend sang en plattydsk Storpraler-Vise med en temmelig overdreven Efterligning af de Krigsmænds Fagter, hvis Vaaben og Klæder han havde frataget dem med deres Liv.

Da det ringede til Høimesse næste Dag i Itzeho, var det, som det aldrig skulde ophøre med Klokkeklangen, og den udbredte sig fra Kirke til Kirke over hele Holsten. Det var Ligklokkerne, der løde for den mægtige Grev Geert. Paa Korsveien udenfor Staden havde Svend Trøst og den sorte Svend alt holdt i nogle Timer blandt en talrig Almueskare fra Omegnen, der ventede paa det Syn, Ingen her glædede sig over, uden de to forklædte Danske. Svend Trøst var dog helt alvorlig og næsten vemodig stemt. Den Deltagelse, han saae i Alles Aasyn, og den Beundring, han hørte Holstenerne yttre for deres vidtberømte, faldne Herre, tilbagetrængte hans veltilfredse Følelse, som Dansk, over det Optog, han her med Livsfare vilde beskue. I den sorte Svends raae, hoverende Miner var derimod Glæden over tilfredsstillet Hevn temmelig synlig; han trykkede forsigtig sin holstenske Hjelmhue dybt ned over Panden og det sortebrune Ansigt, for ikke at røbe sig blandt de talløse Fjender, der ofte udbrøde i vilde Trudsler og Forbandelser mod alle Danske.

Gjennem en tyk Støvsky paa Rendsborgveien glimtede nu en fremrykkende Landsfeskov i Solskinnet, og snart saae man den anselige Krigerskare, der med Geerts Sønner i Spidsen førte den faldne Greves Lig mod Itzeho. I de unge Grevers Aasyn var den dybeste Sorg og en frygtelig Harme synlig. Grev Claus syntes mildest bevæget, og der kom hyppigt Taarer i hans Øine. Den stolte Grev Henrik var bleg; men der var en isnende Ro over hans mørke, kraftige Ynglingsaasyn. Der var ingen Taarer i hans skarpe Falkeøine; men hvergang han saae sig tilbage til Ligkisten med Faderens Lig, som førtes paa en stor, aaben Rustvogn, omgivet af hans sørgende Livvagt, foer der frygtelige Hevnlyn fra Grev Henriks mørke Blik, og hans Bleghed afvexlede med blussende Rødme. Inden Toget naaede Itzeho Stadsport, mødtes det af en stor Sørgeskare fra Segebergveien. Blandt mange gamle holstenske Riddere, som formedelst deres Alder ikke havde deltaget i Felttoget, saae man her to høie, sortklædte Damer til Hest. Den Ene var en aldrende Frue med et skarpt, spidst Ansigt og et uroligt, stedse vexlende Blik, hvoraf Sorg og bitter Harme syntes at udtindre, under en idelig næsten krampagtig Blinken, medens hun med stolt Mine holdt Hovedet opreist og iøvrigt iagttog en sørgende Dronnings Anstand og Selvbeherskelse. Det var den faldne Grev Geerts Gemalinde, Sophia, en født Fyrstinde af Werle og en Datterdatter af den myrdede Kong Erik Glipping i Danmark, med hvem man havde villet finde en betydelig Lighed i hendes Væsen og Ansigtstræk. Den anden sørgende Dame var Grev Geerts Søster, den stolte Fru Elisabeth fra Segeberg, der endnu ofte benævnedes med Dronningnavnet, men hvis Mod og Stolthed nu næsten syntes knækket af den store, uventede Ulykke med Broderens Drab. Ligtoget og Hæren holdt stille, medens Grev Henrik og Grev Claus stege af

deres Heste og modtoge deres Moder og Faster med et heftigt Udbrud af Sorg og bitter Smerte, som nu endogsaa fremkaldte en Taare i den jernfaste Grev Henriks Øine. Saasnart han havde kysset sin Moders og Fasters Haand, førte han deres Heste taus hen til Rustvognen, som han selv steg op paa. Han lod Laaget løfte af Ligkisten. „Har I endnu Kraft og Mod, min høifyrstelige Moder! — har I eders sædvanlige Sjælsstyrke, min høie Faster!“ — udbrød han med fast og kraftig Stemme — „saa seer her hvorledes en dansk Snigmorder har mishandlet eders Gemal og Broder, min berømmelige Herre Fader, den største Krigshelt og Seierherre i Norden! Se, det er hvad Verden har tilbage af Holstens Grev Gerhard den Store; men — ved den levende Gud! og ved den mægtige Himmeldronning, som selv i sit Billed har bragt ham Seier og udødelig Ære!“ — her tog han det berømte Mariabillede fra Itzeho med den store Guldkjæde ud af Ligkisten og hang det høitidelig om sin Hals — „saasandt dette vor Slægts Klenod, vort evige Pant paa Storhed og Seier, nu er vorden min Fædrene-Arv! den Mægtiges Aand er ikke bortfaren: den lever i hans Blod og Afkom. Hører mig, ædle Frænder og Venner!“ — vedblev han med endnu stærkere Røst — „hører, mine brave Holster! I gjæve Riddere og fribaarne Mænd! hvad jeg, Grev Henrik af Holsten, her lover for Guds Aasyn og al Verden! — ingen anden Tanke skal leve i min Sjæl, end Hevnens og Gjengjældelsens retfærdige Tanke, til jeg har stødt min store Faders Sværd i Brystet paa hans Morder og hevnet det Blod, her skriger mod Himlen, paa Danmarks Folk og Tusinders knuste Pander!“ Med disse Ord greb han Faderens store Slagsværd fra Kistelaaget og lagde sit eget istedet. „Jeg lover dig et Blodoffer, som skal ryge til Himlen, min Faders Aand!“ — udbrød han atter med frygtelig Røst — „saasandt

hjælpe mig Gud og hans hellige Ord! derpaa vil jeg tage det høihellige Sacrament." Han havde lagt sin venstre Haand paa sin døde Faders Bryst, og med den høire vendte han Spidsen af Faderens Sværd mod Himlen, medens han kyssede paa det korsdannede Hefte og knælede paa Rustvognen foran Kisten. Der var i nogle Øieblikke dødsstille blandt de mange tusinde Mennesker omkring ham. Derpaa reiste han sig taus. Paa hans Vink lagdes Laaget paa Kisten igjen. Grev Henrik steg paa sin Hest. De sørgende Damer havde tilhyllet deres Aasyn i de lange Sørgeflor og græd. Grevinde Sophia var nær ved en Afmagt, og man maatte understøtte hende nogle Øieblikke; hun havde dog ikke seet Liget; men Fru Elisabeth havde seet stift og længe paa sin Broders blodige Lig, der laa som en halshugget Forbryders i Kisten. Sørgetoget drog nu langsomt og høitideligt videre, og en latinsk Ligpsalme istemtes af en talrig Skare Klosterbrødre og Chorherrer, som med alle Holstens Prælater var draget Liget imøde fra Itzeho og nu, med Voxkerter i Haand og den hellige Jomfrues Kirkebanner imellem sig, stillede sig i Spidsen for Sørgeskaren

Den store Almuehob fulgte Toget med deltagende Udbrud; men Svend Trøst blev ene tilbage paa Korsveien med sin Ledsager. Han sad stille paa sin Hest i alvorlige Tanker, medens Psalmetonerne og Klokkeklangen endnu rungede i hans Øren, blandet med Folkehobens Klager og Mumlen. „Bort!" — udbrød han og vendte sin Hest. — „Det var ikke smukt, vi vilde see paa deres Jammer. Jeg glædede mig fast dertil; men det var en ond Glæde."

„Se! nu kommer han dog som en stor Mand i sin Grav, det Bestie!" — mumlede den sorte Svend og rakte Tungen hemmelig ud efter Ligtoget: — „et helt Folk hyler over det Aadsel, som deres Afgud. Havde jeg Magt som god Villie idag," — tilføiede han med et vildt Blik —

„jeg stjal dem endnu den skaldede Hund ud af Ligkisten og slængte ham i Rakkerkulen hist." Han vedblev at mumle med hevngjerrige Miner.

„Fy, Bolle! fare dine onde Aander i dig igjen?" — afbrød Svend Trøst ham med streng Røst og truede. — „Lad vor tappre Fjende fare med Fred i sin Grav! han gjør ikke flere Ulykker i Verden. Den forbarmende Gud være ham og alle Syndere en naadig Dommer!"

„Gønduls Aander slide hans Sjæl!" — mumlede den sorte Svend, dog saa sagte, at Svend Trøst ikke hørte det. „I har Ret, unge Herre!" — vedblev han høit — „der var dog ingen stor Fornøielse ved den Ligfærd: de høie Herrer og Fyrster maae være saa store Slyngler, de vil — de komme dog altid med Hæder og Stads i deres Grave. Saadan en Jordefærd faaer eders brave Morbroder aldrig i sine Levedage — eller efter sin Død, skulde jeg sagt — og han har dog mandelig frelst det Folk og Rige, denne storagtige Varulv vilde opsluge."

„Stadsen kan de Døde undvære. Gud give dem Det, der er bedre! Naar jeg engang udskifter Sjælegods, til Bod og Bøn for de Dødes Fred" — vedblev Svend Trøst alvorlig og kastede endnu et Blik tilbage til det store Sørgetog — „saa vil jeg vel ogsaa tænke paa din Sjæl, Bolle! men først dog paa vor store Niels Ebbesen og selv paa den henrettede Grev Geert. De to Navne vil dog aldrig glemmes saalænge Danske og Holster er til." Med disse Ord sporede han sin Hest og red fort, uden at vide hvorhen, under den stedse voxende Ligklokkeklang, medens han ikke uden Uro tænkte paa den jernfaste Grev Henrik med det opløftede Blodhevnersværd paa Ligvognen.

Syvende Kapitel.

Ogsaa i Rendsborg forkyndte nu Kirkeklokkerne den almindelige Landesorg over den navnkundigste af alle holstenske Fyrster. I det stærkeste Fangetaarn paa Borgen sad her Prinds Otto af Danmark i en mørk, hvælvet Stenstue ved et i Muren fastnaglet Bord, hvorpaa der kun faldt nogle faa Lysstraaler gjennem et lille Gitter i Murfordybningen. Ligefor ham stod en aldrende Herre med den tydske Ordens Kors paa sin sorte Kjole og en hvid Kappe med samme Ordenstegn over Skuldrene. Det var Ordenens Høimester, Broder Henrik Thussener, som var den første Fremmede, man i syv Aar havde tilstedet Adgang til Prindsen. Ved Kaminen knælede en gammel, graaskægget Tjener og pustede i Gløderne, for at opvarme den fugtige Taarnstue. Det var gamle Arvid Smaalænding, som her havde opsøgt sin Herre og faaet Tilladelse til at dele hans Fangenskab, for at besørge hans personlige Opvartning.

Prindsens Ansigt var blegt, men forunderlig mildt og roligt. Paa Bordet laa en tillukt Evangeliebog i sort Fløiels Bind, mærket med den tydske Ordens Segl, tilligemed et opslaget Haandskrift, der indeholdt hin geistlige Ridderordens Statuter og nogle historiske Beretninger om Ordenens Bedrifter i de hedenske Lande samt en begeistret Udvikling af dens Fortjenester og ophøiede Planer. Prindsen hvilede Armen paa det opslagne Haandskrift og hørte med velvillig Opmærksomhed paa Høimesterens Tale. Det var en anselig Herre med en Prælats geistlige Værdighed i Miner og Adfærd, forenet med Ridderens Artighed og den fine Hofmands statskloge Forsigtighed. „Det glæder mig, høibaarne Herre!“ — sagde han med en artig Bøining — „at finde Eder saa gunstig stemt for vor hellige Orden

og dens store Formaal, som I nu af dette mit ringe Skrift tilstrækkelig kjender" — —

„Tag Plads, værdige Fader og Herre!" — afbrød Prindsen ham. — „Jeg taaler ikke selv godt at staae. Savnet af den friske Luft begynder næsten at borttage mine Ungdomskræfter."

„Tillad mig at blive staaende, som det sømmer sig i min fyrstelige Herres Nærværelse!" — svarede Høimesteren med ærbødig Mine. — „Gid det kun var lykkedes mig før at faae personlig Adgang til Evers Naade! — Med min Kundskab om evers christelige Sindelag og den fromme Resignation, jeg ærer i evers Tænkemaade, kunde jeg maaskee have understøttet Keiserens og evers Frænders Bestræbelser for evers Frihed. Et formaaende Ord fra den hellige Fader skulde min ringe Indflydelse vel have udvirket, og det vilde neppe have forfeilet sin Virkning. Med al sin Ubøielighed i verdslige Sager, var evers mægtige Fjende dog altid en lydig Søn af St. Peders Stol, som han var en hengiven Tilbeder af vor himmelske Naadens og Herlighedens Dronning. Hør! nu ringe Ligklokkerne for hans Sjæl, høibaarne Herre! bærer I Nag til ham endnu for hans Haardhed mod Ever, saa vil vist disse Toner forvandle Naget til fromme Bønner for hans Salighed. Kun med et saadant forsonligt Sind vil I helt erkjende Aanden i vort selvfornegtende Samfund, der selv Intet fordrer af Verdens Magt og Gods og Herlighed, men kun har Guds Rige og vildfarne Menneskers Salighed for Øie."

„Vor Herre og Dommer være nu mildere mod min døde Fjende, end Geert var mod Danmark og mig!" — sagde Prindsen med et Suk og foldede sine Hænder. — „Hans gruelige Endeligt har rystet mig" — vedblev han med kraftigere Røst — „men hans bratte Død har viist mig, at Den, der raader evig over Folkenes Skjæbne, ikke

behøver Fyrsters og store Hæres Hjælp for at udføre sine retvise Domme. Seer I, værdige Fader! denne øiensynlige Gudsdom i hin mægtige Tyrans Fald, medens jeg sad her afmægtig i hans Fangetaarn — dette Lynslag har lagt den største Vægt til en længe næret Tanke i min Sjæl, som eders Meddelelser og fromme Iver nu ogsaa har bestyrket mig i. Mig trænger Verden ikke til; det har jeg seet. — Vil Danmarks Folk, som I siger, nu række min yngre Broder Kronen, og føler han Kraft og Kald til at bære den med Ære for Gud og Verden — i Guds Navn! saa vorder jeg eders."

Ved disse Prindsens Ord reiste Arvid Smaalænding sig urolig fra Kaminen med en smertelig, bedende Mine, idet han foldede de store Hænder og rystede paa Hovedet; dog Prindsen gav ikke Agt paa ham; men Høimesteren bemærkede den Gamles sære Adfærd og stillede sig mellem ham og Prinds Otto. „Udslig Løftet! høibaarne Herre!" — sagde han hastig — „der ligger Evangeliebogen. — Lad eders gudelige Forsæt aldrig rokkes! bekræft det for eders Fædrelands Ro, saavelsom for eders egen Sjælefreds Skyld, med den Ed, der vistnok, med Hensyn paa mig og min hellige Orden, er overflødig, hvor inderlig kjært det end vil være os engang at kunne omfavne en saa ædel Fyrste, som vor frie Ordens Broder og vor Medstrider for Guds og Sandhedens Rige!"

Prindsen reiste sig nu med en pludselig Ild og Heftighed, der vidnede om Fangens angrebne og let bevægelige Nerver; han opløftede sit Hoved og det fromme Blik mod sit Fængselsloft, medens gamle Arvid forgjeves gjentog sine advarende og betænkelige Miner. „Den alvidende Gud er mit Vidne!" — sagde Otto med Haanden paa sit Bryst — „hvad jeg i denne Stund beslutter, skeer ikke i Haab om nogen timelig Fordel, ei engang i Haabet om min

Frihed i denne Verden, men for Guds og den evige Salligheds Skyld, til Danmarks og min kjære Broders Lykke. Jeg lover og tilsiger Eder da, værdige Fader og Herre! at jeg, uden Fordring paa noget timeligt Gods og Herredømme, engang vil indtræde i eders hellige Orden, for at fegte med Eder under Korset for Guds Ære, saafremt jeg skal leve og atter indaande Guds frie Luft udenfor disse Fængselsmure. Modtag dette mit frie Løfte, ærværdige Herre og Fader! jeg nedlægger det i eders Haand og i eders Sjæl med Haanden paa dette høihellige Evangelium. Jeg er eders og Ordenens Tjener, naar jeg engang seer Danmark befriet og lykkelig uden mig."

„Amen! saasandt hjælpe Eder Gud og dette hans hellige Ord!" — tilføiede Høimesteren med høitidelig Røst, og hans Øine tindrede af Glæde, idet han lagde sin Haand fast over Prindsens paa Evangeliebogen. — „Jeg modtager eders ubrødelige Løfte i Gud den Almægtiges og vor hellige Ordens Navn. — Se saa! Nu kan jeg først tage Sæde hos Eder, som min tilkommende Broder og Medtjener under Korset og det mig betroede Banner!" — vedblev han i fortroligere Tone, og begge satte sig. — „Nu vil jeg da ogsaa forklare Eder, hvad I fast har anseet for et Under, hvorledes det blev mig muligt at faae Adgang til Eder her, og hvorledes jeg netop i dette mit ringe Skrift og i mit sanddrue Vidnesbyrd om vor hellige Orden kunde bringe Eder det Beskikkelsens høiere Vink, I syntes at vente paa. Uden Besindighed og Klarhed er al vor Begeistring Sværmeri, Herre Broder! selv det Helligste og Høieste aabenbarer sig kun for os under naturlige Betingelser. Eders fromme Sind har længe været mig bekjendt, og hvad I nu saa ædelt har besluttet, har længe været mit saavelsom Keiserens og eders Frænders inderligste Ønske."

„Hvorledes?" — spurgte Prindsen og studsede — „er

I da ei kommen hid af egen Drift, efter hin Aandens fromme Indskydelse, I med saa megen Salvelse omtalte, men som en verdslig Affendinq fra Keiseren eller selv fra min Svoger og Broder?"

„Om just ikke directe, saa indirecte, min tilkommende Herre Broder og Ven!" — svarede Høimesteren, noget forlegen, og syntes at frygte for at have sagt for Meget. — „Selv de gudeligste Foretagender" — vedblev han og rømmede sig — „staae altid i et vist Forhold til Verden og ere ofte betingede af det ydre Livs Omstændigheder. Det er ogsaa vor hellige Ordens Pligt at forene Verdensklogskab med Fromheden og ikke oversee hvad der tjener til Folkenes og Rigernes timelige Vel, idet vi dog fornemmelig har deres evige Frelse for Øie. Misforstaa mig derfor ikke, ædle Herre! jeg vil oprigtig tilstaae, at verdslige Bihensyn finde Sted ved dette mit Besøg; men det gjælder eders egen som Andres timelige Lykke. Paa eders høimodige Tænkemaade har eders Frænder og Venner bestandig bygget, hvergang der raadsloges om eders kjære Fædrelands Frelse og eders egen Befrielse af dette Fængsel. Det blev mig derfor paa en Maade overdraget, at overtyde mig selv tilligemed eders Venner og Fjender om eders selvfornegtende Sindelag, med Hensyn paa den problematiske Successions-Ret, hvis Affigelse fra eders Side er bleven Betingelsen for Fredsunderhandlingerne i de høie Herrers Raad. Uden et saadant statsklogt Øiemed skulde den strenge Grev Gerhard aldrig have billiget min gudelige Hensigt med at besøge Eder her; dog den oprørte Sindsstemning, hans uværdige Fald nu har fremkaldt hos hans Sønner, vil i dette Øieblik gjøre Frugterne af alle foregaaende Underhandlinger tvivlsomme og selv maaske forøge Misligheden i eders Stilling, hvis jeg ikke ved Med-

delelsen af eders fromme Løfte kan være saa lykkelig at afvende Faren."

„Mit Legems Frihed, maaske selv mit Liv er i syndige Menneskers Vold" — udbrød Prindsen, yderst spændt, og reiste sig heftig — „det veed jeg; men min Sjæl og min frie Villie troede jeg hverken mine Fjender eller mine Venner vilde formaste sig til at raade over. Efter hvad jeg nu hører, Hr. Høimester! har altsaa eders fromme Besøg haft et statsklogt Hovedøiemed, som I hidtil uredelig har fordulgt mig. Det var altsaa Keiserens og min Svogers og selv min kjære Broders Ønske, at I skulde udforske mig her og aflokke mig den Affigelse og det Løfte, jeg troede at overraske dem med, som et Offer af min egen frie Villie, som den reneste Tanke i min Sjæl, men ingenlunde som en Frugt af Trudsler og fremmed Indflydelse eller af Venners og Fjenders egennyttige Statskløgt."

„Eders Uvillie smerter mig, min Prinds!" — svarede Høimesteren, der ligeledes havde reist sig: — „den viser mig en Skygge af Svaghed i eders ædle Sjæl, som jeg troede Eder fri for: den sande Selvfornegtelse fordrer aldeles Intet i Verden, ei engang Æren for sin egen Tilværelse. At jeg ikke har nævnet Samstemmelsen af mit og eders Venners Ønske med hvad I selv i eders stille, gudelige Sind har besluttet og nu ved et helligt Løfte har bekræftet, det er ingenlunde skeet af Underfundighed og trædsk Statskløgt, som I troer, men netop af Ærbødighed for eders christelige og moralske Frihed og af Ærefrygt for vor rene, hellige Sag, der er hævet over alle verdslige Hensyn. For Guds og Kirkens og vor hellige Ordens Anliggender maatte enhver timelig Hensigt træde tilbage; derfor er det først nu, da jeg har modtaget eders fromme, ubrødelige Løfte, at jeg kan omtale dets Overensstemmelse med en fornuftig Statskonst og med eders deltagende Ven-

ners og Frænders Planer, for at I nu selv ved et aabenbart Document kan gjøre eders Beslutning frugtbringende."

„I har hørt mit Løfte!" — svarede Prindsen koldt. — „Benyt det, som I vil forsvare det for Gud og eders Samvittighed! men vent intet Skridt meer af mig efter eders Planer! jeg forskriver mig hverken til Mennesker eller — Djævle! Den Svaghed, I troer at have opdaget i min Sjæl, er jeg stolt af: jeg var i Sandhed en elendig Fange, kunde jeg føle mig aandelig hildet, uden at krympe mig og foragte de Midler, hvormed man har villet besnære mig. Siig mig dog, før I forlader mig" — tilføiede han med bitter Bemod — „bringer I mig intet kjærligt Ord fra de Frænder og Venner, der overdrog Eder at bearbeide mit Sind og min frie Villie? Jeg har nu i syv lange Aar intet Ord hørt fra min Broder og Svoger. At min kjære Søster, Markgrevinden, er død af Sorg over vor Faders og min Ulykke, var den eneste Efterretning, man har undet mig."

„Jeg har de kjærligste Hilsener til Eder fra eders Svoger, Markgreven, og eders Farbroder, saavelsom fra eders høifyrstelige Herre Broder" — svarede Høimesteren med en høflig Hilsen. — „Hvad der kan udrettes for eders Frihed og Lykke, vil være dem i høieste Grad magtpaaliggende, og jeg kunde forlade Eder med det bedste Haab i denne Henseende, hvis I ei blot vilde tillade mig at aabenbare saavel Fjender som Venner, hvad I saa fromt har besluttet og lovet, men selv kunde overvinde Eder til at medgive mig et synligt Certificat derpaa, for den vantroe og forsigtige Verdens Skyld. Se! det er allerede opsat! — I behøver blot at underskrive og besegle disse faa Ord" — dermed fremtog han et beskrevet Pergamentsblad.

„Nei, aldrig i Evighed!" — afbrød Prindsen ham

heftig. — „Jeg fordrer Intet fordulgt, ei engang den Svaghed, I har bebreidet mig. Min Beslutning fortryder jeg ikke: den kom fra min Sjæls Inderste; den var i syv Aar min bedste Tanke; I har ikke fremkaldt den, men kun givet den Ord og Skikkelse for Gud og mig selv. Hvad der fortryder mig, er Tanken om den Besmittelse, der klæber ved alt Menneskeligt, og at selv mit bedste og reneste Forsæt skulde udtræde i Verden gjennem eders Statskløgts smudsige Løngange. Det er mig en smertelig Forestilling, at min egen kjødelige Broder, for hvem jeg frivillig vilde opoffre hver Tanke om verdslig Magt og Høihed, har sat dette Offer til Betingelse for sin Broderkjærlighed og min mulige Befrielse af dette Fængsel, medens han selv fri vil bestige den Throne, jeg stod nærmest."

„Det Ord, I der siger, er aldrig kommet over mine Læber, høibaarne Herre!" — svarede Høimesteren forlegen — „saaledes staaer det ikke heller i det Document, jeg her har medbragt. Det er en falsk Slutning, I har uddraget af mine Yttringer. Saavidt jeg kjender eders høifyrstelige Hr. Broders Sindelag, nærer han den broderligste Kjærlighed til Eder, om han end er for statsklog til ikke at indsee, at eders formelige Affigelse nu vil blive en nødvendig Fordring saavel for eders Frihed som for hans egen sikkre Thronbestigelse" —

„Godt!" — afbrød Prindsen ham heftig med et stolt, bestemt Blik — „I har hørt mit Ord og betingede Løfte; men før vil jeg døe i dette Fængsel, før jeg nogensinde giver et eneste skriftligt Ord fra mig om hvad jeg indenfor disse Mure kun har lovet Gud og mig selv. Lad dem myrde mig her, om de vil og tør! Prinds Otto af Danmark fornedrer sig aldrig til at handle med egennyttige Venner eller Fjender om Frihed, Liv eller Ære. Siig det til dem, der udsendte Jer!" Med disse Ord vendte han

Høimesteren Ryggen og greb i en Klokkestræng. Fængselsdøren aabnedes udenfra, og Vagten traadte ind. Den tydske Ordens Høimester skjulte hastig det fremtagne Document tilligemed Evangeliebogen under sin hvide Kappe og forlod den fangne Prinds med en taus, ærbødig Hilsen, hvorpaa Fængselsdøren atter lukkedes og stængedes efter ham.

„Arvid! gamle Arvid!" — udbrød Prindsen, dybt rystet, og styrtede sig i den gamle Tjeners Arme — „nu er du den eneste Menneskesjæl i Verden, jeg vil støtte mig til. Fra denne Time skal du være min sidste Ven og Broder; udenfor disse Fængselsmure har jeg — ingen. Det Menneske, der nu forlod mig, medtog kun mit Afkald paa en Krone og al verdslig Lykke; men havde jeg nu ikke dig for Øie, vilde han have medtaget mit Afkald paa al Troskab og Kjærlighed i Verden."

„Ak, ædle, unge Herre!" — sukkede den Gamle og kyssede hans Haand — „hvi turde jeg ikke tale høit og advare Eder! — hvi saae I ikke min Sjæleangest og fornam mit Hjertes ydmyge Bøn, da I lod Eder aflokke hint sørgelige Løfte? En saadan Ordensridder maa jo ei engang gifte sig og fortsætte sin Slægt. Siig mig nu kun Eet, Herre Junker!" — vedblev han og rynkede den store Pande — „agter I at opfylde det Løfte, naar I engang bliver fri? — vil I da ikke lade den hellige Fader gjøre det dødt og magtesløst?"

„Kan du spørge derom? Arvid!" — spurgte Prindsen og traadte tilbage — „mener du, der er ikke en eneste Fyrste meer paa Jorden, som holder Tro og Love og agter Eden hellig, han svor i sit Hjerte?" —

„Tilgiv mig min Tvivl, Herre Junker!" — udbrød Arvid, heftig bevæget, og omfavnede hans Knæ. — „Jeg har mangengang seet de Store i Nød og Ulykke; men jeg

har Ingen seet stor og from i Ulykken som Eder og min lille Kong Magnus Birgersøn: han bad for sine Fjender, medens de huggede hans deilige Hoved af paa Helligaandsholmen."

„Saa from tør jeg ikke love dig at see mig, Arvid!" — svarede Prindsen: — „jeg har mangengang havt Møie med at dæmpe Naget i min Sjæl til mine Fjender — og idag har jeg ikke været langt fra at hade og foragte mine Venner."

„I sex Aar har jeg ikke hørt et haardt og ubilligt Ord af Eder om eders Fjender — nu har I selv tabt Haabet om Troskab og Kjærlighed hos Venner og Frænder — og dog" — —

„Dog vil jeg ikke være en Meeneder!" — afbrød Prindsen ham og smilede — „finder du det saa stort og beundringsværdigt? Arvid! — Maaske gjør jeg dog min Broder Uret" — vedblev han roligere. — „Jeg læste jo ikke hint fatale Document. Han veed jo dog hvor høit jeg altid har elsket ham og Danmark. Kunde Broder Valdemar frygte, jeg nogensinde vilde vække Borgerkrig, naar jeg blev fri, og fegte med min egen Moders Søn om en blodig Krone?"

„Sligt er intet Nyt i vore Tider, Herre Junker!" — sagde gamle Arvid med et dybt Suk. — „Fyrsternes Broderkjærlighed er mangengang helt gruelig — det har jeg seet; men hvad eders Herre Broder saa troer om Eder, tro I kun Godt om ham saa længe I kan, ædle Herre! han er jo selv endnu landflygtig og hjælpeløs. Det kan vist ikke være hans Skyld, I har siddet her saa længe, og nu maa han vel føie sig efter de Mægtiges Raad, som vil hjælpe ham til Riget. Se! nu ride de Fremmede herfra" — vedblev han og saae ud af Fængselsgitteret. — „Der er to fornemme Herrer med den tydske Høimester.

Seer jeg ret, er den Ene eders Farbroder, den milde Grev Johan selv."

„Hans Mildhed er altsaa med i Raadet om min Skjæbne!" — sagde Prindsen med et dybt Suk. — „Min Fader talte helt underligt om ham paa sit Yderste." Prindsen kastede sig i dybe Tanker paa Løibænken; men Arvid blev staaende i Murfordybningen ved Gitteret og gav længe Agt paa Alt, hvad der foregik i Borggaarden.

Ottende Kapitel.

Ligklokkeklangen over Grev Geert var forstummet. Det blev Aften og Morgen og Aften igjen. Fra Gitteret i Prinds Ottos Fangetaarn stirrede den gamle, troe Arvid atter ud i Slotsgaarden, medens hans Herre slumrede paa Løibænken. Det var mørkt. Fuldmaanen var tilhyllet af tunge Regnskyer, og han kunde ikke tydelig adskille nogen Gjenstand; men han bemærkede med Uro en stor Bevægelse af Heste og Krigsfolk i Gaarden, og nu hørte han en mægtig, befalende Stemme. „Vi tage Ingen til Fange!" — lød det — „Liv for Liv! Tusinders Blod for den store Grev Gerhards! hans Morder skal klæde Hjul og Steile!"

Et vildt, bifaldende Raab af mange krigerske Stemmer afbrød den strenge Krigshøvdings Tale, og ved Lyset af de Fakler, der nu tændtes, saae Arvid en høi Ridderskikkelse stige til Hest i en sort, glindsende Rustning. Stigbøilen holdtes af den alvorlige Borgfoged selv. „Vogt Pantet for min dyreste Blodhevn, Borgfoged!" — lød det atter for hans Øre med den jernklædte Krigshøvdings Malm-Stemme. „Er det ikke indløst, naar Fuldmaanen

atter skinner paa hint Taarn — saa veed du paa hvilket Hoved den skal skinne!"

Arvid saae i det gnistrende Fakkellys, at den mørke Borgfoged nikkede og pegede op mod Borgens høieste Skandsebakke, hvor der stod en høi, sort Pæl med et Hjul paa. Ridderen nikkede bekræftende, og Borgfogden veg tilside for hans fnysende Stridshingst. Høvdingen og hans Krigerskare foer hastig ud af Slotsporten; der blev atter stille og mørkt som i en Grav. Men nu traadte Fuldmaanen frem gjennem de tunge Aprils-Skyer. Arvid saae tilbage til sin ulykkelige Herre, som endnu laa rolig og slumrede paa Løibænken. Maanelyset faldt paa Taarnet og oplyste Fangens blege Aasyn, der dog smilte mildt i Drømme. Arvid knælede ved hans Leie med foldede Hænder og sukkede med dyb, kvalt Stemme: „forbarmende Gud! om en Maaned? — nei, det forbyde den Almægtige! her er jo ikke Helligaandsholmen — det Syn skal jeg dog aldrig see anden Gang" —

„Fæst Korset paa mit Bryst, værdige Fader!" — hviskede nu Otto med sagte Røst i Drømme. — „Se! hvor Maanen skinner deiligt paa Gravene! — Danmarks Throne staaer dog endnu. — En bedre Slægt opblomstrer omkring den! — Lad os nu drage i Kamp for Guds Rige!"

„Lad hans fromme Drømme opfyldes! Herre, min Gud!" — bad Arvid — „lad mig følge ham under Korset til din Throne!" Dermed bøiede han sit graae Hoved mod Løibænken og slumrede rolig ind paa Stengulvet ved sin Herres Fødder.

Hvad gamle Arvid Smaalænding havde hørt og seet hin Aften fra Gluggitteret i Prinds Ottos Fangetaarn, bevarede han som en mørk, gruelig Løndom i sin Sjæl. Næste Morgen var han ikke aldeles vis paa, om han havde hørt ret, og om det blodige Hoved, næste Fuldmaane skulde

skinne paa, ei maaske dog var et Foster af hans egen Indbildning, hvori de mørke, blodige Erindringer fra Fortiden ofte blandede sig med hans tungsindige Henstirren paa Fremtiden.

Snart fløi Rygtet imidlertid over Danmark og Holsten om Grev Henriks Hevntog mod hans Faders Morder og alle Danske. Nogen stor Hær kunde de unge Grever vel ikke strax skaffe tilveie; derpaa stolede man i Danmark. Dette krigerske Foretagende ansaae man kun for et vildt, regelløst Udbrud af Grev Henriks mørke Lidenskabelighed, og Krigen med Geerts Sønner betragtedes mere som en af de smaa personlige Hevnfeider, der saa ofte fandt Sted mellem enkelt Borgherre og Ridder, end som noget farligt og betydeligt Foretagende for Land og Rige. I Jylland hed det, kort efter Geerts Begravelse i Itzeho, at Grev Henrik havde gjort Landgang i Sjælland med en Haandfuld rasende Holstenere; men i Holsten selv talte man hoverende om en stor Seier, den forbittrede Blodhevner skulde have vundet ved et Sted, man kaldte Marienborg, men som Ingen vidste Besked om, og hvor han med tre hundrede Holstenere skulde have nedhugget over to tusinde Danske. Ingen vidste hvad man skulde troe af disse Rygter, som daglig forøgedes og forandredes. Det hed endogsaa i nogle Dage over hele Holsten, at Grev Henrik havde fanget Niels Ebbesen selv og ladet ham levende radbrække og lægge paa Steile. Men disse Rygter modsagdes snart igjen og vare kun Yttringer af den herskende Forbittrelse og Hevnlyst, alle Holstenere delte med Geerts Sønner. Saameget var kun vist, at der var forefaldet blodige Fegtninger mellem Jyder og Holstenere, og at Grev Henrik allerede havde givet Prøver paa den Standhaftighed og det urokkelige Mod, der erhvervede ham Tilnavnet: den Jernhaarde. I de første fire Uger efter Geerts Fald og

næsten hele Tiden mellem Paaske og Pintse, medens Mark og Skov grønnedes og Foraaret udbredte sin Herlighed over Danmark og Holsten, herskede der en mørk Stemning og den fjendtligste Spænding hos begge Folk. Snart talte man om en ny, frygtelig Krig, hvori Keiseren og mange tydske Fyrster vilde understøtte den danske Prinds Valdemar mod de holstenske Grever og Hertugen af Slesvig, der atter gjorde Fordring paa den danske Krone. Snart hed det igjen, at der blev mæglet Fred ved Grev Johan den Mildes, Sti Andersens og Biskop Svends Bestræbelser, og at der var sluttet en foreløbig Overenskomst i Spandau, der inden Mai Maaneds Udgang skulde stadfæstes ved et vigtigt Fyrstemøde i Lybek. Endelig hørte man med Forundring, at et Forlig virkelig var sluttet mellem de stridende Herrer og Fyrster i Lybek Søndagen før Christi Himmelfarts Dag, og at dette Forlig skulde være ligesaa hæderligt for Danmark, som tilfredsstillende for de holstenske Grever og Hertugen af Slesvig.

Under alt Dette sad Prinds Otto endnu i sit Fængsel paa Rendsborg Slot. Fuldmaanen skinnede atter paa hans Fangetaarn, og gamle Arvid Smaalænding bævede for den unge Fyrstes Liv. Men Alt blev ved det Gamle. Man saae hverken Fjender eller Venner. Den strenge Borgfoged holdt Taarn og Fæstning stærkt bevogtet. Den fangne Prinds og hans Tjener modtoge deres Fornødenheder paa sædvanlig Tid gjennem en Luge i Loftet, og naar det var Helligdag, kunde de i Taarnkamret høre Chorsangen fra Slotskapellet.

En Morgen opvaagnede Prindsen med et vemodigt Suk. Foraarssolen skinnede venligt ind paa hans Leie, og der kimedes festligt med Kapelklokken. „Er det ikke vor Herres Himmelfartsdag idag? Arvid!" — spurgte han. — „Jeg drømte, jeg var fri og i Kirke, og det lød saa deiligt

hvad de smaa Chordrenge sang om vor Herres og Frelsers Seier og Himmelflugt. Naar skal jeg dog have den Hjerteglæde igjen, at knæle i en christen Kirke? hør, nu ringer det jo til Ottesang!"

„Tilvisse! det er en høihellig Dag!" — sagde Arvid adspredt og saae ud af Gitteret. — „Men se! nu kommer her Fremmede, Herre Junker! Der rider en sort, jernklædt Herre ind ad Slotsporten. Det er vist Greve Jernhenrik selv, som de jo kalde ham. — Eders Farbroder er med og mange fornemme Herrer. Gud give, det maa være for det Gode!"

„Det venter jeg ikke; — dog, i Guds Navn! lad der komme, hvad Gud Almægtigst har beskikket! Vore Hovedhaar ere alle talte." Prindsen stod op og fuldendte rolig sin Paaklædning.

„Den raske Svend Trøst er med!" — vedblev Arvid. — „Men han seer helt tankefuld ud; han bærer ikke eders gyldne Sværd meer. — Han rider ved Siden af en bunden Svend mellem Rytterne."

„Fangen altsaa!" — sagde Prindsen med deltagende Røst — „maaske atter for min Skyld. Er han Ebbesens Frænde, kommer han vist til sin Ulykke til Rendsborg."

„Det forbyde Gud og St. Erik! han var en egensindig Galning for syv Aar siden; men Grunden i ham var ægte Guld. — Hvad han syndede mod eders ulykkelige Herre Fader, vilde han gjøre godt imod Jer. Se, nu løfter han sit Hoved, som han var slagen til Ridder af den store Thorkild Knutson selv. Ak, Gud bedre det!" — sukkede han — „hvor er der nu et Riddersværd i Verden, som Marsk Thorkilds? og det brød vore Bødler istykker paa Skafottet" — —

„Er du atter inde i din blodige Fortid? min troe, gamle Ven!" — sagde Otto — „kun hvad der er forbi

og hvad der kommer, lever du dog helt i. Hvad mener du denne Dag vil bringe os?"

„Det vil vi snart faae at vide, Herre Junker! Jeg hører alt, man aabner Taarndøren dernede. Hvergang den piber paa de rustne Hængsler, husker jeg paa den Søndagmorgen, de aabnede Døren til vore Hertugers Hungerstaarn paa Nykøping. Man skulde altid smøre Hængslerne paa disse gamle Taarnporte!" —

Man hørte nu Fodtrin paa Taarntrappen, og snart aabnedes Døren til Prindsens Fængsel. Hans Faders Halvbroder, Grev Johan den Milde, traadte ind, ledsaget af den høie Sti Andersen af Bjørnsholm. Ridder Sti vendte sit spidse Ansigt om i Døren, med et tilbagevisende Vink til Vagten, og vilde lukke Døren efter sig; men den aabnedes igjen paa Klem. „Jeg beder Eder, kjære Herre, for eders gamle Kjærligheds Skyld!" — hviskede en bønlig Stemme udenfor, medens en bestøvlet Fod hindrede Døren i at lukkes — „lad mig blot komme et Skridt indenfor og see ham! Det var kun derfor, jeg overgav mig til eders Høimodighed og lagde mit Liv i eders og jer nybagte Konges Haand."

„Dumdristige Bovehals! var det Meningen?" — brummede Sti Andersen. — „Tak din Helgen, kan jeg bringe dig levende herfra! Du kan tidsnok komme i Grev Henriks Taarne. Kom da, Galning! du skal høre din Dom!" — tilføiede han truende, dog i mildere Tone — „men du tier som en Mur, eller du er Dødsens!"

„Gud velsigne Jer, Hr. Sti!" — hviskede Svend Trøst og traadte helt ind ad Døren, hvor han blev staaende ved Tærskelen, taus og stille, efterat han havde hilset Prindsen med inderlig Deltagelse og givet gamle Arvid Smaalænding et venligt Nik.

Prindsen havde med rolig Tilbageholdenhed halvt und-

draget sig sin artige Farbroders Omfavnelse og tillige bemærket det besynderlige Ordskifte i Fængselsdøren, hvorfra han havde ventet at see Grev Henrik selv indtræde; da han nu saae, det var Svend Trøst, der trængte sig ind, som en blot nysgjerrig Tilskuer, overfoer en uvilkaarlig Harm-Rødme hans blege Kinder; men den unge Ridders deltagende Blik og beskedne, hjertelige Hilsen bortfjernede øiebliklig hin Følelse af Uvillie. Prinds Otto besvarede hans Hylding ret mildt, medens han kun værdigede Sti Andersen en kold og formelig Opmærksomhed.

Efter en Strøm af høflige Ord, hvori den milde Grev Johan bevidnede sin „kjære fyrstelige Herre Brodersøn" sin Deltagelse i hans sørgelige Stilling og forsikkrede, at hans Befrielse i mange Aar havde været hans Venners og Frænders inderligste Ønske og alvorligste Bestræbelse, kom han endelig frem med sit Hovedanliggende og overrakte Prindsen et Document, med elleve Segl ved, som han bad ham behageligst at gjennemlæse. „Jeg har troet, det vilde være Eder kjærere at modtage dette vigtige Fordrag af en Vens og Frændes Haand, end af Grev Henriks" — sagde han — „derfor har jeg paataget mig alene hvad der ligesaafuldt var Grev Henriks og hans Broders Pligt. Ligesom det nylig er lykkedes mig, med Ridder Sti og Biskop Svend, at mægle hæderligt Forlig mellem eders Herre Broder og de holstenske Grever, saaledes haaber jeg nu ogsaa, at min Mellemkomst her vil være af gode og velsignede Følger. I seer her det Sonebrev, der sikkrer eders Herre Broder Danmarks Throne og foreløbig hæver alle Fjendtligheder saavel med det grevelige holsten-rendsborgske, som med det hertugelige slesvigske Hus. De Betingelser deri, som angaae eders paa Vedtægt grundede Rettigheder, som ældste Prinds af Danmark, saavelsom eders personlige Frihed, haaber jeg, I ikke vil tage i Betænkning

at besegle, helst da eders fromme Løfte at ville indtræde i den hellige tydske Orden, efter hvad Ordenens værdige Høimester har berettet os, allerede indirecte indeslutter Alt, hvad her fordres."

Prindsen havde taget Documentet i Haanden, men uden at see paa det. Efterretningen om Forliget og hans Broders Lykke syntes at gjøre et dybt, dog blandet Indtryk paa ham. Alles Øine vare henvendte paa ham, undtagen gamle Arvids: han havde stillet sig i en Krog ved Kaminen, hvor han beskeden kun syntes sysselsat med sine Tjenestepligter, medens han dog opmærksom lyttede til hvert Ord og undertiden foldede sine Hænder med en sagte Mumlen. Sti Andersen betragtede Prindsen med et snu, forskende Blik. Den milde Greve Johan smilte venligt, som sædvanlig. Han holdt nu inde og ventede Prindsens Svar.

„Jeg takker Eder, Hr. Farbroder, for den Deltagelse, I forsikkrer mig om, men som jeg i syv Aar ikke har været saa lykkelig at bemærke!" — tog Prinds Otto Ordet med sagtmodig Røst, dog ei uden en bitter Følelse, der bragte hans fine Mundmuskler til at bæve. — „I være ogsaa takket for den Skaansel, hvormed I nu befrier mig for en oprørende Underhandling med mine aabenbare og grusomme Fjender! Det Budskab, I bringer mig om min Broders Ophøielse, bør gjøre mig denne høihellige Dag til en Glædesdag, ogsaa i verdslig Henseende, om end ikke min Frihed, som jeg dog havde haabet, bliver en ubetinget Følge af hans Lykke. Behag at lade Forliget oplæse for mig! At kunne læse et trøstende Ord, har hidtil været mig en Husvalelse; men det svage Fængselslys har nu svækket mit skarpe Syn. Saavidt jeg mærker" — tilføiede han — „kan dette Document dog Intet indeholde, som behøver min Stadfæstelse, siden det allerede, uden mig, er sluttet og beseglet."

Grev Johan modtog Documentet med et høfligt Smil og overrakte det til Sti Andersen, som herover blev noget forlegen. „Jeg læser slet, velbaarne Herre Greve!“ — sagde han undvigende — „saagodtsom slet ikke; men der staaer min forrige Væbner, den unge Ridder Trøst — ham har jeg ladet oplære i Sligt. Han har intet Andet at gjøre her. Tillader I, han oplæser det? derfor lod jeg ham træde herind med.“

Paa Grev Johans indrømmende Mine og Sti Andersens Vink fremtraadte Svend Trøst og greb Documentet; han fæstede dog først sine Øine paa Prindsen med et ærbødigt spørgende Blik, og paa hans Vink begyndte han nu med stigende Forbauselse og bævende Stemme.

„Til det Første“ — stod der — „skal Junker Otto, Hr. Valdemars Broder, blive hans Fængsel kvit, naar denne Sone er forvisset, og skal han antvordes til Lybek til Markgreven eller Kong Valdemar, hvem der ham fordrer; dog skal Grev Henrik og hans Broder Claus item Grev Johan tage Forvaring af ham tilforn, saa han skal afstaae al hans Tiltale til Danmark; thi der i Riget skal Ingen flere regjere med Guds Naade uden Kong Valdemar“ — —

Her standsede Svend Trøst paa Prindsens Vink. Blodet var veget fra Ottos Kinder; han holdt sig fast ved Bordet og vaklede. „Forstod jeg de Ord rettelig,“ — sagde han med dyb Smerte i den bittreste Følelse af krænket Høihed og Menneskeværd — „saa er den Frihed, her tilsiges mig, ei stort Andet, end et nyt og langt mere oprørende Fangenskab. Vil man antvorde mig, som en Træl eller et Gods, i andre Menneskers Vold, ei til min egen frie Raadighed? — og den nye Voldshersker over min Person er min Svoger eller min egen Broder? — store Gud! er jeg nu da solgt af mine Fjender og ei be-

friet, men kjøbt af min egen Slægt? Raser I eller jeg? Lad mig selv see hvad der staaer!"

Svend Trøst rakte Prindsen Documentet. Otto stirrede paa de nysoplæste Ord; men det sortnede for hans Øine, og han kunde intet Ord læse.

„I er i en stor Vildfarelse, min ædle Herre Brodersøn!" — sagde Grev Johan hastig. — „Hvor kan I saaledes mistyde disse Ord og tiltroe eders ophøiede Svoger og Broder en saa lav og uværdig Fremfærd? Eders Overantvordelse til dem, under den nævnte Betingelse, er jo kun et maaske uhelbig valgt Udtryk for eders Befrielse af Fjendens Magt under eders Venners Værge og Leide. Hvilken mulig Hensigt kunde der tænkes med at lade Eder ombytte eet Fængsel med et andet?"

„Gud give, jeg gjorde Eder Uret!" — svarede Prindsen, der imidlertid selv havde læst hine Ord — „jeg vilde give Resten af mit spildte Ungdomsliv for, at jeg i dette Øieblik bedrog mig; — men Hensigten er jo klar — de ansee mig for en farlig Medbeiler til Thronen — de behandle mig jo allerede her som deres egen Fange, idet de foreskrive mig hvad jeg skal love dem, inden denne tvetydige Frihed kan forundes mig."

„Det klinger stødende; det indrømmer jeg, min ædle Brodersøn!" — vedblev den milde Greve — „men det er kun en statsklog Formalitet, som man fandt nødvendig. Eders Hr. Broder var selv bekymret for, at denne Betingelse skulde krænke Eder og bringe Eder til at miskjende hans broderlige Tillid og Kjærlighed; men det stod ei i hans Magt at gjøre det anderledes. — Jeg selv har beseglet Forliget, som I seer, og havde det været mig muligt" — —

„Læs kun videre!" — sagde Prindsen og fattede sig, idet han rakte Documentet tilbage til Svend Trøst.

„Ydermere," — læste Svend Trøst — „skal Hertug

Valdemar af Slesvig give Junker Valdemar af Danmark sin Søster Prindsesse Helvig tilægte, og Medgiften skal være 24,000 Mark lødige Sølv" — —

„Her drives altsaa ikke blot Handel med mig og min Ret, som Fyrste og Menneske" — udbrød Prinds Otto bitter — „men selv med en værgeløs Dames Lyksalighed og med det hellige Ægteskabs Sacrament!"

„Ved denne Pagt forenes begge fyrstelige Personers frie Tilbøielighed med Staternes og Rigernes Velfærd" — forsikkrede Grev Johan. — „Hvad bevæger Eder, min ellers saa ædle og veltænkende Frænde! til at betragte dette Skridt med Hobens sædvanlige mistroiske Blik, der kun seer Egennytte og smaalige Hensyn i enhver Forbindelse mellem Personer af vor Stand?"

„I har Ret, Hr. Farbroder! Dette er hans egen Sag og hendes maaskee" — sagde Prindsen. — „Af saa beleilig og statsklog en Kjærlighed venter jeg ikke stor Lyksalighed; gid dog Udfaldet maa vise, at jeg ogsaa heri har været i en stor Vildfarelse! Lad os høre videre!"

Efterat Svend Trøst nu havde oplæst hvorledes Medgiften skulde anvendes til for en Del at indløse Jylland og Fyen af de fremmede Panteherrers Hænder, og hvorledes Valdemar og de holstenske Grever forbandt sig til gjensidig Hjælp med Krigsfolk, kom han til det Punkt i Forliget, der paa ham selv gjorde det største Indtryk, og han blev dødbleg, medens han nu læste: „Ydermere skal Junker Valdemar ikke forsvare dem, som myrdede Grev Geert, men skal være deres Fjende og alle deres, som dem ville forsvare" — —

Svend Trøst tabte Documentet af Haanden. „Morbroder Niels forladt og forraadt!" — udbrød han. — „Retfærdige Gud! det er de store Herrers Taknemmelighed! Det er Lønnen, den Mand faaer, der reddede Danmarks Frihed og Krone!"

„Ti stille, Dummerjan!" — hviskede Sti Andersen ham i Øret, og greb ham heftig om Armen. — „Hører Grev Henrik hvem du er, kan du blive hængt her imorgen med den sorte Vildttyv!" Han bøiede sig selv og tog Documentet op. „Tillad nu mig et Ord, Herre Junker!" — tog han høit og myndig Ordet. — „Lad mig nævne Eder de Mænds Navne, der har beseglet dette Forlig! og I vil maaske tilbageholde eders ugunstige Dom over hvad I synes at misbillige. Foruden eders høifyrstelige Hr. Broder, vor ved et retmæssigt Hyldingsbrev udkaarne Kong Valdemar, og eders Svoger, Markgrev Ludvig af Brandenborg, og eders værdige Herre Farbroder, Grev Johan, som her staaer, saavelsom Hertug Albert af Sachsen og Grev Günter til Schwartsborg, har den fromme, værdige Biskop Svend af Aarhuus sat sit Segl herunder, og der er vist ingen Ridder eller Klerk i Danmark, der vil tvivle paa Fromheden og Retsindigheden i hvad denne brave Guds Mand kan underskrive og besegle."

„Om saa en af de hellige Erkeengle havde beseglet denne Pagt" — udbrød Prindsen med fast og rolig Stemme — „jeg vilde dog vidne for Guds Aasyn, den er uretfærdig og jammerlig, som jeg nu blues derover paa min Broders og Danmarks Vegne. Hvad det sidste Punkt angaaer, da er det et feigt og skjændigt Forræderi mod dansk Aand, Troskab og Fædrelandssind. — Jeg underskriver det ikke! Hvad der mistroiskt og uædelt her fordres af mig, er ei Andet, end hvad jeg selv forlængst har besluttet og lovet den alvidende Gud, for Danmarks og min misledte Broders Lykke; men det er et betinget Løfte og en fri Samvittighedssag. Jeg lader mig intet Ord aftvinge! Jeg vil troe, min Broder mener det bedre, end det seer ud til, og at han her kun med Uvillie har givet efter for sine hjerteløse Raadgiveres Statskløgt; men min

Beslutning er fattet: kun som en fri Mand vil jeg bestemme hvad jeg vil opoffre. Førend dette sidste oprørende Punkt i Forliget bortfalder — før den troe Niels Ebbesen erklæres fri og frank, som en brav dansk Undersaat, under Beskyttelse af den Krone, han med sin kjække Daad har bevaret — før opgiver jeg ikke ved nogen verdslig Afsigelse min Ret til at tale et vægtigt Ord med om hvad der nu skal være Lov og Ret i Danmark — om jeg saa aldrig meer skal see Dagens Lys og udvandre fra disse Fængselsmure!" Med disse Ord bukkede han for Sti Andersen og den forbausede Grev Johan og vilde intet Ord mere høre.

Grev Johan begyndte nogle Gange paa at udvikle ham Nødvendigheden af hvad der var foretaget, og hvorledes han, til ingen Nytte for Niels Ebbesen og hans Parti, kun gjorde sig selv ulykkelig og maaske til Statsfange paa Livstid ved slig afmægtig Trods; men Prindsen afbrød ham hvergang med et alvorligt, afslaaende Vink og med en Høihed og Rolighed i de bestemte Blik og Miner, som næsten forvirrede ham.

„Nu vel, min kjære Ven og Frænde!" — sagde den milde, høflige Grev Johan tilsidst, uden at hans smilende Mine forlod ham — „vil I endelig være en Martyr for eders altfor fine Æresfølelse? det er et sælsomt Ædelmodigheds-Sværmeri, der kun lidet passer til den virkelige Verdens Fordringer og den Klogskab, vor bevægede Tid kræver af os Alle. — Jeg forlader Eder da kun med det Ønske, at I ikke altfor smerteligt maa føle Savnet af den Frihed og Lykke, I selv nu behager at bortstøde fra Eder. Gid de ophøiede Drømmerier, I synes her at leve i, maae kunne erstatte Eder den Verdens Glæder, som I synes at finde en smigrende Tilfredsstillelse i at have Mod til at foragte!"

„Betænk Eder vel, Hr. Junker!" — sagde Sti An-

dersen. — „I Grev Henriks Vold vil jeg ikke raade Jer eller Nogen af Niels Ebbesens Velyndere at forblive en Time længer, end nødvendigt. Enhver, der forsvarer hans Faders Morder, har han svoret Død og Fordærvelse. Imorgen lader han hænge een af Ebbesens Haandlangere — eller maaske to." Her faldt hans Blik paa Svend Trøst.

„Frels denne brave, unge Mand, hvis I kan, Herre Morbroder!" — sagde Prindsen og vendte sig til Grev Johan med et deltagende Blik til Svend Trøst. — „Om mig skal I ikke bekymre Jer, om det nu end gjælder mit Liv! Meld min Broder hvad jeg har sagt! bed ham, for Danmarks og sin egen Salighеds Skyld, ikke forraade sit Fædrelands stormodige Befrier! Jeg gjentager for sidste Gang min urokkelige Beslutning: Jeg afstaaer ikke formelig min Tiltale til Danmarks Rige og det Spir, min yngre Broder har grebet, før det beskærmende er udstrakt over den bedste Ridders Hoved i Danmark! — Dermed Gud befalet!"

Sti Andersen aabnede nu Fængselsdøren og kaldte paa Vagten, hvorpaa han og Grev Johan hilsede Prindsen koldt og forlode Taarnkamret.

Svend Trøst havde længe staaet som en Billedstøtte og betragtet den rolige Høihed og Selvopoffrelse i Ottos klare Blik. Han styrtede sig nu med den høieste Beundring og Kjærlighed for hans Fødder og trykkede hans Haand til sine Læber. „Tak! Tak! om det ogsaa er forgjeves, ædle, høimodige Herre!" — udbrød han. — „I redder dog Danmarks og Kongehusets Ære i eders Fængsel. Skal den troe Niels Ebbesen nu gaae tilgrunde med Eder selv og hvad der er det Største og Bedste i Danmark — Ingen skal dog sige, at Troskab og Taknemlighed er uddød i danske Hjerter!"

Sti Andersens Røst kaldte høit og strengt udenfor, og Svend Trøst ilede bort med et venligt Haandtryk af Prinds

Otto og et kjærligt Nik af gamle Arvid, der stod stille bestæden i Kaminkrogen, men med et Aasyn, der straalede af Stolthed og Glæde over hans kjære Herres Fængselsbedrift, medens Bekymringen for dens Følger dog havde bortjaget hver Bloddraabe fra hans furede Kinder.

„Nu kan han faae Tid til at blive en Drømme-Martyr inden fire Vægge!“ — sagde Grev Johan kort efter med et medlidende Skuldertræk, da han stod med Sti Andersen i Høienloftssalen paa Rendsborg Slot, hvor de ventede Grev Henrik.

„Det vil være Broderen en fortrædelig Tidende“ — sagde Sti Andersen betænkelig. — „Det vil neppe behage ham at synes saa streng, som Nødvendigheden og Landets Ro her forbrer det.“

„I har dog kastet eders Tærninger godt og redet Jer selv snildt ud af det, Ridder Sti!“ — bemærkede Grev Johan og betragtede den snue Statsmand med et listigt Smil. — „I var den store Grev Gerhards Ven — og er nu snart den nye Kong Valdemars høire Haand!“

„En Klods hvo der ei svømmer ovenpaa og bjerger hvad han kan i dette Skibbrud!“ — hviskede Ridder Sti med et selvtilfreds Nik. — „Den Konst forstaaer I ogsaa, Hr. Greve! I har bevaret det gamle Pantebrev og hængt Femern derved til god Besegling. — Dog det opveier kun ringe eders Fortjenester af Kronen og Riget!“ — tilføiede han hastig i smigrende Tone. — „De, der see skjevt til vor Mægling, skulde betænke, at det dog igrunden bliver os, der redder Danmark, men hverken Ebbesen eller Hr. Bugge eller Nogen af de glubske Bulbidere.“

„Jeg har holdt paa Thronen efter Evne“ — bemærkede den milde Greve. — „Jeg haaber, mine Brodersøn-

ner saalidt som min høisalige Halvbroder skal faae virkelig Grund til at beklage sig over mig. Kan Otto reddes endnu, skal det være mig kjært. Hans Sværmeri vil finde sine Beundrere. Kunde man endnu redde Ebbesen, vilde det maaskee endog være klogt. Almuens Yndlinger og stupide Meninger skal ingen viis Regjering foragte."

„Lad der være Maade med Mildheden, Hr. Greve! Hvormed skulde vi tæmme denne rasende Jernhenrik, beholdt han ikke det Stykke Vildt at jage sig træt paa?" — hvislede Sti Andersen og saae til Døren. — „Lad Ebbesen kun med egen Haand forsvare, hvad han paa egen dumdristig Haand har begyndt! Den Fyrste, der vil sidde sikker paa Thronen, skal ikke aabne Festen med at lyse Fred over Fyrstemordere!"

„Det var ogsaa Biskop Svends Mening, hvor ondt det gjorde ham for hin Vovehals. Eder gaaer det neppe saa nær til Hjerte. I har et gammelt Horn i Siden paa hin brutale Brutus."

„Det skal jeg aldrig negte; dog ikke derfor, men af min fuldeste Overbeviisning om hvad der for Øieblikket er Landet gavnligst, stemmer jeg paa hans Undergang" — —

„Se der!" — afbrød Grev Johan ham og saae ud i Slotsgaarden — „der gaaer Ebbesens Søstersøn Grev Henrik forbi og hilser ham ikke engang. Har I betænkt hvad I vover her ved at beskytte det Menneske? Saae I Grevens skarpe Blik baade til Jer og ham, da man kjendte hans sorte Følgesvend og lod ham lænke som en af Morderne?"

„Bliver han hængt, er det hans egen Sag; det har han længe nok fortjent, den Slubbert!" — brummede Sti Andersen og saae hastig ud af Vinduet. — „Hvad vilde han her, den Gjæk! Lad os dog see, om vi kan frelse ham!"

De forlode begge hastig Høienloftssalen.

Midt i Slotsgaarden stod den mørke Grev Henrik med Haanden paa sin Faders Sværd og det berømte Madonnabillede over sit sorte Brystharnisk. Han uddelte Befalinger til Borgfogden og sine Huskarle. Hans Stridshest stod rustet ved Slotstrappen, og en Flok jernklædte Ryttere holdt tause og alvorlige ved Stalden. Svend Trøst gik som en Drømmer over Gaarden og syntes kun beskæftiget med sine egne Tanker; men Grev Henrik betragtede ham med et skarpt, mistænkeligt Blik. Nu traadte Grev Johan ud og søgte strax at fængsle Grev Henriks Opmærksomhed ved en ordrig Meddelelse om den fangne Prinds, hvis Vægring ved at opfylde Betingelserne for hans Frihed han fremstillede i det mildeste Lys, som en blot forfængelig Betænkelighed, der vel snart vilde bortfalde. Grev Henrik hørte adspredt derpaa uden at svare, medens hans skarpe Blik ikke forlod Svend Trøst.

„I min Konges Navn!“ — raabte nu Sti Andersen med høi og streng Røst til sine Svende, idet han pegede paa Svend Trøst — „bagbind min forløbne Væbner der! pas vel paa ham! han var med i Forræderiet mod Kong Christopher. Derfor skal han dømmes af vor Konge; men nu tænker han paa at søge Beskyttelse her.“

Ridder Sti's Svende udførte deres Herres Befaling, og Svend Trøst saae høist forbauset til Sti Andersen, men syntes at mærke hans Hensigt og lod sig rolig binde.

„Undskyld den Strenghed, jeg her nødes til at udøve i eders Gaard mod en af min Konges Fjender, Hr. Greve!“ — sagde nu Sti Andersen og vendte sig høflig til Grev Henrik. — „Den samme Forfølgelsesret, Forliget i Lybek indrømmer Eder mod eders Herre Faders formastelige Mordere, den samme Ret maa I billig indrømme min Konge mod dem, der har forraadt og forfulgt hans ulykkelige Fader.“

„Hm! var I ikke selv blandt dem?" — mumlede Grev Henrik og studsede. — „Hvad eders Væbner dengang har foretaget, maa vel være skeet paa eders egen Befaling. — Dog, I er en Statsmand, Hr. Marsk! I maa vel vide hvad I gjør. Eders Retfærdighedspleie kommer ikke mig ved. Ingen Forræder finder Beskyttelse hos mig." Grev Henriks Mistanke til Svend Trøst syntes nu forsvunden, og han gav ikke længer Agt paa ham. „Hæng den sorte Hund under Gluggen hist før det ringer til Messe imorgen!" bød han sin Borgfoged, idet han steg til Hest — „han behøver hverken Præst eller Sacrament."

Grev Johan og Sti Andersen stege ogsaa til Hest og forlode Rendsborg paa samme Tid med deres Følge, hvoriblandt den bundne Svend Trøst befandt sig. Strax udenfor Rendsborg forlod Grev Henrik dem, taus og hemmelighedsfuld, med sin mørke Krigerskare, og Ingen vidste hvor de droge hen.

„Han har et nyt Hevntog ihu" — hviskede Grev Johan — „og se kun til! han bryder Forliget, saasnart det kan skee med Fordel."

„Saalænge han har Ebbesen at drage til Felts mod, tænker han neppe paa større Ting" — svarede Ridder Sti og nikkede. — „Inden han er færdig med Blodhundejagten, vi gav ham Lov til, maae vi selv kunne holde ham Stangen." Paa Sti Andersens Vink blev Svend Trøst nu befriet fra sine Baand, og han fulgte de tvende Herrer paa Veien til Gottorp og det Slesvigske.

Næste Morgen før det ringede til Messe i Rendsborg hørte gamle Arvid Smaalænding, medens den fangne Prinds endnu sov, en underlig Bevægelse udenfor Fængselets Gluggitter. Han hørte den strenge Borgfogeds Røst: „Klyng ham op, det Best, om han saa er Djævelen!" hvorpaa der fulgte megen Larm og en raa, vild Latter af Huskar-

lene. Arvid formodede en Henrettelse og vilde ikke see ud af Gitteret. Den hæslige Latter vedblev, medens Borgfogden gjentog sin Befaling: „Ingen Sladder, Karle! vor naadige Herre vil adlydes punktlig, og han har Ret: han behøver hverken Præst eller Sacrament, det sorte Best" —

„Han bider!" — raabte Nogle. — „Skynd Jer!" — skreg Andre: — „den lede Satan stikker i ham — han er en Troldmand — det veed vi jo nok — det er eet af hans gamle Kneb — træk til!"

Arvid syntes nu at høre den hæslige Lyd af en Hængts Rallen og Sprætten paa Taarnmuren. Han saae endelig ud, og der hang en virkelig død, sort Hund under Gluggen. Det var en af Grev Geerts gamle Hunde, som man havde fundet i den sorte Svends Halsjern i Hundehulsfængslet, medens den listige Bovehals selv ingensteds var at opspore paa Slottet. I Stalden var Grev Henriks bedste Hest forsvunden. Man havde opsat den dumdristige Flygtnings Forfølgelse, medens Nogle i raa Spøg, Andre med overtroisk Alvor ordret fuldførte den strenge Borgherres Befaling om „den sorte Hunds" Henrettelse.

Niende Kapitel.

I Pintseugen var der store Festligheder paa Øen Als. Den slesvigske Hertug Valdemar holdt Hof dette Foraar paa Sønderborg Slot med sin unge Gemalinde; men hans Søster, Prindsesse Helvig, var i disse Dage Festernes Dronning.

Man havde her modtaget den vigtige Gjest, paa hvem hele Nordens Opmærksomhed var henvendt, og som nu skulde forandre Tingenes Skikkelse i Danmark. Junker Ottos yngre Broder, Prinds Valdemar, som nu allerede

kaldtes Danmarks Konge, havde, med en prægtig Skare af nogle danske, men mange baierske, schwabiske og brandenborgske Riddere, holdt sit Indtog paa Sønderborg den 28de Mai. Samme Dag var Forlovelsen mellem ham og Prindsesse Helvig stadfæstet, og den 4de Juni var det allerede deres Bryllupsdag.

Enhver, der havde seet den unge danske Konge, var fuld af hans Berømmelse og kunde ikke noksom beundre hans kjække Udseende og hans artige, ridderlige Adfærd. Prindsessen var ogsaa særdeles tilfreds, forsikkrede de travle Terner paa Slottet. Hendes Broder, Hertugen, var meget mild og naadig. Han vilde nu opgive sine gamle Fordringer paa Danmark, med den ædleste Resignation — hed det blandt Hofmændene. — Det var en statsklog Plan, han længe havde forudseet og selv virket for: ved hans Søsters Ophøielse til Danmarks Dronning endtes nu alle Tvistigheder mellem de tvende Fyrstelinier paa den hæderligste Maade for det slesvigske Fyrstehus, der ved Kong Abel nedstammede fra Valdemar Seier og billig kunde gjøre Fordring paa at dele Kronens Glands.

Blandt de mangfoldige nysgjerrige Mennesker, som hin 4de Juni Morgen opfyldte Slotsgaarden paa Sønderborg og ikke talte om Andet, end om alle de store Herskaber i Slotssalene, befandt sig en fremmed, ung Ridder, som ikke indlod sig med Nogen, og som hverken holdt sig til Herskaberne eller de andre Riddere, men gik stille og saae paa Festlighederne med et bittert, tungsindigt Smil. Det var Svend Trøst, der nu vel havde faaet sit gyldne Sværd tilbage og ikke længer behandledes som Fange, men dog syntes en hel uglad og udeltagende Tilskuer af al den Pragt og Herlighed, der omgav ham. Ridder Sti havde lovet ham, ved Leilighed at forestille ham for Kongen og om muligt udvirke ham et Beskyttelses-Tilsagn, som Den,

der ikke personlig havde taget Del i Grev Geerts Drab, hvorvel man vidste, han havde været med paa hans Morbroders natlige Tog til Randers. Om slig Gunst havde Svend Trøst dog ikke selv yttret det Mindste til sin forrige Vaabenmester, der nu var saa formaaende en Mand; men han havde modtaget det gunstige Tilbud, blot for at faae Kongen i Tale i et andet, og, som han mente, langt vigtigere Øiemed. Paa Veien fra Rendsborg til Sønderborg havde Sti Andersen bestandig brummet paa sin forrige Væbner, ligesom han pleiede paa Bjørnsholm, og kaldet ham en gal Eventyr-Ridder, som man Ingenting kunde bruge til, og som aldrig gjorde Andet i Verden, end dumme Streger; men han havde dog ikke kunnet skjule sin gamle Velvillie for ham, idet han lovede at sørge for hans Skjæbne og halv truende tilføiede, at den ikke skulde blive meget værre, end han nok vidste, han havde fortjent det ved Kolding Bro. Svend Trøst havde paa den hele Vei været saa fordybet i sine egne Tanker, at han kun lidet havde givet Agt paa hvad man talte om. Saaledes gik han nu ogsaa her, som en tungsindig Drømmer, uden at Nogen bekymrede sig om ham, og uden at han endnu havde fundet Leilighed til at nærme sig Kongen, hvem han i sin Forstemthed ligesaa meget syntes at undgaae som at søge. Sti Andersen var selv saa syssselsat om Kongens Person og havde saa mange vigtige Statssager at tænke paa, at han siden Ankomsten til Sønderborg syntes rent at have glemt sin forrige Væbner, der aldrig havde følt sig saa ubetydelig og tilovers nogensteds, som her. Han stod nu i Slotsgaarden paa et Sted, hvor Bryllupsskaren skulde forbi til Kapellet. Ved Folkeskarens Bevægelse og Udraab: „Se! se! der er de!" gav han først Agt paa hvad der foregik.

Brudeskaren drog over Høienloftsbroen, og han saae nu den unge Kong Valdemar ret tydelig. Det var ikke

længer hin halvvoxne, lattermilde Herre, der havde truet ham med Jagtpidsken i Prentzlow Fruerlund. I de sidste Aar havde Junker Valdemar udviklet sig til en anselig, betydningsfuld Skikkelse. At han havde gjennemgaaet Artighedens og Ridderlighedens Skole ved det fine, glimrende Keiserhof, var synligt i alle hans Bevægelser og i hele hans frie, raske Adfærd; i hans muntre Miner og livligt spillende Blik laa der nu tillige en Besindighed og en Bevidsthed om Forstandsoverlegenhed og Verdensklogskab, der dog i Svend Trøsts Øine havde noget koldt Beregnende, Underfundigt og næsten Grusomt. Imellem den unge Fyrstes eiendommelige, fint uddannede Liniamenter kom mange af Faderens Træk umiskjendelig frem, skjøndt i langt skjønnere og heldigere udviklede Former. Svend Trøst maatte indrømme Alt, hvad der hørtes rundt om ham til Berømmelse for den kongelige Brudgoms kjække, kloge og majestætiske Udseende; men den høit priste Dagens Helt var ham dog af inderste Hjerte forhadt, naar han tænkte paa, at han kunde lade sin storsindede Broder blive siddende i Rendsborg Fangetaarn, medens han selv lod sig kalde Konge af Danmark og nu gik her i al Pragt og Herlighed, som den lykkeligste Fyrste, til Brudeskamlen. Svend Trøst stod med blottet Hoved mellem den jublende Skare; men han kunde ikke bekvemme sig til at bøie sit Hoved eller istemme Hyldestraabet for den Fyrste, der i dette Øieblik forekom ham saa ubroderlig og hjerteløs. Kongen saae stift paa den mutte, unge Ridder og syntes at gjenkjende ham; han smilte høflig og tvang den trodsige Beskuer til en Hilsen; men Svend Trøst blev blodrød af Harme over sig selv og den Magt, den forhadte Ynglings Majestæt dog imod hans Villie udøvede over ham.

Af Prindsesse Helvig havde Svend Trøst kun eengang seet et flygtigt Glimt paa Gottorp Slotsaltan. Nu gik

hun ham tæt forbi, og han fandt hende langt smukkere, end han havde forestillet sig hende. Det høie, glimrende Diadem og hendes ranke, noget vel kneisende Holdning gav hende al den Anseelse, man pleier at vente af en Dronning. Den Følelse af Majestæt, hun syntes at være sig alt for bevidst, var dog forenet med en Opmærksomhed for Andre, der borttog det Egoistiske og Stolte, man ellers vilde have fundet i hendes Adfærd. Hun fæstede vel ikke sit Blik længe paa nogen enkelt Tilskuer, men det udstrakte sig til des flere, og idet hun gjengjældte Folkets Hilsen, troede næsten Enhver at have modtaget en Gjenhilsen. Hvad hun manglede i regelmæssig Skjønhed, var tildels erstattet ved den glimrende Pragt, men dog meer ved hendes veltilfredse Miner, der især syntes livlige, naar hun af og til vexlede et artigt Ord med sin kongelige Brudgom, hvorved hun gjerne med en smuk Bøining bevægede Haanden med de glimrende Ædelstene, hvoriblandt en plump, gammeldags Slangering stak besynderligt frem. Undertiden syntes man dog at bemærke en halvskjult Uro i hendes stolte Blik, især naar den unge, smukke Ridder Folqvard Lovmandsøn viste sig i hendes Nærhed; og Nogle hviskede om, at den unge Ridder Folqvard var hendes hemmelige, men nu opoffrede Elsker.

Af de andre fyrstelige Personer lagde Svend Trøst Mærke til den vakkre, livlige Hertuginde Regitze og hendes Gemal, den lidet mandige, men sirlige Hertug Valdemar af Slesvig, hvis Mangel paa selvstændig Fasthed endnu var synlig i hele hans Væsen og Adfærd, uagtet han nu dog ikke meer havde sin frygtelige Morbroder ved Siden og den strenge Geerts Formynderskab at frygte for.

Blandt de geistlige Herrer i Brudeskaren kunde Svend Trøst ikke uden en besynderlig bitter Følelse see den ærværdige Bisp Svend af Aarhuus, hvis Fromhed og Ret-

sindighed alle Danske priste saa høit, og som selv Niels Ebbesen agtede høiest af alle Bisper og Prælater i Landet, men som dog havde beseglet det Forlig, der holdt Junker Otto tilbage i Fængslet og gav Ebbesen, som en fredløs Mand, til Pris for Hevn og Forfølgelse. Nu, da Bispen gik Svend Trøst forbi, og hans fromt opløftede Blik mødte Ridderens urolige Aasyn, syntes Bispen at læse i den unge Mands Miner hvad han tænkte; han kjendte Niels Ebbesens Søstersøn, og han lagde den venstre Haand paa sit Bryst med et inderligt Suk, medens han med den høire tilvinkede ham en Velsignelse, der dog snarere saae ud som en betydningsfuld Advarsel.

Svend Trøst skiftede Farve og vendte sit urolige Blik fra Bispen til Ridderne og Kongens vigtigste Mænd. Kong Christophers forrige Marsk og Drost, den gamle, ærlige Peder Vendelbo, nikkede venligt til ham. I Marskens høitidelige Fest-Aasyn troede han dog at læse en skjult Bekymring. Den formaaende Sti Andersen gik derimod med et triumferende Smil blandt de verdslige Herrer af første Rang, der næsten alle vare fremmede. Blandt disse Herrer, som Svend Trøst med patriotisk Harme betragtede, hørte han nu nævne, som vigtige og betydende Mænd, den nye Marsk, Ridder Frederik af Loken, og de hidtil ubekjendte Riddere, Hr. Reimer Skarpenberg og Hr. Jens af Plesse. Men Ingen syntes at staae høiere i Gunst og Fortrolighed hos den unge Konge, end en vis Ridder Henning Podebusch fra Rügen, en ung, smuk Herre med et rask, men letfærdigt Væsen, i hvem man allerede saae den tilkommende Drost. Han havde kjendt Kongen fra Keiserhoffet og var nu kommen til hans Bryllup, for at følge ham til Danmark med hele sin Familie, der dog kun bestod af Moderen og en Søster, den lille, deilige Jomfru Tove. Denne fremmede Dame var den skjønneste af alle

Dronningens Brudepiger og betragtedes stundom af den muntre Brudgom med et meget kjærligt Blik.

„Gud hjælpe os for Herskab, vi faae!“ — mumlede Svend Trøst og vendte Brudeskaren Ryggen, uden at ville see Meer af al den Pragt og Herlighed, han hørte alle Folk beundre. Istedetfor at slutte sig til de yngre Ridderes Skare, blandt hvem Adgangen stod ham aaben saavel til den kirkelige Formælingsfest, som til alle Dagens andre Festligheder, tog han sin Hest og red i Firspring ud af Slotsporten, for at aande frit i Fruerlunden og give sine urolige Tanker en anden Retning.

Da han kom tilbage, var det Aften. Det gamle Slot var prægtigt oplyst, og han hørte Dandsemusik og festlig Tummel i de høie Sale. Han gik op i den store Riddersal og saae paa Dandsen. Den unge Konge dandsede med sin Brud, og Alles Opmærksomhed var henvendt paa det fyrstelige Brudepars sirlig afmaalte Bevægelser, men næsten endnu meer paa det andet Par, der paa samme Tid bevægede sig over det bonede Gulv og ofte vexlede Blik og dandsede rundt med Brudeparret; det var den rügenske Ridder Podebusch og hans Søster, den lille, deilige Brudepige, Jomfru Tove. Medens begge de skjønne rügenske Søskende ligesom i fortryllende Kredse omsnoede Kongen og ofte bortdroge hans artige Opmærksomhed fra Bruden, stod Ridder Folqvard Lovmandsøn helbet til en Murpille og betragtede den unge, allerede forsømte Dronning med et brændende Blik.

Svend Trøsts Øine forfulgte Parrenes Miner og Bevægelser med et bittert Smil. Nu følte han en Haand paa sin Skulder. „Vær paa Havesvalen om en halv Time!“ — lød Sti Andersens Røst ham i Øret — „saa kan det maaskee være et gunstigt Øieblik. Men hvad Djævelen fattes Jer?“ — tilføiede han forbauset. — „I staaer jo

som I drømte. — Seer I det høie Herskab ud? Hvad Fluer I saa har i Hovedet, min søre Hr. Ridder! te Jer dog ikke saa galt, at man maa spærre Jer inde!" Med disse Ord vendte Sti Andersen sig fra ham, for at sige en Artighed til Kongens Yndling, Ridder Podebusch, som nu traadte ud af Dandsen med sin Søster.

De tvende Hofmænd talte hemmeligt sammen, og Svend Trøst troede at høre Agnetes Navn i deres Underholdning. Det var som den hele Verden løb rundt med ham, og en Række af Forestillinger indstrømmede i hans Sjæl, som han ikke kunde forklare sig. Han tumlede bort blandt de talrige Bryllupsgjester og betragtede nu først de unge Damer med Opmærksomhed; men han saae ikke 'en eneste, som han kjendte, eller som lagde Mærke til ham, for de mange fornemme og prægtigere klædte Riddere.

En halv Time efter stod han paa Havesvalen med Hatten i Haanden og kjølede sit brændende Hoved i den stille Juniaftens Luftning. I Slotshaven brændte der hist og her Fakler mellem de grønne Løvtræer, og der bevægede sig prægtige Ridderskikkelser i de brede Buegange. For Enden af den midterste Havegang, ligefor Riddersalen, glimrede Valdemars og Prindsesse Helvigs Navnetræk, med Kroner over, i en konstig Lygtekrands mellem Løvværket. Her bevægede sig ogsaa nogle pyntelige Dameskikkelser. Svend Trøst glemte for et Øieblik alt Andet og syntes at see den skjønne Agnetes Skikkelse i dem Alle; men han udrev sig fra disse Drømmerier med en bitter Latter. Fra Riddersalen tonede Fidelmusiken og Dandsesangen i Frastand. I den mat oplyste Havesal, paa hvis Svale han befandt sig, stod et prægtigt Drikkebord opdækket til de fyrstelige Herrer. Svend Trøst stod længe her og ventede; men Ingen lod sig see. Han søgte at samle sine Tanker og berede sig paa den vigtige Samtale, han ventede med Kongen.

„Har han et menneskeligt Hjerte, maa han høre mig!" — sagde han ved sig selv — „kunde jeg kun uden Bitterhed sige ham Sandheden! Maaske er han dog mislebet. — Hvor henter jeg Verdensklogskab og Besindighed fra? — hykle kan jeg dog ikke. Dette glatte, falske Væsen gjør mig rasende. Her drives en lønlig Handel med Hjerter og Sjæle — under Spil og Klang. Der er ikke Troskab og Sandhed i Nogen af dem — og Agnete — Agnete var ogsaa Talen om." — — Han havde den hele Dag i sin Forstemmelse og urolige Spænding ikke tænkt paa nogen Vederkvægelse, og han led af en brændende Tørst. I sin tungsindige, lidenskabelige Stemning traadte han ind i Havesalen og kastede sig paa en Stol ved Drikkebordet. Han fyldte og udtømte et Bæger, der stod ligefor ham. Idet han ligegyldig satte det tilbage paa Dugen, saae han en Medaille derpaa og betragtede den opmærksomt. Han saae i dens Præg det samme Vaabenmærke, han havde seet i eet af Seglene under Forliget, han havde oplæst for Prinds Otto i Fængslet; det hang der under Prinds Valdemars Navn. Paa den ene Side var der afbildet tre Løver eller Leoparder og en Hjelm med to Vesselhorn; men paa den anden Side, hvor Rigets Vaaben skulde staae, var der Intet. „Ha, rigtigt!" — mumlede Svend Trøst og nikkede — „Hjerterne mangle — Riget er endnu ikke hans." Derpaa stødte han Bægeret heftig fra sig, som han havde brændt sig derpaa, og stod op. Idetsamme hørte han en munter Latter og saae den unge Kong Valdemar staae midt i Salen med Sti Andersen.

„Ei ei! min artige Hr. Ridder!" — sagde Kongen med lidt tydsk Betoning og lo — „geneer Jer ikke! Jeg beder Eder! bliv siddende! I tager Jer fortræffeligt ud paa min Brudgomsplads. Nu, nu!" — tilføiede han, da han saae den unge Ridders blussende Aasyn — „der er

ingen Ulykke skeet. I vil ikke være den Sidste, der drikker eders Konges Skaal iaften. I vil strax vise mig paa godt bredt Dansk, at I mener mig det ærligt og ikke skammer Jer ved at drikke af Krus med mig."

„Det var ikke min Mening, Eders Naade!" — svarede Svend Trøst alvorlig, medens Sti Andersen rømmede sig og gjorde sig synlig Umage for at finde paa en ret sindrig Undskyldning for sin ubehøvlede Client; men Indfaldet udeblev. „Det var, saa sandelig, ikke den unge Mands Mening, naadigste Herre!" — gjentog han kun. Kongen lo endnu høiere.

„Ei hans Mening, at mene det godt med mig?" — spurgte han spøgende.

„Jeg har en alvorlig Bøn til Eder, høie Herre!" — begyndte Svend Trøst nu, fuldkommen fattet, og gjorde Vold paa sig selv, for ikke at røbe den Bitterhed, der atter rørte sig i hans Sind ved Synet af Kongens lystige Mine. — „Denne Dag er en Glædesdag for Eder; den burde være det for alle Danske, der i Eder tør vente en kjærlig og retfærdig Konge. Min Bøn gjælder ikke mig selv: det er Danmarks første Fordring til eders Hjerte og danske Sind: — Frihed for eders Broder! Retfærdighed mod Ebbesen, Herre!" — —

Kongen saae forbauset paa den dristige Ridder, og Sti Andersen blinkede urolig til Svend Trøst; men han vedblev trøstig med stigende Iver: „Gud tilgive dem, hvis Raad I har fulgt, da I beseglede Forliget i Lybek, Herre Junker! Havde I med mig seet eders fromme Broder i Fængslet og Niels Ebbesens Aasyn Natten efter Geerts Fald — I vilde aldrig bære Danmarks Krone, før de to ædleste Mænd, der droge Sværd for Danmarks Frihed, stode frie og hædrede ved eders Side."

„I undres nok over min Taalmodighed, Ridder Sti!"

— sagde nu Valdemar og vendte sig ligegyldig til sin Ledsager. — „Det morer mig dog at høre, hvorvidt vore jydske Riddere har drevet det i den rørende Talekonst. De kan gjøre mig det broget nok paa de kedsommelige Danehoffer, hvis jeg ikke faaer lært dem at tænke herefter før de mæle. Mener I, jeg ikke meget godt veed alle de smukke Ting, I kan sige mig om denne ubehagelige Sag, Ridder Trøst og Haab! — eller hvad I hedder" — vedblev han og vendte sig atter til Svend Trøst. — „Er min Broder og denne Ebbesen kloge, gjøre de nu som jeg, og finde sig som fromme Christne i Nødvendigheden. Kommer Tid, kommer Raad. Man kan aldrig høre Messe og bede Harer paa eengang. Nu intet Ord meer om den Sag! I har ment det godt, og jeg tilgiver Jer eders ubehøvlede Indblanding i mine Sager. Jeg troede, I havde en Gunst at udbede for Jer selv og klogelig vilde benytte eders Konges gode Lune paa hans Bryllupsdag, istedetfor at forstyrre det."

„Nei, Herre Junker!" — svarede Svend Trøst og kunde ikke længer skjule sin Forbittrelse — „vort Haab staaer til Sandhed og Ret, men ikke til nogen Herskers gode Lune. Er eders Hjerte lukket for eders egen høihjertede Broder og den første Ridder i Danmark, saa har jeg ligesaa Lidet at vente af Valdemar Christophersøn, som det danske Folk; men endnu er I hverken min eller Danmarks Konge."

„Ei ei! min høflige Hr. Ridder! var det eders Mening?" — sagde Valdemar og traadte studsende tilbage. — „I har Ret!" — vedblev han i munter Tone — „der mangler en Smule Hylding endnu. I har vel seet, der er god Plads i mit Vaabenmærke til Riget; dog — der kommer en Dag efter denne!"

„Ja tilvisse! en stor Dag, Herre Junker!" — sagde Svend Trøst med Vægt og pegede ud mod Stjernehimlen.

— „Det er iaften eders Broders Trøst i Rendsborg Slotstaarn — og Niels Ebbesens bag Brattingsborg Mure."

„Guds Død!" — udbrød Valdemar blussende og stampede, idet han satte Foden tilbage — „er det den angergivne Ridder, I vil gaae i Forbøn for? Ridder Sti! — han synes mig snarere opsat paa at undsige mig paa min Bryllupsdag, end bede om Beskyttelse og Naade for sine dumme Streger" —

„Han maa have en Skrue løs, Eders Naade!" — stammede Sti Andersen, forlegen, og truede hemmelig ad Svend Trøst — „han maa, sandelig, have beruset sig, i sin Hengivenhed for Eder, af eders eget kongelige Bæger" —

„Haha!" — lo Valdemar — „I vil redde hans Ære! Nu vel! jeg giver Jer Ret." Derpaa dreiede han sig ligegyldig om paa Hælen og vilde gaae.

„Har I saa længe været i Keiserens Gaard, Herre Junker!" — tog Svend Trøst Ordet — „at I har glemt, danske Mænd tør mæle frit og djærvt, uden at være berusede eller affindige? Jeg forlanger ligesaalidt eders Beskyttelse, som jeg nogensinde vil betle om eders Naade."

„Tag Jer iagt! det kan blive Jer et dyrt Ord!" — sagde Valdemar og vendte sig hastig imod ham. — „I er en Partigænger og Ebbesens Haandlanger. Jeg husker Jer fra Prentzlow. Nu er den Tid forhaanden, jeg ventede; nu er det snart forbi med Lovløsheden og Egenraadigheden i Danmark."

„Med Ærligheden og Retfærdigheden — vil I sige, Herre Junker!" — svarede den forbittrede Ridder trodsig. — „Dog saa megen Troskab og Djærvhed er der endnu tilbage blandt det danske Ridderskab, at vi tør see den Uretfærdige under Øine og nævne hans Uret uden at ræddes."

„Hvo slog dig til Ridder? Uforskammede!" — spurgte Valdemar, heftig opbragt, med Haanden paa sit Sværd.

„Den Mand, som befriede Danmark, medens I dandsede ved Keiserens Hof, men som I nu har forladt og forraadt" — svarede Svend Trøst bitter — „og vil I vide hvo der gav mig dette Værge?" — tilføiede han med et dristigt Slag paa sit Sværd — „det var den Fyrste, der stod Thronen nærmest og var den værdigst — han, der mandelig hævede sin Arm mod Danmarks Fjender, medens I lærte at spille Skak og lege med Hjerter, som med Tro og Love, ved det falske Keiserhof."

„Nu seer jeg, man har fuldelig Ret, Sti!" — sagde Valdemar og vendte sig fra den forvovne Ridder med et truende, næsten frygteligt Blik: — „det er kommet vidt med Dumdristigheden og Tøileløsheden i Danmark. Har min Broder slige Tilhængere, er hans Fromhed ikke at stole paa. — Slog Grev Geerts Morder Jer til Ridder" — tilføiede han, og vendte sig atter mod Svend Trøst — „saa hold Jer nu til ham og del hans Skjæbne! I er fra denne Time fredløs, hvor jeg raader! — I mener vel, jer Frændes dumdristige Daad har gjort al Verdens Fyrster rædde for det jydske Ridderskab; men giv Tid! det er endnu ikke alle Dages Ende!"

Med disse Ord forlod Kongen hastig Havesalen med Sti Andersen. Svend Trøst stod alene tilbage med Haanden paa sit Sværd og i en frygtelig Spænding. „Fredløs, hvor han raader!" — gjentog han — „her vel altsaa med? — Ha, hvad Andet ventede jeg? Sandheden maatte han dog høre. — Men nu herfra! — Er der Gnist af Troskab og Ærlighed tilbage i Danmark, skal den Junker aldrig hyldes paa Viborg Thing!" Han gik med hastige Skridt ud af Havesalen, for øieblikkelig at forlade Sønderborg; men i de andre Sale var der næsten Trængsel blandt de talrige Bryllupsgjester, og han maatte standse sin Il. For at komme til en Udgang, skulde han gjennem

Riddersalen, hvor den unge Konge nu allerede stod, munter og spøgende, hos sin Brud mellem Damerne og nogle fremmede Riddere. Svend Trøst vilde skride dem forbi; men Kongen havde seet ham og traadte ham med et besynderligt Smil i Veien. „Lad mig forestille Jer for eders tilkommende Dronning, min vakkre, frimodige Ridder Trøst!" — sagde han hastig med et satirisk Smil og førte ham frem for Prindsessen. — „Der seer I et udvalgt Exemplar af vort unge, jydske Ridderskab, ædle Prindsesse!" — vedblev han i tvetydig Spøgetone. — „Denne unge Mand har allerede givet mig en overraskende Prøve paa den Ligefremhed og ædle Oprigtighed, der udmærker vore tilkommende Undersaatter. Det er en Frihedens og Ædelmodighedens Ridder af første Skuffe."

Svend Trøst syntes et Øieblik noget forlegen, og Prindsessen vidste ikke hvorledes hun skulde forstaae denne Anbefaling. Hun gjengjældte Ridderens tause Hilsen med et af de sædvanlige Smil, som Enhver kan udlægge som han vil. Men nu havde Svend Trøst fattet sig; han tede sig pludselig ligesaa beleven og fri, som den muntre Konge og de fine Hofmænd, idet han skjulte sit Hjertes Bitterhed i en ironisk Begeistring over den Lyksalighed, han her var saa lykkelig at være Vidne til, og som nu fra Kong Valdemars og Dronning Helvigs Bryllupssal vilde udbrede sig over hele Danmark „med Troskab og Broderkjærlighed, med usminket Oprigtighed og retfærdig Paaskjønnelse af de største fædrelandske Bedrifter." Det var som en hevnende Aand lagde ham alle de Ord paa Tungen, der indeholdt den mest skærende Modsigelse til hvad han saae i denne Bryllupsfest og hvad han mente, Kongen selv maatte føle i sin dyrtkjøbte Lykke. Det faldt ham ikke vanskeligt at bevare en vis Lethed i Tonen og en Artighed i den berømmende Spot, som skuffede de Uindviede. Damerne og

de fine Hofmænd syntes at tage det Altsammen for gode, gængse Hof-Varer; men Prindsessen rødmede, og hver Braad i Svend Trøsts Artigheder ramte den unge Konge helt føleligt, medens han dog smilte med stolt Ligegyldighed. Han afbrød hastig den ubeleilige Underholdning med en tvungen Spøg og rakte sin Brud Armen, for at føre hende til en Dands. Med Kongen og hans Brud fulgte den hele hyldende Skare af Damer og Hofmænd; men Svend Trøst fortsatte, tilsyneladende rolig, sin Gang gjennem Riddersalen.

„Besatte Menneske!" — hviskede Sti Andersen ham i Øret i Forbigaaende — „lig nu, som I har redet! — Jeg kan ikke meer redde Jer."

Svend Trøst agtede ikke derpaa. Han havde seet Kongen skifte Farve ved den dristige Ironi i hans Lykønskningstale, og han følte en hemmelig Glæde over dog maaske at have vakt en Nemesis i hans Sjæl. Nu saae han Valdemar dandse med det livligste Ansigt igjen ved den stolte Prindsesses Haand, medens Brudgommens Opmærksomhed dog syntes fængslet til hin smukke, rügenske Brudepige, og Ridder Folqvard Lovmandsøn atter lønlig forfulgte Bruden med sine brændende Blik. Svend Trøst forlod Riddersalen med en bitter, dæmpet Latter. Han vidste ikke selv hvor han gik hen, og Sti Andersens Advarsel klang nu først tydelig i hans Sjæl, da han saae en Række bevæbnede Krigere for sig, og man spurgte ham i barsk Tone hvor han agtede sig hen.

„Ud — ud i det Frie!" — sagde han og saae nu først, at han stod i en af de indre Slotsgaarde ved en Gitterport, der førte til Slottets Fængselsbygninger.

Vagten saae mistænkelig paa den fremmede Ridder og gjorde ham opmærksom paa, at han endnu var i det Frie, men var paa Veien til Fangetaarnet. Han vendte hastig om og forduede sig i den dunkle Baggaard, medens han

søgte en Udgang til den store Slotsgaard og Stalden, uden atter at betræde det ham forhadte Slot. Han fandt endelig Udgangen og stod i den ydre Slotsgaard ved Fruerstueloftet. Idet han her standsede et Øieblik, for at betænke sig, hørte han en deilig, kvindelig Stemme, som sang:

„Nu vil jeg være i saa mørkt et Hus,
At jeg seer hverken Ild eller Ljus" — —

Det var Visen om Kong Valdemar den Store og hans ulykkelige Søster, som døde i Dandsen med sin strenge Broder. Den Vise havde han ofte i sin Barndom grædt over med den lille Agnete paa Bjørnsholm, og nu forekom det ham, som det var Agnetes deilige Stemme, der sang. „Agnete!" — udbrød han — „Jomfru Agnete! er det Eder?"

Vinduet klirrede over hans Hoved i Fruerloftet, og han saae ved Fakkellyset i Slotsgaarden den samme fortryllende Skikkelse, han sidst havde seet paa Hald, men som dengang ikke vilde kjende ham og ikke kaldes Sti Andersens Datter.

„Fly! fly! Svend Trøst!" — hviskede den kjære, velbekjendte Stemme. — „I er i stor Fare."

„Jomfru Agnete!" — gjentog han — „I her? og I kjendes ved mig og vil nu dog redde mit Liv fra disse smilende Ulve?"

„Fly! skynd Jer!" — vedblev den venlige Røst ængstelig. — „I skal kastes i Taarnet. — Jeg har hørt Faders strenge Bud til Portvagten."

„Eders Fader? saa vil I nu dog hedde hans Datter? — nu, han atter er en Tyrans Haandlanger" —

„Jeg har ingen Fader og ingen Ven i Verden" — lød atter den skjønne Jomfrustemme fra Vinduet — „men bryd Jer ikke om mig! — For Himlens Skyld! fly!" —

„Jeg gaaer ikke af Stedet, om det saa koster mit Liv, før I siger mig, om I endnu har mig kjær, som i vor

Barndom — eller jeg har drømt om Eder som en affindig Daare alle mine Dage" —

„Ak, tænk aldrig meer paa mig, Hr. Ridder!" — lød nu Jomfruens Stemme mere fremmed, men ligesom bævende. — „Jeg skal ægte Ridder Podebusch eller gaae i Kloster" —

„Kongens Yndling? hin Kobler fra Rügen!" — udbrød Svend Trøst forfærdet. — „Vil I da ægte ham?"

„Nei, aldrig! Derfor sidder jeg indelukket her. — Jeg vil døe i Klosteret!"

„Siig mig kun — har I mig kjær? velsignede Agnete! — og, saasandt jeg lever! I skal hverken ægte Hr. Podebusch eller døe i Klosteret!" —

„Fly! fly! — Man kommer!" — hviskede den bævende Stemme. Vinduet lukkedes hastig over ham, og det skjønne Ansigt var forsvundet. Svend Trøst blev staaende og stirrede op til det lukte Vindue. Han troede at høre Sti Andersens Røst indenfor. Men nu løb der Fodtrin af mange Krigere og Raslen af Vaaben i Nærheden. Han drog et dybt Suk og forlod den usikkre Plads. Han gik langs med Slotsmuren i den stærkeste Skygge hen mod Stalden. Her fandt han sin Hest og trak den ud af en Bagdør, som han spærrede efter sig. Hesten var endnu sadlet fra hans forrige Ridt. Det var første Gang, han saaledes havde forsømt sin Hests Pleie. Han svang sig strax i Sadlen og red ud af den ubevogtede Baggaardsport til Foldet og Marken. Neppe var han dog kommen hundrede Skridt fra Slottet, før han bemærkede en Flok Ryttere, der ilede ud af den alminbelige Slotsport og lod til at forfølge Nogen. Han benyttede sit Forspring og foer bort som en Pil i Natten.

Tiende Kapitel.

Formælingsfesten paa Sønderborg var endnu ikke forbi. Bisskop Svend havde tidlig trukket sig tilbage fra den verdslige Larm til sit Studerekammer i et afsides Havehus, der kun beboedes om Sommeren, naar der var mange Gjester paa Slottet. Her sad han ved et Bord med en Lampe og endel Skrifter for sig, og han syntes at ville tilbringe den festlige Nat med vigtige og alvorlige Arbeider. I disse Sysler blev han nu afbrudt, idet en ung Ridder traadte ind til ham med et forstyrret Blik og en næsten fortvivlet Lidenskabeliged i det særdeles smukke, men blege Ansigt. Det var Ridder Folqvard Lovmandsøn, den eneste Søn af Drost Lovmand eller Lovgiver, som hans afdøde Fader, Drost Peder Hessel, almindelig kaldtes. Den unge Ridder havde den hele Dag været i en lidenskabelig Spænding, som ikke var undgaaet den strenge Bisskops Opmærksomhed. Den geistlige Herre havde ogsaa hørt Rygtet om Ridder Folqvards formentlige Kjærlighedsforhold til Prindsesse Helvig, og at der idetmindste fra den unge Ridders Side ikke gik Røg af Branden uden Ild, havde den fromme Herre nu troet sig overbeviist om. Bispen havde været Ridder Folqvards Skriftefader og Læremester i boglig Konst. Han havde i sin Ungdom været en god Ven af hans afdøde Fader og siden altid taget sig faderlig af Sønnen. Inden han forlod Bryllupssalen, havde han givet den forstyrrede Ridder et alvorligt Vink og bedet ham komme hid i denne Time. Nu stod det ophidsede, unge Menneske for Bispen, men uden at sige et Ord. Bispen rakte ham sin Haand, og han trykte den heftig til sine Læber.

„Jeg har jo neppe seet dig i alle disse Dage, min kjære Søn!" — sagde Bispen — „og det er dog over et

Aar, du har tumlet dig om her paa de farlige og slibrige Hofveie, uden at lade høre fra dig. Du har dog vel ikke forsømt dine boglige Konster? Har du intet Forsøg i den ædle Ethica eller udi Logica at meddele mig? slige Sysler berolige og forædle Sindet og afdrage det fra den forfængelige Verdens Forvildelser og Fristelser."

„Ak, nei, jeg har kun digtet en Sang, fromme Fader!" — svarede Folqvard — „men den forstaaer Ingen i Verden, uden jeg selv."

„Saa er der vel ingen sund Logica og Forstand deri, min Søn!"

„Det kan gjerne være, der kun er liden Forstand deri for Andre" — svarede den unge Ridder og opløftede sit kjække Hoved — „men det veed jeg, al min Sjæls Liv og Tanke har jeg begravet deri, og naar jeg engang skal fremstaae paa den yderste Domsdag og skrifte for den Alvidende al min hemmelige Synd og al min Kval og alt mit Haab i denne forunderlige Verden, saa har jeg ingen anden Røst end denne Sang, der nu Dag og Nat toner i min Sjæl, men som intet Menneske i Verden kan eller skal begribe."

Bispen rystede paa Hovedet. — „Hvad der er rent og klart i os, pleier ikke at skye Lyset eller være mørke Taler for de Fromme!" — sagde han betænkelig. — „Jeg er bange, du bedrager dig selv, min Søn, og gjør selv Mørket i din Sjæl til din Afgud. Lad høre hvad du mener, der skal stor Viisdom til at forstaae!"

„Er hver Menneskesjæl ikke sig selv en Gaade? fromme Fader! og hvorledes skulde en Række af Ord kunne udtømme den uendelige Rigdom i vor udødelige Sjæl? Dersom jeg havde min Strængeleg ved Haanden, skulde jeg maaske kunne antyde Eder hvad jeg mener, men hvad intet menneskeligt Sprog har Ord for. Dog — vil I nøies med de Toner, jeg har i mit eget Bryst, og meer lytte til

Tonerne, end til de fattige Ord, skal jeg gjerne paa denne Maade nedlægge mit hemmelige Skriftemaal i eders Sjæl!"

Bispen nikkede, og det unge Menneske begyndte nu med dæmpet Røst og bævende Læber paa en underlig hemmelighedsfuld Elskovssang, som endnu to hundrede Aar derefter var alle hemmelige og ulykkelige Elskeres Yndlingssang, og selv, som en ganske ny Vise, opskreves af det sextende Aarhundredes Damer. Hans vemodige Stemme fik stedse mere Liv, og de dunkle Ord bleve til de skjønneste Toner paa hans Læber, medens hans Øine snart fyldtes med Taarer, snart tindrede af en libenskabelig Dristighed og et fortvivlet Mod, der trodser Kval og Død. Det var som hans Sjæl var en døende Ørn, der med forbrændte Vinger svang sig op mod den Sol, der fortærede den.

I Førstningen saae Bispen med deltagende Vemod paa ham, medens den unge Ridder med bævende Stemme halvt hviskede, halvt sang:

„Lad fare, min Sjæl! din høist' Attraa!
„Lad fare saa stolt en Begjære!
„Lad sidde den Frugt, du ei kan naae!
„Besvær dig ret aldrig mere!

„Hvi bærer du Ved saa til det Baal
„Som dig kan selver brænde?
„Naar det opstander, oplues det vel,
„Og staaer ei til at vende.

„O ringe Kreatur! elendige Trøst!
„O fattige Haab og Sinde,
„Som ei var værd at have den Lyst,
„At Solen skulde over dig skinne!"

Men nu blev hans Stemme fastere; nu tindrede hans

Blik af et vildt, dristigt Haab, medens han i et livligere og hastigere Tonefald vedblev:

„Hvi siger du det umuligt være,
„Som alt kan skee og hænde?
„Sjelden tiendes Bud kan Meget bære,
„Umuligt til muligt vende.

„Aldrig sidder Frugten saa høit paa Kvist,
„Som modnes af Solen om Sommer,
„At den jo falder engang for vist,
„Gud give, inaar det kommer!

„Aldrig sidder Falken saa høit paa Hald,
„Og Dyrene er aldrig saa vilde,
„At de jo maae frygte dem for et Fald,
„Om Jægerens Raad ere snilde.

— „Min Styrke er større, end du forstaaer:
„Jeg den usynlig dølger;
„Jeg er ei ene: — ihvor jeg gaaer,
„Tryg Vagt mig altid følger.

„Et villigt Fængsel og lystig Tvang!
„Let Byrde, som gjerne drages!
„Sød er den Graad, som endes med Sang —
„Kort Nat, som lystig dages!" —

„Ak ti, Elendige, med de forvovne, affindige Tanker!" — afbrød Bispen ham bekymret. — „Den Sang, du drømmer, der skal ende din Graad, den gruer jeg for — den lystige Dag, du skimter i din Synds og Forvildelses Nat, forfærder mig, naar jeg tænker paa din Fremtid."

Men det unge Menneske hørte ikke hans Ord; han vedblev med stigende Begeistring og høi Røst:

„Hvi skal jeg ei forøge det Baal,
„Som kan baade slukke og tænde?
„Det læd skes af Dug, som brændes af Sol —
„Trods dem, det kan forvende. —

„Hvi skulde jeg frygte den Livets Nød,
„Som mig kan holde i Live?
„Kort er den Tvang, ringer' den Død,
„Som mig kan Livet give." — —

„Ti, ti! Jeg veed Alt, Ulykkelige!" — udbrød nu Bispen og greb hans Haand. — „Din Sang, saavelsom dine Øine, skjuler kun slet hvad Enhver kan see der foregaaer i dit baarlige Hjerte. Har du din Salighed kjær, min unge Ven! saa sluk den Brand, der lønlig fortærer dig! Har du dit unge Liv kjært, saa forlad det danske Hof! se aldrig meer den ophøiede Dame, du veed nok!"

„For mit Livs Skyld flygter jeg ikke!" — svarede Folqvard heftig: — „jeg er mig ingen Forbrydelse bevidst. Min høieste Glæde og Kval maa min Sang og mit Blik røbe for al Verden, som for Eder! men endnu har min Tunge ikke nævnet det for nogen Menneskesjæl!"

„Heller ikke for hende?" — spurgte Bispen.

„Nei, ved den levende Gud, fromme Fader! hvor skulde jeg have vovet det? jeg har jo heller aldrig talt med hende uden Vidner."

„Godt, min kjære Søn!" — sagde Bispen beroliget — „saa er Ulykken, Gud skee Tak! mindre, end jeg frygtede. Men — du maa bort! ei blot dit Liv — din Sjæl er i Fare."

„Hvad er mig Livet, hvor hun ikke er!" — vedblev den lidenskabelige Yngling — „for min Sjæls Saligheds Skyld var det baarligt at flygte: al den Salighed, jeg

kjender, er i hendes Nærhed og i Glandsen af hendes fortryllende Øine" — —

„Afguderi, min Søn! hedensk, gruelig Forblindelse! — Øienslyst, Kjødslyst" — —

„Forsynd Eder ikke, fromme Herre!" — afbrød den unge Ridder ham med stolt Heftighed — „saa er det ogsaa Synd og Ugudelighed, naar I knæler for den hellige Jomfru og tilbeder den rene Salighedens Moder" — —

„Med disse unge Hjerters Casuistik*) er der dog ingen Udvei!" — vedblev Bispen. — „Jeg kjender den Affindighed; men jeg veed Raad derimod. Er din Følelse saa from og ren, som du troer, saa viis mig det! Er det ikke dig selv og din egen Øienslyst, du elsker, men den Sjæl, du formastelig forguder, saa kan du dog ikke ville gjøre din egen Afgud ulykkelig?"

„Gud forbarme sig! hvorledes mener I? ærværdige Herre!"

„Er du da saa forblindet, at du ei kan see, hvortil en saadan Lidenskab fører? kjender du saa libet til de Store og Mægtige i Verden? mener du, Skinsyge, Mistanke og krænket Stolthed ei kan bringe Retfærdighedens Skaal ud af Ligevægt, selv i den bedste Haand, Folk og Riger kan betroe deres Skjæbne? Ønsker du at leve den Dag, da du hører om Splid og Tvedragt i det danske Kongehus — og for din Skyld? Vil du, for at mætte dine bløbagtige Øine med et smukt Billede, der dog kun opfylder din Sjæl med Uro og Fortvivlelse — eller, hvad værre er, med syndig og ugudelig Lyst — vil du, for et saadant usselt, selvsygt Velbehag, forstyrre et ellers maaske tilfreds Familieliv og ei blot selv vove Liv og Ære, men maaske bringe Skjændsel og Livsfare over det Hoved, du med sværmerisk Glæde kunde døe for?"

*) Videnskaben, som undersøger vanskelige Samvittighedstilfælde.

„Store Gud!“ — udbrød Folqvard og blev dødbleg — „en saadan Mulighed kan I tænke Jer? til et saadant Uhyre skulde hun i sin stolte Forblindelse have henkastet sig!“

„Døm ikke ubilligt om den Fyrste, Danmark vil betroe sin Lykke, men du nu er paa Vei til at forraade! — kunde han blive uretfærdig og grusom i sin Fortørnelse, var det menneskeligt“ —

„I har Ret!“ — tog Folqvard Ordet: — „Jeg var den usleste Ridder i Danmark og ikke den store Drost Peders Søn, kunde jeg bringe en saadan Ulykke over hende. I har forfærdet mig, fromme Fader! Jeg drager herfra i denne Time. Jeg seer kun endnu engang hendes fortryllende Øine i Lyset af disse rædsomme Brudekerter — og saa — farvel Liv og Glæde i denne Verden! — Godnat!“ Han vilde styrte bort; men Bispen greb kjærlig hans Haand.

„Modtag nu min bedste Velsignelse, min værdige Peder Hessels Søn!“ — sagde Bisskop Svend glad og reiste sig, medens han lagde sin Haand paa Folqvards brændende Hoved. — „Nu seer jeg, det er ingen lav, uædel Lidenskab, der fortærer dig, om det end er en ulykkelig Vildfarelse. Fat mandigt Mod, Søn! og lær at bruge det Liv, du nu ringeagter! brug det til Fædrelandets og den store Herres Tjeneste, der gav dig det! En christen Ridder maa ikke blot føle og drømme — han maa handle!“ — —

„Vel, Herre Bisp! det vil jeg ogsaa“ — udbrød Folqvard, stolt og bestemt — „bliver end denne Konge, I har hentet os, min Fjende derved! — Hvor er der nu Handling og Bedrift i Danmark, uden under den ædle Ebbesens Banner? om han end er fordømt i de Mægtiges Raad — og selv af Eder“ —

„Vogt dig for den Vei, Søn!“ — sagde Bispen og traadte studsende tilbage. — „Lad dig ikke blende af den falske Glands! Miskjend heller ikke hvad der endnu er dig

dunkelt i min og Kongens Fremfærd mod Ebbesen! Jeg havde en Gjerning til dig i den retmæssige Landsherres Tjeneste; jeg vilde vise dig en daadrig Vei til Hæder og Lykke" — —

„Fromme Fader!" — afbrød Folqvard den statskloge Bisp med et skarpt Blik og greb hans Haand — „I har viist mig den Afgrund, jeg stod ved, og hvori jeg var nær ved at styrte den Sjæl, jeg tilbeder; men — tilgiv mig min Tvivl! — staaer I ikke selv her paa en slibrig Grund? og leder I denne frygtelige Konge rettelig?" —

„Næst Guds Bistand, Søn!" — svarede Bispen alvorlig og foldede sine Hænder: — „disse onde Tiders Svig fordrer Raad, som ikke ethvert fromt og ærligt Hjerte strax kan billige; men — med Raadelysets og den hellige Aands Bistand! vor unge, vise Konge vil tilsidst faae Ret for Den, der klogelig veier Tider og Omstændigheder. — Cras nobis respondebit justitia nostra! — der kommer en Dag efter denne, og den skal aabenbare vor Retfærdighed" — —

„Det maa jeg lide, Hr. Bisp! I præker over min Yndlingstext for det unge Menneske!" — lød nu Kongens muntre Stemme fra den aabne Dør, og saavel Bispen, som Ridder Folqvard traadte studsende tilbage — „Hvad er her ellers paafærde?" — vedblev Kongen — „hvad har I for hemmelige Ting at afhandle med denne blufærdige Herre, som følger mig og min Brud med saa deltagende Blik idag, uden dog endnu at have bragt os sin Lykønskning?"

„Tillad mig at fremstille ham for Eder, som en udmærket Mands Søn, Herre Konge!" — tog Bispen hastig Ordet med rolig Fatning. — „Eders høisalige Farbroders troe Ven, Drost Peder Hessel, var denne unge Mands Fader, og jeg haaber, Ridder Folqvard vil træde i sin ædle Faders Spor og blive Eder en ligesaa tro og hengiven Mand med Tiden, som min nu i Herren hensovede Ven fordum var Kong Menved og det danske Kongehus."

„Ei, ei! en Søn af den Drost Hessel, som i sin Ungdom var Dronning Agnes's ridderlige Tilbeder?" — sagde Kongen med et tvetydigt Smil. — „Nu ja, han var jo en brav Mand forresten. Det skal glæde mig, vil hans Søn følge hans priselige Fodspor!"

„Jeg har udseet ham til et Foretagende, hvortil han behøver eders naadige Orlov!" — vedblev Bispen og slog Øinene ned: — „jeg har ment, han kunde vise sin Iver og Dygtighed, som eders tilkommende Tjener og troe Mand, ved at give Adel og Almue et Vink om den selvfornegtende Mildhed, hvormed I vil tiltræde Regimentet — for derved at indvirke paa Haandfæstningen og berede eders ubetingede Hylding paa Viborg Thing" — —

„Ja saa!" — afbrød Kongen ham og studsede — „dertil havde dog en ældre og erfarnere Statsmand været mere skikket. Den unge Mand kan tie, mærker jeg vel, og det kan være meget godt til sin Tid; men om han ogsaa kan tale, og uden at sige for Meget, det er en Egenskab, jeg endnu ikke er saa lykkelig at kjende hos ham. Dog — siden I allerede har indviet ham i den Sag, Hr. Bisp! maa han reise strax. I har min Tilladelse, Ridder Folqvard! men se til, I hverken misforstaaer eller misbruger den!"

Ridder Folqvard saae forundret baade paa Kongen og paa Bispen, der hemmelig blinkede til ham.

„Dersom det vilde behage Eders Naade, selv at meddele mig eders Villie, vilde dette Anliggende være mig lettere at udføre til eders Tilfredshed!" — tog han nu Ordet, medens han med Møie søgte at skjule sin Uvidenhed om hvad der mentes og sin høist forvirrede Sindsstemning. — „Den Mangel paa Frimodighed og Verdenskundskab, I synes at tiltroe mig, høie Herre! gjør mig det til et betænkeligt Hverv" —

„Det maa I selv om! Jeg har nu ikke Leilighed til at

tænke paa Sligt!" — afbrød Kongen ham med et skarpt Blik. — „Følg denne værdige Herres Forholdsregler! hans og eders er Ansvaret. — Gud befalet!" Derpaa vendte han sig fra Ridder Folqvard, der med en forvirret Hilsen og blussende Ansigt styrtede ud af Døren.

„Hvad var der i Veien med eders unge Client?" — spurgte Kongen, da han var ene med Bispen. — „Han er den anden danske Ridder, man iaften har forestillet mig. Skal jeg af disse Herrers Adfærd slutte mig til Resten, maa det unge, danske Ridderskab lide af Feber eller Hjernebetændelse."

„Med Ridder Folqvard er det paa en Maade Tilfældet, Herre Konge!" — svarede Bispen: — „han lider virkelig af en feberagtig Uro i det unge Blod, som jeg intet bedre Raad veed imod, end øieblikkelig Virksomhed, og netop i et saadant Anliggende, der fordrer Besindighed og Klogskab. I skal see, mit Valg var ei slet. Den unge Mand vil vist ikke gjøre min Tillid og Anbefaling Skam."

„Det vil Tiden vise!" — svarede Kongen med et ubestemt Blik. — „Nu om andre Ting! Jeg er fast træt af Gjøgleriet her idag. Jeg fik Lyst til at tale et Ord med Jer i Eenrum. Jeg har nu bragt det Offer, Statskonsten og Danmarks Lykke fordrer. Det var min egen Plan, som eders. Jeg har Intet at beklage mig over. Jeg er nu bunden til en Gemalinde, som kun rækker mig Haanden, for at kaldes Dronning af Danmark. Det vidste jeg. Maaske har hun endogsaa en anden Yndling i Hjertet. Det vidste jeg ikke. Men, lad gaae! Om mit eget Hjerte kunde jeg maaske ogsaa have Et og Andet at skrifte. — Dog, det er Fjas og Gjøgleri tilhobe. Paa Hjertesager forstaae I geistlige Herrer Jer ogsaa kun slet. Alt gaaer endnu ret godt, som sagt. Min Broders Egensindighed ligger mig kun paa Hjerte. Den Betænkning har gjort

mig disse Dages Lyksalighedsmaske noget besværlig. Det var min Agt, som I veed, at udløse ham strax af Grevernes Fængsel, uden alle Betingelser; men nu mærker jeg, han har et Parti, og det af forvovne, farlige Sværmere."

Kongen meddelte nu Bispen sin Samtale med Svend Trøst og hvorledes han havde fundet det fornødent at give Befaling til den trodsige Ridders Paagribelse, for at han ikke skulde udbrede sin fjendtlige Stemning blandt Folket og bringe Ottos Tilhængere til at modsætte sig Hyldingen.

„Det smerter mig!" — svarede Bispen betænkelig — „dog slig Strenghed er maaske nødvendig for en kort Tid. Selv med eders Herre Broders Frigivelse maa det vel under disse Omstændigheder beroe, til Hyldingen er forbi og eders vigtige Thronbestigelse sikkret. For Landets og Rigets Skyld maae vi nu Alle opoffre, hvad Nøden fordrer — og, Herre Konge! eders Offer er neppe det mindste; dog — med Guds Bistand vil det føre baade til eders og Danmarks Lykke!"

„Det vil ogsaa Tiden lære!" — sagde Kongen afbrydende — „i alt Fald, I skal aldrig høre mig klage. Hvad jeg selv har villet, vil jeg aldrig plage mig med at fortryde. — I raader mig altsaa dertil?" — vedblev han — „I vil ikke ansee mig for en hjerteløs Broder, naar jeg nu lader Otto blive, hvor han er, til jeg, uden Fare for Land og Rige, kan udløse ham og lade hans Affigelse beroe paa hans eget Lune?"

„Efter hvad jeg hører, maa jeg ansee det for en sørgelig Nødvendighed, Herre Konge!" — svarede Bispen med et smerteligt Suk. — „I handler ikke her blot i eders egen Sag og kan ikke følge eders egen Lyst og de broderlige Tilskyndelser i eders Hjerte: det gjælder Thronens Sikkerhed og Danmarks Lykke baade for denne og de kommende Slægter. Her maa den Enkeltes bedste og skjøn-

neste Ønsker høimodig opoffres for Fædrelandet og Alles Vel" —

„Godt! det maa da saa være. Nu ingen Skrupler meer derover!" — sagde Kongen hastig. — „Har I opsat Amnesti-Brevet?"

„Her ligger det, min naadige Konge! Det gjør eders Hjerte som eders Klogskab Ære. Derved vil I strax vinde hele Folkets Hjerte. Jeg har med eders Tilladelse selv udstrakt eders høimodige Tilgivelse til dem, der nu frygte for Følgerne af de forrige Dages Lovløshed og Dumdristigheden mod eders ulykkelige Herre Fader. I dette Stykke handler I visere og forsonligere, end eders høisalige Farbroder, den ellers priselige Kong Menved, og — sandelig! det er skjønnere at tilgive, end at straffe og forfølge."

„Godt!" — sagde Kongen og nikkede — „hvad der kan vindes ved et Pennestrøg, behøver jeg ikke at udøse Blod for." Han gjennemlæste hastig det Document, Bispen rakte ham. „Vel! Forglemmelsesacten gjælder Alle — undtagen Ebbesen og hans Venner. De maae være og blive mine Fjender. Det har I selv beseglet. Falder han ikke for Geerts Sønner, maa han forfølges. Dog — dermed har det ingen Hast."

„Det er dog sørgeligt, Herre Konge!" — tog Bispen atter Ordet med bekymret Aasyn — „og det ligger mig svart paa Sinde, at selv de største Foretagender i vor ulykkelige Tid maae mangle den Renhed og Klarhed, der kan bortfjerne alle Tvivl i den Gudfrygtiges Sjæl og besegle Folkenes Lyksalighed med den høieste Sandheds og Retfærdigheds Indsegl. Hverken Ebbesens vigtige Daad eller den statskloge Plan til Danmarks Frelse, jeg selv med Eder har maattet billige og besegle, kan jeg kalde ren og uden Plet for Guds Aasyn. Det er vor syndige Tids Forbandelse, at den kaster sin Skygge over Alt, og at

ingen Sjæl, der vil tage Del i Tidens Handeler, kan udgaae ren fra dens Besmittelse."

„Gjør Tiden om, fromme Hr. Bisp!" — sagde Kongen med utaalmodig Raskhed — „omskab Jorden til et Himmerig, om I kan! tænk saa paa at gjøre os til Helgene, der kan staae i Glorie og med Palmer i Tidens Bog, som de hellige Martyrer i eders Billedbibel! Vil I følge mig fremdeles paa min knudrede Vei, min gudfrygtige Herre! saa plag mig aldrig med eders Skrupler over hvad der eengang er skeet eller bestemt! Gjør mig saa mange Indvendinger, I vil, mod hvad jeg endnu ikke har besluttet! men ikke en eneste om hvad der er afgjort! — hvorledes skulde jeg ellers faae Tid til at bringe Rede i dette Chaos?"

„Tillad mig dog et Ønske, Herre Konge!" — vedblev Bispen — „det gjælder eders egen tilkommende Lyksalighed, og gjør, saavidt jeg veed, intet Brud paa hvad I allerede har besluttet" — —

„Hvad er det? siig frem, Hr. Bisp! men fat Jer kort! man savner mig. Ridder Podebusch venter mig herude med et artigt Gudinde-Optog."

„Ak! vogt Jer for falske Guder og Gudinder, naadige Herre!" — udbrød Bispen ivrig — „især for disse rügenske Søskende! det var netop dem, jeg vilde bede Eder give Afsked og ikke bringe med Jer til Danmark" — —

„Hvi saa? Bisp!" — spurgte Valdemar og rødmede — „hvad har I mod de vakkre, underholdende Mennesker?"

„Hvad den enfoldige Almue drømmer om Kogleri og Fortryllelse er vel kun Overtro og Levninger af Hedenskabet" — vedblev Bispen — „men skulde jeg tiltroe Mennesker slig overnaturlig og djævelsk Koglekonst, maatte det være denne rügenske Herre og hans forføriske Søster. Tro mig, Herre Konge! de lægge Snarer for eders ungdom-

melige Hjerte; de vil hverken bringe Eder Lykke eller Velsignelse med til Danmark" — —

„Lad mig om det, min gode Bisp!" — afbrød Valdemar ham hastig og lo — „skulde jeg finde min Sjæl engang besværet af de Trolddomskonster, I frygter for, skal jeg maaske henvende mig til Jer i Skriftestolen — men skal jeg udholde alt det Brøvl, her nu vil blive, inden jeg faaer de urolige danske Hoveder under een Hat — saa kan jeg ikke undvære muntert Selskab og noget Smukt at see paa idetmindste." — Derpaa forlod Kongen hastig det ensomme Havehus, og Bispen hørte, at han i Slotshaven blev modtagen med en Festsang, hvori en særdeles deilig kvindelig Stemme med en fremmed, men fortryllende Sølvklang fremhævede sig, med en henrivende Magt over Sind og Sands.

Disse Toner gjorde selv et forunderligt blandet Indtryk paa Bispen. Han lyttede længe med uroligt Velbehag og spændt Opmærksomhed paa den kjælne, smeltende Sirenesang, der efterhaanden tabte sig i det Fjerne og blandede sig med en enlig Nattergals Elskovskluk i den stille Sommernat, medens en Natugle fra Slotstaarnet forenede sin skærende og sørgelige Hylen dermed.

Det var sildigt. Brudeblussene udsluktes i Slotshaven, og efterhaanden forstummede den sidste Lyd af Musik og festlig Larm paa Slottet. Bisktop Svend blev siddende i dybe Tanker ved sin Lampe og syntes hverken at have Ro til Studering eller Hvile. Han foldede ofte sine Hænder og bad, ligesom i Tvivl og Kamp med sig selv, og der trængte sig dybe Suk fra hans bekymrede Hjerte, idet han snart nævnede Kongens, snart Ebbesens og Prinds Ottos Navn. Ogsaa for Svend Trøst, som han troede fangen paa Slottet, og for den unge Ridder Folqvards Forvildelse var han inderlig bekymret. Det

begyndte alt at dages, da han slukkede sin Lampe og begav sig til sit Sovekammer. Det vendte ud mod den ydre Slotsgrav og Landeveien. Han aabnede Vinduet, for, inden han lagde sig til Hvile, at indaande den friske Morgenluft. Ridder Folqvard red nu langsomt bort fra Sønderborg; men han saae ikke til Havehus-Vinduet, hvor Bispen stod og tilvinkede ham sin Velsignelse. Den unge Ridders Ansigt var vendt mod Dagningen, og han sang nu med dæmpet Røst:

„Skin, Sol, du klare, med kraftigt Skin!
„Tænd op den, gjerne vil tændes!
„Udsmelt som Sne ved Varmen din
„Det Haab, som saare længes!"

„Thi der er Ingen i Verden til,
„Der dig dit Hjerte kan tvinge,
„Undtagen Een — om du saa vil —
„De Andre er alt for ringe."

„Gud hjælpe os for de Forelskedes Logica!" — sukkede Bispen og rystede paa Hovedet — „Vor Herre bevare hans Forstand og frelse hans forvildede Sjæl!" Under dette Hjertesuk lukkede Bispen Vinduet og gik til Ro, medens Ridder Folqvard red som en Drømmer hen ad Veien og fortsatte sin Elskovssang.

Inden han endnu havde endt denne Sang, der røbede en besynderlig Uklarhed og hin fortærende Lidenskab, der ei engang var sig sin egen Usalighed bevidst, blev han indhentet af et Par andre unge Riddere, der ligeledes forlode Sønderborg og droge til Jylland. Den Ene var Sti Andersens Søn, den tøileløse Ridder Offe Stisøn, som Faderen gjerne vilde danne til en fin og kløgtig Stats-

mand, uden at det dog ret vilde lykkes. Saavel denne lystige Herre, som hans uadskillelige Ven og Drikkebroder, Ridder Peder Andersen, hørte til de selvraadige Aristokrater, der i den lovløse og kongeløse Tid havde sluttet sig til Ridder Bugge paa Hald og fundet særdeles Behag i det raske, ubundne Liv, man hidtil havde ført, med Sværdet til sin Lov og sin egen Villie til Landeret. Efter Sti Andersens Tilskyndelse havde dog disse Frihedsriddere fundet sig i at tilbyde den unge Konge deres Tjeneste. Som Bryllupsgjester paa Sønderborg, vare de blevne saa indtagne af Prinds Valdemars raske, muntre Væsen og den snilde Opmærksomhed, han havde hædret dem med, at de nu, som hans ivrigste Talsmænd, droge forud, for at berede hans Hylding og udbrede hans Berømmelse blandt deres urolige Venner. I den nye Regjerings Planer troede de sig allerede med hædrende Fortrolighed indviede, og saavel til Ridder Bugge paa Hald som til mange andre anselige Riddere i Jylland havde de vigtige Hilsener og halve Løfter baade fra den formaaende Sti Andersen og tildels fra Kongen selv. Endnu halv berusede af Bryllupsvinen og al den Ære, man havde viist dem, tumlede de deres Heste med overgiven Lystighed, og medens den lidenskabelige Ridder Folqvard drømte sværmerisk om sin hemmelige Elskov, sang Offe Stisøn plat og lystig bag ved ham en bekjendt Parodi paa Ridderligheden og den romantiske Heltedaad:

„Ramund gik sig i Stuen ind
Alt til den netteste Skrædder:
Hør, du Skrædder, baade faur og fin!
Vil du gjøre Ramund Klæder?
Hvorfor ikke det! sagde Skrædderen —
Da gjør du meget vel, sagde Ramund den unge.“

Hans Reisekammerat lo af fuld Hals og stemte i med, og nu skrege de begge i raa Svirebrodertone:

„Halvtresinstyve Alen til Buxetøi,
Og femten til Buxeremme!
Det skal du gjøre mig stærk og drøi,
Om du skal Buxerne sømme.
Dette er mig meget trangt, sagde Ramund, —
Jeg kan ikke stræve min Gang, sagde Ramund den unge."

„Ramund gik sig ved salten Havbred" — —

„De 11,000 Jomfruer omfavne mig!" raabte Ridder Stisøn og holdt inde med den overgivne Sang — „er det ikke vor elskovsslagne Ridder Folqvard, der rider! Hei, Folker Spillemand!" — vedblev han i fortrolig Spøgetone og slog ham paa Skulderen — „flagrer I som en blindet Nattergal fra Bryllupsgildet og synger Miserere, medens der nu messes Gloria i alle raske Patrioters Hjerner?"

„I maae nok see Solen dobbelt paa Himlen, mine Herrer!" — sagde Folqvard og betragtede begge de overgivne Ridderes Solskins-Ansigter og lyksalige Blik.

„Hvad Andet? Folqvard! tredobbelt om I vil!" — svarede Stisøn og svingede sin Hat: — „nu er det ikke Tid til at sukke for Maanen over de knipske Jomfruer — nu kommer der jo atter høi lys Dag til Danmark med Kong Atterdag og den grønne Skjærsommer."

„Gid der kun kom Glæde og Kjærlighed med, Landsmand!" — sukkede Folqvard — „og fremfor Alt dansk Ærlighed og Troskab!"

„Ei, hvor vil I hen?" — tog Hr. Stisøn atter Ordet med en skjelmsk Mine. — „Hvo kan bringe større Glæde og galantere Kjærlighed med sig, end en rask, mun-

ter Brudgom, som har lært Konsten ved Keiserens Hof? Hvor ærligt han vil holde sin Brudgomstro, det kommer jo forresten hverken Jer eller os ved; men den Tro, han vil love os ædelige Landsens Herrer, den skal det danske Ridderskab nok lære ham at holde, med samt hans Haandfæstning!"

„Saa maae vi først lære selv at holde Aalen ved Halen!" — mumlede Folqvard. — „Se til, I ei pynter Jer et Fastelavnsris! Dem, han først vil tugte, bliver nok os Riddere; dog derom vil vi ikke tale før I har faaet disse Dages Rus helt ud af eders hede Pander."

„Ei, hvad er det for Kjætterier, Folqvard!" — raabte den runde, rødmussede Peder Andersen. — „Har ei engang vor statskloge Bisp faaet Jer omvendt? Er I bleven stokblind af den ubegribelige Deiligheds-Glands, I sukker for? Lad den Fugl Phønix flyve og fang Jer en anden! saa har jeg gjort mange hundrede Gange, uden at det har taget paa mit Huld. Tag nu baade Hoved og Hjerte iagt og hjælp os at gjøre lyst for vor nye Kong Salomon!"

„Jo, I er mig de rette Vendekaaber!" — udbrød Folqvard: — „for en Maaned siden vilde I sprænge Junker Ottos Taarn og føre ham til Hylding paa Viborg Thing; men nu blæser I alt i Trompet for hans fiffige Hr. Broder; den Herre forstaaer Konsten, at angle Kroner med Menneskehjerter."

„Omvend dig, vildfarne, unge Menneske!" — svarede Hr. Stisøn i pudseerlig Prækeetone. — „Vi har Alle været Syndere og paa gale Veie; men nu er jeg og min gode Ven blevne satte og fornuftige, unge Mænd, der kan bruges i Statssager og engang sidde i Kong Valdemars vise Raad, saagodtsom Bisp Svend og min meget formaaende Herre Fader. Kom I ogsaa til Forstand, Folqvard! og

lad sem være lige! Det nytter dog ikke, vi stampe mod Braaden, og Verden bliver ikke et Haar bedre ved alle Surmulerier. Denne lystige Konge skal nu bringe Liv og Lystighed i os Alle! Sidder den Guds Engel, I sukker for, paa en Herreborg eller i et Kloster — ei hvad! saa siig frem, og vi skal ærlig hjælpe Jer at tage hende med Storm, paa frie Ridderes Viis! Vor lystige Landsherre vil maaskee selv sige Ja og Amen til slig Spas."

Ridder Folqvard blev blussende rød; men den rundkindede Peder Andersen udbrød i en høi Latter. „Nei, Kammerat! dertil siger Kong Valdemar aldrig Ja og Amen; derpaa kan I bede de 11,000 Jomfruer favne Jer tildøde! Hvor har I havt eders Øine, Offe Stisøn! har I for de smukke Brudepiger da ikke seet hvad enhver ædru Karl kunde see paa Folqvard med et halvt Øie. Den Herreborg, hans Hjertes udvalgte Dronning kommer til at throne paa, vil jeg aldrig raade vor elskovsslagne Ven at sætte sin Fod i, naar han ei vil lade sit Hoved i Stikken. Alvorligt sagt, Ven Folqvard!" — tilføiede han — „se til, I ikke kommer den Sol for nær, I allerede har sjunget vel høit og kjælent om! — Den brænder Jer, Gud døde mig, til Aske. Vor unge Herre har Falkeøine i Hovedet og ingen Lyst til andre Kroner, end den synlige."

„Ho, ho!" — udbrød Stisøn og gjorde store Øine.

„Den Sol, I advarer mig for, drager jeg nu bort fra" — svarede Folqvard med et lynende Blik — „og fra Falken med, der snart vil hakke Jer de blinde Øine ud af Hovedet. Gjør I kun denne Valdemars Hyldingsreise til et Triumftog, om I kan! men den Seier, der skal gaae forud, før det er Tid at raabe Victoria i Danmark, den vil jeg nu hjælpe Landets troe Venner at vinde paa egen Haand!" Med disse Ord sporede Folqvard sin Hest og red i Firspring fra dem. De to lystige Riddere loe, me-

dens de dog beklagede den ubehændige „Dronning-Elsker", der ikke snildere vidste at skjule sine skuffede Forhaabninger eller søge den rette Vei til Hæder og Lykke, som de selv nu troede helt sikkert at have fundet. *)

Ellevte Kapitel.

Valdemars forestaaende Hylding og det statskloge Ægteskab, hvormed han havde sikkret sig Kronen, var nu mellem Pintse og St. Hans-Dag Gjenstanden for hele Danmarks Opmærksomhed. Enhver, der gjaldt for at have Forstand paa Statskonsten, lovede sig store Ting for Land og Rige af en saa forstandig, ung Fyrste, der lod til at kunne underordne sit eget Hjertes Følelser for Statskløgten og Rigets Vel. Prinds Ottos Venner havde opgivet alt Haab; deres Parti var ogsaa for lidet til at gjøre sig gjældende. Den høirøstede Beundring over Niels Ebbesens dristige Daad, man for en Maaned siden havde hørt allevegne baade blandt Høie og Lave, tog nu mærkelig af, og Opmærksomheden for denne Folkets Helt maatte vige for hvad der syntes vigtigere. Blandt Almuen gjaldt dog Ebbesens Navn endnu meer, end nogen Fyrstes. Den Ridder, der slog den kullede Greve, var i Bondens Øine Landets vigtigste Mand, og saasnart man hørte, han af Fyrsterne og de Store var overladt til sig selv og truedes med en frygtelig Hevnfeide af Geerts Sønner, strømmede der betydelige Skarer af jydske Bønderkarle til Brattingsborg, for at vove Liv og Blod for Geerts Banemand og Danmarks

---

*) De bleve begge siden snigmyrdede, og Kongen blev mistænkt for at have Del deri.

Befrier. Men herom bekymrede man sig kun lidet blandt de høiere Stænder. Man kaldte nu Geerts Drab et heldigt og dumdristigt Foretagende, der kunde have sin Nytte; men den nye Konges Talsmænd fandt det i sin Orden og meget fordelagtigt for Land og Rige, at denne Bedrift og dens Følger betragtedes som en privat Strid mellem en jydsk Herremand og Greverne af Holsten-Rendsborg. Det var en Sag, der maatte gaae sin egen Gang, hed det, og hvorfor man ikke kunde sætte Kronen og Landets Velfærd i Vove.

Uagtet der nu paa en Maade var Fred i Landet, ifølge Forliget i Lybek, saae man dog ikke sjelden tydske Krigerskarer drage frem og tilbage mellem de jydske Borge, der tildels endnu vare i Panteherrernes Hænder, og snart var Ebbesens Navn igjen paa Alles Læber med Rygtet om de Seire, han paa egen Haand tilkæmpede sig over Geerts Sønner.

St. Hans-Dag, den fire og tyvende Juni, var der en stor Folkemasse samlet i Viborg og dens Omegn, men med det gladeste og fredeligste Udseende. Kong Valdemar havde modtaget Stændernes Hylding paa Viborg Thing. Han havde uden mindste Indvending, med et muntert Smil beseglet sin Haandfæstning og lovet Stændernes Udsendte Alt, hvad de fordrede. Ridder Bugge fra Hald med de anseligste jydske Riddere og Prælater vare tilstede. De havde Alle modtaget smigrende Beviser paa den nye Konges Gunst og vare henrevne af hans indsigtsfulde Yttringer og indtagende Artighed. Han havde sammme Dag udstedet sin milde Forsoningsact over alt det Forbigangne, og den store Hyldingsfest endtes nu med et høitideligt Te Deum i Viborg Domkirke.

Paa Thinget havde man dog blandt de fjernest staaende Bønder hørt enkelte misfornøiede Stemmer, som havde

raabt Junker Ottos Navn og fordret ham til Konge; men de vare strax blevne overdøvede af det almindelige Hyldingsraab for Valdemar. Ogsaa Ebbesens Navn syntes man at have hørt hist og her blandt Bønderne, uden at dog Nogen tydelig havde tilkjendegivet hvad dermed mentes. Da nu Kongen mellem Bisskop Svend og Sti Andersen, blandt sit talrige Følge af tydske og danske Riddere, traadte ud af Domkirken og steg til Hest udenfor Kirken, for strax at drage videre til Hylding over hele Landet, blev han atter hilset med et larmende Hyldestraab af de talrige Folkeskarer, der med nysgjerrig Trængsel opfyldte Stadens Gader og strakte sig langt ud ad Aalborg-Veien. Kongen gjengjældte disse Bifaldsraab med indtagende Mildhed, og Alle syntes berusede af Glæde over den smukke, raske Konge. Men længst udenfor Stadsporten, hvor den egentlige Folkestimmel var ophørt, stod en Flok alvorlige Bønder, der fordetmeste vare bevæbnede og over dobbelt saa talrige som Kongens hele Følge. De toge ogsaa deres Hatte og Huer af, da Kongen drog forbi; men af dem hørte man intet Hyldingsraab. De raabte derimod Alle som med een Røst: „Frihed for Junker Otto! kongelig Beskyttelse for Ebbesen!"

Kongen studsede; men han fattede sig øieblikkig. Han vinkede venlig til Bønderne med et meget lovende Nik. Nogle af de Nærmeste i Flokken svingede strax Huerne i Luften og raabte Hurra for Kongen, hvilket snart istemtes af de Fleste. Blandt denne store Flok Misfornøiede, der nu dog beroliget adspredtes, saae man to Riddere i fuld Rustning, men med aabent Hjelmgitter. Det var Svend Trøst og Ridder Folqvard Lovmandsøn. Ingen af dem unddrog sig Kongens Opmærksomhed. Han saae skarpt paa dem begge og afnødte dem paa sin egen uimodstaaelige Maade en vistnok taus og kold Hilsen. De holdt her begge til Hest med endel Svende; men Kongen og hans

Følge var neppe draget dem helt forbi, førend de to dristige Riddere næsten befandt sig ene paa Veien og rede bort i en modsat Retning.

Paa Brattingsborg saae det imidlertid helt alvorligt ud. Efter adskillige Seiervindinger over de unge, holstenske Grever, var Niels Ebbesen vendt tilbage til denne sin bedst befæstede Borg, hvor han i tre Uger havde været indesluttet af den rasende Grev Henrik. De Beleirede havde gjort hyppige Udfald, og der var forefaldet mangen blodig Fegtning udenfor Borgen; men hver Aften havde Ebbesen trukket sig tilbage bag Brattingsborgs Mure med et stedse ringere Antal Krigere. Nu var hans lille, troe Skare saaledes sammensmeltet, at han ikke længer kunde tænke paa noget Udfald, men maatte indskrænke sig til at afslaae de idelige Stormforsøg af den overlegne og forbittrede Fjende. Grev Henrik havde viist den mest rasende Tapperhed ved ethvert Angreb; men med sin ungdommelige Hidsighed gjorde han kun Kampen vildere, uden endnu i Krigskonst og Besindighed at kunne maale sig med den rolige Ebbesen. Geerts stolteste Søn fnyste af Harme over de mange betydelige Tab, han havde lidt. Hans Broder Claus var nu kommen ham til Hjælp med nogle hundrede Ryttere og med de Beleiringsmaskiner, han hidtil i sin ubændige Iver havde forsmaaet. Nu var Borgen først efter alle Krigskonstens Regler ængstet, og Brattingsborg truedes med et afgjørende og tilintetgjørende Angreb, medens Svend Trøst og Ridder Folqvard rede mismodige fra Viborg Thing, og det blotte Syn af den nye Konge syntes at have fortrængt enhver anden Forestilling hos den store Hob.

En Aften gik Niels Ebbesen med et dæmpet Suk ned fra Skandserne paa sin beleirede Borg. Han traadte helt

alvorlig ind i sit Lønkammer og betragtede tvende aabne Brevskaber, der laae paa hans Bord. Det ene var en Affkrift af Hyldingsbrevet, Bisfop Svend havde overbragt Junker Valdemar, og hvorunder Ebbesens eget Navn stod først blandt de troe, danske Riddersmænd, der havde tilbudt hdm Kronen. Det andet var en Affkrift af Forligene i Spandau og Lybek, hvorved den nye Konge forpligtede sig til at være alle Deres Fjende, som havde Del i Geerts Drab. Dette sidste Document var med et stolt, lidenskabeligt Feidebrev oversendt ham af Grev Henrik. „Hm!“ — sagde Ebbesen med et bittert Smil og rullede begge de mærkelige Brevskaber sammen — „dette Vidnesbyrd om vor Tids Aand skal gjemmes til Efterslægten! denne Skat skal man udgrave engang under Brattingsborgs Ruiner!“ Han forvarede Papirerne i et Hul i en stor, grundmuret Pille. Nu hørte han sin Hustru synge for Børnene i Ammestuen med sædvanlig Rolighed, og det var som hendes urokkelige Tillid til Retfærdighedens og den gode Sags Seier gav ham den Sindsro tilbage, han et Øieblik savnede. Idet han nu vendte sig om, saae han Døren til Borgens underjordiske Løngang aabnet, og en høi Kvindeskikkelse stod for ham i det dunkle Lønkammer. Et sortebrunt Ansigt og et Par vildt funklende Øine kom tilsyne under den smudsige Hoveddug, tilligemed et sort, filtret Skæg.

„Søndul's Aander vil frelse Jer, Herre!“ — lød den sorte Svends Røst, og den forklædte Skytte gjorde et Glædeshop, hvorved Skjørterne næsten fløi ham om Ørene.

„Hm! dig, gale Volle!“ — udbrød den alvorlige Borgherre forbauset og traadte et Skridt tilbage — „bliv mig fra Livet med dine hedenske Aander! Jeg troer saa lidt paa dem, som paa Vind og Veir — og Menneskehjælp“ —

„Saa er I meer vantro, end jeg, Herre!“ — afbrød Bolle ham — „hvem skulde Mennesker kunne hjælpe uden de stærke Livets Aander i Kjød og Blod og det mægtige Staal?“

„Guds er Aanden og Magten“ — sagde Ebbesen — „men det Folk, den Retfærdiges Aand har forladt, stoler jeg ikke paa. Har nu Danmarks Folk, med Bisp og Konge og alle de Mægtige paa Jorden, forladt mig, som en fredløs Udaadsmand, vil jeg give mig Gud i Vold og døe. Imorgen vil jeg falde med Sværd i Haand paa den sidste Sten af min Borg, som en fri, christen Ridder; men af dine Aander eller Djævle vil jeg ikke frelses!“ —

„Ei heller, strenge Herre! naar de komme som brave, danske Mænd og med eders egen raske Søstersøn i Spidsen?“ — spurgte den Sorte og lo.

„Det er en anden Sag, Bolle! Lad kun dine sære Talemaader fare! dermed gjør du mig selv den ærligste Hjælp mistænkelig. — Hvad har min brave Svend Trøst for?“

„Han og Ridder Folqvard har samlet en Hob raske Knøse. De vil gaae i Døden for Ier. De staae en halv Mil herfra i Skoven. Naar I ved Midnat vil vove et Udfald, vil de falde Fjenden i Ryggen og give Ier en god, jydsk Haandrækning.“

„Vel! det er en ærlig Sag!“ — udbrød Ebbesen glad — „kan du bringe Budskab tilbage, saa siig dem Tak! Ved Midnat skal jeg gjøre Grev Henrik det Besøg, han mindst venter! Imorgen skulde Brattingsborg falde.“

„Denne Gang staaer Brattingsborg vel, og I med, kjære Herre!“ — sagde Bolle og nikkede hemmelighedsfuld: — „har jeg læst rettelig i Bedstemoders Bog, skal Ingen fælde Geerts Banemand, uden Den, der svinger

den Kulledes Sværd — og seer I, Herre! det er nu eders med samt Troldboms-Skabilkenet, hvormed han altid koglede os Seiren af Haanden!" Med disse Ord fremtog den forklædte Svend et stort Slagsværd, som han havde skjult under sine Kvindeklæder, tilligemed det Madonnabilled fra Itzeho, som var de holsten-rendsborgske Grevers Seierspalladium, og som Grev Henrik paa sin Faders Begravelsesdag havde taget fra Ligets Bryst og hængt om sit eget.

„Hvad er Dette?" — udbrød Ebbesen forbauset — „Geerts Sværd og berømte Klenod! hvor kom du til dette Bytte? Bolle!"

„I Jern-Henriks Leir, i hans eget Telt, Herre! medens han selv, lidt før Dag, laa en halv Favn derfra og sov. Se! nu er disse Sager i eders Vold, Herre! Jeg tænker, I vil ikke forsmaae dem, men passe vel derpaa, helst I nu veed, I dermed har eders eget dyre Liv i jer Haand. Kun derfor gjorde jeg mig den Møie, og det havde nær kommet mig dyrt nok at staae. Jeg vilde bragt Jer Grev Henriks krusede Hoved med, seer I — det laa mig just lige for Haanden — men saa reiste han sig paa Løibænken i Søvne og saae paa mig med et Par Øine, som jeg ikke skjøtter om at see anden Gang: for de stirrede livagtig paa mig ligesom den kullede Greves, da hans Hoved laa ved vor Fod og gloede paa os i Maaneskinnet."

„Fy, Bolle! — du er en Bøddelsjæl og dumdristig Ransmand! — Mener du, jeg vil hæle med dig og beholde dette Tyvegods?"

„Gjør hvad I vil, Herre! det er eders egen Sag, om I vil leve eller døe!" — svarede Bolle fortrydelig — „men jeg mente dog, jeg havde forskyldt lidt bedre Tak for det Konststykke, end at skjældes Huden fuld" —

„Du har Ret! — du har ment mig det godt, Bolle!"

— svarede Ebbesen og klappede ham paa Skulderen: — „du har vovet dit Liv for at redde mit, skete det end af dum Overtro og paa en Maade, jeg foragter. Men det siger jeg dig“ — tilføiede han med streng Alvor — „havde du lumskelig myrdet min tappre Dødsfjende i Søvne og bragt mig hans stolte Hoved, som du tænkte paa — ved den retfærdige Gud! jeg havde til Tak derfor ladet dit eget sorte Hoved bringe til Fjendens Leir med samt dit Ransgods.“

„Hm! det maa nok have anet mig, strenge Herre!“ — svarede Bolle og nikkede — „for jeg blev saa ræd for Grev Henriks Hoved og stive Øine, som det gjaldt mit Liv, hvis jeg tog det med. Derfor lod jeg det ogsaa sidde og listede mig bort med hvad jeg havde bjerget, inden han blev levende eller kom til Forstand. For de Øine, han slog op paa mig, var der ikke denne Verdens Liv og Forstand i, men des meer af de Dødes. Hans Krigsmænd havde jeg galet i Søvn med Sulla Suks stærke Ord. Jeg vilde hugget Hovederne af en god Slump til Godmorgen; men jeg var bleven lidt ræd, som sagt, og det anede mig nok, det var ikke efter eders ridderlige Kogebog, hvorvel det igrunden havde været lige saa ren og ærlig en Sag, som vort raske Nattebesøg i Randers“ — —

„Satan!“ — udbrød Ebbesen heftig — „vil du besmitte min Ridderære i min egen Sjæl, forbi jeg havde dig til Veiviser hin store Nat! — dog nei, Bolle!“ — tilføiede han roligere — „jeg holder dig hverken for nogen Djævel eller Hexemester; men du er en raa, forvildet Hedningsjæl; du kjender hverken den levende Gud eller hvad en christen Ridder kalder Ære. — Gak strax tilbage den Vei, du er kommen! Siig de brave Landsmænd Tak! Ved Midnat skal Fjender som Venner høre Ebbesens Trommer før vi mødes!“

„Godt! strenge Herre!“ — svarede Bolle og trak paa Skuldrene med et pudserligt Smil — „Eders Dyd og Ære forstaaer jeg mig rigtignok ikke paa, og det maa jeg tilstaae: enfoldige Folk, som mig og mine Lige, kunde det aldrig falde ind at lade tromme for os, naar vi vilde overrumple vor Fjende; men det er nu engang eders Maade, og I har viist, det lader sig gjøre. For jer Liv og Lykke maa I nu selv raade! Tro mig, Herre! Byttet, jeg har hentet Jer, kan bringe Jer Liv eller Død, eftersom I selv lyster. Det er eders med al Ære. Den faldne Ridders Vaaben tilhøre jo altid Seierherren. Saasnart vi høre de berømte Trommer, I har sat eders Dyd og Ære i, skal I høre paa vore Kohorn og Øxeslag, at Gønduls Aander er vaagne til jer Bistand!“ Derpaa sprang den sorte Svend ned i Løngangen og var forsvunden.

Ebbesen stod længe taus og betænkelig med Geerts store Sværd og Madonnabillede i Haanden. Han opløftede det berømte Feltherresværd, hvorfor hele Danmark nylig havde skjælvet. „Hm!“ — sagde han ved sig selv — „hvad skal Erobrerens Jernspir i den Haand, der kæmper for Frihed?“ Han kastede Geerts Sværd hen paa Bordet og lagde Mariabilledet derover. Efter et Ord til Gaardsfogden, traadte han siden ind til sin Hustru i den huslige Børnestue. De, der her saae Ebbesen faa Timer før den nye, blodige Nattekamp, der ventede ham, fristedes til at ansee hans beleirede Borg for en stille Fredens Bolig, medens dog de Brattingsborg Krigsmænd sleb deres forhuggede Sværd, og der paa Borgherrens Befaling skete de alvorligste Forberedelser til Nattens farlige Bedrift.

I Grev Henriks Leir udenfor Brattingsborgs Mure var der nu fuldkommen roligt. Alt var beredt til den afgjørende Storm, der ved Dagens Frembrud skulde begynde. De ved Beleiringsmaskinerne udmattede Krigere skulde nu styrke sig ved Søvn og Hvile til Kampen og den Erobring, der skulde gjøre den følgende Dag mærkelig. Grev Henrik selv havde lagt sig til Hvile i sit Telt; men hans urolige Sjæl forbød ham at sove. Det dumdristige Ran forrige Nat af hans Blodhevner-Sværd og hans fyrstelige Huses Palladium havde den hele Dag opfyldt ham med Harm og Uro. Han laa i den stille Sommernat paa sit Feltleie med aabne Øine og glødede af Længsel efter Morgenen og Hevnens Time. Vagtblusset brændte udenfor Teltet, og to Skildvagter hviskede ængstelig om den formentlige Troldom, der sidste Nat havde koglet deres Kammerater i Søvn og ført dem i Ulykke.

„Det har været den lede Satan selv" — hviskede den Ene. — „Uden Djævelens Hjælp havde aldrig de Danske faaet Bugt med vor store Greve."

„Derom er der ingen Tvivl, Landsmand!" — svarede hans Kammerat. — „Enhver veed jo, denne Ebbesen har forskrevet sig til den Sorte med Hud og Haar. Mange har jo seet ham livagtig ved hans Side. Før Accorden er udløben, komme vi dog ingen Vei med ham. Vi hente os kun blodige Pander ved hver Dyst."

„Men maaske kan den Accord være ude imorgen!" — bemærkede den Første. — „Saaledes som vi nu har ham i Klemme, skal han neppe med Djævels Vold slippe derfra."

„Pas paa! vi komme dog tilkort" — hviskede den Anden. — „Vore unge Grever maae kagle saa rask, de vil, de skal æde mangen Skjeppe Salt, før de blive halv saa kloge og stærke som deres Fader. — Og nu er hun jo Fanden i Vold — vor hellige Frue fra Itzeho — uden

hende kunde jo gamle Geert selv aldrig vinde Seier over Dansken. Havde han bare havt hende hos sig hin forbandede Aprils-Nat i Randers! saa skulde den jydske Satan aldrig krummet et Haar paa hans Hoved."

„Nu ja, det kunde vel være, helst der ikke var Stort at krumme!" — sagde den første Krigsmand halv skjemtende — „men lad os ikke mæle for høit, Kammerat! mærker Jern-Henrik vor Snak, er han istand til at lade vore Hoveder kige Stjerner hist blandt Søvnetrynernes fra sidste Hundevagt."

Grev Henrik havde hørt nogle Ord af Skildvagternes Samtale udenfor Teltet og var faret forbittret op i Leiet. Han syntes i Begreb med et overilet Høvdingsbud; men han betænkte sig og lagde atter sit glødende Hoved tilbage paa Feltleiet. „Hm! Jernet, Ingen skal bøie, maa være koldt!" — mumlede han. Henved Midnat faldt han i Blund; men han havde neppe lukket sine skarpe Øine, før han vaktes af en fjern Trommehvirvel og Skildvagtens Raab: „Fjenden, Herre Greve! Fjenden! — Trommerne fra Randers!"

Grev Henrik sprang i fuld Rustning op fra sit Leie og foer ud af Feltherreteltet. Han kaldte forbittret sine Krigere til Vaaben, under de stedse stærkere Trommehvirvler og Forposternes Larmskrig. Inden man endnu vidste hvor Fjenden var, og inden Grev Henrik og hans Broder havde faaet samlet de søvndrukne Krigsmænd, saae man Beleiringsmaskinerne ved Søen i Brand, og Vagten, der skulde bevogte dem, flygtede med Forfærdelse ind i Leirens Midte. Grev Henrik svang sig paa sin Stridshingst. Han havde udstedet vigtige Befalinger til Leirens Forsvar, da en flygtende Forpost-Kriger til hans store Forbauselse bragte ham hans Faders lange Sværd og det berømte Madonnabilled.

„Fra Ridder Ebbesen, Herre Greve!" — sagde de

skjælvende Kriger: — „jeg var den Første, der faldt i hans Vold hist ved Søen; men han gav mig fri og bød mig bringe Jer dette. Hvad hans ringeste Svend tog med Tyvehaand, medens I sov, vil han selv tage med Staalhandske, naar I er vaagen — det var hans Ord. — Men fly! — her er Djævelskonster i Spillet — her er Fjender baade for og bag og allevegne — hør, hør!"

Grev Henrik havde hængt Guldkjæden over sit Brystharnisk og Sværdet ved sit Bælte uden at mæle et Ord, medens hans lynende Blik foer frem og tilbage i den mørke Leir, hvor Fjendens Trommer og Lurer lød fra begge Sider med Vaabenklang og dobbelt Hærraab. Nu faldt hans harmfunklende Blik paa Krigeren, der havde bragt ham de vigtige Klenoder og som, uagtet den overhængende Fare, syntes at vente en øiebliklig Belønning. „Den Første, der flyer eller lader sig fange i min Leir, er Dødsens!" — raabte nu den jernhaarde Henrik, og hans Faders Slagsværd foer ham af Skeden — „har du glemt det Bud i din Skræk? feige Usling!" Med disse Ord kløvede han Panden paa den forfærdede Flygtning og red frem over hans Lig. — „I Kreds, Karle!" — bød han strengt og opløftede sin Malmrøst. — „Den, der viger en Fodsbred uden Orlov, skal døe paa Stedet!"

„I Kredsorden!" — lød det fra Høvding til Høvding; men inden den befalede Forsvarsstilling var indtagen, brød Fjenden ind fra begge Sider paa de urolige Kriger-Flokke, og rundt om dem stod Leiren i Brand. Grev Henrik selv og hans Broder vare i faa Øieblikke saaledes indeklemte mellem deres egne Krigsmænd, at de hverken kunde komme frem eller tilbage med deres steilende Heste. De søgte forgjeves ved Raab og Trudsler at bringe Orden i de larmende Klynger, der trængte sig sammen i en forvirret Knude og selv forhindrede hveran-

dre i at forsvare sig. Et hastigt Tilbagetog var den eneste Redniqg; men et betydeligt Blodbad var alt anrettet, inden Grev Claus kunde formaae sin rasende Broder til at redde sig selv og Hæren ved det ham saa pinlige Feltherreraab: „tilbage!“ Endelig løb dette Ord fra Grev Henriks fraadende Læber; men Tilbagetoget var dem nu fast umuligt. Ebbesen trængte frem fra Søsiden med besindig Kraft i sluttet Slagorden, medens Svend Trøst og Ridder Folqvard med den jydske Bondehær omfløiede den brændende Leir og udbredte Skræk og Ødelæggelse blandt de tilbagekastede Krigermasser. Det var næsten Morgen, da det lykkedes de unge Grever at redde sig selv og deres Adelsfylking, ved at hugge sig gjennem den svageste Arm af Bondehæren, og nu fulgte Resten af Grevens Hær deres Herrer.

Da Solen stod op over Brattingsborg Sø, mødtes Ebbesen og Svend Trøst paa den ryddede Leirplads og ilede glade i hinandens Arme. Der var ingen levende Fjende meer at see, og Brattingsborg var reddet. Ogsaa Ridder Folqvard rakte Ebbesen Haand og lykønskede ham, med stille Glæde i det blege, vemodige Ansigt; men den sorte Svend sprang lystig om mellem de brændende Telte og plyndrede de rige, holstenske Ridderes Lig, under en vild Takkesang til Gønduls Aander.

„Sluk Branden! sørg for de Saarede!“ — bød Ebbesen — „Byttet skal bevares og deles! — Hælvten er Krigsfolkets, Hælvten Landsherrens.“

„Kongens!“ — gjentog Svend Trøst — „hvad tænker I paa? Morbroder! han har jo Fred med vore Fjender, men truer Jer med Undergang.“

„Derfor er han ligefuldt vor Landsherre!“ — svarede Ebbesen. — „Det er kun i Kronens og Danmarks Navn, jeg fører Sværdet.“

Saasnart det Nødvendige var besørget og en Flok Udridere udsendt, for at give Agt paa den flygtende Fjende, red Ebbesen fra Mand til Mand gjennem Bondehærens Rækker og rakte hver Krigsmand Haand med Tak og Ros for deres Kjærlighed og Kjækhed. Hvor han viste sig, hvirvlede Hatte og Huer i Luften under et vældigt Hurraraab.

„Hør, Fa'er Ebbesen!" — raabte en rask Bondeknøs, der red frem, som hele Flokkens Ordfører — „vi drage nu med Jer den hele Sommer, hvorhen I vil føre os. Saalænge her er en Fjende i Landet, vil vi ingen Anden lystre, end Jer, om vi saa skal hænges derfor tilhobe. Det har vi Alle lovet og svoret som een Mand ved Hellig Knud og alle Helgen."

Denne Ytring ledsagedes af et høit og eenstemmigt Bekræftelses-Udraab af den lille, frivillige Bondehær.

„Tak, Børn, Tak! i Landets og Kronens Navn!" — svarede Ebbesen. — „Jeg skal føre Jer ærlig mod Danmarks Fjender saalænge Gud under mig Liv og Kraft, hvad Tak vi saa faae for det tilsammen!"

Der blev nu rigelig sørget for Krigernes Pleie, og man drog ind paa Brattingsborg med saa Mange, der kunde rummes. De Andre leirede sig i hvad der var reddet af de fjendtlige Telte, og Luften gjenløb af Sang og Glædesraab den hele Dag.

Af Svend Trøst og Ridder Folqvard hørte nu Ebbesen Alt, hvad de vidste om den nye Konge og hans Sindelag. Svend Trøsts Beretning var den mindst trøstelige, og Ebbesen blev helt alvorlig tilmode. „I Guds og Hellig Knuds Navn! mine troe, brave Venner!" — sagde han dog rolig — „vi vil gjøre hvad vi kan for Landets Befrielse og den danske Thrones Tryghed, uden at bekymre os om hvad der i Fyrsternes og de høie Herrers

Raad maa kaldes Ret eller Uret! Den fine Statskløgt forstod jeg mig aldrig ret paa; men jeg veed, det er en ærlig Sag, at vove Liv og Blod for sit Fædreland, og den Id vil jeg forsvare baade for Gud og Danmarks Folk nu og til evig Tid. De, der føre Vaaben mod Landets Fjender, ere vissælig Landets troe Sønner, hvad enten de nyde Lovens Beskyttelse og Landsherrens Gunst eller ikke."

Derpaa slog man sig til Ro paa Brattingsborg den Dag, og der feiredes en Seiersfest, hvorved Ebbesen var saa tilfreds og glad, som endnu Ingen havde seet ham siden Geerts Fald. Hans stille Husfrue fyldte Festbægrene for ham og de troe Venner, og rundt om det befriede Brattingsborg lød de jydske Bønderkarles Jubel med Hæderstraab for Ebbesen, som deres og Danmarks bedste Ven og Fader. Svend Trøst glemte den Dag hvad der laa tungt paa hans Hjerte, og der tindrede selv en Gnist af Glædesild i Ridder Folqvards mørke, glødende Øine. Det var en af de skjønneste og lykkeligste Dage paa Brattingsborg.

Tolvte Kapitel.

Medens Kongen med Biskop Svend og sine Riddere drog hele Jylland igjennem lige til Aalborg og derfra over til Sjælland, hvor han i Roeskilde modtog Kongehylding af Sjællænderne og de andre danske Øboere, fortsatte Ebbesen, i Spidsen for sin lille, kjække Bondehær, paa egen Haand, den mærkelige Feide med de holstenske Herrer i Jylland. I den nye Regjerings Øine paadrog han sig derved Udseendet af en egenraadig Partigænger, medens han erhvervede sig en Folkeyndest, som ingen pri-

vat Mand i Danmark nogensinde har eiet. Baade paa Brattingsborg og Nørreriis var der den hele Sommer og selv langt ud paa Vinteren et krigersk Liv og den største Virksomhed. Fra begge Ebbesens Borge skete der idelige Feidetog mod de fremmede Krigerskarer paa de endnu pantsatte Kronborge, hvergang hine forhadte Landeplagere vovede at lade sig see, for med Magt at inddrage Skatter af Almuen. Den lille Krig førtes med en Bitterhed og Lidenskabelighed, der stedse gjorde den blodigere. Svend Trøsts Iver var heftig; men han savnede Morbroderens Besindighed. Ridder Folqvard higede utaalmodig efter farlig Bedrift; han var som i en bestandig Feberhede og syntes tidt med vild Heftighed at søge Døden; men Ebbesen red som oftest ved hans Side og reddede mangen Gang hans Liv. Til Grev Henrik saae man dog Intet. Han var dragen tilbage til Rendsborg; men han rustede sig her af al Magt med lidenskabelig Iver, og det lod dennegang ikke blot til at gjælde Ebbesen, men Kongen selv og hele Danmark, medens Prinds Otto blev bevogtet strengt, som en Livsfange.

Paa Hald var siden Kongens Hylding det krigerske Liv ophørt. Ridder Bugge og hans aristokratiske Venner vare fordetmeste traadte i Kongens Tjeneste og forholdt sig rolige; men de vare misfornøiede med Alt, hvad der foretoges, og der taltes ofte høit og dristigt mod Kongen og hans Raad i deres Gilder og Jagtselskaber. Man priste derimod den kongeløse Tid, da den frie, dristige Ridder uden Fare kunde raade sig selv. Nu ansaae man det dog for klogest, at holde sig fra Ebbesen, som en fredløs Mand, der tilmed plettede sit Adelsskjold ved at være Almuehøvding. Ridderne paa Hald droge ofte med stor Pomp paa Jagt, naar Ebbesen med sin graakoftede Bondeskare drog ud paa Feidetog. Den stortalende Ridder Bugge traf paa

Skuldrene ad Bondehelten, som han kaldte ham, og saae med et fornemt Smil paa den fattige Træsko-Hær, der fulgte Ebbesen med Folkesangen om Toget til Randers og den kullede Greves Fald.

Vinterkulden havde endelig nødt Ebbesen til at lade Sværdet hvile og trække sig tilbage til sin bedst befæstede Borg, Brattingsborg. Bondehæren var opløst, men skulde atter samles til Vaaren og var kampberedt hvad Øieblik man saae Blodfanen vaie fra Ebbesens Borg.

Man levede imidlertid bag Brattingsborgs Mure paa streng Krigsfod. Vindebroen var bestandig optrukken, og der holdtes aarvaagen Vagt Nat og Dag paa Skandserne. En Flok Udridere var desuden i bestandig Bevægelse. Den sorte Svend var en snild og ivrig Speider, og der kunde Intet af Vigtighed skee i Landet, som man ei snart havde Underretning om paa Brattingsborg.

Paa et af de sidste Feidetog var saavel Svend Trøst som Ridder Folqard bleven saaret; men ved den omhyggelige Husfrues Pleie vare de snart blevne helbredede. Juleaften sade begge de unge Riddere i Fruerstuen hos deres Saarlægerinde. Folqvard sad ved Kaminen med en Strængeleg i sin Haand og stirrede i Flammen, medens han for den deltagende Husfrue gjentog hin løndomsfulde Elskovssang, som han sang med saa besynderligt et Udtryk, at ingen Kvinde kunde høre det uden Taarer. Hans mørke Øine glødede, medens han sang; men om Gjenstanden for hans Sange og hans lønlige Elskov var der aldrig kommet et Ord over hans Læber.

Svend Trøst saae den fortærende Lidenskab i Folqvards Blik; han trykkede heftig bevæget Ridderens Haand; han var selv denne Aften i en lignende Stemning. Den sorte Svend havde for en Time siden bragt Nyheder til Brattingsborg: Sti Andersen af Bjørnsholm var alt ste-

gen saa høit i den unge Konges Gunst, at han var udnævnt til Kongens Høvedsmand og Statholder i Estland; mellem Jul- og Nytaar ventedes han paa Bjørnsholm med mange fremmede Herskaber; saa skulde hans Datter hentes fra Ø-Kloster, hvor hun i tre Maaneder havde været indespærret som Novitse. Hun skulde nu, efter Kongens og hendes mægtige Faders Villie, ikke begrave sin Ungdom og Skjønhed i Klosteret, men ægte Kongens fortrolige Ven, den smukke Ridder Podebusch fra Rügen, som man vel vidste hun havde givet Afslag tilforn, men hvis Elskværdighed og indtagende Væsen man nu dog troede hun ikke længere vilde modstaae. Nytaarsaftten skulde deres Bryllup staae paa Bjørnsholm. — Dette almindelig bekjendte Rygte havde sat Svend Trøst i en saadan Stemning, at hvert Ord i Folqvards Elskovssang blev et Udtryk for hans egen Kval og Fortvivlelse; men Sangen opluede tillige hans Mod og det lønlige Haab i hans Sjæl, at den skjønne Agnete umulig kunde elske nogen Anden, end hendes Barndomsven, hvorvel hun aldrig havde tilstaaet ham det og endnu mindre givet ham noget Løfte eller Haab. „Ja visselig!“ — udbrød han nu og sprang op —

„„Aldrig sidder Frugten saa høit paa Kvist““ — —

„Hvordan var det nu? Folqvard! o! syng det Vers igjen!“

Ridder Folqvard reiste sig og gjentog med vildt tindrende Blik, medens Kaminilden spillede paa hans blege Kinder:

„„Aldrig sidder Frugten saa høit paa Kvist,
Som modnes af Solen om Sommer,
At den jo falder engang for vist —
Gud give, inaar det kommer!““

„Ret saa!“ — udbrød Svend Trøst — „det kommer!

— det maa komme — eller det hele Liv er en usel, foragtelig Løgn" —

„„Aldrig sidder Falken saa høit paa Hald"" —

„Var det ikke saa? kjække Folqvard!"

„„Og Dyrene er aldrig saa vilde,""

— gjentog Folqvard med et Blik, der næsten forfærdede den opmærksomme Husfrue —

„„At de jo maae frygte dem for et Fald,
Om Jægerens Raad ere snilde.""

„For Guds og vor kjære Frues Skyld! bedste, unge Venner!" — afbrød Fru Jutta den lidenskabelige Sang — „lad ikke saa vilde Tanker faae Rum og Røst i eders Sjæle! I er istand til at synge Eder en hidsig Febersot paa Halsen. Staae I ikke der begge som I havde isinde at nedrive den kjære Guds Stjerner af Himlen" —

„Rigtig, ædle Frue! det vil jeg!" — vedblev Svend Trøst — „jeg vil nedrive den skjønneste Stjerne fra Himlen til mit Bryst, trods al Verdens Statholdere og Konger! Nu forstaaer jeg eders Sang, Folqvard!"

„„Min Styrke er større, end du forstaaer —
Jeg den usynlig dølger —
Jeg er ei ene — ihvor jeg gaaer"" — —

„Hvad er her paa Færde?" — spurgte Ebbesen med et roligt Smil og traadte ind i Fruerstuen med begge sine smaa Sønner ved Hænderne. Den Ene red paa hans

Kastespyd; den Anden legede Blindebuk med Faderens store Hjelm over Hovedet. — „Er det et Fastelavnsspil, I øve Jer paa til den glædelige Jul? mine unge Venner!“

Ridder Folqvard taug, beskæmmet, og satte sig atter med blussende Kinder hen ved Kaminen, hvor begge Ebbesens raske Sønner snart sade til Hest paa hans Knæ og legede bristig med ham, som man saae de vare vante til. Men Svend Trøst greb heftig sin Morbroders Haand. „Nei, det er hverken Fastelavnsspil eller Juleleg, jeg tænker paa, kjære Morbroder!“ — sagde han ivrig: — „denne Stilhed duer ikke for mig. Vil I laane mig den sorte Svend og en halv Snes Ryttere paa nogle Dage?“

„Hvad har du for? min Søstersøn!“ — spurgte Ebbesen alvorlig. — „Du vil dog aldrig være ubuden Gjest ved Bryllupsgildet paa Bjørnsholm?“

„Det Bryllup bliver der Intet af!“ — udbrød Svend Trøst heftig — „eller jeg skal ikke see Nytaars Ny tændes!“

„Vi har endnu otte Døgn til Nytaar“ — svarede Ebbesen rolig — „der kan skee Meget i den Tid; dog husk paa, min unge Ven! det Bryllup gjælder ikke Landets og Rigets Lykke, og her er dyr Tid paa tro og ærligt danskt Hjerteblod i Landet! Sæt dig ned, Svend Trøst! det er jo den glade Julekvel“ — tilføiede han med kjærlig Røst og indtog selv sin Husfaderplads ved Kaminen — „saa maae Frænder og gode Venner blive kjønt roligt sammen og tømme Julebægeret i Kjærlighed og Fred. Hvo veed, om vi saaledes skal sidde sammen nogen Juleaften meer!“

Den alvorlige, halv vemodige Tone, hvormed Ebbesen sagde disse Ord, gjorde et besynderligt Indtryk paa den ophidsede, unge Ridder. „I har Ret, kjære Morbroder!“ — sagde han med dæmpet Røst — „det var stor Synd, vilde jeg forspilde eders Juleglæde. Har nogen Mand i Danmark fortjent en glad Juleaften iaar, saa er det Eder. Men

stig mig, kjæreste Morbroder!" — vedblev han atter ivrig — „vilde I betænkt Eder paa at tage Bjørnsholm med Storm eller nedbryde Ø-Kloster, naar eders kjære Fæstemø havde siddet derinde og skulde være tvungen til at ægte en Kobler?"

„Dertil kunde Ingen have tvunget min kjække Hustru, selv om hun aldrig havde givet mig sin Tro!" — svarede Ebbesen med et kjærligt Blik til den stille Husfrue. — „Men gjør du ikke Regning uden Vert? Svend Trøst! Hvo har sagt dig, det er Tvang med det Bryllup? hvad Pant har du paa, at du gjælder meer hos Sti Andersens Datter, end hin smukke, fremmede Hofmand, der nu kappes med Forræderen i Lykke og Kongegunst?"

„Derpaa har jeg Pantet i min egen Sjæl, Morbroder! enten er der ingen Sandhed og Kjærlighed til, eller Agnete maa elske mig igjen, som jeg har elsket hende fra hun var lille."

„Men hun vilde jo ikke kjendes ved dig paa Hald, den Gang hun fornegtede sin forræderske Fader; det kunde jeg ellers lide hende for, hvis hun ei havde faret med Usandhed og nu vendte Kappen efter Vinden."

„Gud maa vide hvorledes det hængte sammen" — sukkede Svend Trøst. — „men Usandhed har hun aldrig sagt — det tør jeg døe paa."

„Saa vær du trøstig! saa har du jo kun Pigebarnet selv at holde dig til!" — sagde Ebbesen munter. — „Er du kun vis i din Sag, kommer du vel ud af den Nød saagodtsom hin raske Hr. Anfind i Sverrig."

„Gud velsigne Jer for det Ord, Morbroder!" — udbrød Svend Trøst ivrig. — „Hvad en svensk Ridder har vovet, skal Ebbesens Søstersøn ei være ræd for, om Agnete saa var en Prindsesse og Sti Andersen fuld saa mægtig som den falske Kong Birger" — —

„Betænk dog den Ting vel, min Søsterson!“ — afbrød Ebbesen ham alvorlig. — „Den Sag, en ærlig Ridder ikke tør sætte sit Hoved paa, regner jeg vel ei til de store og vigtige Ting i Verden; men derfor er ikke enhver Sag stor og ædel, som en ung, lidenskabelig Ridder vil vove Livet for. Du har mangengang sat dit krusede Hoved paa Spil, Svend Trøst! blot for at kunne sige de Overmægtige et dristigt og trodsigt Ord, hvor Taushed baade havde været visere og gavnligere. I vor lovløse Tid hænger Livet i et Haar, og den høieste Ret er tidt den høieste Uret; men hvorledes Tungen saa vakler paa Retfærdighedens Vægt, den Time vil komme engang, da hver Bedrift med hvert Hjerte og Hoved skal veies rettelig. Lad os ikke glemme det, Søn! og lad os ikke lege Bold med Hjerter og Hoveder, blot for vor egen Morskab eller for en Lykke, som Ingen glæder sig ved, naar vore Øine ere lukte!“

Svend Trøst taug, blussende rød, og faldt i dybe Tanker. Hans Blik faldt paa Prinds Ottos gyldne Sværd, der nu stod ørkesløst i Kaminkrogen, medens den fangne Kongesøn syntes glemt af hele Danmark. Men nu sprang Ridder Folqvard op fra sin Plads ved Kaminen, med een af Ebbesens Sønner ved hver Haand. „Den Tid, I taler om, Fader Ebbesen! venter jeg ikke at see“ — udbrød han med luende Blik — „men saalænge Ebbesens Slægt og Navn lever i Danmark, skal her, vil Gud og St. Knud, aldrig savnes det Sværd, der kan være Tunge paa Retfærdighedens Vægt!“ — Derpaa lod han de raske Drenge løbe, og de fortsatte deres Leg, uden at agte paa deres store Legekammerats heftige Tale. „Lad Hovederne kun sidde her saa løse som de vil!“ — vedblev Folqvard — „Hjertet maae de dog følge, hvad enten Efterslægten vil glæde sig derved eller ikke.“

„Kjære, brave Folqvard!" — sagde Ebbesen og reiste sig, idet han venlig lagde sin Haand paa den lidenskabelige Ridders Skulder — „I er bleven mig og Mine en hjertenskjær Ven i disse Kampens og Farens Dage; men der brænder en Ild i eders Sjæl, som I maa dæmpe, hvis I ei vil gaae tilgrunde. Hvad I drømmer og synger om, veed vi Alle, hvorvel I troer, det er en Løndom" — tilføiede han med dæmpet Stemme — „men tro mig! det er Selvbedrag og Hjerte-Skuffelse. Den Drøm kan koste eders Hoved og berøve Danmark engang et af sine ædleste Hjerter."

„Vi veed det Alle, kjære Folqvard!" — hviskede den deltagende Husfrue og rakte ham med Velvillie Haanden. — „Jeg har selv maaske gjort Ondt værre, ved at høre paa eders smukke Sange; men jeg tænkte, eders Hjerte trængte til slig Udgydelse og maaske derved vilde helbredes. Nu tale vi aldrig meer om den Sag! Jeg vil heller være paa Raad med Eder og Svend Trøst om Toget til Rendsborg, naar I vil glemme eders egne Sorger for Junker Ottos Frihed og en bedre Konge i Danmark."

„Hvad i al Verden tænker I paa?" — udbrød Ebbesen forbauset og studsede — „har I bygget slige Luftkasteller i Fruerstuen? og i den Affindighed har du bestyrket de unge, ubesindige Mennesker, min Hustru!"

„Det var vel ikke umuligere, end Toget til Randers" — svarede Ebbesens Hustru — „helst naar Danmarks Befrier stod i Spidsen derfor. — Hvad hjælper os nu Geerts Fald? Den hjerteløse Tyran, du ryddede Veien til Thronen, lader jo baade dig og den ædle Otto gaae tilgrunde. Dog lad vore Fruerstue-Planer ikke forurolige dig!" — afbrød hun mild og rolig: — „hvad der skal skee, maa du selv, næst Vor Herre, raade for! Lad os nu iaften være glade og trøstige!"

Derpaa forlod Ebbesens Hustru Fruerstuen, for at berede Alt til den festlige Aften. Børnene fulgte hende i nysgjerrig Forventning om de smaa Juleaftens Glæder, de skulde overraskes med; men Ebbesen saae forbauset efter hende og paa begge de unge Riddere, der halv forlegne syntes at undvige hans strenge Blik. „Hm! Jeg har nu faaet et vanskeligere Hverv end nogensinde!“ — sagde han med et vemodigt Smil og rystede paa Hovedet: — „her, mærker jeg, er Ungdommen og Kvindehjertet i Komplot sammen. Det er fast lettere at faae Bugt med sine værste Fjender, end bringe sine gode Venner til Fornuft. Junker Otto har jeg kjær som I; men for ham og hans Fordringer kan nu ingen dansk Mand drage Sværd, uden at forraade Kronen og Fædrelandet; mærk det vel, mine unge Venner! om det Galskab vil jeg ikke høre et Ord. Dermed har det vel heller ingen Nød, saalænge I har eders egne smaa Jern i Ilden. Din Hjertesorg, min kjære Søstersøn, er der dog Raad for, saalænge du har Haab, og Pigen endnu er frank og fri. Men, kjære Folqvard!“ — vedblev han alvorlig og trykkede den glødende Ridders Haand — „for Eder er der intet Raad i Verden uden at slaae de vilde Tanker bort, som kun kan føre til Ulykke, men aldrig i dette Liv til Fred og Lykke for nogen Menneskesjæl. Kom nu, begge mine kjære, unge Venner! og lad os tømme et Bæger sammen paa Danmarks Lykke og Fred for alle Tider! Lad os først see Folk og Rige frelst, før vi fortvivle over os selv og vor egen Smule Lykksalighed i dette stakkede Liv! Han, der i denne velsignede Nat lod sig føde i Ringhed til den hele Verdens Frelse, han tænkte jo hverken paa et lykfaligt eller langt Liv for sig selv i denne Timelighed.“

Derpaa gik Ebbesen, rolig og mild, med Armene paa begge de kjære, unge Venners Skuldre, ind i Høienlofts-

salen, der paa Fru Juttas Foranstaltning allerede glimrede af Lys, og hvor det festlige Julenadverbord stod dækket midt paa Gulvet, medens Børnene med Jubelskrig hoppede og sprang om et lille Bord i Kaminkrogen, der nu af Husmoderen blev afhyllet og var opfyldt med Julegaver.

„Se, se!" — raabte den ældste Dreng og greb et forgyldt Barnesværd — „dermed skal jeg ride til Randers og slaae den kullede Greve!"

„Og hør!" — raabte den Yngste og buldrede paa en Barnetromme — „dermed skal jeg vække alle hans Mænd, at de kan høre, vi er ærlige Riddere og ikke bange for dem Alle tilhobe!"

„Hvem har lært Jer den Leg? Børn!" — spurgte Ebbesen og klappede Drengene paa de runde Kinder.

Den Stolthed og Glæde, der tindrede i Faderens Blik, forsvandt dog pludselig, da den ældste Dreng nu slap Sværdet og greb en lille Øxe fra Bordet — „og med den vil vi saa hugge hans Hoved af" — sagde Drengen — „saa det skal trille hen ad Gulvet og sige: bommelom! saa glædes Gønduls Aander og hjælper os til Seier alle Dage. Den Leg har vi lært af sorte Bolle, Fader! saadan var det jo J bar Jer ad i Randers."

„Leg en anden Leg, Børn!" — sagde Ebbesen med dyb Røst og blegnede. Det var forbi med hans Munterhed og Glæde. Man satte sig taus og forstemt til Bords. Dog snart vidste den besindige Husmoder at udslette hint ubehagelige Indtryk af Børnenes Leg og Snak, og nu forkyndte Kurens Horn fra Porttaarnet, at der var Fremmede, som ønskede at indlades. En Krigsmand meldte Bisp Jacob Split af Ribe, og Ebbesen reiste sig for at modtage sin ærede Gjest.

„Guds Fred og en lyksalig Jul ogsaa paa Brattingsborg, Ridder Niels!" — lød Mester Jacobs stærke Stemme

i Døren. — „Jeg kunde ikke drage jer Borg forbi, uden at see ind til Jer. Nu, det glæder mig af Hjertet" — vedblev han og saae sig tilfreds om — „jeg seer, I sidder her lunt og godt indenfor de sorte Mure og lader ikke Modet falde i Ulykken. Det maa jeg lide! Tu non cede malis, sed contra audentior ito!*) deri havde den gode Virgilius Ret, hvorvel han var en Hedning."

„Endnu har vi, Gud skee Tak, paa godt Jydsk holdt Ulykken Stangen! Herre Bisp!" — sagde Ebbesen — „og det skulde gjøre mig ondt, om I ansaae mig for en ulykkelig Mand, aldenstund Vor Herre og Hellig Knud, som jeg haaber, med samt det brave, danske Folk ikke har slaaet Haanden af mig."

„Det siger jeg med!" — svarede Bispen. — „Det kan være godt nok at have Kongen og denne Verdens Herrer til Venner; men det er dog tryggere at holde sig til Vor Herre og Hellig Knud og sin egen Samvittighed, naar den duer noget. Folkets Røst er vel ikke altid Guds Røst — som den hedenske forblindede Verden vil paastaae — men der er dog Noget i Sladderen, og den Mand, der har et ærligt og gudfrygtigt Folk til Ven, kan neppe have Vor Herre til Uven, om han end staaer paa det sorte Bræt hos denne Verdens Guder og Statholdere."

„Tag Sæde, fromme Herre! og lys Velsignelsen over vor tarvelige Nadver!" — sagde Ebbesen, helt vel tilmode, og førte Bispen til Høisædet ved Bordenden. — „Just som Vor Herre sendte Jer hid, følte jeg Trang til en saadan from og ærlig Gjest og til et trøstigt Guds Ord over vort Julebord."

„Det skal I faae, Fa'er Ebbesen!" — svarede Bispen og tog Tonsurkallotten af sit djærve Kæmpehoved. Med

*) Vig ikke for Ulykken, men gaa endnu dristigere imod den!

foldede Hænder læste han nu en latinsk Bordbøn, som han dog sluttede med en syndig Velsignelse paa Dansk. Derpaa tog han Grødskeen i den store Haand og gjorde Beskeb med Iver og god Evne.

„Skulde I troe det, Herre Bisp! her er endnu Hedninger i Landet!" — tog Ebbesen atter Ordet, efterat hans dygtige Gjest havde fortæret et halvt Fad Grød og nu greb det store Sølv-Ølkrus, der stod for ham. — „Jeg har selv et Stykke af en Hedning i mit Hus blandt mine egne Svende; han bilder sig ind, han er en Troldmand, og nu mærker jeg, han maa have snakket mine Drenge Noget for om sine Koglerier og hedenske Aander" —

„Da er det, min Gud og Skaber, ingen Spøg, Kjære!" — udbrød Bispen ivrig og satte Ølkruset fra sig. — „Lad mig faae fat paa den Karl! Jeg omvender Jer ham i en Haandevending, saa det skal knage i hans Sideben!"

„Hvorledes? fromme Herre!" — spurgte Ebbesen og studsede — „I mener dog vel ikke med haandgribelige Midler?"

„De er stundom de allerkraftigste, Fa'er!" — svarede Bispen og knyttede sin stærke Haand. — „En ret forstokket Hedning lader sig aldrig omvende uden af en ærlig Guds Mand, der er hans Overmand baade i legemlig og aandelig Dygtighed; hvor Ordet skal have Klem, maa Haanden være redebon til dets Bistand. Gudsfrygten maa knuges ind i de haarde og vantroe Sjæle med Eftertryk. Det er nu engang min Maade, Fa'er! Dermed har jeg revet mangen forvildet Sjæl fra den brede Vei og kylet ham ind paa den snevre, der fører til Himmeriges Porte."

„Det maa I forstaae, Herre Bisp!" — sagde Ebbesen med et trohjertigt Smil. — „Paa min sorte Svend troer jeg selv ingen lempeligere Omvendelse vilde frugte. Jeg skal sende ham til Jer. Siig mig nu, med Forlov, fromme

Herre! kommer I fra Sjælland og vor unge Konge? Vil han mig for Alvor tillivs? siger han endnu fremdeles, der kommer en Dag imorgen, og lader fem være lige?"

„Jeg har besøgt ham for at ønske ham Velsignelse med Regimentet og see hvad vi med Guds Hjælp kunne vente os af ham. I kan naturligviis ei vente Andet, end hvad han har maattet love og besegle, saavel for Guds Skyld som for Landets og Rigets Velfærd, og tag Jer iagt, Fa'er! hjemsøger han Brattingsborg engang, bliver her visselig ikke Sten paa Sten tilbage. At hans Beslutninger desuagtet ere ligesaa fromme og christelige, som forstandige, det kan I forlade Jer paa, saalænge min fromme og vise Collega, Biskop Svend, sidder i hans Raad."

„Biskop Svend har ogsaa engang staaet i Glorie for mine Øine" — svarede Ebbesen med dæmpet Røst: — „han fordømte min Id og truede mig med den hellige Bandstraale; men han stod ren som en Helgen for min Sjæl, hvorvel jeg ikke kunde følge hans fromme Veie. Dog da han beseglede hint Forlig i Lybek, der endnu holder Otto i Fængslet, da var det forbi med min Drøm om et skrøbeligt Menneskes Hellighed. Veed I, at den Fred og Tryghed, der blev Ebbesen negtet, blev Bisko Svend til Del, som Geerts og hans Sønners Fjende, og at dette var et Hovedpunkt i Forliget? Se, det kalder jeg at sørge for sig selv, medens man fordømmer sin Næste. I sloges vistnok fuldt saa dygtig ved Haderslev og var Grevens Fjende, som Svend; men paa eders Fred blev der ikke tænkt. En saadan Fredsmægler kan jeg aldrig meer beundre, om han saa sad paa St. Peders Stol eller stod for Guds Throne blandt de hellige Patriarker."

„Jeg vil ikke troe, I farer med Usandhed, Ridder Niels! men jeg vilde ønske det, hvis det ikke var Synd!" — sagde Mester Jacob og var bleven blussende rød. —

„Jeg kjender ikke hint Forlig i alle Punkter, dog hvad Bisp Svend har beseglet, maa han vel kunne forsvare. Ret betænkt, vil jeg forsvare det paa hans Vegne“ — vedblev han ivrigere.

„Besvær Eder aldrig dermed, brave, ærlige Herre!“ — afbrød Ebbesen ham: — „I faaer mig dog ikke til at beundre ham meer; han være saa from og viis og modig en Guds Mand, som han vil — Hofluften taaler han dog ikke; for sin egen Lykke og denne Verdens Høihed beseglер han Alt, hvad de Store og Mægtige forlange.“

„Guds Død! I gjør ham Uret!“ — raabte stærke Mester Jacob og slog i Bordet, saa Kander og Bægere dandsede. „Hvad Bisp Svend tænker er rent, hvad han siger er sandt, og hvad han handler er ret — det er jeg saa vis paa som de hellige Troes-Artikler, og forlanger I eller Nogen yderligere Beviis derfor, er jeg Mand for at føre Beviset til Fods eller til Hest, med Landse og Sværd eller Stridskolbe — det er mig Altsammen Eet; men hvad jeg troer saa vist, at jeg tør døe derpaa, giver jeg aldrig spildt et Ord paa.“

„Tilgiv mig, min fromme, ærlige Gjest! hvis jeg har fortørnet Eder!“ — svarede Ebbesen mild og rolig. — „Jeg vil før troe Jer paa jert djærve Ord, end fordre det yderligere Beviis, I tilbyder mig, hvorvel det er saa fyndigt, som nogen Lægmand og Ridder kan forlange. Nu kan jeg først forstaae hvorledes I omvender de forstokkede Hedninger“ — tilføiede han med et godmodigt Smil og greb Bispens svære Haand: — „den urokkelige Tro, denne eders kjække Haand er saa redebon til at indprænte os, og som I selv tør sætte Liv og Blod paa hvad Time det skal være, maatte man virkelig være en haardhjertet Hedning for at tvivle paa, hvad enten det saa gjælder guddommelige eller menneskelige Ting. Herefter skal jeg ikke dømme saa

haardt og ukjærligt om eders statskloge Collega — det lover jeg Eder. — Kan jeg ikke altid forene Statsmanden med Mennesket og den nidkjære Guds Mand i Bisskop Svend — ih nu! saa vil jeg skille dem kjønt ad. Er I dermed tilfreds?"

„Meer forlanger jeg ikke, Fa'er!" — svarede Mester Jacob trohjertig og rystede hans Haand — „saa bliver min gode Ven Svend dog altid en ærlig Guds Mand, det var jo eders Mening — qvod erat demonstrandum" *). — Derpaa tømte han Kruset og var atter mild og rolig. „Hvad Kongen angaaer, min bjærve Ridder Niels!" — tog han atter Ordet — „da vil jeg kun sige Jer saa Meget: han er en snild Herre og mener det godt med Folk og Land, hvorvel han kalder Jer en dumdristig Partihøvding og efter Ed og Pligt maa være jer Fjende."

„Det forstaaer jeg Altsammen" — sagde Ebbesen rolig — „Gud forlade ham den Pligt og Ed! men hvad gjøres der for den brave Junker Otto og for at samle og forsvare Riget?"

„Alt Muligt, Fa'er! men det er ikke Meget, og langsomt gaaer det. Nervus rerum**) det fordømte Mammon, savnes først og fremmest. Medens der underhandles med Panteherrerne, maa der efterhaanden dannes en Hær, for at give Sladderen Vægt; det er i sin Orden."

„Men, som jeg hører, vil man nu atter forsvare Landet med fremmede Soldknegte, istedetfor at væbne Landets egne troe Sønner og stole paa dem — kalder I det klogt og priseligt?"

„Det er Borgriddernes, eders Herrer Collegers Skyld. — Kongen troer Jer Alle kun halvt, og I veed selv —

*) det var det, der skulde godtgjøres.

**) Drivhjulet.

dog det vil jeg ikke dømme om. Alt kan ikke rettes paa eengang, og Rom blev ikke bygget paa een Dag. Vor unge Konges besindige Valgsprog klinger ilde i de selvraadige Herrers og den utaalmodige Ungdoms Øren. De kalde ham Atterdag for Spot; men det Navn kan, med Guds Hjælp, blive hans Hædersnavn, naar vor Nat er forgangen, og det atter bliver Dag og en ret Valdemars-Tid i Danmark."

„Men, kjære Herre Bisp!" — tog nu Svend Trøst utaalmodig Ordet — „I sagde os ikke hvad der gjordes for Junker Otto. Kongens Underfundighed mod hans højhjertede Broder vil vist hverken I eller Bisskop Svend kunne forsvare, hvorvel han jo selv har været paa Raad med i denne Sag."

„Hvad jeg ikke veed eller tør dømme om, min unge Herre!" — svarede Mester Jacob med et fortørnet Blik — „det skulde I ikke tage Jer paa at mæle saa rask om! Hjerterne ere i Guds Haand; han kan gjøre dem haarde som Sten og bløde som Vox, alt som han vil, og som det er Folk og Rige gavnligst. Saa beskeden burde I dog være, at opsætte jer Mening om hvad Ingen kan vide, uden Den, der prøver Hjerter og Nyrer. Jeg kjender Jer nok, vor kjække, fremfusende Bro-Ridder!" — tilføiede han mildere og betragtede ham med Deltagelse: — „jeg veed, I har fortjent Ridderslaget af den dygtige Haand, der gav Jer det; men det vil jeg kun sige Jer til venlig og fornøden Advarsel: Kongen kjender Jer ogsaa. Han veed, det var Jer, der stod i Spidsen for de oprørske Bønder, som vilde hindre Hyldingen paa Viborg Thing."

„Det var en ærlig Sag og intet Oprør, Herre Bisp!" — svarede Svend Trøst frimodig. — „Ved Tinget vare jo alle Stemmer frie; Den, der blev overstemt og red taus fra Hyldingen, uden at røre en Haand mod den nye

Landsherre, kunde gjerne see ham stift i Øinene og fordre Retfærdighed af ham, uden at frygte for at kjendes."

„Bravt, ærligt, min Søn!" — sagde Mester Jacob og nikkede — „deri giver jeg Jer Ret, hvad saa Kongen og min gode Bisp Svend siger. Imidlertid, min unge Ven! — var det med draget Sværd i Haand I fordrede Retfærdighed, var det en egen Sag. Det vil jeg dog sige Jer: I staaer vel saa høit paa det forte Bræt, som eders altfor djærve Morbroder, der sidder, og, hvad den timelige Lykke angaaer, seer det ligesaa broget ud for Jer, som for Drost Hessels Søn, der nok var i Ledtog med Jer. Dog Vor Herre raader for Lykken; men for et tro og ærligt Hjerte raader en brav Karl selv."

„Ridder Folqvard, Drost Peder Hessels Søn, sidder der ligefor Eder, værdige Herre!" — tog Ebbesen hastig Ordet. — „Hvorledes han, med mig selv og alle mine Venner, end staaer anskreven ved Hove, Eder vil jeg dog forestille ham, ei blot som en af mine bedste Venner, men som en af Landets tappreste Beskyttere i denne lovløse Tid."

„Saa lad mig takke Eder paa Folkets og Landets Vegne, Hr. Folqvard!" — sagde Mester Jacob med et trohjertigt Nik og rakte den tause Ridder Haand over Bordet: — „den Hofgunst, I maaskee har forspildt, hører til de undværlige Goder og fast til Overdaads-Varer her paa Brattingsborg. At jeg ikke sætter høiere Pris paa slig Glands, end det sømmer sig en christen Bisp og en ærlig dansk Mand, det mener jeg nu at vise Jer Alle, ved at holde Jul med Ridder Niels paa Brattingsborg. Vil I huse mig i nogle Dage? Fa'er!" — vedblev han og vendte sig til Ebbesen. — „Jeg har Meget at tale med Jer om. Saaledes som I har det her, kan I vel ogsaa trænge til et fredeligt Guds Ord og en ordenlig Julehøitids-Messe,

om ei just til den sidste Olie, som jeg endnu dog haaber I for en Stund vil kunne undvære."

„Dertil siger jeg og min Hustru Eder hjertelig Tak, fromme Herre!" — sagde Ebbesen glad og trykkede hans Haand. — „Siden I traadte over min Tærskel, synes mig, Juleglæden først er kommen helt herind."

Den omhyggelige Husmoder havde fyldt Festbægrene med Vin; hun henvendte sig venlig til Bispen og gav Samtalen en mild og rolig Vending. Der taltes nu ikke meer om de alvorlige Statssager, og snart syntes man paa Brattingsborg at feire denne Juleaften i den tryggeste Fred og uden mindste Bekymring for Fremtiden, medens Sværdet dog hang truende, som i et Haar, over Borgherrens og hans Venners Hoveder. Børnene støiede med det nye Legetøi, medens de Ældre loe og spøgede ved Bordet. Ogsaa Svend Trøst var bleven munter og trøstig tilmode over Bispens venlige Tiltale; han kastede undertiden et Blik paa Sanduhret, og i hans dristige Øine lyste et Haab og en fast Beslutning, som et Par Bægere Vin endnu mere oplivede. Man drak med Begeistring en Skaal for Fædrelandets Gjenforening og Lykke, hvorpaa Bispen reiste sig og udbrød: „Vor unge Kong Valdemar leve! Gud unde ham de store Valdemarers Lykke og Seier!"

Ebbesens Venner saae forundrede til hverandre og bleve siddende; men Ebbesen selv reiste sig og hævede sit Bæger: „Valdemar Christophersøn har kaldet mig og mine Venner sine Fjender" — sagde han med Selvovervindelse, og hans alvorlige Aasyn opklaredes — „dog saasandt denne Haand selv har rakt ham det Spir, hvormed han truer mig! — jeg erkjender ham for min og Landets retmæssige Herre. — Fordrer han mig for sin Dom, skal jeg møde, om det saa gjælder mit Liv. Danmarks Konge leve!"

„Brav Karl!" — mumlede Bispen ved sig selv. —

„Ogsaa hans Dronning skal leve!“ — vedblev han høit og hans stærke Stemme bævede af den Følelse, han vilde skjule: — „gid den ædle Dronning Helvig maa vorde os og Danmark en forsonende Dagmar!“

Ved disse Ord foer Ridder Folqvard op med blussende Kinder og svingede sit Bæger; han tømte det til Bunden og satte sig atter taus med glødende Blik paa sin Plads.

Da man reiste sig fra Bordet, rystede Bispen Ebbesens Haand med Varme og nikkede, glad bevæget. Svend Trøst drog sin Morbroder tilside. „Laaner I mig saa Volle og en halv Snes Mand?“ — hviskede han: — „det gjælder min høieste Lykke. — I har vel Intet imod det, hvis jeg bringer Jer en Julegjest?“ —

„Saa mange du vil!“ — svarede Ebbesen — „far med Gud og tag med hvem du vil! men hvad du har for, lad det ikke koste for meget Blod — og endnu mindre Sjælefred og Ære!“

„Vover jeg noget Liv, bliver det vel mit eget — det er en ærlig Sag, mener jeg.“ Med disse Ord var Svend Trøst ude af Døren, og man saae ikke meer til ham den hele Aften, undtagen i Stegerset, hvor han med den sorte Svend, til Pigernes Forundring, gav sig af med Rogekonsten. De lavede en Styrkedrik til en Syg, hed det. Den sorte Svend mumlede hemmelighedsfuldt, medens han fyldte en lille Flaske med Saften af kogte Urter; men idetsamme hørte man Bispens stærke Stemme i Borgestuen, og Svend Trøst sprang ud i Stalden for at sadle sin Hest.

Da det ved Sengetid var stille paa Brattingsborg, red Svend Trøst med den sorte Svend og ti Ryttere uden al Larm og Opsigt ud af Borgporten. De droge Vester paa gjennem Kleitrup til Sundstrup, hvor de ved Midnat

lode sig sætte over en Arm af Limfjorden. De rede videre. Den sorte Svend var, mod Sædvane, taus og tvær. Svend Trøst havde talt nogle Gange til ham næsten uden at faae Svar. Endelig blev han ked deraf og spurgte heftigt: „Hvad gaaer af dig, Bolle! har du glemt Mund og Mæle paa Brattingsborg? eller skjøtter du ikke om at hjælpe mig til min Lykke — nu, jeg mest trænger til dig?"

„Ak, kjære, unge Herre!" — sagde Bolle med et halvt arrigt, halvt modfaldent Hjertesuk — „var I bleven rystet og omvendt, som jeg efter Julenadveren, af stærke Mester Jacob, havde I vel ogsaa tabt Mund og Mæle for en Stund. Det er en Bisp, der forstaaer at tale Folk til. Det maa jeg lade ham. Der var baade Næb og Kløer i hans Ord; han rystede mig saaledes med Ord og Næver, at jeg aldrig glemmer det i mine livsødte Dage."

„Ja saa!" — udbrød Svend Trøst og maatte lee uagtet sin alvorlige Stemning. — „Det kunde du havt godt af, Bolle! Men du spøger vel? tog han virkelig sine Kæmpekræfter til Hjælp?"

„Til at spøge er Lysten forgaaet mig, Herre!" — mumlede den sorte Svend og rykkede arrig i Hestebidslet. — „Det var ingen Spas, kan I troe. — I har godt ved at lee! — I skulde selv prøve hvad det er, at blive saaledes omvendt."

„Er du bleven omvendt, er det neppe til det Bedre: stor Fromhed mærker jeg just ikke af dig endnu; men jeg vilde ønske, du havde Ret! Skulde Nogen ryste Hedenskabet og Gønduls Aander ud af dig, maatte det være stærke Mester Jacob."

„Han har gjort sit Bedste — det var Synd at negte ham det!" — mumlede Bolle. — „Jeg stod stiv og stum for ham, som en Mur, og vilde ikke lade mig rokke et Haarsbred af al hans Christendom, og da han endelig tog

Næverne til Hjælp, var jeg i Laug med at tage igjen, som jeg pleier; men aldrig har jeg kjendt Mage til Karl — trykkede han mig ikke i Knæ med et eneste Tag, saa han nær havde knust alle Benene i mig, og saa rystede han mig i sin hellige Iver, saa det knagede i alle mine Ledemod. Vilde jeg ikke lade Sjælen ryste ud af min sølle Krop og fare til Helvede strax, som han svor paa, maatte jeg krybe til Korset for den forfærdelige Bisp — og saa forbandede jeg Gønduls Aander med alt Hedenskab Ord for Ord, ligesom stærke Mester Jacob forlangte det."

„Men naar er alt Det skeet, Bolle! du var jo ikke længer Tid hos Bispen i Borgestuen, end jeg behøvede til at sadle min Hest."

„Længer Tid brugte han heller ikke baade til at omvende og døbe mig" — mumlede Bolle. — „Det gik rask nok, og det var til stor Andagt for alle Huskarlene. Men Hastværk er Lastværk!" — tilføiede han halv sagte: — „hvor godt det blev gjort, vil jeg selv see, før jeg troer det."

„Men var du da virkelig aldrig christendøbt før? Bolle!" — spurgte Svend Trøst. — „Du har dog sagt mig engang, du troede det."

„Dengang løi jeg, som en Hedning, Herre! siden jeg nu er bleven en Christen, vil jeg sige Jer Sandhed. Ingen af min Slægt er holdt over Daab, og vi har aldrig troet paa andre Guder og Helgene, end de brave Gønduls Aander, som jeg nu skammelig har bandet og gjort mig til Uvenner. Nu vil jeg see hvad der er ved jeres Frue og alle Helgen, og om et saadant fint Stykke Jomfru har den Magt, Bispen siger. Hjælper hun mig nu ikke helskindet gjennem Verden, faaer jeg hjælpe mig selv, og det bliver sagtens Meningen. Den helligste Jomfru kan vel snarere selv trænge til Karlehjælp, end hun skulde tage sig af en

lang Lømmel som mig; dertil er jeg ogsaa for sort — hos Kvindfolk har jeg aldrig gjort Lykke."

„Nei, Bolle! omvendt har Bispen dig ikke, hvor vældigt han saa har rystet din Krop; det mærker jeg nok" — sagde Svend Trøst. — „Men viis dig nu som en god Christen i Gjerningen og udspeid Leiligheden i Klosteret! Den Dag imorgen skal afgjøre min Skjæbne."

„Det er, tilvisse, en from Gjerning, I har for, unge Herre!" — mumlede Bolle og trak paa Skuldrene. — „Faaer stærke Mester Jacob Jer fat, vil han nok lære Jer det. Dog det maa I selv om! Bedstemoders Urt svarer jeg for. Der har I den!" Derpaa mumlede han Noget ved sig selv og rakte Svend Trøst en lille, grøn Flaske. „Havde jeg kun ikke bandet Gønduls Aander, skulde Alt gaae godt. Bed nu I den hellige Jomfru staae os bi! Jeg er lidt fremmed endnu i hendes Tjeneste." Derpaa sporede han sin Hest og red forud.

Trettende Kapitel.

Ø-Kloster, den nuværende Herregaard Oxholm, laa enligt paa den lille Ø i Limfjorden, der kaldtes Øland, men som nu ved Dæmninger og Sluser er landfast med Vendsyssel. Det var et rigt og anseligt Kloster for Nonner af Benedicliner-Ordenen og stod under Kronens særdeles Beskyttelse. Det bestyredes af en gammel, streng Priorinde, der havde den mægtige Prior Andreas Petri til Medhjælper. Prioren selv besøgte kun af og til de fromme Søstre, som deres Skriftefader; men siden Klosteret i Geerts lovløse Tid var bleven plyndret og næsten afbrændt af de tøileløse Krigsfolk, blev det nu paa Kronens Bekostning omhyggeligt bevogtet af en Klostervagt, der opholdt sig i

Fiskerhusene ved Fjorden, hvor de tillige gjorde Tjeneste, som Fiskere, og passede Klosterets rige Aalegaarde.

Julemorgen saaes den sorte Svend blandt de festlig pyntede Landsfolk fra Kysten om Limfjorden, som i en stor Mængde Baade vare komne til Øland, for at høre Prior Andreas holde Fromesse i Klosterkirken, hvor Nonnerne, usete af Menigheden, vare tilstede paa et tildækket Pulpitur og forskjønnede Gudstjenesten ved deres gudelige Sang. Saasnart Messen var ude, forlod den sorte Svend Kirken og gav sig i Snak med Klostervagten, hvorpaa han atter seilede fra Øen med de fremmede Kirkegængere.

Ved Høimessen var Klosterkirken, som sædvanlig, besøgt af Egnens fornemste Herskaber, og da der om Aftenen ringedes til Ave, landede Svend Trøst paa Øland og steg i sin pynteligste Ridderdragt iland med et Følge af otte Svende, medens den sorte Svend og to Mand bleve tilbage ved Baaden. Klostervagten, der stod, tolv Mand stærk, ved Kirkeporten, gjorde ærbødig Plads for den fornemme Herre og hans Følge. I Vaabenhuset satte Svend Trøst hemmelig den lille, grønne Flaske for Munden og tømte den rask ud i eet Drag.

Da Svend Trøst traadte ind i Klosterkirken, tonede Nonnernes deilige Stemmer fra det lukte Pulpitur. I den skjønneste af dem alle gjenkjendte han Jomfru Agnetes henrivende Stemme, saaledes som den endnu klang ham i Sjælen fra de glade Juletider paa Bjørnsholm, naar Agnetes klare Barnestemme gjennemtonede Kapellet med Englebudskabet om Frelserens Fødsel, medens han selv blandede sin Røst med de rene Barnestemmer og syntes at see Himlen aaben og Guds Engle fare ned til Hyrderne med det store Evangelium. Erindringen om hin fromme, uskyldige Barndomstid trængte sig med disse Toner med bebreidende Vemod til hans Inderste, og den Hensigt, hvori han nu knælede

i en christen Kirke paa den høihellige Julefest, forekom ham i dette Dieblik saa vanhellig, at han gyste for sig selv og syntes forkoglet af onde Aander. De fromme Toner vedbleve; men de bleve nu til Dødens og Fordømmelsens Varseltoner i hans ængstede Sjæl. Han blev blegere og blegere. Kirken løb rundt for hans svimle Blik, og det var ham som Altertavlen og alle de hellige Billeder vendte sig. Han syntes, han var hin frække Havmand, der vilde røve den uskyldige Agnete, og at han fra en christen Ridder var forvandlet til et ugudeligt Uhyre. Den kolde Sved sprang fra hans Pande; han foer op og vilde styrte ud af Kirken; men det var for silbigt. Den Dvaledrik, han ifølge sin listige Plan havde udtømt, for, som skindød, at blive bragt ind i Klosteret, kunde i hans spændte urolige Stemning ikke virke inddyssende, men kvalte ham som en dræbende Gift. „Jeg døer!" — raabte han og svimlede — „kald Prioren! jeg vil skrifte min store Synd!" Men hans Svende, der vare underrettede om hans Plan, troede, det var List og Forstillelse; de smilede hemmelig under Skindkapperne, medens de med tilsyneladende Uro og Angest kom deres Herre til Hjælp. Den fremmede Ridders Udraab og betænkelige Tilstand vakte stor Opmærksomhed i Klosterkirken. Sangen ophørte fra Pulpituret, og Nonnerne kigede nysgjerrig ud gjennem Sprinkelværket. Et dæmpet Skrig hørtes iblandt dem tilligemed Priorindens strenge Stemme, der befalede dem at gaae til deres Celler. Prioren forlod Høialteret og traadte ned i Kirkegangen til den fremmede Ridder, der virkelig saae ud som en Døende.

„Mig skeer min Ret!" — stammede Svend Trøst med stedse svagere Stemme, idet han foldede sine Hænder mod sit Bryst og sank paa Knæ i Priorens Arme: — „det er den retfærdige Guds Dom — det er min egen Formastelse og Ugudelighed, der volder min Død — hør!

hør! — Englen kalder mig til Døden og Dommen. — — Jeg giver alt mit Gods til Ø-Klofter — her vil jeg begraves — beder for min Sjæl!" Med disse afbrudte Udraab sank han uden Livstegn for Priorens Fødder, og nu begyndte først hans Svende at finde Sagen helt betænkelig og tvivle paa, alt Dette kunde være List og Forstillelse. De havde ham Alle hjertelig kjær; deres deltagende Sorg blev nu sand og virkelig.

Hos den unge, blege Ridder var der intet Spor til Liv. Han laa pludselig, som et Lig, udstrakt paa Kirkegulvet, og alle Forsøg paa at bringe ham tillive vare frugtesløse. Prioren erkyndigede sig om hans Navn og Stand, og da han hørte, han besad Formue og betydeligt Gods, tog han høitidelig de fremmede Svende og alle Tilstedeværende til Vidner paa den Afdødes sidste Ord, hvorefter han skulde begraves her, hvor han var død, og alt hans Gods tilfalde Klosteret. Paa Priorens Befaling blev der hentet en Ligbaare fra Vaabenhuset; derpaa blev den døde Ridder lagt midt i Kirkegangen. For Lagen og Voxlys, for Sjælemesser og Vigilier lovede den geistlige Herre at sørge, og da Ingen længer tvivlede paa, at den unge, smukke Herre jo havde opgivet Aanden, bød Prioren Alle forlade Klosterkirken. Derpaa lod han Kirkedøren lukke og forlod selv tilsidst den øde Kirke gjennem Indgangen til Klosteret, som han selv lukkede efter sig.

Denne usædvanlige Begivenhed havde sat alle de deltagende unge Nonner i saa stor Bevægelse, at den strenge Priorinde havde Møie med at bringe den sædvanlige Rolighed og Orden tilbage. Alle vilde de see den unge Ridders Lig og tænde Lysene ved hans Baare. Hvem han var, og hvad det var for en stor Synd og Ugudelighed, han havde anklaget sig for i sin Dødsstund, vare de meget begjerlige efter at erfare. Da Prioren en Time efter

traadte ind i Refectoriet, hvor de Alle vare samlede, plagede de fromme Søstre ham med tusinde Spørgsmaal, som han tilsidst med alvorlig Strenghed frabad sig, medens han med Priorinden aftalte Alt, hvad der nu maatte foretages, for at sikkre Klosteret den betydelige Sjælegave, og hvorledes man ved denne usædvanlige Leilighed havde at forholde sig.

De indviede Nonner sade ved Bordet i deres sorte Ordensdragt, med det ærbare Hoved-Overslag af sort Linned, og lyttede nysgjerrig til Priorens og Priorindens Samtale. Men midt iblandt dem sad en Novitse i en hvid, verdslig Kjortel; hun var overordenlig deilig, men dødbleg, og hun sad som et Marmorbillede ved Bordet med en tilbagetrængt Taarestrøm i de stille, mørkeblaae Øine. Det var Jomfru Agnete fra Bjørnsholm, som om otte Dage skulde være Ridder Podebusch's Brud og nu havde seet og kjendt sin ulykkelige Barndomsvens døende Skikkelse i Klosterkirken. Hun hørte Intet af hvad der blev talt, førend alle de indviede Nonner havde forladt Refectoriet og Priorindens strenge Røst lød skarpt befalende i hendes Øren: „hent Liglagnerne til vor døde Gjest, Jomfru Agnete! Maaskee kan I faae meer Lyst til at opfylde eders Pligter og til at adlyde eders Hr. Faders Villie, naar I engang seer Døden under Øine. Jeg er ked af eders Griller og Haardnakkenhed. Det er dog ikke for Guds Skyld, I haber den hellige Ægtestand; men fordi I er et egensindigt Verdensbarn. Det kan være Eder gavnligt at medtage et alvorligt: Memento mori*)! naar I nu snart skal ombytte dette Fromhedens og Uskyldighedens Asyl med den forfængelige Verden. I skal tænde Lysene ved den døde Ridders Baare!"

„For den Døde frygter jeg ikke, fromme Priorinde!"

---

*) Husk paa Døden!

— svarede Agnete og foer hastig op med et øieblikkligt Udtryk af smertelig Glæde, idet den længe tilbagetrængte Taarestrøm styrtede ud over hendes blege Kinder. — „Stod det til mig, skulde jeg selv begraves i Ø-Kloster — og ligesaa snart som den fremmede Ridder.“

„Det mener du ikke med, Barn!“ svarede Priorinden, — „Dine Taarer skuffe mig ikke. Jeg kjender nok den lunefulde Ungdom: døe vil de unge Piger strax, naar de ikke kan faae den Brudgom, de helst vilde have; men de smykkes dog heller med Brudekronen, end med Døbningkrandsen eller det sorte Hovedlin. Efter hvad din Fader har meldt mig, har du i din Barndom halvt om halvt leget Fæstemø med en ung, forvildet Væbner, hvis Navn han ei engang vil nævne; men han har bedet mig sige dig, at hin unge Fusentast, der har sat dig de ulydige Griller i Hovedet, nu er fredløs og kan vente at dømmes fra Livet, som Partigænger og Folkeoprører. Kun din Lydighed mod Kongens og din Faders Villie kan maaskee formilde det unge Menneskes Skjæbne.“

„Hans Skjæbne raader ingen jordisk Konge for“ — sagde Agnete bestemt — „og min Villie skal intet Menneske bøie. Vil man bruge Magt, skal man kun slæbe mig afsjælet til Brudeskamlen. Jeg gifter mig nu aldrig. Jeg vil døe i et Kloster, helst i dette, hvis det maatte forundes mig. Vær saa streng, som I vil, fromme Frue! paalæg mig alle de Bodsøvelser, I kan optænke! Lad mig faste og gaae barfodet i Frost og Sne! Lad mig vaage over Lig og hudflette mig med Poenitentssvøben! — men udstød mig ikke af disse hellige Mure! Alt mit Mødrenegods vil jeg give til eders Kloster — und mig kun her en Grav!“

„Et forunderligt Sind, Fader Prior! en høist besynderlig Fromhed!“ — sagde Priorinden sagte til sin geistlige Raadgiver og traadte tilside med ham: — „saa bestemt

har hun endnu aldrig yttret sig. Klosterets Velfærd gjør os det nu til Pligt at understøtte hendes fromme Begjering og udrive hendes Sjæl fra den forfængelige Verden, de Store og Mægtige vil føre hende tilbage til. Vilde I paatage Eder at tale den fromme Novitses Sag for Kongen og hendes Frænder og forestille dem, at de vil dræbe et Menneske eller berøve Himlen en Sjæl ved at modsætte sig hendes gudelige Ønske" —

„Det er min Pligt saavel mod den betrængte Uskyldighed, som mod Eder, Fru Priorinde! og denne gudelige Stiftelse" — hviskede Prioren med et listigt Smil. — „Jeg drager i denne Time herfra, og nu i et dobbelt Velfærds-Anliggende for Ø-Kloster. Besørg imidlertid den fremmede Ridders Jordefærd efter vor Aftale! Han var en Frænde, som vi nu vide, af den forvovne Ridder Ebbesen; hans Gods kunde let blive inddraget under Kronen. Nu haaber jeg at frelse det til gudeligt Brug og — til vor Administration. Fred være med Eder!"

Derpaa forlod Prioren Refectoriet, og Priorinden henvendte sig nu særdeles mild og deltagende til den ulykkelige Pige, der stod hensjunken i sin grændseløse Sorg og stirrede paa den hellige Benedicts Billede over Kaminen, medens den hele Verden bortsmeltede for hendes Blik.

„Vær trøstig, mit fromme Barn!" — sagde Priorinden og klappede hende med den tørre Haand paa Kinden. — „Jeg seer, vor hellige Ordens Patron har vidunderlig draget dit Sind og Hjerte til sig. Med hans Forbøn hos de himmelske Magter og den værdige Priors Bestræbelser hos denne Verdens Herrer, haaber jeg, det skal lykkes os at beholde dig her hos os og befrie dig for den verdslige og kjødelige Forbindelse, der er dit gudelige Sind saa forhadt. Du skal ikke blive strengt behandlet. Jeg fritager dig ogsaa for Ligvagten i Nat. Ret betænkt, søm-

mer det sig ei engang for én tilkommende Søster af vor hellige Orden. Selv en død, ung Ridder kan endnu besidde et Slags skuffende Skjønhed, som kunde være det unge, ubevogtede Hjerte farlig. Jeg vil lade Klostervagten vaage hos Liget."

„Nei, nei, Fru Priorinde!" — udbrød Agnete heftig — „jeg vil see den Døde — jeg vil tænde Lysene ved hans Baare — jeg vil vaage over hans Lig! Døden — kun Døden vil jeg have for Øie!" — tilføiede hun besindigere. — „Skal jeg blive hos Eder, maa I ikke negte mig denne min eneste Trøst!"

„Det nærer kun din Tungsindighed, mit kjære Barn! og kan skade din Helbred. Natten er intet Menneskes Ven; at vaage en kold Julenat over Lig i den øde Kirke, vilde jeg ei engang for Alvor paalægge den største Synderinde. Jeg vilde ved den Trudsel kun bevæge dig til Lydighed mod dine verdslige Foresatte. Men nu, da du saa bestemt har kastet dig i den hellige Benedicts og vor Frelsers Arme, har du ingen kjødelige Foresatte i Verden. Selv din Ulydighed mod Kongen og din Fader er en from Standhaftighed og en høist priselig Lydighed mod din tilkommende himmelske Brudgom, hvorfor jeg ingen Straf eller Bod kan paalægge dig."

„Men jeg udbeder mig denne Vaagenat, som en Naade, ædle Fru Priorinde! som en Barmhjertighed mod en Ulykkelig, der intet andet Haab har i Verden, end Graven, og intet kjærere Billede at fæste sit Øie paa, end den Døde" —

„Nu vel! saa vil jeg føie din tungsindige Grille, mit Barn!" — sagde Priorinden eftergivende: — „du skal see, jeg intet Ønske vil negte dig, selv ei det urimeligste, naar du vil være standhaftig i din fromme Beslutning og blive en Søster i vor stille Trøstens Bolig. Gak med Gud da! bred Vorlagenet over Liget! tænd Lysene ved den Fremme-

des Baare! Men kom saa tilbage og gak til Ro! Lad kun Synet af Dødeligheden og Forgængeligheden af alt Jordisk bestyrke dit gudelige Forsæt!" Derpaa tog Priorinden hende ved Haanden, og de forlode begge Refectoriet.

Hin giftlignende Drik, dèr havde bragt Svend Trøst i den Tilstand, hvori han befandt sig, var ingen sædvanlig Dvaledrik, men et høist farligt, alle Livskræfter lammende Bedøvelsesmiddel, der i Forbindelse med en heftig Sindsbevægelse lettelig kunde frembringe Døden. Under sædvanlige Betingelser var dens Virkning dog ligesaa kortvarende, som voldsom. En Time efter at Prioren havde forladt Svend Trøst, som død, i den tillukte Kirke, kom det standsede Blod i den Skindødes Hjerte atter i Bevægelse; hans Øine aabnede sig, og han stirrede ud i den øde Kirke, som et svagt Maaneskin oplyste, dog uden endnu at kunne reise sig fra Ligbaaren. Han var stiv og gjennemisnet af Frostkulden; først efterhaanden kom han til en dunkel Bevidsthed om hvor han var og hvad der var hændet. Endnu laa han ubevægelig paa Ligbaaren og stirrede hen for sig i den dunkle Klosterkirke. Alle Forestillinger om det Forbigangne og Nærværende svømmede i ubestemte Taageskikkelser for hans Sjæl. Det forekom ham, som han var død, men at hans Sjæl dog endnu var fængslet til det døde Legeme og ikke kunde forlade det, før han vidste, om den skjønne Agnete havde elsket ham i denne Verden og skulde forenes med ham engang i Aandernes Rige. Medens han laa i denne halvbevidste Mellemtilstand mellem Liv og Død, fornam han en lydelig Hulken og følte sit kolde Ansigt vædet af en hed Taarestrøm. „For min Skyld er du død, du evig Elskede!" — tonede Agnetes klagende Stemme i hans Øre. — „Du kom, for at befrie mig, du kjærlige Sjæl! og du vidste dog ikke hvor høit Agnete elskede dig. Ak! jeg negtede dig grusom din sidste Bøn —

det eneste Ord, der kunde give dig Trøst og Haab i vor Skilsmisse. — Nu tør jeg først sige det; men nu hører du det ikke, kjære, kjære Svend Trøst! Verden eier ingen Sjæl, der var mig kjær, som du — Dig eller Ingen vilde jeg tilhøre i denne Verden — du var min Tanke og min Drøm fra jeg var lille. — Ak! kjære, kjære Svend Trøst! Lad mig nu trolove mig med dig paa din Ligbaare! — Lad min Sjæl flyve med dig til det salige Paradis!"

Under disse lidenskabelige Kjærlighedsord, som afbrødes af Suk og Taarer, greb hun hans kolde Haand og satte en Ring paa hans Finger. Men nu gjennemstrømmede den saligste Følelse hans stivnede Lemmer. Han havde hørt hvert Ord. Blodet kom tilbage i hans Kinder og Sjælen til hans stivnede Blik. Han reiste sig halvt paa Baaren og udbredte sine Arme mod den forbausede Jomfru, der dog et Øieblik forfærdet veg tilbage. Liglagenet faldt hende af Haanden, og hun var nær ved en Afmagt. I det dobbelte Lys af Maaneskinnet og Kerterne, hun havde tændt om hans Baare, var det som den Døde hævede sig i forklaret Glands for hendes Øine, men dog med hin Aandeverdenens ubegribelige Rædsel, som selv i det kjæreste Gjenfærd maatte overvælde den svagere Menneskenatur.

„Frygt ikke, Agnete! jeg lever!" — udbrød Svend Trøst og reiste sig helt op — „din Kjærlighed har givet mig Livet tilbage — nu er du min Brud for Guds Aasyn! — O! for dette salige Øieblik kunde jeg døe tusinde Gange! — Nu veed jeg, hvad jeg dog altid haabede — Agnete elsker mig — der er Sandhed og Kjærlighed til — kun derfor kom jeg hid — kun derfor vilde jeg gaae en Dødskamp igjennem i denne Kirke" —

„Du lever! — store Gud! er det muligt!" — udbrød Agnete i den høieste Henrykkelse og styrtede i hans Arme. Snart vidste hun Alt, og de lykkelige Elskende

glemte nogle Øieblikke enhver anden Tanke, end deres gjensidige Kjærlighed og Lykke.

I Gravlysglandsen om den forladte Ligbaare stode de Elskende Arm i Arm og hviskede fortrolig om deres Liv og Glæde. Over Nonnernes Gravstene mødtes deres Læber første Gang med den første Kjærlighedstilstaaelses fortryllende Bekjendelser. Nu tilstod ogsaa Svend Trøst med den afløste Synders Frimodighed, hvad der under det hellige Ave havde ængstet ham, som saa stor en Synd og Ugudelighed. Hans Plan var ikke blot at faae Vished om Agnetes Kjærlighed, ved selv at see hvad Indtryk hans formentlige Død gjorde paa hende, men i ethvert Tilfælde, selv med Magt, at bortføre hende af Klosteret og udrive hende af en forhadt Medbeilers Arme. Han behøvede nu ikke mange Overtalelser for at bringe Agnete til at understøtte Udførelsen af hin Bortførelsesplan, som han næsten havde opoffret sit Liv for. Hun betragtede sig allerede som hans trolovede Brud og havde fast besluttet at dele hans Skjæbne. At han virkelig var fredløs og truet paa Livet af Kongen, hørte han nu af hendes Mund; men denne Ulykke forenede dem endnu inderligere. Han slukkede Voxkerterne ved sin Ligbaare og følte sig fuldkommen frisk. Han slog sin Kappe over sin kjærlige Brud, og hun viste ham nu en Udvei til Flugt, som han i sin lidenskabelige Iver ikke havde tænkt paa. Gjennem Sacristi-Døren traadte de Elskende ud paa Kirkegaarden og naaede, ubemærkede af Vagten, den øde Kyst af Limfjorden, hvor den sorte Svend, med god Tro paa sin Dvaledriks Uskadelighed, tilligemed Ebbesens Stridsmænd, endnu ventede ved Baaden.

Inden man i Klosteret havde mærket hvad der var skeet, sad Svend Trøst og Agnete til Hest paa den anden Side af Limfjorden, og inden det blev Morgen anden Jule-

dag — vare de lykkelige Elskende i Sikkerhed paa Brattingsborg.

Ebbesen modtog dem med faderlig Mildhed, og hans Hustru sluttede kjærlig den skjønne Agnete i sine Arme; men stærke Mester Jacob holdt en streng Straffeprædiken for den dristige, unge Ridder. „Det gaaer, min Gud og Herre! aldrig godt!“ — sagde han tilsidst og pustede. — „Det er en Dumdristighed uden Lige. Men har I nu gjort hvad I vil, min unge Ven! saa maa I tage hvad der følger paa. Ret betænkt“ — tilføiede han mildere — „eders Sager stode alt saa slet, at I fast ikke kunde gjøre dem værre. Nu, da Ulykken er skeet, seer jeg intet andet Raad, Fa'er Ebbesen! end at vi lægge de unge, forvildede Menneskers Hænder i hinanden og bede Vor Herre være dem til Hjælp og Skjold, hvor Mennesker ikke kan hjælpe. De faae nu dele den Ulykke sammen, som Gud Almægtigst har beskikket! Siden jeg seer, de har hinanden saa kjær, skal de dog have nogle gode Dage i denne Verden; jeg vil paa mit eget Ansvar lyse Kirkens Velsignelse over dem og erklære dem rette Ægtefolk at være.“

Svend Trøst trykkede den djærve, ærlige Biskops Haand til sine Læber, og da Mester Jacob om Aftenen forlod Brattingsborg, fulgte Svend Trøst og hans ægteviede Hustru ham med de kjærligste Afskedsord ned af Høienloftsbroen. Huskarlene dandsede i Borgestuen, og der løb Jubel og Bryllupsglæde indenfor Brattingsborgs sorte Mure, medens der foer Ilbud fra Priorinden i Ø-Kloster til Kongen og den mægtige Sti Andersen om den døde Ridders Forsvindelse med Ridder Podebusch's Brud og om det forvovne Angreb, der var skeet paa Ø-Klosterets Fred, trods Kronens mægtige og hellige Værge.

Fjortende Kapitel.

Et nyt, lykkeligt Familieliv opblomstrede nu i de kolde Vintermaaneder indenfor de frosne Grave og snebedækte Murtinder paa Brattingsborg, medens Uveiret stedse trak mørkere sammen over Ebbesens og hans Venners Hoveder. Kongen, vidste man, var heftig fortørnet; han havde den toogtyvende Februar udstedet et aabent Brev i Roeskilde, hvori han lovede: mandelig at straffe alle lovløse Foretagender mod Klostre og Geistlige. Den betydelige Krigsmagt, han samlede, skulde være bestemt til at storme og nedbryde alle Ridderborge i Landet, som holdtes i væbnet Tilstand af egenmægtige Partihøvdinger, eller hvorpaa Kronen paa fjerneste Maade kunde gjøre Krav; blandt disse nævnedes det mægtige Hald; men begge Ebbesens Borge, Brattingsborg og Nørreriis, vilde man vide stode først paa Udryddelseslisten. Om de Rustninger, Geerts Sønner foretoge, hørtes der foruroligende, men hverandre modsigende Rygter. Vaaren kom; endnu stod dog Brattingsborg uantastet. Ebbesen var betænkt paa en ny Sommerfeide mod de fremmede Tyranner i Nørrejylland, og Svend Trøst overgav ham villig alt sit Fædrenegods til de fattige Landsfolks Udrustning. Morbroderen gjorde ingen Indvendinger mod disse Opoffrelser, hvorved hans Søstersøn, i sin Iver for Landets Vel, berøvede sig selv den Uafhængighed og Selvstændighed, han nu, som vordende Familiefader, meer end nogensinde behøvede. Den skjønne Agnete sad alt i Fruerstuen hos Fru Jutta og syede paa Børnehuer og Christentøi til den lille Arving, hvormed hun til Efteraaret haabede at glæde sin kjære Ægtemand. En Morgen traadte Ebbesen med en glad og rolig Mine ind til de unge, lykke-

lige Ægtefolk i den afsides Del af Borgens Gjestehus, der var indrømmet dem til deres lille Husvæsen.

„Jeg lykønsker dig, min kjære Søstersøn, som Herre af Brattingsborg Gaard og Gods, med Agerland, Skov, Jagt og Fiskeri og alle herskabelige Rettigheder!“ — sagde Ebbesen med et venligt Smil, og overrakte den unge Ridder et beseglet Document: — „det er dig lovlig tilskjødet paa Viborg Thing“ — vedblev han — „det er ingen Gave, men en ligefrem Erstatning for hvad du har udlagt for mig og mine Foretagender. Alt er afgjort og i Orden. Jeg er nu din Gjest her paa Brattingsborg til jeg selv kan drage ind paa Nørreriis“ — —

„Min Gud! hvad tænker I paa? kjære, bedste Morbroder!“ — udbrød Svend Trøst yderst forbauset. — „I har jo selv opoffret langt Mere. Har I glemt Eder selv, saa tænk dog paa eders Hustru og Sønner!“

„De har endnu Nørreriis Borg og tilstrækkeligt Gods, saafremt Kongen og hans Raad vil unde dem Fred og Landslovens Værn efter min Død. Af uretfærdigt Gods skulde de dog ikke leve. Du har, uden at tænke derpaa, kjøbt og betalt denne Borg, hvortil du nu er retmæssig Herre. For din mandige Frihed og din Hustrues Trygheds Skyld var det nødvendigt“ — tilføiede Ebbesen med et venligt halvt vemodigt Blik til den forbausede Agnete: — „Du eiede jo ingen befæstet Borg, og her kunde jeg, som Borgherre, ikke beskytte Eder. Hvis Kongen med Lovens Medhold fordrede Borgporten opladt, maatte jeg, efter min Tænkemaade, adlyde uden Vægring. Om vort rette Forhold til Konge og Landslov ere vi To ikke ganske enige; men nu raader du dig selv, Svend Trøst! Du er en selvstændig Ridder. Du er Ægtemand og, om Gud vil, inden Aaret er omme — Fader. Din timelige Lykke eller Ulykke ligger, næst Guds Villie, nu for en Del i

din egen Haand. Enhver af os maa kunne handle, som uafhængig Mand, efter sin egen Samvittighed."

Ingen Indvendinger hjalp. Sagen var afgjort, og Ebbesen forlod de overraskede unge Ægtefolk, uden at ville modtage nogen Tak eller Berømmelse for denne Handling. Men fra samme Dag maatte Svend Trøst og Fru Agnete overtage hele Borgens ydre og indre Bestyrelse. Ebbesen og hans Familie flyttede ind i Borgens Gjestehus indtil videre og fandt en hjertelig Glæde i at betragte sig som det unge Herskabs kjære og ærede Gjester.

Ridder Folqvard havde ikke kunnet finde sig i det stille, huslige Vinterliv paa Brattingsborg, som han dog selv saa ofte med sin Strængeleg og sin herlige Stemme havde forskjønnet, naar Agnete og Fru Jutta sang de gamle, kjære Folkesange i den fortrolige Aftenkreds ved Kaminflammen. Synet af de unge Ægtefolks Lykke glædede ham vel, men gjorde den glødende Lidenskab, der lønlig fortærede ham selv, uudholdelig. Han foer Landet omkring med Ebbesens Udridere og den sorte Svend, for at kunne give sine Venner paa Brattingsborg sikker Underretning om Alt, hvad der angik dem og de vigtige fædrelandske Anliggender.

En Aften sidst i April sad Svend Trøst i den huslige Familiekreds i Brattingsborgs Høienloftssal ved den unge Husmoders Side. Det havde været en travl Dag for den nye Borgherre, og Ebbesen var træt af at øve sine Krigsmænd.

„Giv Agt, min ærede Hr. Vert!" — sagde Ebbesen munter — „for Kongen faae vi Fred her i Sommer! han har Andet at tænke paa, end at forfølge dem, der ærligt vil staae ham bi mod Landets Fjender. Rigets Gjenforening maa være ham vigtigere, end at tugte et Par egen-

findige Riddere, der dog igrunden mene det godt med Land og Rige."

„For Danmark synes mig han sørger kun slet, Morbroder!" — svarede Svend Trøst. — „Har han nu solgt Svensken Kronens Ret til Skaane og stoppet hele Fyens Land i Gabet paa Geerts Sønner, træder han jo i sin elendige Faders Spor saa jammerligt som muligt. Jeg kan ikke begribe hvorledes I kan vente Jer noget Stort for Danmark af en saadan Kræmmer og Pennehelt af Konge. Nei, da vilde Junker Otto blive os en anderledes Landsherre."

„Lad den Drøm fare, min gode Ven! den kan endnu koste din Hals" — sagde Ebbesen alvorlig. — „Vi vil ikke være blinde for Atterdags Lys, om det end brænder os. Der er en Klogskab i Valdemars Fremgangsmaade, som forbauser mig. Han opoffrer kun for Øieblikket og for et Syns Skyld hvad der endnu ikke kan indløses eller tages med Magt, medens han samler under Kronen hvad der for denne Stund er vigtigst. Se, om han ikke fik de geistlige Herrer til at rømme ham Kjøbmandhafn! Fra Axelhus vil nu Absalons og den store Valdemars Aand, med Guds Hjælp, lære ham at samle Riget baade med Hjerte og Forstand."

„Lad kun hans Hjerte blive ude af Spillet, kjære Morbroder!" — svarede Svend Trøst med et bittert Smil: — „beholder han Hafn og Axelhus, skeer det jo med List og Svig, og det vil I vist aldrig kalde Ret, hvor klogt det kan være. Hvad Valdemar og Bisskop Svend besegler, har jeg ingen Tro til, siden jeg læste deres lybske Handel om Eder og Otto. Hofluften maa dog være farlig og Thronglandsen blendende baade for verdslige og hellige Mænd."

„Deres Hjerte vil vi lade Gud dømme!" — sagde Ebbesen med rolig Alvor. — „Hvad de statskloge Herrer

hidtil har beseglet, var dog til Landets og Rigets Bedste — men stenhaardt var det mod os og Otto — det er sandt."

Denne alvorlige Samtale, som Fru Agnete og Ebbesens Hustru med stille Bekymring gave Agt paa, blev nu afbrudt ved Lyden af Hornet fra Porttaarnet. Den muntre Klang meldte en Husvens Ankomst. Det var Ridder Folqvard. Han traadte strax efter ind i Høienloftssalen med en Heftighed, der bebudede en vigtig Nyhed. „Junker Otto er fri!" — udbrød Folqvard: — „han er dragen til sin Farbroder til Kiel — jeg har selv seet ham."

„Gud skee Tak, det var dog engang et godt Budskab!" — sagde Ebbesen og rystede hans Haand. — „Velkommen, brave Folqvard!"

Svend Trøst var bleven saa glad over den nye Tidende, at han omfavnede Folqvard og dem Alle og sprang om paa Gulvet som en Top. „Vor kjære Otto fri!" — gjentog han — „og uden at opgive Kronen — giv Agt, Venner! Nu kommer han dog til Regimentet, og vi faae en Konge tilsidst, som det er værd at hjælpe til Magten og Riget." —

„Raser du?" — afbrød Ebbesen ham med streng Røst — „kjender du ikke den ædle Junker Otto bedre? Han vil ære Landsloven og Folkets Villie, i Frihed, som i Fængsel. Den danske Mand, der kan tænke paa Andet, er en Landsforræder."

Svend Trøst blegnede ved disse haarde Ord, men taug. Ligesom for at erindre sig selv om, at den strenge, kjære Morbroder nu tillige var hans Gjest, indtog han sin husfaderlige Plads. Agnete trykkede ham ængstelig og kjærlig i Haanden, og der kom intet Ord over hans Læber før den opbrusende Harme var overvunden.

„Fortæl, fortæl, kjære Folqvard!" — sagde Ebbesens Hustru hastig og søgte klogelig at afdrage Opmærksomheden fra dette Husets farlige Stridspunkt, hvori hendes strenge

Ægtemand havde begge de unge Riddere og hendes eget Hjerte imod sig.

„Jeg var i Pløen i forrige Uge" — sagde Folqvard. — „Jeg saae den store Bryllupsfærd med Grev Johan den Mildes Døttre og Herrerne af Werle. Havde jeg ei vidst, I sad her hjemme, vilde jeg have forvexlet Jer med den ene skjønne Brud, Fru Agnete!" — Svend Trøst skiftede atter Farve ved denne Bemærkning, som hverken Agnete eller de Andre lagde videre Mærke til. „Jeg saae begge Geerts Sønner i Brudeskaren" — vedblev Folqvard. — „De bære endnu dyb Sorg for deres Fader. Grev Henrik saae ud som han havde forsvoret sig til Nattens Aander; men der var en Storhed i hans mørke Blik, som jeg maatte ære. I har en Dødsfjende, Fader Ebbesen! som jeg kunde misunde Eder. Det er en Ørn med Falkens Blik: naar den flyer for eders stærke Arm, er det kun mod Uveirsskyen, som for at rive Lynet af Tordnerens Haand og slynge det mod sin Fjende. Vogt Eder! kjære, bjærve Ebbesen! Det Sværd, I høimodig gav Faderhevneren tilbage, hviler visselig ikke før det har drukket det ædleste Blod, Danmark eier."

Folqvard taug, og Alles Blik dvælede med deltagende Bekymring paa Ebbesen; men han nikkede med et roligt Smil: „I er noget Skjald, min kjære Folqvard! og lidt tilbøielig til hedenske Lignelser og Overdrivelser. Dog lad Ørneungen komme med sit Lyn! — Jeg har ventet ham længe. Har jeg fældet den gamle Kongeørn, veed jeg vel hvad jeg kan vente af den unge. I har Ret! han er en Dødsfjende, som det er værd at see under Øine. Men lad nu den Fugl flyve! — Hvor saae I Junker Otto? hvorledes blev han fri?"

„Jeg saae ham paa Veien mellem Rendsborg og Kiel tre Dage efter Brylluppet i Pløen" — vedblev Folqvard.

— „Man vil sige, hans milde Farbroder har udvirket hans Frigivelse ved Bryllupsfesten og uden alle Betingelser."

„Hvorledes saae han ud?" — spurgte Svend Trøst og sprang op. — „Han drog vist ikke fra sit Fængsel som en ydmyg Falk, der har lært at lystre, men som en af de kongelige Løver, Danmark nu savner i Hjerteskjoldet."

„Ingen af Delene, Ven!" — svarede Folqvard — „han saae i mine Øine ud som en hellig Martyr, der drager fra Fængslet til sit Baal, for at fare til Himmels paa Luevinger. Det var som han saae ud over al Jordens Herlighed og Nød med et Blik, der gjennemfoer Uendeligheden. Der var en Klarhed og Ro i hans Aasyn, ligesom al Verdens Kroner fløi ham forbi med Støvet under Hestehoven, og som han havde fundet Maalestokken for denne Verdens Storhed og Jammerlighed i en større Verden, end den, Solen beskriver gjennem Himmelrummet."

„Seer du, Svend Trøst!" — sagde Ebbesen og smilede — „saadan tænkte jeg mig ham, efter hvad jeg vidste om hans stille, fromme Sind, om jeg just ikke kunde sige det med Folqvards store Ord. En saadan drømmende Helt kan maaske erobre den hellige Grav fra de Vantroe, men aldrig opreise en sjunken Throne paa vor jævne, platte Jord."

„Den, der kan det Største, kan vel ogsaa det Mindre!" — svarede Svend Trøst — „dog lad os aldrig tvistes derom, kjære Morbroder!" — vedblev han hjertelig — „Sligt hører paa en Maade til Troessagerne, og deri maa Enhver tilsidst vel følge sit eget Hoved eller Hjerte. Eders Hoved troer paa Valdemar, men mit Hjerte paa Otto. Lad os i det Stykke fordrage hinandens mulige Vildfarelser og i alt Andet være enige som Fader og Søn!"

„Tro, i Guds Navn, hvad du maa, men lad det blive ved Troen, min brave, unge Ven!" — svarede Ebbe-

sen og trykkede hans Haand. — „Du mener det tro og ærlig; men du er paa en farlig Afvei.“

Der blev nu ikke talt meer om disse Ting. Da Folqvard havde fortalt hvad han vidste, greb han sin Strængeleg, og man tilbragte endnu en fortrolig og venlig Aften sammen paa Brattingsborg. Dog en stille Bemod blandede sig i Samlivsglæden; thi næste Dag vilde Ebbesen, efter hvad der længe var bestemt og forberedet, drage ind paa sin gamle Fædreneborg, Nørreriis, i Nærheden af Aarhuus.

Tidlig om Morgenen var det anselige Reisetog alt i Bevægelse, ledsaget af en temmelig betydelig Krigerskare. Svend Trøst og hans unge Hustru fulgte med. Det var dem tungt at løsrive sig fra de kjære Venner, og de agtede at blive nogle Dage i den skjønne Mai Maaned paa Ebbesens gamle Skovborg, medens Folqvard paatog sig Brattingsborgs Bevogtning. Efter Planen for den nye Sommerfeide, vilde Ebbesen selv fra Nørreriis lede Befrielseskampen omkring Randers, Aarhuus og Skanderborg, medens Svend Trøst og hans unge Venner fra Brattingsborg skulde forurolige Fjenden i Viborgegnen og ved deres Holdere staae i bestandig Forbindelse med Bondehæren og Feltherren paa Nørreriis.

Ebbesen eiede tvende Gaarde af dette Navn. Den ene var ubefæstet og laa ved Hale Sø i Viborgegnen, en halv Mil fra Brattingsborg eller Kleitrupgaard, hvorfra han havde foretaget det berømte Tog til Randers; men hans gamle, befæstede Fædreneborg, Nørreriis, der er bleven udødelig med Ebbesens Navn, laa mellem Aarhuus og Randers og har til de sildigste Tider bevaret sin Berømmelse hos Almuen, skjøndt der nu kun er Spor tilbage af Borggravene tilligemed den Voldbakke, hvorved Borgen har staaet og hvor en gammel, ærværdig Eg i fem hundrede Aar er bleven holdt i Ære af det taknemmelige Folk, der

altid har elsket denne Folkehelt, som Schweitzerne deres Tell, som Danmarks uforglemmelige Befrier fra Tyrannens Aag.

Paa Ebbesens Fædreneborg havde man nu ikke seet denne Folkets Ven siden Geerts Fald og siden Ebbesens Navn var blevet det berømteste i Danmark. Hans Tilbagetog til Nørreriis var derfor ogsaa et Triumftog, og han modtoges i sin Fødeegn med en Deltagelse og Begeistring, der overtydede ham om, at han havde et tryggere Værn i det taknemmelige Folks Kjærlighed, end i den bedst befæstede Borg. Nørreriis var kun et lille Herresæde, og ikke nær saa stærkt befæstet som Brattingsborg. Størstedelen af Gaardens Bygninger laae udenfor Befæstningen. Volden var ikke høi og Borggraven temmelig smal; Murtinderne vare noget forfaldne; men det gamle Taarn saae helt anseligt ud. Borgen havde ikke, som Brattingsborg og Hald, en naturlig Befæstning af nogen Indsø; den var omringet af frugtbare Marker mod Nord og Vest og af en herlig Bøgeskov-Halvkreds mod Syd og Øst. Borgen havde en deilig Beliggenhed, og der var den livligste Samfærdsel ved Veienes Sammenstød fra Randers, Aarhuus og Skanderborg. I det sydøstlige Hjørne af Volden stod hin mærkelige Eg, som Ebbesens Fader, Ridder Ebbe Galt, havde plantet den Dag, hans Søn Niels blev fød, og som endnu den Dag idag staaer frisk og grøn paa Levningen af den gamle Voldbakke. Dette Træ var frodig voxet med Ebbesen og var nu med ham henved de fyrretyve Aar. Derunder havde han leget Krigsmand som Barn; under dets Skygge havde han siddet mangen lykkelig Sommeraften med sin unge Hustru i deres Ægteskabs fem første Aar, inden endnu Tanken om hint store Foretagende mod Geert havde furet hans Pande. Da han nu red ind ad Borgporten paa Nørreriis ved sin Hustrues Side og med den mindste Søn paa Sadelknappen, medens den ældste red foran paa sin egen lille Hest, faldt Ebbesens Blik først

paa Egen foran Taarnet paa Volden; den var endnu ikke udsprungen, men var af hans Bønder og Husfolk festlig behængt med friske Bøgeløvskrandse. Den lille Borggaard gjenlød af Jubelraab og stod aaben for Ebbesens talrige Venner, der ved Rygtet om hens Ankomst til Egnen vare strømmede til Nørreriis for at modtage ham.

Under al denne Tummel og Glæde bemærkede Svend Trøst blandt de mange Fremmede et ham høist modbydeligt Ansigt, som syntes ham bekjendt, men som han ikke vidste hvor han før havde seet. Det forsvandt strax igjen blandt den store Mængde Mennesker, der strømmede ud og ind paa Borgen. Sildigt om Aftenen blev det ham først klart, at det havde været John Ellemose, hin Forræder fra Lolland, der havde været med at bortføre Kong Christopher fra Saxkjøbing, og som siden saa lumskelig havde hjulpet Henneke Bryde paa Heden. Denne Forbryders Forbindelse med Sti Andersen var ham bekjendt; ved Kongens Amnestibrev var den berygtede John Ellemose nu fri og frank, og man paastod, han brugtes til Speider af Ridder Sti og den nye Regjering. Neppe var dette Lys opgaaet for Svend Trøst, førend han med pludselig Angest savnede sin kjære, unge Hustru, som han havde forladt paa den grønne Plads udenfor Borgen, hvor hun med Ebbesens Børn havde glædet sig ved at see paa Bøndernes Dands og paa et Tog af Egnens unge Karle og Piger, der med festlig Sang og med grønne Maigrene i Hænderne red Sommeriby og forenede denne landlige Folkefest med Glæden over Ebbesens Hjemkomst. Svend Trøst foer som en Rasende om mellem de syngende og dandsende Skarer, men kunde ingensteds øine Agnete. Endelig traf han Ebbesens Sønner tæt ved Indgangen til Riis-Skov, og de fortalte ham, uden at ane nogen Ulykke, at „den rare Fru Agnete nu ogsaa red Sommeriby og var bleven

Maibronning." Hun var bleven pyntet med Krandse og sat op paa en deilig smykket Hest af en pyntelig Herre, der med en hel Skare prægtige Sommerildy-Folk var redet bort med Fru Agnete gjennem Skoven. Børnene klappede i Hænderne af Glæde over al den Stads og Herlighed, de havde seet; men Svend Trøst var fortvivlet. Han foer tilbage til Borgen og svang sig paa sin Hest. Man saae ham fare som et afsindigt Menneske ind ad Skoven til, uden at Nogen vidste hvad det kunde betyde. Men ved det festlige Kvelsnadverbord savnede man Agnete og Svend Trøst, og man søgte dem allevegne forgjeves.

Den unge Frue troede virkelig at føie de godmodige Landfolks Ønske, og at hun med dem og Ebbesens Venner deltog i en glædelig Fest, da hun, som Maibronning, besteg den magelig indrettede Sadel og lod sig bortdrage i det festlige Tog uden at vide hvorhen. Først da hun saae sig dybt inde i Skoven og Sommeridy-Sangene ophørte omkring hende, medens Mørket faldt paa, og det stedse gik hurtigere fremad over ujævne og lidet betraadte Veie, saae hun sig urolig om blandt de fremmede Mennesker, der omgave hende, og spurgte om man nu ikke vendte tilbage til Borgen. Den stadselige Herre, der havde løftet hende i Sadlen, hilsede høflig og forsikkrede hende, at nu var man der strax; det var kun en lille Omvei, man red, for at nyde den skjønne Maimaaneds-Aften; det hørte til Folkefesten at gjække de Skjønne, og man maatte finde sig i hvad der ved slig Leilighed var Skik og Brug.

Man kom endelig ud af Skoven og befandt sig paa en Landevei.

„Lad os skynde os, godt Folk! at man ikke skal savne vor smukke Maibronning for længe!" — sagde den fremmede Herre, og det gik rask frem ad Landeveien, som Agnete troede førte tilbage til Nørreriis; men de havde redet over en

Time, og endnu saae man Intet til Borgen. Endelig bemærkede Agnete, at man var ved Havet og red ind gjennem en anselig Søstad. Hun var i Aarhuus, og nu steg hendes Angest til det Høieste. Hun udstødte pludselig et høit Skrig om Hjælp og vilde springe af Hesten; men i samme Øieblik følte hun sig fastholdt af et Par stærke Arme, og der blev bundet et Klæde for hendes Mund. Næsten uden Bevidsthed blev hun ført videre, og da hun kom til Besindelse, befandt hun sig paa Dækket af et Skib, der foer rask hen i Natten over Bølgerne. Hun vilde folde sine Hænder til Bøn om Frelse; men hendes skjønne Hænder vare bundne, og den Ulykkelige hensank i stille Jamren paa Skibsdækket, med et fortvivlet Blik til de rolige Stjerner over hendes Hoved. Skibet styrede neden om Samsø gjennem store Bælt og foer næste Dags Aften ind i Havnen ved Vordingborg. Her blev den fangne Dame i al Stilhed ført op i det saakaldte Jomfrutaarn, hvor Marsk Stigs Døttre havde siddet fangne i Kong Erik Menveds Tid.

Paa Vordingborg Slot var der i disse Foraarsdage meget Liv. Kong Valdemar havde nylig faaet sig dette Slot afstaaet, der havde været pantsat til hans Farbroder, og strax valgt det til sit Hofhold. Herfra indløste han nu efterhaanden ved statskloge Pengeomsætninger og Løfter, saavelsom ved Retsforfølgelser og Trudsler, flere pantsatte Slotte og Provindser, medens han tillige samlede en Hær af tydske Leietropper omkring sig, for ogsaa med Sværdet at kunne give sine Underhandlinger Vægt. Biskop Svend af Aarhuus og Sti Andersen vare hans vigtigste Raadgivere saavelsom Marsken Ridder Loken og den rügenske Ridder Podebusch, der var bleven Høvedsmand paa lille Gurre

ved Vordingborg, hvor han med sin Moder og skjønne Søster opholdt sig.

Den Aften, Fru Agnete var ført fangen til Jomfrutaarnet, var der rykket en ny Trop tydske Soldryttere ind i Staden, og Borgerne saae med stor Forargelse og Harme, at disse Kongens Krigsmænd havde faaet deres Sold betalt i Kirkeklenodier, som Kongen i sin store Pengetrang havde ladet udtage af Landets Kirker, og at nu disse fremmede Leiesvende, ligesom Geerts Røverbander tilforn, i raa Vildhed og Raadhed drak deres Øl af de hellige Kirkekalke og misbrugte dem paa anden verdslig Maade ved Drik og Svir, under frække, ugudelige Sange. Denne Ryggesløshed havde foraarsaget en næsten oprørsk Tumult i Staden, og Biskop Svend gik, heftig oprørt derover, ind til Kongen i hans Lønkammer, medens Sti Andersen og Ridder Podebusch stode paa Høienloftstillien og talede hemmelig sammen.

„Han er i en hellig Nidkjærhed, den fromme Guds Mand!" — sagde Sti Andersen og trak smilende paa Skuldrene. — „Han forløber sig, skal I see; men det skader ikke. Hvad skal vi med den hellige Mand i vort Raad? Det er ikke Tider til at gjøre sig Skrupler over Smaating. Mod min Husret vilde han ogsaa gjøre Indvendinger; men jeg lader mig ikke holde for Nar. Nu har vi hende da, Podebusch!"

„Hvem? den deilige Synderinde? er det muligt?"

„Hun sidder i Jomfrutaarnet. Ellemose har holdt Ord. Men det nytter Jer kun lidt; det tænkte jeg nok. Hun har havt Bryllup for fire Maaneder siden, og — nok sagt! — kan den Omstændighed ikke slaae Vand paa eders hede Elskov, maae vi see Tiden an. I har ærlig hjulpet mig til Statholderskabet, og jeg vilde gjerne holde mit Løfte. Om Ægteskabet kan hæves, veed jeg dog ikke. I alt Fald — inden Aaret er omme er hun Enke. Det gjør mig

ondt for den arme Djævel af Mand; men han har gjort os det for galt. Han vil snart løbe i Fælden. — Det trodsige Hoved har han forbrudt."

„Hun maa blive min, hvad det saa koster, paa enhver mulig Maade!" — hviskede Podebusch ivrig — „en saadan Deilighed er der ikke til i Verden. Men I lover saa ubestemt. Siig mig dog Eet, Hr. Statholder! I har ladet Jer forlyde med, der kunde være Tvivl om eders lovlige Ret, som Fader, til at opfylde jert Løfte. Hvo raader da i denne Sag meer, end I?"

„Det vil jeg betroe Eder, naar Tid er — men tys!"

Den hemmelige Samtale blev nu afbrudt, idet Bisskop Svend traadte ud af Kongens Lønkammer med blussende Kinder og gik gjennem Forsalen i den heftigste Sindsbevægelse. „Jeg ryster Støvet af min Fod paa denne vanhellige Tærskel!" — sagde Bispen og vendte sig ved Døren mod begge Kongens verdslige Raadgivere, der stak Hovederne sammen og smilede.

„Jeg forlader Gudsbespotternes og de Ugudeliges Raad" — vedblev Bispen — „inden Hevnens Time kommer, og vore besmittede Gudshuse styrte sammen over Syndernes Hoved. Det er eders Raad og Anslag, Hr. Statholder! og eders, min fremmede Herre! Kom ihu hvad jeg har sagt Eder! I skal høste som I saaede. De, der besmitte Helligdomme — og de, der sælge Sjæle" — hviskede han til Podebusch — „de skal kjøbe Forbandelse" — —

„Hvad stor Ulykke er her da skeet, Herre Bisp!" — afbrød Sti Andersen den heftige Prælat, medens Ridder Podebusch saae ud af Vinduet og syntes at skjule en lønlig Uro. — „Ere Sacramenterne ikke lige hellige, enten de uddeles i Tin- eller Sølv-Kar? Til hvilket helligere Brug kan Kirkernes Rigdomme anvendes, end til at redde Folk og Rige fra Undergang og befæste Majestætens Throne?"

„I skal see, hvad der kommer ud af slig Ryggesløshed!" — vedblev Bispen. — „I skal see, hvad det bliver for Seire, I vinde med disse fremmede Ransmænd og Gudsbespottere, hvis Blod I kjøbe med fordømmeligt Kirkeran! — I skal see, hvad det Liv fører til, hvormed I besmitte dette Kongehus! — Død og Skjændsel, Pestilentse og Fordærvelse maa et saadant Regimente bringe over Land og Rige. Af den Giftsæd, her lægges, skal der opvoxe giftige Frugter. Jeg twætter mine Hænder. Jeg vil ingen Lod og Del have deri."

„Det er for silbigt, Herre Bisp, at twætte Hænderne rene!" — tog Sti Andersen spottende Ordet. — „I har selv lært os den meget fornuftige Regel, vi har fulgt. Vor gode, christelige Hensigt maa undskylde, hvad man i Valget af de nødvendige Midler kan dadle. Disse Tiders Urenhed og Smitte kan Ingen, der vil virke med Kraft, ganske unddrage sig. Det har I selv sagt og beklaget meer end een Gang. Det er eders — som det var Ebbesens og hele Folkets Trøst i Nøden. Det er Tidens og ikke vor Skyld. Skal nu det Regimente, I selv har hjulpet til at grundfæste, føre Jammer og Fordærvelse over Landet, vil Ulykken vel heller ikke gaae Eder forbi, hvis den er retfærdig."

„Desværre, Sti Andersen, I siger Sandhed!" — tog Bispen atter Ordet med dyb Smerte i det ærværdige Aasyn. — „Jeg tør ikke opløfte mit Hoved mod den Retfærdiges Dommersværd og sige: lad din Haand ei ramme mig! Jeg har ingen Del i Forargelsen. Nu seer jeg klart hvortil hin ulyksalige Tanke fører, som selv den største Daad iblandt os har besmittet Folket med. Jeg har fordømt den i Ebbesens Id; men den har i Nøden skuffet mig selv, da jeg brød Staven over hans Hoved. Visselig! selv ei det største, det helligste Med kan gjøre Ondt til Godt og det Vanhellige helligt. Jeg fordømmer endnu den Tanke;

jeg lyser den i Band i min egen Sjæl: det er en Djævelens Tanke, som aldrig kan føde anden Daad, end Udaad, og aldrig avle anden Frugt, end Forbandelse."

Med disse Ord forlod Bisskop Svend hastig Høienlofts-tillien. De to Hofmænd saae til hverandre og trak paa Skuldrene med et medlidende Smil; dog syntes Hr. Bode-busch noget forstemt og urolig. Nu aabnedes Døren til Kongens Lønkammer, og den unge Konge traadte ud til dem. „I har nok ogsaa faaet Texten læst, I gode Herrer!" — sagde han i let bebreidende Tone — „men det har I ærligt forskyldt. Hvad kom der ud af jer dumme Finants-plan? Ei saameget engang, som jeg kan stoppe disse Slug-halse i Munden for en Maaned."

„Min naadigste Herre!" — sagde Sti Andersen og bukkede dybt — „I mente dog selv, det var en god Mund-fuld og burde være des drøiere, jo mere Hellighed og Vel-signelse der var ved."

„Alt kan bruges! det forstaaer sig!" — svarede Kon-gen — „men med Forstand! — Hvi lod I ikke disse Diske og Kalke smelte eller hugge i Stykker? Verden vil bedra-ges, det veed I jo. Jeg kan slaae Pærer ned med St. Knuds hellige Halsben, naar jeg har det klogelig skjult i min Stok; men sætter jeg aabenbart min Støvle paa en Pjalt af hans Skjorte, kan jeg blive stenet af de dumme Hængehoveder. Nu kan vi faae et smukt Oprør her i Sta-den for eders Uforsigtighed. Afsted, Sti Andersen! indløs strax det hellige Kram! siig, det skal gives Kirkerne forgyldt tilbage — det var en forskrækkelig Feiltagelse! Lad det saa strax omstøbe! — saa er den Ulykke forbi."

„Havde vi kun rede Penge at indløse med" — mum-lede Sti Andersen betænkelig og trak paa Skuldrene. — „Som I befaler, min naadigste Herre! det er den simple-ste Ting af Verden" — sagde han hastig, ibet Kongen

med et skalkagtigt Smil nævnede et af de Krongodser, Sti Andersen endnu besad med Uret fra Geerts Tid. — „Eet Ord af eders Mund er mig nok, Herre! — Naar mine Raad skal komme tørre i Hus, maae de dog altid først gaae gjennem eders Hoved." Derpaa bukkede han hastig og gik.

„En hul Karl, Bodebusch!" — sagde Kongen og saae smilende efter ham: — „naar han kun hører det rette Ord, er Intet ham umuligt. Nu, min vakkre Bodebusch! har vor Skriftefader forjaget din Lystighed? Hans hellige Vrede kom os igrunden tilpas. Jeg er ked af hans evige Skrupler og Formaninger. Nu kan han undværes. Lad ham nu præke om disse syndige Tiders Pinagtighed for de fromme Sjæle i Aars! Vi kan vel faae sørget for vore Sjæle uden ham. Hvorledes lever jer smukke Jomfru Søster? Vi see hende saa sjelden. Er hun bange for at gjøre Dronningen iversyg?"

„Eders jydske Profet har jaget mig en Skræk i Blodet, naadigste Herre!" — svarede den fremmede Ridder: — „han har sagt mig Ting i Skriftestolen, som har bragt Haarene til at reise sig paa mit Hoved, hvorvel jeg intet Ord har betroet ham af hvad I veed. Er han en Sandsiger og Viismand, seer det galt ud; saa vilde jeg ønske, jeg aldrig var kommen til Danmark med Eder, og I aldrig havde seet min stakkels Søster."

„Ei hvad, med eders Viismænd og Profeter!" — afbrød Kongen ham og lo — „I er' dog propfulde af Overtro, I gode Rügenser. Hvem troer paa Viisdom i vor dumme Tid, naar enhver fri og kjæk Tanke kaldes Kjætteri og Ugudelighed? Nei, min gode Ven!" — vedblev Valdemar alvorlig — „viis mig en eneste lærd Mand, som ei er gal igrunden! — viis mig en Nutids-Profet, der paa egen Haand kan gaae tilbunds i Tankedybets Afgrund og dukke levende op igjen, som en Jonas i sin

Hval, med Dybets Skatte i sin Sjæl! saa vil jeg høre paa hans Tale og maaske troe paa hans Ord; men disse hellige Ivrere — disse Eftersnakkere af hvad der er tænkt og sagt for tusind Aar siden — de maae rase og buldre som de vil med deres Kirkefædre og al den gamle Surdeig — det gaaer mig som Gaase-Skvalder gjennem Ørene. — Det forstaaer sig — jeg folder Hænderne og tier, som Kirkens lydige Søn, til Narren er ude af Døren. Nu, munter, Podebusch! Imorgen tage vi paa Jagt. Saa besøger jeg Jer paa Gurre. Saasnart Krigsfolket er samlet, rykke vi maaske i Felten og prøve vor Lykke med Sværdet."

Derpaa forlod Kongen Høienloftstillien med sin ellers saa lystige Selskabsbroder, der dog denne Aften var usædvanlig stille og betænkelig.

Næste Morgen red Kongen munter paa Jagt gjennem Vordingborg By, med Ridder Podebusch, Sti Andersen og sine talrige, lystige Riddere. Al Uro og Misfornøielse i Staden var forbi. Biskop Svend havde vel i sin Iver og Vrede forladt Hoffet, for at drage tilbage til Aarhuus, og hans Yttringer mod Kongens verdslige Raadgivere havde ikke været skaansomme; men Sti Andersen havde atter bibragt Borgerne de bedste Tanker om deres unge Konges Fromhed og tillige forbedret Krigskassen ved et Laan hos Stadens frommeste Rigmænd, hvorved Kirkeklenoderne vare udløste af de vanhellige Krigerhænder og opbevarede til en forsigtigere Anvendelse. Han smilede triumferende over dette snilde Indfald. Kongen nikkede og lo. Ridder Podebusch kastede et smægtende Blik til Jomfrutaarnet, hvor han syntes at have seet et Glimt af den deilige Fru Agnete ved Gitteret, og om Aftenen bevertede han Jagtselskabet paa lille Gurre, hvor hans Søster oplivede den frie, letsindige Underholdning med sit Lune og sine fortryllende Sange.

Femtende Kapitel.

Svend Trøst havde imidlertid med rasende Iver fulgt sin bortførte Hustrues Spor og var inden Aften i Vordingborg. Da Jagtselskabet med Hornmusik og munter Spøg kom tilbage, stod Svend Trøst i den høieste Spænding udenfor Jomfrutaarnet og skjulte sig bag en Pille, medens Agnete sang den sørgmodige Vise om Marsk Stigs Døttre, som hun her fandt saa mange Minder om i deres Fængsel. Under dette formildende Udtryk af hendes Sorg og Uro syntes hun at høre sit Navn nævnes udenfor; men hun havde seet Ridder Podebusch og hans frække Blik til Gitteret om Morgenen; hun vovede sig derfor ikke meer derhen. Nu lød der Jagthorn og Hestetrampen i Slotsgaarden, og hun skjulte sig taus i en Krog af Fængslet. Neppe var Larmen med det hjemkomne Jægertog ophørt, før hun atter hørte sit Navn nævne med en Røst, som hun syntes at kjende; men idetsamme lød der Klirren af Vaaben udenfor Taarnet i den stille Foraarsaften. Nu foer hun med en ængstelig Anelse til Gitteret og saae en Hob Krigsfolk føre en saaret Ridder til det saakaldte Vandtaarn ligeoverfor hendes eget Fangetaarn. „Store Himmel! det var ham" — udbrød hun og sank jamrende tilbage paa det haarde Fængselsgulv.

Hun laa endnu knælende, med Hovedet mod Muren og Hænderne for de forgrædte Øine, da hendes Fængselsdør aabnedes og lukkedes igjen. Agnete mærkede ikke i sin Fortvivlelse, at der var Nogen tilstede, før Gjenskinnet af et Lys skjar hende i Øinene og hun hørte en kvindelig Røst, der i en halv bydende, halv medlidende Tone sagde: „staa op, Elendige! hvem er du?"

Agnete reiste sig og tog Hænderne fra de deilige, for-

grædte Øine; hun strøg de lange, vaade Haar fra Panden. Selv i sin Sorg og sin halv moderlige Skikkelse, stod hun i en saadan Skjønhedsglands for den fremmede Dames Øine, der dog kun betragtede hende gjennem en Hovedduq, at den ubekjendte Dame traadte forbauset tilbage med det uvilkaarlige Udbrud: „Ha, hvilken Skjønhed! — Og alt længe et Offer for den Troløse" — tilføiede hun med dæmpet Røst og traadte haardt i Gulvet. — „Hvem er du? forførte Skabning!" — vedblev den fremmede Dame høit med stolt og bydende Røst. — „Føler du dog selv din Elendighed og det Foragtelige i dit nedrige Forhold? Fordølg mig Intet! Jeg veed Alt. Dette hemmelighedsfulde Fangenskab gjælder en ganske anden Brøde, end det skal see ud til — her skjules ikke blot din, men en høiere Persons Skjændsel. Tal, Elendige! Du seer, jeg er underrettet."

„Hvem I saa er, der saaledes tiltaler mig, saa er I falskelig underrettet!" — svarede Agnete, og Følelsen af hendes krænkede Ære gav hende Mod og Fatning tilbage. — „Jeg kjender Intet til den Skjændsel og Brøde, I taler om. Jeg er en ægteviet Hustru. Med List og Vold har man skilt mig fra min Ægtemand og bragt mig hid til dette Fængsel — i hvad Hensigt veed jeg ikke; men jeg er meget ulykkelig. Skal jeg nu tilmed krænkes i min Ulykke med en fornedrende Mistanke af det første menneskelige Væsen, her tiltaler mig?"

„Siger I Sandhed?" — spurgte den Fremmede heftig og slog Sløret tilside — „vov ikke at skuffe Dronningen af Danmark!"

Den unge Dronning Helvig stod for hende; men Agnete gjenkjendte hende neppe. Krænket Stolthed og nagende Skinsyge, maaske ogsaa en anden hemmelig Lidenskab, havde betaget den unge Dronning hin blomstrende Ungdomsfrisk-

hed, der paa hendes Bryllupsdag forrige Sommer gjorde hende saa smuk i Manges Øine. Nu var der en Bitterhed og Lidenskabelighed i hendes skarpe Træk, der gjorde hende ti Aar ældre.

„Min Dronning!" — udbrød Agnete forbauset — „er det muligt? besøger Dronning Helvig mig i mit Fængsel! saa være selv Bagvaskeren takket, hvis falske Anklage førte Jer hid! I vil ikke lade en ulykkelig Hustru adskilles fra sin Ægtefælle — I vil skaffe mig Ret og Frihed — I vil ædelmodig beskytte mig mod Ridder Podebusch og selv mod den ubarmhjertige Mand, der kalder sig min Fader — I vil bede eders mægtige Gemal frigive min kjære, kjære Svend Trøst! — Ak! har de kun ikke myrdet ham! Vore Forfølgere har overfaldet ham her udenfor mit Fængsel — de har kastet ham i Taarnet histovre. Hjælp, hjælp os, naadige Dronning!" — Hun brast atter i Graad og sank for Dronningens Fødder.

„Svend Trøst? siger du, den forvovne Ebbesens Søstersøn? — du hans Hustru? — den ærbare Novitse altsaa, som vilde døe i Klosteret og løb bort med hin Eventyr-Ridder?"

„Ja, ædle Dronning! det var mig, han gik i Døden for, — jeg var Novitsen, der skulde ægte den afskyelige Podebusch, men trolovede sig med sin døde Barndomsven og fulgte ham glad og lyksalig ind i Livet, for aldrig meer at forlade ham — og nu er al vor Lykke forbi, hvis I ikke frelser os."

„Rigtig, nu kjender jeg Eder!" — sagde Dronningen og betragtede hende med et skarpt Blik. — „Jeg saae Jer jo paa Sønderborg ved mit Bryllup ifjor." — Det var, som der foer et Sting igjennem Dronningens Bryst ved dette Ord. — „I var ikke blandt Brudepigerne. Man glemte Eder, som mig, for den letfærdige Rügerinde. Men hendes Broder, den artige Skjønhedskjender, har ikke talt

om Andet siden den Dag, end om eders Deilighed. Hm! det er altsaa ham og eders egen Hr. Fader, der har ført Eder hid, Fru Agnete!" — vedblev Dronningen med et uvist, endnu mistænkeligt Blik — „og I har Ingen seet her endnu? slet Ingen? jeg er den Første, I taler med i dette Fængsel?"

„Ja visselig, ædle Dronning! min tause Fangevogterske har jeg ikke talt et Ord med; og ingen Anden har jeg seet. Ak! naadige Dronning! I seer saa koldt og skarpt paa mig! — er jeg endnu i eders Øine den foragtelige Skabning, I troede at finde her? og kan I troe, at den ophøiede Person, I mistænkte mig for" — —

„Ti stille med hvad jeg kan troe og tænke! eller I er ulykkelig" — afbrød Dronningen hende med et truende Blik. — „Staa op! — Det var maaske dog en Vildfarelse, Fru Agnete!" — tilføiede hun med bævende Røst. — „Jeg er heller ikke lykkelig — jeg er maaske ulykkeligere, end I. Der gives Forhold, hvori man intet Menneske troer. Eders hemmelighedsfulde Fangenskab saae helt mistænkeligt ud — og her har Falskhed og Troløshed hjemme. — Endnu veed jeg ikke hvad jeg skal troe. Dog om Eder vil jeg intet Ondt formode. Hvad jeg kan gjøre for Eder og eders forvovne Mand veed jeg ikke. Han er en Oprørsstifter — han har forbrudt sig mod Kronen, og" — tilføiede hun bitter — „eders Fader og denne Podebusch formaae Mere her, end Danmarks Dronning."

Agnete havde reist sig; hun trykkede Dronningens kolde Haand til sine Læber. „I miskjender mig altsaa ikke meer, ædle Dronning! I veed selv hvad Ulykke er — I vil ikke lukke eders Hjerte for de Ulykkelige — I vil redde min troe Svend Trøst og mig fra vore Forfølgere" —

„Ti med hvad I veed! Betro mig Alt hvad her skeer! Saa vil jeg see hvad jeg kan gjøre. Hver Aften ved denne

Tid kan I vente mig her — men det maa Ingen vide! — Vær stum som Graven! — eller det kan koste eders Liv.“ —

Med disse Ord forlod Dronningen Fængslet. En Terne traadte ind og borttog Lyset. Fængselsdøren lukkedes atter i Laas, og Agnete stod ene i Mørket. Hun bøiede sine Knæ og hensank i stille Bøn. Da hun reiste sig, følte hun sig roligere, skjøndt Dronningens sidste Ord endnu klang koldt og skærende i hendes Øre. Et Glimt af Haab gav hende Mod og Kræfter. Det var sildigt. Alt var stille paa Slottet. Hun nærmede sig Fængselsgitteret og saae over til det mørke Vandtaarn, hvorhen hun havde seet dem bortslæbe hendes troe, kjære Svend Trøst. Der var øde og stille i Slotsgaarden; men nu troede hun at høre en dæmpet, vemodig Sang ligesom fra en dyb, underjordisk Hvælving, dog ei langt borte. Hun lyttede opmærksom. Det var Sangen om Axel Thordsen og skjøn Valdborg, som hun saa ofte havde sjunget med Svend Trøst i sin lykkelige Barndom paa Bjørnsholm. Hun kjendte Stemmen; den kom fra den dybe Kjelder i Vandtaarnet. Det var hendes fangne Ægtemand, der nu med denne kjære Barndomssang vilde tilkjendegive hende, at han levede og kun tænkte paa hende i sin Ulykke. Han sang Axels Afskedsord til Valdborg, da han var dødelig saaret i Kampen for sin Konge:

„I sige skjøn Valdborg tusind Godnat!
Vor Herre skal for hende raade.
I Himmerige vi findes saa brat
Og sankes saa gladelig baade.“

„Ak, Gud hjælpe mig!“ — sukkede Agnete og vred sine Hænder — „han synger som en Døende. Forbarmende Gud! skil os ikke ad! Lad mig døe med ham!“ — Sangen i Vandtaarnet holdt inde. — „Ak, nu døer han maaske

alt" — udbrød hun jamrende — „og jeg kan ikke være hos ham — kan ikke sige ham hvor høit jeg elsker ham — dog jo, kan hans Røst naae mine Øren, maa min vel ogsaa kunne naae hans. Min Stemme har jo før kaldt ham tillive." Hun sang nu høit og smerteligt, med graadkvalt Stemme, de deilige Ord, der i Visen er lagt Valdborg i Munden, og som de unge Ægtefolk saa ofte havde grædt over sammen i de uskyldige Barndomsdage paa Bjørnsholm:

— — „Om jeg i tusind Aar levede her,
I ganger mig aldrig af Sinde." —

„Jeg vil da sidde i Høienloft vid
Og virke det Guld udi Hue;
Saa sørgelig vil jeg leve min Tid
Alt som en Turteldue."

„Hun hviler aldrig paa grønnen Gren,
Hendes Ben er aldrig saa møde —
Hun drikker aldrig det Vand saa ren,
Hun rører det først med Fødder."

Hun holdt inde og lyttede. „Han lever — han lever endnu!" — sagde hun glad — „han kan ikke døe saalænge han hører Agnetes Stemme."

Svend Trøst sang nu virkelig fra hin mørke Taarnkjelder med livligere Røst og med et blandet Udtryk af Vemod og af Glæde over dog at have fundet et Middel til Meddelelse i Skilmissen. Han sang det sidste bekjendte Vers i hin Elskovssang, som saa mange elskende Hjerter efter hans Tid har gjentaget:

„Gud dennem forlade, som Aarsag er,
At de ei sammen maae være,
Som have hinanden af Hjertet kjær
Og elske i Tugt og Ære!"

Men neppe havde han sjunget Verset til Ende, før Agnete fløi forskrækket fra Gitteret og hørte en fremmed Mandsstemme synge i Nærheden:

„Eia! hvor klager den ensomme Fugl!
Men var jeg saasandt en Flue,
Saa fløi jeg flux gjennem Nøglehul
Og trøsted den Turteldue."

„Deiligste Agnete! min udkaarne Brud! har I da intet Øre for eders ydmyge Tilbeder?" — lød Hr. Podebusch's Stemme med svær Tunge, som af en Halvberuset, gjennem Nøglehullet paa Fængselsdøren. — „Jeg kan ikke komme Eder nærmere og overbevise Eder om min brændende Kjærlighed; men selv eders Utroskab og lille, letfærdige Eventyr har gydet Olie i min rene Brudgoms-Ild. Nu veed jeg da, I er ingen koldsindig Stenjomfru. Den blødhjertede Novitse, der kunde løbe af Klosteret med en død Ridder, hun kan vist ogsaa forbarme sig over en lystig, levende Elsker; og det forsikkrer jeg Eder: i mig er der meget vissere og længere Liv, end i den arme Synder, der har forlokket Jer."

„Jeg afskyer Jer — jeg foragter Jer, Hr. Podebusch!" — svarede Agnete med en Kjækhed og Bestemthed, som var hendes milde Natur fremmed. — „Vover I nogensinde at komme mig et Skridt nærmere, er jeg Herre over mit Liv og maaske over eders." — Uagtet Fængselsdøren adskilte hende fra den forhadte Elsker, havde hun dog uvilkaarlig bevæbnet sig med den vistnok svage Naal, der sammenholdt hendes flettede Lokker.

„Død og Ulykke! Dyden er dog stærk her til Lands endnu — men derfor er der vel Raad!" — mumlede Jomfru Toves Broder og tumlede med en ubehagelig Latter ned af Taarntrappen.

Næste Aften var der stor Lystighed paa Vordingborg Slot. Bønderne i Sydsjælland rede nu ogsaa Sommeriby, og den muntre Konge havde ladet Slotsporten aabne for de pyntede Bønderskarer, der droge gjennem Byen med deres Standarter og dandsede under Fiddelspil og til de gamle, folkelige Foraarssange i alle Gaarde. Kongen deltog selv i denne Folkefest med sine Riddere og Hofmænd. Ogsaa Dronningen og alle hendes Damer toge Deel i Festligheden. Der dandsedes tilsidst baade paa Høienloftstillien og i Slotsgaarden. Her gik det især frit og livligt til efterat der var uddelt Forfriskninger blandt Gjesterne, og Kongen selv med de unge Riddere kom fra Drikkebordet. Saavel Agnete som Svend Trøst kunde see Dandsen i Slotsgaarden fra deres Fængsler; men en fremspringende Taarnpille forhindrede dem i at see hinanden. Dronningen var prydet med stor Pragt i Silke og stift Gyldenstykke, og man saae hende dandse med Kongen mellem Bønderskarerne paa Slotspladsen i det flammende Fakkellys. Der var en mørk Ild i hendes Blik og en Vildhed i hendes Bevægelser, uagtet al hendes Stivhed, der gav hende et frygteligt, næsten furieagtigt Udseende, idet hendes Haarfletninger havde opløst sig, og de lange, udslagne Haar flagrede hende om de magre, blussende Kinder.

Saasnart Dronningen var traadt ud af Dandsen, fremsprang Hr. Podebusch med en lille, særdeles smuk og næsten ligesaa prægtig smykket Dame, der var behængt med Krandse og valgt til Maidronning — eller, som det her kaldtes, Maigrevinde — af de unge Bønderkarle. Hun snoede sig fra sin Ledsager, neiede dybt for Kongen og svingede sin Krands; hvorpaa alle Bønderpigerne kastede deres Krandse paa Kongen og valgte ham til Maigreve. Han nikkede munter til Pigerne og takkede for denne Opmærksomhed; derpaa rakte han den nydelige Maigrevinde sin Haand og begyndte en rask Dands med hende i Fakkelglandsen under de

mailøvbekrandsede Linde. Dronningen stod ved Høienlofts-broen; hun saae sig tilbage over Skulderen og blegnede. Den lille, deilige Festens Dronning, der nu afløste hende, som Kongens udvalgte Dandserinde, var Hr. Podebusch's Søster, Jomfru Tove fra lille Gurre, som man allerede mumlede om modtog Besøg af Kongen paa hans Jagttog. Hun var, som Maigrevinde, bleven smykket med en overflødig Mængde Baand og løse Silketørklæder, som hun ubekymret i den livlige Dands lod flagre omkring sig, til de faldt af og dannede et Silketæppe for hendes lette Fod, medens hun i letfærdige, men nydelige Svingninger neppe berørte Jorden med Taaspidsen og hvirvlede sig som i en Tryllekreds om den unge, artige Konge. Da hun endelig med et flygtigt Haandtryk og et skjelmsk, fortroligt Smil forlod sin kongelige Dandser, traadte Dronningen hende med glødende Kinder imøde under Høienloftssvalen.

„Hør, min fine Jomfru Tove!“ — sagde Dronning Helvig med skjult Forbittrelse i en tilsyneladende spøgende Tone — „I skulde dog ikke kaste Silke for eders Fod! Det er kun Dronninger, der træde paa Silke ved Hove.“

„Men jeg er jo ogsaa Dronning iaften, Eders Naade!“ — svarede Jomfru Tove og slog Nakken stolt tilbage med en ikke uheldig, men dristig Efterligning af Dronning Helvigs stolte og noget stive Adfærd. — „Jeg maa vel ogsaa føle mig kildt ved slig Herlighed og Ære — og hvo veed hvad jeg kan blive?“

„En Konges Slegfredviv kan du vel blive, Uforskammede! men aldrig en Dronning med Ære!“ — hvislede Dronningen med et stolt og heftigt Udbrud af sin Harme, idet hun med Foragt vendte sig bort fra den lille, letfærdige Koglerinde, der atter med Latter og Spøg hvirvlede sig hen i Dandsen og syntes at fortrylle alle Mænd med sine yndige Bevægelser.

Siden stod Kongen med hende under Høienloftssvalen, og de hviskede fortrolig sammen. „Gid hun sad paa Bloksbjerg blandt de gamle Hexe!“ — hviskede Kongen — „saa skulde du bære hendes Krone med Ære, lille Tove!“

„Ti stille, Herre Konge, med den farlige Spøg!“ — hviskede den skjønne Rylænderinde — „I veed ikke hvo der kan staae paa Svalen over os og lytte.“

„Lad lytte hvem der vil!“ — svarede Kongen stolt — „saa ønsker jeg dog det maatte gaae; for du er langt værnere, om du saa var død, end nogen stiv, arrig Dronning i al sin Guldstads.“

De hørte en pludselig Bevægelse over deres Hoveder paa Svalen; men de saae ikke, det var Dronningen, der halv afmægtig blev ført fra Svalen af fine Damer.

„Se her, lille Tove!“ — vedblev Kongen og bandt en Guldkjæde om den skjønne Maigrevindes Hals — „Dronningen har aldrig baaret skjønnere Smykke. Men nu har jeg dig i Baand og Lænker igjen, lille Troldkerske! Nu slipper du ikke af mit Fangenskab, før du løskjøber dig.“

„Naar Løsningssummen ikke er for stor“ — hviskede den lille Letfærdige med et skjelmsk Smil — „saa faaer jeg vel Raad dertil; men en anden Gang — her er det aldeles umuligt.“ Hun dreiede det nydelige Hoved hastig om og saae, om der Ingen var i Nærheden; derpaa lod hun sig frarøve et lidenskabeligt Kys og vilde snoe sig af hans Arme.

„Nei, tøv lidt, lille Skalk!“ — sagde Kongen og holdt hende fast — „siig mig nu, mens vi er ene To: hvad Hexeri var der ved den Gave, du gav mig sidst? Siden jeg bærer den Haarlok paa mit Bryst, kan jeg ikke tænke paa Andet, end dine Favntag, baade Nat og Dag. Jeg er nær ved at glemme Folk og Rige over det Galskab.“

„Saa giv mig den tilbage! for Himlens Skyld!“ —

sagde Tovelille skalkagtig — „det var stor Synd, skulde min Gave gjøre saa skrækkelig en Ulykke, og Tovelille gjøre Kong Valdemar til en daarlig Landsfader" —

„Det er Alvor" — sagde Kongen, pludselig alvorlig — „det gaaer for vidt med det Daarskab. Nu er her Andet at tænke paa. Der, Barn! tag det Tant tilbage! Det er dog Uret mod Helvig — det var Spøg, hvad jeg sagde dig før. Vi maae ikke sees oftere som sidst" —

„Det var Ret! det var fornuftigt, strenge Herre!" — hviskede Tove med et forførisk Smil — „hvad skulde ogsaa I med en Jomfrues Haar paa det mandhaftige Hjerte? Lad mig nu see, I kjønt rider lille Gurre forbi imorgen Aften! I træffer nu aldrig Andre hjemme, end min gamle Moder."

„Lille, skjelmske Hex!" — udbrød Kongen og vilde atter tage hende i Favn; men nu fløi hun bort, som en løs Fugl, fra hans Haand og hvirvlede sig yndigt hen i Dandsekæden med sin Broder.

Af de mangfoldige Mennesker, som under Sang og lystig Skjemt betragtede Dandsen i Slotsgaarden eller flokkedes om Drikkebordet under de store Linde, syntes dog Ingen at have bemærket hvad Kongen talede iløn med den smukke Maigrevinde under Svalen. Men Dronningens fortroligste Terne var bleven tilbage paa Høienloftssvalen, og inden Kongen atter lod sig see, var hun ilet bort til sin upasselige Herskerinde.

Hvo der bedst kunde have seet hint altfor kjærlige Optrin under Svalen, var Agnete. Hun stod ved sit Fængselsgitter i samme Stund, ligeoverfor hint halvtoplyste Skjul under Svalen; men hun tænkte paa sin fangne Svend Trøst og gav liden Agt paa hvad der foregik i Slotsgaarden. Hun saae vemodig paa Dandsen og længtes kun efter, at Festligheden skulde ophøre paa Slottet, for at hun

atter i den stille Foraarsnat kunde vexle et hemmeligt Kjærlighedsord med sin fangne Ridder i de uskyldige og umistænkte Folkesange. Neppe var dog Tumlen ophørt i Slotsgaarden, før hun saae sig forstyrret i dette sit kjærlige Haab. Hendes Fængselsdør aabnedes, og hun modtog atter et Besøg af Dronning Helvig.

Dronningen var denne Gang ikke ene; hendes fortroligste Terne fulgte ind med og satte Lyset paa Bordet, hvorpaa hun lukkede Døren og blev staaende ved Tærskelen. Dronningen slog strax sin Hovedbug tilbage. Hun var bleg og syntes heftig oprørt.

„I maa have seet, Fru Agnete! hvad hun der kun har hørt" — sagde Dronningen og pegede paa Ternen. — „Vær mig tro og tilstaae Alt! saa skal jeg tænke paa eders Frelse og Lykke. Men fordølger I mig, hvad I nødvendig maa kunne bevidne, skal I aldrig slippe ud fra disse Mure!"

„Jeg veed ikke hvad I mener, naadige Dronning!" — svarede Agnete forskrækket. — „Jeg har seet Bønderne dandse og holde Maigilde her i Gaarden; jeg saae, der var fornemme Herrer og Damer iblandt dem; men jeg kjendte ikke en Eneste, undtagen den forhadte Hr. Podebusch, og for hans Skyld turde jeg ikke ret see mig om."

„Saae I da ikke hans smukke Søster?" — spurgte Dronningen med sit skarpe Blik.

„Jo, det er sandt — det var jo hende, de havde pyntet som Maidronning. — Ak, saaledes var jeg ogsaa smykket for faa Dage siden. Jeg kunde ikke see den uskyldige Leg uden Gru. Det kom mig for, som der nu lurede Svig og troløst Bedrag under enhver Spøg og Glæde her i Landet. Den lille, bekrandsede Dandserinde med det nydelige, fremmede Ansigt forekom mig ogsaa som et Offer, man kun pyntede for at føre til Elendighed."

„Deri kan I have Ret, Fru Agnete!" — sagde Dronningen kold og bitter — „men et uskyldigt Offerlam er hun ikke. En listig Koglerske er hun. Hun vil ende med Gru, som en Hex. Siig frem! hvad Djævelskab saae I med hende under Svalen?"

„Jeg saae hende dandse i Gaarden i al Munterhed og Uskyldighed, naadige Dronning! men Andet har jeg ikke bemærket" —

„I lyver! — I bedrager mig!" — udbrød Dronningen heftig — „I er Alle lige gode. I har Alle sammensvoret Jer mod min Fred og min Ære. Men bi! — Jeg skal lære disse fine Fruer og Jomfruer hvad det koster at tirre Danmarks Dronning. Viid, Kong Abels Blod koger i disse Aarer — Dronning Helvig maa ikke ræddes for Kvindeskrig!" — Det var som hendes Ansigt fik et tigeragtigt Udseende ved disse truende Ord, og hun forlod Agnete med et Blik, som gjennemisnede hende.

Dronningen med hendes Terne var forsvunden. Lyset var borttaget og Fængselsdøren lukket igjen. Det var som Agnete havde seet ind i en Sjæl, der følte sig beslægtet med Mørkets Aander og glædede sig stolt ved den frygtelige Arv. Den fangne, ulykkelige Ridderfrue kom først til Fatning og Rolighed igjen, da der var ganske stille i Slotsgaarden og hun atter hørte sin kjære Svend Trøsts Sangstemme i Fængslet ligeoverfor Jomfrutaarnet. Nu begyndte den kjærlige Vexelsang igjen, ligesom forrige Nat, og de adskilte Elskende vidste i Valget af de fælles bekjendte Folkesange paa en sindrig og mangfoldig Maade at meddele hinanden de kjærligste Forsikkringer om, at de kun levede i Haabet om at sees og forenes igjen. At Svend Trøst ikke var farligt saaret, vidste han ogsaa at tilkjendegive sin bekymrede Hustru paa denne Maade, og at den vordende Moder med Rolighed og stille Haab vilde stræbe at und-

gaae Fortvivlelsens Jammer og Fare, vidnede de fromme Hjertetoner om, der nu hver Nat tonede fra Jomfrutaarnet til Vandtaarnet, uden at høres af andre Uvedkommende, end af Kuren paa Vagttaarnet, der stundom faldt ind i de ham velbekjendte Kæmpevisetoner med sit Vægterhorn.

Medens Utroskab og Skinsyge, Forfængelighed og Hovmod, Ærgjerrighed og Selvsyge drev sit Spil med saa mange Hjerter paa det store, larmende Kongeslot, savnede den stille Kjærlighed og Troskab saaledes dog ikke Røst, men fandt Trøst og Haab i de Toner, der gjennem Aarhundreder har vidnet om, at det danske Hjerte aldrig ganske døer, selv ei i den usleste Tid; og mærkeligt er det, at en stor Del af vore skjønneste Folkesange netop ere oprundne i denne Tid, hvori Nøden endnu var saa stor og Udsigterne til Folkets og Rigets Gjenforening saa mislige.

Sextende Kapitel.

I de tre første Dage efter hin Maimaanedsfest paa Vordingborg Slot drog Kongen, mod Sædvane, ikke paa Jagt. Han arbeidede ivrig i sit Lønkammer med sine statskloge Raadgivere, og der gik hyppige Bud fra og til Kallundborg. Dette Slot havde Kongen gjort Fordring paa, som hjemfaldet til Kronen efter den svenske Hertug Eriks Død; men Hertuginde Ingeborg af Sverrig var endnu i Besiddelse deraf og lod det ved sin Høvedsmand forsvare, som hendes Yndlings, den berygtede Knud Porses, Lehn.

Under disse alvorlige Statsforhandlinger syntes Ingen at bekymre sig om de ulykkelige, adskilte Ægtefolk i Slottets Fangetaarne. Sti Andersen vilde ikke see sin „forløbne Datter,“ som han kaldte hende, og med Svend Trøsts Forhør og Dom, som Oprører, lod man heller ikke til at

ile. Den fjerde Dags Morgen var der stor Bevægelse paa Slottet. Kongen red i Spidsen for sine leiede Armbrystskytter med sin Marsk og alle sine Riddere i fuld Rustning ud af Staden, med Beleiringsmaskiner, Blider og Leirtelte. Rygtet var almindeligt, at det gjaldt Kallundborg. Agnete havde seet Hr. Podebusch og Sti Andersen blandt de bortdragne Krigere, og hun følte sig lettere om Hjertet, skjøndt hun dog gruede, naar hun tænkte paa Dronningens Heftighed og lidenskabelige Trudsler. Henad Aften saae hun en fremmed Herre ride ind i Slotsgaarden, og hun kjendte med Overraskelse og Forundring Ridder Folqvard Lovmandsøn, som hun vidste var i Ugunst hos Kongen, som en af Partigængerne for Junker Otto og som Ebbesens Ven. Hun saae, at han blev indladt paa Slottet, og hun kom nu næsten med Skræk ihu — hvad han vel aldrig havde tilstaaet, men hvad saa Mange talede om — at han nærede en hemmelig Lidenskab for Dronningen og havde været hendes mest begunstigede Hofmand indtil hendes Bryllupsdag.

Ridder Folqvard var ikke kommen længer end til Høienloftstillien, Slottets almindelige Forsal, hvor han i en høist spændt og urolig Stemning blev underholdt af den gamle, stive Hofmand, der, som Dronningens Hushofmester, var fulgt med hende fra Sønderborg og nu forestod hendes Hofhold paa Vordingborg.

„Skade, at I ikke kom $11\frac{1}{2}$ Time før!" — sagde Hushofmesteren og trak paa Skuldrene. — „Nei, $11\frac{3}{4}$ Time før maatte I have været her" — vedblev han og saae paa Sanduhret — „saa havde I truffet Hans Naade Kongen her endnu, og kunde forebragt ham selv eders betænkelige Andragende; dog ret beregnet, maatte I have været her 12 hele Timer tidligere. Jeg veed nu sandfærdig

ikke, hvad jeg i denne vanskelige Sag tør gjøre eller undlade — eller" — — den gamle Herre syntes yderst forlegen.

„Der gives intet Tredie at være uvis om" — sagde Folqvard utaalmodig — „men I har kun Eet at gjøre: det er at melde mig hos Dronningen uden Ophold. Det er med hende jeg vil tale. Kong Valdemars Fraværelse gjør her Intet til Sagen."

„Ih! du Fredsens Gud! Intet til Sagen?" — gjentog Hushofmesteren forskrækket og saae sig speidende om. — „I taler helt forvovent, Hr. Folqvard! det er en Lykke, vi er ene To. Sagen angaaer jo, som I siger, de to besynderlige Statsfanger, som Ingen her veed Noget om" — vedblev han hviskende. — „Over dem raader Ingen her uden Kongen selv eller den meget formaaende Hr. Statholder, og den høieste Forsigtighed er paalagt mig baade af Statholderen og Hr. Podebusch — netop hvad disse Fanger angaaer — og desuden" —

„Paa Eder kan intet Ansvar hvile!" — afbrød Folqvard ham: — „hvorvidt Dronningens Myndighed her kan udstrækkes i Kongens Fraværelse, maa hun selv bedst vide, og om hun vil modtage mig, ligeledes. Jeg beder Eder kun nævne hende mit Navn og min Bøn om at indlades."

„I den første Time og 1/12 af den næste er det aldeles umuligt" — svarede den nøiagtige Hushofmester og saae atter paa Sanduhret. — „Hendes Naade har været utilpas. Det er paa denne Tid, hun i de sidste ni Dage har behaget at gaae i sin Badstue. Der er desuden en fremmed Dame hos hende, og hun har udtrykkelig selv havt den Naade at befale mig, at jeg ikke idag maa indlade noget Menneske eller nogetsomhelst levende Væsen i Fruersalen før det ringer til Ave og hun maaske naadigst befaler at dyrke sin Gud i Kapellet."

Den utaalmodige Ridder Folqvard maatte slaae sig til Ro. Han gik taus op og ned i Forsalen; men hans urolige Miner røbede en lønlig Kamp i hans Inderste.

„Ret betænkt, Hr. Folqvard!" — tog atter den gamle Hushofmester Ordet — „tillad mig, som en gammel Bekjendt og Ven — dog om det Venskab beder jeg Eder ikke tale her, af visse Aarsager — tillad mig i al Forsigtighed, vilde jeg sige, at være oprigtig — at sige, under fire Øine — allerhelst det gjælder eders eget Vel! — ret betænkt — mener jeg — var det ikke baade klogere og sikkrere, om I først opsøgte vor stormægtigste Herre, den unge Konge, selv og forsikkrede Eder Hans Naades høie Naade for eders egen respective Person, inden I tog Eder paa at gaae i Forbøn for Andre? I kan vel ikke være uvidende om de besynderlige Rygter, der har udbredt sig, betræffende eders tidligere — vistnok aldeles rene og dadelfrie Forhold til vor fælles høie Herskerindes Person, samt eders hemmelige Deltagelse i visse mislige Statssager; dog tys! det er Ting, som det er farligt at tale om og selv at tænke paa ved Hove — og under saadanne Omstændigheder vover I personlig at komme hid — og netop i Kongens personlige Fraværelse? Jeg forsikkrer Eder, jeg skjælver over mit hele Legeme, naar jeg tænker paa hvad man vil troe og dømme om denne eders personlige Nærværelse, og hvad Klafferne vil forebringe Kongen saavel om min Conduite, som om eders, hvis jeg lader Eder faae Dronningen et eneste Øieblik i Tale."

„Hvad al Verdens lave og feige Sjæle dømme om mig, bekymrer jeg mig ikke om!" — svarede Folqvard stolt. — „Hvad der skjules i min egen Sjæls Afgrund, skylder jeg kun den Alvidende Regnskab for; men hvad jeg til denne Time har udøvet i mit Liv, kan jeg, Gud skee Tak, forsvare for enhver retfærdig og lovlig Domstol

i Verden. Jeg er ikke kommen hid for at krybe for Throner og beile til de Mægtiges Gunst. Jeg søger kun et aabent Øre og Hjerte for Sandhed og Ret; men det søger jeg kun, hvor jeg veed, det maa findes."

„Tys, tys! raab ikke saa høit! husk paa hvor I er!" — hvislede Hushofmesteren og tørrede Angest-Sveden af sin Pande, medens han trippede om, som paa Naale, og rystede med de lange Fingre. — „Gjør mig, for Himlens Skyld, intet Oprør her paa Slottet! Vil I endelig løbe i Ulykken — i Guds Navn, saa faaer jeg melde Jer, naar Tid er. I raader Eder selv, Hr. Ridder! men jeg kjender Jer ikke — jeg har aldrig seet Eder før. Det nødes jeg til at paastaae. I kneiser saa kjækt, Hr. Folqvard, som her var ingen Fare paafærde, og som I var Herre her paa Slottet; men jeg vil dog give Eder et godt Raad, for gammelt Kjendskabs Skyld — dog jeg beder Eder ikke at tale derom til Nogen — kun derved har jeg selv faaet graae Haar ved Hove: Vil man finde Indgang gjennem de Stores høie Døre og være vis paa at finde Udgang derhos og med hel Hals, maa man følge Gæssenes ydmyge Skik og bukke Hovedet forsigtig, hvor høit der saa er til Loftet, for Tærskelen er stundom noget glat og slibrig, skal jeg have den Ære at sige Eder."

„Den Klogskab nytter Gæssene kun lidt ved Mortensdags-Tider" — sagde Folqvard og lo bittert. — „Jeg forlanger ikke Gæssenes Lykke ved Hove; men det veed jeg: hvor Fru Helvig er Herskerinde, gjælder Svanen meer, end Gaasen, og Falken meer, end den krybende Snog" —

„Tillad mig blot at erindre Eder om, at vi ikke kalde Dronningen slet og ret Frue!" — bemærkede den ængstelige Hushofmester og saae urolig til alle Døre.

Folqvard taug og vendte sig fra ham. Han greb med funklende Blik en gammel Strængeleg, der hang ved Ka-

minen. Det var den Samme, hvorpaa han saa ofte havde spillet for Prindsesse Helvig og hendes Jomfruer i Fruerstuen paa Sønderborg; men nu var den ringeagtet og forstemt. Han rettede og stemte den med øvet Haand, og snart greb hans Fingre i Strængene og aflokkede dem hine besynderlig hjertegribende Toner, hvormed han i Fruerstuen vidste at henrive alle kvindelige Sjæle, og hvori han havde fundet et Sprog for sin hemmelige Lidenskab, som ingen jordisk Dommer kunde domfælde ham for, men som trængte dybere i Aand og Hjerte, end de mest glødende Ord.

„Om det ikke er til Anstød mod god Hofskik at spille saa rørende ved Hove, vil jeg dog erkyndige mig om" — mumlede Hushofmesteren og bladede i et Skrifthefte, han havde fremtaget, og som indeholdt Reglerne for Dronningens Hofhold.

I Lønkamret, tre Værelser fra Høienloftstillien, sad imidlertid Dronning Helvig i en forgyldt Armstol ved Sømmebordet. Ligefor hende stod hendes forhadte Medbeilerinde, den lille, rygiske Jomfru Tove. Strax efter Kongens Afreise havde hun faaet Bud ved to Svende om øieblikkelig at følge dem til Dronningen. Hun havde dog tøvet nogle Timer og givet sig gode Stunder med sin Paaklædning; men derfor havde hun staaet i tredobbelt saa mange Timer, som paa Gløder, i den ydre Fruersal. Efter en saa lang og ængstelig Forventning, var hun nu først bleven indladt i dette Dronningens inderste Høienloftsværelse, der ved en Løngang stod i Forbindelse med det egentlige saakaldte Fruerhus, eller den lavere Sidefløi af Slotsbygningen, hvor det kvindelige Tjenerskab opholdt sig, og hvor Bagerset, Stegerset og Dronningens Badstuer fandtes.

Dronning Helvig havde nogle Dage været virkelig syg. Hun havde ikke seet Kongen eller taget Del i Hoffets sæd-

vanlige Sammenkomster siden hin natlige Vaarfest, hvorved hun under Dandsen i Slotsgaarden mentes at have paadraget sig en Koldesot. Her sad hun nu, iført en simpel, hvid Badekjortel, uden alle Prydelser. Hendes lange Haarfletninger syntes skjødesløst sammenbundne; men der var dog en skjult Konst og Omhu i denne halv forsømte Paaklædning, hvori hun saae langt smukkere ud, end i den stive Guldstofs-Klædning, hun sædvanlig viste sig med. Hendes mat brændende Blik og de feberglødende Kinder røbede Søvnløshed og en tilbagetrængt lidenskabelig Uro; men den Mine, hvormed hun betragtede den frygtsom indtrædende Jomfru Tove, var iskold.

Den lille, nydelige Nylænderinde neiede dybt og syntes helt ængstelig tilmode. Den skjelmske og trodsige Mine var forsvunden. Hun var, som sædvanlig, klædt med forfængelig Pragt og med en letfærdig Blottelse af de yppige Former. Med den aabne Sindals-Trøie og det korte Skjørt af grønt Silkestof, stod hun i de smaa, guldspændte Skoe, som smykket til Dands; men Frygten havde bortjaget Roserne og de skalkagtige Smilehuller af hendes Kinder, og hun var ikke nær saa indtagende idag, som hin Aften ved Maigildet.

Dronningen betragtede hende længe taus med sit skarpe, brændende Blik og syntes at maale hendes Vext og anstille Sammenligning mellem Nylænderindens og sin egen Skjønhed, ved et flygtigt Sideblik i det store Metalspeil over Kaminen.

„Hvad er eders Befaling, Dandronning! siden I har sendt mig Bud?“ — spurgte endelig Tove med ængstelig Røst. — Jeg er saa bange, Eders Naade er bleven mig vred“ —

„I saa Fald, veed I selv vel Grunden, Jomfru Tove!“ — svarede Dronningen med tilvungen Rolighed. — „Hvad

hviskede I forleden Aften iløn med min kongelige Hr. Gemal under Svalen?"

„Det var ikke om Andet, end hvad I gjerne maatte hørt" — svarede Tove og blev ildrød — „dersom det ellers havde sømmet sig for Eders Naade at lytte. Det var om den Ridder, der har beilet til mig — om ham spurgte jeg eders Herre til Raads."

„Ja saa, min Herre?" — gjentog Dronningen med dæmpet Bitterhed — „og din Fortrolige? Og hvad Raad gav min Herre dig da? Man vil sige, han bad dig give Tid, til du kunde faae en Dronningkrone paa dine gule Haar. Kom! jeg vil see hvorledes den Stads kunde klæde dig." Med disse Ord reiste Dronningen sig heftig og greb det kroneformede Gulddiadem, der laa paa Bordet og hørte til hendes daglige Pynt. — „Kom!" — gjentog hun med et bydende Vink og trykkede det saa fast paa den forskrækkede Piges Isse, at det smertede hende, og Vandet randt hende i Øinene. „Ei, se! hvilken ynkelig Dronning!" — udbrød Helvig og lo bittert. — „Vend dig om! speil dig, forfængelige Taabe! se den Herlighed, du vilde sælge din Sjæl for!" —

Tove var bleven staaende med nedslagne Øine, og Taarerne randt hende ned over Kinderne; men Helvig greb hende ved Armen og dreiede hende om mod Speilet. Uagtet sin Angest og Uro, kunde Tove dog ikke undlade at kaste et nysgjerrigt og selvtilfreds Blik paa sit smukke Speilbillede. — „Ak ja!" — udbrød hun uvilkaarlig og syntes et Øieblik at have glemt sin hele mislige Stilling — „den klæder ret smukt; men det er jo ikke den virkelige — den, man bærer ved Kroningen."

„Den vilde du vel bære i mit Sted? Uforskammede!" — lød Svaret foragteligt fra Dronningens rødblaae Læber, idet hun rev Smykket af Jomfruens Haar og kastede det

paa Gulvet. — „Nei, dertil kommer det aldrig — det kan jeg love dig; men af Pynt og Stads har du vel fuldt op, siden du ikke har holdt din Jomfruære og din Salighed dyrere, end et nyt Halsbaand?“

„Jo tilvisse, meget dyrere, Eders Naade!“ — svarede Tove nu i kjækkere Tone og syntes at faae Mod af den tilsidesatte Værdighed i Dronningens lidenskabelige Adfærd. — „Vel er jeg en Gjæk efter Pynt og Stads; men det kan jeg forsikkre Eder: jeg vilde ei engang bære saadan en Krone og række en Konge min Haand, naar ikke Hjertet helt og holdent fulgte med. Jeg vilde dog havt min Jomfruære og Hjertets Lyksalighed meget kjærere, end at jeg vilde solgt min Person for slig Guldpynt, eller for at hedde Dronning — om det saa var af al Verden.“

Den skærende Bebreidelse, der laa i disse Ord, traf den forpinte Helvigs Hjerte, som et Dolkestik. Hun tumlede om paa Stolen og holdt Haanden for den blege Pande. „Du finder det maaske endog ædlere og skjønnere at eie et Kongehjerte, selv uden Kronen, og med Ærens Forlis i Verdens Øine?“ — spurgte hun med et smerteligt Blik, hvori en bitter Taare syntes at skjule sig, idet hun lod Haanden synke ned i sit Skjød og bøiede det stolte Hoved mod sin Barm.

„Det er et Samvittighedsspørgsmaal, Eders Naade!“ — svarede Tove med et lidt skadefro, skalkagtigt Smil og syntes et Øieblik at føle sig overlegen. — „Svaret derpaa vil jeg forbeholde min Skriftefader.“

„Den Foragtelige! — Det er vist nok!“ — mumlede Dronningen ved sig selv og reiste sig atter stolt med tilsyneladende Rolighed. — „Vi vil nu ikke tale meer om hint taabelige Fjaseri under Svalen, Jomfru Tove!“ — sagde hun i ligegyldig Tone. — „Om min unge, muntre Hr. Gemal har spøgt med dig og fundet dig vakker, faaer

jeg finde mig deri! ret smuk er du virkelig, om man endog fraregner de smaa Konstgreb med Pynt og Paaklædning, hvormed Mændenes Øine saa let bestikkes. Jeg kunde have Lyst til at see dig i en simpel, ærbar Kappe, som denne." — Hun pegede paa en hvid Badekappe, med lange Ærmer og Overslag, der hang over en Stol og næsten saae ud som en Nonnekaabe, ligesom den, Dronningen selv bar.

„Befaler Eders Naade, saa troer jeg vist, den kunde passe mig!" — svarede Tove med et lønligt triumferende Smil, i Bevidstheden om de Skjønhedsfortrin, hendes fyrstelige Medbeilerinde syntes at tvivle paa.

„O ja!" — svarede Helvig og vendte sig bort med et besynderligt Nik. — „Du er min Badepige idag!"

„Den passer fortræffeligt!" — sagde Tove, næsten overgiven, idet hun slog Kappen om sig og ikke kunde modstaae Fristelsen til at vise sig selv og Dronning Helvig, at det ingenlunde var Pynten, hun skyldte sin Skjønhed. — „Men I maa ikke blive vred" — tilføiede hun og neiede, medens hun hastig ordnede Folderne i Kappen — „hvis jeg selv i denne ærbare Nonnesæk dog bliver det Verdensbarn, jeg var! — Herregud! Det har jeg efter min Moder og Bedstemoder, og vi kan dog ikke Alle være Helgeninder" —

Helvig hørte ikke derpaa; hun sad fravendt, med Haanden under den glødende Kind, i dybe Tanker, og hendes Barm bevægede sig urolig, idet hun stirrede stift hen mod Døren til Løngangen. Da Dronningen vendte sig om, saae hun Jomfru Tove dristig smykke sig for Speilet med smilende Selvtilfredshed. Den side Badekappe sad hende høit op i Halsen og sluttede kun fast til Legemet ved et grønt Bælte under Barmen; — men de rige Folder faldt smagfuldt om hendes yppige Lemmer, og den lille, nydelige

Skabning tog sig næsten endnu skjønnere ud, end før. Da den ærbart tilhyllede Jomfru Tove nu vendte sig fra Speilet, med de lange, opløste Silkelokker om Barm og Skulder, saae hun ud som en paa Skrømt bodfærdig Magdalene, der endnu ikke havde affagt Verden og dens forfængelige Lyst, men kun skalkagtig legede Helgeninde, for at bedaare sig selv eller Andre.

„I Sandhed!" — udbrød Helvig — „det klæder dig smukt at være Nonne, lille Tove! Men sæt dig ned, Barn! her mangler dog en væsenlig Ting." Hun trykkede den smigrende Jomfru sagtelig ned paa Stolen og ordnede hendes rige Haarfylde; men idetsamme hørte Tove med Forskrækkelse en skærende Lyd og saae med et fortvivlet Skrig hele sit skjønne, lange Haar afklippet i Dronningens Haand. „Se saa!" — sagde Helvig og kastede med Latter de deilige Haarlokker tilligemed Saxen hen paa Sømmebordet — „det hørte ikke til Nonnekaaben. — Speil dig nu, lille Tove!"

Den lille, vansirede Skjønne kastede et Blik i Speilet, men sank tilbage paa Stolen, idet hun holdt Hænderne for Øinene og græd bitterlig.

„Vær intet taabeligt Barn!" — sagde Helvig — „det var jo kun en Spøg. I nogle Maaneder kan du have smukt, langt Haar igjen, og nu er her jo Ingen at smykke sig for, saalænge alle vore unge Herrer ligge i Felten."

„I har Ret, Dronning Helvig!" — udbrød Tove, med et vildt, hevngnistrende Blik, og sprang op — „det skal blive dobbelt saa smukt, det lover jeg Jer! — det skal blive saa gult engang, at Dronning Helvig skal faae graae Haar ved at see derpaa!"

„Ja saa! mener du det?" — sagde Helvig og bed Tænderne sammen. — „Nu ja, det vil vi see! — Dog — vær nu fornuftig, forfængelige Barn!" — vedblev hun

iskold. — „Siden du nu er badeklædt, skal du følge mig i Badet idag!"

Tove saae paa Dronningen med Forfærdelse. — „I vil dog aldrig drukne mig i Badet?" — spurgte hun og blev dødbleg. — „I hader mig, Dronning Helvig! det mærker jeg nok — og jeg har sagtens ikke forskyldt, I skulde sørge for min Skjønhed og pynte mig med egen Haand — men har I meer Ondt isinde imod mig, saa husk paa, at vi Alle ere Syndere for Gud, og der kommer en Dag efter denne, som eders ædle Herre, Kongen, siger. Han vil visselig aldrig tilgive Jer det, naar han hører, I har mishandlet Den, han har kjær, medens her Ingen var, der kunde beskytte hans Tovelille."

„Dig har han altsaa kjær, og mig vil han blive en streng Herre?" — spurgte Helvig med bitter Kulde — „dog, du drømmer, taabelige Barn! du anklager dig selv i din forfængelige Vrede; men jeg troer dig ikke, om du saa tilstaaer mig det Allerværste. Kan du for Alvor indbilde dig, at du kunde være Gjenstand for en Konges Tilbøielighed og en Dronnings Had? Nei, dertil er du for ringe. Kom! følg mig nu i Badet! — Du skal aldrig meer beklage dig over Dronning Helvig." Derpaa tog hun den ængstelige Skjønne ved Haanden og gik ud med hende gjennem Løngangen. Tove fulgte Dronningen med vaklende Trin og syntes uvis om hvad hun skulde troe om denne pludselige Naadesyttring.

Kort efter kom Dronningen, alene, blussende hed, med hastige Skridt tilbage i Lønkamret. Hun kastede en Nøgle paa Bordet og sank ned i sin Armstol. „Lad hende nu svede Dronninggrillerne ud!" — mumlede hun — „døe kan hun vel ikke — den Smule Dødsangest har hun vel forskyldt. — Der var hedt" — vedblev hun og foer pustende op — „næsten for hedt — men saa skal hun have det,

den Hex! — hvad er en varm Badstue mod Baalet? — Ha! hvad er Dette?" — udbrød hun nu forbauset og lyttede — „Folqvards Strængeleg! — store Himmel! — han her? og hvorledes seer jeg ud!" — Hun foer til Speilet og derfra til Vandkummen, for at afkøle sit brændende Ansigt. Hun vilde ringe paa sine Terner, men betænkte sig og hjalp sig selv med at ordne Haar og Paaklædning. Fra Høienloftstillien trængte der en Strøm af de deiligste Toner til Dronningens Lønkammer, medens hun hastig iførte sig sin stive, glimrende Dragt og syntes i sin Iver og Omhu for sin Paaklædning at have glemt alt Andet.

Folqvard sad endnu med Strængelegen i Haanden paa Høienloftstillien. Hushofmesteren gik ængstelig frem og tilbage og rystede paa Hovedet. Døren til den store Fruersal aabnedes nu, og Dronningen traadte ud paa Tillien. Alle hendes Jomfruer og Terner, selv Pigerne fra Stegerset og Fruerhuset havde ogsaa hørt Folqvards Strængeleg og stode lyttende ved Dørene til Forsalen. Folqvard saae Dronningen og foer op.

„Bliv ved! bliv ved!" — sagde Helvig i heftig Sindsbevægelse — „det kan behøves her! — Saa smukt forstod I dog ikke Konsten paa Sønderborg, Ridder Folqvard! Der er kommet et Udtryk, en Ild i eders Spil, som fra et tro og varmt Hjerte — det er Sjeldenheder i vore Dage! Bliv ved!"

„Forund mig først, naadigste Dronning! at sige Eder Aarsagen til min dristige Tilnærmelse, uagtet jeg veed, jeg er i eders kongelige Hr. Gemals Ugunst! Til eders Hjerte og høie Sind har jeg en Bøn, ædleste af alle Kvinder!" — med disse Ord bøiede Folqvard sit Knæ for Dronningen og trykkede hendes Haand til sine brændende Læber. — „Jeg reiser mig ikke fra denne min misundelsesværdige

Plads ved eders Fod" — vedblev han — „før I har frigivet min troe Ven, Ridder Svend Trøst af Brattingsborg, og hans ulykkelige Hustru, som jeg veed sidde adskilte i dette Slots Fangetaarne. Jeg vil med mit Liv og min Ære staae inde for, at de ikke ere skyldige i nogen Brøde, hvorfor de med Rette kan fængsles eller efter Landsloven domfældes" —

„Til slig Retfærdigheds-Gjerning har jeg vel, strengt taget, ingen Ret" — svarede Dronningen — „men jeg vil tage mig den! — Paa mit Ansvar, Hushofmester! lad strax Fængslerne aabne for hin fangne Ridder og hans Frue! inden en Time skal de være ombord paa et kongeligt Skib og ude af Havnen!"

Hushofmesteren gjorde store Øine; han syntes, yderst forlegen, at ville tillade sig en Indvending; men paa et strengt Vink af Dronningen bukkede han dybt og gik, efter at have seet nøie paa Sanduhret.

Folqvard var sprungen sjæleglad op. Han saae sig i dette Øieblik alene med Dronningen, medens dog Døren til Fruersalen stod halvt aaben, og man hørte en nysgjerrig Hvisken af kvindelige Stemmer; men Folqvard saae og hørte kun Dronning Helvig, der stod med brændende Kinder for ham, med et besynderligt Udtryk af næsten vild Glæde i sit Aasyn, medens hun dog ligesom uvilkaarlig gyste. „Ædle, høihjertede Sjæl!" — udbrød Folqvard og trykkede Dronningens Haand til sit Hjerte; der foer en Ildstrøm fra hans Blik, og han opløftede sin Arm ligesom til en forvoven og uimodstaaelig Omfavnelse.

„Raser I!" — hvislede Dronningen og traadte tilbage. — „Min høie Gemal, haaber jeg, vil billige denne Benaadning" — vedblev hun høit i fornem Tone, medens Folqvard bukkede dybt med blussende Kinder. — „Efter

hvad jeg hører, ere eders Venner ikke fængslede paa kongelig Befaling, men ved private Forfølgeres Hevn" —

„Jeg stiller mig selv her i Borgen for mine løsladte Venners Uskyldighed!" — tog Folqvard atter Ordet — „hvad Dom og Straf dem lovlig kan tilkjendes, skal jeg villig underkaste mig i deres Sted" —

„Vel! I bliver her, Ridder Folqvard! som Gidsel — som eders Venners Forsvarer!" — udbrød Dronningen med Heftighed og Il — „ogsaa mig skal I beskytte! — Jeg udnævner Eder til min Ridder og Drost!" — hun gav sine Damer et Vink til at træde ind. — „I skal modtage et Pant derpaa af min Haand, og i disse Fruers og ædle Damers Nærværelse!" Med disse Ord trak hun sin ene Handske saa heftig af, at den reves i Stykker, og i Krebsen af de tiltrædende Damer rakte hun Ridder Folqvard den sønderrevne Handske.

Den artige Ridder bøiede strax med sømmelig Anstand sit Knæ og modtog i denne Stilling Dronningens hædrende Pant med et ærbødigt Haandkys, der dog varede noget længer, end Hofskikken tillod.

„I har overrasket os Alle med eders udtryksfulde Strængeleg, Ridder Folqvard!" — tog nu Dronningen hastig Ordet, idet hun med et lønligt Haandtryk gav ham Tegn til at reise sig. — „Nu vente vi ogsaa at høre den Sang, hvortil I har forberedt os med saa indbydende Toner. Syng! syng!" — vedblev hun hastig med stigende Uro — „jeg maa høre Sang! — Paa Vordingborg skal der nu være lystigt!" — —

„Den eneste Sang, jeg kan synge med Sandhed og Liv, skal I høre, naadigste Dronning!" — svarede Folqvard, og sprang henrykt op med Strængelegen i Haanden. — „Enhver Tanke, som skal blive til Toner i min Sjæl,

har kun een Gjenstand i Verden." Han greb nu i Strængene og sang med lidenskabelig begeistret Røst:

„Hold fast, min Sjæl, din høieste Attraa!
Opgiv ei din stolte Begjære!
Den Frugt er ei til, du ei kan naae:
I Tanken er Stolthed og Ære.

Og bærer jeg Ved end til det Baal,
Som mig skal selver brænde —
I Solen har dristig Ørn sit Maal —
Og Tanken ved Verdens Ende!"

Han sang endnu nogle Vers med dunkle Hentydninger paa sin lønlige Elskov og med den mest glødende Kjærligheds-beundring over den Elskedes høie, rene Sjæl; men som han sang, blev Dronningen stedse blegere. Under den almindelige Stilhed og den spændte Opmærksomhed paa Ridder Folqvards Sang og fortryllende Strængeleg, hvortil alle Stegerspigerne lyttede ved Dørene, hørtes der nu nogle fjerne, dæmpede Skrig, og der løb en smertelig Klynken over Borggaarden, som af et ynkelig jamrende Barn. Disse Klagetoner blandede sig paa en besynderlig, gruelig Maade med de begeistrede Elskovstoner og med de hemmelighedsfulde Berømmelser over Dronningens Høihed og Sjælsrenhed. Det var som hun selv med Helvedkval hørte en døende Sjæl anklage hende for Guds Domstol, medens syndig Elskov sang en Løgnvise til hendes Ære. „Red hende! hun kvæles!" — skreg Dronningen pludselig med et Krampeskrig og sank om i Convulsioner.

Ingen vidste hvad det var. Man kom Dronningen forskrækket til Hjælp. Men nu hørtes der en høi Larm og mange jamrende Stemmer i Slotsgaarden. Man foer

ned ad Høienloftsbroen og saae en fremmed Ridder styrte ud af Stegersdøren blandt den larmende Klynge af Slottets Husthende, med en hvidklædt kvindelig Skikkelse i sine Arme. Det var den nylig befriede Svend Trøst, der i dette Øieblik havde sprængt Døren til Dronningens Badstue og bar den ulykkelige Jomfru Tove ud i Borggaarden. Hun jamrede dog nu ikke meer; hun syntes død. Blodet strømmede hende fra Næse og Mund, og det var et høist ynkeligt Syn at see hende.

Blandt de deltagende Mennesker, der omringede den Ulykkelige, var ogsaa Agnete, som over dette Jammersyn havde glemt sin egen Lykke. Hun laa grædende, med Svend Trøst ved Haanden, ved den elendige Piges Legeme, som man havde lagt ved Brønden, hvor man i største Hast overøste hende med kølende Vand. Alle troede hende død, og der mumledes med Gru og Forbittrelse om den grusomme Dronning Helvig, som man paastod med Forsæt havde indelukket Tovelille i Badstuen og selv ladet Heden forøge.

Agnete var den Første, der troede at opdage nogle Spor til Liv hos den skjønne, mishandlede Pige, og nu kom Ridder Folqvard til med den lægekyndige Slotskapellan. Man bar den næsten ukjendelige Jomfru Tove ind paa Slottet, for at anvende alle Lægekonstens Midler til hendes Redning. Længer end til Høienloftssvalen maatte Svend Trøst og Agnete ikke følge hende. Den gamle Hushofmester, som havde været den eneste ligegyldige Tilskuer ved dette jammerfulde Optrin, bukkede nu stift og ærbødig for Svend Trøst og hans Frue og bad dem, i Dronningens Navn, forlade Slottet og bestige det Skib, der skulde føre dem hvorhen de befalede; men Timen var næsten udrunden — forsikkrede han — og det var hans Embedspligt at see dem ombord inden nærværende Times Udløb.

Svend Trøst og Agnete kastede endnu et medlidende

Blik efter det ulykkelige Offer for en Forbrydelse, som de dog endnu ikke med Vished turde tiltroe den ophøiede Person, man beskyldte derfor. Haand i Haand forlode de unge, gjenforenede Ægtefolk Vordingborg Slot, ledsagede af den stive, punktlige Hushofmester, der med al sin Ængstelighed betragtede Ulykken med Tove, som en ham uvedkommende Sag, der med Stegerset og Slottets Sidebygninger kun vedkom Borgfogden.

Da Svend Trøst og hans Hustru stege ombord i Havnen, saae de atter Folqvard, som var ilet efter dem, for at sige dem Farvel.

„Tak, trofaste Ven!" — sagde Svend Trøst og rystede hans Haand. — „Eder har vi jo at takke for vor Frihed. Sørg for hin Ulykkelige! og følg snarlig efter os! Fly!" — hviskede han ham i Øret — „for Himlens Skyld, fly Dronningen og dette gruelige Hof!"

Folqvard stod som forstenet af den skrækkelige Tanke, hans Vens Yttring og det almindelige Rygte dog umuligt kunde bringe ham til at give Rum i sin Sjæl. „Gud velsigne Jer, kjære Venner! Farvel!" — sagde han med bevæget Røst. — „Hils Ebbesen! staa ham bi til det Yderste! opgiv ei Junker Ottos Sag! Jeg bliver her. Det er en Ulykkesborg — men, troer mig! jeg veed det — jeg tør døe derpaa! — hun — hun er uskyldig" — —

Agnete trykkede med inderlig Deltagelse den forblindede Ridders Haand og steg helt over paa Skibet. Svend Trøst slyngede sin Arm om sin elskede Agnete, og Skibet foer bort med dem i den milde Foraarsaften, medens Aftenklokken tonede fra Landsbykirkerne, og det ringede fredeligt til Ave i Vordingborg By.

Syttende Kapitel.

Tre Maaneder efter hin Ulykkesdag paa Vordingborg Slot sad Ridder Folqvard i den kølige Høstaften med sin Strængeleg paa Slottets Høienloftssvale. Der var stille paa Kongeborgen og i den øde Slotsgaard. Det var over Sengetid. Kun Kuren gik paa Porttinden og blæste af og til nogle Kæmpevisetoner i sit Horn. Folqvard saae op mod de urolige Stjerner og lod Aftenvinden gjennemsuse Strængelegen, medens han undertiden selv greb en Accord for at opløse Mislyden; men han søgte forgjeves at forjage den nagende Tvivl og de mørke Tanker, der siden hin Dag havde forfulgt ham. Kun een Time hver Dag syntes han lykkelig; det var, naar han efter Ave Maria ved Solens Nedgang blev indbladt i den store Fruersal, for at more Dronning Helvig og hendes Damer med sine Sange. Dronningen sad da gjerne i Aftenglandsen paa den aabne Altan, med den skjønne Udsigt over Havet og de danske Øgrupper for Øie. Naar Folqvard da saae de ham saa uendelig skjønne Øine og den Kvindeskikkelse, der, uagtet den paafaldende Afblomstring, dog stod i en besynderlig Glorie for hans Blik, var det ligesom der udviklede sig en høiere og skjønnere Verden i hans Sjæl, og han henreves som af en uendelig Strøm af salige Billeder og Toner, der ligesom bortskyllede al Urenhed og Smitte af den syndige Menneskeverden og lod en ny Himmel og Jord opstige af Tankedybet og det evige Livs Kilde i hans Inderste. Han havde gjort sig det til Pligt at undvige ethvert Møde med Dronningen, der paa fjerneste Maade kunde give Bagvaskelsen Anledning til endnu mere at sværte hendes Rygte, og det var, som han gruede selv for nogensinde ved et Ord af hendes egen Mund at udrives af den

salige Drøm om hendes Sjæls Høihed og Renhed, hvorpaa han i sin sværmerske Elskovsrus havde sat hele sit Liv.

Baade paa Slottet og i Byen havde der den Dag været megen Uro. Rygtet talte om et stort Nederlag, Kongen skulde have lidt ved Kallundborg: Han skulde i sin Leir være bleven overfalden og slagen af Grev Henrik, der var kommen Borgens svenske Befalingsmand til Undsætning. Ingen vidste hvad man skulde troe herom. Man stimlede sammen og talede om Nederlaget allevegne; først hen mod Aften havde man slaaet sig til Ro, i Haab om, at Rygtet var falsk. Men nu hørte Folqvard pludselig stor Larm i Borggaarden. Porten aabnedes for en anselig Flok Krigsmænd i ridderlige Vaabenkjortler. Det var Kongen selv med alle hans Hofmænd og med et ringe Antal tydske Soldryttere. Hæren var virkelig slagen og opløst. Beleiringen af Kallundborg var ophævet, og Valdemar havde mistet to tusinde Mand. Hans Indtog i Vordingborg, efter dette hans første og mislykkede Felttog, var kun lidet smigrende. Han kom derfor ogsaa umeldt og sildig til Staden, da de fleste Folk alt vare i Seng, og skyndte sig til Slottet i al Stilhed, uden at vente eller ønske nogen Velkomsthilsen af de misfornøiede Borgere.

Det tabte Slag syntes imidlertid ingenlunde at have knækket Kongens Mod eller gjort noget betydeligt Indtryk paa hans lystige Sind, idetmindste holdt han gode Miner og lod Ingen mærke den ubehagelige Følelse, hvormed han nu, som en slagen Flygtning, vendte tilbage til sin Kongsgaard.

„Vor jydske Profet fik Ret dengang!" — mumlede han i ligegyldig Tone til Sti Andersen, idet han svang sig af Hesten i Slotsgaarden. — „De kjøbte Sjæle havde Fanden en Finger i — de var ingen Kalk og Disk værd — vi kunde spart hint Laan hos Vor Herre. Bispen havde Ret! Vi kastede Perler for Svin og Helligdomme for Hunde.

Skaden var dog ikke stor!" — tilføiede han og lo, medens han nærmede sig Høienloftsbroen. — „Den dumme Krig koster Meer, end man kan kjøbe Land og Borge for. Grev Henrik har tjent mig bedre, end han tænkte: to Maaneders Sold slippe vi nu for til de tydske Creditorer i Skjærsilden. Ha! men Tovelil!" — udbrød han pludselig med mørk Alvor, idet hans Blik faldt paa hin dunkle Plads under Høienloftssvalen, hvor han sidst ved Maigildet havde seet og omfavnet den smukke Rylænderinde — „her er skeet en større Ulykke, end med alle de kjøbte Helte tilhobe."

Hr. Podebusch var nu ogsaa stegen af sin Hest og gik taus og mørk op ad Høienloftsbroen efter Kongen.

Ridder Folqvard havde trukket sig tilbage fra Høienloftssvalen til den med Fakler oplyste Forsal, hvor han blandt Dronningens Hofmænd vilde modtage Kongen og retfærdiggjøre sig selv og sine Venner. Det vigtige Øieblik var nu kommet, som han i tre Maaneder havde ventet; men Kongen syntes nu kun lidet stemt til Selvbeherskelse og Mildhed. Den gamle Hushofmester bævede, idet han med stor Forlegenhed forestillede ham Ridder Folqvard, som Dronningens nye Drost, der tillige opholdt sig her, som Gidsel for den af Hendes Naade befriede Svend Trøst af Brattingsborg og hans Frue.

Uden at værdige Folqvard et Blik, spurgte Kongen med streng, næsten frygtelig Røst: „hvor er Jomfru Tove, Hr. Podebusch's Søster? Her har jo Djævelen regjeret, mens jeg var borte. Man har sagt mig, hun var kogt eller stegt. Lever hun? svar, Menneske!"

„Paa en Maade, Eders høikongelige, stormægtigste Naade!" — stammede Hushofmesteren med bævende Røst — „der er Haab om hendes ærede Liv, siger Slotskapellanen — men det kan vare længe inden hun kommer ganske

til sin Førlighed. Forresten er den Ulykke skeet i Sidebygningen og hører til Gaardsfogdens" — —

„Ve de Umennesker, der har havt Del i den Misgjerning!" — afbrød Kongen ham med frygtelig Harme og stampede i Fliserne, medens han knyttede Haanden om sit Sværdhefte — „de skal ikke undgaae retfærdig Hevn og Straf, saasandt jeg er Konge i Danmark! Jeg veed, I var tilstede her hin Ulykkesdag, Folqvard Lovmandsøn!" — vedblev han heftig og vendte sig mod den tause, mørke Ridder. — „Jeg veed, I har forledet Dronningen til at gjøre Indgreb i min Retspleie. — Jeg veed Meer om Eder, end det. Eders artige Tjeneste her er ophørt. I drager i denne Time som Statsfange til Nyborg! der venter I eders Dom!"

Folqvard lagde sit Sværd for Kongens Fod og bukkede. „For lovlig og retfærdig Dom frygter jeg ikke, Kong Valdemar!" — sagde han rolig — „men vogt Eder for at udøse uskyldigt Blod! — glem ikke hvad I skylder Landsloven og Danmarks Ridderskab!"

„Hvad jeg skylder Eder skal jeg ikke glemme! Det storagtige, danske Ridderskab skal jeg lære Tugt!" — svarede Kongen opbragt. — „I kan være saa vis paa Skafottet, som jeg er paa, at I er en dumdristig Forræder og Majestætsforbryder."

„Saalænge Loven ikke fælder Drost Peder Hessels Søn, kan eders vrange Mening ikke krumme et Haar paa dette Hoved!" — tog Folqvard Ordet med kjæk Stolthed. — „Danmarks Folk har ei kaaret Jer til Landsherre, for at faae en lovløs Blodregjering her igjen, som Grev Geerts. Husk paa den sidste Tyrans Skjæbne i Danmark, Herre! og hvad dansk Mod og ridderlig Manddom formaaer! Kongestammen har ældre og ædlere Skud — og der vil aldrig savnes Ebbesener i Danmark."

„Ei, ei!" — udbrød Kongen og lo høit. — „Nu sparer I os selv for lang Rettergangs-Brøvl, Ridder Folqvard! Ingen Lov kan bedre dømme Jer fra det Hoved, I løfter saa høit, end eders egne formastelige Oprørsord."

„For mine Ord, som for mine Handlinger, vil jeg svare, som en fri, dansk Mand!" — vedblev Folqvard uforfærdet. — „Ingen kan formene mig at nævne, hvad hver Mand veed, men hvad I synes at glemme i eders Overmod, Kong Valdemar! medens I dog med det store Seiersnavn hverken bringer os Storhed eller Seier —"

„Slut ham i Lænker!" — bød Valdemar, yderst forbittret — „før ham til Livsfangetaarnet paa Nyborg! Inden tre Døgn skal den Hane have afkaglet."

„Slut Slaver i Lænker!" — raabte Folqvard — „kast lovfældte Forbrydere i Fangehullet! men er I Ridder og Mand af Ære, Kong Valdemar! saa vanærer I ikke Eder selv og det danske Ridderskab! — Vil I ei forbryde Danmarks Krone, saa husk paa jer Haandfæstning!"

„Min Hovedfæstning er stærkere, end min Haandfæstning!" — svarede Kongen med et stolt Smil og nikkede — „dog — I skal komme standsmæssigt til Nyborg, min konstige Hr. Folker Spillemand! Jeg skal ikke glemme, I var Dronningens Ridder og Drost. Jeg veed, I har været i Fruerstuen og nemmet Tugt blandt skjønne Jomfruer og Fruer."

„Saa sandt hjælpe mig Gud i min sidste Stund!" — sagde Folqvard høitidelig og oprakte sin høire Haand med den helligste Eds Betegnelse — „jeg kom der aldrig for nogen Uære — derpaa vil jeg døe!"

Kongen saae paa ham med et gjennemborende Blik, der tilsidst dvælede ved Ridderens Bryst, hvor en Flip af Dronningens sønderrevne Handske kom tilsyne. „Ja saa!"

— mumlede Valdemar med en bitter Latter og forlod hastig Høienloftstillien.

Strax efter red Ridder Folqvard Lovmandsøn, uden Baand og Lænker, men omringet af en stærk Rytterbedækning, ud af Vordingborg Slotsport, ledsaget af mangt deltagende Blik, og der hørtes megen Jamren paa Slottet over hans Ulykke, især i Fruerstuen og hos alle Slottets kvindelige Beboere, der havde den unge, tungsindige Ridder særdeles kjær. Dronningen var bleven farlig syg, hed det, og i hendes Værelser saae man en urolig Bevægelse med Lys.

Ved Midnat gik Kongen op og ned i sit Lønkammer med heftige Skridt. Ridder Podebusch stod med vildt blussende Kinder ved hans Arbeidsbord med et Document i Haanden. Kongen standsede nogle Gange og trampede i Gulvet. „Hvilket Jammersyn!" — udbrød han — „de Uhyrer! saaledes at behandle en værgeløs Kvinde, fordi hun ei har et Stenhjerte, men kan elske Andet hos en Fyrste, end hans Rang og Høihed! — og saa er de selv intet Haar bedre, de skinhellige Dydsmønstre! Ha! jeg kjendte Brudehandsken fra min Bryllupsdag, Podebusch! den stak Pegefingren ud fra Forræderens Bryst, ligesom jeg var nærved at troe hans falske Ed og frikjende ham."

„Kunde I kjende min ulykkelige Søster? Herre!" — spurgte Podebusch. — „Hun har ikke gjort sin Lykke i Danmark. Lever hun ogsaa — med hendes Deilighed er det nu forbi, og med eders kjærlige Deltagelse følgelig vel ogsaa, min naadige Konge!" Han sukkede dybt, med et halv sørgmodigt, halv listigt forskende Blik, medens Kongen stedse gik heftigere frem og tilbage. — „Det var i en ulykfalig Stund, vi troskyldige Søskende forlode vor Skovensomhed og vort lykkelige Nyland, for at følge den artige Kong Valdemar til Danmark."

„Hvad anseer du mig for, Podebusch!" — spurgte Kongen og standsede for ham; hans Øine glindsede af en flygtig Vemodsfølelse. — „Er det da den glatte Skal alene, Valdemar har Sands for? gjælder Sandhed og Natur, Liv og et elskværdigt Sind mig da slet Intet? Flygtig, letsindig er jeg maaskee — men et Stenhjerte er jeg ikke — en utaknemmelig Vendekaabe ei heller. Kan hun kun faae Sundhed og Livlighed tilbage, grim bliver hun aldrig i mine Øine. Nu er hun mig tusinde Gange kjærere, end nogensinde. Nu har hun mit Hjerte udelt. Hvad hun og du har lidt for mig, skal jeg aldrig glemme Jer — derpaa har du min Haand!" Han gav ham et flygtigt Haandtryk og fortsatte sin heftige Gang.

„Tak for eders gode Hensigter, stormægtigste Herre!" — vedblev Podebusch i nedslagen Tone. — „Dog selv eders mægtige Beskyttelse kan neppe gjøre mig og min stakkels Søster lykkelige. Sagen er nu bekjendt, og vor Ære, som man kalder det, forspildt. Folket er en streng Sædelighedsdommer — den store Verden især — jo mindre Dyd, jo større Ærbarhed. For Øieblikket har vi Medlidenheden paa vor Side; man er dog for godmodig til at forfølge den Lidende. Men bliver Lykken, ved eders Deltagelse, os gunstig, saa vil Misundelsen faae travlt, saa vil de giftige Tunger faae Spillerum; saa vil de bestorme eders Øren Dag og Nat med vor Dadel og med den Ulykke, de fremmede Yndlinger bringe over Land og Rige. I vil hverken faae Fred i Sovekamret eller i Skriftestolen, hverken i Raadet eller i Lønkamret, før I giver efter for de dydige Skrighalse og lader os pidske ud af Landet. Bortstød os derfor ligesaa godt først som sidst, Herre! og overlad os til vor Elendighed!"

„Nei, nei!" — udbrød Kongen utaalmodig og stampede — „I skal blive hos mig! I skal være mine for-

troligste Venner til min Dødsdag — trods Folk og Fæ — trods alle verdslige og hellige Øretudere! Du er fra denne Time min Drost, Podebusch! den første Mand i mit Raad. Ingen Tak derfor; du er Posten voxen. Du skal faae Brev og Segl derpaa; de skal nødes til at ære dig. Nu intet Ord meer om den Sag! Er Folqvards Dom opsat?"

Den nye Drost havde bøiet sit Knæ, og Glæden spillede i hans kløgtige Øine, medens han trykkede Kongens Haand til sine Læber. „Her, min naadigste Herre og Konge!" — sagde han nu hastig og reiste sig, idet han overrakte Kongen et beskrevet Pergamentsblad — „men vil I ikke opsætte Beseglingen til imorgen? ikke fordi her er nogen Tvivl; men det kunde forstyrre eders Nattero. Det skal være usundt at besegle Dødsdomme ved Sengetid — og — jeg vil ingenlunde fremskynde en Handling, som kunde synes overilet og mod jer strenge Haandfæstning."

„Hm, Nattero — Haandfæstning!" gjentog Kongen og rynkede Panden. — „Gjort Gjerning er bedst at sove paa. Du har jo alt beredet Segl-Voxet. Her er ingen Betænkeligheder. Havde han ogsaa kun sjunget Viser her i Fruerstuen, som en ærbødig forelsket Nar — han hører jo til Ebbesens trodsige Venner — til Oprørspartiet for Otto. Hans Hoved falder med Rette, trods det kjephøiede, danske Ridderskab og alle Haandfæstninger i Verden."

„Men Dronningen, Eders Naade! hun vil vist gaae i Forbøn for sin kjære Ridder og Raadgiver" — sagde Podebusch med en listig Mine. Han havde hastig grebet Kongens Secret og legede nu med det i Haanden. — „Hun er her bestemt saa snart muligt og sætter Himmel og Jord i Bevægelse for sin smukke Yndlings Liv."

„Saa skal hun faae Tak for Tove! — saa er du alt paa Vei til Nyborg med Folqvards Dødsdom!" — svarede Kongen heftig og rev Secretet af Podebusch's Haand.

— „Se saa!“ — vedblev han og aftrykte Seglet i det tilberedte Box. — „Nu afsted! Dommen skal uden Ophold fuldbyrdes!“

„Naar I bestemt befaler det, Herre Konge! maa jeg punktligt adlyde“ — sagde Podebusch i ydmyg Tone og forvarede hastig det beseglede Document. — „Inden en halv Time skal I høre Hovslaget af min raskeste Hest over Slotsgaarden!“ Derpaa bukkede han dybt og bortfjernede sig.

Kongen gik atter frem og tilbage i Lønkamret og stod et Par Gange stille, med Haanden paa Panden, ligesom der faldt ham en svær Betænkelighed ind. „Podebusch!“ — sagde han med halv Røst og gik nølende mod Døren, hvorigjennem den nye Drost var forsvunden; men nu sprang Panel-Døren op til Dronningens Værelser. Dronning Helvig stod paa Tærskelen, bleg som en Døbning, med et viftende Lys i Haanden. Kongen havde vendt sig om imod hende; men med en uvilkaarlig Gysen traadte han tilbage. Aldrig havde han seet en kvindelig Skikkelse i saa lidenskabelig en Sjælespænding. Det var som hendes Aasyn og Lemmer vare forstenede i Kval og Angest. Hun vilde bevæge sig, men blev dog staaende — hun vilde tale, men kunde ikke. Endelig tabte hun Lyset af Haanden; hendes Hænder foer sammen; hun bøiede Knæet halvt, som hun vilde knæle: „Naade!“ — stammede hun — „nei, Retfærdighed, grumme Konge!“ — udbrød hun med høiere Røst og traadte stolt over Tærskelen. — „Han har Intet forbrudt — han stod under min Beskyttelse! — han er den reneste, den ædleste Ridder i Danmark“ —

Kongens Aasyn blussede af Harme; men i hans Blik var bitter Kulde. „Taler I om hin rene, ædle Ridder, der sang Tryllesange for Dronning Helvig, medens Tovelille kogtes i eders Badstue?“

„Ved den levende Gud! han er uskyldig“ — svarede

Helvig, og Blodet strømmede atter til hendes Kinder. — „Det hele Uheld var min Skyld: jeg glemte hvor hin elendige Skabning var — til — til" — —

„Til I troede, hun var kvalt og stegt" — afbrød Kongen hende — „til hendes Jammer maatte røre Stene og bringe Fanger til at sprænge hendes Bagerovn" —

„Ti, ti med den Ulykke! den havde nær lagt mig i Graven" — tog Helvig atter Ordet og foer med Haanden til den gløbende Pande. — „Dog — hun lever jo" — vedblev hun og hævede atter Hovedet stolt — „hun kan endnu blive smuk nok til Kong Valdemars Slegfreddiv, medens hans ægteviede Dronning maa døe af Harm og Skjændsel. Ja, jeg tilstaaer det: jeg hadede den Foragtelige — jeg nedlod mig til at ydmyge hende — jeg undte hende en Skræk — men hendes Død vilde jeg ikke. Blev hun straffet haardere, end jeg ønskede, var det den retfærdige Guds Dom" —

„Nei, den retfærdige Guds Dom kommer først nu!" — udbrød Valdemar med et frygteligt Blik — „den rammer først eders dydige Ven" —

„Vil I myrde ham?" — skreg Dronningen og vaklede — „ha! saa er I ligesaa grum og uretfærdig en Konge, som I er en falsk og troløs Ægtemand. Jeg fordrer hans Liv af eders Haand — saasandt I vil vente Forbarmelse for eders syndige Levnet i jer sidste Time!"

„For tre Maaneder siden var jeg ikke fuldt saa dydig som I, Fru Helvig!" — svarede Kongen med kold Spot — „det vil jeg tilstaae — men nu skinner I just ikke med Helgenindens Glorie. Det hellige Skriftefadersprog klæder Jer ilde. For Vor Herre er det vist ei saa fordømmeligt, at favne en smuk Synderinde iløn, som at koge hende levende, helst naar man ei selv er et Haar bedre. Har I efter eget Lune tændt Hexebaal for lille Tove paa mit

Slot — skal nu Bødlen, efter Lov og Dom, føre Dronning Helvigs Boler til Skafottet!"

Dronningen udstødte et Skrig og sank om i en Stol. „Nei!" — raabte hun og samlede med stolt Selvfølelse sine Kræfter, idet hun atter reiste sig og holdt sig fast ved Stole-Armen — „I skal ikke slaae mig til Jorden med hans Dødsdom — ei engang med det Skjændselsord, kun eders egen urene Bevidsthed kunde indgive Jer. Jeg elsker nu Folqvard Lovmandsøn frit — af min hele Sjæl; jeg har elsket ham før jeg vidste det selv; men der er intet Ord skiftet imellem os, som jo al Verden maatte høre — derpaa vil jeg døe!" — Hun betragtede Kongen med et stolt, foragteligt Blik. „Jeg forlader Eder og eders Kongeborg i denne Time!" — tilføiede hun bestemt. — „Jeg drager tilbage til Sønderborg. Folqvards og min Æres Morder vil jeg aldrig meer see" —

„Ret saa, Fru Helvig! I har eders Frihed — endnu er Sagen med Badstuen ei undersøgt" — svarede Valdemar iskold. — „Reis over Nyborg! saa kan I maaske endnu engang faae eders rene, standhaftige Ridder at see. Døer han ikke for eders Skyld, saa døer han for Kronens Skyld, som min og Danmarks Fjende. Dog" — tilføiede han efter et Øieblliks Betænkning, idet han hørte en Hest fare i Firspring over Slotsgaarden — „træffer I ham levende imorgen, vil jeg give Jer Myndighed til at benaade ham i mit Navn paa Skafottet. Kun af sin rene Dames Mund skal han modtage Livet. Men saa maa I ei tøve for længe: den Hest, hvis Hovslag vi nys hørte, bringer min Drost og Toves Broder med eders Elskers Dødsdom til Nyborg."

„Grusomme! — kun saaledes benaader du den Uskyldige!" — udbrød Dronningen med et Blik, hvori et Glimt af et pludseligt Haab og den frygteligste Angest forenede

sig i en næsten vanvittig Spænding. Hun foer som et Lyn ud af Kongens Sønkammer, og kort efter saae Nattevagten med stor Forundring den syge Dronning Helvig med en eneste Dame og sin gamle Hushofmester kjøre dødbleg ud af Vordingborg Slotsport i sin letteste Karm, med løse Forspandsheste til Afløsning, og med en Hast, som det gjaldt Livet.

Attende Kapitel.

Næste Formiddag, da Messen var sjungen i Nyborg og Folk gik fra Kirke, krydsede der en Jagt tæt udenfor Havnen for en stærk nordlig Kuling. Paa Dækket stod Dronning Helvig ved sin Hofdames og den gamle Hushofmesters Side. Hun stirrede som en Billedstøtte paa Nyborg Slotstaarn og paa den store Folkestimmel, man kunde see i Staden. Om Natten var hun to Gange faret Hr. Podebusch forbi paa Veien til Korsør; men han var kommen for en Time siden paa en raskere Seiler over Bæltet. Dronningen havde alt længe krydset udenfor Knudshoved for Modvind. Søfolkene mumlede utilfredse over den onde Bør og om at de nok maatte have slet Fragt ombord. Det Vanrygte, Dronningen var kommen i siden Tildragelsen med Tove, havde gjort hende almindelig forhadt. Rygtet havde sagt, at Tove var tagen død ud af Badstuen, medens Dronningen hørte paa sin Elskers Sang paa Høienloftstillien. En Folkesang om denne Begivenhed var allerede udbredt blandt Almuen, og medens nu Dronningen med stedse stigende Angest stirrede paa den usædvanlige Folkestimmel i Nyborg og hvert Øieblik syntes ganske nær ved Skibsbroen, men i næste Øieblik igjen var langt der-

fra, begyndte Sømanden, der sad ved Roret, at nynne hin Folkesang om Tovelille, som Helvig i sin Angest og gruelige Spænding dog ikke gav Agt paa.

„Der gaaer Dands i Borgegaard —.
Der dandser Dronning Hm-hm med udslagne Haar"

nynnede Styrmanden, men fandt det dog for dristigt at nævne Dronningens Navn, som det stod i Visen. Saasnart Baadsmændene mærkede hvad det gjaldt, nikkede de bifaldende til den dristige Styrmand og istemte Omkvædet:

„Medens Herre Kong Valdemar kan love dem baade."

Og nu vedblev Styrmanden med høiere Røst:

„Først dandser Dronningen siden Tuve
Og saa derefter mangen stolt Jomfru."

Styrmanden havde sjunget længe uden at Helvig endnu havde lagt Mærke til Andet, end hvad der foregik i Nyborg. Den store Menneskestrøm drog ud af Byen, som til en Folkefest; men paa en Høi ved Stranden, hvor Folkemassen samledes, syntes hun med Gru at see de skrækkelige Tilberedelser til en Henrettelse. I sin Kval og Angest foldede hun Hænderne og vilde bede, medens Skibet atter strøg tæt hen ved Kysten og Skibsbroen. Hun opløftede de vildtstirrende Øine mod Himlen. Men nu hørte hun hvad Styrmanden sang. De foldede Hænder faldt fra hinanden, og hendes opløftede Blik sank mod Afgrunden ved hendes Fod. Skibet foer atter fra Kysten, og Styrmanden sang høit med et hadeligt Sideblik til den høie Reisende:

„Dronning Hm-hm lader en Badstue hede,
Jomfruen skulde først der indtræde."

„Jomfruen bad, de skulde Døren opslaae.
Dronningen bød dem gjøre Ild oppaa."

„Det kunde høres saa langt i Stræde
Hvor Tovelil maatte i Badstuen græde."

„Retfærdige Himmel!" — stønnede Helvig og vaklede ud mod Rælingen — „den Synd har lagt en Afgrund mellem hans rene Sjæl og min; men skal han derfor nu døe for mine Øine!" —

„Det kunde Dronningen høre over Borgegaard
Hvor Tovelil fik en Død saa haard" —

vedblev den ubarmhjertige Styrmand; men denne Usandhed i Folkevisen gav den fortvivlede Dronning et Øieblik Mod og ligesom et Glimt af Haab tilbage. „Nei, nei, hun lever — den Elendige" — udbrød hun høit — „fordøm dog kun mig! men Folqvard er uskyldig — han skal ikke døe for Dronning Helvigs Synder! Skaf mig iland, I danske Mænd! — det gjælder den ædleste Ridders Liv. — Skaf mig iland, for den forbarmende Guds Skyld! Jeg giver Jer Alt, hvad jeg eier" —

„Skynd Jer, skynd Jer, I gode Sømænd! og hold inde med den uanstændige Syngen i slig ubeleilig Stund!" — raabte den gamle Hushofmester og tørrede Angestsveden af sin Pande over den anstødelige Sang, han nu først forstod Meningen af. — „Hører I ei hvad vor naadigste Dronning befaler? Hun behager øieblikkelig at lande" — —

„Det raader Vor Herres Aande kun for, men ei Dronning Helvigs Behag" — brummede Styrmanden. — „Vi gjør vort Bedste, Hr. Hofmand! men Veir og Strøm har ei endnu nemmet Tugt ved Hove."

„De ubehøvlede Mennesker!" — stammede Hushof-

mesteren. — „Vil Eders Naade tillade mig et vistnok noget usømmeligt Nød-Raab? maaske kunde eders gunstige Befaling endnu naae lydige Undersaatters Øren" —

„Raab! skrig! saa det naaer Himlen og vækker den evige Retfærdighed!" — afbrød Helvig ham — „Folqvards Dødsdom maa ikke fuldbyrdes! — byd dem holde inde i Kongens Navn — i den retfærdige Guds Navn! — han er uskyldig!" —

Den gamle Hofmand skreg nu af alle Kræfter mod Landet: „Pardon! Pardon! i Kongens og Dronningens og Vor Herres Navn!" men hans svage Røst hendøde i den hvinende Blæst, og Ingen lagde Mærke til den lille Jagt, der krydsede ved Kysten. Alles Øine vare kun henvendte mod Galgebakken.

„Ve, Ve! der staaer han" — udbrød Dronningen med et fortvivlet Skrig og kjendte Folqvard Lovmandsøn paa Toppen af Høien ved Siden af en Mand i geistlig Dragt, der syntes at tale til ham og meddele ham Sacramentet. Tre rødklædte Bødler oprullede nu paa Galgebakken hin frygtelige Henrettelsesmaskine, der endnu stundom anvendtes til de allergroveste Forbrydere.

„Spigertønden!" — mumlede Styrmanden — „den arme Djævel! Stop, I Hunde! Stop i Satans og Dronningens Navn!" — raabte han med sin dybe Sømandsstemme gjennem den hule Haand mod Kysten. Helvig rev, som rasende, den hvide Hovedduug af sit vildtflagrende Haar og lod den flyve fra Skibsdækket, medens hun selv med et gjennemtrængende Skrig gjentog Benaadnings-Raabet. Men det var umuligt, at nogen enkelt Røst kunde naae til Land gjennem den stærke Brusen af Storm og Bølger, uagtet man var saa nær ved Kysten og Retterstedet, at man kunde kjende alle Gjenstande og syntes selv at kunne see de medynksfulde Miner i mange Ansigter.

Ridderen paa Toppen af Galgebakken udbredte sine Arme mod Himlen og syntes at tale til Folket. Der blinkede Noget i hans Haand i Solskinnet. — Nu hørtes der et Forbauselsesskrig af den talrige Menneskevrimmel. Der var Trængsel og Kamp nedenfor Høien. Bødlerne grebe efter deres Bytte. Men den dødsdømte Ridders høit opløftede Haand foer voldsomt tilbage mod hans eget Bryst; han lod til at have gjennemboret sig med en Daggert. Den høie Ridderskikkelse segnede pludselig om i den Geistliges Arme, og et høit, deltagende Raab hørtes i den bølgende Menneskevrimmel.

„Brav Karl!" — mumlede Styrmanden og nikkede — „i Spigertønden vilde han ikke. Det var heller ingen Død for en smuk, høibaaren Herre, der turde tage en Dronning i Favn."

Dronning Helvig laa uden Bevidsthed paa Dækket, understøttet af sin bekymrede Hofdame og den gamle Hushofmester. Men nu foer Jagten saa voldsomt mod Skibsbroen, at de fleste Baadsmænd tabte Ligevægten og Hushofmesteren trillede henad Dækket.

Det varede nogen Tid inden Dronningen havde faaet saa mange Kræfter tilbage, at hun kunde stige ud af Skibet. Ved sin Hofdames Arm gik hun dog med vaklende Skridt gjennem den lange Gade i Nyborg, medens Hushofmesteren endnu syslede paa Skibet med Karm og Heste og med at bjerge Dronningens bortfløine Hovedbug. Helvig gik taus og bleg, som en Søvngængerske, gjennem den øde By, hvor der næsten ikke var et Menneske at see; men da hun nærmede sig den vestlige Stadsport, strømmede der en stor Mængde Mennesker ind ad Porten med vilde Raab og en oprørsk Larm i forvirret Trængsel. Man veg tilside for den urolige Hob, som nu dog selv gav Plads for et stort, høitideligt Tog, der saae ud som en Ligskare.

Det var en hel Del unge Riddersmænd, tildels af Folqvards og Svend Trøsts Venner, som med almindeligt Bifald havde bortjaget Vagten og Stadsfogdens Svende fra Galgebakken og vilde have revet Folqvard af Bødlernes Hænder, næsten i samme Øieblik, da han faldt for sin egen Haand. De dristige unge Riddere havde bemægtiget sig hans Lig. De vilde nu dog offentlig vise deres Agtelse for Drost Hessels ædle Søn, og at de ansaae hans Dødsdom for uretfærdig; de bare med stor Deltagelse det hædrede Lig fra Retterstedet, medens de med Forbittrelse mumlede forvovne Ord mod „det nye Blodregiment." Kongens Navn hørtes med Trudsler, men Junker Ottos Navn med lydelig Hylding blandt de Misfornøiede.

Folqvards ædle Ridderskikkelse laa, med foldede Hænder over Brystet, paa Ligbaaren. I hans kjække, blege Ansigt var der et skjønt Udtryk næsten af salig Henrykkelse og Begeistring. Hans sidste Ord havde været: Kjærlighed og Frihed! Han havde høitidelig besvoret Dronning Helvigs og sin egen Uskyldighed og tilsidst opfordret Folket og sine troe Venner til at gribe til Vaaben for Fædrelandets Frihed og det danske Ridderskabs Ære under Ebbesens Banner og med den ædle Junker Otto i Spidsen. Den gyldne Daggert, hvormed han selv havde befriet sig fra Skjændselsdøden, sad endnu som fastgroet i hans Hjerte og fæstede ved en Flig en blodig, sønderreven Damehandske til hans Bryst.

Paa Dronningens Vink standsede Ligtoget paa Gaden. Hun var allerede kjendt. Rygtet om hendes Ankomst var faret som en Løbeild gjennem den lille Stad, og med Forbauselse betragtede man den blege, fremmede Dame, som Alle nu hviskede om var Dronning Helvig selv, der var kommen hid for at befrie sin Elsker fra Døden. Med

vaklende Skridt traadte hun hen til Ridderens Lig og sank, ligesom opløst af Smerte, ned paa Ligbaaren ved hans Side. Hun var i sin stumme Smerte besynderlig smuk. Hun bøiede sit Hoved mod Folqvards blodige Bryst, og idet hun nu saae sin Brudehandske ved hans gjennemborede Hjerte, styrtede der en Taarestrøm over hendes Kinder, medens hendes Hoved stedse sank dybere ned mod hans Bryst. Ingen kunde see dette hjertegribende Optrin, uden for et Øieblik at glemme alle hadefulde Rygter om Dronning Helvig og føle den inderligste Medynk med den Ulykkelige, for hvem i dette Øieblik alle Stands-Forhold og alle Hensyn til Menneskers Dom syntes forsvundne. Med stille Kraft og Værdighed reiste hun sig dog igjen fra Ligbaaren og gav Toget Tegn til at drage videre, medens hun atter med vaklende Skridt, og støttet til sin deltagende Hofdame, fortsatte sin Gang udaf Stadsporten, hvor hendes Hushofmester, aandeløs af Skræk over hin mod al Hofskik stridende Gadescene, skyndsomt indhentede sin Herskerinde med Reisekarmen og unddrog hende fra den nysgjerrige Almueshobs Ledsagelse.

Folqvard Lovmandsøns sørgelige Skjæbne og Dronning Helvigs tause Sorg ved hans Baare havde gjort et dybt Indtryk paa Enhver, der var Vidne dertil. Paa sin Reise fra Sønderborg det følgende Efteraar, da hun endelig efter en langvarig Mægling havde besluttet sig til at vende tilbage til Kongen, og Uenigheden mellem dem syntes nogenlunde bilagt, besøgte hun i Nyborg Folqvard Lovmandsøns Grav og skjenkede Gaver til Kirken for hans Sjæl. Om hendes Sorg over Folqvard og den Hæder, hun viste ham paa Ligbaaren og ved hans Grav, hed det siden i Folkesangen om Folqvard Lovmandsøn:

„Aldrig hørte jeg en Riddersøn
En større Ære mon faae:
Dronningen udaf Danmark
Hun selv for Baaren mon gaae."

„Det var Dronning Helvig
Hun satte sig paa hans Grav,
Tusinde Mark af det røde Guld
Hun for hans Sjæl udgav."

„Det var Dronning Helvig
Hun satte sig paa sin Hest,
Saa red hun tilbage igjen;
Men — Sorgen var hendes Gjest."

Denne Folkesang til Folqvard Lovmandsøns Ære var siden i Aarhundreder en Yndlingssang i Danmark. Den Deltagelse, hvormed ogsaa Dronning Helvig i denne Sang omtales, vidner om, at hendes Sorg over Folqvard og dadelfrie Forhold til denne hendes ridderlige Yndling paa en Maade har forsonet Folket med den ulykkelige Dronnings Brøde og næsten bragt det til at glemme hendes lidenskabelige Grumhed mod den saa berygtede Tove Bodebusch.

Det var en kold Efteraarsaften sidst i October, da Dronning Helvig, efter et Aars Ophold paa Sønderborg, saaledes taus og sorrigfuld nærmede sig Vordingborg med den talrige Skare af Herrer og Damer, der med fyrstelig Pragt skulde erstatte hvad der manglede i Glæde og Kjærlighed ved dette Indtog. Kongen var med sine Hofmænd og Riddere gaaet hende nogle faa Skridt fra Slottet imøde og stod skjødesløs heldet til det saakaldte Vorgeled ved Slottets Fruerlund, da Dronningen med sit Følge

nærmede sig. Drost Podebusch og den fremmede Marsk stode nærmest ved hans Side, og de fortsatte deres muntre Samtale indtil Toget med Dronningen standsede udenfor Borgeledet. Nu aabnede Hr. Podebusch Ledet og blev ydmyg staaende med Hatten i Haanden, medens Kongen nærmede sig Dronningens Hest og hjalp hende ned af Sadlen. De hilsede hinanden taus og koldt og gik nogle Skridt frem, uden at Nogen af dem vilde afbryde Tausheden. Synet af Toves pyntelige Broder syntes at jage en isnende Dolk i Dronningens Hjerte, og hun gik ham stolt forbi uden at hilse.

„Velkommen, Dronning Helvig!" — sagde endelig Kongen med bitter Spot i den ligegyldige Tone, idet de ærbødige Hofmænd droge sig noget tilbage — „har den skarpe Blæst bragt eders Øine til at rinde? eller har I maaske atter havt et rørende Optrin i Nyborg?"

„Jeg har seet Ridder Folqvards Grav og sørget for hans Sjæl" — svarede Dronningen — „det vil man dog vel ikke regne mig til Forbrydelse?"

„Det er ikke Meer, end hvad en følsom Dame skylder sin troe, standhaftige Paladin!" — svarede Kongen bitter: — „han var jo min Formand i eders Gunst og eders allerlykkeligste Tilbeder."

Helvig blegnede og taug, medens Kongen vendte sig spøgende til Hr. Podebusch, der lod som han ikke havde hørt det korte Ordskifte mellem det gjenforenede Ægtepar.

Først da man var kommen op paa Slottet og de stive Ceremonier ved Dronningens Modtagelse vare forbi, nærmede Kongen sig atter til hende, og de havde nogle Øieblikkes Samtale uden Vidner.

„Har Folqvards Blod ei engang udslettet eders lave Tanker om vort Forhold og min Ære?" — spurgte Helvig i smertelig bebreidende Tone. — „Aldrig havde jeg

sat min Fod igjen paa dette Slot, havde jeg ventet mig en saadan Modtagelse!"

„Lader os ei begynde, hvor vi slap sidst!" — svarede Valdemar. — „Tanker ere toldfrie, Helvig! hvad enten de ere høie eller lave. — Hvad der er skeet, vil vi glemme eller slaae Streg over! — I alt Fald — vi er kvit, mener jeg — selv om Folqvard var en Engel. Han faldt jo for sin egen stolte Haand og vilde ei engang oppebie vor Benaadning. I er for hans Skyld bleven til en Fabel blandt Folket. I kan endnu blive en rørende Heltinde i vore Gadeviser, trods Hædersdrapet om Badstuen. I har tænkt meer paa Folker Spillemand iaar, end jeg paa Tovelille. Det vidner det ærværdige Aasyn, I medbringer. Tænk paa ham til Dommedag, om I vil! jeg tager mig ogsaa min Frihed — men forstaan mig for at høre hans Navn!"

„Siig mig kun Eet, min strenge Hr. Gemal!" — sagde Helvig med dyb Krænkelse — „saa skal jeg tie til Dommedag med hvad der har gjort mig gammel i et Aar, som I saa artig bemærker. — Siig: var det alene for Helvigs Skyld, Folqvard saaledes skulde døe?"

„Hvorledes? gjør ei stort til Sagen — derfor maa Loven og min Drost svare. Hvorfor? er tildels et Statsanliggende; dermed vil jeg ikke besvære Andre, end mit Raad. Det er alvorlige Tider nok, Dronning Helvig! Lad os ikke gjøre os det surere, end nødvendigt! Her maa falde mangt forvovent Hoved endnu, inden Valdemarernes gamle Throne staaer fast; men — udenfor Raadet og Leiren og Retterstedet skal her være muntert! Kan vi ikke være glade, saa lad os ibetmindste være kloge og ikke plage hinanden til Døde med kedsommelig Sorg! Kun naar vi begge kan see mildt — vil vi sees!" Med disse Ord forlod han den stille, dybt krænkede Dronning, og hun be-

traadte nu atter sine gamle, mørke Værelser paa Vordingborg Slot i taus, taareløs Sorg.

„Ikke hun græd og ikke hun lo:
Saa mangefold var hendes Kvide."

hed det om hende i Folkesangen, og Helvigs Sorg over Folqvard var saa stor, da hun førstegang saae Kongen igjen efter sin Yndlings Død, at hun næste Morgen fandtes i en næsten livløs Tilstand i sin Seng og i nogle Timer virkelig ansaaes for død. Rygtet om hendes Død af Sorg over hendes ridderlige Elsker har den medlidende Folkesanger endogsaa tilladt sig at benytte, som den romantisk-tragiske Slutning paa hin ulykkelige Kjærligheds-historie mellem Drost Peder Hessels Søn og Dronning Helvig. Hendes Liv og lidet lykkelige Ægteskab blev imidlertid siden, som bekjendt, af Vigtighed for Danmark og hele Norden; men Folqvards Ulykke forkortede upaatvivlelig hendes Dage, og Dronning Helvig skal aldrig have glemt Indseilingen til Nyborg og Synet af den troe Ridder paa Ligbaaren.

Nittende Kapitel.

De oprørske Yttringer, der havde fundet Sted ved Ridder Folqvards Død og Begravelse i Nyborg, vare ikke blevne Kongen ubekjendte. Til de urolige Hoveder, der kunde vente Folqvard Lovmandsøns Skjæbne, regnedes fornemmelig hans forvovne Ligbærere, der hørte til den misfornøiede jydske Adel, for hvem Kongens vilkaarlige Indgreb i Ridderskabets Rettigheder med ethvert Brud paa Haandfæstningen var lovmæssig Grund til Opstand.

Siden Svend Trøst med hans Hustru var undkommen af Vordingborg Fangetaarn og vendt tilbage til Brattingsborg, var denne hans faste Borg ofte Samlingsstedet for de Misfornøiede. Agnete havde skjenket sin kjække Ægtemand en Søn; men hans Kjærlighed og Faderlykke kunde ikke tilbageholde ham fra den ivrigste Deltagelse i de Misfornøiedes Planer. Efter Rygtet om Nederlaget ved Kallundborg og den ophævede Beleiring af denne Borg, havde den utaalmodige Ungdom tabt al Tro til Landets Befrielse ved Kong Valdemar, uagtet Kongen kort derefter ved en statsklog Underhandling havde faaet sig Kallundborg afstaaet og med lignende Held inddrog flere af Kronens Slotte og Provindser. Folqvards Død paa Retterstedet havde gjort Svend Trøst rasende og i høieste Grad forøget alle de unge Adelsmænds Had til den nye Regjering. De sluttede sig til Hr. Bugge paa Hald og hans egenmægtige Venner. Om hvad de vilde, vare de vel ikke enige; men Svend Trøst og de, der med ham mente det bedst med Fædrelandet, havde Blikket henvendt til Junker Otto og vilde endnu ikke opgive Haabet om at see hin ædle Prinds paa Danmarks Throne. Dog Otto selv forholdt sig stille paa sin Farbroders Slot i Kiel og modtog intet Besøg eller Forslag af de Misfornøiede, skjøndt han syntes at staae paa en spændt Fod med sin Broder og endnu ikke havde villet underskrive nogen formelig Affigelsesact.

Den, der imidlertid virkede gavnligst for Fædrelandet, var den troe, besindige Ebbesen. Ved sin overlegne Indflydelse dæmpede han Gjæringen i de urolige Hoveder og Hjerter, og — med sit faste, stadige Maal for Øie, søgte han at samle den daadbegjerlige Ungdom under sit Banner til Kronens og Folkets Forsvar mod Landets fremmede

Tyranner, som Regjeringen endnu ikke kunde virke med Kraft imod.

En stormfuld Morgen sidst i October stod Svend Trøst i fuld Rustning i Borggaarden paa Brattingsborg, blandt sine Venner og en lille, udvalgt Krigerskare, der syntes færdig til Opbrud og beredt til et krigersk Foretagende. Svend Trøst havde sagt Farvel til Hustru og Barn og vilde stige i Sadlen, da han modtog et uventet Besøg af den djærve Biskop Jacob Split, der atter var paa Reisen til Ribe og havde lagt Veien om ad Brattingsborg i et vigtigt og hemmeligt Anliggende. Bispen studsede, da han saae de krigerske Tilberedelser, og bad den unge Borgherre om en kort Samtale under fire Øine.

„Vogt Jer, min alt for raske Ven!" — sagde stærke Mester Jacob, da han stod ene med Svend Trøst i Lønkamret — „vogt Jer for Dommersværdet i den Salvedes Haand! og bøi Jer for den Almægtiges Villie! Jeg kommer hid idag for at advare Eder for sidste Gang. Vil I ikke falde tilføie for Den, der dog fører Spiret og Sværdet med Rette, vil det ei gaae Jer et Haar bedre, end det gik jer forvildede Ven og Stalbroder paa Nyborg Galgebakke."

„Derfor maa Vor Herre raade!" — svarede Svend Trøst rolig. — „Jeg har aldrig kunnet følge noget andet Hoved og Hjerte, end mit eget, og dermed tænker jeg at slaae mig igjennem til min Død, hvad enten den bliver paa Valpladsen eller paa Skafottet. Jeg vil før døe paa Galgebakken som Ridder Folqvard, end paa Paradesengen som Kong Valdemars Fader."

„I er og bliver lige stiv, min gode Ven! hvor haardt I saa bliver knuget!" — sagde Mester Jacob og rystede paa Hovedet. — „I har dog ikke lidt Mangel paa Herrens Tugt og Revselse, synes mig; men det batter kun

libet paa os Kronjyder, kan jeg troe, naar vi ere forstokkede og forhærdede i Selvraadighed. Kan I da ikke see, det er den Almægtiges Villie, at vi skal bøie vore stive Nakker for denne Kong Valdemar og modtage Danmarks Frelse af hans Haand, hvad enten hans Vink behager os eller ikke? En dygtig Herre er han; det maae vi nu vel tilstaae; at han kan tage Borge med Staalhandske har han viist ved Korsør og Pedersborg; nu er han jo kommen i Storm over Strandfriserne, som den vilde Jæger. Han har sat Oprørerne i Skræk; han bærer med Føie Danmarks Løver baade i Skjold og Segl."

„Det er ikke ædelmodige Løver; det er lumske, grumme Leoparder!" — svarede Svend Trøst heftig. — „Hvor kan I forsvare den Konge, som slog Haanden af vor store Ebbesen og forraadte sin ædle Broder? Er ikke hvert brugbart Middel ham lige ædelt? træder han ikke sin Haandfæstning under Fødder hver Dag og foragter Tro og Love? Hvad kan Danmarks Ridderskab vente af Tyrannen, som dømte Folqvard til Spigertønden? og hvorledes handler han med sine Egne? Sidder ei Otto der paa Kieler Slot som et Slags Statsfange? — Sukker den ulykkelige Dronning nu ei paa Sjøborg Fangeslot, forbi hun græd over Folqvards Lig, medens han selv holder til med den rygiske Hex paa lille Gurre" —

„For sine Synder vil han gjøre Bod ved den hellige Grav" — sagde Bispen og trak paa Skuldrene. — „Dronningen har han jo besøgt og forligt sig med, vil man sige. Hverken af Tove eller hendes Broder lader han sig lede i vigtige Ting. Hvad han vil, veed han selv. Dog — paa hans Fromhed vil jeg ikke sværge, og i de Stykker, han ikke duer, maa han selv see, hvor han kommer til Rette med Gud og sin Samvittighed. Det er hverken hans Ærlighed eller Troskab, jeg forsvarer, men hans

Ret til Kronen ifølge det lovmæssige Valg, item hans Regentklogskab og Dygtighed til at samle Folk og Rige. Dertil kunde Hellig Knud ingen bedre Hjælper i Nøden have sendt os."

„O ja" — svarede Svend Trøst bitter — „han forstaaer helt klogelig at handle med Sjæle; det kan de solgte Estlænder vidne: det var Junker Ottos Arv og Hertugdom, han solgte, brave, hengivne Undersaatter; men hvad gjør det til Sagen? Den tydske Orden betaler strax, og der skal Penge til at løskjøbe Riget."

„Haardt, haardt; min brave Ven! det er Blodpenge" — sukkede Mester Jacob. — „Det er tilvisse tungt, Danmarks Lykke skal kjøbes med slig Mynt. Mig huer den Handel ikke, hvad saa min fromme Bisp Svend har sagt dertil; det skeer jo med Ottos Samtykke, hedder det, og for hans Sjæls Salighedes Skyld, saavelsom for Kongens med samt hans Forfædres og Eftermænds Synders Eftergivelse, saafremt de nu blive delagtige i alle den tydske Ordens gode Gjerninger. Det klinger fromt nok; men Gud hjælpe os for den statskløgtige Fromhed! — Dog det kommer ikke os til at skruple over de Midler, Vor Herre tillader. Det gaaer over vor Forstand, Søn! Vil den hellige og retfærdige Gud rive os ud af Ilden med en Leopardklo, maae vi sige ham Tak og ikke knurre, om den Klo end river os et lille Stykke ud af den selvraadige Pande. Det er onde Tider, min gode Ven! Af den Slægt, der lever nu, giver jeg ikke Stort for Hælvten; men er der ærligt danskt Christenblod i Resten, kommer der vel engang en bedre Tid for vore Efterkommere."

Svend Trøsts Opmærksomhed var i dette Øieblik henvendt paa et levende Maleri, der var oplyst af Morgensolen, og som han kunde see gjennem en Rude i den mørke Lønkammer-Alkove, der stødte til Fruerstuen. Det

var Agnetes deilige Ansigt. Hun knælede paa en Bønskammel med sin lille Dreng og lærte Barnet at folde de smaa Hænder mod Crucifixet. Uagtet hendes vemodige Affkedsstemning denne Morgen, gav dog Moderglæden og hendes ægteskabelige Lykke hende en fortryllende Skjønhed: hun lignede i dette Øieblik en af de mest beaandede Maleres Afbildninger af den hellige Jomfru, som vil lære Jesusbarnet at bede, medens det tilkommende Tegn paa hans Lidelse staaer ham for Øiet i et Syn.

„Nei, se dog engang, fromme Fader Bisp!" — hviskede Svend Trøst: — „Et skjønnere Alterbillede kunde I aldrig ønske Jer at synge Glorie for i Ribe Domkirke."

„Gud bevare Jer og dem, I har kjær!" — svarede Bispen med sagte Røst og bekymret Aasyn. — „Gid hin skjønne Moders Billede ei alt for snart maa forvandles til en sorrigfuld Enkes med et faderløst Barn! Jeg veed hvad I og eders unge Venner tænke paa" — vedblev han og greb Svend Trøsts Haand — „men opgiv det, Søn! det er Uret og Affindighed. Ydmyg Jer for Kongen! sværg ham Lydighed og Troskab! Erfarer han hvad man mumler om, vil han komme med et Uveir over Eder, som over Friserne, og lægge Brattingsborg i Grus; I kan selv komme paa Hjul og Steile. Tænk dog paa Hustru og Barn, om I ei vil tænke paa Vor Herre og den Ulykke, I kan bringe over Land og Rige med sligt Galskab!"

„Hvo har sagt Eder hvad jeg og mine troe Venner tænker paa! Herre Bisp!" — spurgte Svend Trøst forbauset. — „Der er ingen Forræder iblandt os; det veed jeg."

„Sti Andersen er kommen hjem fra Estland. Hans letsindige Søn hører til eders Venner og Fortrolige" —

„Ja saa! Nu veed jeg Forræderen" — udbrød Svend Trøst harmfuld og slog sig for Panden — „jeg Dosmer, som vilde troe Sønnen, naar jeg kjendte Faderen!" —

„I kjender ikke Faderen ganske!" — vedblev Bispen og fremtog et forseglet Brevskab: — „han vil frelse saavel Eder, som sin Søn, hvis det er muligt. Dette Lønbrev har han givet mig til Eder. Hvad det indeholder veed jeg ikke; men det kan frelse eders Liv, hvis I selv vil. Det var hans Ord til mig for tre Dage siden."

Svend Trøst aabnede Brevet. Det var skrevet med hin forhadte Kapellans Haand paa Bjørnsholm. Han læste det og blegnede.

„Er det Ting, I tør betroe mig, og kan jeg her raade eller hjælpe, saa sig frem!" — sagde Mester Jacob og lagde Haanden paa hans Skulder.

„Det er en Hemmelighed, fromme Herre! jeg vilde helst ikke vidst den. Kun Eder vil jeg betroe den. Læs!"

Bispen læste det korte Brev og studsede. Der laa et Document deri, som han ogsaa gjennemlæste. Han saae med et høist betænkeligt Blik paa den unge, alvorlige Ridder og spurgte næsten med frygtsom Røst: „Hvad gjør I? hvad siger I dertil?"

„Agnete være hvo hun vil!" — svarede Svend Trøst — „jeg elsker hende lige høit. Hun er lige ædel og ren, hvad enten hun skylder en Fyrste eller en Betler Livet; men klæber der en Plet for Verden ved hendes Fødsel, saa skal hun og Verden aldrig vide det. At Sti Andersen ikke var hendes Fader, det vidste baade hun og jeg. Hun troede, hun var et fattigt, faderløst Barn af Sti Andersens Slægt, som den snedige Hofmand af listige Grunde udgav for sit eget. Kan hun nu kun frelse mit Liv ved at ydmyge sig for Kongen, som hans milde Farbroders Slegfreddatter — saa skal hun før see mig døe! Der ligger Beviset for den Vanære, som skulde redde mig fra Galgen." Med disse Ord kastede han Lønbrevet med Documentet, det indesluttede, i Kaminflammen.

„Brav, min kjære Søn! det ventede jeg mig næsten af dig" — sagde stærke Mester Jacob glad og knugede hans Haand eftertrykkelig: — „Æren er for dyr en Pris for Livet. Dog — Vor Herre raader for Alt. Endnu er det vel kun Luftkasteller med eders Junker — og i Ridder Bugges Statsraad sidder I vel ikke blandt de aristokratiske Landsforrædere?"

„Nei, den stortalende Ridder paa Hald volder tilsidst vor Undergang. Han og hans Venner vil kun have deres Villie til Landslov og deres Fordel til Haandfæstning."

„Men hvor vil I selv hen med de Spydstager, I har sat eders Ret i?"

„Til Ebbesen — til Skanderborgs Befrielse — i Folkets og Kronens Navn, Herre Bisp! det kalder I dog intet aristokratisk Landsforræderi, veed jeg" —

„Nei, min Søn! det er en ærlig Sag, det tænker jeg at vise baade Ebbesen og dig!" — svarede stærke Mester Jacob med en kjæk og glad Mine, idet han nikkede og klappede paa Sværdet, han bar under sin Reisekappe. — „Jeg trænger ogsaa til at røre mig lidt igjen. Vil Gud, skal I høre fra mig. Den, der følger Ebbesen, vil jeg forsvare for Vor Herre, i hvad saa Kongen og al Verdens Statskonst siger dertil. Gud og St. Knud være med Jer!"

Derpaa forlod den kæmpestærke Bisp hastig Brattingsborg; og Svend Trøst drog helt freidigt med sine Venner og Krigsmænd ud af Borgen, medens Fru Agnete stod paa Høienloftssvalen med sit Barn paa Armen og tilvinkede dem et kjærligt Farvel med sin Hovedduug.

Det var nu det tredie Efteraar efter den mægtige Geerts Fald. I to Vintre og tre Sommere havde Ebbesen udholdt Feiden med hans Sønner. Hvert Foraar var han rykket i Marken med den lille, frivillige Bondehær, der med rørende Kjærlighed havde knyttet sin Skjæbne til

hans og ikke vilde erkjende nogen større Mand i Landet, end „ham, der slog den kullede Greve." Som Feltherre i denne Folkefeide, havde Ebbesen alt befriet en stor Del af Nørrejylland ligened til Skanderborg, vel ikke i Kong Valdemars — men „i Folkets og Kronens Navn," som var den fredløse Ridders og hans Venners Løsen, hvorpaa imidlertid ogsaa Prinds Ottos hemmelige Tilhængere kjendte hverandre.

Med de udholdende jydske Bønderkarle og de raske, unge Riddere, der sluttede sig til ham, hævdede Ebbesen saaledes Danmarks Selvstændighed og Frihed paa egen Haand, medens Kong Valdemar og hans Raad klogelig lukkede Øinene for denne gavnlige Selvraadighed og selv udrettede Meer med Pennen, end med Sværdet, til at samle det adsplittede Rige.

Alle Helgens Dag, den første kolde Novemberdag i dette Aar (1342), holdt Ebbesen og hans Venner Gudstjeneste under aaben Himmel i deres befæstede Leir udenfor det af Holstenerne besatte Skanderborg Slot, som man i nogle Uger havde holdt strengt beleiret. Stemningen var lidenskabelig blandt Beleirerne. Ogsaa i denne Sommer havde Ebbesen forøget sin Feltherreberømmelse og den Tillid, hvormed Jyderne fulgte ham. Især havde hans Seier den anden Mai ved Skjernaa i Ringkjøbing-Egnen været af Vigtighed, da han derved havde forhindret Geerts Sønner i at besætte Lundenæs, der, ligesom Skanderborg, var en af Kronens vigtigste Lehnsborge. Dog Fjendens Magt var endnu truende i Jylland. Grev Henrik var en Modstander, som intet Skridt veg, uden det var kjøbt med Blod; hver Seier, Ebbesen havde tilkæmpet sig over ham, havde kostet mangen brav Jydes Liv. Forbittrelsen mod de fremmede Voldsmænd var under den langvarige og blodige Feide nu stegen til det Høieste. Den tydske Be-

sætning paa Skanderborg var stærk. Grev Henrik var ikke selv tilstede, men kunde hver Dag ventes at ville komme sin Høvding paa Slottet til Undsætning. Ebbesens Hær var ikke ubetydelig, og den lod til at ville erstatte ved Kamplyst og Iver hvad den manglede i Krigskonst og ordenlig Bevæbning. Næste Dag var bestemt til Skanderborgs Bestormelse, og i Beleirernes Gudstjeneste var der en frygtelig Alvor. Hele Hæren havde modtaget Sacramentet, og endel unge Krigsmænd havde under dets Modtagelse hemmelig svoret at dræbe enhver Fjende, og ingen Forbarmelse meer at give eller modtage. Denne blodige Beslutning gjaldt ikke blot den tydske Besætning paa Skanderborg, men alle Tydske i Skanderborg-Egnen og det hele Land.

Ebbesen selv vidste dog endnu Intet om denne hans unge Krigsmænds Aftale. Han stod, tilsyneladende rolig, men med en usædvanlig Rødme paa sine brune Kinder, ved Svend Trøsts Side, nærmest ved det paa Marken oprettede Græstørv-Alter og holdt paa sædvanlig Riddervíis sine foldede Hænder om Heftet paa sit opadvendte Sværd, medens Evangeliet læstes fra det grønne Alter og Krigernes dybe Amen gjenlød over Skanderborg Sø. Den Geistlige, der forrettede denne usædvanlige Gudstjeneste, var den nidkjære Biskop Svend fra Aarhuus. Han var samme Dags Morgen kommen til Leiren og havde havt en lang, alvorlig Samtale med Ebbesen, som han paa sin heftige Viis havde opfordret til at forlige sig baade med Kongen og sin Gud. Han havde prist den Høimodighed og Troskab, hvormed den fredløse Ridder og forskudte Undersaat dog saa utrættelig vedblev at kæmpe for Landets Befrielse og Kronens Rettigheder; men han havde ingenlunde tilbagekaldt sin tidligere strenge Dom over Ebbesens Tyrandrab; han havde endogsaa negtet ham Kirkens Ab-

solution, indtil han ydmyg og angerfuld erkjendte hin glimrende Daad for en Brøde. Ebbesen havde hørt derpaa med et noget stolt og roligt Smil, i stille Fortrøstning til sin Sags Retfærdighed, og de vare fulgte tause med hinanden til Gudstjenesten, hvorved Bispen selv havde paataget sig Feltpræstens Forretninger.

Biskop Svend havde talt med Iver om Bod og Poenitentse. Han havde meddelt hele Hæren Sacramentet, uden at ane den blodige Beslutning, hvorpaa hine unge Krigsmænd mumlende modtoge Hostien af hans Haand, som en hellig Bekræftelse. Ebbesen selv var den Eneste, som Bispen ved Sacramentets Uddelelse var gaaet forbi. I Spidsen for sin Hær havde Ebbesen bøiet sine Knæ ved Græstørv-Alteret under Sacramentets Uddelelse; men Bispen syntes ikke at have seet ham.

Gudstjenesten var endt. Ebbesen traadte ind i sit Feltherretelt med Biskop Svend. Der laa en mørk Sky over den kjække Hærførers Aasyn, og der var en Uro og Harme i hans Sjæl, som han ikke kunde dølge. „Det er anden Gang, I negter mig det Høihelligste, Herre Bisp!" — sagde han med dæmpet, fast bævende Stemme. — „Jeg havde jo dog bøiet mit Knæ med Ydmyghed og Andagt. Niels Ebbesen ventede ikke at være uværdigere til den hellige Naadegave, end den ringeste Svend i hans Leir. Hvi har I gjort mig Dette? Biskop Svend!" — vedblev han med smerteligt Udtryk af den dybeste Krænkelse — „maae nu ikke mine Krigsmænd ansee mig for en ugudelig og forhærdet Synder og tabe den Tillid til Guds Bistand under mit Banner, som vi nu meer end nogensinde behøve?"

„Den, der ikke vil angre sin største Synd," — svarede Bispen — „kan jeg aldrig paa mit hellige Embedes Vegne

meddele de hellige Naadegaver, ei engang in articula mortis — ei engang i eders Dødsstund, forblindede Ven!"

„Det var haardt" — sagde Ebbesen mørk — „det var næsten grusomt, Herre Bisp! Hvo siger Eder da, at mine Krigsmænd har bekjendt Eder og angret Alt, hvad I kalder Synd og Brøde, inden I meddelte dem deres Synders naadige Forladelse og det høihellige Sacrament?"

„Hvad Ingen kan sige mig, veed den Alvidende" — svarede Bispen med streng Ro — „og den Almægtiges Arm vil ikke lade den uangrede Synd ustraffet. Hvo der uværdig har annammet hin hellige Gave, har æbet sig selv Død og Fordømmelse."

Man hørte nu en larmende Jubel i Leiren, og Svend Trøst traadte hastig ind i Teltet. „Veed I det? Fader Ebbesen!" — raabte han glad: — „Nu skal det faae Klem! faae vi nu ikke Bugt med Tydsken, skeer det aldrig i Evighed" — —

„Næst Guds Bistand, skeer det vel, min Søstersøn!" — svarede Ebbesen — „men Dagen og Timen staaer i Guds Haand. Hvad er her paa Færde?"

„I kom i en god Stund, Bisskop Svend!" — vedblev den ivrige Ridder. — „Nu har I dog gjort os noget Godt, for alt det Onde, I har tilføiet os i de Stores Raad. I har gjort en god Gjerning, som I dog neppe tænkte paa. Eders Velsignelse har sat hele Hæren i Flamme. Nu skal der ikke komme en levende Tydsker fra Skanderborg imorgen, saasandt vi Alle vil være salige og holde Vor Herre og St. Knud, hvad I har givet os Sacramentet paa med alle Helgenes Velsignelse."

„Forbarmende Gud! hvad er Dette?" — udbrød Bispen yderst bestyrtet, og Svend Trøst fortalte nu ham og Ebbesen hvad han selv og hans unge Venner hemmelig havde lovet Gud og St. Knud, idet man nedsvælgede den

hellige Hostie under Gudstjenesten, og hvorledes i dette Dieblik hele Hæren med stor Iver havde lovet og svoret det Samme.

Bispen var blegnet; men Blodet var faret Ebbesen til Kind og Pande.

„Nu vel, i den retfærdige Guds Navn!" — sagde Feltherren og nikkede med en frygtelig Ro og Fasthed — „er det Folkets egen urokkelige Villie, skal det nu ogsaa være min, saasandt jeg haaber at blive salig uden Absolution og Sacrament af Bisp Svends Haand! Det er og bliver dog tilsidst vor eneste Redning — vi eller Tyrannerne maae døe — der skal ikke længer spares Blod iblandt os — det er en Udryddelseskrig" —

„Forfærdelige Mennesker!" — raabte Bispen. — „Ere I Christne? Er det den Mildhed og Forbarmelse mod Fjender, der skal adskille christne Krigsmænd og ridderlige Helte fra vilde Hedninger og Barbarer? Det er ikke Tapperhed — det er Grusomhed. Det er ikke ædel Fædrelandskjærlighed, men lav Hevngjerrighed og Blodtørst. Har I nu selv misbrugt Helligdommen i sligt vanhelligt og ugudeligt Sind, saa skal visselig den Velsignelse, jeg idag har lyst over eders Hoveder, blive til" — —

„Ti, for eders egen Salighedes Skyld, Herre Bisp!" — afbrød Ebbesen den fortørnede Prælat og greb voldsomt hans Haand. — „Jeg har ikke vidst hvad vore brave Landsmænd i deres Iver har besluttet og saa høitidelig indviet sig til — jeg vilde have fraraadet det, havde jeg vidst det; dog nu, det er skeet, staaer det ei til at ændre. Eden kan kun den hellige Fader løse dem fra. Her er langt til Rom, men kort til imorgen. Det er nu min Pligt, som Feltherre, at benytte denne Stemning og Krigernes Begeistring til at gjøre Ende paa denne Feide; den har længenok fortæret Landets Marv."

„En uchristelig og ugudelig Ed skal intet gudfrygtigt Menneske holde og ingen ærlig Mand benytte, om han saa derved kunde frelse al Verdens Kroppe fra Baand og Lænker!" — vedblev den ivrige Bisp. — „For Legemets Frihed skal I ikke sælge Sjælens dyre Fred og Salighed eller gjøre Jer til Hevnens og Djævelens Træke! Selv vore arrigste Fjender skylde vi Menneskelighed. Det er Ulykke nok, vi ei ere komne videre i Christenheden, end at selv vi Evangeliets og den store Kjærligheds Forkyndere maae tillade Krig og Blodstyrtning for Guds og Retfærdighedens Skyld og selv Bisper maae gribe til verdslige Vaaben for det Hellige; det har jeg selv gjort formedelst Tidens Brøst; men jeg vilde fordømme min egen Sjæl — jeg vilde bede Herren slaae min bispelige Tunge med Lamhed — hvis jeg ikke her opløftede min Røst til Forbandelse over eders grusomme og uchristelige Forsæt" —

„Det Ord skal falde tilbage paa eders Sjæl, Biskop Svend!" — tog nu Ebbesen Ordet med mægtig Røst i et heftigt Udbrud ligesom af en længe næret, men tilbagetrængt Krænkelse. — „Var eders Christenkjærlighed større, end min, den Stund, I beseglede Forliget i Lybek og brød Staven over dette fredløse Hoved, medens I selv lyste Fred over eders eget?"

Det var som dette Ord af Ebbesens Mund slog Bispen med Forfærdelse: han stod et Øieblik ligesom ydmyget og sønderknust for den fredløse Fædrelandsbefriers Øine. „Har jeg syndet mod Eder og Fædrelandet i de Mægtiges Raad," — tog han nu sagtmælet Ordet — „har jeg en Stund selv ladet mig forblinde af Fristeren, som siger: Ondt er Godt, naar det skeer for det Gode — staaer jeg ogsaa selv besmittet for Guds Aasyn med disse onde Tiders Spedalskhed, fordi jeg vilde gribe ind i Urenheden med syndig Haand og bortrive den — Gud er min Dommer —

jeg bøier mig for hans revsende Haand, naar den rammer — men" — vedblev han og hævede Hoved og Røst med bispelig Værdighed — „fordi jeg selv er en Synder, skal jeg ikke lovprise Synden. Jeg kan ikke vandre gjennem de Blodtørstiges Leir og sige: Eders Iver er christelig og retfærdig — myrder kun de Overvundne for Fode! Jeg kan ei sige til min Menighed idag: Eders Gudsfrygt var sand og saliggjørende — I har ærlig modtaget Forsoningens Pant — værer kun ubarmhjertige! og hader hver Fjende til Døden!"

„Hvad forlanger I da? I fromme Mænd!" — svarede Ebbesen harmfuld og stødte utaalmodig Sværdet mod Jorden — „skal vi lade os søndertræde af Tyranner og skaane dem? skal vi lade os myrde og spare Morndernes Liv? — skal vi lade os fortære af Øgler og ikke udrydde dem? Hvad vil de her, disse ubudne Plagegjester? Lad dem flye, hvis de ei vil begraves her! Det er en falsk Fromhed, at lade sig slaae uden at knye. Det er et usselt Folk, der ei vil udrydde sine Undertrykkere. Nødværge er ingen Ubarmhjertighed — og Kamp mod Dødsfjender ingen blodtørstig Grumhed. Vi hade ikke deres Sjæle, fordi vi slaae deres Legemer ihjel. Lad dem blive saa salige, som de kan, i den anden Verden! her vil vi have Fred for dem og begrave dem i christen Jord. Meer kan de ikke forlange. Vi fordre det jo ikke et Haar bedre af dem. Liv mod Liv! det er baade ærligt og ridderligt. Bed I for de Sjæle, her fare fra Skanderborg imorgen, Herre Bisp! hvad enten de ere tydske eller danske! men forlad i denne Stund min Leir! og vov ikke med et eneste Ord at svække Krigsfolkets Mod og Kamplyst i eders utidige Fromhedsiver!"

„Bortviser I en Herrens Tjener som en Spedalsk af eders Leir, fordi han taler Sandhed og Guds Ord, hvor-

I heller vilde høre Løgn og Djævelens Tale?" — udbrød den fornærmede Bisp atter med brændende Nidkjærhed. — „Velan! jeg gaaer, og I seer mig aldrig meer i Verden. Hvo af os To der først skal staae for Guds Domstol, veed jeg ikke" — vedblev han med en besynderlig Ild i det opløftede Blik — „men det veed jeg: Eders Time kan ikke være langt borte, I selvbeskikkede Fyrstemorder og Bloddommer! Den, der ei vil tage mod Herrens Tugt og Formaning, skal bortrykkes i sine Synder uden Bod og Syndsforladelse. Hvad Blod her uden Nødvendighed udøses, skal skrige til Himlen mod Eder, forvovne Mand! I, som har gjort Indgreb i den Almægtiges Dommerret og vristet Hevnersværdet af Dødsenglens Haand! Den Blodtanke, I nu billiger, skal falde som et brændende Blodhav over eders Sjæl. — Den Vanhelligelse, man her har gjort min bispelige Haand delagtig i, hvor jeg stod som den evige Forsonings Bebuder — den Synd mod den hellige Aand skal hverken bringe Eder Lykke eller Velsignelse eller Seier. Jeg gaaer; men hvad jeg har sagt Eer her i den Herre Zebaoths Navn, det vil jeg udraabe i eders Leir med den Mægtiges Røst, som udsendte mig blandt disse døbte Hedninger, om I saa vil lade mig stene derfor, som de Sandhedens Vidner, der gik forud gjennem Forsmædelsen til Martyrkronen!"

Med disse Ord forlod den fortørnede Prælat Feltherreteltet. Ebbesen blev staaende mørk og betænkelig med sammenflettede Arme og stirrede mod Jorden. Svend Trøst saae forundret paa ham og ventede en streng Befaling mod den farlige Bisp; men Ebbesen opløftede sit Hoved i Sollyset med en besynderlig Ro og Klarhed i det faste, bestemte Blik. „Følg efter ham!" — sagde han — „ledsag ham gjennem Leiren! han skal drage fredhellig herfra, som den store Herres Udsending, han ei forstaaer,

men hvis Villie han, som et blindt Redskab, dog har maattet fuldbyrde. Lad denne Bisp nu kun forkynde os Død og Ulykke! — Livet og Seiren er i den Retfærdiges Haand."

Svend Trøst betragtede sin Morbroder med et stolt og kjærligt Blik og fulgte hastig ud efter Bispen. Den nidkjære Prælat holdt Ord; han red strax efter med sit lille Følge gjennem Leiren, som en ildevarslende Profet, og holdt en rystende Tale for de forbausede Krigsfolk, der, uagtet deres Gru over Bispens Vrede, dog ikke kunde begribe hvad Synd der var i, at ville slaae Tydskerne ihjel, naar man laa i Krig med dem.

„Bryd Jer ikke derom, brave Landsmænd!" — sagde Svend Trøst, saasnart Bispen var helt ude af Leiren. — „Den Aarhuus-Bisp er en from Guds Mand; det er sandt; men i Vor Herres Raad sidder han dog ikke endnu. Lad os nu kun blive vort ærlige Forsæt troe, og imorgen vise Bispen og al Verden hvad vi verdslige Jyder duer til!"

„Han har Ret! det er der Mening i" — mumlede Jyderne, men syntes dog endnu noget betænkelige over Bispens Ord.

Nu traadte Ebbesen, med stille, høitidelig Alvor i Blik og Aasyn, ud af Feltherreteltet, og man klyngede sig om ham, for at høre hvad han sagde.

„Landsmænd!" — sagde han med høi og streng Røst — „hvad I har lovet Gud og St. Knud, med det høihellige Sacrament paa eders Tunge, det maae I visselig holde, saasandt I har eders Sjæl og Salighed kjær! om saa al Verdens Bisper vilde fordømme Jer derfor. Inden Sol gaaer ned imorgen, maa Skanderborg være i vor Magt, og enten vi eller vore Fjender være udslettede af Jorden. Det er alle Sjæles Dag imorgen; paa den Dag skal alle Christne ihukomme de Døde. Maaskee skal danske

Mænd og Kvinder paa den Dag om hundrede Aar ihukomme vor Død og bede for vore Sjæle, naar Danmark er fri og ingen fremmed Herster vover meer at plante sit Banner paa hint Taarn eller vande sine Heste i Skanderborg Sø. Liv og Død er i den Almægtiges Haand med Lykken og Seiren; men hvad enten vi seire eller falde, enten det bliver vort eller Fjendens Blod, her skal flyde — Danmarks Frihedstræ skal opvoxe af det Blod, og Ærens favre Træ skal staae ved dets Side. I har lovet at seire eller falde imorgen og intet Liv at skaane — det Samme lover jeg her for Eders og den retfærdige Guds Aasyn; men ærligt og aabent skal det gaae til, som det sømmer sig danske Mænd. Drag med Lurblæserne mod Borgporten, min kjække Søstersøn! Bebud Slottets Høvedsmand og hele Besætningen i denne Stund, at vi undsige dem Alle paa Liv og Død, og at det er deres eller vores sidste Dag imorgen!"

Et larmende Bifaldsraab af Hæren ledsagede denne Feltherrens Befaling, og Svend Trøst begav sig strax, som Herold, hen mod Borgen og bebudede dens Høvedsmand og Besætning den store, alvorlige Undsigelse. Derpaa lod Ebbesen Alt berede til Slottets Bestormelse.

Tyvende Kapitel.

Da det blev Aften, var der en høitidelig Stilhed i Leiren, idet enhver Krigsmand syntes at berede sig til Døden, medens dog det frimodige Haab om Lykke og Seier ikke var udslukt. I den kolde Novembernat brændte Vagtblussene smukt blandt de mangfoldige Telte og kastede hist og her et Gjenskin i Skanderborg Sø, medens Slottet stod

mørkt med de høie Taarne og Mure og kastede sin store Skygge ud over Søen i det svage, hemmelighedsfulde Nymaane-Lys.

Ved Midnat gik Svend Trøst stille gjennem Leiren og saae til Vagterne. Hans Blik dvælede ofte paa de klare Stjernebilleder paa den nordvestlige Himmel, der strede fjernt hen over Brattingsborg og hans kjære Agnete. Han drømte sig et Øieblik hjem til den stille, velbekjendte Sovestue, hvor hun nu maaske slumrede urolig ved sin Førstefødtes Vugge og drømte om ham. Ogsaa til Nørreriis fløi hans Tanke. Han syntes at skimte Riis Skovkrands som en sort Skyrand Norden for Skanderborg Sø, og han tænkte paa hvad Tidende Ebbesens Hustru og Børn monne spørge inden næste Midnat. „Store Gud! bevar hans Liv for Danmark og os Alle!“ bad han og foldede sine Hænder, idet hans Blik faldt paa Feltherreteltet, hvor der brændte et enligt Lys, medens Vagten gik udenfor som en Skygge.

Ebbesen havde kastet sig i fuld Rustning paa sit Feltleie. Han vilde styrke sig til næste Dags vigtige Foretagende ved nogle Timers Blund; men Planen til Angrebet opfyldte hans vaagne Sjæl; hint Optrin med den nidkjære Bisp havde ogsaa efterladt en Uro i hans Sind, som han ikke kunde bekæmpe, og han foldede nogle Gange sine Hænder heftigt med et smerteligt Blik mod det Stjernelys, der skinnede ned til ham gjennem en Rift i hans Vadmelstelt. Han lod Lyset brænde og laa stille med aabne Øine, ligesom han vilde læse sin og Danmarks Skjæbne i de gaadefulde Stjerner over sit Hoved. Henved Morgenstunden laa han vaagen endnu og saae en lang, mørk Skikkelse i en rød Kappe liste sig Skildvagten forbi og træde ind i Teltet med hastige Skridt. Den dunkle Gjest saae ud som en af de Bødler, Grev Geert havde ført med sig til

Jylland; men han kastede Hætten af Hovedet, og Ebbesen kjendte sin bristigste Speider.

„Gønduls Aander hjælpe Jer, Herre! — den hellige Frøken skulde jeg sagt" — raabte den sorte Svend og kastede Kappen af sig: — „Grev Jernhenrik kommer Skanderborg til Hjælp med sex hundrede Ryttere — de kan være her inden Sol staaer op — og alle Tydskerne i hele Egnen er i Røre."

Ebbesen var sprungen op fra sit Leie. „Godt!" — sagde han — „Geerts Søn skal finde mig vaagen! Er du vis i din Sag? Bolle! har du selv seet ham? Er hans Magt ikke større?"

„Paa et hundrede Kvægstykker kommer det jo ikke an i denne Slagtertid, Herre! Er der ikke fleer end sex hundrede, færre er der ikke, saasandt jeg har Glugger i Skallen! Jeg saae dem holde Rast udenfor Horsens Porte. De vare komne i Hui og Hast fra Fyen. Jernhenrik saae ud som han havde slugt Sjællandsfarerne og vilde tygge Jyderne. Tag Jer iagt for ham, Herre! han bærer Hexebilledet paa Brystet — hende fra Itzeho, I nok veed, og han har sin Faders lange Slire ved Lænden. I husker nok hvad der er galet om den Blodhevnerkniv; havde I beholdt den, da jeg bragte Jer den, havde I nu været sikker" —

„Ti med din Overtro og hedenske Snak, Bolle!" — afbrød Ebbesen ham og greb hastig Hjelm og Sværd. — „Du er ellers en flink Karl!" — tilføiede han og lagde Haanden paa hans Skulder: — „Du har været mig en tro Svend. Falder jeg idag, skal du arve min Stridshingst. Til Vaaben, alle Mand!" — raabte han nu med mægtig Feltherrerøst og traadte med draget Sværd ud af Teltet.

Snart var hele Leiren i Bevægelse, og da Solen stod op, blinkede over tre tusinde Sværd og Stridsøxer i den vistnok sletbevæbnede Bondehær, hvormed Ebbesen, med

Svend Trøst ved Siden, i Stormskridt rykkede ind mod Skanderborg Mure. Dog inden de naaede den yderste Befæstning og havde sat deres Stormmaskiner i Bevægelse, nedrullede Vindebroen over Slotsgraven. Porten til det beleirede Slot var aabnet, og hele Besætningen rykkede frem til et Udfald med deres høie Høvedsmand i Spidsen. Ebbesen studsede ved dette uventede Syn. Besætningen var langt større, end man havde formodet. Der myldrede en velbevæbnet Krigerskare ud af Skanderborg Slotsport, og deres Lurblæsere spillede Grev Geerts berømte Seierspsalme. Fjenden syntes indviet til den alvorlige Dødskamp, ligesom de Danske, og de udviklede en Vaabenmagt der kunde maale sig med Beleirerne i aaben Mark.

„Til Nonnebjerget!" — bød nu Ebbesen og forandrede øieblikkelig sin Plan; han pegede med sit Sværd paa den anselige Høide, der fra gamle Dage bar dette Navn, men som i Geerts Voldsherskker-Tid var bleven brugt til Rettersted for Oprørerne og kaldet Blodbjerget. Den laa med sit rødbrune Lyngdække høit over Skov og Sø med en fortryllende Udsigt og beherskede hele Egnen. Ved et Slag i aaben Mark tilbød denne Høi den fordelagtigste Stilling.

Mod Sædvane blev Feltherrens Bud ikke øieblikkelig adlydt, og man lod til enten ikke at have forstaaet hans Mening eller maaske at ansee Stedet for ildevarslende.

„Til Nonnebjerget!" — gjentog nu Ebbesen med streng Røst — „til Blodbjerget! derfra skriger mange troe Landsmænds Blod til Himlen — derfra skal vi udføre Guds Dom idag over de Dødsdømte!"

Nu forstod man ham og adlød med et Jubelraab og med vild Glæde. Nogen Forvirring var vel opstaaet i Bondehæren ved den pludselig forandrede Bevægelse og den nye, vanskelige Slagorden, Feltherren befalede; men det lykkedes dem dog at indtage den fordelagtige Stilling

og besætte Ronnebjerget, inden den talrige Besætning fra Skanderborg endnu havde ordnet sig til Angreb.

„Det bliver en varm alle Sjæles Dag, brave Landsmænd!" — sagde Ebbesen og red frem for Spidsen af sin murtætte Slagorden paa Skrænten af Høien. — „Lad os begynde den med stille Bøn for de Sjæle, der idag skal fare herfra, og med sikkert Haab om den Frihedens Aand, der skal befrie Danmark for Tyranner og Trældom, saalænge her er levende Sjæle tilbage!" Derpaa steg han af sin Hest og bøiede sit Knæ paa Høien under en kort og stille Bøn. Hele Hæren fulgte hans Exempel, og der var et Øieblik saa stille, at man neppe hørte et Aandedrag. „Gud og St. Knud vil være med os og Danmark alle Dage!" — udbrød nu Ebbesen høit med begeistret Røst og svang sig atter i Sadlen. — „Det Folk, der vil udrydde hver Tyran og døe for sin Frihed, er ubetvingeligt. Lad Eder ikke forvirre eller rokke" — vedblev han med et sikkert Blik over Kamppladsen — „om I end om en føie Stund see den sorte Jernhenrik fare mod os hist fra Horsensveien med alle dem, I har lovet Død og Undergang! Jeg veed, han vil komme som en Storm for at adsplitte os; men staaer kun fast som en Mur, til vi kan mødes, Mand mod Mand og Sværd mod Sværd, med dem Alle! Vi har delt Sol og Vind med Fjenden; vor Styrke er næsten lige; dog bliver end Fjenden dobbelt saa stærk, ingen Jydes Ryg skal han see, og, næst Guds Bistand, skal han hverken twinge os eller Danmarks Rige. Kom eders Løfte ihu, kjække Landsmænd! og Danmark skal ikke glemme os saalænge Ronnebjerget staaer. Her skal nu enten vi eller Danmarks Dødsfjender bide i Lyngen!" Derpaa slog han op med Haanden. Under et tretusindstemmigt Hurraraab hvirvlede Ebbesens Trommer fra Blodbakken. Lurerne gjaldede paa eengang i begge Hære. Med

en Forbittrelse uden Mage istemtes Hærraabet, og det mærkelige Ronnebjerg-Slag begyndte, som hverken Danske eller Holster endnu i fem Aarhundreder har glemt. Det var et af de blodigste Slag i hin store Folkekamp for Danmarks Frihed, hvorved det danske Folk for alle Tider har lært hvor det rette Dannevirke findes mod Undertrykkere. Neppe mødtes Kastespydene og Slyngesten-Skyerne i Luften med Hvinen og Brag og sloge ned som Lyn paa Hærenes Skjoldtage, før Grev Jernhenrik i sin sorte Rustning, i Spidsen for sin vilde, rasende Rytterskare, fløi Skanderborg Udfaldshær til Hjælp i en Sky af Støv og blinkende Landser fra Horsens-Veien. Han modtoges med et Jubelraab af sine Landsmænd. Hærraabet opløftedes paany; de kæmpende Masser tørnede sammen med tordnende Vaabenbrag — og nu blev Blodbadet grueligt paa begge Sider. Ingen veg en Fodsbred. Ingen gav eller modtog Skaansel. Solen steg høit paa Himlen; det blev Middag, og Ingen kunde endnu see til hvilken Side Seiren vilde helde. Ebbesen og hans edsvorne Hær forsvarede deres faste Stilling og kastede Fjenden mange Gange tilbage; de indtoge altid igjen hin fordelagtige Stilling, naar den stundom i Kampens Hidsighed syntes tabt. Ronnebjerget laa bestrøet med Lig; men der laa fuldt saa mange ved Høiens Fod. Kampen fortsattes med utrættelig Iver, og Solen var nærved at dale, inden Grev Henrik og Ebbesen endnu vare komne hinanden saa nær, at deres harmlynende Blik og Sværd paa eengang kunde mødes. En personlig Kamp mellem de vigtige Hærførere søgte baade de tydske og danske Krigere at forhindre.

Midt under den mest fortvivlede Kamp, da de Danske trængtes haardest, hørtes der et Glædesraab blandt Jyderne: „Se! se! stærke Mester Jacob! — Hurra! Skanderborg er taget!“

Ebbesen vendte sit Aasyn mod Slottet; den danske Rigsfane vaiede fra Murtinden, og den krigerske Bisp fra Ribe holdt paa sin store Stridshingst paa Vindebroen ved det erobrede Slot, hvor han syntes at ordne sin Rytterskare, for at tage Del i Slaget. Dog Grev Henrik havde alt mærket dette Uheld: han havde opgivet Slottet, men afskaaret Bispen Veien derfra og saaledes omfløiet baade Slottet og Nonnebjerget, at Bispen maatte nøies med sin Erobring og hverken kunde komme Ebbesen til Hjælp eller afskære Grev Henrik Tilbagetoget. „Selv higede Geerts tappreste Søn kun med lidenskabelig Iver efter at naae sin Faders Banemand. Han kæmpede med en mageløs Kjækhed, og Navnet Jernhenrik, som han siden sin Seier over Kong Valdemar ved Kallundborg nu almindelig hædredes med baade af Fjender og Venner, viste han nu ogsaa at han fuldelig fortjente: intet Sværdslag syntes at bide paa ham; han sad i sin sorte Rustning, som støbt af Jern, paa sin høie, pandsrede Stridshingst, og enhver Kriger, der kom ham nær, var Dødsens. „Gjør Plads, I Daarer!“ — raabte han til Svend Trøst og de unge, dødsindviede Riddere, som endnu adskilte ham fra Maalet for hans Blodhevn — „kjender I ikke dette Sværd? den store Geerts Aand er i dets Tunge — det hviler ikke før det har drukket hans Morders Hjerteblod — Plads!“ Det var som Sværdet virkelig førtes af en uovervindelig Magt: for hvert Slag fløb der Blod; men den sorte Jernmand sad selv urokket og som groet til Sadlen. Med det nedslagne Hjelmgitter og den store Guldkjæde med Madonnabilledet over Brystet, lignede han forunderlig sin mægtige Fader. Hvo, der havde seet hin berømte Feltherre i Slagene ved Gottorp og Dannevirke eller paa Tap-Hede og ikke vidste, at han nu var død og begraven, maatte troe, det var ham selv,

der nu atter svang det store Sværd, paa hvis Ord han vilde fæste Danmarks Krone.

Svend Trøst og de unge Riddere, der havde taget Sacramentet paa hint blodige Løfte, holdt sig tæt sammen og opdyngede en Skandse af Lig mellem Ebbesen og den rasende Grev Henrik. Endelig var hele hin indviede Skare falden, undtagen Svend Trøst, der endnu med udmattet Arm foer mod Grev Henrik; men for et Slag over Hjelmhuen af Geerts tunge Sværd tumlede han af Sadlen paa den store Ligdynge, og Grev Henriks Hingst sprang fnysende over ham og den blodige Skandse.

Til hvad der fra dette Øieblik foregik i Slaget var Svend Trøst kun et halvbevidst Vidne.

Det var som hint Sværdslag havde slaget ham med Lamhed. Uden at føle Smerten af noget betydeligt Saar, befandt han sig i samme Tilstand, hvori han havde ligget magtløs og næsten sindssvag et helt Aar paa Bjørnsholm. Han følte kun et smerteligt Indtryk af en Hjelmbule i Tindingen; men det var ham ikke muligt at løfte en Haand og befrie sig fra den trykkende Jernhue. Han laa som begraven i den store Ligdynge. Vaabenbraget og Slagets Bulder drønede forvirret i hans Øren mellem Dødsskrig og Seiersraab: ingen enkelt Lyd kunde han skjelne; dog syntes han med Forfærdelse at høre Ebbesens Navn udraabt med et Jubelskrig af Fjenden og et Veraab af de danske Bønder; men kort efter troede han at høre en Røst som af tusinde Stemmer raabe: „stærke Mester Jacob! Seier! Hevn for Ebbesen!“ Med disse Ord i Sjælen faldt Svend Trøst hen i hin næsten aldeles bevidstløse Tilstand, som han saa vel kjendte fra sin Vanmagtstid paa Bjørnsholm. Den pinlige Spænding opløste sig i dødlignende Ro, og han kunde hørt den hele Verden forgaae omkring sig, uden at røre sig. Det var som det oprørte

Vesterhav brusede hen over ham med Dynger af klirrende Vaaben, men med en stedse fjernere og fjernere Susen, til der tilsidst blev stille om ham, som i en Grav, og han ingen Fornemmelse meer var sig bevidst.

Hvor længe han havde ligget i denne Bedøvelse, vidste han ikke; men det Første, han atter fornam, var den vemodige Lyd af en høitidelig Vigilie eller Bønpsalme for alle Sjæle. Han slog sine Øine op, og det var Nat. Den store, rolige Stjernehimmel hvælvede sig prægtig over hans Hoved; men han laa endnu paa samme Sted i den blodige Ligdynge. Slaget var forbi. Der var hverken Venner eller Fjender at see; men Ronnebjerget var som besaaet med Lig og knuste Vaaben. Hist og her stønnede en Døende endnu svagt. Ved Siden af ham opløftede endnu et Par Hænder sig mellem Ligene med foldede Fingre, medens et halvt Fadervor afbrødes ved et Dødssuk. Det var en af hans og Ebbesens gode Venner, den unge Ridder Frost, som havde været med paa Toget til Randers. Svend Trøst vilde tale og sige ham Farvel, men kunde ikke; han vilde opløfte sit Hoved, men det var tungt som en Sten, og det var som alle hans Lemmer vare døde. Nu hørte han atter hine fromme Vigilietoner. De vare komne ham nærmere, og han fik Øie paa en geistlig Procession, som i den usædvanlig rolige Novembernat drog langsomt over Valpladsen med Fakler og Corpus Domini-Skjærm*). En høi Mand i bispelig Ornat gik under den røde Skarlagens-Baldakin med en Monstrans i sine foldede Hænder, medens han med dyb, dæmpet Røst ledede Alle-Sjæle-Dags-Vigilien for de Døde. Bispen var stærke Mester Jacob. Undertiden standsede Processionen ved en

*) Herrens-Legems-Skjærm, hvorunder Sacramentet bares til de Døende.

Døende, som Bispen sagde nogle trøstende Ord og vederkvægede med en indviet Hostie, hvorpaa han drog videre og overlod den Døende til en Skare Krigsmænd og nogle Geistlige, der fulgte Bispen og hans Chorherrer med Bærebøre og Saar-Lægemidler. Endelig kom Toget ganske nær til Stedet, hvor Svend Trøst laa; men man drog forbi, uden at bemærke ham; thi han laa nedtrykt mellem Ligene og kunde endnu hverken tale eller røre sig.

„Ærlige Herre Bisp! hjælp mig! og jeg skal aldrig meer troe paa Gønduls Aander" — bad en mat, jamrende Stemme ved hans Fod. Det var den sorte Svend, der var haardt saaret og med stor Besvær havde arbeidet sig ud mellem Ligene. Toget standsede, og Bispen nærmede sig med Monstransen.

„Nei, nei, fromme Herre!" — bad den Saarede med døende Stemme — „bryd Jer ei om min sølle Sjæl! men se! der ligger min kjære, unge Herre, Svend Trøst! kan I kalde hans Sjæl tilbage, maa I gjerne lade min fare!"

„Er det dig!" — sagde stærke Mester Jacob og nikkede deltagende — „der kan dog ogsaa være Troskab i en Hedning. Sørg vel for ham, Broder Thøger! hans Sjæl er ei saa sort som hans Aasyn."

Medens den geistlige Saarlæge tog sig af Bolle, der dog allerede havde opgivet Aanden, saae Bispen sig om blandt de mange Lig og belyste deres Ansigter med en Fakkel. „Herre min Gud! skal jeg søge den gjæve Svend Trøst her?" — sagde han — „ak, nu er han bleven taus for hvad han tilforn var høirøstet; men jeg kjender jo Ingen af Disse, og deres Sjæle ere alle henfarne."

Svend Trøst kunde høre Bispens Røst; men han kunde med al sin Anstrengelse hverken mæle eller bevæge sig.

„Ak! saa skal jeg her vel ogsaa søge vor troe Niels

Ebbesens Lig" — vedblev Bispen bevæget — „falden er han; det vide vi jo, desværre! og denne alle Sjæles Dag vil huskes længe i Danmark; men Seier vandt han dog i sin Død: Æren og Valpladsen blev hans. Leder allevegne her, mine Venner! findes Ebbesens Søstersøn blandt disse Lig, kan Ebbesen selv ei ligge langt herfra; til at slæbe ham med sig paa Flugten og mishandle ham i Døden gav vi dem ikke Frist."

„Vi see ham ikke, Herre Bisp!" — sagde en af Bispens Svende — „men hør! hvad var det?"

„Ebbesen! Seier!" — lød en Røst blandt de Døde. Det var Svend Trøst, som ved Tanken om sin faderlige Morbroders sidste Bedrift fik saa megen Livskraft tilbage, som behøvedes til at udraabe disse Ord, hvorpaa han atter sank tilbage i sin stumme og lamme Tilstand.

„Svend Trøst!" — udbrød Bispen og opdagede ham. Den sorte Svend havde endnu i Døden omfavnet sin kjære Herres Knæ — men derved trykket ham dybere ned i Ligdyngen.

„Hjælp, hjælp ham, fromme Brødre! seer jeg ret, er her Livstegn" — vedblev den stærke Bisp og løftede ham med een Haand op i Klerkernes Arme.

„Se, se! Herre Bisp!" — raabte en Chordreng — „er det ikke Ridder Ebbesens Hjelm med Ørnevingen, her ligger?"

„Herre min Gud! ja, det var hans Hjelmklenod, den dristigste Ørnesjæl blandt Danmarks Riddere" — udbrød Bispen og forlod Svend Trøst — „det maa være ham selv, der ligger under Hesten."

Man fremtog en høi Ridder i fuld Rustning, men uden Hjelm; hans lange, blodige Haar klæbede til hans Ansigt. Bispen knælede ved Liget og tog det blodige Haar fra hans Ansigt — det var Ebbesen. Hans Rustning var

forhugget og hans høie Isse kvæstet gjennem den splintrede Hjelm. Dog hans Sværd var endnu som fastgroet til hans krummede Haand. Ved hans Fod laa et større, men sønderbrudt Slagsværd; det var Geerts berømte Tyran-Sværd; dets brudte Od sad i Ebbesens Brynie og havde givet ham Banesaaret. Der var intet Livstegn at see. Det lod som Fjenden havde forladt ham i stor Hast, siden man ei engang havde givet sig Tid til at bemægtige sig hans Vaaben eller den Guldkapsel, han bar paa Brystet med en Reliqvie af Danmarks Skytshelgen.

Stærke Mester Jacob græd. Han bøiede sig over Helteliget med en stille Bøn. Chordrengene og de geistlige Ordensbrødre vare ogsaa dybt bevægede; de stillede sig med deres Fakler om Liget og istemmede nu, ved Nonnebjergets Fod under den stille, klare Stjernehimmel, en høitidelig Vigilie for hans Sjæl. Under de fromme, hellige Toner faldt Fakkellyset stærkt paa Ebbesens djærve, blege Ansigt, hvoraf Bispen med kjærlig Omhu havde aftørret Blodet: Han var smuk i Døden; dog var der et Udtryk i hans Miner af Græmmelse eller Uro, ligesom han i sit sidste Øieblik havde næret en lønlig Tvivl, som dette Liv ikke kunde opløse, eller følt et Savn, som ikke her kunde tilfredsstilles. Men det var nu som hans Ansigt under de dybe Vigilietoner stedse blev skjønnere og mildere; ethvert Udtryk af Tvivl og Smerte forsvandt, og Bispen blev med Forbauselse opmærksom paa denne Forandring. „Han lever!“ — udbrød han. — „Ak nei!“ — tilføiede han med et dybt Suk; men det var dog ligesom et Efterskin af Sjælens Lys endnu gled hen over det store Aasyn.

„Fred med dig, vor troe Ebbesen! den Fred, som overgaaer al Forstand og Begreb!“ — sagde Bispen med begeistret Røst og opløftede Monstransen for det stærkt oplyste Helteaasyn. — „Har du noget Øieblik tvivlet om

Guds Naade og Barmhjertighed, saa far nu hen i hans evige Kjærligheds Fred og tvivl ikke meer! Jeg tør, paa mit hellige Embedes Vegne, endnu i Døden tilsige dig dine Synders naadige Forladelse i den hellige Trefoldigheds Navn." Med disse Ord udtog han en indviet Hostie af Monstransen og lagde den i den Døendes lidet aabnede Mund — og nu var det for Bispens Øine som det bortfarende Sjælelys, der ligesom med den sidste Livsfunke glad og smertefrit svævede hen over Heltens Aasyn, blev til et forklaret Udtryk, og hans Læber trak sig sammen over Hostien med et saligt Smil.

„Han er død som en Helgen — som en Martyr for Danmarks Frihed!" — udbrød stærke Mester Jacob. — „Vil den hellige Fader ikke canonisere ham derfor, saa vil Danmarks Folk! — det er en Helgenglorie, der ei heller er at foragte. Løfter ham varlig op, kjære Venner! lader os føre hans Lig med sømmelig Ære under Bøn og Sang til Slotskapellet! Han skal faae en hæderligere Jordefærd, end mangen Konge."

Bispens Befaling blev strax sat i Værk og Processionen drog nu langsomt med Ebbesens Lig, med Fakkellys og from Vigiliesang, bort fra Nonnebjerget i den stjerneklare Nat, medens de andre Geistlige og Bispens talrige Svende fremdeles droge Omhu for dem, der endnu maatte være ilive paa Valpladsen, hvad enten de vare Venner eller Fjender.

Man talte to tusinde og to hundrede danske Lig, og ei af leiede eller lovtvungne Stridsmænd, men af frivillige Offere for Fædrelandets Befrielse. Den øvrige Del af Bondehæren havde, med nogle unge Riddere i Spidsen, forfulgt den adsplittede og flygtende Fjende. Antallet af Holstenernes og de tydske Soldkrigeres Lig var stort; men man begrov dem utalte under Blodbakken, hvorfra Steilen

fra Geerts Voldsherskertid blev nedstyrtet, og som siden ikke bar andet Navn end Nonnebjerget. Dalen nedenfor blev kaldt Seiers-Dalen.

Rygtet om Nonnebjergslaget og de Edsvornes Seier i Døden hørtes over hele Danmark med Forbauselse og Stolthed. Dog ei blot paa Brattingsborg og Nørreriis var der Sorg; men Budskabet om Ebbesens Død fyldte alle troe danske Hjerter med Vemod og forøgede Folkets Længsel efter den Gjenforening i Kjærlighed og Frihed, hvorfor Ebbesen havde levet og var falden med Ære.

Det var en mild, skjøn Maimaaneds-Morgen, otte Aar efter Nonnebjergslaget ved Skanderborg. Under Ebbesens Eg paa Nørreriis Vold, hvor hin alvorlige Feltherre saa ofte havde staaet og tænkt paa Danmarks Befrielse, stod nu en mindre anselig, men kraftig bygget Riddersmand i fuld Rustning, med et djærvt og noget trodsigt Ansigt, og saae med et opmærksomt Høvdingsblik ud over Egnen. Det var Svend Trøst. Ebbesens Eg var endnu ikke udsprungen, men den var behængt med friske Krandse af Bøgeløv og Fioler fra Borgvolden, som Fru Agnete og Ebbesens Enke med deres Børn havde prydet den med. Udenfor Borgen blinkede en Landseskov i det omhuggede Krat mellem mange hundrede Rustninger og kongelige Krigsmænd. En Mængde Krigsmaskiner stode opstillede ved Borggraven. Nørreriis var beleiret. Udryddelseskrigen mod de Fremmede og den Folkevæbning paa egen Haand, som Svend Trøst med sin djærve Morbroder havde staaet i Spidsen for, havde efter Nonnebjergslaget udbredt sig med almindelig Begeistring over hele Landet. Kongen havde ikke blandet sig deri, men rolig fulgt sine statskloge Planer til at samle Riget og bringe de selvraadige Undersaatter

til Lydighed. Brattingsborg havde han bemægtiget sig, medens Svend Trøst forsvarede Nørreriis. Hald var lagt i Grus. Den aristokratiske Ridder Bugge og alle oprørske Adelsmænd havde en streng Dommer i den stedse mægtigere Kong Valdemar. Ogsaa Ebbesens Frænder og Venner med Partigængerne for Prinds Otto vare under streng Forfølgelse. De havde mange Tilhængere blandt Folket, og Svend Trøst havde besluttet at forsvare Ebbesens Fædreneborg og Familie saavelsom sig selv med Hustru og Børn til det Yderste. En almindelig Landeplage havde dog standset alle Foretagender. Den sorte Død, der var faret over hele Europa, havde ogsaa i de to sidste Aar hærjet Danmark, og Nøden havde været stor i Landet. Paa det allerede længe beleirede Nørreriis var man dog bleven fri for Pesten, medens Beleirerne udenfor ofte bortrykkedes og afløstes. Paa Borgen havde man ikke under Beleiringen hørt Tidender fra det øvrige Danmark. Svend Trøst saae betænkelig paa de kongelige Krigsmænds Fremskridt og kastede et bekymret Blik ud over Landet. I Glandsen af de milde Foraarsstraaler nærmede der sig et ridderligt Tog med et lueforgyldt Kors og den hellige Jomfrues Billede paa Banneret. I Spidsen for de fortklædte Krigere red en høi, skjøn Skikkelse i sort geistlig Ridderdragt med en hvid Kappe over de smekkre Skuldre. Paa Kappens venstre Side var den tydske Ordens sølvindfattede Kors kjendeligt. Det var Prinds Otto, der kom, for i Kongens Navn at ophæve Beleiringen af Nørreriis og forkynde Ridder Svend Trøst af Brattingsborg med Ebbesens ædle Slægt Fred og Tryghed under Danmarks Krone. Kun under denne Betingelse havde Prinds Otto med Frihed og Glæde underskrevet den Affigelsesact, intet Fangenskab og ingen Trudsler havde kunnet aftvinge ham. Hvad han forlængst med høimodig Resignation havde

besluttet i sin Sjæl, til Danmarks Frelse og Kronens Betryggelse, naar han saae sin Broder dygtig til at samle Land og Rige, det havde han nu ikke længer betænkt sig paa; og han havde formelig frasagt sig „al Tiltale til Danmarks Rige“. Han var nu paa Veien ud af Landet og paa sit længe paatænkte Riddertog mod de Vantroe under Korsets hellige Banner. Blandt hans Svende red en graahærdet Krigsmand, med et simpelt sort Kors paa sin Rytterkappe. Det var den gamle, troe Arvid Smaalænding, som vilde følge sin kjære Herre paa det hellige Tog.

Den stille, fyrstelige Ordensridder bragte tillige den glædelige Tidende til Ebbesens Fædreneborg, at Pesten var ophørt og Fjenden helt udjaget af Danmark. Ebbesens og hans Nonnebjerghelte Aand, der havde begeistret Sjællænderne og alle Danske, havde endelig ogsaa bragt Kongen til at forene sin Magt med Folkets. Det store Befrielsens Værk var fuldbragt: Danmarks Rige var samlet, og Skaaningerne kastede sig atter glade i deres forsonede Landsmænds Arme. Glæden var stor paa Nørreriis. Svend Trøst omfavnede den ædle Korsridders Knæ og førte ham ind med sig paa Borgen, hvor den lyksalige Fru Agnete og Ebbesens ædle Hustru med deres Børn modtoge ham, som en Trøstens og Velsignelsens Engel. Hvad der især syntes at bevæge den høie Gjest dybt, var Synet af Ebbesens alvorlige Sønner og deres stille Moder, der sagde ham et rørt, høitideligt Tak i Ebbesens Sjæls Navn, og i alle de danske Hjerters Navn, hvis Haab han i Nøden havde været, og som skyldte ham en kjærlig Ihukommelse alle Dage.

Prinds Otto af Danmark forsvinder fra denne Stund, ligesom en skjøn, forbifarende Aand, af disse Rigers Historie. Hvad Deel han siden har taget i de fromme Or-

densbrødres Bedrifter og i Verdens ydre Begivenheder, er ubekjendt.

Hvad alle Danske havde sukket efter og hvad Svend Trøst havde drømt om hin stille Høst-Nat, da han fulgte den ulykkelige Kong Christophers Lig under Fakkellys og Stjerneglimt gjennem Sorø Klosterskov — det var nu Altsammen kommet, om end anderledes, end det trodsige, unge Hjerte havde ønsket sig det, saa dog langt lykkeligere for Danmark, end nogen besindig dansk Mand i hin mørke Tid havde kunnet vente.

Bisskop Svend var død af Pesten, og mange troe, brave Danske med ham; men megen Slethed var ogsaa udryddet; mange ryggesløse Mennesker vare omkomne eller bortdragne med Flagellanternes vilde Sværme. Det var som Luften i Danmark efter den jammerlige Christophertid var renset. Den nye, lykkeligere Dag i Norden var begyndt, der for den følgende Slægt blev til en glimrende Middagsglands og kastede sit Lys paa en tredobbelt Krone.